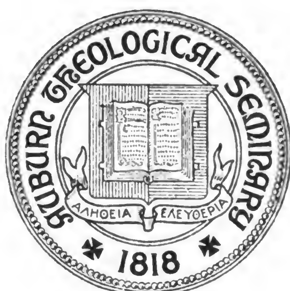




#1





ԻՆՃԻԼ

ԽՕՏԷԷ ՄԷ ԻՍԱ ԷԼ ՄԷՍԻՀԷ

ՆԸՎԸՍԱՆՏԸՆ

ՊԸ ՏԷՍԹԷ ՄԱՏԹԷՈՍ ՄԱՐԳՕՍ

ՂՈՒԳԱՍ ՈՒ ՀԱՆՆԱ



Bible. N.T. Kurdish-Kurmanji ...

At Constantinople &c.

ԼԸ ԸՍԹԱՄՊՕԼՍԷ

ԳԱՑՕՂ

1857

Kurdish ~~New Test.~~ Gospels in the Armenian Character.

ԻՆՃԻԼ ՊԸ ԳԸՎԼԸ

ՄԸՏԹԷՈՍ

ՍԷՐ 1

1 Քըլթէպէ մէվլուտէ Իսա էլ Մէսիհէ է,
2 զուռէ Իպրահիմ զուռէ Տավուտ։ Իպրահիմ
զա Իսահագէ. Իսահագ զա Յագուպէ. Յա-
3 գուպ զա Ճ'ուտայէ ու պրէյէդ ուի. Ճ'ու-
տա զա Փարէզ ու Զարահ՝ ժը Թամարէ.
Փարէզ զա Ազրունէ, Ազրուն զա Արամէ.
4 Արամ զա Ամինատապէ. Ամինատապ զա Նաս-
5 րունէ. Նասրուն զա Սալմունէ. Սալմուն ժը
Րաապէ զա Պաազէ. Պաազ զա Ավպիթէ
ժը Րութէ. Ավպիթ զա Յասէյէ. Յա-
6 սէ զա Տավուտ փատիշահէ. Տավուտ փա-
տիշահ զա Սիւլէյմանէ ժը ժընա Ուրիայէ.
7 ու Սիւլէյման զա Րահպաամէ. Րահպաամ
8 զա Ապիայէ. Ապիա զա Ասայէ. Ասա
զա Յուշաֆաթէ. Յուշաֆաթ զա Յուրամէ.
9 Յուրամ զա Ուզիաէ. Ուզիա զա Յուվա-
սամէ. Յուվասամ զա Ախազէ. Ախազ զա
10 Հազգիայէ. Հազգիա զա Մանասայէ.
Մանասա զա Ամօնէ. Ամօն զա Յուպայէ,

11 Յոսիա զա Յուխանիայէ ու պրէյէդ ուի լը
վախթա նէսիրիթիյէ Պապիլօնէ:
12 Ու լը բաշէ նէսիրիթիյէ Պապիլօնէ, Յու-
խանիա զա Սալաթիէլէ. Սալաթիէլ զա
13 Զօրապապէլէ. Զօրապապէլ զա Ապի-
ուտէ. Ապիուտ զա Ելիագիմէ. Ե-
14 լիագիմ զա Ազուրէ. Ազուր զա Սատուգէ.
Սատուգ զա Ախինէ. Ախին զա Ելիութէ.
15 Ելիութ զա Ելիազարէ. Ելիազար զա Մա-
16 թանէ. Մաթան զա Յագուպէ. Յագուպ զա
Յուսիֆ մէրէ Մէրյէմէ. քօ ժը ուէ Մէրյէ-
17 մէ Մէսիհ հաթը կօթան Իսա զա. Նուա
հէմի սիլսիլէյան ժը Իպրահիմէ հաթա Տա-
վուտէ չարտահ սիլսիլէ. ու ժը Տավուտէ հա-
թա նէսիրիթիյէ Պապիլօնէ՝ չարտահ սիլ-
սիլէ. ու ժը նէսիրիթիյէ Պապիլօնէ հաթա
լը Մէսիհէ չարտահ սիլսիլէյէ:
18 Ու մէվլուտէ Իսա էլ Մէսիհ աՀվա
պու, ախյա ուի Մէրյէմ պը Յուսիֆռա
նշան պու. հէժա լը պա հէվռա տու նա
19 հաթ՝ ժը Րուհ էլ գուտսէ ավըս մա: Ու
Յուսիֆ մէրէ ուի մէռուվ քի սաղըգ պունէ,
ու նա տը խօստը պու քօ այպէ ուի պէյան
պը քը, փէքըրի քօ պէ տէնկ ու տուն աուի
20 պէրտէ: Ու քինկա քօ աւ դըրշդէ հան տը փէ-
քըրը պու, վահա մէլէքէ Խօտէ լը խավնա ժէ-
րա խույայի պու, ու կօ. Է՜յ Յուսիֆ գուռէ
Տավիտա՝ մէ թըրսը ժը խօտա կըրթընէ ժընա

խօ Մէյրէմէ, չըմի քօ լը հընտուրէ ուրտա
21 հաթը զա ժը Ռուհ էլ գուտտուսէ. Ու աւ գուռ
ակէ պը զը, քօ նավէ ուի Իսա տէյնի. չըմի քօ
աւ գավմէ խօ աժ ժը կունէհէտ խօ խալաս
պըքը ։
22 Էւ հէմի դըշդան պուն, քօ Թէքմիլ պըպը
ժը Ռապպ հաթը կօթան, պը տէսթէ Իշայա
23 փէյղէմպէրէ. Վահա գիզ տէ աւքըս պըպը ու
գուռ տէ պըզը, ու նավէ ուի Էմմանուէլ տէ
տէյնըն, քօ Թէրճիւմէ պըպը Ալլահ պը մէ-
ռայէ կօթընէ ։
24 ‘Նուսա Յուսէֆ կավաքօ ժը խավէ ռա պու՝
չավան քօ մէլէքէ Խուտէ ժէռա էմր քըրը պու՝
25 քըր. ու ժընա խօ կըրթ. Համա տաւ նէ տը
զանըր պու հաթա քօ գուռէ խօ աւուլին զա,
ու նավէ ուի Իսա տանի ։

ՄԱԹ 2

1 Ու քընկա Իսա զա լը ուլաթէ Եէհու-
տիան լը նավա Պէյթլէհէմ լը ռօժա Հէ-
2 րօտիս փատիշահէ, Վահա Էլիման ժը ռօ
հալաթէ հաթըն լը Գուտսուշէրիֆէ. ու կօն.
Կը քու՞յէ աւ՝ քօ ժը Եէհուտիան փատիշահ
զա. չըմի քօ էմ ըսթէրէ ուի լը ռօ հալաթէ
3 տիթըն, ու հաթըն ժէռա սէճտէ պըքըն ։ Ու
քընկա Հէրօտիս փատիշահ պըհիստ հաժըռա
ու հէմի Գուտսուշէրիֆ պէռա ։

4 Ու պըծըրվանտըրնէ հէմի պաշ իմաման ու
խօնըրտանէ միլլէթէ փըրու քըրու ժը ուան՝ էրքլ
5 Մ՛էսիհ ըը քօ՞ աւէ տէ պըրզը ։ Ուան ժի կօն ժէ-
ուա՛ . Լ ը նավլ Պէյթլէհէմէ Յէհուտիան . չը-
մա քօ վահա նըվըսանտիյէ պը տէսթէ փէյ-
6 զէմպէր ։ Ու դու Պէյթլէհէմ՝ ըը ոլաթէ
Ճ՛ուտա . ըը նավլ ըուսըբիյէ Ճ՛ուտա գա բը-
ջուկ նըննի . ժը դա ժը մըռա ըուսուբիքի տէ ուա-
7 պըքօ օմէթէ մըն Իսրայիլ պը չէրինէ ։ Ուէ
չաղէ Հէրօտիս պը տըղըգա Մ՛ըիման կազի քըր,
ու գանծ սահիթիյէ քըր ժը ուան ոխթէ խու-
8 յըրնէ ըսթէր ։ Ու ուան ըը Պէյթլէհէմէ պը
չիյանտըրնէ կօ . Հաւըըն սահիյէ պը զանըն ժը
պցյէ ուփ գուտըք . ու քինկա պըպինըն ժը մը-
ուա խապէր պըքըն քօ էժի պէմ ժէռա սէծ-
9 տէ պըքըմ ։ Ու քինկա ուան ժը փատիշահէ
աւ դըրշ պըհիստըն՝ չուն , վահա աւ ըսթէր
քօ ըը ռօ հալաթէ տին ըը պէր ուան չու , հա-
թա քօ հաթ սէքըննի ըը սէր ուփ ծիյէ քօ գու-
10 ռըք պու ։ Ի՛ Վինկա քօ տին ըսթէր պը փըռ
11 մէզըն շազ պունէ շազ պուն ։ Ու քինկա քօ
քէթըն ըը մալ, տին գուտըք պը տիյէ խօ
Մ՛էյրէմէ թէվ, ու քէթըն սէծտէ քըրըն ժէ-
ուա, ու խազնէյէթ խօ պը վէքըրանտըրնէ
պախշիշան տանը ժէռա . զէռ , ու քիւնըրկ ու
12 միւռ ։ Ու ըը խավէտա պը իզն սէնտըրնէ , քօ
ծարքը ժի նէ չըն ըրպա Հէրօտիս, ժը պաշ-
գա ռէվա չուն ըը ոլաթէ խօ ։

13 Կինկա քօ աւ չուն ժը ուէ, վահա լը խաւմէ-
տա Մ՝էլէքէ Խյօտէ խույա ժը Յուսիֆռա, ու
կօ. Ռապը, պըկըր գուռըք ու տիյէ ուի՝ ու
պը ռէվ լը Մ՝ըսըրէ, ու լը ուէ պըսէքընը հա-
թա էզ ժը դառա պը պէժըմ. չըմա քօ Հէրօ-
14 տիս վունտաքըրըն տը խուվազը գուռըք։ Ու
ժի ռապու կըրըթ գուռըք ու տիյէ ուի լը շէ-
15 վէտա, ու չու լը Մ՝ըսըրէ, ու հաթա քօ Հէ-
րօտիս մըր լը ուէ պու, քօ թէմամ պըպը ժը
Խյօտէ հաթը կօթան պը տէսթէ փէյղէմպէր,
քօ տը պէժը, Ժը Մ՝ըսըրէ էզէ գուռէ խօ
կազիքըրըմ։
16 Ուէ չաղէ քինկա քօ տի Հէրօտիս՝ քօ հա-
թը խափանտըն ժը Մժիման, փըռ սուհաթ, ու
շիյանտ գըր քըր լը Պէյթլէհէմէ ու տօռա
ուիտա պուն հէմի գուռէդ բըչուգան ժը տու
սալան ժէր, լը կօրա ուէ չաղէ քօ ժը Մժիման
17 ֆէհմ քըր։ Ուէ չաղէ թէմամ պու պը տէս-
թէ Իրիմիա փէյղէմպէրէ հաթը կօթան,
18 քօ տէժը. Ժը Ռամա սաունտ քի հաթա պը-
հէստըն, շին, կըրըն ու շինքի մէղըն, Ռա-
հէլ տը կըրիա գուռէդ խօ, ու նէ տըխօստ լը
տըլէ խօ փըռս պըքը. չըմա քօ թուննապուն։
19 Ու քինկա քօ Հէրօտիս մըր՝ վահա մէլէքէ
Խյօտէ լը խաւմէտա լը Մ՝ըսըրը խույա ժը Յու-
20 սիֆռա, ու կօ, Ռա՛պը, պըկըր գուռըք ու տի-
յէդ ուի՝ ու հա՛ռը լը ոլաթէ Իսրայիլ, չըմա քօ
21 մըրըն, աւ քօ ճանէ գուռըք տը խօստըն։ Ու

ժի ռապու գուռըք ու տիյէ ուֆ կըրըմ՝ ու հաթ
22 լը ուլաթէ Իսրայիլ։ Ու քինկա քօ պըհիտա Մըր-
քեղայօս փատիշահիթիյէ քըռ լըսէր ուլաթէ
Եհուտիյան լը ծիյէ պավէ խօ Հերօտիս, լը ուէ
չունէ Թըռսիա, ու լը խավէտա իզն պըրսէն-
23 տընէ լը ալիյէ Ճ՛էլիլէ չու։ Ու հաթ լը ուֆ
պաժէրէ սէքընի քօ Նասրաթ դէ կօթան,
քօ խապէրէ փէյղէմպէրան թէմամ պըպը,
էրքը ժէռայ Նասրանի տէ կազի պըքըն։

ՍԷՐ 3

1 Ու օցան Հաննայէ թահվիլէի հաթ լը
նավ չօլէ Եհուտիսթան վա՛զ քըրընէ՝ ու
2 կօթընէ. Թօպա պը՛ քըն չըմա քօ, փատիշա-
3 հիթիյէ ազիւմանան նէզիք է։ Չըմաքօ ուիա
ա է, քի ժը պըյէ ուֆ պը տէսթէ Իշայա փէյ-
ղէմպէր հաթը կօթըն. Դէօ տը դէժը, տէն-
կըք՝ քը լը նավ չօլէ կազի տըքա, ռասթ
պը քըն ռէյա Խուտէ՝ ու տօղըրի պըքըն արտէ
4 չունտընէ ուֆ։ Ու ծըլէ Հաննա պու՝ մույէ
տէվէ, ու նավա ուխտա բըրշտէ գայիշ, ու դա-
ամէ ուֆ գումըլ ու հընկըֆէ չօլէ պու։
5 Ուէ չաղէ Կուլթաուշէրիֆ ու կըշւք Եհու-
տիսթան ու հէմի ալիյէ Յօրդան ժէռա տը
6 չօ պուն, թահֆիլ տը պուն ժէ լը նավ չայէ
Յօրդան, ու կիւնէյէդ խօ իգրար տըքըրը
7 պուն։ Ու քինկա քօ տի ժը Փառուզիյան ու-

ժը Փարիսիան փրուան հաթ լը թահֆիլէյէ
ուի, կօ ժը ուանռա. Էյ՛ ոլէտէ կօռը մահռան
քի՞ ժը ոռա նիշանտա՝ տու ղաղէպ քօ տէ պէ
8 ժէ պը ռավըն: Էնվա ժը թօպառա լայըգ ետ-
9 միշ պինըն: Ու տիւշիւմիշ մա պըն հուն ըռնավ
խօտա պէժընէ, էրքը պավէ մէ Իպրահիմ
հէյէ, ժը ոռա տը պէմ, էրքը Ալլահ տը
քարը ժը գավըրէ հան ոլէտէ Իպրահիմ տէր
10 խինէ: Հէնի անվա պըվըր լըպա գուրմէ տա-
րան դէ տաղինըն. հէմի տար քը նէմիշէ գանճ
նայնը, դէ պըռանտըն ու դէ ավէդըն լը ա-
11 կըր: Էզ ի թահֆիլ տըքըմ պը ավ ժը պօյէ
թօպա. համա լը բէյ մը հաթող ժը մըն թա-
գաթլըյէ, ու էզ սօլէ ուի կառանտընէ նա
հէժըմ, աւէ ի տէ թահֆիլ պըքը պը Ռուհ էլ
12 գուտս ու պը ակըր: Կը մալէպէ ուի լը տէսթ-
տայէ, ու պէտէրէ խօ աւէ տէ փագըժ պը-
քա, ու կէնըմ լը ամպարէ խօ տէ պը ճըվի-
նէ, ու գա՝ պը պէ պուհարթըն ակըրէ տէ պը
շավուլթինէ:
13 Աւէ չաղէ Իսա ժը Ճ՚էլիլէ հաթ լը Յօր-
դանէ ժը Հաննառա. քը ժէ թահֆիլ պը-
14 պը: Ու Հաննա պէր նէ տա ուի՝ ու կօ, Ժը
մըռա լազիմ է քօ ժը դա թահֆիլ պը պըմ.
15 ու դու ժը մըռա՞ դէյ. Իսա ճէվապ տա ու
կօ ժէռա. Պէր տէ անվա, չըմա քօ ժը մէ-
ռա վահա ճայիզ է՝ էրքը հէմի սառադաթան
16 թէքմէլ պը քըն. ու բաշէ պէրտա աուի: Ու

Բ'ինկաքօ Իսա Թահֆիլ պու, զուվա ժը
ավէ տէր հաթ, ու վահա ազիւմանան ժէ-
ռա վէպուն, ու տի Ռուհէ Ալլահ ոգա գա-
վըք տը հաթը ժէր ու տը հաթը լը սէր աւի։
17 Ու վահա ժը ազիւմանան տէնկ քի հաթ քօ
տը կօ. Աւ է Գուռէ մըն տալալի քը ժէ հազ
տըքըմ։

ՍԸՐ 4

1 Ուէ չաղէ Իսա ժը Ռուհ էլ գուտսէ հա-
թը պըրըն լը չօլէ ժը պօյէ ճէռըպան-
2 տընէ։ Ու չըլ ռօ ու չըլ շէվ բաշէ ռօճի
3 կըրթընէ՝ պըռչի պու։ Ու ճէռըպանտող հաթ
կօ ժէռա. Էրքը դու Գուռէ Խօտէյի պը
4 պէժը քը աւ գէվըրան նան պը պըն։ Աւ
ճէվապ տա ու կօ. Նըվասանտիէ, Նա քի
պը նան թէնէ մէռով տը ժի, լէ պը աւ հէմի
խապէրան քօ ժը տէվէ Խօտէ տէր դէ։
5 Ուէ չաղէ Շէյթան կըրթ պըր աւի լը պա-
ժէրէ պազիզ, ու սէքինանտը աւի լը սէր գու-
6 պէյէ տաճար, ու կօ. Էրքը դու Գուռէ Խօ-
տէյի՝ դու խօ ժը վըր պավէժ լը խուվարիյէ. չը-
մա քօ նըվըսանտիյէ, էրքը ժը մըլէքէ խօռա էմր
քըրիյէ ժը պօյէ դա, ու դա լը սէր տէսթ պը
կըրըն. քը ժըպըն լընկա խօ լը գէվըր նա խի։
7 Իսա տիսա կօ ժէռա. Նըվըսանտիյէ, Էրքը
Խօտէ ու Ալլահէ խօ նա ճէռըպինի։

8 Շէյթան տէսա կըրթ ուի ու պըր լը չիյէքի
մըրա պըլըընտ. ու նշան տա ժէռա հէմի փա-
9 տիշահիթիյէ տընէ ու իզզէթէ ուանն. Ու կօ
ժէռա; Ըվան հէմի ժը դառա տըտըմ, էր-
10 քը պը գավի ժըմռա սէճտէ պըքի: Ուէ չաղէ
Իսա կօ ժէռա: Բէյ մը հանռա էօ Շէյթան,
չըմա քո նըվըսանտիյէ; Դը Խուտէ ու Ռապահէ
խօռա սէճտէ պըքի, ու թէնէ ժէռա թափըմիշ
11 պըքի: Ուէ չաղէ Շէյթան պէրտա ուի; ու մէլէ-
քէ Խուտէ հաթըն ու ժէռա խըզմէթ տը քըրըն:
12 Ու քինկա քո Իսա պըհիստ էրքը Ճաննա
13 հաթը կըրթըն; ռապու չու Ղ'էլիլէ: Ու պը
պէրտանէ Նազարէթ; հաթը սաքին պու լը
Կափառնայումէ, լը պայ դանըշդէ պահր, լը
նավ սինօռէ Զաբուլօն ու Նէփթալիմէ:
14 Կը թէմամ պըպը պը տէսթէ Իշայա փէյ-
15 ղէմպէր հաթը կօթան ու խապէր. Ուլաթէ
Զաբուլօն ու ուլաթէ Նէփթալիմ: պը ռէ-
յա պահր, լը ուի ալիյէ Յօրդան, Ղ'էլիլէ
16 քէֆարան, Խը թարիտա ռօնըշտօղ ճէմաթ
մէզըն ռօհնի տի, ու ռօհնի տա լը սէր
ուան՝ աւ քի լը ուլաթէ մըրըն, ու լը սիտա տը
17 ռօնըշտի պուն: Ժը ուէ վը բէվա Իսա տէսթ
քըր վաղ քըրըընէ ու կօթընէ, Թօպա պըքըն.
չըմա քո փատիշահիթիյէ ազիւմանան նէզ է:
18 Կինկա քո Իսա լը պա պահրէ Ղ'էլիլիան
տը կառիա. տի հէր տու պըրէան, Շըմհուն
քը տը հաթը կօթան Փէթրօս, ու պըրէյէդ ուի

Անդրիաս, կը պահրէ թօռ ավէթան. չըմա քօ
19 սէյտավանէ մասի պուն: Ու կօ ժը ուանոա կը
բէյ մը որն, ու եզ ո սէյտավանէ մէռուվան պը
20 քըմ: Ուան ժի զուվա ալաթէ խօ հիշտըն՝ ու կը
21 բէյ ուր չուն: Ու ժը ուէ կը բէշ պը չունտըննէ,
տի հէնի տու պրէան Յագուպէ Զէբէթեան՝
պրէյ ուր Յաննա կը նավ կէմի պը Զէբէթօս
պավէ խօռա. քինկա թօռէ խօ փինէ տը քըրըն;
22 ու կազիքըր ուան: Ու ուան ժի զուվա կէմի ու
պավէդ խօ հիշդըն կը բէյ ուխտա չուն:
23 Ու Իսա հէմի ալկյէ Գ'էլիլէ տը կէռիա, հին
տը քըր կը տէրէ ուանտա, ու վազ տը քըր խն-
ծիլէ փատիշահիթիյէ: կը նավ ճէմաթէ հէր
չէշիթ նախօշիդեան ու հէր չէշիթ մառազան
24 սաղ տը քըր: Ու նավէ ուր չու կը հէմի ոլաթէ
Սուրիեան, ու անին ժէռա հէմի նախօշան
քը պը չէշիթ չէշիթ մառազան ու պը զազէպան
էզիյէթ տը քըշանտըն. ու պը ճընան ու հիվ-
քէթօղան ու քէօթրիւման, ու սաղ քըր ուան:
25 Ու փըռ ճէմաթ կը բէյ ուր տը չուն ժը Գ'է-
լիլէ ու ժը Դէկապօլիսէ, ու ժը Երուշալիմէ;
ու ժը Եհուտիսթանէ, ու ժը ուր ալկյէ Յոր-
դան, ու սաղ քըր ուան:

ՍԷՐ 5

1 Ու պը տիթըննէ աւ ճէմաթան կը ջիյէ ռա-
պու, ու քինկա ռօնըշգ կը ուէ շակըտէ ուր

2 չուն ղը պալէ ։ Ու տէվէ խօ պը վաքըրաստըրնէ
հին տըքըր ժը ուանրա ու տը կօ ։
3 Խօզքի պը ռուհ ֆաքիրանրա, չըմա քօ փա-
4 տըշահիթիյէ ազըմանան ժը ուանրայէ ։ Խօ-
զքի ժը ուանրա քօ պը շինըն, չըմա քօ աւ տէ պը
5 տը լէ խօ պէն փըռս պուն ։ Խօզքի ժը մահչու-
պանրա չըմա քօ աւէ միրաս տէ պը կըրըն ար-
6 տէ ։ Խօզքի ժը ուանրա քը պըրչի ու թինէ ժը
սատագաթուա, չըմա քօ աւէ տէ թէր պըն ։
7 Խօզքի ժը մէրհամէթլըյան, չըմա քօ աւէ մէր-
8 համէթ տէ պը պինըն ։ Խօզքի ժը ուանրա քօ
պըտըլ փագըժ ըն, չըմա քօ աւէ տէ պը պինըն
9 Խօտէ ։ Խօզքի ժը պառուշիթի քըրօղանրա չըմա
10 քօ աւէ գուռէ Խօտէ տէ պէնը կօթան ։ Խօզքի
ժը ուանրա քօ հաթըն գավըրանտըն ժը պօյ
սատագաթէ, չըմա քօ փատըշահիթիյէ ազը-
11 մանան ժը ուանրայէ ։ Խօզքի է ժը ուարա
քինկա քօ ո սէրհէվտէ տըքըն ու ն՛ տը գավըրի-
նըն ու ճիյէ տէրավ հէր թիւըլի խապէրէ փիս
12 տը պէն լը սէր ն՛ ժը պօյէ մըն ։ Պըքէնըն ու
շազ պըն, չըմա քօ խուճրէթէ ն՛ լը ազըմանան
փըռ է ։ Չըմա քօ լը աւ թարզէ գավըրանտըն
ժը ն՛ ավըլ պուն փէյղէմպէրան ։
13 Հուն ըն խըյա արտէ . լէ էրքը խըյ դահմէ խօ
վռունտա պըքա՝ աւէ պը չը՞ խըյ տը պա . ժը
վէրէվա ժը դըրչըքըրուա նայէ, լէ թէնէ տէրվէ
ավէթըննէ ու պըն լընկէ մառուվան բէլ քըրը-
14 նէ ։ Հուն ըն ռօհնիյէ տընէ . պաժէր քի քօ

15 լը սէր չիյէ սէքընիյէ քէշէրպուն նայէ։ Ու
չըրէ վէ նախըն ու տա նայնըն լը պըն էօլչէ-
կէ, լէ լը սէր շամտան ու ռօհնի տըտը լը հէ-
16 միյան քը լը մալտա պուն։ Վուսան պըրա ռօհ-
նի պըտա ռօհնիյէ ո՛ լը պէր մառուվան քը պը
պինըն շըղուլէ ո գանճ ու շըքըր պըքըն ժը Պավէ
17 ուառա քը լը ազիւմանտայէ։ Թախմին մէ քըն
քը էզ հաթըմ գանոն ու փէյղէմպէրան խա-
րապ քըքըլընէ, նա հաթըմ խարապ քըրընէ լէ
18 թէմամ քըրընէ։ Պըռա տըպէմ ժը ուառա
հաթաքի ազիւմանան ու արտ պը պըհուրըն,
ժը գանոնան ու փէյղէմպէրան եօթաքի եա
նօխթաքի տէ նա պը հուրը, հաթա հէմիժի
19 թէմամ պըպը։ Րէի քօ ժը աւ բըչուկ թէն-
պիհան նէքէ խառապ տըքը ու ժը մէռուվան-
ռա վուսան հին տըքա. աւէ բըչուկ տէ պէ-
կազի քըրըն լը նավ փատիշահիթիյէ ազիւմա-
20 նան։ Ժը ուառա տըպէմ էրքը սատագաթէ
ո՛ ժը սատագաթէ խօնըտանան ու Ֆարիսիան
զէտէ նա պը՝ տէ նա գավըն լը փատիշահի-
թիյէ ազիւմանան։

21 Պըհիսթըն քի ժը ավուլանռա հաթը կօ-
թան. Գաթլ մէ քըն, համա քի քօ գաթլ տը-
22 քը ժը շէրաթռա տէյնտար պըպը։ Համա էզ
ժը ուառա տըպէմ էրքը քի քօ ճիյէ պաղալ
ժը պրէյէ խօռա տը հարըտը, ժը շէրաթռա
տէյնտար տէ պըպը, ու քի քօ ժը պրէյ խօ-
ռա ահմէք պէժէ՝ ժը ճըվաթռա տէյնտար

թէ պըպը. ու քի քօ ժը պրէյ խօռա ագըլ-
սըզ տէժէ՝ ժը ակըրէ ճէհէննէմռա տէ տէյն-
23 տար պըպը: Էրքը հէտիյէյէ խօ դինի լը
սէր մէզպահէ՝ ու լը ուէ պիրա դա դէ էրքը
24 պրէյ դա հարըրտիյէ լը սէր դա, Պէրտէ հէ-
տիէյէ խօ լը պէր մէզպահէ, հառա ավըլ պը
պրէյ խօ պարուշ պը, ու բաշէ որը քը հէ-
25 տիյէյէ խօ պը տի: Պը խըսմէ խօռա զուվա
տուլհ պը չը դաս քը հուն լը ռէտան է, նա պը-
քի խըսմէ դա, դա ժի գատիռա թէսլիմ պը
քը, ու գատի ժի ժը ճէլլատռա ու լը հափ-
26 սէ պէյ քէթըն: Պըռա տըպէժ ժը դառա
տէ ռանապի ժը ուէ հաթա մանկըրէ բաշըն ա-
տա նաքի:
27 Պըհիսթըն քը հաթը կօթան, զինա մէ-
28 քը: Ամա էզ ժը ուառա տը պէժ էրքը քի
քօ ժը ժընռա տը նըհէռը պը տըլէ պը-
ժանըքընէ, հէնի աւ լը տըլէ խօտա զընա քըր
պը ուխռա:
29 Էրքը չահվէ դա ռասթ ժը դառա ֆիթնէյի-
թի տը տա քըլըն տուխի պը տէրխէ ժը խօ ու պավէժ
ժը խօ. չըմա քօ գանճ է ժը դառա քի ժը ազա-
յանէ դա նէք վունտա պըպը, ու կէօվտէյէ
30 դա հէմի նա գավէ լը ճէհէննէմէ: Էրքը տէս-
թէ դա ռասթ ժը դառա ֆիթնէյիթի տը տա
քըլըն, տուխի պը պըռ ու ժը խօ պավէժ, չըմա
քօ գանճ է ժը դառա քի ժը ազայանէ դա նէք
վունտա պըպը, ու կէօվտէյէ դա հէմի նա

31 գավէ լը ճէհէնէմէ։ Պըռա հաթը կօթան,
Եզքը քի քօ ժընա խօ պէր տըտը պըրա ժէ-
32 ռա Նըվըսէ պէրտանէ պըտը։ Համա էզ տը
պէժ ժը ռռա, էզքը քի քօ ժընա խօ պէր տը-
տը պէ սէպէպէ զինա, աւ սէպէպ տը պը ժը
զինա քըրընէ ուխռա, ու քի քօ աւ ժընէ պէր-
տան տըսթինէ զինա տըքը։
33 Տիսա հուն պըհիստըն քի ժը ավուլանռա
հաթը կօթան, Եզքը տէրէվ սօնտ մախու,
34 իլլա սօնտէ խօ աստա պըքը։ Համա էզ ժը
ռռա տըպէժ գաթ սօնտ մախուն, նա լը սէր
35 ազխումանան քը քիւրսէյէ Խուտէ է։ Ու նա լը
սէր արտ, քի ճիյէ տանինէ լընկէ ուփ է. ու
նա լը սէր Գուտուշէրիֆէ, քի պաժէրէ փա-
36 տիշահէ մէզըն է։ Ու լը սէր սէրէ խօ սօնտ մա-
խու, չըմա քօ նըգարի մու քի սփի պըքի եա
37 ռաշ։ Եա խապէրէ ո պըպը հէրէ՝ հէրէ, ու
նա՝ նա, ու ժը ուփ զէտէ ժը եառամազէ է։
38 Պըհիսթըն քի հաթը կօթան. ժը պէր
ջահվան՝ ջահվ, ու ժը պէր տըրանան՝ տրան։
39 Համա էզ տը պէժ ժը ռռա, ժը եառամազռա
գարշի մա սէքընըն. համա էզքը եէքէ տը
խա սիլէքի լը ռույէ դա ռասթ՝ վէկէռինէ ժէ-
40 ռա աւէ տըն ժի։ Ու քի քօ պը դառա տա-
վա տըքը ու տը խուազը պըրաշինէ քըրասէ
41 դա, պէր տէ ժէռա գափթանէ խօ ժի։ Ու
քի քօ պըսուխրա դա միլ քի ռէ տըպը՝ հա-
42 ռա բէռա տըտօ։ Քը դա խօստողռա պըտը,

նու ռու մէ՛ վէկէուինը ժը ուի քի տը խուազէ
ժը դա տէյն պըոդինը ։
43 Րուա քօ հուն պէհիստըն քի հաթը կօթան ,
Հավալէ խօ պը հայրին , ու ժը տըշմընէ խօ
44 իքրահ պըքը ։ Համա էզ ժը ուառա տը պէժ ,
պը հուպպըն տըշմընէդ խօ . ժը ռուա նը-
ֆըռ քըրանտօղանռա խէր տոժա պըքըն ու նը-
մէճ պըքըն լը սէր ուան՝ քօ ժը ռուա էգխյէթ
45 տըքըն ու տը գավըրինըն , Հաթա քօ պը-
պըն գուռէ Պավէ խօ քօ լը ազխումանտայէ ,
չըմա քօ դավէ խօ տըտը էրքը լը սէր եարամա-
զան ու էրքը լը սէր գանճան , ու պարան տը
շէյինըէ հէմ լը սէր հազան ու հէմ՝ լը սէր
46 նահազան ։ Չըմա քօ էրքը հուն ռ հապան-
տօղան պը հայինըն՝ չը՞ խուճրէթէ ռ հէյէ ,
47 նա՞ քի կխումըխուկճիան ժի աուի տըքըն ։ Աուա
հուն քէամիլ պըպըն՝ չավան քօ Պավէ ռ քօ
լը ազխումանտայէ քէամիլ է ։

Մ։Ր 6

1 Սագըն պը պըն քի թէսատուգէ խօ լը
պէր մէռուվան նէ քըն՝ ժը պօ ժը ուանռա նշան
տայընէ նա պըքի խուճրէթ նա կըրըն ժը Պա-
2 վէ խօ քի լը ազխումանտայէ ։ Րնվա քին-
կա քօ թէսատուգ տը տի լը պէր խօտա զըռռ-
նա մէտէ փըֆըրըրըն . չավան քօ մուրայխյան
տըքըն լը նավ ճէմաթան ու լը քուչանտա .

3 քը ժը մէռուվան իքրամ պը կըրըն ։ Պըռա ա՛ը
պէմ ժը ռուա, խուճրէթէ ուան թէնէ աւ է, հա-
մա դու քինկա քօ թէսատուգ տըքի՛ տէսթէ
դա չէփ պըրա նը զանա չը քըրընէ տէսթէ
4 դա ռասթ ։ Վ՚ը թէսատուգէ դա տըզլիգա
պըպը, ու Պավէ դա քու տը տըզլագա տը պինա՛
աւէ ժը դառա պը աշիքար պէտէլ տէ պըքը ։
5 Ու քինկաքօ նըմէժ տը քի ոգա մուրայիյան
նէ պի, քի տը հուպինըն լը նավ ճէմաթան
ու լը սէր գուչանտա նըմէժ քըրըն, քը ժը
մէռուվան խուդայի պըպըն . պըռա տը պէմ ժը
6 ռուա, խուճրէթէ ուան աւ է ։ Համա դու քինկաքօ
նըմէժ տըքի, պը գէվ օտայէդ խօ ու տէյըն
տէրիյէդ խօ, ու նըմէժ պըքը ժը Պավէ խօ-
նա տըզլիգա, ու Պավէ դա քու պը տըզլիգա
տը պինա՛ աւէ ժը դառա պը աշիքար պէտէլ
7 տէ պըքը ։ Ու քինկա քօ նըմէժ տըքըն հուն՛
ոգա քըրֆաուան փըռ խապէրտան մէ պըն, չը-
մա քօ տը պէն գայ ժը պըց փըռ խապէրտանէդ
8 խօ տէ պէնը պըհիստըն ։ Նուա հուն ոգա
ուան նէ պըն, չըմա քօ Պավէ ո՛, ժը ռուա լազըմ
պաւն տը զանը՛ հուն հէժա ժը ուի նա խօս-
9 տըն ։ Էնվա հուն վահա նըմէժ պըքըն ։
10 Էյ Պավէ մէ քի լը ազիւմանտայ, Նավէ դա
ազիզ պըպա . փատիշահիթիյէ դա պէ . մէ-
րամէ դա պըպը, չավան քօ լը ազիւմանտա՛
11 վըսան ժի լը սէր արտէ ։ Նանէ մա հէմու-
12 ռօյան խռօ ժը մառա պըտը ։ Ու տէյնէ մա

ժը մէռա պախշ պըքըը՝ չավան քօ էմ ժի
13 պախշ տըքըն ժը տէյնտարանէ խօռա ։ Ու մէ
լը թէրձուպէյէ մէ պը , լէ՛ ժը շէռէ խալաս
պըքըը, չըմա քօ էդայէ փատիշահիթի ու գուվ-
վէթ ու համտ էպէտըլ էպէտ . ամին ։
14 Չըմա քօ էրքըը հուն ավֆ պըքըն գապահտ-
թէ մէռուվան ժը ուանռա Պավէ ո ժի քը լը ա-
15 զիւմանտայ է ժը ռռա ավֆ տէ պըքըը ։ Լէ էրքըը
հուն գապահաթէ մառուվան ավֆ նա քըն
ժը ուանռա, Պավէ ո ժի քը լը ազիւմանտայ
է գապահաթէ ռ ժը ռռա ավֆ նա քը ։
16 Ու քինկա քօ ռօճի տը կըրըն ռգա միւրա-
յիյան մէլուլ մէ պըն , քը ռույա խօ խարապ
տըքըն քը ժը մառուվանռա ռօճի կըրթող խու-
յայի պըպըն . պըռա տը պէմ ժը ռռա իւճ-
17 րէթէ ուան աւ է ։ Համա դու քինկա քօ ռօ-
ճի տը կրի՝ սէրէ խօ ռուն պըքըը , ու ռույե
18 խօ պըշու ։ Ըը ժը մառուվանռա ռօճի կըրթող
խույայի նէ պի, լէ՛ ժը Պավէ խօռա տըզիգա ,
ու Պավէ դա քը տը պինը տըզիգա՝ ժը դառա
տէ աշիքար պէտէլ պըքը ։
19 Լը սէր արտէ ժը խօռա խազնա թօփ մէ քըն ,
լը քօ քի կըզուզ ու փաս խարապ տը քըն , լը քօ
20 քի տըզան տը քօլինըն ու տը տը զըն ։ Լէ լը ա-
զիւմանտա ժը խօռա խազնա թօփ պըքըն . լը քօ
քինա կըզուզ ու նա փաս խարապ տըքըն , ու նա
21 տըզան տը քօլըն ու տը տըզըն ։ Չըմա քօ խազնա-
յէդ ո լը քօ քի է՝ տըլէ ո ժի տէ լը ու պըպը ։

22 Չըրէյէ կէօվտէ ջահվլ է. երբըր ջահվէ դա
փառըլախ է, կէօվտէյէ դա կըժք ռօհնի տը
23 պը: Համա երբըր ջահվէ դա նա դանճ է. կէօվ-
տէյէ դա կըժք դարի տը պը. նուա երբըր լը
դատա պռւն ռօհնի դարի է, հէնի աւ դարի
չը՛ գաս տէ պըպը:
24 ՙՈՒնեպքի նըքարը ժը տըտու աղաննա ղու-
լամիդի պըքը. չըմա քօ եպ աւէ եէքէ տէ նա
հուպինէ ու աւէ տըն տէ պը հուպինէ, եա
ժը աւ եէքէնա իքրամ պըքը ու ժը եէքէ
իքրահ պըքը. նը քարըն ժը Խօտէնա ու ժը
25 մամմօնաոա զուլամիդի պըքըն: Ձըր պց ուի
տը պէմ ժը ռուփ. ժը պց նէֆսէ խօ քէտէր
մա խուն երբըր հունէ չը՛ տէ պըխուն, եա չը՛
տէ վէխուն. նա ժի ժը պց պէտէնէդ խօ,
երբըր չը՛ տէ որկըին. նա՞քը նէֆս ժը դաամէ ու
26 կէօվտէ պը ճըւ բէթըր է. Պը նէռըն լը դպ-
ռէ ապխւմանան, քը նա տաժօն ու նա տը չի-
նըն, ու նա լը նպվ ամպարան տը ճըվինըն, ու
Պավէ ո քը լը ապխւմանտայ է դաամէ ուան
27 տըտը. նա՞քի հուն ժը ուան բէթըր ըն: Ընվա՛
ժը ո՛ քի՞ տը քարը պը քէտէր քշանտընէ խօ
լը սէր գամէթէ խօ հալապի քի զէտէ պըքը:
28 Ու ժը պց որկըըթըն չըմա՞ քէտէր տըքշինըն,
ու պը նէռըն լը շուշանա տէշդէ, չառւան
մէզըն տըպը՝ նա տը շըղուլը ու նա տը ռէ-
29 սը: Ձըր ռուա տը պէմ, քը Սիւլէյման ժի լը
նավ կըժք իզզէթէ խօտա ոգա ժը ուան եէքէ

30 նա որկըրթ ։ Ընվա երքը կէյայէ տէշտէ քը
խռօ հէյէ՝ ու սըպէ աւէ պէ ավէթլըն լը փու–
ռունէ, Խօտէ վուսան տըրտա որկըրթլըն, ըէ
31 չը՛ գաս բէթըր ո, էՙյ խմանէ հընտըք ։ Փըր
վէ բէվա քէտէր մա խուն պը կոթընէ, էմէ
չը՛ պը խուն եա պը վէխուն եա չը որկըրն ։
32 Ձըմա քօ հէմի աւ դըշդան քիւֆարան տըխուռ–
աղըն․ զիրա Պավէ ո քը լը ագիւմանտայ է
տը զանը՝ քը պւ հէմի դըշդան ժը ռա լագիմ
33 ըն ։ Ըվուլ փատիշահիլթիյէ Խօտէ ու սա–
տագատէ ուփ պը խուազըն․ ու աւ հէմի դըշդան
34 ժի տէ պէ ժը ռա տայըն ։ Փըր ուէ բէվա ժը
պցյ սըպէ ղամ մէ քըշին․ չըմա քօ ոցյա սըպէ
ժը պցյ խօ աւէ ղամ պը քշինէ․ ժը ռօ պասէ
ուփ է տէրտէ ուփ ։

ՄԱՐ 7

1 Հէօքմ մէ՛ քըն՝ քի ժը ոդա հէօքմ նա պը․
2 Ձըմա քօ՝ պը չը հէօքմ հէօքմ պըքըն՝ պը ուփ
տէ պէնը հէօքմ քըրըն, ու պը չը չափ հուն
չափ պըքըն՝ պը ուփ տէ պէ ժը ռա չափան–
3 տըն ։ Ձը՞մա տը նէռի գըրշէ նավ ջահվէ
պռէյ խօ, ու լը ջահվէ դատա գէրանէ նա
4 պինի ։ Եախօտ չա՛վան տէժի ժը պրէյ խօռա
Պէրտէ գըրշէ ժը ջահվէ դա տէրինիմ, ու վա–
5 հա լը ջահվէ դա գէրան հէյէ ։ Միւրայի՝
ավուլ ժը ջահվէ խօ գէրանէ պը տէրինը, ու

բաշէ գույէ պը նէռի ժը ջահմէ պրէյ խօ գըր-
շէ տէրանըն ։
6 Պորշդէ ազիզ ժը սանռա մէ՛ տըն , ու ինձու-
յէ խօ լը պէր խընզիրան մա՛վէն , քը պըն
լընկէ խօ բէլ նա քըն ուան ու վէ կէռըն ա պը
գաթինըն ։
7 Պը խուագըն ու ժը ոռա տէ պէ տայըն ,
լէ պը կէռըն ու տէ պէ պինըն . տէրի լէխըն
8 ու տէ պէ ժը ոռա վէքըրանտըն ։ Չըմա քօ հէր
քի քօ տը խուագը՝ տըստինը , ու քի քօ լէ տը
կէռէ տըպինը . ու քի քօ տէլի լէտըխա՝ տէ
9 պէ վէքըրանտըն ժէռա ։ Նախոտ ժը ո քի
մէռուվ հէյէ՝ քը ժը ուի գուռէ ուինան պը
10 խուագէ , գէվը՞ր տըտը ժէռա ։ Ու եա մահսի
11 պը խուագէ՝ մահդ տըտը ժէռա ։ Ընվա հուն
քի եարամաղ ըն , ժը գուռէ խօռա պախշիշէ
գանձ զանըն տայըն , չը՛ գաս բէթըր Պավէ ա
քօ լը ազխւմանտայ է , դըրշդէ գանձ տէ պըտը
ժը ուանռա քօ ժէ տէ խուագըն ։
12 Հէր չը քօ տը խուագըն մէռուվան ժը ոռա
պըքըն հուն ժի վուսան պըքըն ժը ուանռա .
չըմա քօ աւէ նօմօս ու փէյղամպէրան ։
13 Ուը տէրիյէ դանկ հառըն հընտուռ . չըմա
քօ Փռայէ աւ տէրի՝ ու մէզըն է աւ ռէ , քը
տըպա հունտա , ու փըռ ըն ուան քօ ժէ տը
14 չուն ։ Չըմա քօ դանկ է աւ տէրի՝ ու դանկ է
աւ ռէ , քը տը պա հայաթէ , ու հըճտըքը քըն
ուան՝ քը տը պինըն ուի ։

15 Սագըն պըր պըն ժը տէրէվ փէյղէմպէրան՝
քօ ուան ժը ռուա գէն պը ճըլէ միյան ; համա
16 ժը հընտուրվա կուրէ հար ըն ։ Ժը ևէմիշէ
ուան հուն է նաս պըքըն ուան . մէկէր ժը խա-
թըրըխան դըրի ևա ժը ըսթըրիյէ մըշգան հէ-
17 ժիլ տը չի՞նըն ։ Ուսան ժի հէմի տարէ գանճ
ևէմիշէ գանճ տըտը , ու տարէ չուրուկ՝ քօթի
18 ևէմիշ տըտը ։ Տարէ գանճ նը քարը քօթի ևէ-
միշ պըտը , ու նա ժի տարէ չուրուկ ևէմիշէ
19 գանճ ։ Հէր տար քօ ևէմիշէ գանճ նա տը դե
20 պըռանտըն , ու լը նավ ակըր դէ ավէդըն ։ Ենվա
ժը ևէմիշէ ուան հուն է տէ նաս պըքըն ուան ։
21 Հէր քի քօ ժը մըռա Յա՛ Խուտէ՝ եա՛ Խուտէ
տէժը , տէ նա չը լը փատիշահիթիյէ ազը-
մանան . լէ աւ քօ միրամէ Պավէ մըն ազը-
22 մանի թէքըմիլ տըքա ։ Սէ ռօյէ փըռ մէռովան
տէ պէժըն ժը մըռա , Յա՛ Խուտէ՝ եա՛ Խուտէ
նա քի պը նավէ դա՝ մէ փէյղէմպէրիդի
քըր , ու պը նավէ դա ճընան մէ տէր անի .
ու պը նավէ դա փըռ մուճիզաթան մէ քըր ։
23 Սէ ուէ չաղէ տէ պէժըմ ժը ուանռա՝ էզքը էղ
ո՝ դա նաս նա տըքըրը պուժ , ժը մըն տուր
պըն հուռն հէմիան ժի քօ ևարամազիդի տը
քըրըն ։
24 Պէի քօ աւ խապէրէ մըն տը պըհիսէ՝ ու
թէքըմիլ տըքա ուան , աւ տը մինա մէռովէ քի
25 աղլ՝ քը մալա խօ լը սէր զընար ջէքըր ։ Պա-
րանան քէթըն , ջէման ռապուն , պան փըջ

քըռըն ու լէխըրսըզըն լը մալ՝ ու նամ հէլըշիա․
26 ջըմա քօ լը սէր ժընառ գալի պուպու ։ Ու քի
քօ աւ խապէրէ մըն տը պըհիսը ու թէքմիլ
նա քը ուան, տը մինա մէռուվ քի ագլըզ,
27 քօ մալա խօ լը սէր գումէ ջէքըր ։ Պարանան
քէթըն, ջէման ռապուն, պան փըֆ քըռըն
ու խըրսըզըն լը մալ ու հէլըշիա, ու փըռ մէ-
զըն պու խարապունէ ուի ։
28 Ու քինկա քօ Իսա թէմամ քըր աւ հէմի
խապէրան, ճէմաթան մաթ տը պուն լը սէր
29 տէրսէ ուի ։ Ջըմա քօ՝ պը հէզքմաթ հին տը քըր
ու նա քի ոգա խօնըռանան ։

ԱԷՐ 8

1 Ու քինկա քօ աւ ժը չիյէ հաթը խուարի
2 փըռ ճէմաթ չուն լը բէյ ուի ։ Ու վահա քօ-
թիքի հաթ, սէճտէ տը քըր ժը ուիռա ու տը
կօ, Եա՛ Րապպ, էրքը պը խուազի՝ տը քարի
3 մը փաքըժ քըրըն ։ Իսա տէսթէ խօ տըրէժ
քըր ու խըստ ժը ուիռա ու կօ․ Տը խուազըմ ;
փաքըժ պըպը․ ու զուվա քօթիյիթիյէ ուի
4 փաքըժ պու ։ Ու Իսա կօ ժէռա․ Սագըն պը
ժը քէսէռա նա պէժի․ լէ հառա դու խօ նշա-
նէ իմամէ պըտը, ու ժը պջյ ժը ուանռա շէ-
հատէթի պունէ հէտիյէ Մուսա պըտը ։
5 Ու քինկա քօ քէթ լը Կափառնայումէ ;
Եիւզպաշի քի հաթ լը պա լէ, լավա տըքըր

6 ժէռա, ու տը կօթ. Ո՛վ Բապպ ղուլուժէ մըն
սա՛գաթ լը մալտա վէզէլիայէ. փըռ էզիյէթ
7 տըքշինը: Իաա ճէվապ տա ժէռա. էզ դէմ
8 ու սաղ տըքըմ ուփ: Ճ՚էվապ տա եիւզպաշի
ու կօ, Ո՛վ Բապպ էզ լայիգ նը նըմ՝ քի դու
լը մալա մըտա պը գէվի. լէ թէնէ պը խա-
պէր պը պէժ, ու տէ սաղ պըպա ղուլէմէ մըն.
9 Ջըմա քօ էժի լը պըն էմրէ եէք մէռուվքի ըմ.
ու լը պըն էմրէ մըն ապքէր հէյէ, ժը եէքէ-
ռա տը պէմ՝ հա՛ռա, ու տըչօ, ու ժը առւէ
տընռա՝ ո՛րը, ու դէ. ու ժը ղուլամէ խօռա՝
10 ուխա պըքը՝ ու տը քը: Իաա քինկա քօ պըհիսթ՝
թպաճըպ պու, ու լը բէյ ուփ չունտօղանռա
կօ. Պըռա տը պէմ ժը ռռա. լընավ Իսրա-
11 յէլտա վուսան իման մը գաթ նէ տի: Փը ռ-
ռա տը պէմ քը ժը ռօ հալաթէ ու ժը ռօ ա-
վայէ վըռան տէ պէն, լընավ փատիշահիթի-
յէ ազիւմանան տէ ռօնըն պը Իպըահիմ,
12 ու Իսահագ, ու Յագօպռա: Ու ըլռտէ փատի-
շահիթիյէ առւէ աէ ռապըն դարիյէ տէրվէ,
լը ուէ տէ պըպա կըըըն ու գըռչինէ տըանան:
13 Ու Իաա ժը եիւզպաշիռա կօ. Հա՛ռա՛, ու
չավան քօ դա իման անի, վուսան պըա պըպը
ժը դառա. ու ու սաաթէ ռընտ պու ղուլա-
մէ ուփ:
14 Ու Իաա հաթ լը մալա Փէթըօս, տի քօ
խառուէ ուփ ժը թայէ հաթը կըըթըն վէզէ-
15 լիա պու: Փը տէսթէ ուփ կըըթ. ու թա պէր-

տա ուր . ըր սէր ըընկ գապու՝ ու խըրզմէթ տը-
քըր ժէռա ։
16 Վըխինկա քօ էվար պու՝ փըռ պըճըրնան անբին
ժէռա . ու պը խապէր տէր անի եարամազ
17 րուհան ու հէմի նախօշան սաղ քըր ։ Վըր
թէմամ պըրպը ու խապէր՝ հաթը կօլթան պը
տէսլթէ Իշայա՝ փէյղէմպէր . Ու նախօշիգիյէ
մէ հէլանտ ու հէշա մէ քըշանտ ։
18 Իսա տօռա խօ փըռ ճէմաթ պը տիթընէ ,
19 էմի քըր քօ ուան ալիյէ տըն հառըն ։ Ու քէա-
թըրպ քի հաթ ու կօ ժէռա . Եա՛ խօճա՝ էժի ըր
20 բէյ դա տէ պէմ , ըր քըքըր հառի ։ Իսա կօ
ժէռա . Ճը ռուվիանոա ըիս հէյէ ու ժը դայ-
ռէ ազխումանոա հէյին հէյէ . համա Գուռէ
մէռովլա ճի քի թունէնա էրքօ ըր ուէ սէրէ խօ
21 տէյնէ ։ Ու ժը շակըրտէդ ուի նէքէ ժի կօ ժէ-
ռա . Եա՛ Ռապպ՝ ժը մըռա իզն պըտը , քօ հա-
22 ռըմ ավուլ պամէ խօ պը վէշէրըմ ։ Իսա կօ
ժէռա , Մ՛րը ըր բէյ մըն՝ ու պէրտէ ժը մըրի-
անոա քը մրիյէ խօ պը վէշէրինըն ։
23 Ու քինկա քօ քէթ ըր կէմիյէ , շակըրտէդ ուի
24 ըր բէյ ուի չուն ։ Ու վահա ըր պահրէտէ մէ-
զըն ֆըրթունա քի պու վուտան քօ կէմի ժը
տալղան տը հաթը վէշէրանտըն , ու աւ ռա-
25 տըզա ։ Ու շակըրտան չուն ռաքըրըն ուի ու կօն .
Եա՛ Ռապպ մէ խալաս պըքըր , չըմա քօ վահա
26 էմ վունտա տը պըն ։ Ու ժը ռանոա կօ , Ի՛մ
հընտըք խմնան՝ չըմա՞ վուտան թըռսօք ըն ,

ուէ չաղէ ռապու ժը պառա ու պահըռռա թա-
27 զիւ քըռ. ու մէզըն ըահաթի պու ։ Ու մէռ-
ուվան թաաճըպ քըռըն՝ ու տը կօթըն. Զա-
ուա՞ն մէռուվ է ա՝ քը պան ու պահր ժէռա
միւղէհ տը պըն ։
28 Ու քինկա քօ լը ալիյէ տըն լը ոլաթէ Քէսէր-
քէսեան պըհուրի. ալտօ պըճընան ռաաթէ
ուփ հաթըն ժը թըռպան ռապուն՝ փըռ հար
պուն, քը գա նա տըքարը պու եէքէ ժը ուփ
29 ռէտա պը պըհուրիա ։ Ու վահա կազի քըռըն
ու կօն, Տը՛ Իսա գուռէ Իսօտէ՝ չը՞ շըզրուվէ
դա հէյէ պը մէռա. ժը ոխթէ տէ՞ր հաթի
30 մէ պըխի լը էզիյէթէ ։ Ու ժը ուան հըրըք տուր՝
կառան քի ոհշան հէպու, քը տը ջէրիան ։
31 Ու ճընան լավա տը քըռըն ժէռա ու տը
կօթըն, Տըրքը մէ ժը վըր տէր տըխի՝ էմր պըքը
ժը մէռա քօ էմ հառըն լը կառանէ ոհշան ։
32 Ու կօ ժը ուանռա. Խ՛առըն. ու ուան ռապուն
չըուն լը կառանէ ոհշան, ու կառան կըժք ժը
ճի քի սէր տէստ պազիան պահրէ, ու լը նավ
33 ավան մըռըն ։ Ու ոհշան ջէքանտող ժի ռավի-
ան, ու չըուն լը պաժէր հէմի ժի հաքանտըն՝
եանի ու շըղրուլ քօ պը ճընան ռասթ հաթ ու
34 վահա պաժէր կըժք ռապու լը պէր Իսա. Քին-
կա քօ տինը ուփ լավա քըռըն քը ժը սինոռէ
ուան հառա ։

3

ՍԷՐ 9

1 Ու քէլթ լը կէմիյէ՝ լը ալիյէ տըն պըհուրի
2 ու հաթ պաժէրէ խօ ։ Ու վահա քէօթըրիւմ
քի անիին ժէռա, քը լը նավ՝ ճըլէտա վէզէ-
լիա պու. ու Իսա իմանէ ուան պը տիթըընէ՝
ժը քէօթռիւմռա կօ, Կիւնէյէ դա ժը դառա
3 ավֆ պըպըն ։ Ու վահա հընըք ժը քեաթի-
պան լը տըլէ խօտա կօն. Ուիա տըժմինան տը
4 քա ։ Իսա ժի նիյէթէ ուան պը զանին կօ ժը
ուանռա, Չը՞ մա լը տըլէ խօտա դըշդէ քօթի
5 տը ֆէքըրինըն ։ Գի՞ժան րահաթ է, Կիւնէյէ
դա ժը դառա ավֆ պը պըն կօթը՞ն. եա՝ Ռա-
6 պա ու պը կէռ կօթըն ։ Համա վըւսան քօ
հուն պը զանըն. քը Գուռէ մէռուվ հէօզըմէ
ուի հէյէ լը սէր արտէ ժը կիւնէյան ավֆի-
թի տայըն. (ուէ չաղէ ժը քէօթըրիւմռա կօ)
7 Ռապը, պըկըր ճըլէ խօ ու հառա մալա խօ ։ Ու
8 աւ ռապու չու մալա խօ ։ Ճէմաթ քինկա քօ
տին՝ թաաճըպ քըրըն. ու համտ տը քըրըն
ժը Խօտէռա. քը ժը մէռուվանռա վըւսան
հէօզըմաթ տայիյէ ։

9 Ու Իսա ժը ուէ պը պըհուրթըընէ՝ մէռուվ քի
տի Նավէ ուի Մատթէոս. ժը պօյ կիւմրիւկ
սէնտըընէ ռօնըշտի պու. կօ ժէռա. Լը բէյ
10 մըն ոըը. ու ռապու լը բէյ ուի չու ։ Ու պու
քի լը մալտա լը չաղէ սուֆրէ ռօնըշտըընէ՝
վահա փըռ կիւմրիւքճիան ու կիւնէհքեարան

հաթ՝ ու լը սուփրէտա ռօնըշտի պուն պը Ի-
11 սա ու շակրտէ ուիռա թէվ: Ու Փարիսիան քին-
կա քօ տին՝ կօն ժը շակըրտանէ ուիռա. Չը՞մա
խօճայէ ո պը կիւմրիւկճիան ու պը կիւնէհ-
12 քեարան տըխօ: Համա Իսա քինկա քօ պը-
հիսթ՝ կօ ժը ուանռա. Ժը սաղանռա հէքիմ
13 նա լազըմ է, լէ ժը նախօշանռա: Հառըն
հին պըպըն էրքը չի՞յէ աւ խապէր՝ Թէսա-
տուգ տը խուազըմ, ու նէ գուրպան, չըմա
քօ էզ նա հաթըմ էվլիան կազի քըրընէ,
լէ կիւնէհքեարան:
14 Ուէ չաղէ շակըրտէ Հաննա հաթըն ժէռա
ու կօն. Չը՞մա էմ ու Փարիսիան փըռ վագթ
ռօճի տը կըրըն ու շակըրտէ դա նա կըրըն:
15 Իսա կօ ժը ուանռա, Մ՝էկէր գա՞պիլ է
քօ գուռէդ տավաթան շին պը կըրըն, չը
գաս քօ զավա պը ուանռա է. Համա ռօ-
յան տէ պէն՝ քինկա քօ զավա ժը ուան պէ կըր-
16 թըն՝ ու ուէ չաղէ ռօճի տէ պը կըրըն: Հէմ
եէքէ փալգայէ ճավէ նու նա վէժըր լը սէր
ճըլէ գէվըն, չըմա քօ աւ՝ քը ժը պցյ թէրիթիյէ
հաթիյէ տադինըն. տը կըրէ ժը ճէլ՝ ու գաթան-
17 տընէ ուի հէնի փըռ խարապ տը պա: Նա ժի
մէյէ նու լը մէշգա գէվնանտա տադինըն.
էրքը նա մէշգան տը գաթըն՝ ու մէյ տը ռը-
շը, ու մէշգան վըունտա տը պըն: Լէ մէյէդ
նու լը մէշգանա նուտա տադինըն, ու հէր
տու ժի դէն խօտի քըրըն:

18 Բինկա քօ ուր պըռուանուա տուր խապէր տը
տա , վախա եէքէ մէզըն հաւթ , սէճառէ տը
քըր ժէռա ու տը կօ , Նուա գիզէ մըն մըր ,
համա որը տէսլթէ խօ լը սէր տէյնէ՝ ու տուէ
19 պը ժի ։ Ուապու Ւսա չու լը բէյ ուր պը
շակըրտէդ խօտա թէվ ։
20 Ու վախա տուանըզտահ սալան խըցնա ուր
չուանտող ժըն քի հաւթը ժը բէյվա լը փէշա
21 ճըլէ ուր քէթ ։ Չըմա քօ աւ ժը տըլէ խօ-
տա տը կօ , թէնէ էրքը լը ճըլէ ուր պը
22 գէվըմ , սաղ տը պըմ ։ Համա Ւսա՝
քինկա քօ լը բէյ խօ վէկէռիա ու ուր տի ,
կօ . Մէ թըռս եա՛ գիզ իմանէ գա գա
սաղ քըր . ու ժընըք ժը ուր սաաթէ սաղ
պու ։
23 Բինկա քօ Ւսա հաւթը լը մալա աւ մէ-
զըն , ու տի զուռնաճիան ու գալապալըղ
քը շամաթա տը քըրըն . կօ ժը ռուանուա .
24 Ժը ուէ ալի պըն , չըմա քօ գիզ նա մըրի է՝ լէ
25 ռաղըզա . ու տը քէնիան լը սէր ուր ։ Ու քին-
կա քօ գալապալըղ տէրվա պու . ուր քէթ լը
հընտուռ՝ կըրթ ժը տէսլթէ ուր . ու գիզ ռա-
26 պու ։ Ու աւ խապէր չու լը հէմի մէմլէքէթէ ։
27 Ու քինկա քօ Ւսա ժը ուէ տը վըհուլրի , տու
քօռ քէթըն լը բէյ ուր լավա տը քըրըն՝ ու
տը կօն . Ի՞յ գուռէ Տավուտ , մէրահամէթ
28 պըքը ժը մէռա ։ Ու քինկա քօ հաւթը լը մալ ,
քօռան հաւթըն ժէռա . ու Ւսա կօ ժը ռուան-

ուա ։ Ջուն ինան տըֆքըն էրքը էղ տըքարըմ
29 աւ դըրշդէ հան ժը ուաուա քըրըընէ ։ Կօն ժէուա
Պէլէ եա՛ Իսօտէ ։ Ուէ չաղէ քէթ ըը ջահվէ
ուան՝ ու կօ ։ Ոգա իմանէ ո ժը ոուա պըպա ։
30 Ու ջահվէ ուան վէպուն ։ ու փըռ թէնպիհ քըր
ժը ուանուա Իսա ու կօ , Ջէշար պըն քէս քի նը
31 զանըպը ։ Ջամա ուան ռապուն ըը նավ հէմի
աւ մէմլէքէթէ խապէրէ ուի տան ։
32 Ու քինկա քօ ուան տէրվէ չուն , անին ժէ-
33 ռա լըլ պըճըն մէռուվ քի ։ Ու քինկա քօ ճըն
ռապու լըլ խապէր տա ։ ու ճըվաթան հէյ-
րի պուն , ու կօն , էրքը վուսան դըրշդ ըը նավ
34 Իսրայիլտա գա նա հաթը տիթըն ։ Ջամա
Փարիսիան տը կօթըն , էրքը աւ պը տէսթէ
ռէյաէ ճընան ճընան տէր տըխա ։
35 Ու Իսա տը կէռիա հէմի պաժարան ու
կուռտան , ու ըը նավ տէրաուան հին տը քըր
ու վազ տը քըր միժտէյէ փատիշահիթիյէ ,
ու սաղ տը քըր հէմի հիյըան ու նախօշիթի-
36 յէ ըը նավ ճէմաթան ։ Ու ճէմաթան պը տի-
թընէ տըլէ ուի շավուլթի ըը սէր ուան , չըմա քօ
բահթ ու փէրիշան պուն ոգա պըզընան քօ
37 շըվանէ ուան թուննա ։ Ուէ չաղէ կօ ժը շա-
կըրտէդ խօռա , Ջաաատան փըռ ըն՝ համա փա-
38 լան հընտըք , անուա ժը Իսօտէյէ հասատան-
ռա լավա պըքըն՝ քը ժը հասատէ խօռա փա-
լյան պը տէրխէ ։

ՍԷՐ 10

1 Ու լը պա խօ պը կազի քըրընէ տուանզ-
տահ շակըրտէ խօ՝ հէօքմաթ տա ժը ուանռա
լը սէր մուրտառ ծընան՝ ուան տէրխըստընէ,
ու հէմի հէշիդիան ու նախօշիդիյան սաղ
2 քըրընէ: Ու նավէ տուանզտահ ռէսուլլան աւ
պուն. ավուլին Շըմհօ՛ն քը հաթը կօթան
3 Փէթրոս, ու պրէյէթ ուի Անտրէա, Յագուպ
գուռէ Զէբէթիա, ու պրէյէ ուի Յաննա,
Ֆիլիպպոս, ու Փարթուղիմէոս, Թովմաս՝
ու կիւմրիւկճի Մատթէոս, Յագուպ Ալֆի-
ան, ու Լէբէոս՝ քը հաթը կօթան Թադէ-
4 ոս: Շըմհօն Քանանի ու Ճուտա Իսխարի՝
5 աւ քի նէպուժի լէքըր: Աւ տուանզտան Ի-
սա շիհանտ, սըփարթ ժը ուանռա՝ ու կօ. Ռէ-
յա քըֆառան մէ չուն ու պաժարէ Սա-
6 մարիան մէ գէվըն: Յամա պէթըր հա-
ուըն լը պըզընէ վունտա պուն մալա Իսրա-
7 յիլ: Ու քինկա քօ տը չուն՝ վազ պըքըն ու-
պը պէժըն, էրքը փատիշահիթիյէ ազիւմանան
8 նէզ է: Նախօշան սաղ պըքըն ոյուզան
փագըժ պըքըն. ծընան տէրխըն. հուն պէ-
9 լաշ սէնտըն՝ պէլաշ պը տըն: Լը քէմէրէ
խօտա նա զէռ՝ նա զիվ՝ նա պախըռ տա մէյ-
10 նըն: Նա ժը պօյ ռէ դուր, ու նա տու ծըլ.
նա սօլ. նա ջօվ. չըմա քօ փալա լայիգ է դա-
11 ամէ խօ է: Քիժան պաժէր եա կիւնտ տը

գեվըն, մըռս պըքըն՝ երքը քիյէ՛ լըյիգ լը նավ
ուխտա․ ու լը ուէ պէ սէքընըն հաթա քօ ժը ռւէ
12 ռապըն ։ Ու քինկա քօ տը գեվըն լը մալ սը-
13 լավ պըտըն ժէռա ։ Էրքը աւ մալ լըյիգ է,
սըլավէ ո՝ լը սեր ուի պէ, լէ երքը լըյիգ նը-
14 նը, սըլավէ ո ժը ռռա վէկէռը ։ Ու քի քօ ո
գապուլ նա քը ու խապէրէ ա կօտարի նա քը,
քինկա քօ ժը ուի մալ եա պաժէր տեր գէն,
15 թօղէ լընկէ խօ հէլտա ոշինըն ։ Պըռա տը պէմ
ժը ռռա, ժը ղլաթէ Սօղօման ու Գոմորան
ուցյա գըյամէ հէնի բահաթ տէ պըպը, ժը
ուի պաժէրէ ։
16 Մահա էզ ո՝ տը չէյինըմ ոգա մէյան լը
նավ կուրան, նուա ոգա մահռան ագլ պը
պըն ու ոգա գավոգան պէզարար պը պըն ։
17 Համա ժը մէռուվան սագընմըշ պը պըն․ չըմա
քօ տէ ո ժը ճըվաթանռա տէ նէպու պըքըն
18 ուան ու նավ տէրէ ուան տէ ո պըքութըն ։ Ու
լը պէր վալիան ու փատիշահան տէ պըպըն ա՝ ժը
պցյ մըն, շահատէթի քըրընէ ժը ուանռա ու
19 ժը քըֆառանռա ։ Համա քինկա քօ ո տէսթ
տը տըն՝ ղէմ մէ մըխուն՝ երքը չառուան եա չը՛ տէ
խապէր պըտըն, չըմա քօ ժը ռռա տէ պէ տայ-
20 ըն ուի սաաթէ, չը քօ խապէր պը տըն ։ Չըմա
քօ՝ խապէրտօղ հուն նընըն, լէ նավ ոտա խա-
պէրտօղ Ռուհէ Պաքէ ո է ։
21 Նուա պըէ՝ պըէ, ու պավ՝ գուռ ժը մը-
ըընռա տէ թէսլիմ պըքըն․ ու գուռան լը

սէր պավէ խօ տէ ռապըն՝ ու ուան պը դուժըն ։
22 Ձ.ը հեմիյան տէ իքրահ պըպըն ժը պըյ նավէ
մըն, համա ա՝ քօ հալթա բաշէ սապր տը քա
23 տէ խալաս պըպը ։ Ու քինկաքօ ո՛ կը նավ
պաժէր քի տը գավըրինըն՝ կը աուէ տըն պը
ռավըն. ու էրքը ժը ուէ տը գավըրինըն ո՛, պա-
ժէրէ տըն պը ռավըն. պըռա տը պէմ ժը ռուա
պաժէրէ Իսրայիլիեան հուննէ տէ նա գատինըն,
հալթա Գուռէ մեռուվ պէ ։
24 Հակըրտ ժը խօճայէ խօ ու խազմէթքեար
25 ժը աղայէ խօ բէթըր նըհը ։ Հակըրտռա ո-
դա խօճայէ խօ ու խազմէթքեառա օդա ա-
ղայ է խօ պըպա պէս է. էրքը ժը խօտէյէ մա-
լէռա Իսէէլզէպուպ կապի քըրըն՝ կը քօ՞ տը մի-
26 նա ժը քուֆլէթէ ուխռա ։ Նուա ժը ուան
մէ Թըռասըն, չըմա քօ՝ թուննա վէշարթըն դըշդ-
քի՝ քօ աուէ աշիքեար նա պը, ու տըղըգա՝ քը
27 տէ նէյէ զանըն ։ Զը քօ կը գարի տա ժը ո-
ռա տը պէմ աուի կը ռօհնիտա պը պէժըն. ու
չը քօ կը կօտա տը պըհիստըն՝ կը սէր խանիան
28 վազ պըքըն ։ Մէ Թըռասըն ժը ուան՝ քը լէշէ
ո տը գուժըն, ու գուժդընէ րուհան նըքեա-
րըն, լէ հէծի փըռ ժը ուի պը Թըռասըն հուն,
քը տը քարը ճանէ ու լէշէ կը նավ ճէհէնէմտա
29 վունտա քըրըն ։ Տու ջուջըք եէք փուլըք քի
նա՞յէ ֆռօթան. համա ուան եէքէ պէ իղ-
30 նէ Պավէ ո՛ կը արտէ նա գէվը ։ Համա է ո՛
մօպյէ սէրէ ո ժի կըժք հալթը ժըմարթըն ։

31 Սուտանը մէ թըրսըն․ չըմա քօ հուն ժը փըր
32 ճուճըքան բէթըր ըն ։ Նուա քի քօ մըն լը
պէր մէրուվան իգրար տըքը, էժի տէ ուի իգ-
րար պըքըմ լը պէր Պավէ մըն քօ լը ազըւման-
33 տայէ ։ Ու մըն քի քօ լը պէր մէրուվան ին-
քեար տըքը, էժի ուի տէ ինքեար պըքըմ
լը պէր Պավէ մըն քօ լը ազըւմանտայէ ։
34 Խիալմին մէ քըն՝ քօ էզ հաթըմ լը սէր ար-
տէ՝ սէլամէթ խըստընէ․ սէլամէթ խըստընէ նա
35 հաթըմ, լէ՝ շուր ։ Չըմա քօ մէռուվ ժը պավ՝ ու
գիզ ժը տէ՝ ու պուք ժը խասուէ խօ ճիյէ քըրը-
36 նէ հաթըմ ։ Ու տըժմընէ մէռուվ քուլֆէթէ
37 ուի տէ պըպըն ։ Ու քօ պավ՝ ու տի ժը մըն բէ-
թըր տը հուպինը՝ ժը մըռա լայիգ նըննը, ու աւ
քօ գուռ ու գիզէ խօ ժը մըն բէթըր տը հուպինը
38 ժը մըռա լայիգ նըննը ։ Ու աւ քօ խաչէ խօ նա
կըրը ու լը բէյ մըն նայէ, ժը մըռա լայիգ
39 նըննը ։ Ու քօ ճանէ խօ տը պինա, տէ վուն-
տա պըքը ուի, ու աւ քօ՝ ճանէ խօ վունտա
տըքը ժը պօյ մըն, տէ պը պինա ուի ։
40 Ու քօ ա՛ գապուլ տըքը, մըն գապուլ տը-
քը, ու աւ քօ մըն գապուլ տըքը, շիանտըզէ
41 մըն գապուլ տըքը ։ Ու քօ փէյղէմպէրըքի
պը նավէ փէյղէմպէր գապուլ տըքը, իւճրէթէ
փէյղէմպէր տը կըրը․ ու աւ քօ ավլիայ քի
պը նավէ ավլիայ գապուլ տըքը, իւճրէթէ
42 ավլիայ տըսթինը ։ Ու աւ քօ ժը աւ բըչու-
գանռա նէքէ թէնէ թաս քի ավա սար տը տը

վախուարընէ պը նավէ շակըրտ պըռա տը
պէմ ժը ռուա, խուճրէթէ ուփ վունտա նա քըր։

ՍԷՐ 11

1 Ու պու քի քինկա Իսա թէքմիլ քըր թէն-
պիհէ տուանզտահ շակըրտէ խօ. չու ժը ուէ
լը պաժէրէդ ուան վաղ քըրընէ ու հին քը-
2 րընէ։ Ու Յաննա լը հափսէտա քինկա քօ ա-
մէլէ Մէսիհէ պըհիստ պը տէսթէ շակըրտէդ
3 խօ շիանտ, ու կօ ժէռա, Գօ՞ւի աւ՝ քօ տէ
պը հաթա, եա պաշգա եէքէռա պը նէռըս։
4 Ճէվապ տա Իսա ու կօ ժը ուանռա. Յառըն
ու պը հաքինըն ժը Յաննառա՝ չը քօ հուն
5 տին ու պըհիստըն։ Քօռան տը պինըն, ու
թօփալան տը կէռըն, ուսուզան փագըժ տը
պըն, ու գառան տը պըհիստըն, ու մըրիան գը-
յամ տըքըն. ու ժը ֆաքիրանռա ինճիլ դէ
6 վաղ քըրըն։ Ու խօզիգա լը ուի, քը լը սէր
մըն խուար նա պը։
7 Ու քինկա քօ աւ չուն՝ Իսա պաշլամիշ քըր
8 ժը ճէվաթռա կօթըննէ ժը պօյ Յաննա։ Լը
չէօլէ չը՞ թամաշա քըրընէ ռապուն. ժը պայէ
ըէրզան գամի՞շ քի. Յամա չը՞ տիթընէ
հուն ռապուն, պը նազիք ճըլան խամալան-
տըն մէռո՞ւվ քի. վահա նազիք ճըլան բէքը-
9 րօղան լը մալա փատիշահանտա նը։ Լէ չը՞ տի-
թընէ հուն ռապուն, փէյղէմպէ՞ր քի, պըռա

տը պէմ ժը ոռա, ժը փէյղէմպէր քի ժի բէ-
10 թըր։ Չըմա քօ ուխա աւ է քօ ժը պցյ ուի
հաթը նըվխսանտըն. Ահա՝ էզ էլչիյէ խօ տէ
պըշէյինըմ լը պէր ռօյէ դա, քը ռէյա դա
11 հազըր պըքա լը բէշխա դա։ Պըռա տը պէմ
ժը ոռա, ժը ժընան զայօղան ժը Խուահֆիլ-
չի Ճաննայէ մէզըն ռա նա պօյէ, համա լը
նավ փատիշահիթիյէ ազխումանան՝ աւ փըռ
12 բըչուկ՝ ժը ուէ մէզըն է։ Ու ժը կունա Խուահ-
ֆիլչի Ճաննայէ համա նուա փատիշահի-
թիյէ ազխումանան պը զօռ տը համա սէնտըն
13 ու զօռպան զաֆթ տըքըն ուի։ Չըմա քօ հէ-
մի գանուն ու փէյղէմպէրան համա Ճաննա
14 փէյղէմպէրիթի քըրըն։ Եղքը տը խուազըն
գապուլ պըքըն, աւ է Ելիա՝ քօ տէ պը հա-
15 թա։ Ժը քէռա քօ ժը պըհիստընռա կօ հէ-
յէ՝ պըռա կօ տարի պըքը։
16 Ժը քէ՞ռա պը շըպինըմ գավմէ հան. տըմի-
նա զառռօյան, քը լը չարշխտան ռօ տընըն՝
17 հաւալէ խօ կազի տըքըն, ու տը պէն. Եմ
զուռնա ժը ոռա փըֆ քըրըն՝ ու հուն նէ լէյ-
իզտըն, ու ժը ոռա մէ շին քըռ՝ հուն նէ կը-
18 րիան։ Ճաննա հաթ նէ տը խուար ու նէ վէ
տը խուար, ու տը պէն, Ղ՛ըն հէյէ լը նավ ուի։
19 Գուռէ մէռուվ հաթ՝ տը խօ ու վէ տը խօ, ու
տը պէն. Ահա փըռ խուարող ու սէրխօշ մէ-
ռուվ քի՝ տօսթէ կումրիքճիեան ու կունէհ-
քարան. ու իլմ ժը գուռէդ խօ թահգիգ պու։

20 Ուէ չաղէ պաշլամիշ պու սէրհէվտէ քը-
րընէ աւան պաժէրան քօ նավ աւանտա փըռ
քէրէմէթէ ուի պուն, ու թօպա նա քըրըն։
21 Վա՜յ ժը դառա՛ էյ Խորազին, վա՜յ ժը դա-
ռա՛ էյ Բէթսայիդա. չըմա քօ էրքը լը նավ
Տիւրոս ու Սիդօն պը պանա աւ զօռ քէրէմէ-
թան քը լը նավ ոտա պուն, ժը զուվա պը
խարար ու պը խօլի տէ թօպա պըքըրանա։
22 Համա ժը ոռա տը պէմ, ռօյա գըյա-
մէթէ ժը Տիւրոս ու Սիդօնռա ժը ո առուէ
23 հէնի րահաթ պըպը։ Ու դու էյ Գէֆէր-
նայում՝ քօ հաթա լը ասիմանան պըլընտ
տօյ, հաթա ճէհէնէմէ դուէ պէ խուարի.
չըմա քօ՝ էրքը լը նավ Սօդօմէ պը պանա աւ
զօռ քէրէմէթան, քը լը նավ դատա պուն,
24 պըռա քօ հաթա աւ ռօ տէ պըմինա։ Համա
ժը ոռա տը պէմ՝ էրքը ռօյա գըյամէ ժը ո-
լաթէ Սօդօմանան ժը ո՛, առուէ հէնի րահաթ
պըպը։
25 Լը ուի չաղէ Իսա ճէվապ տա՝ ու կօ, Շը-
քըր ժը դա էյ Պապա Խօտիյէ ասիմանան
ու արտ. քը աուի դա վէշարթ ժը ալիման ու
արիֆան, ու ժը սապիանռա աշիքեար քըր։
26 Պէլի՝ եա՜ Պապա՝ չըմա քօ լը պէր դա վու-
27 սան գանճ խույա։ Հէր դըշդ ժը Պավէ մըն
ժը մըռա թէսլիմ պու. ու եէքէ նաս նա քը
Կուռ՝ ժը Պապա զէտէթըր. ու եէքի նաս
նա քը Պապա՝ ժը Կուռէ զէտէթըր. ու աւ

քօ Կուռա օր խուայը ժէռա աշքէրար քըրը-
նէ ։
28 Ա՛յ հէմի րահաթ պուն ու պար պուն ժը
29 մըռա օրըն, աժէ ա րահաթ պըքըմ ։ Նիրէ
մըն լը սէր խօ պը կըրըն, ու ժը մըն հին պը
պըն քօ էզ մազլում ըմ ու պը տըլ ալչաղ,
ու ժը ճանէ խօռա տէ րահաթի պը պինըն ։
30 Չըմա քօ Նիրէ մըն խօշա ու պարէ մըն սը-
վըք է ։

ՄԱՏ 12

1 Ուէ չաղէտա Իսա ռօյա շէմպիյէ ժը նավ
զէվիան տը պըհուրի պու. ու շակըրտէ ուի
պըրչի պուն, ու տէսթ քըրըն սըմպըլէ կէնըմէ
2 գուրուֆանտընէ ու խուարընէ ։ Բինկա քօ
ֆարիսիան տին կօն ժէռա, Վահա շակըրտէ
դա տըքըն չը քօ լը ռօյա շէմպիյէ ճայիզ
3 նընը քըրըն ։ Ուի ժի ժը ուանռա կօ, Հուն
նա՞ խօյընտընէ քըրընէ Տավըտ. քինկա քօ
4 պըրչի պու ուի ու աւ քօ բէռա պուն, Չավան
քէթ լը մալա Խօտէ. ու նանէ հուզուրէ խու-
ար. քօ նէ ժէռա ճայիզ պու խուարընէ ու
նէ ժը ուանռա՝ քօ բէռա պուն, լէ Թէնէ ժը
5 իմամանռա ։ Եախօտ լը գանոնտա հուն նա՞
խօյընտըն, քօ իմաման ռօյա շէմպիյէ լը
նավ տաճարտա շէմպիյէ խարապ տըքըն ու
6 պէսուճ ըն ։ Համա ժը ռուա տը պէժըմ լը վըր

7 ժը տաճարէ եէքէ մէզըն հէյէ ։ Էրքը հուն
պը զանըպունա չը՞ կօթըն է , Թեսատուգ
տը խուազըմ ու նա գուրպան , ուէ չաղէ պէ-
սուճան հունէ պըսուճ տէր տէ նա խըստանա ։
8 Չըմա քօ Գուռէ մէռով՝ խօտիյէ շէմույէ է ։
9 Ու Իսա ժը ուէ պը չունտըրնէ՝ հաթը քէթ լը
10 տէրա ուան ։ Ու լը ուէ տէսթէ ուի հըշք՝ եէք
մէռով քի հէ պու․ փըռս քըրըն ժը ուի ու
կօն․ լը ռօյա շէմույէ սաղ քըրըն ճայիզ է ,
11 քը ժէ կազընան պըքըն ։ Ու ժի ժը ուանռա
կօ․ Կը ո քի՞ մէռով հէյէ՝ քը պըզըն քի
ուի հէպը , ու աւ լը ռօյա շէմույէ լը չալէ
12 պը գէվէ՝ տէ նա՞ կըրէ ու տէր խէ ուի․ Պուա
չը գա՛ս բէթըր է մէռով ժը պըզըն․ էր-
քը վուսան է լը ռօյա շէմուտա գանճ քըրըն
13 լազըմ է ։ Ուէ չաղէ կօ ժը ուի մէռովռա․
տէսթէ խօ տըրէժ պըքը․ ուի ժի տըրէժ քըր
ու ա՞ընտ պու օգա տըն ։
14 Համա Ֆարիսիան ռապուն տէրվա՝ լը սէր
ուի մըշէվրէ տը քըրըն , էրքը չա՛վան ուի վուն-
15 տա պըքըն ։ Ու քինկա քօ Իսա զանի ժը
ուէ չու․ ու փըռ ճէմաթան չուն լը բէյ ուի ,
16 ու հէմիան սաղ քըր ։ Ու թէնպիհ քըր ժը
ուանռա , քը ժը քէսքիռա պէյան նա քըն ։
17 Էրքը պը տէսթէ Իշայա փէյղէմպէր հաթը
18 կօթան թէմամ պըպը , Աւահա ղուլամէ՝ մըն
քօ մը պըժարթ , ու տէլալիյէ մըն՝ քօ ճանէ
մըն ժէ հաս քըր․ ռուհէ խօ տէ լը սէր ուի

տէյնըմ, ու ժը քըփառանուա շէրաաթ տէ
19 խապէր պըտա: ʻՆա տէ նիզա պըքը, ու նա
տէ պըգիրը. ու նա եէքէ տէ պըհիսը տէն-
20 կէ ուխ լը նավ քուչանտա: Գամիշէ փալը-
խանտի տէ նա շը քէնը, ու պըլպըլ ֆիթիլէ
տէ նա թաֆինը, հաթա քօ շէրիաթէ ժը-
21 փաթհ քըրընէ տէրխը. ու քըփառան ժը նա-
վէ ուխուա տէ ումուտ պըքըն:
22 Աւէ չաղէ քօռ ու լալ պըճըն քի անին
ժէռա, ու ուխ սաղ քըր, վուսան քօ լալ ու
23 քօռ խապէր տա ու տի: Հէմի ճէմաաթան
մաթ ման՝ ու տը կօթըն. Աճապ ուխաէ՞ Գուռ-
24 ռէ Տավուտ: Համա ֆարիսիան քինկա քօ
պըհիստըն՝ կօն. աուխ պը պաշգա դըշդ քի տէր
նա խէ ճընան՝ իլլա պը ռէյսէ ճընան պը Բէ-
25 էլզէպուլվա: Վինկա քօ Իսա ֆըքըրէ ուան
զանը պու՝ կօ ժը ուանուա, Հէմի փատիշահի-
թի լը նավ խօտա հաթը ճըհէ պուն՝ խարապ
պը պը. ու հէմի պաժէր եա մալ լը նավ
26 խօտա հաթը ճըհէ պուն՝ նա մինա: Ու էրքը
Շէյդան՝ Շէյդան տէր տը խա, լը նավ խօտա
ճըհէ պու, նուա փատիշահիթիյէ ուխ չա՞-
27 վան տէ պը սէքընը: Ու էրքը էզ ճընան
պը Բէէլզէպուլ տէր տըխըմ, գուռէդ օ պը
չը՞ տէր տըխըն. ժը պըյ ուխ՝ շէրաաթճիէ օ տէ
28 ուան պը պըն: Համա էրքը էզ պը Ռուհէ
Խօտէ ճընան տէր տը խըմ. վուսան է փատի-
29 շահիթիյէ Խօտէ լը սէր օ կըհիշտիյէ: Նա

եւէքէ չավա՞ տըքարէ պը գեմը լը մալա մէ-
ռուվ քի մէր ու մալէ ուի պը չէլինը, էրքը ա-
վուլ աւ մէռուվէ մէր կըրէ նէ տէ, ու ուէ չաղէ
30 մալա ուի եաղմա պըքը: Ու քօ պը մըռա նընը
զըտտէ մյին է. ու աւ քօ պը մըռա հէլ նա
չինէ, պէլա տըքը:
31 Ժը պցյ ուի ժը ռռա տը պէմ, Հէմի կիւ-
նէյան ու քըֆրան տէ ավֆ պըպըն ժը մէռու-
վանռա. համա քըֆրէ լը պէր Խուհ էլ
32 գուտս տէ ավֆ նէ պը ժը մէռուվանռա: Բի
քօ ժը Պուռէ մէռուվռա դըշդ տը պէժը՝ տէ
ավֆ է պըպը ժէռա, համա ժը Խուհէլ գու-
տուսռա քի քօ դըշդ տը պէժը, տէ ավֆ նէ
պը ժէռա. նա լը ուի տընէտա, ու նա լը ուէ
33 տընէտա: Նա տարէ գանձ պըքըն, ու եէմի-
շէ ուի՝ գանձ, եա տալէ չուրուկ պըքըն ու
եէմիշէ ուի չուրուկ. չըմա քօ տար ժը եէմիշէ
34 խօ դէ նաս քըրըն: Այ ղլատէ կօռը մահռան
չավան տըքարըն գանձ խապէրտան, հուն քօ
եարամազ ըն, չըմա քօ ժը վէտէպունէ
35 տըլէ խօ տէվ խապէր տը տը: Չըմա քօ մէ-
ռուվէ գանձ. ժը խազնէյէ տըլէ խօ գանձ՝
դըշդէ գանձ տէր տը խա, ու մէռուվէ եարա-
մազ՝ ժը խազնէյէ խօ ժը եարամազ՝ դըշդէ
36 եարամազ տէր տը խա: Համա ժը ռռա տը
պէմ, էրքը ժը պցյ հէմի խապէրէ նաֆիլան
քօ մէռուվան տըքըն լը ռօյա դըյամէթէ տէ
37 հասապ պը տըն: Չըժա քի ժը խապէրէդ խօ՝

դույէ տէ սահիհ պըպի ու ժը խապէրտանա
դա տէ լը սէր դա հէօքըմ պըպը ։
38 Ուէ չաղէ հըներք ժը քեաթիպան ու փա-
րիսիան տէվապ տանը ժէռա՝ ու կըն. Յա՛
խօճա, ժը դա նշան քի տը խուազըն պըպի-
39 նըն ։ Ուի ճէվապ տա՝ ու կօ ժը ուանռա. Յա-
րամազ ու զընաքեար միլլէթ նշան տը խուա-
զը. ու տէ նէյէ ժը ուիռա տայըն, ժը նշանէ
40 Յունա փէյղէմպէր բէթըր ։ Չըմա քօ՝ չավա
Յունա սէ ռօ ու սէ շէվ լը զըքա մահսիյէ ա-
տատա պու. վուսան ժի Կուռէ մէռուվ տէ
պըպը լը նավ զըքէ արտէ սէ ռօ ու սէ
41 շէվան ։ Մ՝էռուվէ Նինուէ լը ռօյա գըյա-
մէ լը պէր սիլսիլէյէ հան տէ ռապըն, ու տէ
հէօքըմ պըքըն ուիա. չըմա քօ ժը վաղէ Յունա՝
թօպա քըրըն. վահա լըվըր ժը Յունա եէ-
42 քէ մէզըն հէյէ ։ Մ՝էլիքէ գուպլէ ռօյա գը-
յամէ լը պէր ու ի սիլսիլէռա տէ ռապա, ու ուի տէ
հէօքըմ պըքը. չըմա քօ աւ ժը փառա տընէ
հաթ, քը իլմէ Սիւլէյման պը պըհիսէ. ու
վահա ժը Սիւլէյման մէզըն եէքէ հէյէ լը-
43 վըր ։ Ու քինկա քօ ռուհէ նափաք ժը մէ-
ռուվքի դէ տէր, ճիյէ պէժանտա տը կէռը,
44 ռահաթի տը խուազը, ու նա պինը ։ Ուէ
չաղէ տը պէ՝ վէ կէռըմ տիսա լը մալա խօ ժը
քօ քի ռապուըմ, ու դէ տը պինը ուի վալա՝
45 փագըժ պուն ու ռասդ պուն ։ Ուէ չաղէ տը
չօ պը խօռա տըսթինը հաֆթ հէնի ճընան

ժը ուի բէթըր եարամազ. ու տը գէվը աւ լը
ուէ սաքին տըպը. ու սօնէ ուի մէռուվէ ժը ա-
վուլէ ուի խարապ տը պը. ու վուսան տէ պը-
պը աւ Նարամազ սիլսիլէռա ժի։
46 Ու քինկա քօ աւ պը ճէմաթռա խապէր տը-
տա, վահա տի ու պրէյ ուի լը տէրվա սէքը-
նի պաւն՝ տը խօատըն բէռա խապէր տան ։
47 Ու եէքէ ժէռա կօ. Վահա տի ու պրէյ դա
տէրվէ սէքընըն ս. տը խուապըն պը դառա
48 խապէրտըն ։ Ուի ժի ժը ուիռա կօթօղռա ճէ-
վապ տա՝ ու կօ. Կի՞ է տիա մըն, եախօտ
49 քի՞ն է պրէյէդ մըն։ Ու տէսթէ խօ ալի
շակըրտէդ խօ տըրէժ քըր՝ ու կօ. Վահա
50 տիյէդ մըն ու պրէյէդ մըն։ Չըմա քօ՝ քի քօ
մէրամէ Պավէ մըն ազիւմանի տըքը, աւ է
պրէյ մըն ու խուշգա մըն ու տիյէ մըն։

ՍԷՐ 13

1 Ուէ ռօժէ Իսա ժը մալ ռապու ու լը քը-
2 նարէ պահրէտա ռօնըշտ։ Ու փըռ ճէմաթ
լը պալէ ճըվանտըն. վուսան քօ ուի քէթ լը
կէմիյէ ու ռօնըշտ, ու հէմի ճէմաթան լը քը-
3 նարէ պահրէտա սաքընըն։ Ու փըռ դըշդան
խապէր տը տա ժը ուանռա պը թէմսիլան՝ ու տը
4 կօ, Վահա դօվքըրող ռապու՝ քօ դօվ պը
քը. ու քինկա քօ դօվ տըքըր՝ հընըք լը սէր
ռէ քէթըն ու դէյրան հաթըն ու խուարըն

5 ուր։ Ու հընըք լը ճիյէ գարած քէթըն՝ լը
քօ քի մըռ հարի թուն նա պու․ ժը գուրի-
թիյէ հարի թուննապունէ՝ զուվա չին պու։
6 Պչինկա քօ դավ քէթ՝ կէրմ՝ պու, ու ժը
7 գուրմ թուննապունէ, հըշք պու։ Ու հը-
նըք քէթըն լը նավ ըսթըրիան, ու ըսթըրի-
8 ան ռապուն՝ ու խանըգանըն ուր։ Ու հը-
նըք լը արտէ ռընտ քէթըն, ու փէքի տա,
հընըք սատ ու հընըք չէղթ ու հընըք սի։
9 Վը քիռա քօ ժը պըհիստընռա կօ հէյէ պը-
րա կօ տարի պըքը։
10 Ու չակըրտէդ ուր հաթըն՝ ու կօն ժէռա,
Զըմա պը թէմսիլան խապէր տը տի պը ռանռա։
11 Ովի ժի ճէվապ տա՝ ու կօ ժը ռանռա․ Զըմա
քօ ժը ռռա հաթիյէ տայըն սըրըէ փատիշա-
հիթիյէ ազիւմանան զանըն, ու ժը ռանռա
12 նա հաթիյէ տայըն։ Զըմա քօ ժը քիռա՝ քօ
հէյէ, ժը ուիռա տէ պէ տայըն ու տէ զէ-
տէ պըպը․ ու ժը քիռա քօ թուննա՝ ու քօ
13 հէյէ ժի տէ պէ սէնտըն ժը ուր։ Վը պըյ ուր
պը ռանռա պը թէմսիլան խապէր տը տըմ․ քօ
տը պինըն ու նա պինըն, ու տը պըհիսըն ու
14 նա պըհիսըն, ու փէհմ նա քըն։ Ու լը սէր
ուան թէմամ տըպը փէյղէմպէրիթիյէ Իշա-
յա՝ քօ տը պէ․ պը պըհիստընէ տէ պը պը-
հիսըն ու ժըպըն տէ փէհմ նա քըն․ ու պը-
տիթընէ տէ պըպինըն՝ ու տէ նա պինըն։
15 Զըմա քօ՝ տըլէ գավմէ հան գալըն պու, ու

պը կըյէտ խօ կըրան պըհխոտըն, ու ճահվէդ
խօ կըրթըն, քը նա պը ժը պըն պը պինըն, ու
պը կօ պը պըհխըն, ու պը տըլ ֆէհմ պը-
քըն. ու վէկէուըն, ու էզ ժը ուանուա շիֆա
16 պը տըմ: Համա խուզի է ժը ճահվէ ռուա՝ քը
տը պինըն, ու ժը կըյէ ռուա քը տը պըհէն:
17 Պըռա տը պէմ ժը ռուա քը փըռ փէյղէմպէ-
ռան ու սատըրգան հասրէթ քըշանտըն տիթը-
նէ ո՛ պը պինըն՝ ու նա տին. ու պըհխոտընէ
18 ո՛ պը պըհէն ու նա պըհխոտըն: Նուա հուն
19 թէմխիլէ դօվ ածօղօղ պը պըհխըն: Ճըր աւ
հէմիյան՝ քօ խապէրէ փատիշահիթիյէ տը պը-
հիսը ու ֆէհմ նա քը, եարամազ դէ լընավ
տըլէ ուի ածօղան տը շէլինը, ուիա աւ է քօ
20 լը սէր ռէ հաթը ածօղան: Ու լը սէր գա-
ռաճէ հաթը ածօղան աւ է քօ քինկա տը
պըհիսը խապէրէ, զուվա պը շաղ պուն գա-
21 պուլ տըքա ուի: Համա լը խօտա գուըմ
թուն նա՝ հընըք վագթ տը չօ. ու քինկա քօ
ժը պցյ ուի խապէր սըխլէթ քի եա գավըրան-
22 տըն քի տը պը զուվա խուար տը պը: Ու լընավ
ըսթըրիան հաթը ածօղան աւ է քօ քինկա տը
պըհիսը խապէրէ, ածղա ուէ տընէ ու խապ-
խապօջէ զէնկինիթիյէ տը խանըգինը խապէրէ
23 աւ սէօղէ ու տը պը պէ եէմիշ: Ու լընավ արտէ
գանճ հաթը ածօղան աւ է՝ քօ քինկա տը պըհի-
սէ խապէրէ՝ ֆէհմ տը քը, ու ֆէքի տըտը. հը-
նըք սատ, հընըք շէսթ, ու հընըք սի:

24 Դ՝ր ուանռա հէնի թեմսիլ քի ժի պէր անի
ու կօ. փատիշահիթիյէ աղիւմանան մինա
պու ժը մեռուվ քի. քօ լը զէվէյէ խօտա դօ-
25 վէ ռընտ դօվ քըր: Ու քինկա քօ մեռու-
վան խավտա պուն, տըշմընէ ուի հաթ, ու լը
26 նավ կէնըմտա զիվան աժօդ, ու չու: Ու
քինկա քօ կիյա շին պու ու մէյվէ անի, ուէ
27 չաղէ զիվան ժի խույայի պու: Խըրզմէթքեարէ
խօտիյէ մալէ հաթըն ու ժէռա կօն. եա՛ ա-
ղա լը վէվիյէ խօտա դօվա ռընդ դանա՞ աժօդ.
28 լէ զիվան ժը քօ՞ պուն: Ու ուի ժի կօ ժըուան-
ռա. եէք մեռուվ քի տըժմըն քըր ուի. Խըրզ-
մէթքեարան ժէռա կօն տը խուազի՞ քօ էմ
29 հառըն ու աշէֆ պըքըն ուի: Ու աւ կօ ժը
ուանռա, ՝Նա՛. քը նէ պը վախթէ զիվան ժէ
30 քըրընէ կէնըմ ժի բէռա պը չինըն: Պէրտըն
հարտու ժի քօ լը եէք ճիտա մէզըն պը պըն
հաթա վախթա չինանտընէ, ու ռխթա չի-
նանտընէ տէ պէժըմ ժը չընտողանռա. ա-
վուլ զիվանէ պը չինըն՝ ու ուի փաթիլ փաթիլ
կըրէտըն ժը շաւութանտընռա. ու կէնըմ լը
ամպարա մըն պը ճըվինըն:
31 Հէնի թեմսիլ քի ժի պէր անի ժը ուանռա
ու կօ. Փատիշահիթիյէ աղիւմանան մինայէ
աւ հապէ խարտալ քօ մեռուվ քի կըրթ լը զէվի-
32 յէ խօ աժօդ: Վ՝օ ժը հէմի դօվան բըչուք
է, ու քինկա մէզըն տըպը՝ ժը հէմի փէնճա-
րան մէզընը, ու տար տըպը վուսան քօ դայ-

րէ ազիւմանան դէն, ու լը սէր կուլլիյէ ուխամ
տաղինըն ։
33 Պաշգա թէմսիլ քի ժի խապէր տա ժը ուան-
ուա ու կօ. փատիշահիթիյէ ազիւմանան մի-
նայէ հավիրէ թըրշէ քօ ժըն քի կըրթ ըննավ
սէ շինիք արանտա վէշարթ, հաթա քօ հէ-
միժի միրաս պու ։
34 Ու հէմի պը թէմսիլա խապէրտա Իսա պը
ճէմաթռա, ու պէ թէմսիլ դըշդ քի խապէր
35 նա տըգօթ պը ուանռա ։ Որ, օ ժը փէյղէմպէրէ
հաթը կօթան թէմամ պըպը. պը թէմսիլա
էզէ տէվէ խօ վէքըրմ ժը թէմէլ դյունէ տընէ
ու դըշդան քօ հաթըն վէշարթըն տէ պէ-
ժըմ ։
36 Ուէ չաղէ Իսա ճէմաթան պէրտա՝ ու լը մալ
հաթ. շակըրտէ ուի հաթըն լը պալէ, ու կօն.
Թէմսիլէ զիվանէ զէվիան ժը մէռա պը հա-
37 քինը ։ Ուի ժի ճէվապ տա՝ ու կօ ժը ուանռա,
38 Կօվա քանճ աժօղօղ Կուռէ մէռով է ։ Ու
զէվի տընէ է. զօվա քանճ ուան ըն՝ քը Կու-
ռէգ փատիշահիթին է. ու զիվան զուռէգ
39 Խարամաղ ըն ։ Ու տըժմըն քօ ուի զօվ քըր,
Շէյթան է. ու պէտէր ախըրէ տընէ է. ու չին-
40 տօղան մէլէք ըն ։ Ու չավան քօ զիվան դէ ճը-
վանտըն ու լը նավա ակըր տը շավուդը ախը-
41 րէ տընէժի վուսան տէ պըպը ։ Կուռէ մէ-
ռով տէ մէլէքէ խօ պը շէյինը ու տէ պը
ճըվէնըն ժը փատիշահիթիյէ ուի հէմի խուա-

րիթիյան ու ուան քօ պէնամուսիթի տը շըղու-
42 լըն ։ Ու լը նավ քիւլխանէ ակըր տէ պավէ-
ժըն ուան, լը ուէ տէ պըպը կըրըն ու գըրջիյէ
43 տըրանան ։ Ուէ չաղէ սատըգան ոգա ռօ տէ
դավ պըտըն լը նավ փատիշահիթիյէ ազիւ-
մանան, ժը քիռա քօ ժը կօտարընռա կօ հէ-
յէ պըրա կօտարի պըքը ։
44 Տիսա փատիշահիթիյէ ազիւմանան տը մի-
նա խազնա քի քօ լը նավ պէվիքի հաթը վէ-
շարթըն. քօ ուի մէռուվ քի պը տիթընէ տը
վէշէրինէ. ու ժը շագպունէ տը չօ հէմի դըշ-
դէ խօ տը ֆըռօշը. ու ավ զէվի տը քըռը ։
45 Տիսա փատիշահիթիյէ ազիւմանան մինա եէ-
քի պէզիրկան, քօ լը սէր ինճույէ ռընտան
46 տը կէռը ։ Ու փըռ պը գըյմէթ ինճիքի պը
տիթընէ, չու հէմի չը քօ ուի հէ պու ֆըռօթ
ու աուի քըռի ։
47 Տիսա՝ փատիշահիթիյէ ազիւմանան տը մի-
նա լը պահրէ հաթը ավէթան թօռ քի քօ ժը
48 հէմի ճինսան տը ճըվինը ։ Կօ քինկա քօ
դըրժա պու՝ տէր անին լը քէնարէ, ու ռօնըշ-
տըն գանճան լը նավ ֆըրագան ճըվանտըն,
49 քէօթիյան լը տէրվէ ավէթըն ։ Ահվա տէ
պըպը լը ախըրէ տընէ, մէլէքան տէ ռապըն՝
ու ժը նավա սատըգան եարամազան տէ ճիյէ
50 պըքըն ։ Ու տէ պավէժըն ուան լը քիւլխանէ
ակըր, լը ուէ տէ պը պը կըրըն ու գըրջինէ
տըրանան ։

51 Կօ ժը ուանռա Իսա. ֆէհմ քըրը՞ն աւ հէմի
52 դըշդան. կօն ժէռա՝ Պէլի եա Խօտէ: Ու ուի
կօ ժը ուանռա. Ժը պօյ ուի՝ ժը խուսուսէ փա-
տիշահիթիյէ ազիւմանան հէր թալիմ պուն
քեաթիպ ժը խազնէյ խօ հէմ նու ու հէմ
գէվըն դըշդան տէր խըստող՝ ժը եէքի խօտիյէ
մալէ մինա:
53 Ու քինկա քօ Իսա թէմամ քըր ուա թէմսի-
54 լա ժը ուէ չու: Ու հաթ լը ըլաթէ խօ, հին
տըքըր ժը ուանռա՝ լը նավ ճէմաթէ ուան, վու-
սան քօ աւ շազ տը պուն ու տը կօթըն, Եւ
իլմ ու քէրէմէթա ժը ուիռա՝ ժը քօ՞ պուն.
55 Եւ գուռէ նաճառ նը՞նը, ու տիյէ ուիա Մէյ-
րէ նա՞յէ կօթան. ու պրէյէդ ուիա՝ Յագուպ,
56 ու Յոսէս, ու Շըմհօն, ու Ճուտա: Ու
խուշգէդ ուի հէմի լը պա մէ նը՞նըն. նուա
57 ժը ուիռա աւ հէմիյան ժը քօ՞ պուն: Ու խու-
ար տը պօ պուն լը սէր ուի, ու Իսա կօ ժը ուան-
ռա, Փէյղէմպէր քի պէ իթիպար նըննը՝ ղայրի
58 լը նավ ըլաթ ու մալա խօտա: Ու լը ուէ փըռ
քէրէմէթան նա քըր ժը պօյ իմանսըզիէ ուան:

ՍԷՐ 14

1 Ուէ չաղէ Հէրօտիսէ ռըպ սէրվէրնամէ Իսա
2 պըհիստ: Ժը խըզմէթքեարէդ խօռա կօ,
Եւ Թաահֆիլէ Հաննա է. ու ժը մըրիան գը-
յամ քըր. ժը պօյ ուի՝ պը ուի քէրէմաթան

3 որ պըն: Զըմա քօ՝ ՚Հէրօտա մը պղյ ՚Հիրօ-
տիա մըռնէ պըէյէդ ուի Պիկըիպու՝ կըրթ ՚Հան-
4 Նաէ կըրէտա ուի ու ավէլթ ըը գըհտանէ: Զըմա
քօ ՚Հաննա որ կօթ, մը գաւա ճայից նը-
5 նը ուի պըտակինի: Ու մը պղյ ուի որ խօսա ուի
պը գումը, Համա մը ձէմաթէ որ թըւափ-
պու, չըմա քօ ոգա փէյըէմպէր գապուլ որ
6 քըրըն ուի: Բինկա քօ ոյա ավէլթէ մէվ-
րուան ՚Հէրօտխօ պու, գէդա ՚Հէրօտխօ բագը-
աան ըը պէր ավալթըկիան. ու խօշա ՚Հէրօ-
7 տխօ Հաթ, Լուա պը սօնօ խաւարըճէ ճէօղ
պա՝ էրըը պը աա մէռա չը քօ խօթըճէ պը-
8 պը: Ու աուփ մը ավալ մը ափյէ խօ Նաւրհաթ
պունէ՝ կօ. Պը որ մը մըռա ըըվքըր սէրէ ՚Հան-
9 Նայէ Թահֆիլըէ ըը սէր սէնիքի: Ու փա-
տիշահ գաւավէթ քըը. Համա մը պղյ սօնաէ
ու մը պղյ քէռա ռօնըշտօղան էմր քըը քօ
10 պը որըն մէռա: Ու չիանա ըը գըհտաճէ սէրէ
11 ՚Հաննա մէքըը: Ու սէրէ ուի պը թէփըի սէ-
նիվա Հաթը անըն ու Հաթը տայըն մը գի-
12 պէքըւա, աուփ մի պըը մը ափյէ խօռա: Ու շա-
կըրաէդ ուի չուն ու յէշէ ուի պը Հէլանըրնէ
փէպարթըն ու Հաթըն մը Իսառա Հաքան-
որըն:

13 Ու քինեկա քօ Իսա պըՀիտա՝ մը ուէ պը կէմի-
յէ՝ չու ըը ձի քի խալի. քինեկա քօ լալց պը-
Հիտըըն բայա մը պատճառէդ խօ չուան ըը բէյ
14 ուի: Ու քինեկա Իսա դաւպա՝ փըռ խալըց ափ.

ու բահմ քըր ժը ուանուա, ու նախօշէդ ուան
15 սաղ քըր։ Ու կը պէր եվարե շակըրտեդ ուրի
համթըն կը պայէ՝ ու կօն. Լըվըր ծի քի չէօլ է
ու վագթ պըհուրի, խալգէ պէրտէ, քօ
հարըն կիւնտան ժը խօռա դաամ պը քըրըն։
16 Իսա կօ, Լագիմ նընը ժը աւանուա չունտըն.
17 հուն պը տըն ժը ուանուա խուարըն։ Ուան ժի
կօնը ժէռա, Լըվըր դըշդ քի մէ թուննա թէ-
18 նէ բէնծնան ու տու մահսի։ Ու կօ ժը ուան-
19 ռա, Պինըն կը վըր։ Նուա ժը խալգէռա
էմր քըր քօ կը սէր կիյան պը տըն ուպն ռօնըշ-
տանտըն, ու բէնծ նանան ու տու մահսիան
կըրթ ու կը ազիւմանան նըհէռթ, ու միւպա-
րէք քըր ու շըքէնանտ ու նանան տա շակըր-
20 տան ու շակըրտան ժը խալգէռա։ Ջէմի ժի
խուարըն ու թէր պուն, ու տուանզտահ սէ-
փէթ դըժի՝ ժը զէտէպուն փառչան հէլ ա-
21 նին։ Ու ուան քօ խուարըն՝ ժը ժընան ու
զառուգան պաշգա, գասա բէնծ հազար մէր
պուն։

22 Ու շակըրտանուա զօռ քըր կը կէմի քի քէ-
թընէ՝ կը պէր ուրի ալիյէ տըն պը չուն համթա
23 քօ ու խալքէ պէրտէ։ Ու քինկա քօ խալքէ
պէրտա՝ ուրի թէնէ կը ջիյէ քի ռապու ժը պըջ
նըմէծ քըրընէ. ու քինկա եվար պու ուրի թէ-
24 նէ կը ուէ պու։ Ու կէմի համա կը օրթա պահ-
րէ կը նավա Փըռթօնէյէ պու. չըմա քօ պա-
25 կը գարշի պու։ Ու կը շէվէ կը նօպէթէ չա-

րանտա՝ Իսա լը սէր պահրէ պը չունտընէ պը
26 ալի ուանտա հաթ։ Ու շակըրտան քինկա քօ
ուի տին քօ լը սէր պահրէ տը չօ պըտըրան, ու
կօն քօ խէյալ է, ու ժը թըրսան կազի քըրըն։
27 Ու զուվա Իսա պը ուանրա խապէրտա ու կօ,
28 Փէթ պըն՝ էզ ըմ. մէ թըրսըն։ Փէթրօս
ճէվապ տա ժէրա ու կօ. Եա՛ Խօտէ էրքը
դույ, էմր պըքը ժը մըռա լը սէր ավէդ հա-
29 նան ժը դառա պէմ։ Ու ժի կօ, Ուըը, Փէթ-
րոս ժի՝ ժը կէմիյէ հաթը խուարի՝ չու լը սէր
30 ավան ու հաթը լը պա Իսա։ Ու պա փըռ-
զօռ պըտըխթընէ՝ թըրսիա. ու քինկա քօ պաթ-
միշ տը պօ պու կազի քըր ու կօ. Եա՛ Խօտէ
31 մըն խալաս պըքը։ Ու Իսա զուվա տէսթէ
խօ տըրէժ քըր, կըրթ ուի ու կօ. Է՜յ հընտըք
32 խման՝ չըմա՞ դու վէսվէսէ պույ։ Ու քինկա քօ
33 ռապուն լը կէմիյէ՝ պա սաքընի։ Ու աւ քօ
կէմիտա պուն, հաթըն ժէրա սէճտէ քըրըն ու
կօն. պըռա դու Կուռէ Խօտէյի։
34 Ու պըհուրին լը ալիյէ տըն հաթըն լը Կէն-
35 նէսարէթէ։ Ու քինկա քօ մէռուվէ լը վէ տէ-
րէ ուի նաս քըրըն, մէռուվ շիանտըն լը հէմի
սինօռան, ու նախօշան կըժք ժէրա անին։
36 Ու լավա տը քըրըն ճէռա քօ թէնէ լը փէ-
շա ճըլէ ուի պը գէվըն, ու առուան քօ քէթըն
հէմի խալաս պուն։

ՊԱՊ 15

1 Ուէ չաղէ ֆարիսիան ու քեաթիպան քօ ժը
Գուտուսուշէրիֆէ պուն. Հաթըն լը պա Իսա ու
2 կօն, Չըմա՞ շակըրտէգ դա ժը սըփէրէ իխ-
թիարանուա ամի տըպըըն. չըմա քօ վագթէ
3 նան խուարընէ տէսթէ խօ նա շուն։ Ուի ժի
Ճէվապ տաա ու կօ ժը ուանըա. Ւէ հո՞ւն չըմա
ժը թէնպիհէ Խօտէըա ամի տը պըըն պը սէպէ-
4 տէ ըըիիէրթըընէ ա՞։ Չըմա քօ Խօտէ պը թէն-
պիհ քըըըընէ կօ, պապ ու տէյէ խօըա իքրամ
5 պըքըը, Հէմ ժը պապէըա էա ժը տէյէըա
քի քօ սըժմին տըքըը, Հէլպէթ ըուէ տէ պէ
6 գուշթըըն։ Համա հուն տէժըըն. քի քօ պապ
ու տէյէ խօըա տէժէ, Էրքը աւ դըըշդ քօ տէ
ժը մըն գազանճ պըքի, Հէտիյէ է, ժը ուէ ըէ-
վա ժը պապ ու տէյէ խօըա իքրամ պըըա նա
քըը, աՀվա ժը սէպէպէ ըըփըթըընէ խօ թէն-
7 պիհէ Խօտէ պադալ տըքըն։ Էյ՜ միւրայիան՝
գանճ փէյղէմպէրիթի քըըը լը սէր ո Իշայա
8 ու կօ. Էւ գաւմ պը լէվան ժը մըըա իզզէթ
9 տըքըը՝ Համա տըլէ ուան ժը մը տուըըն։ Նա-
ֆիլէ ժը մըըա իպատէթ տըքըն՝ ժը մէսսու-
վան թէնպիհ պուն թալիման հին տըքըն։
10 Ու ճէմաաթան ժը խօըա պը կազի քըըըընէ
11 կօ ժը ուանըա, Կօտարի պըքըն ու ֆէհմ
պըքըն, աւ քօ լը տէվ տըչօ մըըուվ մուրտառ-
նա քըը. Համա աւ քօ ժը տէվ տէր դէ. աւ

12 մէռուվան մուրտառ տըքըր ։ Ու՝է չաղէ շա-
կըրտէ ուի հաթըն՝ ու կօն ժէռա, Զանի՞ քօ
քինկա քօ Փարիսիան աւ խապէրան պըհիստըն
13 խուար պուն ։ Ուի ժի ճէվապ տաա ժը ուանռա՝
ու կօ. Ռւ հէմի շաղ քօ պավէ մըն ազխումա-
14 նի տաա նանի է տէ տէր պէ ։ Պէրտըն ուան.
ուան քօռ ըն՝ ժը քօռանռա գալավուզ, քօռ
քինկա քօ ժը քօռռա գալավուզիթի տըքըր
15 հէր տուժի լը չալէ տը գէվըն ։ Փէթրոս ճէ-
վապ տաա ժէռա՝ ու կօ, Ռւ թէմսիլա թարիֆ
16 պըքըր ժը մէռա ։ Կօ Իսա, Հուն ժի հէժա պէ
17 ֆէհմ ըն. Ու ֆէհմ նա՞ քըն, էրքը հէմի դըրշդ
քօ լը տէվէ մէռուվ տըրչօ, տը չօ կը քէ ուի՝ ու
18 դէ տէր ։ Համա ժը տէվ հաթը տէր դըրշ-
դան ժը տըլ դէնը տէր. ուան մէռուվան մուր-
19 տառ տըքըն ։ Չըմա քօ ժը տըլ դէն տէր եա-
րամազ ֆիքրան, գաթլան, զընաքեարիթի,
ֆահշիթիան, տըզիթիան, տարավ շահատա-
20 թիան, տըժմինան ։ Հէմի ուան ըն քօ մէռու-
վան մուրտառ տըքըն. Համա պը տէսթէ պէ
շուշտըն նան խուարըն՝ մուրտառ նա քը մէռուվ ։
21 Ու ժը ուէ ռապու՝ լը ալիյէ Տիւրոսէ ու
22 Սիդօնէ չու ։ Ու վահա ժը ուի սինօռան Քա-
նանի ժըն քի ռապու՝ կազի տըքըր ու տը կօթ,
Ռահմ պըքըր ժը մըռա եա՛ Ռապպ՝ Կուռէ
Տավուտ. գիզըքէ մըն ժը ճան փըռա քէօթէ
23 ազապ տըքշինը ։ Համա ուի ճէվապ նաա տաա
ժէռա, ու շակըրտէ ուի հաթըն՝ ու լավա տը

քըրըն ժէռա ու տը կօթըն . Պէրտէ ուխա չըմն
24 քօ լը բէյ մէ տը գիրա ։ Ուի ճէվապ տա
ու կօ . Եզ ժը պաշգառա նա հաթըմ չիան–
տըն՝ իլլա ժը պըզընէ վունտա պուն ժը մալա
25 Իսրայիլ ։ Համա ուի հաթ սէճտէ տըքըր ժէ–
ռա ու տը կօթ . Եա՛ Խուտէ , ժը մըռա իմտատ
26 պըքը ։ Ճ'էվապ տա ժէռա Իսա ու կօ .
Գըչ-քի գանճ նընը նանէ զառուգան կըրթըն
27 ու ժըսանռա ավէթըն ։ Ու աուի կօ , Պէ–
լի Եա՛ Րապպ . չըմա քօ սան ժի ժը սուֆրէյէ
խօտիյ խօ հաթը քէթըն ժը հուըրըքէնան տը
28 խօն ։ Ուէ չաղէ Իսա ճէվապ տա ժէռա ,
ու կօ . Եա՛ ժըն , իմանէ դա մէզըն ը . չավանէ
քօ տը խուազի՝ վուսան պըրա պըպը ժը դա–
ռա՝ ու ժը ուէ սաաթէ գիզէ ուի հաթը սաղ
պուն ։
29 Ու Իսա ժը ուէ չու՝ հաթը լը պա պահրէ
Ճ'էլիլիան ու լը ջիյէ քի ռապու՝ լը ուէ ռունըշտ ։
30 Ու փըռ ճէմաթան հաթըն լը պալէ . քօ պը
ուանռա հապուն թօփալան , քօռան , լալան .
սագաթան . ու պաշգա փըռան . ու ավէթըն
31 ուան լը լընկա Իսայէ ու սաղ քըր ուան ։ Ս ու–
սան քօ ճէմաթան թաճըպ տը քըրըն , քօ տը
տիթըն քօ՝ լալան խապէր տըտան , թօփալան
տըկէռիան . սագաթան տը հաթըն սաղ պուն ,
քօռան տը տիթըն , ու ժը Խուտիյէ Իսրա–
յիլռա համտ տը քըրըն ։
32 Իսա շակըրտէդ խօ կազի քըր ժը խօռա ու

կօ. Հայֆա մը դէ լը սէր ուի խալգէ. չըմա քօ
սէ ռօժէ քօ լը պա մըտա նը, ու դըշդ քի ուան
թունէնա խուարընէ, ու ուան պըրչի պէրտաննա
խուազըմ նա պըքօ ռէտա պը դորըդըն:
33 Ու շակըրտէ ուի ժէռա կօն. Լը չէօլէտա ու-
գաս խալգէ թէր քըրընէ՝ ժը մէռա ու գաս
34 նան ժը՞քօ: Ու Իսա ժը ուանժա կօ. Չէ՞նտ
նանէ ռ հէյէ, ուան ժի կօն հաֆթ. ու չէնտ
35 հաւ մահսի: Ու էմր քըր ժը խալգէռա քօ լը
սէր արտէ ռօնըն. ու հաֆթ նանան ու մահ-
սիան կըրթ, շըքըր քըր ու շըքէնանտ, ու
36 տա շակըրտան, ուան ժի ժը խալգէռա: Խու-
արըն հէմիան ու թէր պուն, ու հաֆթ զէն-
պիլ դըժա ժը զէտէ պուն փարչան հէլանին:
37 Ու ուան քօ խուարըն գասա չար հազար մէր
38 պուն՝ ժը ժընան ու զառուգան պաշգա: Ու
քինկա քօ խալգէ պէրտա՝ լը կէմիյէ սուվար
պու ու հաթը լը սինօռէ Մագթալէ:

ՄԱՐ 16

1 Ու Փարիսիան ու սատուգիան հաթըն լը պա-
լէ՝ պը ճառապանտընէ ժը ուի ժը ազիւմանան
նըշան քի տը խօսթըպուն քօ նըշան պըտը ժը
2 ուանռա: Ուի ճէվապ տա՝ ու կօ ժը ուանռա,
Քինկա քօ էվար տըպը տըպէն, սայի տէ պը-
3 պը, չըմա քօ ազիւման սօռ պույէ: Ու սըպէ
իռօ հավա տէ խարապ պըպը. չըմա քօ ազիւ-

ման դարի սօռ է նուա ռուպա աղլըմանան
տը քարըն թէֆթիշ քըլըընէ, Ամա նիշանէ
4 ուէ վագթէ նա՛ քարըն պը գանըրպընէ: Եա-
րամազ ու զինաքեար սիլսիլէ նըշան տը խուա-
զը, համա ժը ուխուա ժը նիշանէ Յունա փէյ-
զէմպէր ըէթըը նըշան տէ նայէ տայըն ու պէր-
տա ուան ու չու:
5 Հակըրտան ժի չուն լը ալէյէ տըն՝ համա
6 նան սէնտըրնէ պիր քըրէ պուն: Կօ ժը ուան-
աա Իսա, Մէյէքըն ու սագընըն ժը հէվիր
7 թըուշէ սատուգիան ու փարիսիան: Ուան ժի
լը նավ խօտա տիւշիւմիշ տը պուն ու տը կօ-
թըն, Մէ նան նա անի պը խօռա ժը պցյ աւ է:
8 Ամա Իսա պը զանը պու ու կօ. Է ը տըլէ
Խօտա չըմա՞ տիւշիւմիշ տըպըն է՛յ հըետըք
9 իմանան՝ էրքը նանէ մէ թուննա: Ձէժա հուն
ֆէհմ նա՞քըն ու պիրա խօ նպյնըն ըէնճ նա-
նան՝ ժը ըէնճ հազարանուա, ու չէ՞նտ սէ-
10 պէթ ո՛ հէլ անի: Ու նա ժի հաֆթ նանան՝
ժը չար հազարանուա՝ ու չէ՞նտ զէնպիլ ո՛ հէլ
11 անի: Է չըմա՞ հուն ֆէհմ նաքըն քօ մը
ժը տցյ նան նա կօ ժը ռուա ժը հէվիր թըռ-
12 չէ սատուգիան ու փարիսիան սագընըն: Ուէ
չաղէ ֆէհմ քըրըն քօ ժը պցյ հէվիր թըռշէ
նանէ նա կօ ժը ուանուա սագըն պըն՝ լէ ժը
թալիմէ սատուգիան ու փարիսիան սագըն
պըն:
13 Ու Իսա հաթը լը սէմթէ Կեսարիյէ Ֆի-

ըսպըրսէ. ժը շակըրտանըա փըրս քըր ու տը
կօ, Ժըր պըց մըն չը՞ տը պէժըն մէռուվան՝ էզքը
14 կըուռէ մէռուվ է։ Ու ուան ժի կօն. Հընը-
քան տէժըն՝ Թահֆիլչի Յաննա է. Հընըք՝
Եղիա. հընըքան ժի Երեմիա եա ժը փէյղեմ-
15 պէրան եէք է։ Կօ ժը ուանըա, Համա հո՞ւն
16 ժը պօյ մըն՝ քիյըմ տը պէժըն։ Շըմհօն
Փէթրոս ճէվապ տա ու կօ. Կուրչի Կուռէ
17 սաղ Եղա՞ն ու Մ՞էսիհա։ Իսա ճէվապ տա
ու կօ ժէռա. Խօզի ժը տառա Շըմհօն տու-
ռէ Յօնըան, չըմա քօ թէն ու խույն ժը տառա
աշկըրա նա քըր, լէ Պավէ մըն քօ լը աղըս-
18 մանայ է։ Ու ազ ժի ժը տառա տը պէժմ
քօ տու Փէթրոս ի ու Իրիլիսայէ Խօտէ լը սէր
ավի ղընարէ չէքըմ ու տէրիյէդ ճէհէննէմէ տէ
19 ուի ֆաթըրնէ քըն։ Ու մըֆթայէդ տէրիյէդ
փատիշահիթիյէդ աղըսմանան տէ պըտըմ ժը
տառա, ու չը քօ լը սէր արտէ կըրթէտի, լը նավ
աղըսմանան տէ պէ կըրթէտան. ու չը քօ լը սէր
արտէ վէքէի, լը նավ աղըսմանան պէ վէքը-
20 րըն։ Ուէ շաղէ ժը շակըրտանըա փըրս դա-
վիթի քըր քօ ժը քէսէռա նէ պէժըն՝ քօ ուի
Մ՞էսիհ է։
21 Ժըր ուէ քէվէ Իսա տէսթ քըր ժը շա-
կըրտանըա նըշան տայընէ էզքը լազըմ է աւ
Հառա Գուտսէ ու փըրր էզիէյէթան պըքշինը՝
ժը պաշ խըմամըն ու ժը քըհաթիպան ու ժը
իխթիարան ու պէ դուշտըն ու ռօյա սըսէյան

22 ղըյամ պը կըրը։ Ու փէթրոս ուի լը պա խօ
կըրթ ու տէսթ քըր բէռա պը զըտտ չունտը֊
նէ ու կօթըննէ. Հաշա ժը դա եա՛ Խօտէ
23 աւ դըշդ պըրա ժը դառա նէ պը։ Համա ուի
վէկէռիա փէթրոսռա կօ. Լը բէյ մըն հա֊
ռա եա՛ շէյդան. դու ժը մըռա խուարիթիյ
չըմա քօ դըշդէ Խօտէ ափուշըւմըշ նա պի լէ
դըշդէ ինսանան։
24 Ուէ չաղէ Իսա ժը շակըրտէդ խօռա կօ։
Էկըր եէքի տը խուազը լը բէյ մըն պէ՝ պըրա
աւ խօ ինքեար պըքը, ու խաչէ խօ պըլթինը
25 ու լը բէյ մըն պէ։ Չըմա քօ քի քօ ճանէ խօ
խալաս քըրըն տը խուազը տէ վունտա պըքը
աուի ու քի քօ ժը պօյ մըն ճանէ խօ վունտա
26 տըքը տէ խալաս պըքը ուի։ Նոուա չը՞
ֆայտէ տըքը մէռուվ քի՝ էկըր տընէ հէմի
ղազանճ պըքը, համա ճանէ խօ վունտա պը֊
քը եախօտ պէտէլէ ճանէ խօ տէ չը՞ պըտը
27 մէռուվ։ Չըմա քօ Կուռէ մէռուվ պը իզզէ֊
թէ Պավէ խօ պը մէլէքէդ խօ տէ պէ. ուէչա֊
ղէ ժը հէր քէսէռա պը կօրա ամէլէ խօ տէ
28 իւճրէթ պըտը։ Պըռա տը պէժմ ժը ռա.
էրքը ժը վըր սէքընանտողան հընըքան հա֊
նը՝ քօ դահմա մըրընէ տէ նէսթինըն, հա֊
թա քօ ուան պը պինըն Կուռէ մէռուվ պը
փատիշահիթիյէ խօ հաթը։

ՄԵՐ 17

1 Ու բաշէ շէշ ռօյանտա Իսա պը խօռա
կըրմ փէթրոս. ու Եագուպ ու պրէյէդ ուի
Յօհաննա. ուան թէնէ պըր լըջիյէ քի պըլընտ:
2 Ու լը պէր ուանտա թէպտիլ պու. ու ռույա
ուի տը փէլա ռդա ռօ, ու ճըլէ ուի սըփի պուն
3 ռդա դավլ: Ու վահա Մուսա ու Իլիա խու-
յայի պուն ժը ուանռա, ու բէռա խապէր տը
4 տան, Պ'էվապ տա փէթրոս ու կօ ժը Իսառա,
Եա՛ Ռապպ ժը մէռա լըվըր պուն գանճ է, էր-
քը տը խուապի սէ հօլըքան էմ չէքըն, ևէք
ժը դառա ևէք ժը Մուսառա ու ևէք ժը Ի-
5 լիառա: Ու քինկա քօ ուի խապէր տը տա՝ վա-
հա ռօհնի ավուր քի ուան սըթըր քըր, ժը ավրէ
տէնկ քի հաթ՝ ու կօ. Եւ է Գուռէ մըն տա-
լալի՝ քօ ժէ հազ տըքըմ. ժը ուիռա կօտարի
6 պըքըն: Ու շակըրտան քինկա քօ պըհիստըն
լը սէր ռույա խօ քէթըն, ու փըռ թըռսիան:
7 Ու Իսա նէզէ ուան պու քէթ լը ուան՝ ու կօ.
8 Ռապըն ու մէ թըռսըն: Ու ուան ոխթա
չահվա խօ վէքըրանտընէ՝ ժը Իսա բէթըր
քէս քի նէ տին:
9 Ու քինկա քօ ժը չիյէ տը հաթըն խուարի-
յէ, Իսա թէնպիհ քըր ժը ուանռա ու կօ. Եւ
տիթըն ժը քէսքիռա մէ պէժըն՝ հաթա
Գուռէ մէռուվ ժը մըրիան գըյամ պըքը:
10 Շակըրտան ժէռա փըռս քըրըն ու կօն, Չը-

մա՞ քեաթիպան տը պէժն լազիմ է քօ ավուլ
11 Եղիա պէ։ Ճ'էվապ տա Իսա ու կօ ժը ուան-
ռա. Եղիա տէ պէ՛ ու հէմի դըշդան տէ հա-
12 զըր պըքըր։ Համա ժը ռա տը պէժմ քօ Ե-
ղիա ժը զուվա հաթիյէ. ու ուի նաս նէ քը-
րըն. լէ չը քօ խոստըն ժէռա քըրըն. վուսան
ժի Կուռէ մէռուվ տէ ժը ուան էզիյէթ պըքը-
13 շինա։ Ուէ չաղէ շակըրտան ֆէհմ քըրըն քօ
ժը պօյ Թահֆիլէր Հաննա կօ ժը ուանռա։
14 Ու քինկա քօ լը պա խալքէ հաթըն, մէռուվ
քի հաթ. ու պը չօք տադինըսէ՛ տը կօթ.
Եա՛ Ռապպ, ժը գուռըքէ մըռարահմ պըքը
քօ պը հիվէ տը գէվը ու քօթի էզիյէթ պըքը-
շինը, փըռ վագթ լը ակըր տը գէվը՛ ու պաղի
15 լը նաւ ավէ։ Ու տուրի մըն ժը շակըրտէ տասա
16 անի՛ ու նէ քարըն պըռուն սաղ պըքըրն։ Ու Իսա
Ճէվապ տա ու կօ. Ե՛յ իմանսըզ ու Թէրս
նըսլիլէ, հաթա քինկա էզէ տէ պը ռա պը-
պըմ, հաթա քինկա տէ ժը ռա սապր պը-
17 քըմ. ժը մըռա պինա ուի։ Ու Իսա հարը-
տի լը ուէ ու ճըն ժը ուի ռապու ու ժը ուէ սա-
18 աթէ հաթըր սաղ պուն գուռըք։ Ուէ չաղէ
շակըրտան թէնէ չուն լը պալէ ու կօն ժը Ի-
սառա. Եմ չը՞մա նէ քարը պըռուն ուի ռէր
19 խըսդըրըն։ Ու Իսա կօ ժը ուանռա, Ժը պօյ
իմանսըզլըթիյէ ա, նուա էրքըր ոգա հայէ
խարտէլ իմանէ ա հայա՛ ժը ուի Ջիյէռա պը
պէժըն ժը վըր հառա տէ պը չօ. ու դըշդ քի

20 պէ միւմքին տէ նէ պը պը ոռա ։ Ամմա աւ-
ճինս պը հէնի դըշդ քի նայէ տէր, իլլա պը
նըմէճ ու ռօճի ։
21 Ու քինկա ուան լը նավ Գ՛էլիլիա ար կէռիա
պուն՝ Իսա կօ ժը ուանռա․ Պուռէ մէռով
22 տէսմթէ մէռուվան տէ թէսլիմ պըպը․ Ու
տէ պը գաւժըն ուփ, ու լը սէ՛ ռօյանտա՝ գը-
յամ տէ պըքը․ ու փըռ մէլուլ պուն ։
23 Ու քինկա քօ ուան լը Կ՛աֆարնայումէ հա-
թըն իքիլիք տըրէմ սանտողան հաթըն ու ժը
Փէթրոսռա կօն, Խօճայէդ ռ իքիլիք տըրէմ
24 նա՞ տը, ու կօ ուփ, Պէլի տը տը ։ Ու քին-
կա քօ քէթ լը մալ Իսա լը շագա ուփ հաթ՝ ու
կօ․ Նա՛ Շըմհօն, ժը դառա չա՞վան տը
խույա, փատիշահէդ տընէ ժը քի՞ տըսթինըն
խարաճ ու վէրկիյէ․ ժը գուռէ՞դ խօ եա ժը
25 ղարիպան ։ Փէթրոս ժէռա կօ, Ժը ղարի-
պան․ կօ ժէռա Իսա, Նըքը վուպան է գուռան
26 ազատ ըն ։ Ամմա ժը ուանռա ժը պցյ խու-
ար նա տանկին․ հառը լը պահրէ ու չէնկէլ
պավէ ու մահսիյէ ավուլ քօ դէ տէր պը կըր․
ու տէվէ ուփ վէքըը ու տէօրթըուք քի տէ պըպի-
նի ու աուփ պըկըր պը տը ժը ուանռա՝ ժը պէր
մըն ու ժը պէր դա ։

ՍԷՐ 18

1 Ուէ ռօյէ շակըրտան հաթըրն ըր գա Իսա
ու կօն, Եճաղա ըր փատիշահիթիյէ ազիւ–
2 մանտա քի՞ մեզըն է։ Ու Իսա զառուք քի
խօռա կազի քըր, ու ըր նավ ուանտա սէքի–
3 նանտ, ու կօ, Վըռա տը պէմ ժը ռաս. էր–
քըր հուն վէ նա կէռըն ու ոգօ զառուգան նա
պըն, ըր փատիշահիթիյէ ազիւմանան գա տէ
4 նա գէվըն։ Նուսա քի քօ խօ ոգա զառուգա
հան նըմզ տըքըր աւ է մեզըն ըր նավ փատի–
5 շահիթիյէ ազիւմանան։ Ու քի քօ զառուգ քի
ահվա պը նավէ մըն գապուլ տըքըր, աւ մըն
6 գապուլ տըքըր։ Ու քի քօ խուար տըքըր ժը
աւ բըչըւգան նէքի՝ քօ ժը մըռա իման դինը,
գանճ է ուի մէռուվըռա՝ քօ ժը աստուլէ ուիռա
գէվըր քի աշէ քէրէ պէ տըրգանտըն, ըր պըռ
պահրէտէ պաթմիշ պըդըր։
7 Վա՜յ ժը տընէռա ժը սէմէտէ խուարպու–
նէ, զիրա հաթընէ խուարպունեան լազըմ է
քօ պէն, համա վա՜յ ժը աւ մէռուվըռա քօ պը
8 տէվթէ էքէ խուարպունեան դէն։ Էրքը տէս–
թէ դա նա ըընկէ դա ժը դառա ֆիթնէյի–
թի տը տը քըրըն՝ պը պըռ ուի ու ժը խօ պա–
վէժ. գանճ է ժը դառա պը նէք տէսթ նա
թօփալ ըր հայաթէ քէթըն, նա քօ տու տէսթ
ու տու ըընկ հապուն, ու ըր նավ ակըրէ էպէ–
9 տի քէթըն։ Ու էմ էրքը ջահվէ դա ժը դա–

ռա ֆիթնէյիթի ոտքը քըրըն՝ տէր խը ուի ու
ժը խօ պավէժ. գանճ է ժը դառա պը եէք
ջահվ լը հայաթէ քէթըն, նա քօ տու ջահվ
10 հապուն, ու լը ակըրէ ճէհէննէմէ քէթըն : Մա-
գըրնըրն քօ ժը աւ բըջուգան եէքէ խարապ մէզէ
մէքըրն. ժը առա տը պէժմ, քօ լը ազըմանտա՝
մէլէքէ ուան տայիմ տը պինըրն ռույա Պավէ
11 մըն ազըմանի : Չըմա քօ Կուռէ մըռով
12 հաթը վունտա պունեան խաղաս քըրընէ : Ժը
ռա չավա՞ն խույայը՝ երքը ժը եէքէռա հա-
պա սատ պըզըն՝ ու ժը ուան եէք շաշ պըպը,
նօ թու նահ պըզընան լը ջիյանտա պէր նա՞տը
13 ու պը չա լը տու ուի շաշ քըրող : Ու երքը պը
պինըը ուի, պըռա տը պէժմ ժը առա քօ լը սէր
ուի հէնի շաղ տը պը, նա քօ լը սէր աւ նօթ
14 ու նահան քօ շաշ նա պունա : Աւսան ժի
պավէ՛ ն ազըմանի՝ նա խուաղը քօ ժը աւ բը-
ջուգան եէքէ վունտա պըպը :
15 Ու երքը պըրէյ դա ժը դառա կիւնէ քի տը
քա, հառա թաղիլ պըքըը ուի՝ քինկա քօ դա-
ու աւ հուն թէնէ նը, երքը ժը դառա կօտա-
16 րի պըքըը՝ դա պըրէյ խօ գազանճ քըր : Լէ
երքը ժը դառա կօտարի նաքը, պը խօռա եէ-
քէ ժի եա տըտոյան ժի պըսթին, չըմա քօ
ժը տէվէ տու եա սէ շահատան հէր սէօղ
17 ըսպաթ տը պը : Երքը ժը ուանռա ժի կօ-
տարի նաքը՝ ժը քիլիսէռա պը պէժ՝ Համա
երքը քիլիսէռա ժի կօտարի նա քը. պըռա ժը

գառա ոգա դպյիֆէ ու կիւնէքեարան պըպը ։
18 Պըռա տը պէմ ժը ոռա. լը սէր արտէ չը քօ
կըրէտըն լը ազըմանտա տէ պէ կըրէտան. ու
լը սէր արտէ չը քօ վէքըըն լը նավ ազըմանտա
19 պէ վէքըրըն ։ Տիսա տը պէմ ժը ոռա՝ էրքը
ժը ո տու մէռուվան լը սէր արտէ եէք պը-
պըն ժը պէյ հէմի դըշդան չը քօ պը խուազըն
տէ պը պը ժը ուանռա ժը Պավէ մըն՝ քօ լը
20 ազըմանտայ է ։ Չըմա քօ՝ լը քօ քի տու եա
սէ մէռուվ համըն ծըվան տըն պը նավէ մըն՝
լը ուէ մը էզ լը նավ ուան ։
21 Ուէ չաղէ Փէթրոս համ ժէռա ու կօ.
Յա՛ Ռապպ համա չէ՞նա ճարան էրքը ժը
մըռա կիւնէ պըքը պրէյ մը ժը ուխռա ավֆ
22 պըքըմ. հաթթա հա՞ֆթ ճարան ։ Իսա կօ
ժէռա, ժը դառա նա պէժըմ էրքը հաթթա
հաֆթ ճարան՝ լէ հաթթա հավթէ ճարան
հաֆթ ։
23 Ժը պէյ ուի փատիշահիթիյէ ազըմանան՝
տըմինա փատիշահ քի, քօ ժը խըզմէթքեա-
24 րանէ խօռա հասապ սէնտըննէ խօստ ։ Ու քին-
կա քօ տէսթ քըր սէնտընէ ժը ուխռա տահ հա-
զար դալանթանռա տէյնտար քի համըր անին ։
25 Ու քինկա քօ գուտըրէթէ ուի թուն նապու ատա
քըըընէ, աղայէ ուի էմը քըրքօ ուի պը ֆըռօշըն
ու ժընա ուի ու գուռէդ ուի ու հէմի դըշդէ ուի
26 ու տէյնէ ուի ատա պըպը ։ Ու խըզմէթքեար
լը պէր ուի պը քէթընէ՝ ժէռա սէճտէ տըքըր

ու տը կօթ․ Նշա՛ էֆէնտի սապր պը քա ժը
մըռա ու հէմիան տէ ատա պը քըմ․ ժը դա-
27 ռա։ Ու աղայէ ուի ղուլամէ ժը ուխռա պը
րահմ քըրըէ պէր տա ուի, ու տէյնէ ուի
28 պախշ քըր ժէռա։ Համա աւ ղուլամ տէր
քէթ՝ ժը հավալ ղուլումանէ խօ ճէքէ տի քօ
ժէռա սատ տինարանռա տէյնտար պու․ կըրթ
ուի տը խանըրգանթ ու տը կօթ, Մտա պը-
29 քա ժը մըռա տէյնէդ խօ։ Նուա գուլտա-
շէ ուի լը լընկա ուի քէթ, լավա տը քըր ու տը
կօթ․ Սապր պըքա ժը մըռա, ու հէմի ժի ժը
30 դառա ատա պըքըմ։ Համա ուի նա տը խօստ
լէ չու հաւխս քըր ուի․ հաթա քօ տէյնէ խօ
31 ատա պըքը։ Բինկա քօ գուլտաշէդ ուի տին,
աւ դըշդան՝ փըռ մալուլ պուն, ու չուն ժը
էֆէնտիյէ խօռա հէմի դըշդէ պուն պէյան քը-
32 րըն։ Ուէ չաղէ աղայէ ուի կազի քըր ուի՝ ու
կօ․ Էյ եարամազ գուլ ժը մըռա ժը պց լա-
վա քըրընէ դա՝ աւ հէմի տէյն մը ժը դա-
33 ռա պախշ քըր։ Նուա ժը դառա ժի լա-
զըմ նա՞ պու ժը գուլտաշէ խօռա րահմ քըրըն
34 չավան քօ մը ժը դառա րահմ քըր։ Ու է-
ֆէնտիյէ ուի լը սէր ուի պը սու հաթըրնէ ժը
ճալատանռա ուի թէսլիմ քըր՝ հաթա քօ հէ-
35 մի տէյնէդ խօ ատա պըքը։ Աւսան ժի Պա-
վէ մըն ազիւմանի տէ պըքը ժը ռռա էրքը ժը
տըլէ խօ ավֆ նա քըն հէր ճէք ժը պրէյէդ
խօռա գապհաթէ ռւան։

ԲԱՊ 19

1 Ու պու քի քինկա Իսա աւ խապէրան
Թէմամ քըր, ժը Ճ՚էլիլէ ռապու լը ալէյէ
2 Եէհուտիան լը ուի ալէյէ Յորդանէ հաթ։ Ու
լը բէյ ուի փըռ խալգ չուն, ու լը ուէ սաղ քըր
3 ուան։ Ու Ֆարիսիան ժէռա հաթըն ուի տը
Ճառըպանտըն՝ ու տը կօթըն, Ճ՚այի՞զ է ժը
եէքէռա ժը պօյ հէմի սէպէպան ժընա խօ
4 պէրտէ։ Ու ուի Ճէվապ տա ժը ուանռա ու
կօ. Հուն նա խօնտըն քօ աւ քօ ժը ավուլ
խալգ քըր նէր ու մէ խալգ քըր ուան՝ ու կօ։
5 Ժը պօյ ուի մէռուվ տէ պավ ու տիյէ խօ պը
խա, ու լը բէյ ժընա խօ հառա, ու հէր տու
6 տէ եէք թէն պը պըն։ Ս՝ուսան է հէնի տը–
տօ նըրնըն. լէ եէք թէն. Նուա Ճօթ քըրընէ
7 Խօտէ հէնի մէռուվ պըրա Ճիյէ նէ քը։ Կօնը
ժէռա, Նուա չը՞մա Մ՝ուսա դալագնամէ պը
8 տայընէ ուի պէրտան թէնպիհ քըր։ Եօ ժը
ուանռա, Մ՝ուսա ժը պօյ հըշքիթիյէ տըլէ ո՝
ժը ռուա իզն տա ժընէդ խօ պէրտանէ, համա
9 ժը իֆթիտա վուսան նէ պու։ Համա էզ ժը
ռուա տը պէմ, քի քօ ժը սէպէպէ ֆաշիթիյէ
պաշգա ժընա խօ տըլխա ու պաշգա քի տը
կըրը, զինա տըքը. ու քի քօ աւ հաթը պէր–
10 տան տը կըրը՝ զինա տըքը։ Շակըրտէ ուի
կօնը ժէռա, Եղըքը լը նավ մէր ու ժըն վու–
11 սան զարար հէյէ՝ նա զավուճըն գանճ է։ Ու

ուրի կօ ժը ուանռա, Գուտրէթէ հէմիաննա պը
ժը աւ դըշդռա, լէ ուան' ժը քիռա քօ հաթը
12 տայըն։ Չըմա քօ հանը խատըման քօ ժը
րահմա տիյէ խօ վուսան զանը. ու հանը խա-
տըման' քօ ժը մէռուվան խատըմ պուն, ու
հանը խատըման քօ աւ խօ խատըմ քըրըն' ժը
պօյ փատիշահիթիյէ աղիւմանան. գուտրէթէ
քի քօ տըպա պըռա պըկա։
13 Սէ չաղէ ժէռա զառուգէ բըջուքան հաթը
անին' քօ լը սէր ուան տէսթ տէյնա ու տուվա
պըքըր. ու շակըրտէ ուի թաղիլ տըքըր ուան-
14 ռա։ Իսա կօ. Պէրտըն զառուգան' ու մէ ալ-
պինըն ուան ժը մէռա հաթընէ չըմա քօ փա-
15 տիշահիթիյէ աղիւմանան ոգա ուանռա է։ Սէ
լը սէր ուան բաշէ տէսթ տաղինընէ' ժը ուէ
չու։
16 Սէ վահա եէքէ հաթը ժէռա ու կօ. Նա՛
խօճայէ գանճ. չը՞ գանճիթի պը քըմ քօ ժը
17 էպէտի հայաթռա մալըք պը պըմ։ Սէի ժի
ժէռա կօ. Վը մըռա չը՞մա գանճ տէ ժի. ժը
Խօտէ պաշգա քէսքէ գանճ թունինա, համա
էրքը լը էպէտի հայաթէ քէթըն տը խուա-
18 զի թէնպիհան պը կըր։ Սէի կօ ժէռա, Քի՞
ժանան. Իսա կօ ժէռա, Մանան. Գաթըլ մէ
քա, ու զինա մէ քա, ու Տըզի մէ քա ու Տա-
19 րավ շահատէթի մէ քա։ Սէ պավ ու տիյէ խօ-
ռա իքըրամ պըքա. ու Հավալէ խօ ոգանէֆ-
20 սէ խօ պը հուպին։ Ու խօրթ կօ ժէռա,

Օւան հէմիան ժը բըշուքիթիյէ պէր մը կըր-
թիա. Նուա հէնի չը՞ գէմանիյէ մըն հէյէ։
21 Իսա կօ ժէռա, Էշիքը տը խուազի Թէքմիլ
պըուն, հառա վարիյէթէ խօ ըրֆըռօշ ու ըր-
տա ժը փագիրանռա. ու ժը դառա լը ազիւ-
մանտա խազնա տէ հայը, ու որը լը բէյ
22 մըն։ Նուա ուփ խօրթէ աւ խապէրան քը
ըրհիմթ մէլուլ չաւ, չըմա քօ փըռ վարիյէթէ
ուփ հայու։
23 Ու Իսա ժը շակըրտանռա կօ. ըրռա տը
պէմ ժը ոռա. էրքը մէռուվէ զէնկին պը փըռ
էպիյէթան տէ պը գէվը լը փատիշահիթիյէ ա-
24 զիւմանան։ Տիսա տը պէմ ժը ոռա, էրքը
գօլմը տէվէ ժը գուլա տէրզիյէ պը չօ՝ Նաքի
զէնկին պը գէվը լը փատիշահիթիյէ ազիւմա-
25 նան։ Ու քինկա շակըրտէ ուփ ըրհիտըն փըռ
աճըպանտըն ու կօն. Նուա քի՞ տըքարը խա-
26 լաս պուն։ Իսա նըհէռթ ժը ուանռա ու կօ.
Ա՛ւ ժը ալիյէ մէռուվան պէ միւմքիւն է, համա
լը պէր Խւօտէ միւմքիւն է հէմի դըշդան հէյէ։
27 Օւէ չաղէ Փէթրոս ճէվապ տա ժէռա՝ ու կօ.
Մ՝ահա էմ հէմի դըշդան պէր տան ու լը՝ բէյ
դա հաթըն. Նուա ժը մէռա տէ չը՞ ըրպը։
28 Կօ ժը ուանռա Իսա. Ըրռա տը պէմ ժը ոռա
էրքը հուն քօ լը բէյ մը հաթըն՝ քինկա քօ
Կուռէ մէռուվ տիսա պէ լը սէր Թախթէ իզ-
զէթէ խօ ռօնի, հուն ժի լը սէր տուանզդահ
Թախթան տէ ռօնըն տուանզդահ սիլսիլէյէ Իս-

29 րայիլ հէօքմ քըրըլնէ։ Ու քի քօ պէրատ մալ,
եա պըրէ, եա խուշգան, եա պավ, եա տէ, եա
ժըն, եա զառուգան, եա զէվիան՝ ժը պօյ նավէ
մըն, սատ գաթան տէ պը կըրա, ու հէմ էպէտի
30 հայաթէ տէ միրաս պը կըրա։ Ամմա փըռ ավըլ-
լան տէ պըպըն բաշին, ու բաշինան ավըլին։

Մ.Ր 20

1 Չըմա քօ փատիշահիթիյէ ազիւմանան ժը
եէքէ խօտիյէ մալէ մինա, քօ սըպէ զու ռա-
2 պու ժը ռազէ խօռա փալըյան կըրթընէ։ Ու
պը փալըյանռա ռօյէ տինար քի զավը քըր.
3 ու ուան շիանտ ըը ռազէ խօ։ Ու սաաթ սը-
սիանտա նէզ ռապու՝ պաշգասին տի, քօ ըը
4 նավ չարշիանտա պատալ սաքընի պուն, Ու
կօ ժը ուանռա, Հուն ժի հառըն ըը ռազէ մըն,
5 ու չը քօ հագ է ժը ռռա տը տըմ։ Ուան ժի
չուն. ու տիսա սաաթ վագթա շէշան ու նա-
6 հանտա ռապու վօւօան քըր։ Ու սաաթ վագ-
թա եանըզդան ռապու՝ պաշգա պատալ փալը-
յան տի, քօ պատալ սաքընի պուն. կօ ժը
ուանռա ժի. Չըմա ռօ հէմի ըօվըր պատալ
7 սաքընին։ Կօնը ժէռա, Ժը պօյ ուի քը մէ
նէքէ պը իւճրէթ նա կըրթ. կօ ժը ուանռա.
Հառըն հուն ժի ըը ռազ, ու չը քօ հագ է տէ
8 պըրտինըն։ Ու քինկա քօ էվար պու՝ խօտիյէ
ռազ ժը քէտխիւտայէ խօռա կօ. Փալըյան

կազիբը ու խըճըրեթէ ուան պըրտա, ժը բաշի-
9 նան տէսթ պըքա հաթա ավըուլիան ։ Ու քին-
կա քօ հաթըն ուան քօ սաաթ եանըզտա վազ-
10 թան չու պուն, նէք նէք տինար սէնտըն ։ Ու
ավըուլիան հաթըն թախմին տը քըրըն քօ տէ
հէնի զէտէ պըրտինըն, համա ուան ժի նէք
11 նէք տինար սէնտըն ։ Ու քինկա քօ սէնտըն
ժը խօտիյէ մալէուա կազընան տըքըրըն՝ ու տը
12 կօթըն, Նըրքը աւ բաշինան նէք սաաթ շըր-
զուլըն. ու ուան պը մէուա զա պառաւար քըր
քը մէ կըրանէթիյէ ռօ ու կէրմիթիյէ ուի քը-
13 շանտ ։ Ու ուի ճէվապ տա ժը ուան նէքէուա
տէ կօ. Նըմ տօսթ էզ ժը դառա նաւհազի նա
քըմ. Նա՞ դու պը մըրա ժը նէք տինարուա
14 զավըլ քըր ։ Պը կըր ախօ ու հառա, էզ տը
խուազըմ քօ աւ բաշինանաա զասա քօ մը տա
15 ժը զառա տըրպըմ ուան ։ Չըմա րուզաթէ
մըն թըունա լը սէր մայէ մըն՝ չավան քօ պը
խուազըմ քըրընէ. եա ժը պըյ ճէօմէրտ պու-
16 նէ մըն ջահվէ զա եարամա՞զ է ։ Ահվա բա-
շինան տէ ավըուլին պըպըն ու ավըուլիան՝ բա-
շին. չըմա քօ տավէթլիան փըր ըն, համա պը
ժարթիան հըռնտըք ։
17 Ու Խաա քինկա քօ լը Կոուտսէ տը չու տու-
անզաաս շակըրտէ խօ պը խօռա կըրթ թէնէ
18 ու յը ռէտա կօ ժը ուանռա, Ահա էմ
Կոուտսէ տը չըն, ու Կոուռէ մէռուվ տէ թէռ-
լիմ պը պը ժը պաշ խախամանուա ու ժը

քեալմիպանըա. ու լը սէր ուի մըրանըա տէ
19 հէօքըմ պըքըն ։ Ու ժը քըֆառանըա տէ ուի
թէօլիմ պըքըն՝ ժը պօյ մազգարա քըրընէ ու
քուլթանէ. ու խաչէ պը տէրխնընէ. ու ռօյա
սըսէան տէ գըյամ պը կըրա ։
20 Ու ուէ չաղէ տիյէ գուռէդ Զէբէթիա պը
թէվլի գուռէդ խօ հաթը ժէռա, ու սէճտէ
21 տըքըր՝ ու տխլէք քի տըքըր ժը ուի ։ Ուի ժի
կօ ժէռա, Չի՞ տը խուազի ։ Սօ ժէռա, Պէ-
ժէ քը աւ հէրտու գուռէդ մըն լը նավ փա-
տիշահիթիյէ դատա նէքէ լը ռաղէ դա ու
22 նէքէ ժի լը ալիյէ չափէ դա ռօնին ։ Ու Իսա
ճէվապ տա, ու կօ, Հուն նը զանըն չը տխլէք
տը քըն. տը քեարըն վէխուն աւ քեարըք քօ
էզէ տէ վէխում, եա ժը թահֆիլէ թահֆիլ
23 պուն՝ քօ էզ տէ թահֆիլ պըպըմ ։ Սօնը ժէ-
ռա, էմ տըքարըն ։ Ու ուի կօ ժը ռանըա, Իեա
սըքէ մըն հունէ վէ խուն, ու պը աւ թահֆիլէ
քօ էզէ տէ պէմ թահֆիլ պուն հունէ տէ
թահֆիլ պըպըն. համա լը տէսթէ սաղ ու
չափ ռօնըշտըն՝ էմըն նըննը տայըն, լէ ժը ռան-
ռա քօ ժը Պավէ մըն հաթը հազըր պուն ։
24 Ու քինկա քօ աւ տահ շակըրտան պը հիստըն
25 սու հաթըն լը սէր ուի տու պըրէյան ։ Ու Իսա
ռան ժը խօռա կազի քըր ու կօ. Հուն տըզա-
նըն քօ սէրտարէ միլլէթան հէօքմաթ տը քըն
լը սէր ռան, ու մէզընի ռան լը սէր ռան զա-
26 պըթի տը քըն ։ Համա լը նավ տատա վըռան

տէ նա պա, լէ լը ոտա քի քօ մէզըն տը խու-
27 ազը պուն՝ պըրա խըզմէթքեարէ ո՛ ըզը պա: Ու
լը ոտա քի քօ տը խուազը բէշին պուն՝ պըրա
28 խըզմէթքեարէ ո պը պա: Ու չավան քօ
Կուռէ մէռուվ նա հաթը քօ ժէռա խըզմէթ
պըպա՝ լէ խըզմէթ պըքա, ու ճանէ խօ ժը
պօյ փըռան պատէլ քի պըտա:
29 Ու քինկա քօ ուան ժը Երիքովէ դարքուն՝ փըռ
30 խալգ լը բէյ ուի չուն: Ու վահա լը սէր ռէ
տու քօռ ռօնըշտի պուն. քինկա քօ պըհիս-
տըն Իսա տը պըհուրի, գիրի քըրըն՝ ու կօն,
Բահմ պըքա՝ ժը մէռա, Եա՛ Կուռէ Տա-
31 վուտ: Ու խալգէ թազիլ տըքըր ժը ուանռա,
քօ հուս պըն. համա ուան հէնի փըռ տը գի-
րա պուն ու տը կօթըն. Եա՛ Բապպ Կուռէ
32 Տավուտ բահմ պըքա ժը մէռա: Ու Իսա
սաքընի կազի քըր ուան ու կօ. Չը՞ տը խուա-
33 զըն քօ ժը ռռա պըքըմ: Կօնը ժէռա, Եա՛
34 Բապպ ջահվէ մէ վէպըն: Ու Իսա պը բահմ
քըրընէ քէթ լը ջահվէ ուան. ու զուվա տինկ
ու լը բէյ ուի չուն:

ՍԷՐ 21

1 Ու ուան քինկա քօ նէզէ Կուտուսուշէրիֆէ
պուն, ու հաթըն Բէթբազէ նէզա ջիյայէ
զէյթուն, ուէ չաղէ Իսա տըտօ ժը շակըրտան
2 չիանտ: Ու կօ ժը ուանռա, Հառըն լը պէր

ոտա ու դասապա, ու զուվա աէ պըպինըն
քէր քի հաթը կըրէտան՝ ու ճահշ քի բէռա.
3 ու ուան վէքըրն ու պինըն ժը մըռա: Ու էրքը
խէքէ ժը ռուա դըշդ քի աէժէ, պէժըն, Ուան
ժը Ռապպռա լազըմ՝ ըն. ու զուվա աէ ռուան
4 պըշէյինը: Համա աւ դըշդան պուռ. քօ սէօ-
զէ փէյղէմպէրէ թէմամ պըպը՝ քօ աէժէ,
5 Ժը գըզէ Սիօնռա պէժըն՝ վահա փատիշահէ
դա ժը դառա դէ, հալիմ ու լը քէրէ հաթը
6 սուար պուն. ու լը սէր ճահշէ քէրէ: Ու շա-
կըրտան չուն ու չավան քօ Իսա ժը ուանռա
7 էմր քըր՝ քըրըն. Ու անին քէրէ ու ճահշէ
քէրէ՝ ու լը սէր ուան ծըլէ խօ ռախըստըն ու
8 ռօնըշտ լը սէր ուան: Ու փըռան ժը խալգէ
ծըլէդ խօ լը սէր ռէ ռախըստըն. ու պաշգան
ժը տարան կուլիան տը պռանտըն ու լը սէր
9 ռէ ռա տը խըստըն: Ու գալապալըղ քօ ժը
բէշ ու ժը բաշ տը չու պան, տը գիրա պռւն
ու տը կօթըն, Օսաննա ժը Կուռէ Տավուտ-
ռա. միւպարէքէ է աւ քօ պը նավէ Խօտէ դէ.
լը փըռ պըլընտան Օսաննա:
10 Ու քինկա քօ ուի քէթ լը Կուտսէ պաժէր
հէմի լէրզիան ու տը կօթըն, Կըմ է ուիա:
11 Ու խալգէ կօթըն, Ուիա Իսա փէյղէմպէր է,
ժը Նազարէթէ Ճէլիլէ:
12 Ու Իսա քէթ լը տաճարէ ու տէր խըստ
ուան հէմիան քօ լը նավ տաճարտա տը ֆռօթը
պուն ու տը քըռի պուն. տէզկէհէ սարրաֆան

ու քուրսիյեդ գէվըք ֆուօթողան գուլըպանա.
13 Ու կօ ժը ուանուա, հաթը նըվիսանըն, Մա-
լա մըն՝ մալա նըմէճէ տէ պէ կօթըն, համա
14 հուն մըզարայէ տըզան քըրըն ուի: Ու լը
տաճարտա հէմի քօուան ու թօփալան ժէուա
15 հաթըն ու սաղ քըր ուան: Ու քինկա քօ պաշ
խախաման ու քեաթըպան՝ հաթը քըրըն քէ-
րէմաթան տին, ու զառուգէդ բըջուքան քօ լը
նավ տաճարտա կազի տը քըրըն ու տը կօ-
թըն, Օսաննա ժը Կուռէ Տավուտուա տու
16 հաթըն: Ու կօնը ժէուա. Տը պըհիսի, չը՞
տը պէժըն ուան. կօ ժը ուանուա Իսա, Պէլէ.
գա՞ հուն նա խըցնտըն՝ էրքը ժը տէվէ սա-
պիյան ու շիր խուարան դա մէտհ իճատ
քըր:
17 Ու ուան պէրտա ժը պաժէրէ տէրվա լը
Բէթանիյէ ռապու ու շէվէ լը ուէ սէքընի:
18 Ու սըպէտա քինկա քօ տիսա վէկէռիա լը պա-
19 ժէր՝ տը չու պու: Ու լը սէր ռէ տար քի
հէժիլ տի չու լը պալէ, ու ժը բէլէ պաշգա
դըշդ քի նէ տի սէր. ու կօ ժէուա. Ժըր ուի
բէվա հէնի ժը դա նէմիշ նա պը. ու ժը ուէ
20 սաաթէ տարէ հէժիլ հըժք պու: Ու քին-
կա քօ շակըրտան տին՝ մաթ ման ու կօն, Իչը-
21 քը տարէ հէժիլ չա՛վա զու հըշք պու: Ու
Իսա ճէվապ տա ու կօ ժը ուանուա: Պըռա տը
պէմ ժը ռուա, էրքը իմանէ ո՛ պըպը ու շիֆէ
նաքըն, նա թէնէ մատէյէ ու տարէ հէժիլ

տըքըն, լէ ժը առ ջիյէռա ժի պէժըն ռապա
22 ու կը պահրէ պը գէվ տէ պըրպա։ Ու չը քօ
կը նըմէժատ պը խըման տիլէք պըքըն տէ պըր-
23 թինըն։ Ու կավա քօ հաթը կը տաճարէ,
պաշ խախաման ու մէզընէ ճըվաթան ժէռա
հաթըն քինկա քօ հին տըքըր, ու կօն. Դու
պը չը՞ հէօքմաթա ու դըշդան տըքի. ու քի՞
24 տա ժը դառա ու հէօքմաթա։ Ճէվապ տա
Իսա ու կօ ժը ուանռա. Եժի ժը ի դըշդ քի
փըռսը պըքըըմ, էրքը տուէ ժը մըռա պէժըն,
աժի ժը ռա տէժըմ պը չը հէօքմաթա ու
25 դըշդան տըքըմ. Խահֆիլ քըրըընէ Յաննա
ժը քօ՞ պու, ժը ազխըմա՞նան եա ժը մէռու-
վան. ու ուան կը նավ խօտա տը ֆըքըրի պուն
26 ու տը կօթըն. Եքըր պէժըն ժը ազխըմա-
նան ժը մէռա տէ պէժը Եէ չը՞մա խըման նա-
քինըն. ու էքըր պէժըն ժը մէռուվան, ժը
ճըվաթ տը թըռսըն, չըմա քօ հէմիժի Յաննա
27 ոդա փէյղէմպէր գապուլ տըքըն։ Ու ճէվապ
տան ժը Իսառա ու կօն, Եմ նը զանըն. ու
ուի ժի ժը ուանռա կօ, Եժի ժը ռա նա պէ-
ժըմ քօ պը չը հէօքմաթա ու դըշդան տը-
28 քըմ։ Ու ժը ռա չա՞վան տը խույա. ժը
եէքէռա տու գուռ հապու, ու չու ժը ավու-
լինռա կօ, Եօ՛ Գուռէ մըն, իռօ հառա կը ռա-
29 զէ պը շըղուլ։ Ու ուի ճէվապ տա ու կօ. Տը
30 չըմ եա էֆէնտի. ու նա չու։ Ու ժը ատուէ
տըննռա չու, ու վուսան կօ. ատուի ճէվապ տա

ու կօ. Նա խուազըմ չունտըն. համա բաշէ
31 փօշման պու՝ ու չու։ Նուա ժը աւ հէրտու
գուռան քի՞ժան մէրամէ պավէ խօ իճրա քըր.
կօնը Նու բաշինէ. կօ ժը ուանուա Իսա. Պըռա
տը պէմ ժը ռուա. էրքը կիւմրիւկճիան ու զի-
նաքեար ժընան ժը ռ ավուըլ տէ պըչըն լը փա-
32 տիշահիլթիյէ ազիւմանան։ Չըմա քօ Յաննա
ժը ռուա պը ռէյա սատադաթէ հաթ, ու հուն
ժէռա իման նա անին. համա կիւմրիւկճիան
ու զինաքեար ժընան ժէռա իման անին, ու
հուն տին ու թօպա նա քըրըն ժէռա իման ա-
նընէ։
33 Ու պաշգա թէմսիլ քի ժի պը պըհէն, նէք
խոտիյէ մալէ մէռուվ քի հա պու քօ ռազ քի
տանի. ու առռա ուի փէրչին քըր, ու լը նավա
ուիտա մահսէրէ քի քօլա. ու չարտախ քի ջէ-
քըր. ու տա տէսլթէ փալըյան ուի. ու չու
34 գուրպէթէ։ Ու քինկա քօ վախթա նէմիշէ
հաթ խըզմէթքեարէդ խօ շիանտ ժը պաղվա-
35 նանուա քօ նէմիշէ ուի պըսթինա, Ու պաղ վա-
նան խըզմէթքեարէ ուի կըրթըն. նէքի քու-
թան, նէքի գուշթըն, նէքի գէվըր քըրըն։
36 Տիսա ժը ավուըլ փըռ խըզմէթքեարան շիանտ
37 ու ժը ուանուա ժի վուսան քըրըն։ Ու բաշէ
Կուռէ խօ շիանտ ժը ուանուա ու կօ, Պէլքի
38 տէ շէրմ պըքըն ժը գուռէ մըն. Յամա պաղ-
վանան քինկա քօ տին գուռէ ուի՝ լը տըլէ խօ-
տա կօն, Ուիաէ մէրէսխօր. ոըըն ուիա պը գու-

39 ժըն ու միրասէ ուի զայլթ պըքըն ։ Ու կըր-
թըն ուի ժը ռազէ տէրվա տէր անին՝ ու գուշ-
40 թըն ։ Նուա քինկա քօ խօտիյէ ռազ պէ՝ աւ
41 պաղվանանուա տէ չը՞ պըքը ։ Ու կօնը ժէուա
Նու քէօթիւյան քէօթի տէ հէլաք պըքը , ու
ռազէ տէ պաշգա պաղվանճիանուա պըտա, լը
42 վախթէ տա նէմիշէ ուան պըտըն ժէուա ։ Կօ
ժը ուանուա Իսա, Պւա հուն նա՞ խըցնտըն լը
նավ քըթէպ, Նու գէվըր քօ ժը եափիճիան
րէտտ պու. աուի սէրիյէ ռուգնէ տիվար պու.
աւ ժը Խօտէ տէ պու. ու լը պէր ջահվէ մէ
43 աճէպ է ։ Ժը պց ուի ժը ռուա տը պէմ. քօ
փատիշահիթիյէ Խօտէ ժը ն տէ պէ սէնտըն
ու ժը միլըէթքիուա տէ պէ տայըն, քօ նէմիշէ
44 ուի պինը ։ Ու քի քօ լը սէր ուի Պէվըրէ պը
գէվէ տէ պը շըքի ու լը սէր քի քօ պը գէվէ
45 տէ խուրտուխաշ պըքա ուի ։ Ու քինկա քօ պաշ
խախամըն ու քեաթիպան ու ֆարիսիան թէմ-
սիլէդ ուի պըհիստըն Փէհմ քըրըն քօ ժը պց
46 ուան կօթ ։ Ու տը խօստը պու ուի կըրթէնէ
համա ժը խալգէ թըռսիան , չըմա քօ ոդա
փէյղէմպէր դապուլ տըքըրըն ուի ։

ՍԷՐ 22

1 Տիսա ճէվապ տա Իսա ու պը թէմսիլա կօ
2 ժը ուանուա, Փատիշահիթիյէ ազիւմանան մի-
նա նէքէ փատիշահ քօ ժը դուռէ խօուա տա-

3 ոթ քըր ։ Ու խըղմէթքեարէ խօ շիանտ քօ
տառթլիան լը տառթէ կազի քըն․ ու ուան հա-
4 թըն նա խօստըն ։ Տիսա պաշգա խըզմէթքեա-
րան շիանտ ու կօ․ Պէժըն ժը տառթլիան-
ռա․ Սահա դաշդիյէ խօ մը հազըր քըր․ մո-
զիյէ մըն ու խօյըթ հայվանէ մըն հաթըն սէր-
ժէ քըրըն, ու հէմի դըշդ հազըր ըն․ ոըըն տա-
5 ոթա մըն ։ Ու ուան էհմալիթի քըրըն․ եէքէ
6 չու զէվիյէ, եէքէ ժի լը ալըշվէրիշի խօ ։ Ու
պաշգասիան խըզմէթքեարէ ուի կըրթըն՝ տըժ-
7 մինան քըրըն ու գուշթըն ։ Ու փատիշահ ժի
քինկա քօ պըհիստ սու հաթ, ու ասքէրէ խօ
շիանտ ու աւ գուշդողան հէլաք քըր, ու պա-
8 ժէրէ ուան շէվութանդ ։ Ուէ չաղէ ժը խըզ-
մէթքեարանէ խօռա կօ․ Տառթա մըն հազըր
9 ա, ու տառթլիան լայիգ նա պուն ։ Նուա
հառըն լը ռէյա ճատան․ ու քի քօ պը պինըն
10 կազի քըն լը տառթա մըն ։ Ու խըզմէթքեա-
րան ռապուն լը սէր ռէյան, քի քօ տին էրքը
եարամազան ու էրքը գանճան՝ հէմիան ժի ճը-
վանտըն՝ ու տառթ պը տառթլիան հաթը գը-
11 ժա պուն ։ Ու փատիշահ քինկա քօ քէթ լը
օթագէ ժը պցյ տառթլիան պը պինը, տի լը
ուէ մէռուվ քի՝ էրքը ճըլէ տառթէ նա ոըկըրթի
12 պու ։ Ու կօ ժէռա․ Նա՛ տօսթ, էրքը ճըլէ
տառթա դա թուննա պու՝ դա չը՞մա քէթի լըվըր․
13 ու առւի լալ պու ։ Ուէ չաղէ փատիշահ ժը
խըզմէթքեարանռա կօ, Աըէտըն տէսթ ու

լընկէ ուի՝ ու տէրխըն ուի լը դարիյէ տէրվա,
ու լը ուէ տէ պըպա կըրըն ու գըրըչիյէ տըրա-
14 նան։ Զըմա քօ տաոթլիան փըռ ըն ու պը-
ժանթիյան հընտըք։
15 Ուէ չաղէ Ֆարիսիան չուն՝ չէվըր քըրըն,
էրքը չավան տուզաղքի տէյնըն ժէռա՝ պը
16 խապէր։ Ու շակըրտէ խօ պը Հէրօդիանա
թէվ շիանտ ժէռա՝ ու կօն. Էյա՛ խօճա, էմ
զանըն քօ դու տօղըրիյ ու պը տօղըրիյ ռէյա Խօ-
տէ հին տըքի, ու ժը նէքէ Ֆէտի նա քի,
17 ու ժը նէքէռա ռումաթ նա քի։ Նուա ժը
մէռա պէժը ժը դառա չավան տը խույա՝ ժը
գայսէրռա խարած տայըն՝ ճա՞յզ է, եա նա։
18 Ու Իսա Ֆէնտէ ուան պը զանըր պու՝ ու կօ.
Զը՞մա մը տը ճառըպինըն է՛յ միւրայիան։
19 Քը մըռա սիքէյէ վէրկիյէ նըշան պըտըն, ու
20 ուան ժէռա տինար քի անին։ Ու կօ ժը ուան-
21 ռա, Էքի՞է աւ սուրէթ եա նըվիս։ Քէ-
ռա կօթըն, Է Գայսէր է. ուէ չաղէ կօ ժը
ուանռա, Հառըն աւ քի է Գայսէրէ ժը Գայ-
սէրռա պըտըն ու աւ քի է Խօտէ է ժը Խօ-
22 տէռա պըտըն։ Ու քինկա քօ պըհիստըն՝ մաթ-
ման, ու պէր տան ուի ու չուն։
23 Ուէ ռօյէ Սատուգիան քօ տէժըն գըյամ-
թունինա հաթըն լը պալէ. փըռա քըրըն ժէ ու
24 կօթըն։ Էյա՛ խօճա, Մ՝ուսա կօ. Էրքը նէ-
քէ պէ օլէտ պըմըրա՝ պըրէյ ուի պըրա պըսաթինը
ժընա ուի, ժը պըրէյ խօռա զուըրիյէթ պը տէր-

25 *խա: Նուա լը նավ մէտա հաֆթ պրէ հա-*
պուն. ավուլին ժըն սէնտ՝ ու մըր, ու զուրի-
յէթ թուննա պու ու ժընա խօ հըշթ ժը պը-
րէյ խօռա վուսան ժի իքինճի ու իւչիւնճի ժի
26 *հաթա հաֆթան: Էր բաշ հէմիան ժըն ժի*
27 *մըր: Նուա լը գըյամէթէ ժը աւ հաֆթան*
28 *ժը՞ քէռա տէ ժըն պըպը ուրի, Չըմա քօ հէ-*
29 *մի ժի ժըն սէնտըն ուրի: Իսա ճէվապ տա ժը*
ուանռա՝ ու կօ. Էչ՛ չաչխունան, նա քըթէպ
30 *տըզան ու նէ գուվվէթէ Իսօտէ: Չըմա քօ լը*
գըյամէթտա նա ժըն տըսթինըն ու նա մէր
31 *լէ լը ազիւմանտա ոգա մէլէք ըն: Համա ժը*
պօյ գըյամէ մըրիան ժը Իսօտէ ժը ռուա հա-
թը կօթան՝ հուն նա՞ խօյնտըն քը կօթիյէ,
32 *Էզ ըմ Իսօտէյէ Իպրահիմ, Իսահագ, ու*
Եագուպ. ու Իսօտէ՝ Իսօտէյէ մըրիան նընը,
33 *լէ սաղան: Ու քինկա քօ խալգէ պըհիստըն*
մաթ տը պօնա լը սէր թալիմէ ուրի:
34 *Համա փարիսիան քինկա քօ պըհիստըն՝ էր-*
քը սատուգիան լալ քըր, լը նէք ճի հաթըն
35 *ճըվանտըն: Ու ժը ուան նէքի փըռս քըր ժէ*
36 *պը ճէռըպանտընէ, ու կօ, Էա՛ խօճա լը*
37 *նօմօստա քիժան թէնպիհ մէզըն է: Ու Իսա*
կօ ժէռա. Իսօտէ ու Ալլահէ խօ դույէ պը
հապինի ժը հէմի տըլէ խօ. ու ժը հէմի ճա-
38 *նէ խօ, ու ժը հէմի Փիքրէ խօ: Ասիա է մէ-*
39 *զըն ու ավուլին թէնպիհ: Ու իքինճի ոգա*
ուխա՝ հավալէ խօ ոգա ճանէ խօ տէ պը հապի-

40 նի։ Ժը աւ հէրտու թէնպիհան հաթըն ա-
լագանտըն՝ հէմի գանոնան ու փէյղէմպէ-
41 րան։ Ու քինկա քօ Փարիսիան հաթըն ճը-
42 վանտըն, Յիսա փըռս քըր ժը ուան՝ ու կօ։ Ժը
պօյ Մէսիհէ ժը ռուա չա՞վան տը խույա,
աւ գուռէ քի՞ է. կօնը ժէռա, Գուռէ Տա-
43 վուտ։ Ու կօ ժը ուանռա, Նուա լէ Տավուտ
պը րուհէ չավան ուի Րապպ կազի տըքա՝ ու
44 տըպէ, Խօտէ ժը Խօտէ մըռա կօ, Լը տէս-
թէ սաղէ մըն ռօնի հաթա քօ էզ տըժմընէ
45 տա բէլ քըռըրնէ լընկէ տա պըքըրմ։ Նուա
էրքը Տավուտ ուի Խօտէ կազի տըքա, չա՞վան
46 գուռէ ուի տը պա։ Ու քէսքի նա տըքարը պու
ժէռա դըշդ քի ճէվապ տայըն. ու ժը ուէ
բէվա հէնի նէքի ճէսարէթ նա տըքըր ժէ
դըշդքի փըռս քըրընէ։

ՍԷՐ 23

1 Ուէ չաղէ Յիսա հէմ խալգէռա ու հէմ շա-
2 կըրտէդ խօռա խապէր տա, ու կօ. Քեա-
թիպան ու Փարիսիան լը քիւրսիյէ Մուսա
3 ռօնըշտըն։ Նուա չը քօ ժը ռուա տըպէն՝ պը-
քըն ու պըկըրըն, համա ռդա ամէլէ ուան մէ-
4 քըն, չըմա քօ տէժըն ու նա կըրըն։ Կըրան ու
ժը պըրընէ զօռ պարան կըրռէ տը տըն ու տա
դինըն լը բըշդէ մէռուվան, համա ուան պը
փէչիան նա տը խուաղըն թէվ կէռանտըն։

5 Ու հէմի ամէլէ խօ ժը պցյ նըհէռթընէ մէ-
ռուվան տը քըն, համայլյէդ խօ պօլ տըքըն։
6 ու փէշա ճըլէդ խօ տըրէժ տըքըն։ Լ՝ը զի-
յաֆաթանտա՝ բէշ ռօնըշտանտըն. տը հու-
պինըն ու լը նավ ճէմիաթանտա՝ քիւրսիյէ
7 սէրին, ու լը չարշիանտա սըլավան։ Ու ժը
մէռուվան ռապպի՝ ռապպի պէնը կազի քըրըն։
8 Ամա հուն ռապպի մէյըն կազի քըրըն. չը-
մա քօ խօճայէ ռ՛ևէք՝ Մ՝էսիհ է ու հուն հէմի-
9 ան պըրէ նը։ Ու լը սէր արտէ էւէքի ժը խօ-
ռա պապա կազի մէ քըն, չըմա քօ պավէ ռ՛ևէք
10 է՝ քը լը ազիւմանտայ է։ Ու հուն խօճա
մէյըն կազի քըրըն, չըմա քօ խօճայէ ռ՛ևէք
11 Մ՝էսիհ է։ Ու ժը մէզըն է ռ՛ խըզմէթճիյէ
12 ռ՛ ուըպա։ Ու քի քօ աւ խօ պըլընտ տըքա-
տէ ալչաղ պըպը. ու քի քօ խօ ալչաղ տըքա՝
տէ պըլընտ պըպը։
13 Ամա վայ ժը ռա էյ միւրայի քետաթի-
պան ու Ֆարիսիան՝ քօ փատիշահիթիյէ ա-
զիւմանան լը պէր մէռուվան տը գուֆըլինըն.
հուն նա չուն դէ, ու ուան քօ տը խուազըն դէ
14 շունտընէ հուն նա հէլըն։ Վ՝այ ժը ռա
էյ միւրայի քետաթիպան ու Ֆարիսիան, քօ
մալա ժընապիան տըխուն, ու ժը պցյ նըհէռ-
թընէ նըմէճէ խօ տըրէժ տը քըն, ժը պցյ ուի
15 հէնի փըռ ազապան տէ պըկըրըն։ Վ՝այ ժը
ռա էյ միւրայի քետաթիպան ու Ֆարիսիան,
քօ էւէքի ժը պցյ տինէ անինռա պահրէ ու ար-

տէ տը կէռըն ու քինկա քօ տըպա՝ աւ ժը խօ
16 տու գալթ գուռէ ճէհէնեմէ տըքըն ։ Ա՛յ
ժը ռուա կ՛յ քօռ գալավուզան՝ քօ տէժըն
աւ քօ լը սէր տաճարէ սօնտ տըքա՝ դըշդ քի
նընը, համա աւ քօ լը սէր զէռէ քօ լը նավ
տաճար տայէ սօնտ տըքա՝ աուի տէյնտար է ։
17 Ն՛յ ահմաք ու քօռան, քի ժան մէզըն է զէ՞ռ
18 եա տաճար քօ զէռէ գատաս տըքա ։ Ջէմ
տէժըն քի քօ լը սէր մէզպահէ սօնտ տըքա
դըշդ քի նընը, համա քի քօ լը սէր աւ հէ-
տիյէ քօ լը սէր մէզպահէ է սօնտ տըխօ տէյն-
19 տար տըպա ։ Ն՛յ տիվանէյան ու քօռան,
քի՞ ժան մէզըն է, հէտի՞յէ՝ եա մէզպահ քօ
20 գատաս տըքա հէտիյէյէ ։ Նուա քի քօ լը
սէր մէզպահէ սօնտ տըխօ, սօնտ տըխօ լը սէր
21 ուի, ու լը սէր ուխտա պուն հէմի դըշդան ։ Ու
քի քօ լը սէր տաճարէ սօնտ տըխօ՝ սօնտ տը-
քա լը սէր ուի ու լը նավ ուխտա սաքին պուն-
22 ռա ։ Ու քի քօ լը սէր ազիւմանան սօնտ տը
խօ սօնտ տըքա լը սէր քիւրսիյէ Խօտէ, ու լը
23 սէր ուի ռօնըշտօղռա ։ Ա՛յ ժը ռուա կ՛յ միւ-
րայի քեալթիպան ու փարխիան քօ իւշրէ
նահնահէ ու անխօնէ ու չամանէ տըտըն, հա-
մա կըրան դըշդէ նօմօռէ տը հէլին, եանի շա-
րաթէ ու իմանէ. ուանան լազիմ է քըրըն՝ ու
24 աուան թէրքնա քըրըն ։ Ն՛յ քէրմէշան աօր-
րանտող տէվէյան պալըատող քօռ գալա-
25 վուզան ։ Ա՛յ ժը ռուա կ՛յ միւրայի քեաթի-

պան ու փարիսիան քօ ալիյէ տէրվէ քեասըքէ
ու հէմ չանաքէ փագըժ տըքըն, ու լը հըն-
տուռվա պը շէլանտըն ու պը զուլմ դըժա նա
26 Էյ՛ քօռ փարիսի, ավուլ հընտուռա քեասըքէ
ու չանագէ փագըժ պըքա՝ քը ալիյէ տէրվա
27 ուան ժի փագըժ պը պա։ Վա՜յ ժը ռուա էյ՛
միւրայի քեաթիպան ու փարիսիան, քը տը
մինըն թըրպէդ սըփի պուն, քը ժը ալիյէ
տէրվա ռընտ տըխույան՝ համա ժը ալիյէ հըն-
տուռվա պը ասթիյէ մըրիան ու պը հէմի
28 թարզ մուռտարիթիան դըժա նա։ Հուն ժի
վուսան ժը ալիյէ տէրվա ժը մէռուվանռա
սատըգ տը խույան՝ ու ժը ալիյէ հընտուռվա
պը միւրայիթի ու պը պէնամուսիի դըժա նա։
29 Վա՜յ ժը ռուա էյ՛ միւրայի քեաթիպան ու
փարիսիան քը թըրպէ փէյղէմպէրան ջէ տըքըն
30 ու թըրպէ սատըգան տը խամալինըն։ Ու տէ-
ժըն, էրքը կիւնա փիրպավանէ խօ էմ պը
պանա, պը խօյնա փէյղէմպէրան էմ շարըկ
31 տէ նա պանա։ Նուա հուն լը սէր խօ շա-
հատիթի տըքըն էրքը գուռէ ուան ըն քը փէյ-
32 ղէմպէրան տը գուշթը պուն։ Վ՜ուսան է հուն
ժի գէմանիյէ չափէ պավանէ խօ դըժա պը-
33 քըն։ Էյ՛ մահրան՝ ոլատէ կօռը մահռան,
չա՞վան տէ պըռավըն ժը հէօքմէթէ ճէհէ-
նէմէ։

34 Ժըր պօյ ուի վահա էզ ժը ռուա փէյղէմպէ-
րան ու ալիման ու քեաթիպան տը շէյինըմ,

ու ժը ուան տէ պը գուժըն, ու խաչէ տէ պը
տէրինըն, ու ժը ուան տէ լը նավ ճէմիաթէ
խօ տէ պը գութըն ու ժը պածէրէ պաժար
35 տէ պը գավըրինըն ։ Համթա քօ լը արտէ
համթը ըրժանտըն հէմի խոյնա սատըրգ լը սէր
ռ պէ ժը խոյնա սատըրգ Ապէլէ համթա խոյ-
նա Զախարիա գուռա փարաքիա, քը լը նա-
36 վա տաճար ու մէզպահէ գուշթըն ։ Պըռա տը
պէմ ժը ոռա աւ հէմիան տէ պէ լը սէր ուի
սիլսիլէյէ ։
37 Այ Երուշալիմ՝ Երուշալիմ՝ քը փէյղէմ-
պէրան տը գուշտը պուն՝ ու ժը դառա համթը
շիանտօղան գէվըր տը քըրը պուն. չէնտ ճա-
րան գուռէ դա մըն ճըվանտըն խօստ չավան
քօ մըրիժք դուղըքէ խօ լը պըն փէռէ խօ տը
38 ճըվկինա, ու հուն նա խօստըն ։ Ահա մալա
39 ռ ժը ոռա խարապ տէ պը մինա ։ Համա ժը
ոռա տըպէմ քը հէնի ժը ուէ բէվա հուն տէ
նա պինըն մըն համթա քօ պէժըն, Պը նավէ
Խօտէ աւ քը դէ միւպարէք պըպա ։

ՍԼՐ 24

1 Ու Իսա ժը տաճարէ պը ռապունէ՝ տը
չօ պու. շակըրտէ ուի չուն լը պալէ քը եա-
2 փույէ տաճարէ ժէռա նըշան պըտըն ։ Իսա
կօ ժը ուանա՝ տը պինըն աւ հէմիան. պը-
ռա տը պէմ ժը ոռա տէ նամինա լըվըր գէ-

վըր ըը սէր գեվըր քի նայե հեյօշանըն ։
3 Ու քինկա քօ ըլ սէր չիյէ զէյթունտա ռօ-
նըշտի պու, շակըրտան հաթըն ժեռա թէնէ
ու կօն, Պեժը ժը մառա՝ քի՞նկա տէ պըպը
աւ դըշդ, եա նըշանէ հաթընէ դա ու ախըրէ
4 տընէ չը՞ տէ պըպը ։ Ճ՛էվապ տա Իսա ու
կօ ժը ուանռա, Սագըն պըն՝ նա պը քօ եէքի
5 ւ՛ պը խափինա. Չըմա քօ փըռան պը նավէ մըն
տէ պէն, ու պէժըն էրքը Էզ ըմ Մեսիհ, ու
6 փըռան տէ պը խափինըն ։ Հէմ տէ պը պըհիսըն
գավղան, ու խապարէ գավղան սագըն պըն քօ
շաշ նա պըն, չըմա քօ աւ հեմի դըշդան լազըմա
7 քօ պըպըն, համա հեճա ախըր նընը ։ Չըմա քօ
միլլէթ ըը սէր միլլէթ ու փատիշահիթի ըը սէր
փատիշահիթի տէ ռապը. ու ձի ձի ղըլայի-
յան ու էօլէթան ու զէլզէլէյան տէ պըպըն ։
8 Համա աւ հեմիան իպթիտայէ հէշան ըն ։
9 Ուէ չաղէ ն՛ տէ ըըխըլէթռա թեսլիմ պըքըն,
ու ն՛ տէ պը գուժըն, ու ժը պօ նավէ մըն
10 ժը հեմի միլլէթան տէ իքրահ պըպըն ։ Հէմ
ուէ չաղէ փըռան տէ խուար պըպըն, ու հէվ-
ռէտու տէ թեսլիմ պըքըն, ու ժը հէվռա
11 տու տէ իքրահ պըքըն ։ Ու փըռ տարաւ
փէյղէմպէրան տէ ռապըն ու փըռան տէ պը
12 խափինըն ։ Ու ժը պօ փըռպունէ պէնա-
մուսիթիյէ մուհապէթէ փըռան տէ սար պը-
13 պը ։ Համա աւ քօ հաթա ըը ախըրէ սապը
14 տըքա՝ տէ աւ խալաս պըպը ։ Ու աւ միժ-

տէյէ փատիշահիթիյէ տէ լը նավա հէմի տը-
նէյէ վաղ պըպը՝ ժը պըց շահատէթիյէ քը-
15 փարուան. ու ուէ չաղէ ախըր տէ պէ: Նուա
քինկա քօ տը պինըն իքրահիթիյէ խարամ
պունէ քը պը տէսթէ Տանիէլ փէյղէմպէր
հաթը կօթան, քը լը ծիյէ գաստա տէ պը սէ-
քընը (քի քօ տը խօյնա պըրա ֆէհմ պըքա):
16 Ուէ չաղէ քի քօ լը Նէհուտիսթանստանա՝ պը-
17 րա լը ջիյան պըր ռավըն: Ու աւ քօ լը սէր
խանի սաքինիյէ՝ պըրա Նայը խուարի ժը մալ
18 դըշդ քի պըսթինա: Ու աւ քօ լը Նավ զէ-
վիտայէ պըրա վէ Նա կէռը ժը պըց ծըլէ խօ-
19 սէնտընէ: Համա վայ ժը ուանըռա քօ համըր
20 ու ջըջըք տայօղըն ուէ ռըցանտա: Ու տուվա
պըքըն քօ ռէվընէ ո՛ լը զըվըստանտա Նա պը
21 ու Նա ժի լը ռըցա շըքաթէ: Չըմա քօ ուէ
չաղէ վուսան մէզըն սըխլէթ քի տէ պըպա քօ
ազա ուի ժը ավուլէ տընէ հաթա նուա նա պու-
22 է, ու հէնի տէ Նա պը: Ու էրքը աւ ռըցան
գըն Նա պը պանա, փաթ ճէք թէն Նա տըքարը
պու խալաս պուն. համա ժը պըց պըժարթի-
23 յան ուէ ռըցան տէ գըն պըպըն: Ուէ չաղէ
էրքը ճէքի ժը ռուա պէժը վահալըվըր ը Մէ-
24 սիհ եա լը ուէ, պավուր մէ քըն: Չըմա քօ տա-
րաւ Մէսիհան ու փէյղէմպէրան տէ ռապըն
ու մէզըն տլամէթան ու քէրէմէթան տէ պը
քըն, վուսան քօ՝ էրքը գապիլ պը պանա՝ պը-
25 ժարթիան ժի տէ պը խափանտը պուն: Սահա

26 ժը ուա մը փեշին կօթիյէ ։ Նուա էղքը պը
պէժըն ժը ուա, վահա լը չէօլէտա ը, ուա
մա պըն, ու վահա լը նավ օտանտա, պավըր
27 մա քըն ։ Զըրա քօ չավան քօ պըրուսք ժը ռօ
հալաթէ ռատըպա ու հաթա ռօ ավայէ տը
խույա. վուսան տէ պըպը հաթընէ Կուռէ
28 մէռուվ ։ Զըրա քօ լը քօ քի լէշ հէյէ գար-
թալան լը ուէ դէն ծըվանտըն ։
29 Ու զուվա լը բէյ աւ սըխլէթ ռօյանտա ռօ
տէ պէ կըրթըն. ու հիվ տէ դավէ խօ նատը
ու ժը ազըումանան ըսթէրան տէ պը գէվըն.
ու դուվէթէ ազըումանան տէ թէվ կէռըն ։
30 Ու բաշէ նըշանէ Կուռէ մէռուվ տէ խույայը
պըպը լը ազըումանտա, ու ուէ չաղէ հէմի մըլ-
լէթէ տընէ տէ գասավէթ պըքըն. ու Կուռէ
մէռուվ տէ պը պինըն լը սէր ավրէ ազըումանան
հաթըն, պը գուվվէթ ու պը փըռ օալթանէթ ։
31 Ու մըլէքէ խօ տէ պը շէյինէ պը մէզըն տէնկ
զուռնայէ, ու տէ պը ծըվինըն պըժարթիյէ
ուի ժը չար պայան՝ ժը եէք սէրէ ազըումանան
հաթա աւ ալիյէ տըն ։
32 Ու աւ թէմսիլա հա ժը տարա հէժիլէ հին
պըն, քը քինկա կուլիյէ ուի նէրմ տըպա ու
փելէ ուի տը խույա. տը զանըն քօ հավին նէզ
33 է ։ Հուն ժի քինկա քօ աւ հէմի դըշդան տը
պինըն՝ պը զանըն քօ նէզ է լը պէր տէրիան ։
34 Պըռա տըպէմ ժը ուա. քօ աւ սիլսիլէ տէ
նա պըհուրա, հաթա աւ հէմի դըշդան պը

35 պըն ։ Ազիւմանան ու տընէ տէ պը պըհու-
րըն, համա խապէրէդ մըն տէ նա պըհուրըն ։
36 Համա ժը պըց ուէ ոցյան քէս քի նը զանա,
մէլէքի ազիւմանան պիլէ նը զանըն, լէ թէնէ
Պապա զանը ։
37 Ու չավան ոցյէ Նուհ պու, հաթընէ Պուու-
38 ուէ մէռուվ տէ վուսան պըպը ։ Չըմա քօ չա-
վան պուն աւ ոցյան ժը դուֆանէ ավուլ, տը
խուարը պուն՝ վէ տը խօպուն՝ ժըն տը կըրթը
պուն ու մէր տը կըրթը պուն. հաթա ուէ ոցյէ
39 քօ Նուհ քէթ կէմիյէ. Ու ուան նը զանը
պուն՝ հաթա քօ դուֆան հաթ, ու հէմիյան
հէլաք քըր. հաթընէ Պուուէ մէռուվ ժի վու-
40 սան տէ պըպը ։ Ուէ չաղէ երքը տու մէռուվ
լը նավ չէվլի քի պըպըն եէքի տէ պէ կըրթըն՝
41 ու աուէ տըն տէ պէ պէրտան ։ Ու երքը տու
ժըն լը սէր եէք տըսթար հէռանտընէ պը պըն՝
եէքի տէ պէ կըրթըն ու աուէ տըն տէ պէ
42 պէրտան ։ Լը խավ մէ գէվըն, չըմա քօ նը զա-
նըն քօ խօտիյէ ո՛ լը քի՛ժան սաաթէ դէ ։
43 Համա աուէ պը՛ զանըն. երքը խօտիյէ մալէ
պը զանը պու, երքը քիժան սաաթէ շէվէ տըզ
դէ, խավէ նա տըչու պու. ու պէր նա տըտա
44 քօ մալէ ուի գուլ պըքըն ։ Ժը պըց ուի հուն
ժի հազըր պըպըն, չըմա քօ լը վուսան սաաթ
քի՝ քօ հուն թախմին նա քըն Պուուէ մէռուվ
45 դէ ։ (Չըմաքի) ածապա աւ էմին ու ագըլ-
լը գուլ քի՞ է քօ էֆէնտիյէ ուի աուի լը սէր

խալգէ մալա խօ նատպ քըր, քօ լը ոխթէ դա-
46 ամէ ուան պըրտա: Խօզի աւ խըրզմէթքեարուա
քօ՝ ոխթա հաթըրնէ աղայէ ուի, աուի վըւսան
47 քըրըընտա պը պինա: Պըրա տը պէմ ժը ռուա
քօ աուի լը սէր հէմի դըրշդէ խօ տէ տէյնը:
48 Լէ՝ էկքը աւ քօթի գուլ լը տըլէ խօտա պէ-
49 ժը: Հաթըրնէ աղայէ մըն տէրէնկ տը գէվը
ու տէսթ պըքա գուլտաշէ խօ քուլթընէ, ու
պը սէրխօշանռա խուարընէ ու ուէ խուարը-
50 նէ: Աղայէ աւ գուլէ լը վըւսան ռօ քի տէ
պէ քօ աւ նա բէ, ու լը վըւսան սաաթ քի՝ քօ
51 նը զանը: Ու աուի լը օրթայէ տու ճի տէ պը
քա, ու փայա ուի պը միւրայիյանռա տէ տէյ-
նը. ու լը ուէ տէ պըպա կըրըն ու գըրջինէ
տըրանան:

ՍԷՐ 25

1 Ուէ չաղէ փատիշահիթիյէ ազիւմանան տէ
պը մինա տահ պիքր գիզան՝ քօ ֆէնէրէ
խօ կըրթըն պը ռապունէ չուն գարշիյէ զա-
2 վա: Ու ժը ուան բէնճան պը ագըլ պուն ու
3 բէնճան ահմագ պուն: Ահմագան ֆէնէրէ
խօ սէնտըն ու պը խօռա ռուն նա սէնտըն:
4 Համա ագըլիան պը ֆէնէրէ խօ պը ֆըրագան
5 ռուն ժի սէնտըն: Ու պը տէրէնկ քէթընէ
զուվա, խավէ հէմիան ժի հաթ ու խավտա
6 չուն: Ու լը նիվէ շէվէտա տէնկ քի պու,

7 Սահա՛ զավա դէ. ռա՛պըրն լը բէշ ուի։ Ուէ
չաղէ ու հէմի պիքր գիզան ռապուն, ու փէ-
8 ներէդ խօ սազ քըրըն։ Ահմագան մը ագը-
լիանռա կօթըն, Ժը ռունէ խօ մը մէռա պը
9 տըն, չըմա քօ փէնէրէ մէ տը դամըռըն։ Դ՚է-
վապ տան ագլիան՝ ու կօն. Նա պը քի հէմ
մը մէռա ու հէմ մը ռռա գըյմ նաքը. լէ
հառըն մը փըռօթողանռա՝ ու մը պցյ խօ պը
10 քըռըն։ Ու քինկա քօ ուան չուն մը պցյ քը-
ռանտընէ՝ զավա հաթ ու ուան քօ հազըր պուն
բէժա լը տավաթէ քէթըն ու տէրի հաթը
11 քէթըն։ Ու բաշէ աւ պիքր գիզէ տըն հա-
թըն՝ ու կօն. Ջա՛ Ռապպ եա՛ Ռապպ մը մէ-
12 ռա վէքէ։ Ու ուի մի ճէվապ տա ու կօ.
պըռա տը պէմ մը ռռա, էլքը էզ ի նաս
13 նաքըմ։ Նուա հուն լը խավէ մա՛ չուն, չը-
մա քօ նա ռցյէ տը զանըն ու նա սաաթէ։
14 Նուա չավան քօ լը գուրպէթէ չունտող
մէռուվ քի՝ ղուլամէդ խօ կազի քըր, ու վա-
15 րիյէթէ խօ մը ուանռա թէսլիմ քըր։ Ու մը
հէքէռա բէնճ ու մը եէքէռա տըտօ, ու մը
եէքէռա մի եէք դալանթ տա. մը հէր եէ-
քէռա կօրա գուվէթէ խօ ու զուվա չու լը
16 գուրպէթէ։ Ու աւ բէնճ դալանթէ սէնտող
չու զուվա շըղուլանտ ուի, ու հէնի բէնճ դա-
17 լանթ մի գազանճ քըր։ Ու ահվա աւ տը-
տօյան սէնտող մի հէնի տըտօյան մի գա-
18 զանճ քըր։ Ու աւ քօ եէք սէնտ չու լը պըն

19 արտէ վէշարթ աղչէյէ էֆէնտիյէ խօ։ Նուա
ժը բաշէ փըռ ոխթէ էֆէնտիյէ ուէ ղուլաման
20 հաթ ու ժը ուան հասսապ խոստ։ Ու աւ քօ
բէնճ գալանթ սէնտ հաթ ու բէնճ հէնի գա-
լանթան անի, ու կօ. Էյա՛ էֆէնտիյէ մըն.
գա ժը մըռա բէնճ գալաթան թէսլիմ նա՞
քըր, վահա լը սէր ուան հէնի բէնճ գալաթան
21 մը գազանճ քըր։ Ու էֆէնտիյէ ուի կօ ժէռա,
Էֆէրին, է՛յ գանճ ու էմին գուլ, գու քի լը
գըշգէ հընտըքտա էմին պո՛յ էգէ գա լը սէր
փըռ գըշգան թային պըքըմ, պը գէվ լը շահ-
22 մանըղէ էֆէնտիյէ խօ։ Ու տու գալանթ
սէնտող ժի հաթ ու կօ. Էյա՛ էֆէնտիյէ մըն գա
տու գալանթ նա՞ տա ժը մըռա. վահա լը սէր
ուան հէնի տըտօ գալանթ ժի մը գազանճ
23 քըր։ Ու էֆէնտիյէ ուի կօ ժէռա, Էֆէրին
է՛յ գանճ ու էմին գուլ, գու քի լը հընտըք
գըշգտա էմին պոյ, էգէ գա լը սէր փըռ գըշ-
գան թային պըքըմ, պը գէվ լը շահմանըղէ
24 էֆէնտիյէ խօ։ Ու եէք գալանթ սէնտող ժի
հաթ ու կօ. Էյա՛ էֆէնտիյէ մըն մը զանը պու
քօ գու մէռուվ քի տէնկսէր ի. ժը ճիյէ գօվ
նա քըրընէ տը չինի, ու ժը ճիյէ նա աժօգը-
25 նէ պէրէվ տըքի։ Թըրսիյամ, ու չում գա-
լանթէ գա լը պըն արտէ մը վէ շարթ, ու վա-
26 հա մալէ գա ժը գառա։ Ու էֆէնտիյէ ուի
ճէվապ տա ժէռա ու կօ. Էյ՛ գուլէ խարա-
մազ ու թէնպէլ, գա զանը պու քօ էգ ժը

ճիյէ գօվ նա քըրընէ տը չինըմ ու ժը ճիյէ նա
27 ածօղընէ պէրավ տըքըմ ։ Լազիմ պու ժը
դաուա քօ աղչէյէ մը դա պըտանա ժը սար-
րաֆանուա, ու էզէ պը հաթըմա պը ֆէյտէ
28 մալէ խօ պը սէնտըմա ։ Նուա պը կըրըն ժէ
դալանթէ, ու պը տընէ ուի քի տահ դալանթէ
29 ուի հէյէ ։ Չըմա քօ ժը քէուա քօ հէյէ, ժէուա
տէ պէ տայըն ու զէտէ պըպա. համա է քի
քօ թուննա պը ուխուա պուն ու ժի տէ պէ
30 սէնտըն ժէ ։ Ու աւ գուլէ թէնպէլ տէրխըն
լը դարիյէ տէրվէ. ու լը ուէ տէ պըպա կըրըն
ու գըրջինէ տըրանան ։
31 Ու քինկա քօ Կուռէ մէռուվ պը սալդա-
նէթէ խօ պէ ու հէմի մէլէքէ խօ բէուա, ու ուէ
չաղէ տէ ռօնի լը սէր քիւրսիյէ խօ իզզէթէ ։
32 Ու հէմի միլէթան տէ լը պէր ուի պէնը ճը-
վանտըն ու ժը հէվուտո տէ ճիյէ պըքը,
չավան քօ շըվան քի միյան ու պըզընան ժը
33 հէվ ճիյէ տըքա ։ Ու միյան լը ալիյէ ռաս-
թէ խօ տէ պը սաքընըն ու պըզընան լը ալիյէ
34 չէփէ խօ ։ Ուէ չաղէ փատիշահ լը ալիյէ
ռասթ պունօղանուա տէ պէժը, Լ՛ն միւպա-
րէքէդ Պավէ մըն՝ ժը թէմէլ պունէ տընէ
ավըուլ ժը պօ ո՛ հազըր պուն փատիշահիթիյէ
35 մէրաս պըկըրըն ։ Չըմա քօ էզ պըրչի պումու
ո՛ ժը մըռա խուարըն տան, ու էզ թի
պում՝ ու ո ավ տան ժը մըռա, գարիպ պում
36 ու հուն մըն գապուլ քըրըն. Տազի պում.

ու հուն մը տանը որկըրթըն . Նախօշ պում՝ ,
ու ո՛ մը զիյարէթ քըրըն․ լը հափսէ պում ու
հուն հաթըն լը պա մըն ։
37 Ուէ չաղէ սատըգան տէ ճէվապ պըտըն ու պէն
Եա՜ Րապպ, քի՞նկա մէ դա պըրչի տի՝ ու դա
խօտի քըր, եա թի՝ ու մէ դա վէ խուարթ ։
38 Հէմ չը՞չաղ մէ դա գարիպ տի՝ ու մէ դա
գապուլ քըր, եա դազի՝ ու մէ դա տա որկըր-
39 թըն ։ Քի՞նկա մէ դա Նախօշ ու լը հափսէ
տա տի, ու էմ հաթըն լը պա դա ։
40 Ու փատիշահ տէ ճէվապ պըտա ու պը
պէժը ժը ուանռա․ Պըռա տը պէժմ ժը ուռա ։
հէր չը դաւ քը ո՝ քըր ժը պըրէյէդ մըռաւ բը-
ջուգանռա ո՛ ժը մըռա քըր ։
41 Ուէ չաղէ ժը ալիյէ չէփ պունողանռա ժի
տէ պէժը, Ժը մըն հառըն էյ մէլունան լը ա-
նառէ ա՛պէտի քօ հազըր պույէ ժը շէյդանռաւ
42 ու ժը մէլէքէ ուխռա․ Զըմա քօ էզ պըրչի
պում, ու ո՛ ժը մըռաւ խուարըն նա տա․ Թի
43 պում, ու ո՛ մըն նա տա վէխուարըն ։ Գա-
րիպ պում ո՛ մըն գապուլ նա քըր․ դազի
պում․ ու ո՛ մըն նա տա որկըրթըն ․ Նախօշ
ու լը հափսէտա պում ու ո՛ նա հաթ լը պա
մըն ։
44 Ուէ չաղէ ուան ժի տէ ճէվապ պըտըն ու
պէժըն․ Եա՜ Րապպ մէ քի՞նկա դա պըրչի,
եա թի՝ եա գարիպ՝ եա դազի՝ եա Նախօշ՝ եա
լը հէփսէտա տի՝ ու մէ ժը դառա խըզմէթ

45 Նա քըր ։ Ուէ չաղէ տէ ճէվապ պըրտա ժը ուան-
46 ռա ու պէժը, Պըռա տէժըմ ժը ռուա, հուն
հէր չըգաա քօ ժը ուան բըջուգան ևէքէռա նէ
47 քըրըն ժը մըռա ժի նէ քըրըն ։ Ու ուան տէ
հառըն լը ազապէ եպէտի՝ ու սատըգան լը հա-
յաթէ եպէտիյէ ։

ՍԻՐ 26

1 Ու քինկա քօ աւ հէմի խապէրան Թամամ
2 քըր, կօ ժը շակըրտէդ խօռա, Մ՝ալումէ ո
է՝ քօ բաշէ տու ըցյան փասէհ տէ պըրպա, ու
Գուռէ մէռուվ ատուէ պէ Թէսլըմ պուն լը խա-
չէ ռապունռա ։
3 Ուէ չաղէ պաշ խախամամն ու քէաթիպան
ու խիլթիարէ ճըվաթան հաթըն ճըվանտըն լը
հավշա պաշ խախամէ աւ քօ նավէ ուի Կայիա-
4 փա պու ։ Ու շավռ քըրըն՝ քօ պը ֆէնտ քի
5 Իսայէ պը կըրըն ու պը գուժըն ։ Համա տը
կօթըն՝ քը նա լը պայրամտա, քօ նա պը վէլ-
6 վէլ քի պը գէվը լը նավ ճըվաթան ։ Ու քին-
կա քօ Իսա հաթը լը Բէթանիայէ լը մալա
7 Շըմհունէ ուլուզ, Ժընըն քի հաթը լը պա լէ.
քօ շուշա քի ռունէ ուի ֆըռ պուհա հապու,
ու ռըժանտ լը սէր սէրէ ուի լը պէր ռուան քօ լը
8 սուֆրէտա ռօնըշտի պուն ։ Ու շակըրտան
քինկա քօ տին, ղայիտըն՝ ու կօն . Զըմա աւ
9 ռաւն վունտա պըրպա . Զըմա քօ գապիլ պու-

քօ աւ ռուն պը պուհա պը հաթա ֆըռօթան
10 ու ժը ֆագիրանռա տայըն։ Իսա ֆէհմ քըր
ու կօ ժը ուանռա. Չը՞մա րահաթսըզ տըքըն
ժընըքէ. չըմա քօ ամէլքի գանձ շըղուլի ժը
11 մըռա։ Փագիրան հէր չաղ պը ռռա տըպըն՝
12 համա էզ տայիմա պը ռռա նա մըմ։ Չըմա
քօ աւ ժըն, աւ ռուն լը սէր պէտէնէ մըն պը
ըրժանտընէ, ժը պայ տէֆըն քըրընէ մըն քըր։
13 Համա պըռա տը պէմ ժը ռռա, լը նավա հէ-
մի տընէ՝ լը քօ քի աւ միւժտա գէ վազ քը-
րըն, քըրընէ ուի ժի տէ պէ կօթըն. ժը պայ
զէքը քըրընէ ուի։
14 Աւէ չաղէ ժը տուանզտահ ճէքի, քօ Իս-
խարըլի Նէհուտա տը հաթը կօթըն, չու լը
15 պաշ լախամանռա՝ ու կօ, Չը՞ տը խուա-
զըն ժը մըռա տայըն, ու էզ ուի ժը ռռա թէս-
լիմ պըքըմ. ու ուան սի փարչա զէվ վատ քը-
16 րըն ժէռա։ Աւ ժը ուէ բէվա ֆուրսէնթ քի
առամիշ տըքըր՝ քօ ուի պըտա տէսթէ ուան։
17 Աւ լը ռջյա ավուլէ ֆէթիր պայրաման. շա-
կըրտան հաթըն լը պա Իսա ու կօնը. Մը
պայ խուարընէ փասէհ լը քէ՞ տէրէ տը խուա-
18 զի քօ ժը դառա հազըր պըքըն։ Աւ ուի կօ
ժը ուանռա. Լը պաժէրէ ժը ֆըլան քէսէռա
հառըն, ու ժէռա պէժըն. Խօճա տէժը,
Աւխթէ մըն նէզ ը. փասէհէ պը շակըրտէզ
19 խօռա թէվ լը ճէմ դա տէ պըքըմ։ Աւ
շակըրտան ժի քըրըն չավան քօ էմր քըր ժը

ուանուա Իսա ու հաղըր քըրըն փասէհէ։
20 Ու քինկա քօ եվար պու՝ պը տուանղտահ
21 շակըրտանուա սուֆրէտա ռօնըշդի պու։ Ու
քինկա քօ ուան տը խուարը պուն՝ կօ, Պըռա
տը պէմ ժը ռուա քօ ժը ռ նէքէ տէ մը պըտա
22 տէսթ։ Ու փըռ գասավաթ քըրըն, ու ժը
ուան հէր նէքէ պաշլանտըն կօթընէ ժէռա,
23 Իշա Րապպ սագըն էղ նա՞պըմ։ Ու ուրի ճէվապ
տա՝ ու կօ. Իշ քօ տէսթէ խօ պը մըռա լը
սահանէ քըր, աուրի տէ մըն պըտա տէսթ։
24 Պըռա Գուռէ մէռուվ տը չօ չավան քօ ժը պց
ուրի հաթը նըվխսանտըն. համա վայ ժը աւ մէ-
ռուվռա, քօ Գուռէ մէռուվ պը տէսթէ ուրի
տէ պէ թէսլիմ պուն. աւ մէռուվ ժը տխյէ
խօ զա նա պանա՝ ժէռա հէնի գանճ պու։
25 Ճ՛էվապ տա Իշէհուտա քը ուրի տէ տէսթ պը-
տանա՝ ու կօ. Իշա՛ խօճա, սագըն էղ նա՞պըմ.
կօ ժէռա, Գա կօ։
26 Ու չը գաս քօ ուան տը խուարը պուն, Իսա
նանէ սէնտ, միւպարէք քըր ու շըքէնանտ, ու
տա ժը շակըրտանուա՝ ու կօ, Պը կըրըն պը
27 խուն. աւ թէնէ մըն է։ Ու քճասըքէ սէնտ
շըքըր քըր՝ տա ժը ուանուա՝ ու կօ. Հուն հէ-
մի ժի վէխուն ժէ. չըմա քօ աւ է խույնա մըն՝
աւ ահտա նօ քօ ժը պց փըռան գէ ռըժան-
28 տըն ժը պց ավֆըրղէ կիւնէյան։ Համա ժը
ռուա տըպէմ, ժը վէ բէվա հէնի ժը մահսու-
լէ մէվ տէ նա վէխում, հաթա վէ ռցյէ՝ քին-

կա քօ պը ռռա առւխ նօ վէխում լը նավա փա-
29 տիշահիթիյէ Պավէ մըն : Ու բաշէ իլահի
քի խօյնտանէ, ռապուն լը ջիյէ զէյթունէ :
30 Ուէ չաղէ կօ Իսա, Հուն հէմիյան վէ շէ-
վէ տէ խուար պըն ժը մըն, չըմա քօ հաթընը-
31 վիսանտըն քի; Շըվանէ տէ պը խըմ ու միյէ
32 ճէօլ տէ պալա պըպըն : Համա բաշէ գըյամ
քըրըընէ մըն՝ լը պէր ա էզէ տէ հառըմ լը
33 Ճ՚էլիլէ : Ճ՚էվապ տա Փէթրոս ու կօ. Էգըր-
քը հէմի ժի ժը տա խուար պըն, համա էզ
34 տէ խուար նա պըմ, Կօ ժէռա Իսա, Պըռա
տը պէժըմ ժը տառա. ուէ շէվէ լը բէշ պանտա-
նէ տիգան սէ ճարան դօյէ մը ինքեար տէ
35 պըքի : Կօ ժէռա Փէթրոս, Մէկէր պը տառա
մըրըն ժի լազըմ պէ, էզէ դա ինքեար նա քըմ.
աւհա տը կօթը պուն շակըրտան հէմի ժի :
36 Ուէ չաղէ Իսա պը ուանռա Գէթսէմանի
հաթը կօթան ճի քի հաթ, ու կօ ժը ուանռա.
Լը վըր ռունին՝ հաթա քօ էզ հառըմ լը ուէ
37 նըմէճ պըքըմ : Ու պը խօռա պը սէնտըընէ
Փէթրոսէ ու հէրտու գուռէ Զէբէթոսէ.
պաշլանտ գասավէթ քըրըընէ ու հաճէթ քըրըը-
38 նէ : Ուէ չաղէ կօ ժը ուանռա, Ճ՚անէ մըն
գասա մըրըընէ պը գասավէթ է, լը վըր պը
39 սէքըընըն, ու պը մըռա հէշար պը մինըն : Ու
հըննըքի լը բէշ չու՝ լը սէր ռուէ քէթ, նըմէճ
քըր ու կօ, Եա՛ Պավէ մըն, էրքը մըմքինէ
հէյէ, պըրա աւ քէասըքէ ժը մըն պը պըհու-

րա․ Համա նա պը խօսատըրնէ մըն իլլա պը խօս-
40 տըրնէ դա պըյլա ։ Ու հաթը շակըրտաննուա․
ու ուան կը խավէտա տի․ ու տէժը ժը փէթ-
րուսռա, Ս ուսան սաաթ քի ժի հուն նը քա-
41 րը պուն պը մըռա հէշար պը սէքըննըն ։ Հէ-
շար պը սէքըննըն ու նըմէժ պըքըն՝ քօ կը նավ
թէրճուպայէ նա գէվըն․ պըռա րուհ հազըր է,
42 համա թէն զայիֆ է ։ Տիսա իքինճի ճարան
չու նըմէժ քըր՝ ու կօ․ Եյա՛ Պավէ մըն, էր-
քը մըմքին նընը քի աւ քէասըքէ ժը մը պը-
պըհուրա էքըր ժէ նա վէխուռմ, պըրա մէրա-
43 մէ դա պըյլա ։ Ու տիսա հաթը ուան կը խա-
վէտա տի․ չըմա քօ չահվէ ուան կըրան պու-
44 պուն ։ Պէրտա ուան՝ ու չու իւչունճիւ ճարան
45 նըմէժ քըր․ ու տիսա աւ խապէր կօ ։ Ուէ
չաղէ հաթը շակըրտաննուա ու կօ ժը ուանրա,
Իղը վէ պէվա խավտա հաւըն ու րահաթ պը-
պըն․ վահա սաաթ կըհիշթ, ու Պուռէ մէ-
ռուվ կը տէսթէ կիւնէքէարան թէսլիմ տը-
46 պա ։ Ռապըն ժը վըր էմ հառըն, չըմա քօ
վահա՛ կըհիշթը աւ քօ տէ մը տէսթ պըտը ։
47 Ու հէժա ուրի աւ խապէրան տը տա, վահա
Եհուտա ժը տուանզտան եէքի հաթ, ու պէ-
ռա վիրա գալապալըղ ժը իխթիարէ ճըվաթան
ու ժը պաշ խախամըն պը քէրան ու պը տա-
48 րան ։ Ու ուրի տէսթ տայող ժը ուանրա նըշան
քի պը տայընէ կօթը պու․ Իհի քօ մը ռա-
49 միսա աւ է, աւուի պը կըրըն ։ Ու զուվա կը

պա Իսա հաթ կօ. Ակլամ ժը դառա եմ խօ-
50 ճա, ու առուճ ուամիսա ։ Ու Իսա ժեռա կօ,
Եյա տօսթ, դու չըմա՞ հաթի. ուէ չաղէ հա-
թըն տեսթ ավէթըն Իսայէ ու կըրթըն ուի։
51 Ու վահա առուան քօ պը Իսառա պուն, եէքի
ժը ուան՝ տեսթէ խօ աւէթ ու քէրա խօ քշանտ
լը խըզմէթքեարէ պաշ խախամէ ու կցյա ուի
52 ճիյէ քըր։ Ուէ չաղէ Իսա կօ ժեռա, Վէրա
խօ ճիյէ խօ վէկէռինէ, չըմա քօ հէմի քէր քը-
53 շանտըղան պը քէրէ տէ հէլաք պըտըն ։ Գու
չը թախմին տըքի էրքը էզ Նը՞քարըմ ժը պա-
վէ խօռա լավա քըրընէ ու Նուա պը կինի ժը
մըռա ժը տուանզտահ ալայան զէտէ մէլէքան ։
54 Համա չավան տէ թէմամ պըպըն քէթըպան
էրքը լազըմ է ավհա պուն ։
55 Ուէ չաղէ ժը գալապառա կօ Իսա. Մը
կըրթընէ ոգա լը սէր տը՞զ հուն պը քէրան
ու պը տարան ռապուն. հէր ռօ լը Նավ տա-
ճարտա պը ռռա տը ռօնըշդը պուըմ ու թա-
լիմ տը քըրը պուըմ, ու հուն մը Նա կըրթըն ։
56 Ու աւ հէմիան ժը պօյ թամամ պունէ քըթէ-
պէ փէյղէմպէրան պու. ուէ չաղէ շակըրտան
կըշք ուի պէրտան ու ռէվին ։
57 Ու ուան կըրթըն Իսայէ պըրըն ժը Գայիա-
փա խախամ պաշիռա, լը քօ քի քեաթիպան
58 ու իխթիարան հաթը պուն ճըվանտըն. Ու
Փէթրոս ժը տուրվա լը բէյ ուիտա չու՝ հա-
թա հավշա խախամ պաշիյէ, ու քէթը հըն-

տուռ պը խըզմէթքեարանուա ռօնըշդ քօ ախը-
59 րէ պը պինը։ Ու պաշ խախամլան ու շէվըռ
կըշք լը սէր Իսայէ տարալ շահատէթի քի ա-
60 րամիշ տը քըրը պուն. քօ ուլի պը գուժըն։ Զա-
մանա տիւթըն ու փըռ տարալ շահատան հաթըն
ժի տիսա նատիւթըն. բաշէ հաթըն տու տարալ
61 շահիտան, Տը կօթը պուն, Իչըքը ուփա խապէր
տը տա. Իչգ տըքարըմ տաճարէ Իսօտէ հէլըշան-
62 տընէ ու նավա սէ ռցյանտա ջէ քըրըն։ Ու խա-
խամ պաշի պը ռապունէ՝ ժէռա կօ. Ճ'էվապ քի
նա՞ տի. ուանան լը սէր դա չը՞ շահատէթի տըքըն.
63 ու Իսա հըսգօթ պու պու։ Ճ'էվապ տա խա-
խամ պաշի՝ ու կօ ժէռա. Պը սաղ Ալլահ դա
սօնտէ տը տըմ, էրքը ժը մըռա պէժի՝ էրքը
64 դոյի Մէսիհ Պուռէ Իսօտէ։ Կօ ժէռա Ի-
սա. Պա կօ. համա տէժըմ ժը ոռա, ժը վէ
բէվա տէ պը պինըն Պուռէ մէռուվ լը ալիյէ
սաղէ Պուտրէթէ հաթը ռօնըշտըն. ու պը
65 ավըէ ազիւմանան հաթըն։ Ուէ չաղէ պաշ
իմամ քըլա խօ գաթանտ՝ ու կօ. հէնի շա-
հատան ժը մէռա չը՞ լազըմ ըն. վահա հուն
66 պըհիստըն տըժմինա ուլի. Քը ոռա չավան տը
խոսյա. ուան ճէվապ տան ու կօն. Քը մըըն-
67 ռա մըսթահագ է։ Ուէ չաղէ թու քըըըն լը
ռոսյա ուլի, պը փըռմըսթա քուլթանը ուլի. ու
68 հընըքան ժի սիլէ տը խըսթը պուն ու տը կօ
թը պուն. Քը մէռա փէյղէմպէրիթի պըքաճ
Մէսիհ. քի՞ է աւ քօ ժը դառա խըսթ։

69 Ամմա Փէթրոս տէրվա լը հավշէտա ռօ-
տընը պու, ու հաւթը գարվաշ քի լը պա լէ ու
70 կօ. Դու ժի պը Ճէլիլի Իսա պույ: Եւ ուի լը
պէր հէմիյան ինքեար քըր ու կօ, Նըզը էզ
71 Նը զանըմ դու չը տէժի: Եւ ուի չը գաս քօ լը
տէրիյէ հավշէ տը պըհուրը պու. պաշգա
գիզ քի տի ուի, ու ուան քօ լը ուէ պուն՝ կօ ժը
ուանռա, Եւիա ժի պը Իսայէ Նըզարանիռա պու:
72 Եւ ուի՝ Ու մէռուվ Նը զանըմ՝ պը սօնտէ ինքեար
73 քըր: Եւ բաշէ հընըք ժի ուան քօ լը ուէ պուն
հաւթըն ու կօնը ժը Փէթրոսռա. Պըռա դու
ժի ժը ուան ի, չըմա քօ խապէրա դա, պէլի
74 տըքա դա: Եւէ չաղէ պաշլանտը լանէթ քը-
ըընէ ու սօնտ խուարընէ, Նըզը էզ ուի մէ-
ռուվէ Նը զանըմ, ու զուվա տիք պանտա:
75 Եւ Փէթրոս խապէրա Իսայէ պիրա խօ անի.
էրքը լը բէշ պանտանէ տիք՝ աէ ճարան դօյէ
մը ինքեար պըքի. ու տէրվա ռապու՝ փըռ
դա՛հլ կըրիա:

ՍԷՐ 27

1 Եւ քինկա քօ սըպէ պու, պաշ իմաման կըշք
ու խըխթիարէ ճըվաթան շավր քըրըն ժը պօ
2 Իսա էրքը ուի պը գուժըն: Եւ աուի պը կըրէ-
տանէ պըրըն. ու աուի լը տէսլթէ Պօնտօպու
3 փիլատոսէ տանը: Եւէ չաղէ Յէհուտա քօ
աուի տէսլթա, պըտիխըընէ էրքը լը սէր ուի

հէօքմ պու, փիշման պու՝ սի փարչա զիվ
վէկէուանտ ժը պաշ իմամանուա ու իխթիա-
4 բանուա կօ, Ժը այց տէսթ տայընէ մըն պէ-
սուչ խօյն՝ մը կիւնէ քըր. ու ուան կօնը, Ժը
5 մէուա չը՞. դու զանի։ Ու զիվէ լը նավա տա-
ճարէ ավէթ ու չու, ու չու աուի խօ ալըդանտ։
6 Ու պաշ խախաման զիվէ ալը սէնտընէ կօնը,
Սուփ լը խավնայէ տաճարէ տադինըն ճայիզ
7 նընը. չըմա քօ աւ պահայէ խօյն է։ Պը շավը
քըրընէ՝ ալը ուի զէվիյէ բըրուսէ քըուին, ժը այց
8 մէզէլէ գարիպանուա։ Ժը այց ուի՝ հաթա
ուէ ուցէ աւ զէվի՝ զէվիյէ խուսնէ հաթը կա-
9 զի քըրըն։ Ուէ չաղէ թամամ պու ալը տէս-
թէ Իրիմիա փէյղէմպէր հաթը կօթան. Ու
սէնտըն աւ սի փարչա զիվէ պահայէ հաթը
Փըռօթան. քը հընըքան ժը գուռէ Իսրայիլէ
10 պահա գաթանտըն։ Ու տանը աուէ ժը զէ-
վիյէ բըրուտուա չավան քօ Իսօտէ ժը մըռա էմր
11 քըր։ Ու Իսա լը պէր վալիյէ սէքընանտ.
վալի փըռս քըր ժէ ու կօ. փատիշահ է Նէ-
հուտիան դո՞ւ ի. ու Իսա կօ ժէուա. Պու
12 տէժի։ Ախթա տօզ քըրընէ ժէ պաշ իմա-
ման հէմ իխթիարան, գա ճէվապ նա տա։
13 Ուէ չաղէ Փիլատոս ժէուա կօ. Լը սէր դա չը-
գաս դըշդան շահատէթի տըքըն՝ դու նա՞ ալը-
14 հիսի։ Պաթ ժը նէք խապէրուա պիլէ՝ ժէ-
ռա ճէվապ նէ տա. վօւսան քօ փըռ թաճուպ
քըր վալի։

կա քօ պը ռուա ռուխ նօ վէխուռ լը նավա փա-
29 տիշահիթիյէ Պավէ մըն։ Ու բաշէ իլահէ
քի խըյնատանէ, ռապուն լը ջիյէ ղէյթունէ։
30 Ուէ չաղէ կօ Իսա, Հուն հէմիյան վէ շէ-
վէ տէ խուար պըն ժը մըն, չըմա քօ հաթընը-
31 վիսանտըն քի; Շըվանէ տէ պը խըմ ու միյէ
32 ճէօլ տէ պալա պըպըն։ Համա բաշէ գըյամ
քըրընէ մըն՝ լը պէր ա էզէ տէ հառըմ լը
33 Ճ'էլիլէ։ Ճ'էվապ տա Փէթրոս ու կօ. Իչը-
քը հէմի ժի ժը դա խուար պըն, համա էզ
34 տէ խուար նա պըմ, Կօ ժէռա Իսա, Պըռա
տը պէմ ժը դառա. ուէ շէվէ լը բէշ պանտա-
նէ տիգան սէ ճարան դույէ մը ինքեար տէ
35 պըքի։ Կօ ժէռա Փէթրոս, Մ՝էկէր պը դառա
մըրըն ժի լաղըմ պէ, էղէ դա ինքեար նա քըմ.
ավհա տը կօթը պուն շակըրտան հէմի ժի։
36 Ուէ չաղէ Իսա պը ուանռա Գէթսէմանի
հաթը կօթան ճի .քի հաթ, ու կօ ժը ուանռա.
Լը վըր ռունին՝ հաթա քօ էզ հառըմ լը ուէ
37 նըմէճ պըքըմ։ Ու պը խօռա պը սէնտըրնէ
Փէթրոսէ ու հէրտու գուռէ Զէբէթոսէ.
պաշլանտ գասավէթ քըրընէ ու հաճէթ քըրը-
38 նէ։ Ուէ չաղէ կօ ժը ուանռա, Ճ'անէ մըն
գասա մըրընէ պը գասավէթ է, լը վըր պը
39 սէքընըն, ու պը մըռա հէշար պը մինըն։ Ու
հընըքի լը բէշ չու՝ լը սէր ռու քէթ, նըմէճ
քըր ու կօ, Էյ՛ Պավէ մըն, էրքը մըմքին
հէյէ, պըրա ու քասըքէ ժը մըն պը պըհու-

րա. համա նա պը խօստըրնէ մըն իլլա պը խօս–
40 տըրնէ դա պըրպա ։ Ու հաթը շակըրտանուա.
ու ուան լը խավէտա տի. ու տէժը ժը փէթ–
րոսրա, Վուսան սաա՞թ քի ժի հուն նը քա–
41 րը պուն պը մըռա հէշար պը սէքընըն ։ Հէ–
շար պը սէքընըն ու նըմէժ պըքըն՝ քօ լը նավ
թէրծուպայէ նա քէվըն. պըռուա րուհ հազըր է,
42 համա թէն զայիֆ է ։ Տիսա իքինճի ճարան
չու նըմէժ քըր՝ ու կօ. Յա՛ Պավէ մըն, էր–
քը մըմքիւն նընը քի աւ քեասըքէ ժը մը պը–
պըհուրա էրքը ժէ նա վէխուըմ, պըրա ամրա–
43 մէ դա պըրպա ։ Ու տիսա հաթը ուան լը խա–
վէտա տի. չըմա քօ չահվէ ուան կըրան պու–
44 պուն ։ Պէրտա ուան՝ ու չու իւչիւնճիւ ճարան
45 նըմէժ քըր. ու տիսա աւ խապէր կօ ։ Ուէ
չաղէ հաթը շակըրտանուա ու կօ ժը ուանրա,
Ժը վէ բէվա խավտա հարըն ու րահաթ պը–
պըն. վահա սաաթ կըհիշըթ, ու Կուռէ մէ–
ռով լը տէսթէ կիւնէքեարան թէսլիմ տը–
46 պա ։ Ռապըն ժը վըր էմ հարըն, չըմա քօ
վահա՛ կըհիշըթը աւ քօ տէ մը տէսթ պըտը ։
47 Ու հէժա ուի աւ խապէրան տը տա, վահա
Յէհուտա ժը տուանզտան եէքի հաթ, ու բէ–
ռա վիրա քալապալըղ ժը խըսթիարէ ճըվաթան
ու ժը պաշ խախաման պը քէրան ու պը տա–
48 րան ։ Ու ուի տէսթ տայող ժը ուանրա նըշան
քի պը տայընէ կօթը պու. Կի՞ քօ մը ռա–
49 միսա աւ է, տուի պը կըրըն ։ Ու զուզա լը

պա Իսա հաթ կօ. Սէլամ ժը դառա եա՜ խօ-
50 ճա, ու առւճ ռամիսա։ Ու Իսա ժեռա կօ,
Եա՜ տօսթ, գու չըմա՞ հաթի. ուէ չաղէ հա-
թըն տէսթ ավէթըն Իսայէ ու կըրթըն ուի։
51 Ու վահա առւան քօ պը Իսառա պուն, եէքի
ժը ուան՝ տէսթէ խօ աւէթ ու քէրա խօ քշանտ
լը խըզմէթքեարէ պաշ խախամէ ու կցյա ուի
52 ճիյէ քըր։ Ուէ չաղէ Իսա կօ ժէռա, Վէրա
խօ ճիյէ խօ վէկէռինէ, չըմա քօ հէմի քէր քը-
53 շանտողան պը քէրէ տէ հէլաք պըտըն։ Դու
չը թախմին տըքի էզ նը՞քարըմ ժը պա-
վէ խօռա լավա քըրընէ ու նուա պը կինի ժը
մըռա ժը տուանզտահալայան զէտէ մէլէքան։
54 Համա չավան տէ թէմամ պըպըն քէթըպան
էրքը լազըմ է ավհա պուն։
55 Ուէ չաղէ ժը գալապառա կօ Իսա. Մ՝ը
կըրթընէ ոգա լը սէր տը՞զ հուն պը քէրան
ու պը տարան ռապուն. հէր ռօ լը նավ տա-
ճարտա պը ռռա տը ռօնըշդը պուըմ ու թա-
լիմ տը քըրը պուըմ, ու հուն մը նա կըրթըն։
56 Ու աւ հէմիան ժը պցյ թամամ պունէ քըթէ-
պէ փէյղէմպէրան պու. ուէ չաղէ շակըրտան
կըշք ուի պէրտան ու ռէվին։
57 Ու ուան կըրթըն Իսայէ պըրըն ժը Գայիա-
փա խախամ պաշիռա, լը քօ քի քեաթիպան
58 ու իխթիարան հաթը պուն ճըվանտըն. Ու
Փէթրոս ժը տուըրվա լը բէյ ուիտա չու՝ հա-
թա հավշա խախամ պաշիյէ, ու քէթը հըն-

տուռ պը խըզմէթքեարանռա ռօնըշդ քօ ախը-
59 րէ պը պինը։ Ու պաշ խախամման ու չէվըռ
կըշք լը սէր Իսայէ տարավ շահատէթի քի ա-
60 րամիշ տը քըրը պուն. քօ ուի պը գուժըն ։ Հա-
մա նա տիթըն ու փըռ տարավ շահատան հաթըն
ժի տիսա նատիթըն. բաշէ հաթըն տու տարավ
61 շահիտան, Տը կօթը պուն, Իշըքը ուխա խապէր
տը տա. Իզ տըքարըմ տաճարէ Խւօտէ հէլըշան-
62 տընէ ու նավա սէ ռօյանտա ջէ քըրըն։ Ու խա-
խամ պաշի պը ռապունէ՝ ժէռա կօ. Ջ՛էվապ քի
նա՞ տի. ուանան լը սէր դա չը՞ շահատէթի տըքըն.
63 ու Իսա հըսգօթ պու պու։ Ջ՛էվապ տա խա-
խամ պաշի՝ ու կօ ժէռա. Պը սաղ Ալլահ դա
սօնտէ տը տըմ, էրքը ժը մըռա պէժի՝ էրքը
64 դույի Մէսիհ Կուռէ Խւօտէ ։ Կօ ժէռա Ի-
սա. Տա կօ. համա տէժըմ ժը ռա, ժը վէ
բէվա տէ պը պինըն Կուռէ մէռուվ լը ալիյէ
սաղէ Կուտրէթէ հաթը ռօնըշտըն. ու պը
65 ավրէ ազմանան հաթըն։ Ուէ չաղէ պաշ
խըմամ քըրա խօ գաթանտ՝ ու կօ. Հէնի շա-
հատան ժը մէռա չը՞ լազըմ ըն. վահա հուն
66 պըհիստըն տըժմինա ուի. Վը ռռա չավան տը
խույա. ուան Ճէվապ տան ու կօն. Վը մըրըն-
67 ռա մըսթահագ է։ Ուէ չաղէ թու քըրըն լը
ռույա ուի, պը փըռմըսթա քութանը ուի. ու
68 հընըքան ժի սիլէ տը խըսթը պուն ու տը կօ
թը պուն. Վը մէռա փէյղէմպէրիթի պըքա՛ էյ
Մէսիհ. քի՞ է աւ քօ ժը դառա խըսթ։

69 Ամմա Փէթրոս տէշրվա լը հավլիտա ու-
րընը պու, ու հաթը գարվաշ քի լը պա լէ ու
70 կօ. Դու ժի պը Ճ'էլիկլի Իսա պոյ: Ու ուհի լը
պէր հէմիյան ինքեար քըր ու կօ, Չըքը էզ
71 Նը զանըմ դու չը տէժի: Ու ուհի չը գաս քօ լը
տէրիկյէ հավլէ տը պըհուըը պու. պաշգա
գիզ քի տի ուհի, ու ուան քօ լը ուէ պուն՝ կօ ժը
ուանուա, Ուհա ժի պը Իսայէ՝ Նըըսաանիուա պու:
72 Ու ուհի՝ Ու մէռուվ Նը զանըմ՝ պը սօնտէ ինքեար
73 քըր: Ու բաշէ հըՆըք ժի ուան քօ լը ուէ պուն
հաթըն ու կօնը ժը Փէթրոսուա. Պըռա դու
ժի ժը ուան ի, չըմա քօ խապէրա դա, պէլի
74 տըքա դա: Ուէ չաղէ պաշլանտը լանէթ քը-
ըընէ ու սօնտ խուարընէ, Չըքը էզ ուհի մէ-
ռուվէ Նը զանըմ, ու զուվա տիք պանտա:
75 Ու Փէթրոս խապէրա Իսայէ պիրա խօ անի.
էրքը լը բէշ պանտանէ տիք՝ աէ Ճարան դույէ
մը ինքեար պըքի. ու տէրվա ռապու՝ միըռ
դահլ կըրիա:

ՍԷՐ 27

1 Ու քինկա քօ տըպէ պու, պաշ իմաման կըշ.ք
ու իխթիարէ Ճըվլաթան շավռ քըըըն ժը պց
2 Իսա էրքը ուհի պը գուժըն: Ու աուհի պը կըրէ-
տանէ պըըըն. ու աուհի լը տէսթէ Պօնտոպու
3 Փիլատոսէ տանը: Ուէ չաղէ Յէհուտա քօ
տուհի տէսթտա, պըտիթընէ էրքը լը սէր ուհի

հէօքմ պու, փիշման պու՝ սի փարչա զիվ
վէկէռանտ ժը պաշ խախամանռա ու իխթիյա-
4 րանռա կօ, Ժը պօյ տէսլիմ տայընէ մին պէ-
սուչ խօյն՝ մը կիւնէ քըր· ու ուան կօնը, Ժը
5 մէռա չը՞· դու զանի։ Ու զիվէ ժը Նավա տա-
ճարէ ավէթ ու չու, ու չու աուփ խօ ալըդանտ։
6 Ու պաշ խախաման զիվէ ալը սէնտընէ կօնը,
Ռուվ ժը խազնայէ տաճարէ տադինըն ճայիզ
7 նինը· չըմա քօ աւ պահայէ խօյն է։ Պը շավռ
քըրընէ՝ ալը ուփ զէվիյէ բըռուտէ քըռին, ժը պօյ
8 մէզըլէ զարիպանռա։ Ժը պօյ ուի՝ հաթա
ուէ ռօժէ աւ զէվի՝ զէվիյէ խույնէ հաթը կա-
9 զի քըրըն։ Ուէ չաղէ Թամամ պու ալը տէս-
թէ Երիմիա փէյղէմպէր հաթը կօթան· Ու
սէնտըն աւ սի փարչա զիվէ պահայէ հաթը
Փըռօթան· քը հըննըքան ժը զուռէ Իսրայիլէ
10 պահա զաթանտըն։ Ու տանը աուէ ժը զէ-
վիյէ բըռուտռա չավան քօ Խօտէ ժը մըռա էմր
11 քըր։ Ու Իսա ըը պէր վալիյէ սէքընանտ·
վալի փըռսա քըր ժէ ու կօ· փատիշահ է Յէ-
հուտիան դո՞ւ իէ· ու Իսա կօ ժէռա· Դու
12 տէժի։ Ոխթա սօզ քըրընէ ժէ պաշ խախա-
ման հէմ իխթիյարան, դա ճէվապ նա տա։
13 Ուէ չաղէ Փիլատոս ժէռա կօ· Կը սէր դա չը-
գաս դըրշդան շահատէթի տըքըն՝ դու նա՞ պը-
14 հիսի։ Պաթ ժը եէք խապէրռա պիլէ՝ ժէ-
ռա ճէվապ նէ տա· վօւսան քօ փըռ թաճուպ
քըր վալի։

15 Համա՛ ատէլթա վալի հապու՝ քօ լը հէր
պայրամտա ժը ճէմաթուա կրէտան քի պէրտէ
16 քի քօ տը խօստը պուն ։ Ուէ չաղէ ժը ուան-
ուա Բարաբբա հաթը կօթան մէշհուր մահ-
17 պուս քի հապու ։ Պինկա քօ հաթըն ճըվան-
տըն. կօ ժը ուանուա փիլատոս, Պի՞ ժան տը
խուազըն քօ ժը ոուա պէրտըմ, Բարաբբա՞ եա
18 Իսա քօ Մէսիհ դէ կօթան ։ Զըմա քօ տըզա-
նը պու՝ քօ աուի ժը պցյ հասուտիյէ տէսթ
տա պուն ։
19 Ու քինկա քօ ուի լը քիւրսիյէ շէրիաթէ ռօ-
նըշտի պու, ժընա ուի շիանտը ժէռա՝ ու կօ,
Ի ըղուլէ դա Թունննա պը ու սատըգ քէսէ-
ռա. չըմա քօ իռօ լը խավէտա ժը պցյ ուի էղ
20 փըռ քըշանտըմ ։ Համա պաշ իմամճն ու
իխթիարան ճէմաթան գանտուրմիշ քըրըն,
քօ Բարաբբայէ պը խուազըն ու Իսա հէլաք
պըքըն ։
21 Ու վալի ժը ուանուա ճէվապ տա՝ ու կօ.
Ժը աւ հէրտույան քի՞ ժանէ տը խուազըն՝ քօ
ժը ոուա պէրտըմ. ու ուան կօթըն, Բարաբ-
22 բայէ ։ Փիլատոս կօ ժը ուանուա. Եէ չը՞ պը
23 քըմ Իսայէ քօ Մէսիհ դէ կօթան ։ Հէմի
ժի կօթըն. Պըրա պէ խաչ քըրըն. ու կօ ժը
ուանուա, Զը՞ ամէլ քի քէօթի շըղուլի. ու ուան
հէնի փըռ կաղի տըքըրը պուն ու տը կօթը
24 պուն. Պըրա պէ խաչ քըրըն ։ Ու Փիլատոս
պը տիթընէ քօ ֆայտա քի նա պը, լէ հէնի

փըռ վէլվէլէ տը պա. ավէ սէնտ լը պէր ծը-
վալթան տէսթէ խօ շուշթ՝ ու կօ. Եզ ժը աու-
25 պէսուչ խըյնէ փաք ըմ. հուն պը զանըն: Ու
հէմի զավմ ծէվապ տան ու կօն. Խունա
աուի լը սէր մէ ու լը սէր էվլատէ մէ պը պա:
26 Ուէ չաղէ Բարաբբայէ պէրտա ժը ուանռա,
ու Իսա պը քուլթանէ տէսթէ ուան տա քօ պէ
27 խաչ քըրըն: Ուէ չաղէ ասքէրէ վալի լը հըն-
տուռէ տիվանխանայէ կըրթըն Իսայէ, ու
28 հէմի պէօլիւկէ լը սէր ուի ծըվանտըն: Կըահ-
զի քըրըն ուի ու ժէռա խէլաթէ սօռ բէ քըր-
29 րըն: Ու ժը ըսթըրիան թաճ քի պը չէքըրը-
նէ լը սէրէ ուի տանին ու գամիշքի լը տէսթէ
ուի ռաստ, ու պէր ուիտա լը սէր չէօքան պը
հաթընէ մէսգարա տը քըրը պուն ու տը կօ-
թը պուն. Սէլամ ժը դառա եա՛ փատիշահէ
30 Եէհուտիան: Ու լը սէր ուի պը թու քըրընէ՝
գամիշէ տը կըրթը պուն ու սէրէ ուի տը քու-
31 թա պուն: Ու աուի բաշէ մէսգարա քըրընէ
խէլաթէ ժէ չէլանտըն. ու ծըլէ ուի բէ քըրըն
ժէռա, ու պըրըննը ուի լը խաչէ ռապունռա:
32 Ու ուան տէրվա ռապունէ նավէ ուի Շըմհուն
նէքի Կիւրէնայը տին՝ աուի սուխրա կըրթըն
33 քօ խաչէ ուի հէլ կըրէ: Ու հաթըն աւ ծիյէ
քօ Կօլկօթա դէ կօթան, եանի ծիյէ սէրի ժէ
34 քըրընէ: Ու ժէռա պը էօտ թէվլ պուն սիր-
քա տանը քօ վէխու, ու քինկա քօ դամէ ուի
35 սէնտ վէխուարըն նա տը խօստը պու: Ու

տուի լը խաչէ տէրանին ու ճըլէ ուի պը գու-
րայէ փայ քըրըն, քօ ժը փէյղէմպէր հաթը
կօթան խապէր թամամ պըպա. Ճ՛ըլէ մըն լը
նավ խօտա փայ քըրըն, ու լը սէր գաֆթանէ
36 մըն գուրա ավէթըն: Ու ռունըշդի պուն ու
37 տուի տը բէպուն: Ու լը սէր սէրէ ուի ճիւր-
մէ ուի հաթը նըվիսանտըն տանին. էրքը ԱԻ
Է ԻՍԱ ՓԱՏԻՇԱՀԷ ՃԷՀՈՒՏԻԱՆ:
38 Ուէ չաղէ բէռա տու տըզ ժի խաչ քըրըն,
եէքի ժը ալիյէ ռասթուա՝ ու ուէ տըն ժը
39 ալիյէ չէփուա: Ու ժը ուէ պըրհուրողան սէր
խօ պը հէժանտընէ՝ մէռա քիւֆր տը քըրը
40 պուն, Ու տը կօթը պուն, Է՛յ տաճարէ խա-
րապ քըրօղ ու նավ սէ ռօյանտա չէ քըրօղ՝
դու խօ խալաս պըքա. էրքը դու Գուռէ Խօ-
41 տէյ՝ ժը խաչէ ռըը խուարի: Հէմ վուսան
ժի պաշ խմամէն պը քըաթիպան ու պը խի-
թիարան՝ մէսգարա տը քըրըը պուն ու տը կօ-
42 թը պուն: Պաշգայան խալաս քըր, աւ խօ
նը քարը խալաս քըրընէ. էրքը Փատիշահէ
Իսրայիլ է, նուա պըրա ժը խաչէ պէ խուա-
43 րը՝ ու մէռա իման պինին: Էրքը ժը Խօ-
տէռա ումուտ քըրիյէ, պըրա խալաս պըքա ուի
էրքը մէ րաղիյէ. չըմա քօ կօ, Էզ Գուռէ Խօ-
44 տէ մը: Բէռա հաթը խաչ պուն տըզան ժի
վուսան սէրհէվտէ տը քըրըը պուն մէռա:
45 Ու սաաթ ժը շէշան հաթա սաաթ նահան
46 լը սէր հէմի տընէ դարի պու: Ու սաաթ լը

ախլթա նահան Իսա պը տէնկ քի պըլընտ կա
զի քըր ու կօ, Էլի՛ Էլի՛ լամա սապաքթանի
եանի Եա՛ Ալլահէ մըն՛ Ալլահէ մըն՛ դա չը՞-
47 մա մը թէրկ քըր: Փըր ուան հընըրդան՛ քօ լը
ուէ սէքընի պուն, քինկա քօ պըհիստըն, տը
48 կօլթը պուն. Ալուի Իլիայէ կազի տըքա: Ու
ժը ուան նէքէ պազտա սիւնկէր քի կըրթ պը
սիրքա դըժա քըր լը սէր գամիշ քի փէչա ու-
49 տա ժէռա քօ վէխտու: Ու աուա տընան տը
կօլթը պուն, պէրտէ էմ մէզէքըն Իլիա դէ ուր
խալաս քըրըընէ:
50 Ու Իսա տիսա պը պըլընտ սաունտ քի կազի
51 քըր ու ճանէ խօ թէսլիմ քըր: Ու վահա
փէրտէյէ տաճարէ ժը ժօրտա հաթա ժէր տը-
տոյան գաթյա ու արտ լէրզա ու զընարան
52 փագըթըն. Ու թըրպան հաթըն վէպուն ու
թէնէ փըռ ազիզան քօ խաւտա չու պուն դը-
53 յամ քըըըն: Ու ժը թըրպան ռապուն բա-
շէ դըյամ քըըընէ՛ ու քէթըն լը պաժէրէ
մուգատաս, ու ժը փըռանռա խույայի պուն:
54 Ճամա եխուզպաշի ու բէռա ուան քօ Իսայէ
տը բէ պուն, քինկա քօ տին զէլզէլէյէ ու աւ
դըշդան քօ պուն՛ փըռ թըռսիան, ու կօն. Պը-
ռա աուի Կուռէ Խօտէ պու:
55 Ու լը ուէ՛ ժը տուրվէ նըհէռթօզ փըռ ժը-
նան հապուն. քօ ուան ժը Ճ՛էլիլէ լըբէյ Իսա
56 ժէռա խըզմէթ քըըընռա հաթը պուն. Դի
լը նավ ուանտա պու Մէյրեմ Մագթալէնի ու

Եագօպ հեմ տիյէ Եօսա Մ՝էյրէմ ու տիյէ
գուռէդ Զէբէդոսէ ։
57 Ու քինկա քօ էվար պու ժը Գ՝արիպ ռամէ
մէռուվ քի զէնկին համ՝ քօ նավէ ու Եուսիֆ
58 պու, քօ ուի ժի շակըրտէ Իսա պու. Ուիա լը
պա փիլատոսէ պը չունտընէ թէնէ Իսա տէ-
լէկ քըր. ուէ չաղէ փիլատոս էմր քըր քօ թէ-
59 նէ պը տըն ։ Ու Եուսիֆ թէնէ սէնտ պը փաք
60 չարշէֆան քէֆէն քըր, Ու տանի լը թըրպ
քի նօ՝ քօ ժը գէվըր քօլա պու, ու գէվըր քի
մէզըն լը տէրիյէ թըրպէ պը կէռ քըրընէ. ու
61 չու ։ Ու լը ուէ պու Մ՝էյրէմ Մ՝ագթալէնի
ու Մ՝էյրէմէ տըն՝ լը պէր թըրպէ համ՝ը ռօ-
նըշտըն ։
62 Ու աւ ռօյա տըն քօ լը բաշ ինէ պու. պաշ
իմաման ու ֆարիսիան համ՝ըն ճըվանտըն լը
63 պա փիլատոսէ. ու կօն, Եա՛ էֆէնտիյէ մէ
պիրա մէ դէ քօ աւ տարավլի լը ոխթա սաղ
պունէ խօ տը կօթը. Պ՝օ լը բաշէ սէ ռօյան
64 տէ վըյամ պըքըմ ։ Նուա էմր պըքա քօ
համ՝ա սէ ռօ թըրպէ գանճ պը բէն. նա պը-
քի շակըրտէ ուի պը շէվէ պէն՝ առուի պը տը-
զըն. ու ժը ճըվաթռա պէժըն, էրքը ժը մըրիան
ռապու. ու տարավլիյէ բաշին ժը ավուլին քօթի
65 պըպա ։ փիլատոս ժը ուանռա կօ, Պէքճիյէ ո՛
հէյէ. հառըն չավան քօ տըզանին պը բէն ։
66 Ու ուան ժի չուն գանճ թըրպէ խօտի քըրըն,
ու մէօհր քըրըն գէվըրէ պը պէքճիան ։

ՄՏ:Ի 28

1 Ու եվարա շէմայէ քօ ուցյա ավուլէ հաֆթէ
սըպէ տըպա, հաթը Մ`էյրէմ Մ`ագթալինի
ու Մ`էյրէմէ տըն, ժը պցյ նըհէռթընէ թըռ-
2 պէ։ Ու վահա զէլզէլէ քի մէզըն պու. չը-
մա քօ մէլէքէ Խօտէ ժը ազիւմանան հաթը
խուարէ, չու ժը տէրիյէ գէվըր լը ալիքի կէռ
3 քըր ու լը սէր ուի ռունըշտ. Ու չահրայէ ուի
ոգա պըրուսք պու, ու ճըլէ ուի ոգա պէրֆ սը-
4 փի պու։ Ու ժը թըռսա ուի ուան քօ տըրը
5 պաւն տըզտիան, ու ոգա մըրի պուն։ Ճ'էվապ
տա մէլէք՝ ու կօ ժը ժընանռա. Հուն մէ թըռ-
սըն, զանըմ քօ հաթը խաչ պուն Իսայէ ա-
6 րամիշ տըքըն։ Նէ լըվըր նընը, չըմա քօ գը-
յամ քըր՝ չավան քօ կօ. Ուրըն մէզէքըն աւ ճի
7 լը քօ քի ռազա պու. Ու զուվա հառըն ժը
շակըրտէդ ուիռա պէժըն, էրքը գըյամ կըրթ,
ու վահա լը պէր ծ լը Ճ'էլիլէ տը չը. լը ուէ տէ պը
8 պինըն ուի, վահա մը ժը ռռա խապէր տա։ Ու
զուվա ժը թըրպէ ռապուն պը թըռս ու պը մէ-
զըն շազպունէ. տը պազըյա պուն ժը շակըրտան-
9 ռա խապէր քըրընէ։ Ու վահա Իսա լագա ուան
պու ու կօ, Սէլամ ժը ռռա։ Ու ուան չուն լըն-
10 կէ ուի կըրթըն ու սէճտէ քըրըն ժէռա։ Ուէ
չաղէ Իսա ժը ուանռա կօ. Մ`է թըռսըն. հա-
ռըն ժը պըէյ մըռա պէժըն. քօ լը Ճ'էլիլէ
հառըն, ու լը ուէ տէ մըն պը պինըն։

11 Ու քինկա քօ ուան չուն ժը պէքճիան հընըք
հաթըն լը պաժէր ու ժը պաշ խըմամանուա հա-
12 քանտըն հէմի դըշդան քօ հաթը պուն : Ու
ուան պը խըսթիարանուա թէվ պը ծըվանտընէ՝
13 շէվր քըրըն՝ փըռ տըրավ տան ժը ապէրան-
ռա, ու կօն : Պէժըն էրքը շակըրտէ ուի պը
շէվէ հաթըն աուի տըզըն քինկա քօ էմ լը խավ-
14 տա պուն : Երքը աւ դըշդ տը կէ կօյա վա-
լըյէ, էմ ուի գանտուըմիշ տըքըն, ու ո՝ ժի
15 պէզէմ տըքըն : Ու ուան ժի տըրավէ սէն-
տըն չավան քօ հին պուն վուսան քըրըն. ու
աւ խապէր ժը Նավա Եէհուտիան ռապու
հաթա ուէ ռօյէ :
16 Համա եանզտահ շակըրտան չուն լը Ճ'է-
լըլէ աւ չիյէ, լը քօ քի Իսա ժը ուանուա թէր-
17 թիպ քըրը պու : Քինկա քօ ուի տին՝ սէծտէ
քըրըն ժէռա, ու հընըքան պը վէսվէսէ պուն :
18 Ու Իսա պը նէզ պուննէ՝ պը ուանուա խապէր
տա՝ ու կօ . Եը ազխւմանան ու լը արտէ հէմի
19 հէօքմաթան ժը մըռա հաթը տայըն : Նուա
հաոըն հէմի միլլէթան թալիմ պըքըն , ու
թահֆիլ պըքըն ուան պը Նավէ Պապա ու
20 Կուռ ու Ռուհ էլ գուտս . Հին պըքըն ժը
ուանուա քը աւ հէմի դըշդան պը բէն՝ չը քօ մը
ժը ռուա թէնպիհ քըր , ու վահա հէմի ռօ էզ
պը ռուա մա՝ հաթա ախրէ տընէ :

ԻՆՃԻԼ ՊԸ ԳԱՎԼԱ

ՄԱՐԳՈՍ

ՊԱՊ 1

1 Ավուլէ Ինճիլէ գուռէ Խօտէ Իսա էլ
2 Մէսիհ է։ Ջավա՛ն քօ լը Նավա փէյղէմ-
պէրան հաթը նըվիսանտըն. վա՛հա էզ մէլէ-
քէ խօ տը չէյինիմ լը բէշ դատա, քը տէ
3 ռիյա դա լը պէր դա հազըր պըքա։ Տէն-
կէք քօ լը չէօլէտա կայկ տըքա, հազըր պը-
քըն ռիյա Խօտէ ու թարիգէ ուփ ռաօդ պը-
4 քըն։ Յուհաննա լը չէօլէտա թահֆիլ տը-
քըր, ու թահֆիլ պունէ թօպայէ վազ տը-
5 քըր, ժը պօ ավֆըրղէ կիւնէյան։ Ու հէմի
տիյարէ Յէհուտիսթան ու Գուտուշէրիֆիան
հէմի ժէռա տըչու պուն ու թահֆիլ տը պօ
պուն ժէ լը Նավ չայէ Յօրտան՝ պը իգրար
6 քըրընէ կիւնէ խօ։ Ու Յուհաննա միյա
տէվէ ուրկըրթի պու, ու բըշդա խօ գայիշ
կրէտա։ Ու դաամէ ուփ գումը ու հընկըֆէ
7 խապանի պու։ Վ՝ազ տըքըր ու տը կօթ.
Լ՝ը բէյ մը ժը մըն զախմ դէ, քը էզ լայիգ՝
նըռնըմ նըզըմ պուն՝ ժը պօ վէքըրընէ կըրա

8 սօլէ ուր։ Մ'ը ո պը ավ թահֆիլ քըրմ
հըմմա աւ պը Րուհ էլ Գուտուս տէ թահֆիլ
պըքըը։
9 Ու պու քի՝ ուէ ռօժան Իսա ժը Նազա-
րէթէ Ճ'էլիլիան հաթ, ու թահֆիլ պու ժը
10 Եուհաննա լը Նավ Եօրտան։ Ու զուվա ժը
ավէ տէր հաթըն վա, վէ պուն է ազիւմա-
նան, ու ժէր հաթընէ Րուհէ ոգա գավօգ լը
11 սէր ուի՝ տի։ Ու տէնկ քի հաթ ժը ազիւ-
մանան, ու տը կօթ. Գուռյի Գուռէ մըն տէ-
12 լալի ժը դա րազի պուըմ։ Ու զուվա Րուհ ա-
13 ուի լը չէօլէ տէր անի։ Ու աուի չըլ ռօ լըվէ
պու. ժը Շէյդան թէրճիւպա հաթը պուն.
պը ճանավարանուա պու, ու մէլէքան ժէուա
14 խըզմէթ տըքըրը պուն։ Ու բաշէ թէսլիմ
պուն է Եուհաննա՝ Իսա հաթը լը Ճ'էլիլէ,
միւժտէյէ փատիշահիթիյէ Խուտէ վագ տըքըր,
15 ու տը կօթ։ Եըքը ոխթ թամամ պու է, ու
փատիշահիթիյէ Խուտէ նէզ պու է. Թօպա
պըքըն, ու ժը Ինճիլա իման պինըն։
16 Ու քինկա քօ ժը քէնարէ պահրէ Ճ'էլի-
լիան տը պըհուրը պու, Շըմհուն ու պըրէյ
Շըմհուն Անտրիասէ տի, քօ լը պահրէ թօռ
տավէթը պուն. չըմա քօ մահսի կըրթող պուն։
17 Ու Իսա կօ ժը ուանռա. Լը բէյ մըն որըն,
18 քը էզ ո սէյտվանէ մէռռւվան պըքըմ։ Ու
ուան զուվա թօռէ հըշթըն ու լը բէյ ուի
19 չուն։ Ու ժը ուէ հընըքը լը բէշ պը չուն տը-

նէ. գուռէ Զէբէթոսէ Յագուպէ, ու պրէյ
ուի Յուհաննայէ տի. քը ուան ժի լը նավ
կէմիյէ թօռէդ խօ մէրամէթ տը քըրը պուն,
20 ու կազի քըր ուան։ Ու զուվա պավէդ խօ
Զէբէդոսէ լը կէմիտա պը փալէյանըա պը
հիշդընէ լը բէյ ուի չուն։
21 Ու քէթըն լը Գափարնայումէ, ու զուվա
լը ռօյա շէմույէ քէթը լը ծիյէ ծըվադան, ու
22 հին տըքըրը պու ուան։ Ու թածիպ տըքըրը
պուն լը սէր թալիմէ ուի, չըմա քի աւ ժը
ուանռա օդա եէքի խօտիյէ հիւքմաթէ թա-
լիմ տը քըրը պու. ու նա օդա քեաթիպան։
23 Ու լը ծիյէ ծըվադա ուան մէռուվ քի հա պու,
քը նափաք ռուհ լը հընաուրէ խօտա հա պու,
24 քը գիրի քըր՝ ու կօ. Պէրտէ՝ լը մապէյնէ
մա ու է դա չը՞ հայէ, եա՛ Իսայէ Նասրանի.
քը հաթի մէ հէլաք քըրընէ, էմ զանըն դա
25 դու քի ի. Ազիզէ Խօտէ։ Իսա թազիլ քըր
26 ուի ու կօ. Լալ պը՛ ու ժը ուի ռաբա։ Ու
Ռուհէ նափաք աուի հըժըգանտ ու պը պըլընտ
27 սաուտ քի գիրա, ու ժէ տէր քէթ։ Ու հէ-
միյան թածիպ քըրըն, վուսան քօ ժը հէվ ու
տու փըռս տը քըրը պուն ու տըկօթը պուն,
աւ չը՞ նօ թալիմ քիյէ, քօ պը հիւքմաթ էմր
տըքա լը սէր ռուհէ նափաքան ժի, ու ժէ-
28 ռա միւթէհ տը պըն։ Ու նամէ ուի ռաբու լը
հէմի ալիյէ Ղ'էլիլիան։
29 Ու զուվա ժը ծիյէ ծըվադան ռաբու հա-

թը մալա Շըմհուն ու Անտրիաս է․ պը Յա-
30 գուպ ու պը Հաննառա։ Եւ խասույէ
Շըմհուն պը թա ռազա պու, ու զուվա ժէ-
31 ռա կօթըն ժը պըց ուի։ Եւ նէզ պու ժը
տէսթէ ուի կըրթ ռաքըր ուի, ու թա պէրտա
ուի, ու ժը ուանռա խըզմէթ տը քըր։
32 Եւ քինկա քօ էվար պու, ուխթա ռօ ավայէ՝
հէմի ուան քօ լը քէօթի հալտա պուն, ու
33 պը ծընան ժէռա տը անի պուն։ Եւ պաժէր
կըշք լը պէր տէրիյէ հաթը պուն ծըվանտըն։
34 Եւ փըռ նախօշան ժը չէշիտ չէշիտ նախօշիան
սաղ քըր, ու փըռ ծընան տէր անի, ու ժը
ծընանռա խապէրտան նա տըտա, չըմա քօ
ուան տուի տը զանը պուն էրքը Մէսիհ է։
35 Եւ սէրէ սըպէ զուվա պը ռապունէ, ռա-
պու ու չու լը ծիքի պէռիյէ ու լը ուէ նըմէժ
36 տը քըր։ Եւ Շըմհուն ու ուան քի բէռա
37 պուն քէթըն լը տու ուի։ Եւ քինկա քօ տին
ուի՝ կօնը ժէռա, էրքը Հէմիան լը դա տը
38 կէռըն։ Եւ կօ ժը ուանռա․ Երըն էմ հա-
ռըն լը նէզ պուն գասապան, քը լը ուէ ժի
վազ պըքըմ, չըմա քի էզ ժը պըց աւ դըշդ
39 հաթըմ։ Եւ լը ծիյէ ծըվաթա ուան վազ
տը քըր լը նավա հէմի Գէլիլիան, ու ծընան
տէր տը խըսթ։
40 Եյուզ քի հաթը ժէռա՝ լավա տըքըր, չօք
տըքըր ու տը կօթ․ էրքը պը խուազի՝ տըքա-
41 րի մը փաք քըրըն։ Եւ Իսա պը մէրհամէթ

քըրըլնէ՝ տէսմէ խօ տըրէժ քըր, քէլժ ժէռա,
42 ու կօ ժէռա տը խուազըմ փաք պը։ Ու
քինկա քօ աւ կօ ժէռա, զուվա ույուզիթի
43 ժէ չու, ու փաք պու։ Ու ժէռա պը գամէ
թէնպիհ քըրըլնէ զուվա առւի տէր ՚քըր, ու
44 կօ։ Սագըն մը քէսէռա դըըշդ քի նա պէժի,
լէ հառը խօ նիշանէ խախամէ պըտա. ու պըտէ
հէտիյէ փագըժ պունէ խօ, քօ Մ՚ուսա էմր
քըր ժը ուանռա՝ ժը պըյ իսպաթ պունէ։
45 Ու աւ ռա պու տէսթ քըր վազ քըրըլնէ ու
դըըշդէ հան խապէր քըրըլնէ, վուսան քօ հէ-
նի աւ նա տը քարըր պու աշիքեար լը պաժէր
քի քէթըլնէ, լէ տէրվա լը ծիյէ եապանտա պու,
ու ժը հէմէ ալիյան ժէռա տը հաթը պուն։

Մ;Ր 2

1 Ու բաշէ չէնտ ռօյան տիսա լը Գ՝աֆար-
2 նայումէ քէթ։ Ու հաթը պըհիստըն քօ լը
մալ տա է, ու զուվա փըռան հաթըն ծըվան-
տըն, վուսան քօ հէնի լը պէր տէրիան ժի ծի
նա մա, ու ուի քէլամէ Խուտէ ժը ուանռա
3 տը կօթ։ Ու տը հաթը պուն ժէռա՝ պըչար
մէռուվան հաթը հէլանին քէօթրում քի տը
4 անը պուն։ Ու քինկա քօ ժը գալապալըղէ
նա տըքարը պուն նէզէ ուի հաթընէ, հէլը-
շանտըն խանիյէ աւ մալէ լը քօ քի Իսա պու,
ու պը գուլ քըրըլնէ՝ ժէր քըրըն աւ լէհ՛էֆէ,

5 լը Նավլա աւ քի քէօթրում աատըղա : Ու Իսա
իմանէ ուան պը տիթընէ, կօ ժը քէօթրում-
ռա. Լօ՛յ գուռըք կիւնէյէ դա ժը դառա ավֆ
6 պու : Ու ժը քեաթիպան հընըքան լը ուէ
հապուն ռօնըշտի. լը տըլէ խօ տը ֆըքըրը
7 պուն : Չէ՞յէ ուիա քի ավհա տըժմինան տէ-
ժը. քի՞ տըքարը կիւնէյան ավֆ քըրըն. ժը
8 եէք Խօտէ թէնէ : Ու Իսա ֆէհմ քըր լը
րուհէ խօտա, քօ ուան ավհա տիւշիւմիշ տը
պուն լը տըլէ խօտա, ու կօ : Ու չը՞յէ լը
9 տըլէ խօտա տիւշիւմիշ տը պըն : Կի՞ ժան
գօլայ է, ժը քէօթրումռա կօթըն կիւնէյէ
դա ժը դառա ավֆ պըպը՞ն. Նա պըկըր լէ-
10 հէֆէ խօ ու պը կէռ կօթըն : Համա ահվա
քօ պը զանըն, էրքը հէզքմէթէ գուռէ մէռուվ
հէյէ լը սէր արտէ կիւնէյան ավֆ քըրընէ
11 (ժը քէօթրումռա կօ) : Ժը դառա տը պէմ,
ռապէ պըկըր լէհէֆէ խօ ու հարը մալա խօ :
12 Ու ռապու զուվա լէհէֆէ խօ սանտ լը պէր
հէմիան լը տէրվա ռապու, վիւսան քօ հէմի-
ան թաածիւղ քըրըն, ու ժը Խօտէռա շըքըր
քըրըն ու կօն. էրքը վիւսան դըշդ ճարա մէ
գաթ նէ տի :
13 Ու ռապու լը քէնարէ պահրէ, ու ճըվա-
թան կըշք ժէռա հաթըն, ու հին տըքըր ուան :
14 Ու քինկա քօ տը պըհուրը պու, տի գուռէ
Ալֆէոս Լէվիյէ քօ լը կիւմրիւկ խանէտա
ռօնըշդի պու. ու կօ ժէռա, Արը լը բէյ մըն.

15 ուի ժի ռապու չու լը բէյ ուի։ Ու պու քի
քէնկա քօ լը մալա ուի լը սուֆրէտա ռօնըշդի
պու, պը Իսառա ու հէմ պը շակըրտէ ուիռա
թէվ փըռ կիւմրիւկճիան ու կիւնէքեարան ժի
լը սուֆրէտա ռօնըշդի պուն, չըմա քի փըռան
16 հապուն քօ լը բէյ ուի տըչօ պուն։ Էամա
քեաթիպան ու փարիսիան քէնկա քօ տին՝
էրքը պը կիւմրիւկճիաննա ու պը կիւնէքեա-
րաննա տը խօ, կօնը ժը շակըրտէ ուիռա, Չը՞-
մա վըսան պը կիւմրիւկճիան ու պը կիւնէ-
17 քեարան տը խօ ու վէ տը խօ։ Ու քէնկա քօ
պըհիսթը Իսա կօ ժը ուանռա՛, ժը սաղանռա
հէքիմ նա լազըմ է լէ ժը նախօշանռա. էզ
նա՛ հաթըմ սատըգան կազի քըրընէ, լէ կիւ-
նէքեարան։
18 Ու շակըրտէ Էաննա ու հէմ փարիսիան
ռօճի տը կըրթը պուն հաթըն ու ժիռա կօ-
թըն. Չը՞մա շակըրտէդ Էաննա հէմ փարի-
սիան ռօճի տը կըրըն, ու շակըրտէդ դա ռօճի
19 նա կըրըն։ Ու Իսա կօ ժը ուանռա. Մէկէր
գապիլ է գուռէդ տավադան՝ չըգաս քօ զավա
պը ուանռայէ՝ ռօճի պը կըրըն, չը՛գաս քօ զա-
վա պը ուանռայէ գապիլ նընը ռօճի կըրդըն։
20 Էամա ռօյան տէ պէն քօ զավա ժը ուան տէ
պէ սէնտըն, ու լը ուէ զէմանէ, լը ուէ ռօ-
21 յանտա ռօճի տէ պըկըրըն։ Ու քէսքի փար-
չայէ ճըլէ նօ, լը սէր ճըլէ գէվըն փինա նա՛
տըրու, էրքը նա, ժը գէվըն տըրդինը նօ. քը

թէրիլթիլյէ ուրի պու, ու գալթանորն հէնի
22 պէթէր տը պա ։ Ու նա́ ժի ռէքի մէյէ նօ
տա գինը կը նավա մէշգէ գէվըն, էրքը նա́ մէ-
յէ նօ մէշգան տը գալթինը. մէյ տը ուըժը,
ու մէշգան վուՆտա տըպըն. կէ մէյէ նօ կը
նավա մէշգէ նըցան գէ տագինըն ։
23 Ու պու քի կը ուցա շէմուցէ աուրի ժը նավ
զէվլիան տը պըհուրի պու, ու շակըրտան քօ
տըչօ պուՆ, տէսթ քըրըն սէրիյէ կէնըմ գուր-
24 փանըրնէ, ու խուարըրնէ ։ Ու Փարիսիան կօնը
ժէռա. Մ՚էզէքէ չը տըքըն կը ուցա շէմուցէ,
25 քը ճայիզ նընը ։ Ու Իսա կօ ժը ուանռա,
Հուն գաթ նա՞ խօնտըն քըրընէ Տավութ.
քինկա քօ լաղըմ պու. ու պըչի պու աուրի ու
26 աուան քի ըէռա պուՆ ։ Զավան կը կիւնա
Աբիթար պաշ իմամէ քէթ կը մալա Իսոտէ,
ու նանէգ հուզուրէ խուար ու տա ժը ուան-
ռա. ուան քի ըէռա պուՆ, քը ժը իմաման-
ռա պաշգա ժը էէքէռա ճայիզ նա պու խու-
27 արընէ ։ Ու կօ ժը ուանռա, Շէմու ժը
պցյ մէռուվ պու, ու նա́ մէռուվ ժը պցյ շէ-
28 մուէ ։ Ս՝ուսան քօ՝ Կուռէ մէռուվ խօտիյէ
շէմու ժի է ։

ՄԷՐ 3

1 Ու Տիսա քէթ կը ճիյէ ճըվաթան. ու կը
վէ մէռուվ քի հա պու, քը տէսթէ ուրի հըշք

2 պու պու: Ու լէ մէջէ որ քըրը պուն քօ
լը ռօյա շէմուէ աուի սաղ որքա՞. քօ ժէ
3 կազընան պըքըն: Ու ուի կօ ժը տէսթէ
հըշք պուն մէռուվըա. Ուա՛պէ լը օրթայա պը
4 սէքընը: Ու կօ ժը ուանռա լը ռօյա Շէ-
մուտա ամէլէ գանճ քըրըն ճայիզ է, եա՛ ա-
մէլէ քէօթի քըրըն, ճա՞ն քի խալաս քըրըն,
եա՛խօտ վունտա քըրըն. համա ուան հըսգօթ
5 քըրըն: Ու Իսա լը սէր ուան պը նըհէռ-
թընէ, պը հէռս պուն, ժը պօ քէօր պունէ
տըլէ ուան հաթը գասավէթ պուն, ժը ուի մէ-
ռուվըա կօ. Տէսթէ խօ տըրէժ քը, ու ուի
ժի տըրէժ քըր, ու տէսթէ ուի ռընտ պու:
6 Ու Փարիսիան պը Հէրոտիսիանռա թէվ զու-
վա ռապուն լը տէրվա, շավր տըքըրը պուն
ժը պօ ուի էրքը չավան աուէ հէլաք պըքըն:
7 Համա Իսա պը շակըրտէդ խօռա լը քէ-
նարէ պահրէ չու, ու լը բէյ ուի ժը Ջ՛էլիլէ
8 ու ժը Եէհուտիսթանէ: Ու ժը Գուտսէ ու
ժը Իտումէ ու ժը ալիյէ տընէ Յորդանէ,
փըռ ճըվաթան չուն, ու ուան քօ ժը Տիւ-
րոսէ ու ժը Սիդոնէ պուն, փըռ ճըվաթան
քինկա քօ որ պըհիստը պուն չըգաս դըշդ-
9 որ քըր. որ հաթը պուն ժէռա: Ու կօ ժը
շակըրտէդ խօռա. ժը սէմէտէ խալգէ, լը պա
ուի գայղ քի բըջուք պը բէ. քի ժէռա սըխ-
10 լէթ նաքըն: Չըմա քի փըռ մէռուվան սաղ
քըր, վուսան քօ՝ հէմի մարազլիան ժը պօ լէ

11 քէթմընէ, ըը սէր ուի տը քէթմը պուն: Ու
նափաք րուհան քինկա քօ ուի տը տիթը պուն՝
ըը պէր ուի տը քէթմը պուն, տը գիրը պուն
12 ու տը կօթը պուն: Դուքը գոյի Կուռէ Խօ-
տէ: Համա ուի տը ղայիտը պու ժը ուան-
ռա քօ աուի աշկէքար նէ քըն:
13 Լը չիյէ ռա տը պը ու ժը խօռա կազի
տըքը աուան քօ՝ աուի խօստ, ու չուն ըը պա
14 ըէ: Ու տուանզտահ Նէհան թային քըր՝ քը
բէռա պըպըն, ու քը ուան պը շէյինէ վազ
15 քըրընէ: Ու քը հէօքմաթէ ուան պըպա նա-
խօշիթիան սաղ քըրընռա, ու ճընան տէր
16 խըստընռա: Ու նավէ Շըմհունէ փէթրոս
17 տանի: Ու գուռէ Զէպտի Յագուպ ու
պըէյ Յաղուպ Յաննա, նավէ ուանան Պօ-
անէրկէս, եանի Կուռէդ կիւրիւլթիյէ, տա-
18 նի: Ու Անտրիասէ, ու Ֆիլիպօսէ, ու Փար-
դուղիմէ ու Մէտթէյէ. ու Թումայէ ու գու-
ռէ Ալֆա Յագուպէ ու Թատայէ ու Շըմ-
19 հունէ Քանանի: Ու Յէհուտայէ Իսխարի,
աուի քի ուի տէսմ տա:
20 Մալքի հաթըն. ու տիսա փըռ խալգ ճը-
վանտըն վուսան քօ ղաամ խուարընռա գա-
21 տիր նէ պուն: Ու քինկա քի գուսումէ ուի
պըհիստըն. ռապուն քօ աուի պը կըրըն, չը-
22 մա քօ պէհըշ պույէ տըկօթը պուն: Ու աու
քեաթիպան քօ ժը Կուտսէ հաթը պուն տը-
կօթը պուն քօ՝ Պաալզէպուլէ ուի հէյէ,

հեմ ժի պը սերվերե ծընան՝ ծընան տեր տը
23 խա։ Ու ուան լը պալէ պը կաղի քըրընե,
պը թեմսիլան խապեր տըտա պը ուանռա,
Շէյթան Շէյթանե չա՛վան տըքարը տեր
24 խըստըն։ Ու երքը փատիշահիթի քի․ լը նավ
խօտա դէ ծիհէ պուն, աւ փատիշահիթի,
25 Նըքարը պը մինա։ Ու երքը մալ քի լը նավ
խօտա դէ ծիհէ պուն, աւ մալ Նըքարը պը մի-
26 նա։ Ու երքը Շէյթան աուի լը սեր խօ
ռապույէ ու հաթը ծիհէ պուն, աուի Նըքա-
27 րը պըմինա, լէ բաշէ ուի հաթիյէ։ Ու գաթ
եեքէ Նըքարը լը մալա մեր քի պը գեվը ու
մա՛լէ ուի եաղմա պըքա, ու երքը ավուլ աւ
մեռուվէ մեր կըրենե տէ՝ ուէ չաղէ մալէ ուի
28 եաղմա պըքա։ Պըռա տըպեմ ժը ռռա, եր-
քը հեմի կիւնեան տէ պէն ավֆ պուն ժը
գուռէ մեռուվանռա, ու քիւֆրան, չըգաս քօ
29 քիւֆր տըքըն։ Ջամա քի քօ ժը տեր հագ
է Ռուհ էլ գուտսէ քիւֆր տէ ժը․ ժը ուի-
ռա գաթ լը եպետա ավֆ տէ թուն նա պա,
իլլա ժը եպետէ հեօքմեռա տէյնտար տը պը։
30 Չըմա քօ տը կօթը պուն, երքը րուհէ նա-
փաք հէյէ լը հընտուռէ ուիտա։
31 Ռաշէ տի ու պըրէյեդ ուի հաթըն, ու լը
տերվէ պը սէքընանտընէ՝ չիանտըն ու աուի
32 կաղի տըքըրը պուն։ Ու խալգ լը չար ալիյէ
ուի ռօնըշդի պուն․ ու քինկա քօ կօնը ժե-
ռա․ վահա՛ տի ու պըրէյեդ դա լը տերվա դա

33 որ խուապըն ։ Ճ'էվապ տա ժը ուանռա ու
34 կօ, տի ու պրէյէդ մըն քի՛ նէ. ու Նազար
քըրը լը սէր ուան քօ լը չար ալիյէ ուխտա ռօ—
նըշդի պուն՝ ու կօ. Վ՝ահա տի ու պրէյէդ
35 մըն ։ Չըմա քօ քի քօ մէրամէ Խօտէ տըքա ,
աուխյէ պրէ ու խուշգ ու տիյէ մըն ։

ՍԷՐ 4

1 Ու տիսա լը պա պահրէտա տէօլթ քըրը հըն
քըրըընէ , ու լը պալէ փըռ խալգ Ծըվանտըն ,
վըուսան քօ աուի լը կէմիտա քէթ ու լը սէր
պահրէ ռօնըշտ. ու խալգ հէմիան լը պա պահ—
2 րէ լը (վըուայիտա) պուն ։ Ու պը Թէմսիլան
փըռ դըշդան հին տըքըր ժը ուանռա , ու տը
3 կօթ ժը ուանռա լը Թալիմէ խօտա ։ Գը՛ պը
հիսըն , վահա դօվքըրօղ ժը պըց դօվ քըրըընէ
4 ռապու ։ Ու պու քի ոխթա դօվ քըրըընէ
հընըքան լը սէր ռէ քէթըն , ու դայըրան հա—
5 թըն ու աուի խուարըն ։ Ու պաշխասիան լը
Ծիյէ գարած քէթըն լը քօ քի փըռ հարի
թուն նա պու , ժը գուրիթիյէ հարի թուն նա
6 պունէ զուվա շին պու ։ Ու քինկա քօ դավ
քէթ կէրմ՝ պու , ու ժը գուրմ՝ թուն նա պունէ ,
7 հըշք պու ։ Ու հընըքան քէթըն լը նավա
ըսթըրիան , ու ըսթըրիան ռապուն ու խէնը—
8 գանտըն ուի ու փէքի նա տա ։ Ու հընըքան
լը արտէ ռընտ քէթըն , ու ռապու մէզըն պու

ֆէքի տըսաա ․ ու տը անը պու լը ծիյէ ևէքէ
9 սի, ու ևէքէ շէզթ ու ևէքէ սատ ։ Ու ժը
ուանռա տը կօթ, ժը քէռա քօ ժը պըհիս-
տընռա կօ հէյէ պըռա կօտարի պըքըր ։
10 Ու քինկա քօ տուրի թէնէ մա, տուան քօ
լը պա ուիտա պուն պը տուանզտանռա թէվ,
11 փըռս քըրըն ժէ աւ թէմսիլա ։ Ու ժը ուան-
ռա կօ, ժը ռուա հաթիյէ տայըն սըրրէ փա-
տիշահիթիյէ Խօտէ զանըն ․ ու համա ժը ուան-
ռա քօ ժը տէրվէնըն, հէր դըշդ պը թէմսի-
12 լա տը պը ։ Կը պը տիթընէ տէ պըպինըն,
ու նա պինըն, ու պը պըհիստընէ տէ պը պը-
հիսըն, ու տէ ֆէհմ նա քըն, քը նա պը վէ-
13 կէռըն, ու կիւնէյէ ուան ա վֆ պըպա ։ Ու կօ
ժը ուանռա ․ Ու թէմսիլէ հան նը՞ զանըն,
էրքը վուսան է հուն չա՞վան հէմի թէմսիլան
14 տէ պըզանըն ։ Գօվ քըրող սէօզէ դօվ տը-
15 քա ։ Ու լը սէր ռէտա պուն դօվան տուանըն,
լը քօ քի քէլամ դէ աժօղան, ու քինկա քօ
տուրի տը պըհիսըն, Շէյթան դէ ու լը տըլէ
ուանտա հաթը աժօղըն քէլամէ տէր տըխա ։
16 Ու լը ծիյէ գարաժան հաթը դօվ պուն ուա-
նըն, քը քինկա քօ քէլամէ տը պըհիսըն,
17 զուվա պը շաղ պունէ գապուլ տըքըն ։ Ու
ժը պըյ լը նավ խօտա գուրմ թունըն նա պունէ
թէնէ հընըք զէման տը սէքընըն, ու բաշէ
քինկա քօ պը սէմէտէ քէլամէ սըխլէթ քի
ևա գա՛որանտըն քի դէ, զուվա խուտար տը

18 պըն։ Ու ըը նավ ըսթըրիան հաթը դօվլ
պուն ուանըն. քըր քինկա քօ քէլամէ տըր պը-
19 հիսըն։ Համա աժղալէ ուէ տըրնէ ու խաբ-
խաբօջքէ զէնկինիթիյէ ըը նավ տըր դէվըն ու
քէղամէ տըր խէնըգինըն, ու պէ մէյվէ տըր պը։
20 Ու ըը արտէ ըընտ հաթը աժօղան ուանըն,
քըր քէլամէ տըր պըհիսըն ու գապուլ տըր քըն.
ու մէյվէ տըտըն ժըր եէքէ սի ժըր եէքէ շէզթ
ժըր եէքէ սատ գօդ։
21 Հէմ ժըր ուանըա կօ, մէկէր չըրա ըը պըն
էօլչէկէ եա ըը պըն ըըհէֆէ տադինըրնըա դէ,
նա՞ քի ժըր պըյ ըը սէր շամտան տադինըրնըա
22 դէ։ Չըմա քի թուննա վէշարդըն դըշդ քի
քօ տէ աշկըեար նա պը, ու դըշդ քի տըզըգա
23 քօ տէ նէյէ մէյտանէ։ Ճըր քէռա քօ ժըր
պըհիստընըա կօ հէյէ՝ պըրա կօտարի պըքը։
24 Ու ժըր ուանըա կօ. Մ՝էզէքըն չըքօ հուն
տըր պըհիսըն, պը չը էօլչէկէ քօ հուն տըր բէ-
վըն, պը ուի էօլչէկէ տէ պէ ժըր ռաա բիվան-
տըն, ու ժըր ռըա քօ կօտարի տըքըն տէ զէ-
25 տըա պըպը։ Ճըր քէռա քօ հէյէ ժըր ուիռա
տէ պէ տայըն ու ժըր առւիռա քօ թուննա չի
քօ ուի հէյէ ժի՝ տէ պէժէ սէնտըն։
26 Հէմ տըր կօթ, փատիշահիթիյէ Խօտէ ահ-
վայէ, չավան քօ մէռուվ քի ըը արտէ դօվէ
27 պըխա։ Ու ըը շէվ ու ըը ռօ խաւտա տըչօ ու
ռա տըր պա. ու դօվլ շին տըպա ու մէզըն տը-
28 պա. առւի նըզանը էրքը չավան։ Չըմա քի

Հարտ ժը խօ մէյվէ տըտը, ավուլ կիյայէ, ու
բաշէ սըմպըլէ , ու ժը ուի բէվա դըժա կէնըմ
29 լը նավ սըմպըլտա ։ Ձամա քինկա քօ մէյ-
վէ տը տը գուվա տասէ տը շէյինէ, չըմա քի
ոխթա չինանտըն կիյայէ ։
30 Ու տը կօթ. փատիշահիթիյէ Խօտէ ժը
չը՞ւա պը շըպինըմ, եա պը չը՞ թէմսիլա նը-
31 շա՛ն պըտըմ ։ Ագա հապէ խարտալէ է. քը
աւ լը արտէ ոխթա քօ դէ դօվ պուն, լընա-
վա արտէ պուն ժը հէմի դօվան բըչուք է ։
32 Ձամա քինկա քօ դէ դօվ պուն չին տը պը,
ժը հէմի փինչարան ժի մէզըն տը պը. ու կիւ-
լիյէդ մէզընան դինը, վուսան քօ լը պըն սիյէ
ուխտա տանընէ դէյըւէ ասիւմանըւա պաս տը պը ։
33 Ու նըւա պը թէմսիլա խապէր տը տա պը
ուանըւա քէլամէ քը տըքեարը պուն ֆէհ՛մ
34 քըրընէ ։ Ու պէ թէմսիլա պը ուանըւա դըշդ-
քի խապէր նա տըտա, համա ոխթա խալի
պունէ հէմի ժի պէյան տըքըր ժը շակըրտէդ
խօրա ։
35 Ու լը ուէ ռօժա քինկա քօ էվար տը պու,
ժը ուանըւա կօ. լը ալիյէ տըն էմ պը պըհու-
36 րըն ։ Ու խալգ հըշդըն ու աուի չավան քօ
լը կէմիտա պու, սանտըն. ու բէըւա պաշգա
37 կէմիյէդ բըչուգան ժի հապու ։ Ու մէզըն
ֆըրթունա քի պայէ պու, ու տալղայան լը կէ-
միտա դը ժը տըքըր, վուսան քօ համա դըժա
38 տը պու պու ։ Ու աւ լը ալիյէ բաշէ կէմիյէ

լը սէր պալիվէ խավտա տըչօ պու. աուի ժը
խավէ քըրըն ու ժէռա կօթըն. եա՛ խօճա՝
վա՛հա էմ հէլաք տըպըն հաճէթէ դա նընը։
39 Ու հէշար պու ղայիտի լը սէր պայէ, ու ժը
պահըրէռա կօ, հէշ պը, լալ պը. ու պա սէ-
40 քընի, ու մէզըն խօշիլթի քի պու։ Ու կօ ժը
ուանռա. չըմա՞ հուն վուսան թըռսզըըն, չը-
մա՞ իմանէ ա՛ թունընա, ու փըռ պըրզտիան ու
ժը հէվըւտուռա տըկօթը պուն, աճապա. ուի
ա քի՞յէ քօ հէմ պա ու հէմ պահըր ժէռա
միւթահ տըպըն։

ՍԷՐ 5

1 Ու հաթըն ալիյէ տընէ պահրէ լը ըլաթէ
2 Կատարիյան։ Ու քինկա քօ աուի ժը կէ-
միյէ հաթը տէր, ժը թըրպան մէտուվ քի լա-
գա ուի հաթ, քը մուրտար ճընէ ուի հապու։
3 Վըռ մէզքեանէ ուի լը թըրպանտա պու. պը
զէնճիրան ժի քէս քի նա տըքարը պու աուի
4 կըրէտը։ Չըմա քօ փըռ ճարան աուի հաթը
պու կըրէտան պը գայտան ու պը զէնճիրան,
զէնճիրան տը գուրըֆանտը պու ու գայտան
տը շըքէնանտը պու, ու քէսքի նա տըքարը
5 պու աուի զափթ քըրընէ։ Չըմա քի լը շէ-
վէ ու լը ռօժէ հէր տէմ լը նավ թըրպան ու լը
ջիյանտա տը գիրա պու. ու աուի խօ պը գէ-
6 վըրան տը քութա։ Նուա քինկա քօ ժը

տուրվա Իսայէ տի, պազիա ու սէճտէ քըր
7 ժէռա ։ Պը պըլընտ սաունտ քի գիրա՝ ու կօ. Ջը՞
շըղըուլէ դա պը մըռա հէյէ եա՛ Իսա Պուռուէ
Նըլահթալայէ , դա պը Նավէ Խօտէ սօնտ
8 քըրըընէ տըտըմ մը լը խսքէնճիյէ մէխը ։ (Ջը-
մա քի տուխ ժէռա տըկօթը պու. Եա՛ ըուհէ
9 մուրտար ժը մէռուվէ ռըը տէր ։) Ու ժէ փըռս
քըր էրքը Նավէ դա չճյէ. ու տուխ կօ. Նավէ
10 մըն լէգաոնը, չըմա քի էմ փըռըն ։ Ու փըռ-
լավա տըքըրը պուն ժէռա քօ ուան ժը աւ
11 տխյարէ տէր Նէշէյինէ ։ Ու լը ուէ Նէզէ
ջխյէ կաւան քի մէզըն խըռզիր հապու, քը
12 տը ջէրխա պուն ։ Ու հէմի ծընան ժէռա ա
վա քըրըն ու կօն, մը ժը խըռզիրանուա պը
13 շէյին է՝ քը լը ուան էմ պը գէվըն ։ Ու էմր
քըր ժը ուանուա ու քինկա քօ տէր քէթըն
Նափաք ըուհան, լը խըռզիրան քէթըն ու կա-
ուան ժը պազտէքէ պազխան լը պահրէ, ու լը
պահրէտա խանըգին. (գասա տու հազարան
14 հա պուն ։) Ու կավանէ խըռզիրան, ըավի-
ան, լը պաժարան ու լը կինտան խապէր քը-
ըըն, ու ուան ուապուն տխթընէ՝ էրքը աւ չը՞
15 դըշդէ քօ պու ։ Հաթըն լը պա Իսայէ, ու
տին աւ պը ծըննէ լը ուխ քի լէգան հէպու,
ծըլէ խօ ոըկըռթըն ու ագըլէ ուխ լը սէրխտա
16 ռօնըշտի պու. ու պըզտխան ։ Ու ուան քօ
տի պուն ժը ուանուա Նագլ քըրըն, էրքը չը
հաթ լը սէր պը ծըննէ, ու հավալէ խըռզի-

17 ըան։ Ու մէռա լավա քըըլընէ պաշլամիշ
18 պուն. քը մը սինօռէ ուան հառը։ Ու քին-
կա քօ աուր լը կէմիյէ քէթ աւ պը ծըննի
19 լավա տըքըր մէռա, քօ բէռա պըպը։ Խա-
մա Իսա աուր պէր նա տա. իլլա մէռա կօ,
հառը մալա խօ մը դըսուլմէ խօռա, ու նագլ
պըքա մը ուանռա չըքօ խօտէ քըր ու մէր-
20 համէթ քըր մը գառա։ Ու աւ չու, աւ տէսթ
քըր լը ոլաթէ Դէկափուլիսէ վագ քըրընէ,
չը քօ Իսա մէռա քըր, ու հէմիան մի թա-
21 ծիւպ տը մա պուն։ Ու Իսա քինկա քօ տի-
սա լը ալիյէ տընէ պահըրէ պըհուրի, փըռ խալգ
ծըվանտըն լը պալէ, ու աուխ լը քէնարէ պահ-
22 րէտա պու. Ու վախ̈ա մէզընէ ծըվաթան եէ-
քի Նավէ ուր Յայրուս լը պա ուր հաթ. քին-
23 կա քօ աուր տի՝ քէթ լը լընկա ուր։ Ու փըռ
լավա տըքըր մէռա ու տը կօթ, էրքը գիզըքէ
մըն լը սօն նէֆէստայէ, ո՛րը տէսթէ խօ լը
24 սէր տէյնէ, քը խալաս պըպը ու պը մի։ Ու
չու բէռա, ու փըռ ծըվաթան լը բէյ ուր տը
չու պուն. ու մէռա էգիյէթ տըտա պուն։
25 Ու լը տուանզտահ սալ մէ խույն չունտող
26 լը իլէթ քի պուն մընըք քի։ Պը մը տէս-
թէ հէքիման փըռ քըշանտը պու. ու վարի-
յէթէ խօ հէմի թելէֆ քըրը պու, ու ֆայտա
քի նէ տի պու, լէ հէնի պէթէր պու պու։
27 Պըինկա քօ մը պօ Իսայէ պըհիսթ լը նավա
խալգէ մը բէշվէ հաթ՝ ու լը ծըլէ ուր քէթ։

28 Զըմա քօ լը տըլէ խօտա տը կօթ․ էրքը թէ-
նէ լը ճըլէ ուի պը գէվըմ տէ խալաս պըպըմ ։
29 Ու զուվա խույն չունտընէ ուի պըխա․ ու լը
կէօվտէ խօտա Հասիա՝ քը ժը աւ իլէթտէ շի-
30 փա տի ։ Ու Իսա զուվա Հասիա լը խօ քը
աւ գուվվէթ ժէ ռապու, վէկէռիա լը նավ
31 խալգէ ու կօ, քի՞ քէթ լը ճըլէ մըն ։ Ու շա-
կըըտան կօն ժէռա, տը պինի քօ խալգէ դա տը
ասըրինը․ ու տէ ժի, էրքը քի քէթ լը ճըլէ մըն ։
32 Ու լը չար ալիյէ խօ մէզէ տըքըր քօ պը պի-
33 նը էրքը քի՞ քըր աւ դըշդ ։ Ու ժընըք պըզ-
տիա ու լէրզա, չըմա քի Հասիա քօ ժէռա չը-
պու, աւ Հաթ լը պէր ուի քէթ ու Հէմի դըռ-
34 դան ռաստը ռաստ ժէռա խապէր տա ։ Ու Ի-
սա ժէռա կօ․ Ա՛ գիզ իմանէ դա՝ դա խա-
լաս քըր, Հա՛ռը պը սէլամէթէ ու ժը տէրտէ
խօ սաղ պը պը ։
35 Ու տուի չըգաս քօ խապէր տըտա Հընըքան
ժը ալիյէ մէզընէ ճըվաթան Հաթըն ու կօն․
էրքը գիզէ դա մըր․ Հէնի չըմա զաՀմէթ տը
36 տի ժը խօճառա ։ Յամա Իսա քինկա քօ պը-
Հիսթ աւ խապէրան քօ Հաթըն խապէր տան,
ժը մէզընէ ճըվաթանռա կօ․ մէ՛ թըռս դու
37 թէնէ իման պինէ ։ Ու նէքի պէր նէ տա բէ-
ռա չունտընէ, թէնէ փէթրոս ու Ագուպ ու
38 պրէյ Ագուպէ Յաննա ։ Ու լը մալա մէ-
զընէ Հաթ, ու շամաթայէ ու Հէմ տի տուան
քօ տը կըխա պուն ու ֆէրիատ տըքըրը պուն ։

39 Ու լը հընտուռ քէթ՝ ու կօ ժը ուանռա. չը-
մա՞ հուն շաշմաթա տըքըն ու տը կըրըն, գու-
40 ռըք նէ մըրի է, լէ խավտա տըչօ։ Ու աուխ
մասգարէ տը քըռը պուն, համա աուի հէմիան
տէրվէ քըռ, ու պը խօռա կըռթ պավ ու տայէ
գուռըք ու ուան քօ բէռա պուն. ու լը վէ
քէթ լը քօ քի գուռըք հաթի պու տա դինըն։
41 Ու տէսթէ գուռըքէ պը կըռթընէ՝ կօ ժէռա.
Տա՛լիթա գումի, քը թէրճիւմէ տը պը Յա՛ գիզ
42 (ժը դառա տըպէմ) ռապը։ Ու զուվա դի-
զըք ռապու ու տը կէռիա, չըմա քի գասա
տուանզտահ սալան պու, ու ուան պը մաթ
43 պունէ շաշ պուն։ Ու ժը ուանռա գավի թէն-
պիհ քըռ քօ ուխա քէսքի նըզանը. ու կօ քի
ժէռա դաամ պըտըն։

ՍԷՐ 6

1 Ու ժը ուէ պը ռապունէ հաթը լը ոլաթէ
2 խօ, ու շակըրտէ ուի չուն լը բէյ ուի։ Ու պաւ-
քի լը ռօժա շէմուէ տէսթ քըռ լը նավ ճէմա-
թէ ուան հին քըռընէ ու փըռուան քինկա քօ
տը պը հիսթը պուն, աճէպ տը մա պուն լը
սէր թալիմէ ուի. ու տը կօթը պուն աուա դըշ-
դան ժը վիռա ժը՞ քօ, ու ժը ուիառա հաթը
տայըն խըմ չի՞յէ, քը ահվա քէրէմաթան տը
3 պըն պը տէսթէ ուիա։ Ուիա աւ նաճառ նը՞-
նը, գուռէ Մէյրէմէ, ու պրէյ Յագուպ ու

Յօսէս ու Ճուտա ու Շըմհունէ, ու խուշ-
գէդ ուիա լըվըր լը պա մէ նընըն ու լը սէր
4 ուի խուար տը պուն: Ու կօ մը ուանռա.
փէյղէմպէր քի պէխթիպար նընը, լը պաշգա
տէր քի, լէ թէնէ լը ըլամթէ խօ ու լը նավ
5 խըսռումէ խօ ու լը մալա խօտա: Ու լը ուէ
գամթ նա տըքարը պու քէրէմաթ քի ժի պը-
քը, լէ թէնէ լը սէր չէնտ նախօշան տէսթէ
6 խօ պը տադինընէ սաղ քըր ուան: Ու ժը
պջյ իմանսըզլըղիթիյէ ուան թաճիւպ տը քըր,
ու տը կէռիա պու լը տօռա աւ գասապան ու
հին տըքըր:
7 Ու տուանզտահան ժը խօռա պը կազի քը-
ըընէ ու ուան տըտօ, տըտօ ժը շիանտընռա
պաշլամիշ պու. ու ժը ուանռա լը սէր ռուհէդ
8 նափաքան հէօքմաթ տա: Ու թէնպիհ քըր
ժը ուանռա քօ ժը պջյ ռէ դըշդ քի նէսդի-
նըն. լէ թէնէ ջօվ քի. նա́ դուր, նա́ նան.
9 նա́ տըրավ լը քէմէրէ խօտա: Լէ շարօգան
10 բէքըն, ու տու խաֆթան ըրմէʼկըրըն՝ կօ: Ու
կօ ժը ուանռա, լը մալա քէ քօ հուն տըչօն
լը ուէ պը սէքընըն, հաթա քօ ժը ուէ ռա-
11 պըն: Ու ուան քօ ռ́ գապուլ նաքըն ու ժը
ռա կօտարի նաքըն, քինկա քօ ժը ուէ ռա
տը պըն, թօզա ըընկա խօ տա օշինըն ժը պջյ
շահատէթիյէ ուան:
12 Ու ուան ռապուն վազ տըքըրը պուն. քը
13 [illegible] թօպա պըքըն: Ու փըռ ճընան տէր

տը խըստըը պուն , ու փըռ Նախօշան պը ռուն
ռուն տըքըրըը պուն , ու սաղ տըքըրըը պուն
14 ուան ։ Ու Հէրօտիս փատիշահ պըհիստ , (չը-
մա քօ Նավէ ուի աշկէրա պու ,) ու տը կօթ
էրքը Հաննայէ Թահֆիլչի ժը մըրիան գըյամ
քըրընէ . ժը պօ ուի քէրէմաթան տը պըն պը
15 տէսթէ ուի ։ Պաշխասիան տըկօթը պուն քի
Իլիայէ , ու հընըքան տը կօթը պուն քի Փէյ-
ղէմպէր քիյէ , եա եէքէ ոզա փէյղէմպէրան
16 է ։ Համա քինկա քօ Հէրօտիս պըհիստ կօ,
Ուիա Հաննա է սէրէ աուի քի մը ժէ քըր ,
ժը մըրիան գըյամ քըրիյէ ։
17 Չըմա քի Հէրօտիս աուի շիանտ Հաննայէ
կըրթ ու կրէտա աուի ու տանի լը հափսէ ,
ժը պօ Հէրօտիա ժընա պրէյ ուի Ֆիլիպօսէ ,
18 չըմա քի աուի ժը խօռա ժըն կըրթ ։ Չըմա
քօ Հաննա ժը Հէրօտիսռա տը կօթ էրքը
ժը դառա ճայիզ նընը ժընա պրէյ խօ կըր-
19 թըն ։ Ու ղարազէ Հէրօտիա հապու բէռա
ու տը խօստը պու աուի գուշտըն . ու նա տը-
20 քարը պու ։ Չըմա քի Հէրօտիս տը թըռսիա
պու ժը Հաննա . պը զանըպու էրքը աուի
սատըղ ու մուգատտէս մէռուլ քի է . ու տէ-
վէ ուի մէզէ տըքըրըը , ու ժէռա պը կօտարի
քըրընէ փըռ դըշդան տըքըրըը , ու ժը տըլ ժէ-
21 ռա կօտարի տըքըրըը ։ Ու բինկա քօ մինասիպ
ռօ քի պու՝ քը Հէրօտիս լը ռօյա մէվլուտէ
խօ տմռթ տըքըրըը . ժը պէյզատանռա ու ժը

պինպաշխանուա՝ ու ժը վուճուհէ Ղ՚էլլիխանուա։
22 Ու քինկա քօ գիզէ Աէրօտիայէ հաթ ու բա-
գըսի, Աէրօտիս ու ուան քօ լը սուֆրէտա ռօ-
նըշտա տուն փըռ պէկէնմիշ պուն. ու փատի-
շահ կօ ժը գիզըգուա. Պը խուաղ ժը մըն,
23 չըքօ տը խուաղի տէ պը տըմ ժը դառա։ Ու
ժէռա սօնտ խուար քօ. Չըքօ դու ժը մըն
պը խուաղի, տէ պը տըմ ժը դառա հաթա
24 նիվէ փատիշահիթիյէ մըն։ Ու ժի ռապու
ժը տիյէ խօռա կօ. էղ չը՞ պը խուաղըմ. ուի
25 ժի կօ, սէրէ Աաննայէ Թահֆիլըի։ Ու զու-
վա ֆէղըթ պը էճէլէ չու լը պա փատիշահէ ու
կօ. տը խուաղըմ զուվա լը սէր Թէփսիքի սէրէ
26 Աաննա է Թահֆիլըի ժը մըռա պը տի։ Ու
փատիշահ փըռ գասավէթ քըր, համա ժը պցյ
սօնտան ու ժը պցյ ուան տուան քօ լը սուֆ-
րէտա ռօնըշտի պուն նա խօստ քը ժը խապէ-
27 րէ խօ վէկէռէ։ Ու փատիշահ զուվա ճէլ-
լատ շիանտ ու սէրէ ուի անըռա էմր քըր, ա-
28 ուի ժի լը հափսէտա սէրէ ուի ժէ քըր։ Ու
պը Թէփսի քի անի սէրէ ուի ու տա ժը գի-
զըքռա, ու գիզըք պըր տա ժը տիյէ խօռա։
29 Ու քինկա քօ շակըրտէդ ուի պըհիստըն, հա-
թըն լէշէ ուի հէլանին, ու տանին լը Թըրպէ։
30 Ու ըէսուլլան լը պա Իսա հաթըն ծըվան-
տըն. ու Թարիֆ քըրըն ժէռա հէր չըքօ քը-
31 րըն, ու չը քօ հին քըրըն։ Ու ժը ուանռա
կօ, Մ՛րըն հուն խօ պը խօ Թէնէ լը ծի քի

ճապանէ, ու հրնըք բաշխաթ պըն, չըմն քօ
հաթող ու չուստողան փըր պուն. ու խուա-
32 ըընուա պիլէ ոխթէ ուան թուննա պու: Ու
ուան պը կէմիյէ, պը թէնէ ճի քի ճապանէ
33 չուն: Ու քինկա ուան տը չու պուն խալգէ
ուան տին. ու փըրուան աուի նաս քըրըն, ու
ժը հէժի պաժարան բէյա լը ուէ տը պազիա
պուն, ու լը պէր ուան կիյան. ու լը պա ուի
34 ճըվանտըն: Ու քինկա քօ Իսա ռապու փըր
խալգ տի, ու ժը ուանուա մէրհամէթ քըր.
չըմա քօ ոգա միան պուն քօ չըվան ուան
թուննա. ու տէսթ քըր ժը ուանուա փըր դըշ-
դան վաղ քըրընէ:
35 Ու քինկա քօ ոխթ պըհուրի, չակըրտէգ
ուի հաթըն լը պալէ, կօն էրքը աւ ճի ճա-
36 պան է, ու հէնի ոխթ պըհուրի է: Տուան
պէրտէ քը հաուըն չար ալի գասսապան ու կիւն-
տան ժը խօռա խուարըն պը քըռըն. չըմա քօ
լըվէր դըշդ քէ ուան ժը խուարընուա թուն-
37 նա: Ու աուի ճէվապ տա ու ժը ուանուա
38 կօ. հուն պըտըն ժը ուանուա քօ պը խուն: Կօն
ժէռա, էմ պը չուն ժը տու սատ տինարանան
պը՞ քըռըն, ու էմ պըտըն ժը ուանուա քօ պը
39 խուն: Կօ ժը ուանուա, Չէնտ նանէ ռ հէյէ
հաուըն ու մէզէքըն, քինկա քօ սահիթի քը-
ըըն կօն ժէռա, բէնճ նան ու տու մահսի:
40 Ու էմր քըր ժը ուանուա քօ լը սէր կիյայն
շին ռօնըն պէօլիւք պէօլիւք, ու պըռա պըռա

41 ռօնըշտըն, սառո սառո ու բէնճի բէնճի։ Ու
տուի բէնճ նանան ու տու մահսիան սանտ
ռասմ լը ասիւմանան նըհէռմ, ու միւպարէք
քըր, շքէսմ նանան ու տա շակըրտէդ խօռա
քը պէր ուան տէյնըն, ու տու մահսի ժի ժը
42 հէմիանռա փայ քըր։ Խուարըն, ու թէր պուն։
43 Ու տուանզտահ սէփիէթ փարչա՝ հէմ ժը մահ-
44 սիան հէլ անին։ Ու խուարողան գասա բէնճ
հազար մէռուվ հապուն ։
45 Ու զուխա էճէլէ քըր ժը շակըրտանռա քօ
լը գայըղէ պը գէվըն․ լը բէշ ուի աւ ալըյէ
տըն լը Պէթսայիդայէ հառըն․ հաթա քօ ա-
46 ուի խալգէ պէրտէ։ Ու ժը ուան պը գա-
47 թանտընէ ռապու լը չիյէ նըմէ քըրընէ։ Ու
քինկա քօ էվար պու․ ու կէմի լը օրթա պահ-
րէտա պու ու աուի պը թէնէ լը զուպյիտա
48 պու։ Ու աուան տի քօ ժը պէր քըշանտընէ
լը էզիյէթէտա պուն չըմա քօ պա ժը ուան-
ռա գարշի պու, ու լը ոխթա տէօրտընճի նօ-
պէթէ շէվէ, լը սէր պահրէ պը չուհտընէ ժը
ուանռա հաթ․ ու տը խօստ ուան պըհուրթըն
49 պիրէ։ Ու ուան քինկա քօ տին քը լը սէր
պահրէ տը չու պու, ուան աճըպանտ քօ խէ-
50 յալէ, ու գիրի քըրըն։ Չըմա քօ հէմի ժի
աուի տին, ու պըզտիան․ ու աուի զուխա խա-
պէր տա պը ուանռա՝ ու կօ․ մէր պըն էզ ըմ
51 մէ թըռսըն։ Ու ռապու լը կէմի լը պա ուան,
ու պա սէքընի․ ու հէնի մըռ մաթ պու պուն

ըը տըլէ խօտա, ու փըռ թաճիւպ մա պօւն։
52 Չըմա քօ ժը խուսուսէ նանան ֆէհմ նէ քը-
ըըն․ չըմա քօ տըլէ ուան գալըն պու պու։
53 Ու քինկա քօ աւ ալիյէ տըն պըհուըըն,
54 հաթըն ըը տիյարէ Գէնէսարէթէ։ Ու քին-
կա քօ ժը կէմիյէ հաթըն տէր․ Ըօվէյ աուխ
55 նաս քըըըն։ Ու ժըվըը ու ժը ուէ պաշիան
ըը չար ալի գասապան․ տէսթ քըըըն պը ըը
հէֆան նախօշան անընէ․ ըը քօ քի տը պը-
56 հիստը պուն էրքը աւ ըը ուէ է։ Ու ըը քօ
քի աուխ տը քէթը պու․ ըը կիւնտան եա պա-
ժարան եա ըը գասապան, նախօշան ըը մէյ-
տանտա տա տըղինը պուն, ու լավա տըքըըը
պուն ժէռա․ պարէ ըը փէշա ճըլէդ ուխ պը գէ-
վըն, ու ուան հէմի քը տը քէթը պուն աուխ
խալաս տը պու պուն։

ՍԷՐ 7

1 Ու ըը պալէ հաթըն ճըվանտըն ֆարիսիան
ու ժը քեաթիպան հընըքան՝ քը ժը Գուտուսէ
2 հաթը պուն։ Ու քինկա քօ տին հընըքան
ժը շակըրտէդ ուխռա նափաք, եանի պը տէա-
թէ նէ շուշտըն նան տը խուարը պուն զէմմ
3 քըըըն։ Չըմա քօ ֆարիսիան ու Հրէհու-
տիան կըշք հաթա քօ գանճ տէսթէ խօ նա
շօն՝ նան նա խօն․ չըմա քօ թէնպիհէ իխթիա-
4 րան տը կըըըն։ Ու ժը չարշիյէ քօ դէն,

ավուլ հալթա նէյինէ շուշտըն նա խօն. ու
պաշգա վըռու դըշդան հէյըլ քըլ գապալ տը-
քըն կըռթընէ. Եանի շուշտընէ թասան ու
շէռպան ու ֆըրագէ պախըռան ու լըհէֆան:
5 Սէ չաղէ Փարիսիան ու քեալթիպան փըռա
քըռըն ժէ. Երքը չըմա՞ շտկըռտէդ դա ոգա
թէնպիհէ խըմթիարան նա չուն, լէ պըր տէսթէ
6 Նափրաք նան տըխօն: Ըուի ծէվապ տա ու կօ
ժըր ուանուա՝ գանծ փէյզէմպէրիթի քըր Իշա-
յա ժը պըյ ու միւրայիյան, չավան քօ կօ. աւ
գավմէ հան պը լէվան ժը մըռա իպլէթ տըքըր,
7 ու տըլէ ուան ժը մըն տուըըն: Ու լը նա-
ֆիլէ ծիտա ժը մըռա իպատէթ տըքըն, ու
թէնպիհ ու թալիմի մէռուվան հին տըքըն:
8 Թէնպիհէ Իսօտէ ու պէրտանը ու թէնպիհէ
մէռուվան տըկըրըն, շուշտընէ շէռպան ու թա-
սան ու ոգա ուանան փըռու դըշդան տըքըն:
9 Ու կօ ժը ուանուա, չը՞ գանծ՝ ժը պըյ թէն-
պիհէ խօ կըռթընէ՝ թէնպիհէ Իսօտէ պաղալ
10 տըքըն: Չըմա քօ Մուսա տէժը, ժը պավ
ու տիյէ խօռա լըքըռամ պըքըր, ու քի քօ ժը
պավ ու տիյէ խօռա տըժմինան տըքա տուլի
11 Էլպէթէ տէ պէ գուշըլըն: Համա հուն տէ-
ժըն, երքը նէքի ժը պավ եա ժը տիյէ խօ-
ռա պէժը, աւ դըշդ քօ դու տէ ժը մըն փայ-
տէ պըքի՝ — ժը Իսօփէ — փայընա կուրպան
12 է, (եանի հէտիյէ է,) — խալու տըղը: Ու
հէնի հուն պէր նա տըն ժէռա դըշդ քի քը-

13 բընէ պավլ եա մը ակյէ խօռա։ Եւ պը թէն-
պիհէ ա քօ հուն թէնպիհ տըքըն քէլամէ
Խուտէ պաղալ տըքըն, ու հէնի դըշդան տը-
14 քըն քօ ոզա ուխա է։ Եւ խալքէ հէմիան լը
պա խօ պը կազի քըրըընէ՝ կօ ժը ուանռա. ժը
մըռա կօտարի պըքըն հուն հէմիան ու ֆէհմ
15 պըքըն։ Գըա դըշդ քի թունննա քօ ժը տէր-
վէ լը հընտուռէ մէռուվ պըչօ. ու պը քաբը
տուխի մուրտար քըրըընէ, լէ տուան քօ ժը ուէ
դէնը տէր, տուխի է քօ մէռուվ մուրտար տը-
16 քը։ Ճը քէռա քօ ժը պըհիստընռա կօ հէ-
յէ պըրա կօտարի պըքը։
17 Եւ քինկա քօ ժը խալքէ, պը դաթանտընէ
քէթը լը մալ շակըրտան ժը խուսուսէ թէմ-
18 սիլէ ժէ վըռըս քըրըըն։ Եւ ժը ուանռա կօ,
հօ՞ւն ժի վուսան պէ ֆէհմ ըն, հուն ֆէհմ
նա՞քըն քօ, հէր չը քօ ժը տէրվէ լը հընտու-
ռէ մէռուվ տը չօ, նէ տըքարը տուխի մուր-
19 տար քըրըըն։ Չըմա քօ աւ, լը տըլէ ուի նէ
տը չօ, լէ լը զըքէ ուի, ու հէմի դաաման պը
20 փագըժ քըրըընէ լը տէր դէ։ Եւ տը կօթ
հէր չը քօ ժը հընտուռէ մէռուվ դէ տէր,
21 տուխի մէռուվ մուրտար տըքա։ Չըմա քօ
ժը հընտուռէ ժը տըլէ մէռուվան տէր դէն քէօ-
թի ֆըքըրան՝ զինայան՝ ֆահշիթիան՝ տըզէդի-
22 ան։ Գըաթլան՝ թամաքեարիթիան՝ եարամա-
զիթիան՝ հիլէ՝ էտէպսզիան՝ քէմ նազար՝ քիւֆր՝
23 քիպիրիթի՝ տըսըզիթիան։ Հէմի աւ եարա-

մաղ դըշդըան ժը հընտուռ գէնը տէր, ու մէ-
ռովան մուրտար տըքըն:
24 Ու ժը ուէ պըռա պունէ՝ հաթ լը սինօռէ
Տիւրոսէ ու Սիդոնէ ու լը մալ քի քէթ նա
տըխօսթի պու քօ նէքէ բէ պը հասա, գա-
25 տիր նա պու պէ վէշարտըն: Չըմա քօ ժըն
քի քը գիզըքէ ուի ժը նափաք րուհէ էզլըյէթ
տը քըշանտը պու պըհիսթ ժը պաջ ուի. հա-
26 թը լը պէր ուի քէթ: Ու աւ ժընըք Յու-
նանի ժը ճընսա Սիրօֆինիկ պու, ու լավա տը
քըր ժէռա՝ քը ճըն ժը գիզըքէ ուի տէրխէ:
27 Իսա կօ ժէռա. Պէրտէ պըրա ավըլ զառու-
քան թէր պըպըն, չըմա քի նանէ զառուգան
սանտըն՝ ու ժը սանռա ավէթըն գանճ նընը:
28 Ու աուի ճէվապ տա ու կօ, Պէլի եա՛ Րապպ,
սան ժի ժը հուրըքէ սուֆրայէ զառուգան տը
29 խօն: Ու կօ ժէռա. ժը պաջ ուի սէօզէ հա-
30 ռը ժը գիզըքէ դա ճըն ռապու: Ու կավա
ժընըք չու լը մալ, ճընէ հաթը տէր, ու գի-
զըքէ լը լէհէֆաա տի:
31 Ու տիսա ժը սինօռէդ Տիւրոսէ ու Սիդոնէ
պը ռապունէ, լը թօրթա սինօռէ Դիգապօլիսէ
32 լը պա պահրէ Գէլիլէ հաթ: Ու ժէռա եէք
գառ ու փէլթէք մէռուվ քի անին, ու ժէռա
լավա տըքըրըն քօ լը սէր ուի տէսթէ խօ
33 տէյնէ: Ու ժը խալգէ ալէ քի կըրթ աուի,
ու փէչիյէ խօ լը կըյ աուի քըրը, ու լը ուէ
34 թու քըրը, ու ժը զըմանէ ուի կըրթ: Ու

նապանէ, ու հընըք րահաթ պըն, չըմա քօ
հաթող ու չունտողան փըռ պուն. ու խուա-
32 ըընուա պիլէ ոխմէ ուան թուննա պու: Ու
ուան պը կէմիյէ, պը թէնէ ճի քի նապանէ
33 չուն: Ու քինկա ուան տը չու պուն խալքէ
ուան տին. ու փըռուան տուի նաս քըրըն, ու
ժը հէժի պաժարան բէյա լը ուէ տը պազիա
պուն, ու լը պէր ուան կիյան. ու լը պա ուի
34 ճըվանըն. Ու քինկա քօ Իսա ռապու փըռ
խալք տի, ու ժը ուաննա մէրհամէթ քըր.
չըմա քօ ոզա միան պուն քօ շըվան ուան
թուննա. ու տէսթ քըր ժը ուաննա փըռ դըշ-
դան վաղ քըրընէ:
35 Ու քինկա քօ ոխթ պըհուրի, շակըրտէդ
ուի հաթըն լը պալէ, կօն էրքը ու ճի նա-
36 պան է, ու հէնի ոխթ պըհուրի է: Նուան
պէրտէ քը հառըն չար ալի դասապան ու կինու-
տան ժը խօռա խուարըն պը քըռըն. չըմա քօ
ըըվէր դըշդ քէ ուան ժը խուարընռա թուն-
37 նա: Ու տուի ճէվապ տա ու ժը ուաննա
38 կօ. հուն պըտըն ժը ուաննա քօ պը խուն: Կօն
ժէռա, էմ պը չուն ժը տու սատ տինարանան
պը՞ քըռըն, ու էմ պըտըն ժը ուաննա քօ պը
39 խուն: Կօ ժը ուաննա, Զէնտ նանէ ռ հէյէ
հառըն ու մէզէքըն, քինկա քօ սահիթի քըր-
ըըն կօն ժէռա, բէնճ նան ու տու մահսի:
40 Ու էմր քըր ժը ուաննա քօ լը սէր կիյան
շին ռօնըն պէօլիւք պէօլիւք, ու սըռա սըռա

41 ռօնըշտըն , սատ սատ ու բէնճի բէնճի ։ Ու
առուի բէնճ նանան ու տու մահսիան սանտ
ռասըթ լը ասիւմանան նըհէռըթ , ու միւպարէք
քըր , շիքէսթ նանան ու տա շակըրտէդ խօռա
քը պէր ուան տէյնըն , ու տու մահսի ժի ժը
42 հէմիանռա փայ քըր ։ Խուարըն , ու թէր պուն ։
43 Ու տուանզտահ սէփէթ փարչա՝ հէմ ժը մահ-
44 սիան հէլ անին ։ Ու խուարողան գասա բէնճ
հազար մէռուվ հապուն ։
45 Ու զուվա էճէլէ քըր ժը շակըրտանռա քօ
լը գայըղէ պը գէվըն . լը բէշ ուի աւ ալիյէ
տըն լը Բէթսայիդայէ հառըն . հաթա քօ ա-
46 ուի խալքէ պէրտէ ։ Ու ժը ուան պը գա-
47 թանտընէ ռապու լը չիյէ նըժէ քըրընէ ։ Ու
քինկա քօ էվար պու . ու կէմի լը օրթա պահ-
րէտա պու ու առուի պը թէնէ լը զուպէտա
48 պու ։ Ու առուան տի քօ ժը պէր քըրշանտընէ
լը էզիյէթէտա պուն չըմա քօ պա ժը ուան-
ռա դարշի պու , ու լը ոխթա տէօրտընճի նօ-
պէթէ շէվէ , լը սէր պահրէ պը չունտընէ ժը
ուանռա հաթ . ու տը խօստ ուան պըհուրթըն
49 պիրէ ։ Ու ուան քինկա քօ տին քը լը սէր
պահրէ տը չու պու , ուան աճըպանտ քօ խէ-
50 յալէ , ու գիրի քըրըն ։ Չըմա քօ հէմի ժի
առուի տին , ու պըզտիան . ու առուի զուվա խա-
պէր տա պը ուանռա՝ ու կօ . մէր պըն էզ ըմ
51 մէ՛ թըռսըն ։ Ու ռապու լը կէմի լը պա ուան ,
ու պա սէքընի . ու հէնի մըրո մամթ պու պուն

լը տըլէ խօտա, ու վիրու թաճիւպ մա պուն։
52 Չըմա քօ ժը խուասուաէ նանան ֆէհմ նէ քը-
րըն. չըմա քօ տըլէ ուան գալըն պու պու։
53 Ու քինկա քօ աւ ալիյէ տըն պըհուրըն,
54 հաթըն լը տիյարէ Գէնէսարէթէ։ Ու քին-
կա քօ ժը կէմիյէ հաթըն տէր. Նաւէ սուի
55 նաս քըրըն։ Ու ժըվըր ու ժը ուէ պազիան
լը չար ալի գասապան. տէսմ քըրըն պը լը
հէֆան նախօշան անըննէ. լը քօ քի տը պը-
56 հիստը պուն էրքը աւ լը ուէ է։ Ու լը քօ
քի սուի տը քէթը պու. լը կիւնտան եա պա-
ժարան եա լը գասապան, նախօշան լը մէյ-
տանտա տա տըդինը պուն, ու լավա տըքըրը
պուն ժէուա. պարէ լը վիէշա ճըլէդ ուի պը գէ-
վըն, ու ուան հէմի քը տը քէթը պուն սուի
խալաս տը պու պուն։

ՍԷՐ 7

1 Ու լը պալէ հաթըն ճըվանտըն Ֆարիսիան
ու ժը քեաթիպան հընըքան՝ քը ժը Գուտսէ
2 հաթը պուն։ Ու քինկա քօ տին հընըքան
ժը շակըրտէդ ուիուա նափաք, եանի պը տէա-
թէ նէ շուշտըն նան տը խուարը պուն զէմմ
3 քըրըն։ Չըմա քօ Ֆարիսիան ու Եէհու-
տիան կըշք հաթա քօ գանճ տէսթէ խօ նա
շօն՝ նան նա խօն. չըմա քօ թէնպիհէ իխթիա-
4 րան. տը կըրըն։ Ու ժը չարշիյէ քօ դէն,

ավուլ հալթա նէյինէ շուշտըն նա խօն. ու
պաշգա փըռ դըշդան հէյըք քըը գապուլ տը-
քըն կըըթըընէ. եանի շուշտըընէ թասան ու
շէռպան ու Փըրագէ պախըըան ու լըհէֆան ։
5 Ուէ չաղէ Փարիսիան ու քեալթիպան փըռա
քըըըն ժէ. երքըը չըմա՞ շակըըտէդ դա ոգա
Թէնպիհէ իխթիարան նա չուն, լէ պը տէսթէ
6 Նափրաք Նան տըխօն ։ Ե՛ուի ծէվապ տա ու կօ
ժը ուանուա՝ գանձ փէյղէմպէրիթի քըը Իշա-
յա ժը պց ո՛ միւրայիյան, չավան քօ կօ. աւ
գավմէ հան պը լէվան ժը մըռա իգղէթ տըքը,
7 ու տըլէ ուան ժը մըն տուըըն ։ Ու լը Նա-
Ֆիլէ ծիտա ժը մըռա իպատէթ տըքըն, ու
Թէնպիհ ու Թալխմի մէռուվան հին տըքըն ։
8 Թ՛էնպիհէ Իսօտէ ո՛ պէրտանը ու Թէնպիհէ
մէռուվան տըկըըըն, շաւշտընէ շէռպան ուԹա-
սան ու ոգա ուանան փըռ դըշդան տըքըն ։
9 Ու կօ ժը ուանուա, չը՞ գանձ՝ ժը պց Թէն-
պիհէ խօ կըըթընէ՝ Թէնպիհէ Իսօտէ պադալ
10 տըքըն ։ Չըմա քօ Մ՛ուսա տէժը, ժը պավ
ու տիյէ խօռա ըգրամ պըքը, ու քի քօ ժը
պավ ու տիյէ խօռա աըժմինան տըքա աուի
11 էլպէթէ տէ պէ գուշքըն ։ Համա հուն տէ-
ժըն, երքը նէքի ժը պավ եա ժը տիյէ խօ-
ռա պէժը, աւ դըշդ քօ դու տէ ժը մըն Փայ-
տէ պըքի՝ — ժը Իսօփէռա փայըռա կուրպան
12 է, (եանի հէտիյէ է,) — խալա տըղը ։ Ու
հէնի հուն պէր նա տըն ժէռա դըշդ քի քը-

13 բըրնէ պաւլ հա ժը տիյէ խօռա ։ Ու պը թէն-
պիհէ ա քօ հուն թէնպիհ տըքըն քէլամէ
Խօտէ պադալ տըքըն, ու հէնի դըշդան տը-
14 քըն քօ ոդա ուխա է ։ Ու խալքդէ հէմիան լը
պա խօ պը կաղէ քըրըընէ՝ կօ ժը ուանռա . ժը
մըռա կօտարի պըքըն հուն հէմիան ու ֆէհմ
15 պըքըն ։ Կա դըշդ քի թունննա քօ ժը տէր-
վէ լը հընտուռէ մէռուվ պըչօ . ու պը քարը
տուի մուրտար քըրըընէ, լէ տուան քօ ժը ուէ-
դէնը տէր , տուի է քօ մէռուվ մուրտար տը-
16 քը ։ Ժը քէռա քօ ժը պըհիտընռա կօ հէ-
յէ պըռա կօտարի պըքը ։
17 Ու քինկա քօ ժը խալքդէ, պը գաթանտընէ
քէթը լը մալ շակըրտան ժը խուսուսէ թէմ-
18 սիլէ ժէ վըռուս քըրըն ։ Ու ժը ուանռա կօ,
հօ՞ւն ժի վուսան պէ ֆէհմ ըն, հուն ֆէհմ
նա՞քըն քօ, հէր չը քօ ժը տէրվէ լը հընտու-
ռէ մէռուվ տը չօ, նէ տըքարը տուի մուր-
19 տար քըրըն ։ Զըմա քօ աւ, լը տըլէ ուի նէ
տը չօ, լէ լը զըքէ ուի, ու հէմի գաաման պը
20 փագըժ քըրըընէ լը տէր դէ ։ Ու տը կօթ
հէր չը քօ ժը հընտուռէ մէռուվ դէ տէր,
21 տուի մէռուվ մուրտար տըքա ։ Զըմա քօ
ժը հընտուռ ժը տըլէ մէռուվան տէր դէն քէօ-
թի Փըքըրան՝ զինայան՝ փահշիթիան՝ տըզէդի-
22 ան ։ Կաթլան՝ թամըքեարիթիան՝ եարամա-
զիթիան՝ հիլէ՝ էտէպզիան՝ քէմ նազար՝ քիւֆր՝
23 քիպիրիթի՝ տըըզթիան ։ Հէմի աւ եարա-

մաղ դըշդան մը հընտուռ գենը տէր, ու մե-
ռուվան մուրտար տըքըն ։
24 Ու մը ուէ պըռա պունէ՝ հաթ կը սինօռէ
Տիւրոսէ ու Սիդօնէ ու կը մալ քի քեթ նա
տըխօսթի պու քօ նէքէ բէ պը հասա, գա-
25 տիր նա պու պէ վէշարտըն ։ Զըմա քօ մըն
քի քը գիզըքէ ուի մը նափաք րուհէ էզիյէթ
տը քըշանտը պու պըհիսթ մը պցյ ուի. հա-
26 թը կը պէր ուի քէթ ։ Ու աւ մընըք Յու-
նանի մը ճընսա Սիրօֆինիկ պու, ու լավա տը
քըր մէռա՝ քը ճըն մը գիզըքէ ուի տէրխէ ։
27 Իսա կօ մէռա. Պէրտէ պըրա ամվուլ զառու-
քան թէր պըպըն, չըմա քի նանէ զառուգան
սանտըն՝ ու մը սանռա ավէթըն գանճ նընը ։
28 Ու առուի ճէվապ տա ու կօ, Պէլի էա՛ Րապպ,
սան մի մը հուրըքէ սուֆրայէ զառուգան տը
29 խօն ։ Ու կօ մէռա. մը պցյ ուի սէօզէ հա-
30 ռը մը գիզըքէ դա ճըն ռապու ։ Ու կավա
մընըք չու կը մալ, ճընէ հաթը տէր, ու գի-
զըքէ կը լէհէֆտա տի ։
31 Ու տիսա մը սինօռէդ Տիւրոսէ ու Սիդօնէ
պը ռապունէ, լը մ'օրթա սինօռէ Դիգապօլիսէ
32 կը պա պահրէ Ճէլիլէ հաթ ։ Ու մէռա նէքը
գառ ու փէլթէք մէռուվ քի անին, ու մէռա
լավա տըքըրըն քօ կը սէր ուի տէսթէ խօ-
33 տէյնէ ։ Ու մը խալգէ տէկ քի կըրթ առուի,
ու փէչիյէ խօ կը կցյ առուի քըր, ու կը ուէ
34 թու քըր, ու մը զըմանէ ուի կըրթ ։ Ու

եապանէ, ու հընըք րահաթ պըն, չըմա քօ
հաթող ու չունատողան փըրա պուն. ու խուա-
32 ըրնուա պիլէ ոխթէ ուան թունննա պու: Ու
ուան պը կէմիյէ, պը թէնէ ճի քի եապանէ
33 չուն: Ու քինկա ուան տը չու պուն խալգէ
ուան տին. ու փըրուան աուի նաս քըըըն, ու
ժը հէմի պաժարան բէյա լը ուէ տը պազլա
պուն, ու լը պէր ուան կիյան. ու լը պա ուի
34 ճըվանտըն. Ու քինկա քօ Իսա ուապու փըրա
խալգ տի, ու ժը ուանուա մէրհամէթ քըր.
չըմա քօ ոգա միան պուն քօ շըվան ուան
թուննա. ու տէսթ քըր ժը ուանուա փըրա դըշ-
դան վազ քըըընէ:
35 Ու քինկա քօ ոխթ պըհուրի, շակըրտէդ-
ուի հաթըն լը պալէ, կօն էրքը աւ ճի եա-
36 պան է, ու. հէնի ոխթ պըհուրի է: Դաւան
պէրտէ քը հաւըն չար ալի գասապան ու կիւն-
տան ժը խօուա խուարըն պը քըըըն. չըմա քօ
լըվըր դըշդ քէ ուան ժը խուարընուա թուն-
37 նա: Ու աուի ճէվապ տա ու ժը ուանուա
38 կօ. հուն պըտըն ժը ուանուա քօ պը խուն: Կօն
ժէուա, էմ պը չուն ժը տու սատ աինարանան
պը՞ քըըըն, ու էմ պըտըն ժը ուանուա քօ պը
39 խուն: Կօ ժը ուանուա, Չէնտ նանէ ո՛ հէյէ
հաւըն ու մէղէքըն, քինկա քօ սահիթի քը-
ըըն կօն ժէուա, բէնճ նան ու տու մահսի:
40 Ու էմի քըր ժը ուանուա քօ լը սէր կիյանն
շին ռօնըն պէօլիւք պէօլիւք, ու սըրա սըրա

41 ռօնըշտըն, սատ սատ ու բէնձի բէնձի ։ Ու
աուի բէնձ նանան ու տու մահսիան սանտ
ռասթ լը ասիւմանան նըրհէռթ, ու միւպարէք
քըր, շիքէսթ նանան ու տա շակըրտէդ խօռա
քը պէր ուան տէյնըն, ու տու մահսի ժի ժը
42 հէմիանռա փայ քըր ։ Խուարըն, ու թէր պուն ։
43 Ու տուանզտահ սէփէթ փարչա՝ հէմ ժը մահ-
44 սիան հէլ անին ։ Ու խուարողան գասա բէնձ
հազար մէռուվ հապուն ։
45 Ու զուվա էձէլէ քըր ժը շակըրտանռա քօ
լը գայըղէ պը գէվըն . լը բէշ ուի աւ ալիյէ
տըն լը Բէթսայիդայէ հառըն . հաթա քօ ա-
46 ուի խալգէ պէրտէ ։ Ու ժը ուան պը գա-
47 թանտընէ ռապու լը չիյէ նըմէ քըրընէ ։ Ու
քինկա քօ էվար պու . ու կէմի լը օրթա պահ-
րէտա պու ու աուի պը թէնէ լը զուայիտա
48 պու ։ Ու աուան տի քօ ժը պէր քըշանտընէ
լը էզիյէթէտա պուն չըմա քօ պա ժը ուան-
ռա գարշի պու, ու լը ոխթա տէօրտընձի նօ-
պէթէ շէվէ, լը սէր պահրէ պը չուընտընէ ժը
ուանռա հաթ . ու տը խօստ ուան պըհուրթըն
49 պիլէ ։ Ու ուան քինկա քօ տին քը լը սէր
պահրէ տը չու պու, ուան աձըպանտ քօ խէ-
50 յալէ, ու գիրի քըրըն ։ Չըմա քօ հէմի ժի
աուի տին, ու պըզտիան . ու աուի զուվա խա-
պէր տա պը ուանռա՝ ու կօ . մէր պը՛ն էզ ըմ
51 մէ՛ թըռսըն ։ Ու ռապու լը կէմի լը պա ուան,
ու պա սէքընի . ու հէնի վըռա մաթ պու պուն

լը տըլէ խօտա, ու փըրը թաճիւպ մա պուն ։
52 Չըմա քօ ժը խուսուսէ նանան փէհմ նէ քը-
րըն. չըմա քօ տըլէ ուան գալըն պու պու ։
53 Ու քինկա քօ աւ ալիյէ տըն պըհուրըն,
54 հաթըն լը տիյարէ Գէնէսարէթէ ։ Ու քին-
կա քօ ժը կէմիյէ հաթըն տէր. Բուլչէ աուփ
55 նաս քըրըն ։ Ու ժըվըր ու ժը ուէ պազիան
լը չար ալի գասապան. տէսթ քըրըն պը լը
հէփան նախօշան անըն է. լը քօ քի տը պը-
56 հիստը պուն էրքը աւ լը ուէ է ։ Ու լը քօ
քի աուփ տը քէթը պու. լը կիւնտան եա պա-
ժարան եա լը գասապան, նախօշան լը մէյ-
տանտա տա տըդինը պուն, ու լավա տըքըրը
պուն ժէռա. պարէ լը փէշա ճըլէդ ուփ պը գէ-
վըն, ու ուան հէմի քը տը քէթը պուն աուփ
խալաս տը պու պուն ։

ՍԷՐ 7

1 Ու լը պալէ հաթըն ճըվանտըն Փարիսիան
ու ժը քեաթիպան հընըքան՝ քը ժը Գուտսէ
2 հաթը պուն ։ Ու քինկա քօ տին հընըքան
ժը շակըրտէդ ուիռա նափաք, եանի պը տէօ-
թէ նէ շուշտըն նան տը խուարը պուն զէմմ
3 քըրըն ։ Չըմա քօ Փարիսիան ու Յէհու-
տիան կըշք հաթա քօ գանճ տէսթէ խօ նա
շօն՝ նան նա խօն. չըմա քօ թէնպիհէ իսթիա-
4 րան. տը կըրըն ։ Ու ժը չարշիյէ քօ դէն,

ավուլ հաթա նէյինէ շուշտըն նա խօն․ ու
պաշգա փըռ դըշդան հէյը քը գապսւլ տը-
քըն կըրթընէ․ եանի շուշտընէ թասան ու
շէռպան ու ֆըրագէ պախըրան ու լըհէֆան ։
5 Աւէ չաղէ փարխիան ու քեաթիպան փըռս
քըրըն ժէ․ էրքը չըմա՞ շակըրտէդ դա օգա
թէնպիհէ իխթիարան նա չուն, լէ պը տէսթէ
6 նափաք նան տըխօն ։ Ե՛ուի ճէվապտա ու կօ
ժը ուանռա՝ գանձ փէյղէմպէրիթի քըր Իշա-
յա ժը պըյ ո միւրպյիյան, չավան քօ կօ․ աւ
գավմէ հան պը լէվան ժը մըռա իջդէթ տըքը,
7 ու տըլէ ուան ժը մըն տուըրըն ։ Ու լը նա-
ֆիլէ ճիտա ժը մըռա իպատէթ տըքըն, ու
թէնպիհ ու թալիմի մէռուվան հին տըքըն ։
8 Թէնպիհէ Խօտէ ո պէրտանը ու թէնպիհէ
մէռուվան տըկըրըն, շուշտընէ շէռպան ութա-
սան ու օգա ուանեան փըռ դըշդան տըքըն ։
9 Ու կօ ժը ուանռա, չը՞ գանձ՝ ժը պըյ թէն-
պիհէ խօ կըրթընէ՝ թէնպիհէ Խօտէ պաղալ
10 տըքըն ։ Ջըմա քօ Մ՝ուսա տէժը, ժը պավ
ու տիյէ խօռա իջըրամ պըքը, ու քի քօ ժը
պավ ու տիյէ խօռա ադժմինան տըքա աուի
11 էլպէթէ տէ պէ գուշդըն ։ Ջամա հուն տէ-
ժըն, էրքը նէքի ժը պավ եա ժը տիյէ խօ-
ռա պէժը, աւ դըշդ քօ դու տէ ժը մըն ֆայ-
տէ պըքի՝ — ժը Խօտէռա փայընոս կուրպան
12 է, (եանի հէտիյէ է,) — խալաս դըղը ։ Ու
հէնի հուն պէր նա տըն ժէռա դըշդ քի քը-

13 բընէ պավլ եա ժը տիյէ խօռա ։ Ու պը Թէն-
պիհէ ա քօ հուն Թէնպիհ տըքըն քէլամէ
Խուտէ պաղալ տըքըն, ու հէնի դըշդան տը-
14 քըն քօ ոգա ուիա է ։ Ու խալքէ հէմիան լը
պա խօ պը կաղէ քըրընէ՝ կօ ժը ուանռա. ժը
մըռա կօտարի պըքըն հուն հէմիան ու ֆէհմ
15 պըքըն ։ Կուա դըշդ քի Թուննա քօ ժը տէր-
վէ լը հընտուռէ մէռուվ պըչօ. ու պը քարը
տուի մուրտար քըրընէ, լէ տուան քօ ժը ուէ
դէնը տէր, տուի է քօ մէռուվ մուրտար տը-
16 քը ։ Ժը քէռա քօ ժը պըհիտընռա կօ հէ-
յէ պըրա կօտարի պըքը ։
17 Ու քինկա քօ ժը խալքէ, պը դաԹանտընէ
քէԹը լը մալ շակըրտան ժը խուսուսէ Թէմ-
18 սիլէ ժէ փըռս քըրըն ։ Ու ժը ուանռա կօ,
հօ՞ւն ժի վուսան պէ ֆէհմ ըն, հուն ֆէհմ
նա՞քըն քօ, հէր չը քօ ժը տէրվէ լը հընտու-
ռէ մէռուվ տը չօ, նէ տըքարը տուի մուր-
19 տար քըրըն ։ Չըմա քօ աւ, լը տըլէ ուի նէ
տը չօ, լէ լը զըքէ ուի, ու հէմի դաաման պը
20 փադըժ քըրըընէ լը տէր դէ ։ Ու տը կօԹ
հէր չը քօ ժը հընտուռէ մէռուվ դէ տէր,
21 տուի մէռուվ մուրտար տըքա ։ Չըմա քօ
ժը հընտուռ ժը տըլէ մէռուվան տէր դէն քէօ-
Թի Փըքըրան՝ զինայան՝ փահշիԹիան՝ տըզէդի-
22 ան ։ Կուաթլան՝ Թամաքեարիլթիան՝ եարամա-
զիԹիան՝ հիլէ՝ էռէպպիան՝ քէմ նազար՝ քիւֆր՝
23 քիպիրիԹի՝ աըսըզիԹիան ։ Հէմի աւ եարա-

մազ դըշդան մը հընտուռ դէնը տէր, ու մէ-
ռուվան մուրտար տըքըն ։
24 Ու մը ուէ պըռա պունէ՝ հաթ լը սինօռէ
Տիւրոսէ ու Սիդօնէ ու լը մալ քի քէթ նա
տըխօսթի պու քօ նէքէ բէ պը հասա, դա-
25 տիր նա պու պէ վէշարտըն ։ Չըմա քօ մըն
քի քը գիզըքէ ուի մը նափաք րուհէ էզիյէթ
տը քըշանտը պու պըհիսթ մը պցյ ուի․ հա-
26 թը լը պէր ուի քէթ ։ Ու աւ մընըք Յու-
նանի մը ճընսա Սիրօֆինիկ պու, ու լավա տը
քըր մէռա՝ քը ճըն մը գիզըքէ ուի տէրխէ ։
27 Իսա կօ մէռա․ Պէրտէ պըրա ավըլ զառու-
քան թէր պըպըն, չըմա քի նանէ զառուգան
սանտըն՝ ու մը սանռա ավէթըն գանճ նընը ։
28 Ու ասուի ճէվապ տա ու կօ, Պէլի Էա՛ Րապ,
սան մի մը հուրըքէ սուֆրայէ զառուգան տը
29 խօն ։ Ու կօ մէռա․ մը պցյ ուի սէօզէ հա-
30 ռը մը գիզըքէ դա ճըն ռապու ։ Ու կավա
մընըք չու լը մալ, ճընէ հաթը տէր, ու գի-
զըքէ լը լէհէֆտա տի ։
31 Ու տիսա մը սինօռէդ Տիւրոսէ ու Սիդօնէ
պը ռապունէ, լը օրթա սինօռէ Դիգապօլիսէ
32 լը պա պահրէ Գէլիլէ հաթ ։ Ու մէռա նէք
գառ ու փէլթէք Սէռուվ քի անին, ու մէռա
լավա տըքըրըն քօ լը սէր ուի տէսթէ խօ
33 տէյնէ ։ Ու մը խալգէ տէք քի կըրթ ասուի,
ու փէչիյէ խօ լը կցյ ասուի քըր, ու լը ռուէ
34 թու քըր, ու մը զըմանէ ուի կըրթ ։ Ու

ռասթ լը ասիւմանան նըհեռութ՝ ախ քըշանտ ։
35 ու ժէռա կօ. Էֆֆաթա՝ (եանի վէքըպէ՛:) Ու
զուվա կըլէ ուի վէ պու, ու կըրըէ զըմանէ ուի
36 վէ պու, ու ռասթ խապէր տըտա ։ Ու ժը
ուանռա թէնպիհ քըր քօ ժը քէսէռա նա
պէժըն. համա աուի չըղաս քօ թէնպիհ տը-
քըր ժը ուանռա. ուան հէնի փըռ վազ տը
37 քըրըը պուն ։ Ու փըռ թաճիւպ տըքըրըը պուն
ու տը կօթը պուն, հէր դըշդ աուի գանճ
քըր, քը ժը գառանռա պըհիստըն տըտը, ու
ժը լալանռա խապէրտան ։

ՍԷՐ 8

1 Ուէ ռօյանտա տխսա փըռ խալգ հապու, ու
ժը խուարընռա դըշդ քէ ուան թունննա պու,
կազը քըր շակըրտէդ խօ կօ ժը ուանռա ։
2 Ճէյֆա մը դէ լը սէր ուի խալգէ. չըմա քօ
նուա սէ ռօ է լը պա մըն սէքընին. ու դըշդ
3 քէ ուան թունննա խուարընռա ։ Ու էրքը
ուան պըրչը լը մալա խօ պը շէյինըմ, լը ռէ-
տա թագաթէ ուան տէ[illegible]ը պըրա. չըմա քօ
ժը ուան հընըքան ժը ճ[illegible]չէ տուր հաթընէ ։
4 Ճ՛էվապ տան ժէռա շակըրտէդ ուի, լը ուի
չօլէտա ժը՞քօ դու տըքարը պը նան ուանան
5 թէր քըրընէ. Ու փըռս քըր ժը ուան, չէ՞նա
6 նանէ ո՛ հէյէ, ու ուան կօն, հաֆթ ։ Ու
էմը քըր ժը խալգէռա՝ քը լը սէր արտէ ռօ-

նին, ու հաֆԹ նանան սանտ, շըքըր քըր շը-
քէնանտ ու տա ժը շակըրտանաա քօ լը պէր
խալգէ տէյնըն. ու ուան տանին լը պէր խալ-
7 գէ: Ու հէմ չէնտ մահսիյէ ուան հայպու
ու շըքըր քըր, ու էմր քըր քը ուան ժի լը
8 պէր ուան տէյնըն: Խոուարըն ու Թէր պուծ,
ու հաֆԹ զէնպիլ ժը զէտէ պուն փարշան
9 հէլանին: Ու խուարողան գասա չար հազար
10 պուն, ու ուան պէրտա: Ու զուվա լը կէմիյէ
պը քէԹընէ պը շակըրտէդ խօ Թէվ՝ հաԹը լը
սինօռէ Տըլմանուլթայէ:
11 Ու Փարխսիան հաԹըն՝ ու տէսմԹ քըրըն
բէռա տօզ քըրընէ, ու աուխ պը Ճառապան-
տընէ նըշան քի ժը ազխումանան ժէ տը խօստը
12 պուն: Ու աւ լը Բուհէ խօտա ախ քըշանտ,
ու կօ. Նու սիլսիլէ չըմա նըշան տը խուազը,
պըռա տը պէմ ժը ռուա. ուխ սիլսիլէյէ հան-
13 ռա նըշան տէ նէյէ տայըն: Պէրտա ուան,
տխսա քէԹ լը կէմիյէ, ու չու լը ուխ ալխյէ
պահրէ:
14 Ու նան սանտընէ պիր քըրըն, ու լը կէմի-
տա ժընան քի բէԹըր դըշդ քէ ուան Թուն-
15 նա պու: Ու ժը ուանռա էմր քըր՝ ու տը
կօԹ. Մէզէքըն, ժը հէվխրէ Թըռշէ Փարխ-
16 սիան ու Հէրօտխսան սագըն պըն: Ու լը
նավ խօտա ուան Ֆըքըր տը քըրը պուն, ու
տը կօԹը պուն, ժը պջ նան Թուննա պունէ
17 մէյէ: Խսա զանը ու կօ ժը ուանռա. Զը-

խօ ուունտա տըքը՝ տէ խալաս պըքը աուի։
36 Չըմա քօ չը՞ ֆայտէ տէ պըրպա ժը մեռուվըռա
էրքը տընէ հէմի գազանճ պըքը ու ճանէ խօ
37 ուունտա պըքա։ Եախօտ մեռուվ ըը պէ-
38 տէլա ճանէ խօ տէ չը՞ պըտը։ Չըմա քի քի
քօ ըը նավա աւ զինաքեար ու կիւնէքեար
սիլսիլէտա ժը պցյ մըն ու քէլամէ մըն շէրմ
տըքը․ Կուռէ մեռուվ ժի աուի տէ պը շէրմ
պըքը, քինկա քօ պը սալդանաթէ Պավէ խօ
39 ու պը մուգատտէս մէլէքան պէ։ Ու կօ ժը
ուանռա պըռա տը պէմ ժը ռռա քօ ժըվըր սէ-
քընանտողան հընըքան հէնէ քօ դահմա մը-
ըրնէ տէ նաս թինըն, հաթա քօ պը պինըն
փատիշահիթիյէ Խօտէ պը դուվէթ հաթըն։

ՍԷՐ 9

1 Ու բաշէ շէշ ռցյան՝ Իսա Փէթրոս ու Եա-
գուպ ու Յաննայէ սանտ, ու առւանան պը
թէնէ ըը սէր ջիյէ քի պըլընտ պըր, ու ըը պէր
2 ուան թէպտիլ պու։ Ու ճըլէդ ուի պէրըգի
պուն փըռ սըփի վուսան քօ ըը սէր արտէ գա-
3 սարճիան նըքարըն վուսան սըփի քըրըն։ Ու
Իլիա պը Մուսառա ժը ուանռա խույայի
4 պու, ու պը Իսառա խապէր տըտա պուն։ Ու
Փէթրոս ճէվապ տա ու կօ ժը Իսառա․ Եա՛
խօճա՝ գանճէ ժը մառա քօ էմ ըըվըր պըպըն,
նուա սէ հօլըքան էմ ջէքըն, եէք ժը դա-

ռա, եէք ժը Մ'ուսաա, ու եէք ժը Իլիյէ-
5 սռա։ Չըմա քօ աւ Նա տըզանը պու չը տէ
6 ժը չըմա քօ փըռ տըրզտիա պուն։ Ու ժը
ուանրա սի քըրոդ ավրուրքի պու, ու ժը ավրէ
տառւնոտ քի պու ու կօ. Ըւուի է Գուռէ մըն
7 տէլալը, ժէռա կօտարի պըքըն։ Ու գաֆըլ
ուան քօ լը տօռա խօ մէզէ քըրըն պաշգա
եէքէ նէ տըին, լէ Թէնէ Իսաա պը ուանրա։
8 Ու ուան քինկա քօ ժը չիյէ տը հաթը պուն
խուարը, Թէնպիհ քըր ժը ուանրա քօ տի-
Թընէ խօ ժը քէսէռա նա պէժըն, հաթա քօ
գուռէ մէռուվ ժը մըրիան գըյամ պըքը։
9 Ու ուան աւ խապէր լը պիրա խօ կըրթըն, ու
լը հէվ ու տու փըռս ըրգըրը պուն՝ էրքը
10 ժը մըրիան գըյամ քըրըն չի՞ է։ Ու փըռս
քըրըն ժէ ու կօն. չըմա՞ քէաթիպան տէժըն
11 էրքը լազըմը ավըլ Իլիա պէ։ Ու աւի ճէ-
վապ տա ու կօ ժը ուանրա, պըռա Իլիա ա-
վըլ դէ հէր դըշդ լը ծիտա դինը, համա չա-
վան հաթիյէ նըվիսանտըն ժը պօյ գուռէ մէ-
ռուվ՝ քը փըռ դըշդան տէ պըքըշինը ու դըշդ
12 քի տէ հասապ նա պը։ Համա էզ ժը ռա
տէժըմ քի Իլիա հաթ, ու չը քօ խօսթըն
ժէռա քըրըն, չավան հաթը նըվիսանտըն ժը
պօյ աւի։
13 Ու հաթը լը պա շակըրտան ուի՝ փըռ խալգ
լը տօռա ուան ու քէաթիպան քը տօղ տը
14 քըրը փուն պը ուանրա։ Ու պուվա խալգ

Հեմիան քինկա քօ աուր տին շաշ պուն, ու
լը մեշ պը պազտանե սըլավան ժեռա տըտա
15 պուն։ Ու աւ փըռս քըր ժը քեալթիպան,
երքը չը տօղ հուն տը քըրը պուն պը ուան-
16 ռա։ Ու ժը խալղե եեք ճեվապ տա ու կօ.
Նա՛ խօճա մը գուռե խօ ժը ղառա անի քը
17 լալ րուհե ուի հեյե։ Ու աուի լը քօ քօ տը
կըրը՝ լը արտե տըխը ու քեֆ տըպը ու տը-
տանե խօ տը գըրջինը՝ ու հըշք տը պը, ու մը
ժը շակըրտեղ ղառա կօ քի տեր խըն՝ ու ուան
18 Նըքար պուն։ Ճ՛եվապ տա ժը ուանռա ու
կօ. Նը՜ խմանըղ սիլսիլե, հաթա քինկա տե
ժը ռաւ սապըռ պըքըմ, հաթա՞ քինկա տե
19 պը ռաւ պըպըմ, ժը մըռա պինըն աուի։ Ու
աուի անին ժեռա, քինկա քօ րուհ աուի տի,
ղուվա տառշանտ ուի, ու լը արտե քեթը պու
տը կեվըզի ու ժը պավե ուի փըռս քըր՝ ու կօ.
20 Զը՞ գաս ոխթ է քօ աւ դըշդ ժեռա պու.
21 ու աուի կօ, ժը ղառուդիե. Ու աուի ժը
պջ հելաք քըրընե, փըռ ճարան լը ակըրե
հեմ լը ավան ավեթ. Նուա երքը տըքարի ժը
մեռա եարտում պըքը. Նա՛ Բապպ լը սեր
22 մե պը մերհամեթ քըրընե։ Ու Իսա կօ ժե-
ռա, երքը տըքարի պավուր քըրընե, հեր դըշդ
պը միւմքին է ժը աուիռա քը իման դինը։
23 Ու պավե գուռըք ղուվա գիրա ու կօ. Իման
դինըմ եա՛ Բապպ ժը իմանսուզիթիյե մըռա
24 եարտում պըքը։ Ու Իսա քինկա քօ տի

խալգէ պը պաղտանէ տը հաթը պուն ծըվան-
տըն ղայիտի ժը նափաք րուհա՝ ու կօ. Նա՛
լալ ու գառ րուհ էզ ժը գառա էմր տըքըմ
ժը աւ մէռուվէ տէր պէ՛, ու հէնի մէ գէվ լը
25 ուի ։ Ու առուի՝ գիրա՝ ու փըռ էղիյէթ տա
ժէռա՝ ու ժէ տէր հաթ. ու գուռըքը ոգա
մըրի պու, վուսան քօ փըռան կօնը՝ էրքը մըր ։
26 Ու Իսա ժը տէսթէ ուի կըրթ ու հէլ անի
27 առուի, ու աւ սէքընի ։ Ու ախթա քօ առուխ
քէթ լը մալ շակըրտան պը թէնէ ժէ փըռս
քըրըն. լէ չը՞մա էմ նա տըքարը պուն տէր
28 խըստընէ ։ Ու ժը ուանռա կօ. Եւ ծինսէ
հան միւմքիւն նըմը պը հէնի դըշդըքի տէրա-
29 նին, իլլա պը ռօժի ու պը նըմէժ ։ Ու ռա-
պուն ժը ուէ՝ ժը նավ Ճ՚էլիլէ տը պըհուրը
պուն. ու նա տըխօստ եէքի բէ պըհասը ։
30 Չըմա քօ հին տըքըր ժը շակըրտէդ խօ-
ռա, ու տը կօթ ժը ուանռա. էրքը Կ՚ուռէ
մէռուվ տէ թէսլիմ պըպը լը տէսթէ մէռու-
վան. ու առուի տէ պը գուժըն. ու քինկա քօ
պէ գուժտըն՝ լը ռօյա սըսէանտա տէ դըյամ
31 պըքը ։ Ու ուան ֆէհմ նէ տըքըրը պուն աւ
խապէրան. ու տը թըռսիա պուն ժէ փըռս
քըրընէ ։
32 Ու հաթ լը Կ՚աֆարնայումէ. ու քինկա քօ
քէթ լը մալ, փըռս քըր ժը ուան, էրքը լը
ռէտա չը՞ խապէր տըռա պուն հուն պը հէ-
33 վուտուռա ։ Ու առուան հըրքօթ պուն. չըմա

քօ լը ռէտա ժը մէ քի՞ մէզընը խապէր տըտա
34 պուն ։ Ու կավա քօ ռօնըշտ՝ կազի քըր տուա-
նըզտան, ու կօ ժը ուանռա. էրքը եէքէ տը
խուազը ավուլին պուն, տէ բըջուքէ հէմիան
35 պըշտը ու խըզմէթքեարէ հէմիան ։ Ու զա-
ռուք քի կըրթ ու սէքընանտ լը նավ ուան-
տա. ու աուի լը պէր խօ կըրթ ու կօ ժը ուան-
36 ռա ։ Հէր քօ ահվա ժը զառուգան եէքէ գա-
պուլ տըքը պը նավէ մըն՝ աուի մը գապուլ
տըքը, ու քի քօ մը գապուլ տըքը, մը գա-
պուլ նաքը լէ մը շիանտըզէ գապուլ տըքը ։
37 Ճէվապ տա ժէռա Յաննա ու կօ. Եա՛ խօ-
ճա մէ եէքէ տի՝ քը պը նավէ տա ճընան տէր
տը խըրսա ու լը տու մէ նէ տը հալթը պու ու
աուի մէ նահըշըթ, չըմա քօ լը տու մէ նէ տը
38 հալթը պու ։ Ու աուի կօ, ժէ պը կէռըն,
չըմա քօ թունինա եէքէ քօ պը նավէ մըն
քէրամէթան պըքը. ու զուվա պը քարը ժը
39 մըռա քէօթի պէժը ։ Չըմա քօ աւ քօ զը-
40 տէ մէ նըռը ժը ալիյէ մէտայ է ։ Ու քի քօ ժը
ռա պը նավէ մըն էրքը հուն է Մէսիհըն՝
թասքի ավ տը տը վէխուարըն պըռա տըպէժմ
ժը ռա իւճրէթէ խօ գա տէ վունտա նէքը ։
41 Ու քի քօ տըտը խուար քըրըն ժը աւ բը-
ջուքան եէքէ քը ժը մըռա իման դինըն ժէ-
ռա հէնի գանճ է՝ քօ լը աստույէ ուիռա գէ-
վըր քի աշէ պէ ալըգանտըն, ու լը պահրէ
42 պէ ավէթըն ։ Ու էրքը տէսթէ գա՝ գա խուար

տըքըր պըրպըռ ու պահէ ժը խօ, չըմա քօ ժը
դառա գանճ է չօլագ լը հյաթէ քէթըն. Նա
քը դու աէսթէ դա հէպուն, ու լը ճէհէննէմէ
43 չունոըն լը նավա ակրէ նէդափանոըն ։ Լը
քօ քի գուրմէ ուան նա մըրը ու ակրըէ ուի
44 նայէ դափանոըն ։ Ու էյէր լընկէ դա դա
խուար տըքըր պըրպըռ՝ աուի գանճ է ժը դառա
թօփալ լը հյաթէ քէթըն, նա՛ քը դու լըն-
կէ դա հապուն՝ ու լը ճէհէննէմէ դու պէյ ա-
45 վէթըն լը նավա ակրէ նէդափանոըն ։ Լը քօ
քի գուրմէ ուան նա՛ մըրը ու ակրէ ուի նայէ
46 դափանոըն ։ Ու էյէր ջահվէ դա դա խուար
տըքըր տէրխէ աուի, գանճ է ժը դառա պը
ևէք ջահվ լը փատիշահիթիյէ Խուտէ քէթըն
նա՛ քը դու ջահվէ դա հապը՝ ու լը ճէհէննէ-
47 մէ քէթըն ։ Լը քօ քի գուրմէ ուան նա՛
48 մըրը ու ակրէ ուի նայէ դափանոըն ։ Չըմա
քօ հէր քէս պը ակրը դէ խըզյ քըրըն, ու հէր
49 գուրպան պը խըզյ տէ պէ խըզյ պուն ։ Խըզյ գանճ
է, համա էյէր պէ դահմ պըպը պը չը՞ աուի
տէ թէրպիյէ պըպը, էյէր վուսան է հուն
լը խօտա խըզյէ պը քէն, ու պը հէվըսուռա
սէլամէթ պըքըն ։

ՍԷՐ 10

1 Ու ժը ուէ պը ռապունէ լը սինօռէ Յէ-
հուտիան լը ալիյէ տընէ Յօրտանէ հաթ, ու

տիսա խալգ լը պալէ հաթըրն ճըվանտըն, ու-
տուր չավլան քօ ատէթէ ուր պաւ տիսա ժը
ուանրա թալիմ՝ տըտա պու ։
2 Ու Ֆարիսիան պը ճարըպանտընէ ժէ փըրսա
տըքըրըն պաւն ու տը կօթը պուն. էրքը ճա-
3 յիզ է ևէքէ, քօ ժը նա խօ պէրտէ ։ Ու
ճէվապ տա ժը ուանրա՝ ու կօ. Մուսա ժը
4 ուռա չը՞ թէնպիհ քըր ։ Ու ուան կօնը,
Մուսա իզն տա դալագնամէ նըվիսանտընէ,
5 ու պէրտանէ ։ Ճէվապ տա Իսա՝ ու կօ ժը
ուանրա. ժը պօյ հըշք պունէ տըլէ ո նըվի-
6 սանտ ժը ուռա աւ թէնպիհէ ։ Համա ժը իպ-
թիտայէ խալգ քըրընէ Խօտէ աւան մէր ու մէ
7 խալգ քըր, ու կօ ։ Ժը պօյ ուի մէռուվ
պավ ու տիյէ խօ տէ թէրկ պըքը, ու լը բէյ
8 ժընա խօ հառը ։ Ու հէր տույան ևէք կէօվ-
տէ պըպըն. ու ժը ուէ բէվա տըտօ նընըն՝ լէ
9 ևէք կէօվտէ ։ Նուա ճօթ քըրընէ խօտէ
10 ինսան պըռա ճիյէ նէքը ։ Ու լը մալ շակըր-
տէդ ուի տիսա հէմէն ժը պօյ աւ դըշդ ժէ
11 փըրս քըրըն ։ Ու կօ ժը ուանրա, քի քօ
ժընա խօ պէր տըտը ու հէնի ևէքէ տըխթինը,
12 զինա տըքը ։ Ու ժըն ժի էրքը մէրէ խօ պէր
տըտը՝ ու պը պաշկասի քի տը զէվուճէ զինա
տըքը ։
13 Ու ժէռա զառուգան անին քը տէսթ տէյնէ
լը սէր ուան, համա շակըրտան տը ղայիր
14 պուն լը սէր անօղան ։ Ու Իսա քինկա քօ

տի, ղայիտի ու կօ ժը ուանռա, պէրտըն աւ
ղառուգան պըրա՛ ժը մըռա պէն, ժը ուան պը
կէռըն, չըմա քօ փատիշահիթիյէ Խուտէ ժը
15 առուէ աւ հառա է: Պըռա տըպէմ ժը ռռա,
փատիշահիթիյէ Խուտէ քի քօ ոգա ղառուգ
գաւպուլ նաքը, առուի տէ նէ՛ գէվէ լը ուէ:
16 Ու ղառուգան հէլմէզ քըր ու տէսթէ խօ տա-
նի լը սէր ուան՝ ու միւպարէք քըր ուան:
17 Ու կավա քօ առուի ժը ուէ լը ռէ ռապու,
վահա համյա քի լը բէշ պէզիա պը չօք տա-
գինընէ ժէ փըռս տըքըր՝ ու տըկօթ, Եա՛
խօճայէ գանճ էզ չը՞ պըքըմ քօ ժը էպէտի
18 հայաթռա վարիս պըպըմ: Ու Իսա ժէռա
կօ, ժը մըռա չը՞մա գանճ տէժի ժը նէք Խօ-
19 տէ բէթըր գանճ թունընա: Թէնպիհան տը-
զանի, զինա մէքը, գաթըլ մէքը, տըզի մէքը,
տէրէվ շահատէթի մէքը, ու պավ ու տիյէ
20 խօռա իքըրամ պըքը: Ու առուի ճէվապ տա ու
կօ ժէռա. Եա՛ խօճա առուանան հէմիան ժը
ղառութիյէ բէվա մը քըր, նուա հէնի չը՞ գէ-
21 մանիյէ մըն հէյ է: Ու Իսա լը առուի պը
նըրհէռթընէ, հապանտ առուի, ու կօ ժէռա,
նէք գէմանիյէ գա հէյ է. էրքը տը խուազի
թէքմիլ պուն, հա՛ռը հէր չիյէ գա քօ հէյ է
պը ֆըռօշ՝ ու պը տը ժը ֆագիրանռա, ու լը
ազիւմանտա խազնէյէ գա տէ հապը. ու պը՛-
22 կըր խաչէ ու ըրը լը բէյ մըն: Ու աւ լը սէր
ուէ սէօզէ պը գասավէթ քըրընէ՝ մէլուլ չու.

ռասթ ըը ասըմանան նըհէռթ՝ ախ քըշանտ»
35 ու ժէռա կօ․ Էֆֆաթա՝ (եանի վէպէ՛։) Ու
զուվա կըյէ ուի վէ պու, ու կըրէ զըմանէ ուի
36 վէ պու, ու ռասթ խապէր տըտա։ Ու ժը
ուանռա թէնպիհ քըր քօ ժը քէսէռա նա
պէժըն․ համա աուի չըգաս քօ թէնպիհ տը-
քըր ժը ուանռա․ ուան հէնի փըռ վազ տը
37 քըրը պուն։ Ու փըռ թաճիպ տըքըրըը պուն
ու տը կօթը պուն, հէր դըշդ աուի գանճ
քըր, քը ժը գառանռա պըհիստըն տըտը, ու
ժը լալանռա խապէրտան։

ՍԻՐ 8

1 Ուէ ռօյանտա տխսա փըռ խալգ հապու, ու
ժը խուարընռա դըշդ քէ ուան թունննա պու,
կազի քըր շակըրտէդ խօ՝ կօ ժը ուանռա։
2 Ջէյֆա մը դէ ըը սէր ուի խալգէ․ չըմա քօ
նուա սէ ռօ է ըը պա մըն սէքընին․ ու դըշդ
3 քէ ուան թունննա խուարընռա։ Ու էգըը
ուան պըըչի ըը մալա խօ պը շէյինըմ, ըը ռէ-
տա թագաթէ ուան տէ[illegible]ը պըըա․ չըմա քօ
ժը ուան հընըքան ժը [illegible]էէ տուր հաթընէ։
4 Ճ՚էվապ տան ժէռա շակըրտէդ ուի, ըը ուի
չօլէտա ժըՙքօ դու տըքարի պը նան ուանան
5 թէր քըրընէ․ Ու փըռս քըր ժը ուան, չէ՞նա
6 նանէ ն՛ հէյէ, ու ուան կօն, հաֆթ։ Ու
էմը քըր ժը խալգէռա՝ քը ըը սէր արտէ ռօ-

նին, ու հափթ նանան սանտ, շըքըր քըր շը-
քէնանտ ու տա ժը շակըրտանաւ քօ լը պէր
խալգէ տէյնըն. ու ուան տանին լը պէր խալ-
7 գէ: Ու հէմ չէնտ մահսիյէ ուան հապու
ու շըքըր քըր, ու էմր քըր քը ուան ժի լը
8 պէր ուան տէյնըն: Խուարըն ու թէր պուն,
ու հափթ զէնպիլ ժը զէտէ պուն փարչան
9 հէլանին: Ու խուարողան գասա չար հազար
10 պուն, ու ուան պէրտա: Ու զուվա լը կէմիյէ
պը քէթընէ պը շակըրտէդ խօ թէվ՝ հաթը լը
սինօռէ Տըլմանութայէ:

11 Ու Փարիսիան հաթըն՝ ու տէսմթ քըրըն
բէռա տօզ քըրընէ, ու առուի պը Ճառապան-
տընէ նըշան քի ժը ազիւմանան ժէ տը խօստը
12 պուն: Ու աւ լը Ռուհէ խօտա ախ քըշանտ,
ու կօ. Ը՞ու սիլսիլէ չըմա նըշան տը խուազը,
պըռա տը պէմ ժը ռռա. ուի սիլսիլէյէ հան-
13 ռա նըշան տէ նէյէ տայըն: Պէրտա ուան,
տիսա քէթ լը կէմիյէ, ու չու լը ուի ալիյէ
պահրէ:

14 Ու նան սանտընէ պիր քըրըն, ու լը կէմի-
տա ժընան քի բէթըր դըշդ քէ ուան թուն-
15 նա պու: Ու ժը ուանռա էմր քըր՝ ու տը
կօթ. Մ՚էզէքըն, ժը հէվիրէ թըռուշէ Փարի-
16 սիան ու Հէրօտիսան սագըն պըն: Ու լը
նավ խօտա ուան Փըքըր տը քըրը պուն, ու
տը կօթը պուն, ժը պցյ նան թուննա պունէ
17 մէյէ: Իսա զանը ու կօ ժը ուանռա. Չը-

մա՞ ժը պցյ նան թուննա պունէ խօ ֆիքըր
տըքըըն. հէժա հուն ֆէհմ նա՞քըն ու լը պի-
րա խօ նա՞յընըն, հէժա տըլէ ո հըժքըն։
18 Գ ահվէ ո հէյէ ու նա պինըն, կցյէ ո հէյէ ու
19 նա պըհիսըն, ու պիրա խօ նայընըն։ Պէնկա
քօ բէնճ նանան լը նավ բէնճ հազարան մը
շըքէնանտ, չէ՞նտ գուֆա դըժա փարչան ո հէ-
20 լանի, կօն ժէռա, տուանըղտահ։ Ու քէնկա
քօ հաֆթ նանան լը նավ չար հազարան մը
շըքէնանտ, չէ՞նտ զէմպիլ դըժա փարչան ո
21 հէլանի. ու ուան կօն, հաֆթ։ Ու կօ ժը
ուանռա. Լէ չա՞վան հուն ֆէհմ նա քըն։
22 Ու համթը լը Պէթսայիդայէ ու ժէռա քէօռ
քի անին, ու ժէռա լավա տը քըըը պուն քօ
23 պը գէվէ լէ։ Ու ժը տէսմթէ քէօռ կըըթ ժը
կունտ տէր խըստ, թու քըր լը ջահվէ ուի ու
տէսմթէ խօ լը սէր ուի տանի, ու իըռս տը-
24 քըր ժէ, էըքը դըշդ քի տը պի՞նէ։ Մէղէ-
քըր՝ ու տը կօթ. Մէռուվան ռդա տարան տը
25 պինըմ՝ քը տը կէռըն։ Տիսա տէսմթէ խօ լը
սէր ջահվէ ուի տանի, ու առուի նըհէռթըն տա,
ու առուի սաղ պու, ու հէր դըշդ աշիքեար տը
26 տի պու։ Նուի լը մալա խօ շիանտ ու կօ.
Լը կունտ մէ՛ գէվ ու լը կունտ ժը քէսէռա
մէ՛ պէժ։

27 Ու Իսա պը շակըրտէդ խօ թէվ ռապու լը
Փիլիպուս համթը կօթան գաղայէդ Կայսէ-
րիյէ, ու լը ռէտա ֆըռս տըքըր ժը շակըր-

տանուա՝ ու տը կօլժ. Մ՝էռուվան էզ քիյըմ
28 տէժըն ։ Ու ուան ճէվապ տան ու կօն. Յան-
նայէ Թահֆիլչիէ փէժըն, ու հընըքան Իլի-
այէ պաշգասիան ժը փէյղէմպէրան եէքէ.
29 Կօ ժը ուանռա համա հուն էզ քի՞յըմ տէ-
ժըն. Ճէվապ տա փէթրոս ու կօ ժէռա. Դուի
30 Մ՝էսիհ։ Ու ժը ուանռա գանճ թէնպիհ քըր
քօ ժը պօյ ուի ժը քէսէռա նա պէժըն ։
31 Ու տէսմ քըր ժը ուանռա հին քըրընէ,
էրքըր լազըմ է քօ Դուռէ մէռուվ, փըռ է-
զիյէթան պը քըշինը, ու ժը իխթիարան ու
ժը պաշ խախաման ու ժը քեաթիպան՝ պէ
ռատ պուն, ու պէ գուժտըն, ու լը ռօյա սը-
32 սէան դըյամ պըքըր ։ Ու ա— խապէր աշի-
քեար տըկօժը պու, ու փէթրոս լը պա խօ
սանտ աուի, տէսմ քըր ժէռա գարշի կօթընէ.
33 Ու աուի վէկէռիա լը շակըրտան մէզէ քըր.
Թապէլ քըր ժը փէթրոսռա ու կօ, լը բէյ
մըն հառը. Եա՛ Շէյթան, չըմա քօ դու
դըշդէտ Խօտէ տիւշիւմիշ նաքի, լէ դըշդէտ
իսանան ։
34 Ու խալգէ պը շակըրտէդ խօ թէվ կազի
քըր՝ կօ ժը ուանռա. էրքըր եէքի տը խուազը
լը բէյ մըն համթըն պըրռա աուի խօ ինքեար
պըքըր, ու խաչէ խօ հէլինէ ու լը բէյ մըն
35 պէ ։ Չըմա քօ. քի քօ տը խուազը ճանէ
խօ խալաս քըրըն, աուի տէ ունդատա պըքըր,
ու քի քօ ժը պօյ մըն ու ժը պօյ Ինճիլ ճանէ

խօ ուունտա տըքըր՝ տէ խալըս պըքըր աուի։
36 Զըմա քօ չը՞ ֆայտէ տէ պըրպա ժը մէռուվըա
էրքը տընէ հէմի գազանճ պըքըր ու ճանէ խօ
37 ուունտա պըքա։ Նախօտ մէռուվ լը պէ-
38 տէլա ճանէ խօ տէ չը՞ պըտը։ Զըմա քի քի
քօ լը Նավա աւ զընաքեար ու կիւնէքեար
սիլսիլէտա ժը պըյ մըն ու քէլամէ մըն շէրմ
տըքըր․ Կուռէ մէռուվ ժի աուի տէ պը շէրմ
պըքըր, քինկա քօ պը սաղդանաթէ Պավէ խօ
39 ու պը մուգատտէս մէլէքան պէ։ Ու կօ ժը
ուանռա պըռա տը պէմ ժը ռռա քօ ժըվըր սէ-
քընանտողան հընըքան հէնէ քօ դահմա մը-
ըընէ տէ նաս Թինըն, հաթա քօ պը պինըն
փատիշահիթիյէ Խօտէ պը գուվէթ հաթըն։

ՍԷՐ 9

1 Ու բաշէ շէշ ռօյան՝ Իսա Փէթրոս ու Յա-
գուպ ու Յաննայէ սանտ, ու առուանան պը
թէնէ լը սէր ջիյէ քի պըլընտ պըր, ու լը պէր
2 ուան թէպտիլ պու։ Ու ճըլէդ ուի պէրըգի
պուն փըռ սըփի վըուսան քօ լը սէր արտէ գա-
3 սարծիան նըքարըն վըուսան սըփի քըրըն։ Ու
Իլիա պը Մուսառա ժը ուանռա խույայի
4 պու, ու պը Իսառա խապէր տըտա պուն։ Ու
Փէթրոս ճէվապ տա ու կօ ժը Իսառա․ Յա՛
խօճա՝ գանճէ ժը մառա քօ էմ լըվըր պըպըն,
նուա սէ հօլըքան էմ ջէքըն, եէք ժը դա-

ռա, եէք ժը Մուսառա, ու եէք ժը Իլիյէ-
5 առա։ Չըմա քօ ու նա ռըզանը պու չը ռէ
6 ժը չըմա քօ փըռ տըրզըիա պուն։ Ու ժը
ուանռա սի քըռօղ ամռուըքի պու, ու ժը ամըռէ
տառւնտ քի պու ու կօ. Եւսի է Գուռէ մըն
7 տէլալը, ժէռա կօտարի պըքըն։ Ու դաֆըլ
ուան քօ լը տօռա խօ մէզէ քըռըն պաշգա
եէքէ նէ տըն, լէ Թէնէ Իսա պը ուանռա։
8 Ու ուան քինկա քօ ժը չիյէ տը հաթը պուն
խուարը, Թէնպիհ քըր ժը ուանռա քօ տի-
թընէ խօ ժը քէսէռա նա պէժըն, հաթա քօ
գուռէ մէռօւվ ժը մըրիան դըյամ պըքը։
9 Ու ուան աւ խապէր լը պիրա խօ կըրթըն, ու
լը հէվ ու տու փըռս տըգըրը պուն՝ էրքը
10 ժը մըրիան դըյամ քըրըն չի՞ է։ Ու փըռս
քըրըն ժէ ու կօն. չըմա՞ քեաթիպան տէժըն
11 էրքը լազըմը ավալ Իլիա պէ։ Ու առւի ճէ-
վապ տա ու կօ ժը ուանռա, պըռա Իլիա ա-
վըւլ դէ հէր դըշդ լը ծիռա դինը, համա չա-
վան հաթիյէ նըվիսանտըն ժը պօյ գուռէ մէ-
ռօւվ՝ քը փըռ դըշդան տէ պըքշինը ու դըշդ
12 քի տէ հասապ նա պը։ Համա էզ ժը ռա
տէժըմ քի Իլիա հաթ, ու չը քօ խօստըն
ժէռա քըրըն, չավան հաթը նըվիսանտըն ժը
պօյ աւի։
13 Ու հաթը լը պա շակըրտան տի՝ փըռ խալգ
լը տօռա ուան ու քեաթիպան քըր տօղ տը
14 քըրը պուն պը ուանռա։ Ու զուվա խալգ

հէմիան քինկա քօ աուի տին շաշ պուն , ու
լը բէշ պը պազտանէ սըլավան ժէռա տըտա
15 պուն ։ Ու աւ փըռս քըր ժը քեաթիպան ,
էրքը չը տօղ հուն տը քըրը պուն պը ուան–
16 ռա ։ Ու ժը խալքէ եէք ճէվապ տա ու կօ ․
Եա՛ խօճա մը գուռէ խօ ժը դառա անի քը
17 լալ րուհէ ուի հէյէ ։ Ու աուի լը քօ քօ տը
կըրը՝ լը արտէ տըխը ու քէֆ տըպը ու տը–
տանէ խօ տը գըրջինը՝ ու հըշք տը պը , ու մը
ժը շակըրտէդ դառա կօ քի տէր խըն՝ ու ուան
18 Նըքար պուն ։ Ճ՚էվապ տա ժը ուանռա ու
կօ ․ Էյ՛ խմանսըզ սիլսիլէ , հաթա քինկա տէ
ժը ուա սապըռ պըքըմ՝ , հաթա՞ քինկա տէ
19 պը ուա պըպըմ , ժը մըռա պինըն աուի ։ Ու
աուի անին ժէռա , քինկա քօ րուհ աուի տի ,
զուվա տառշանտ ուի , ու լը արտէ քէթը պու–
տը կէվըզի ու ժը պավէ ուի փըռս քըր՝ ու կօ ․
20 Չը՞ գաս ուխթ է քօ աւ դըշդ ժէռա պու ․
21 ու աուի կօ , ժը զառուդիէ ․ Ու աուի ժը
պըյ հէլաք քըրըն է , փըռ ճարան լը ակըրէ
հէմ լը ավան ավէթ ․ Նուա էրքը տըքարի ժը
մէռա եարտում պըքը ․ Եա՛ Րապպ լը սէր
22 մէ պը մէրհամէթ քըրըն է ։ Ու Իսա կօ ժէ–
ռա , էրքը տըքարի պավուր քըրըն է , հէր դըշդ
պը միւմքին է ժը աուիռա քը իման դինը ։
23 Ու պավէ գուռըք զուվա գիրա ու կօ ․ Իման
դինըմ եա՛ Րապպ ժը իմանսուզքիթիյէ մըռա
24 եարտում պըքը ։ Ու Իսա քինկա քօ տի

խալքէ պը պազտանէ տը հաթը պուն ծըվան-
տըն ղըյիտի ժը նափաք րուհռա՝ ու կօ. Նըա՛
լալ ու գառ րուհ էզ ժը գառա էմր տըքըմ
ժը աւ մէռուվէ տէր պէ՛, ու հէնի մէ դէվ լը
25 ուի։ Ու աուի՝ գիրա՝ ու փըռ էզէյէթ տա
ժէռա՝ ու ժէ տէր հաթ. ու գուռըչք ոգա
մըրի պու, վուսան քօ փըռան կօնը՝ էրքը մըր։
26 Ու Իսա ժը տէսթէ ուի կըրթ ու հէլ անի
27 աուի, ու աւ սէքընի։ Ու ախթա քօ աուի
քէթ լը մալ շակըրտան պը թէնէ ժէ փըռս
քըրըն. լէ չը՞մա էմ նա տըքարը պուն տէր
28 խըստըրնէ։ Ու ժը ուանռա կօ. Աւ ծինսէ
հան միւմքիւն նըմը պը հէնի դըշդքի տէր ա-
29 նին, իլլա պը ռօճի ու պը նըմէճ։ Ու ռա-
պուն ժը ուէ՝ ժը նավ Ճ'ըլիլէ տը պըհուրը
պուն. ու նա տըխօստ ռէքի բէ պըհասը։
30 Չըմա քօ հին տըքըր ժը շակըրտէդ խօ-
ռա, ու տը կօթ ժը ուանռա. էրքը Կուռէ
մէռուվ տէ թէսլիմ պըպը լը տէսթէ մէռու-
վան. ու աուի տէ պը գուժըն. ու քինկա քօ
պէ գուժտըն՝ լը ռօյա սըսէանտա տէ գըյամ
31 պըքը։ Ու ուան ֆէհմ նէ տըքըրը պուն աւ
խապէրան. ու տը թըռսիա պուն ժէ փըռս
քըրընէ։
32 Ու հաթ լը Կաֆարնայումէ. ու քինկա քօ
քէթ լը մալ, փըռս քըր ժը ուան, էրքը լը
ռէտա չը՞ խապէր տըտա պուն հուն պը հէ-
33 վուտուռա։ Ու աուան հըսքօթ պուն. չըմա

քօ լը ռէտա ժը մէ քի մէզընը խապէր տըտա
34 պուն ։ Ու կավա քօ ռօնըշտ՝ կազի քըր տու-
անզըտան, ու կօ ժը ուանրա. Էրքը եէքէ տը
խուազը աւխուլին պուն, տէ բըջուքէ հէժիան
35 պըպը ու խազմէթքեարէ հէժիան ։ Ու ղա-
ռուջ քի կըրըթ ու սէքընեանտ լը նավ ուան-
տա. ու աուխ լը պէր խօ կըրըթ ու կօ ժը ուան-
36 րա ։ Պ'ի քօ ահմա ժը զառուգան եէքէ գա-
պուլ տըքըը պը նավէ մըն՝ աուխ մը գապուլ
տըքըը, ու քի քօ մը գապուլ տըքըը, մը գա-
պուլ նաքըը լէ մը շիանտազէ գապուլ տըքէ ։
37 Ճ'էվապ տա ժէռա Յաննա ու կօ. Եա՛ խօ-
ճա մէ եէքէ տի՝ քը պը նավէ դա ճընան տէր
տը խըրա ու լը տու մէ նէ տը հաթը պու ու
աուխ մէ նահըշթ, չըմա քօ լը տու մէ նէ տը
38 հաթը պու ։ Ու աուխ կօ, մէ պը կէռըն,
չըմա քօ թուննա եէքէ քօ պը նավէ մըն
քէրամէթան պըքըը. ու զուվա պը քարը ժը
39 մըռա քէօթի պէժը ։ Չըմա քօ աւ քօ զը-
40 տէ մէ նըժը ժը ալքյէ մէտայ է ։ Ու քի քօ ժը
ռա պը նավէ մըն էրքը հուն է Մ'էսիհըն՝
թասքի աւ տը տը վէխուարըն պըռա տըպէմ
ժը ռա իւճրէթէ խօ դա տէ վունտա նէքը ։
41 Ու քի քօ տըտը խուար քըրըն ժը աւ բը-
ջուքան եէքէ քը ժը մըռա իման դինըն ժէ-
ռա հէնի գանճ է՝ քօ լը աստուայէ ուխռա դէ-
վըր քի աշէ պէ աըրգանաըն, ու լը պահրէ
42 պէ ավէթըն ։ Ու էրքը տէսթէ դա՝ դա խուար

տըքը պըպըռ ու պաղէ ժը խօ, չըմա քօ ժը
դառա գանձ է չօլագ լը հայաթէ քէթըն. Նա
քը տու աէսթէ դա հէպուն, ու լը ճէհէնէմէ
43 չունտըն լը Նաւլա ակրէ նէ՛դաֆանտըն ։ Եղը
քօ քի գուրմէ ուան նա մըըը ու ակըըէ ուփ
44 Նայէ դաֆանտըն ։ Ու էրքը լընկէ դա դա
խուար տըքը պըպըռ՝ աուփ գանձ է ժը դառա
թօփալ լը հայաթէ քէթըն, նա՛ քը տու լըն-
կէ դա հապուն՝ ու լը ճէհէնէմէ դու պէյ ա-
45 վէթըն լը Նաւլա ակրէ նէդաֆանտըն ։ Եղը քօ
քի գուրմէ ուան նա՛ մըըը ու ակրէ ուփ Նայէ
46 դաֆանտըն ։ Ու էրքը ջահվէ դա դա խուար
տըքը աէ՛րխէ աուփ, գանձ է ժը դառա մը
եէք ջահվլ լը փատիշահիթիյէ Ասօտէ քէթըն
նա՛ քը տու ջահվէ դա հապը՝ ու լը ճէհէնէ-
47 մէ քէթըն ։ Եղը քօ քի գուրմէ ուան նա՛
48 մըըը ու ակրէ ուփ Նայէ դաֆանտըն ։ Չըմա
քօ հէր քէս մը ակըը դէ խըղ քըըըն, ու հէր
49 գուրպան մը խըղ տէ պէ խըղ պուն ։ Խըղ գանձ
է, համա էրքը պէ դահմ պըպը մը չը՞ աուփ
տէ թէրպիյէ պըպը, էրքը վուսան է հուն
լը խօտա խըղէ մը քէն, ու մը հէվլուտուռա
սէլամէթ մըքըն ։

ՄԱՐ 10

1 Ու ժը ունէ մը ռապունէ լը սինօռէ Յէ-
հուտիան լը ալիյէ տընէ Յորտանէ հաթ, ու

տիսա խալգ ըը պալէ հաթըըն ճըվանտըն, ու
ատուի չավան քօ ատէթէ ուի պու տիսա ժը
ուանրա թալիմ՛ տըտա պու ։
2 Ու փարիսիան պը ճարըպանտըընէ ժէ վըրա
տըքըրը պուն ու տը կօթը պուն. էրքը ճա-
3 յիզ է ևէքէ, քօ ժը նա խօ պէրտէ ։ Ուի
ճէվապ տա ժը ուանրա՝ ու կօ. Մուսա ժը
4 ռուա չը՞ թէնպիհ քըր ։ Ու ուան կօնը,
Մուսա իզն տա ղալաղնամէ նըվիսանտընէ,
5 ու պէրտանէ ։ Ճէվապ տա Իսա՝ ու կօ ժը
ուանրա. ժը պօ հըշք պունէ տըլէ ո նըվի-
6 սանտ ժը ռուա աւ թէնպիհէ ։ Համա ժը իպ-
թիտայէ խալգ քըրընէ Խօտէ ուան մէր ու մէ
7 խալգ քըր, ու կօ ։ Ժը պօ ուի մէրօվ
պավ ու տիյէ խօ տէ թէրկ պըքը, ու լը բէյ
8 ժընա խօ հառը ։ Ու հէր տույան ևէք կէօվ-
տէ պըպըն. ու ժը ուէ բէվա տըտօ նընըն՝ լէ
9 ևէք կէօվտէ ։ Նուա ճօթ քըրընէ Խօտէ
10 ինսան պըրա ճիյէ նէքը ։ Ու լը մալ շակըր-
տէդ ուի տիսա հէմէն ժը պօ աւ դըշդ ժէ
11 փըրս քըրըն ։ Ու կօ ժը ուանրա, քի քօ
ժընա խօ պէր տըտը ու հէնի ևէքէ տըսթինը,
12 զինա տըքը ։ Ու ժըն ժի էրքը մէրէ խօ պէր
տըտը՝ ու պը պաշկասի քի տը զէվուճէ զինա
տըքը ։
13 Ու ժէրա զառուգան անին քը տէսթ տէյնէ
լը սէր ուան, համա շակըրտան տը ղայիտ
14 պուն լը սէր անօղան ։ Ու Իսա քինկա քօ

տի, ղայիտի ու կօ ժը ուանըա, պէրտըն աւ
ղառուգան պըրըա՝ ժը մըռա պէն, ժը ուան պը
կէռըն, չըմա քօ փատիշահիթիյէ Խօտէ ժը
15 առէ աւ հառա է: Պըռա տըպէմ ժը ռռա,
փատիշահիթիյէ Խօտէ քի քօ ռգա զառուգ
դապուլ Նպքը, առւի տէ Նէ՝ գեվէ լը ռւէ:
16 Ու զառուգան հէլմէզ քըրռ ու տէսմթէ խօ տա-
նի լը սէր ուան՝ ու միւպարէք քըր ուան:
17 Ու կավա քօ առւի ժը ռւէ լը ռէ ռապըռւ,
վահա համբա քի լը բէշ պէզիա պը չօք տա-
գինընէ ժէ փըռս տըքըր՝ ու տըկօթ, Նա՛
խօճայէ գանճ էզ չը՞ պըքըմ քօ ժը էպէտի
18 հայաթռա վարխս պըպըմ: Ու Խա ժէռա
կօ, ժը մըռա չը՞մա գանճ տէժի ժը նէք Խօ-
19 տէ բէթըր գանճ թուննա: Թէնպիհան տը-
զանի, զինա մէքը, գաթըլ մէքը, տըզի մէքը,
տէրէվ շահատէթի մէքը, ու պավ ու տիյէ
20 խօռա իքրամ պըքը: Ու առւի ճէվապ տա ու
կօ ժէռա. Նա՛ խօճա առուանան հէմիան ժը
զառուլթիյէ բէվա մը քըր, Նուա հէնի չը՞ գէ-
21 մանիյէ մըն հէյ է: Ու Խա լը առւի պը
Նըհէռթընէ, հապանտ առւի, ու կօ ժէռա,
նէք գէմանիյէ դա հէյ է. էրքը տը խուազի
թէքմիլ պուն, հօռը հէր չիյէ դա քօ հէյ է
պը Փըռօշ՝ ու պը տը ժը Փաքիրանըա, ու լը
ազխումանտա խազնէյէ դա տէ հապը. ու պը-
22 կըր խաչէ ու ռրը լը բէյ մըն: Ու աւ լը սէր
ուէ սէօզէ պը դասավէթ քըրընէ՝ մէլըւէ չըւ.

23 չըմա քօ փըռ վարիյէթէ ուփ հապու ։ Ու
Իսա լը տօռա խօ պըլ մէզէ քըրընէ՝ կօ ժը
շակըրտանըռա ուան քօ համբանէ չա՛վան զօռ
է ժը ուանըռա լը փատիշահիթիյէ Խօտէ քէ-
24 թընէ ։ Ու շակըրտան լը սէր սէօզէդ ուփ տը
աճապան տը պուն . համա Իսա տիսա ճէ-
վապ տա ժը ուանըռա ու կօ , Նա՛ էվլատան ,
չը՛ գաս զօռէ ժը ուանըռա քօ լը սէր խօրթիյէ
խօ ումուտէ խօ տանըն՝ փատիշահիթիյէ Խօ-
25 տէ քէթըն ։ Գօլայ է քօ տէվէ ժը գուլէ
տէրզիյէ պըր չօ՝ նա քի զէնկին պըր գէվէ լը
26 փատիշահիթիյէ Խօտէ ։ Ու ուան հէնի փըռ
տը աճըպանտը պուն՝ ու պը հէվրա տուռա տը
կօթը պուն, նուա հէնի քի՞ տըքարը խալաս
27 պուն ։ Ու Իսա լը ուան պընըհէռթընէ՝ կօ .
Եւ ժը ալիյէ մէռուվան պէ միւմքին է, հա-
28 մա լը պէր Խօտէ հէմի դըշդ գօլայ է ։ Ու
Փէթրոս ժէռա կօթընէ տէսթ քըր . վահա մէ
հէմի դըշդան պէրտան ու լը բէյ դա հաթըն ։
29 Իսա ճէվապ տա՝ ու կօ . Պըռա տըպէմ ժը
ռա , գաթ եէքէ թունընա քօ ժը պօյ մըն եա
ժը սէմէտէ Ինճիլ մալ՝ եա պըրէյան՝ եա խուշ-
գան եա պավ եա տի եա ժըն եա էվլատան
30 եա զէվիյան թէրք քըր ։ Նուա լը ասիրէ հան-
տա սատ գաթ մալան ու պըրէյան ու խուշ-
գան ու տիյան ու ըլէտան ու զէվիյան՝ պը
թէվլի գաւարանտընէ . ու ասիրէ տըն քօ տէ
31 պէ էպէտի հայաթէ տէ նասթինը ։ Չըմա քօ

միրա ավուլիան տէ պը պըն բաշյըն՝ ու բաշյը-
32 նան՝ ավուլյըն։ Ու ուան լը ալիյէ Գուտսէ
ռա տը պու պուն ու հէժա լը ռէա պուն,
ու Իսա լը պէշ ուան տը չու պու, ու ուան
տը աճըպանտը պուն հէմ տը թըրսիա պուն.
ու տիսա տուանզտան լը պալէ սանտ, տէսթ
քըր ժը ուանռա կօթընէ չըքօ ժէռա տէ պը
33 գավմիա։ Ու կօ. վահա էմ լը Գուտսէ ռա
տը պըն, ու գուռէ մէրուվ տէ պէ թէսլիմ
պուն ժը պաշ իմամանռա ու քեաթիպանռա,
ու աուի տէ ժը մըրընա հէօքըմ պըքըն, ու
աուի տէ ժը դայիֆանռա թէսլիմ պըքըն։
34 Ու աուի տէ մասգարա պըքըն ու պը գուռթըն
աուի. ու թու պըքըն ժէռա ու պը գուժըն,
ու լը ռօյա սըսէյանտա տէ գըյամ պըքը։
35 Ու լը պալէ չուն գուռէդ Զէպէթօսէ Յա-
գուպ ու Յուհաննա՝ ու կօնը ժէռա. Յա՛. խօ-
ճա էմ տը խուազըն, քօ էմ չը քօ ժը դա
36 պը խուազըն ժը մէռա պըքի։ Ու աուի կօ՝
ժը ուանռա, չը՞ տը խուազըն ժը մըն քը ժը ու-
37 ռա պըքըմ։ Ու ուան կօնը ժէռա, քէրէմ
պըքը ժը մէռա քը ժը մէ նէքէ լը ալիյէ
ռասթէ դա ու նէքէ լը ալիյէ չէփէ դա ռօ-
38 նին լը սալդանաթէ դա տա։ Ճ՚էվապ տա Ի-
սա՝ ու կօ ժը ուանռա, հուն նըզանըն չը տը
խուազըն. տըքա՞րըն վէխուն աւ թասէ քօ է-
զէ տէ վէխում, նա պը աւ թահֆիլ թահֆիլ
պըպըն, քօ էզ տէ թահֆիլ պըպըմ ու ուան

39 կօնը ժէռա էմ տըքարըն. Ու Իսա կօ ժը
ուանըռա, աւ Թասէ քօ էզ տէ վէխում, հուն
տէ վէխուն ու պը աւ Թահֆիլէ քօ էզ բէ
40 Թահֆիլ պում, տէ Թահֆիլ պըպըն: Ա-
մա լը ռասթ ու չափէ մըտա, ռօնըշտըն էմըն
նընը տայըն. լէ ժը ուանըռա տէ պէ տայըն,
41 ժը ուանըռա քօ հաթիյէ հազըր պուն: Ու
քինկա քօ աւ տահ շակըրտէ տընան պըհիս-
տըն, տէսթ քըրըն ղայիտանտընէ լը սէր Յա-
42 գուպէ ու Ահննայէ: Ու Իսա լը պալէ կա-
զի քըր ուան՝ ու կօ ժը ուանըռա, հուն տը
զանըն ժը դայֆանըռա հաթը կօթան մէզընան՝
լը սէր ուան հէօքմաթ տաժօն, ու համբայէգ
43 ուան զապիտիթի տըքըն ժը ուանըռա: Ամա
լը նավ տըտա վուսան տէ նապը, լէ ժը ո՛ քի
քօ մէզըն պուն տը խուազը, աւ ժը ռառա խըզ-
44 մէթքեար տէ պըպը: Ու ժը ո՛ քի քօ բէշ
պուն տը խուազը գուլէ ո՛ հէմիան պըրա պը-
45 պա: Չըմա քօ գուռէ մէռուվ ժինա հաթ
քի ժէռա խըզմէթ պըպը, լէ խըզմէթ պըքը,
ու ճանէ խօ ժը տէլա փըռան Թէլէֆ պըքը:
46 Ու հաթըն լը Իրիխայէ, ու աւ՝ շակըրտան
հէմ պը փըռ ճըվաթան քինկա քօ ժը Իրի-
խայէ ռատը պու պուն, գուռէ Տիմա քէօռ
Պարթիմավուս լը ռէտա պը ռօնըշտընէ պարս
47 տը քըրը պու: Ու քինկա քօ պըհիստ քօ
Նասրանի Իսա է՝ տէսթ քըր գուռընէ՝ ու կօ-
Թընէ, Յա՛ գուռէ Տավուտ Իսա ժը մըռա

48 մէրհամէթ պըքըր։ Ու փըռան ժէռա տը ղա-
յիտի պուն՝ քօ հէշ պը, համա աուի հէնի
փըռ՝ եա՛ գուռէ Տավուտ ժը մըռա մէրհա-
49 մէթ պըքըր տը գիրա պու։ Ու Իսա սէքընի
ու էմրի քըր քօ աուի կազի պըքըն, ու
պը կազի քըրընէ քէօռէ՝ ժէռա կօնը, փէթ
50 պը՛ ու ռապը՝ դա կազի տըքըր։ Ու աուի ճը-
լէ խօ ավէթ ու պը ռապունէ հաթը լը պա
51 Իսայէ։ Ճ'էվապ տա ժէռա Իսա՝ ու կօ. Չը՞
տը խուազի քօ ժը դառա պըքըմ, քէօռ կօ
52 ժէռա, Եա՛ խօճա ջահվէ մըն վէ պէ։ Ու
Իսա կօ ժէռա հա՛ռը իմանէ դա դա սաղ քըր,
ու զուվա հաթը վէխուն, ու լը ռէտա լը բէյ
Իսա տը չօ պու։

ՄՂՐ 11

1 Ու քինկա քօ նէզէ Գուտսէ պուն՝ լը
Փէթֆագէյէ ու Պէյթանիյէ՝ լը Նիզա ջիյէ
Զէյթունէ ժը շակըրտան տըտոյան շիանտ։
2 Ու կօ ժը ուանռա, հառըն լը կիւնտէ հանա
քօ լը պէր ռ է. ու կավա քօ լը ուէ պը գէ-
վըն՝ տէ ճահշքի հաթը կըրէտան պը պինըն.
քը լը սէր ուի գաթ քէսքի նէ ռօնըշտիյէ.
3 վէքըն աուի ու ժը մըռա պինըն։ Ու էրքը
նէքի պէժը ժը ռռա չըմա՞ աւ դըշտ տըքըն,
պէժըն քօ ժը խօտիյէ ուիռա լազըմ է. ու
4 զուվա լըվըր. տէ պը շէյինը աուի։ Ու աուան

չուն տին ճահշէ լը տէվէ ռէտա լը պէր տէ-
5 րէյէ լը տէրվա, ու վէքըրըն աուի : Ու լը
ուէ ժը սէքընանտողան հընըքան կօն ժը ուան-
6 ռա. Զը՞ տըքըն, չըմա՞ վէտըքըն ճահշէ : Ու
ուան չավան քօ Իսա ժը ուանռա էմր քըր,
7 ժը ուանռա կօն, Ու ուան պէրտան : Ու ճահ-
շէ անին ժը Իսառա ու լը սէր ուի ճըլէ խօ
8 տանին, ու ռօնըշտ լը սէր ուի : Ու փըռան
ճըլէդ խօ լը սէր ռէ ռատըխըստը պուն, ու
հընըքան ժի ժը տարան կուլիան տը պըրի-
9 պուն ու լը սէր ռէ ռա տը խըստը պուն : Ու ժը
բէշ ու ժը բաշ չունտօղան տը գիրա պուն ու
տը կօթը պուն, Օսաննա պը նավէ Խուտէ
10 հաթող միւպարէք պըպը : Պը նավէ Խուտէ
հաթող փատիշահիթիյէ պավէ մէ Տավուտ
միւպարէք պը պը, լը փըռ պըլընտա Օսաննա :
11 Ու Իսա լը Կուտուսուշէրիֆէ ու լը տաճարէ
քէթ, ու լը չար ալիյէ լը հէմի դըշդան նը-
հէռթ, ու հէնի պէ ըխթ պու պը տուանզ-
տահան լը Պէյթհանիայէ ռապու :
12 Ու ռօժա տընէ քինկա քօ ժը Պէյթհանիայէ
13 ռա տը պօ պուն պըրչի պու : Ու ժը տուրվա
պը փէլչըման դըժի տար քի հէժիլէ տի. հա-
թը քօ պէլքի լը ուէ դըշդըքի պը պինը ու
քինկա քօ հաթը լը պա ուի ժը փէլչըման բէ-
թըր դըշդ քի նէ տի, չըմա քօ ըխթա հէ-
14 ժիլան նէ պու : Ու Իսա ճէվապ տա ու կօ
ժէռա . հէնի ժը դա էպէտա իէքէ Ֆէգի նա

15 խօ, ու շակըրտէդ ուի պըհիստըն ։ Ու հաթըն
լը Գուտսէ ․ ու Իսա լը հէյքէլէ քէթ՝ ու
տէսթ քըր տէր խըստընէ փըռօթօղան ու քը-
ռօղան քը լը Նավ տաճարտա պուն․ ու տէղ-
կեահէ սարրաֆան պէլա քըր, ու քիւրսիյէ
16 գէվօք փըռօթօղան գուլըուպանա ։ Ու պէր նա
տըպա պու քօ եէքէ ժը Նավ տաճարէ փըրագ
17 քի պը պըհուրինէ ։ Ու թալիմ տը քըր ու տը
կօթ ժը ուանռա․ Հաթիյէ Նըվիսանտըն քօ
մալա մըն մալա իխատէթէ տէ պէ կօթըն ժը
հէմի ղայֆանռա․ համա հուն մաղարայէ տը-
18 զըն քըրըն ուի ։ Պաշ խախամըն ու քեա-
թիպան պըհիստըն , ու աուի հէլաք քըրընռա
փուրսէթ քի արամիշ տը քըրըը պուն․ համա
ժը տը թըռսիա պուն․ չըմա քօ խալգէ հէմի-
ան լը սէր թալիմէ ուի աճէպ տը մա պուն ։
19 Ու քինկա քօ էվար պու՝ ժը պաժէր տէր քէ-
թըն ։
20 Ու լը սըպէտա քինկա քօ ժը ուէ տը պը-
հուրը պուն , տինը տարէ հէժիրէ քօ ժը գուր-
21 մէտա հըշք պուն ։ Ու պիրա փէթրոսէ հաթ
ու կօ ժէռա․ Եա՛ խօճա՝ վահա տարէ հէ-
22 ժիրէ քօ դա լանէթ քըր հըշք պույէ ։ Ճ՛է-
վապ տա Իսա՝ ու կօ ժը ուանռա․ Իրքը ի-
23 մանէ ա լը սէր Խօտէ պըրպը ։ Եուա պըռա
տըպէժմ ժը ուա, քի քօ ժը աւ չիյայէ հան-
ռա պէժը՝ ռա՛պը ու լը պահրէ պը գէվ, ու լը
տըլէ խօտա շիֆէ Նաքը, լէ իման պինը չըքա

պէժը տըպը, տէ պըպը ժէռա՝ չը.քօ պէժը։
24 Վը պօյ ուի տէժըմ ժը ռռա, չը դըշդ քօ պը
նըմէճ տը խուաղըն հուն ու իման գինըն էր-
25 քը տէ պըօթինըն տէ պը պը ժը ռռա։ Ու
օխթա քօ նըմէճ տը.քըն էրքը լը պէր քէսէքի
դըշդ քի ո հէյ է, ավֆ պը.քըն, վուսան քօ
Պավէ ո քօ լը ասխումանտայ է ավֆ պը.քը ժը
26 ռռա սուճէ ո։ Համա էրքը հուն ավֆ նէ-
քըն, պավէ ո ժի քօ լը ասխումանտայ է սուճէ
ո ժը ռռա ավֆ նա.քը։
27 Վը ուէ տխսա լը Պուտսէ հաթըն, ու ա-
ուի լը տաճարտա քինկա քօ տը կէռխա պու,
պաշ խախամըն ու քեաթիպան ու իխթիա-
28 րան հաթըն լը պալէ։ Ու կօնը ժէռա. Ուա-
նան պը չը հէօքմաթէ տը քի, ու քի՞ տա
ժը զառա ու հէօքմաթէ ու դըշդան.քըրընէ։
29 Չ՚էվապ տա Իսա՝ ու կօ ժը ուանռա. Էժի
ժը ռռա դըշդ.քի փըռս տը.քըմ ժը մըռա ճէ-
վապ պըտըն, ու էղ տէ պէժըմ ժը ռռա՝ պը
չը հէօքմաթէ էղ տը.քըմ ու դըշդէ հան։
30 Թուահֆիլէ Համնայէ, ժը ասխումա՞ն պու՝ եա
31 ժը մէռուվան, ճէվապ պըտըն ժը մըռա։ Ու
ու լը նավ խօտա տխուշխումիշ տը պու պուն ու
տը կօթը պուն, էրքը ժը ասխումանան էմ պէ-
ժըն, տէ պէժը, Լէ չըմա՞ հուն իման նէ
32 անին ժէռա։ Համա էրքը էմ պէժըն ժը
մէռուվան, ժը խալքէ էմ տը թըռպըն, չըմա
քօ հէմիան իման տը անի պուն էրքը Հաննա

33 փէյղէմպէր է ։ Ջ՚էվայ տան ու կօն ժը ի-
սաուա . Ի՛մ նէ տըղանին . ու Իսա Ճէվապ
տա ժը ուանուա ու կօ . Ի՛ժի նա պէժըմ, պը
չը հէօքմաթէ էղ տը քըմ աւ գըշգ ։

ՍԻՐ 12

1 Ու տէսմ քըր պը թէմնիլան պը ուանուա
խապէր տանէ ու կօթը նէ, Իսէք մէռուվ քի
ռապ տանի ու լը տօռա ուի սէնճ քըշանտ,
ու մահսէրէ քօ լա ու գույլէ ջէքըր, ու աուի
տա տէսթէ փալըյան ու աուի չու լը գուր-
2 պէթէ ։ Ու լը ոխթէտա խըղմէթքեարքի շիանտ
ժը փալպյանուա քը ժը փալըյան մահսուլե
3 ռապէ պըսթինը ։ Ձամա ուան աուի կըրթըն
4 ու քուլթան՝ ու վալա ռէ քըրըն ։ Ու տխա
պաշգա խըղմէթքեար քի ժի շիանտ, աուի պը
գէվըր քըրնէ պըրինտար քըրըն սէրէ ուի՝
5 ու պը ռէղիլ քըրընէ պէրտան ։ Ու տխա
պաշգա քի շիանտ, աուի ժի գուշտըն . ու հէ-
նի փըռան՝ քօ հընըքան գուլթան՝ ու հընը-
6 քան գուշտըն ։ Ու բաշէ հէմիան գուռըք քի
ուի տէլալը հապու աուի շիանտ ժը ուանուա՝
կօ քի պէլքի ժը գուռէ մըն շէրմ պըքըն ։
7 Ձամա փալըյան քինկա քօ տին աուի քօ տը
հաթը պու, կօն ժը հէվուտուռա ուխա է վա-
րխ, օրըն էմ պը գուժըն ուի, ու միրաս ժը
8 մէռա պըպը ։ Ու կըրթըն աուի ու գուժտըն,

9 ու ժը ռէզէ տէր խըստըն աուի ։ ՙՆուա խօ-
տիյէ ռէզէ տէ չը՞ պըքը. տէ պէ, ու փալա-
յան տէ հէլաք պըքը ու ռէզէ պաշղասիան-
10 ռա տէ պըտը ։ Էւ նըվիսէ հան հուն նա
խօնտըն, էրքը աւ գէվըր քօ եափուճիան լը
պէր դըշդքի տա նանին, սէրիյէ ռուքնէ պու ։
11 Ուիա ժը Խօտէ պու ու լը պէր ջահվէ մէ ա-
12 ճէպ է ։ Ու տը խօստը պուն աուի կըրթընէ՝
համա ժը խալգէ թըռսիան չըմա քօ Փէհմ
քըրըն քօ աւ թէմսիլա ժը պօյ ուան կօ. ու
աուի պէրտան ու չուն ։
13 Ու ժը Ֆարիսիան ու Հիրօտիսան հընըքան
ժէռա շիանտըն. քը պը խապէր աուի պը կը-
14 րըն ։ Ու ուան հաթըն, պը Ֆէնտ փըռս տը-
քըրը պուն ժէ ու տըկօթը պուն. Յա՛ խօ-
ճա էմ՝ տը զանըն քօ դու ռաստի ու ժը պօյ
քէսէ ումուրէ դա նընը, չըմա քօ լը խաթըրէ
քէսէ մէզէ նա քի, իլլա ռէյա Խօտէ պը
ռաստ հին տըքի, ժը Հիւնքեարռա խարաճ
տայըն ճայիզ է եա նա, էմ պըտը՞ն, եա նէ-
15 տըն ։ Ու աուի տըռուըթիէ պը զանը պունէ
կօ ժը ուանռա, հուն չըմա՞ մը տըճառապի-
նըն. ժը մըռա տինար քի պինըն, քը պը
16 պինըմ ։ Ու ուան անին, ու կօ ժը ուան-
ռա, աւ սուրէթէ հան քօ լը ուիայէ է քի՞ է
եա նըվիս, ու ուան կօնը ժէռա՝ է Հիւնքեար ։
17 Ճ՚էվապ տա ժը ուանռա Իսա ու կօ. Հա՛ռըն
աւ քի է Հիւնքեարէ՝ ժը Հիւնքեարռա պըտըն,

ու աւ քի է Խօտէ է՝ ժը Խօտէռա պըտըն ,
ու աճըպանտըն լը սէր աւի ։
18 Ու գըյամ Թունյա կօթող սատուգիան հա-
Թըն լը պալէ , ու ժէ փըռս տըքըրը պուն ու
19 տը կօթը պուն ։ Եա՛ խօճա Մուսա ժը մէ-
ռա նըվիսանտ քօ էքըր պըէյ ճէքէ պըմըէ ու
ժը նէ պը հէլէ , ու զուրիյէթ նէ հէլէ , պըէյ
աւի տէ ժընա ուի պըսթինը , ու ժը պըէյ խօ-
20 ռա զիւրիյէթ տէրխէ ։ Հուա լը պա մէ հաֆթ
պըէ հապուն , ավուլըն ժըն սանտ ու մըր , ու
21 զիւրիյէթ նէ հըշթ ։ Ու իքինճի աուի սանտ
ու մըր , ու աւ ժի զիւրիյէ նէ հըշթ , վուսան
22 իւչիւնճի ժի սանտ աուի ։ Ու աուի հաֆթ
ժի սանտ , ու զիւրիյէթ նէ հըշտըն ու ժը
23 բաշէ հէմիան ժընըք ժի մըր ։ Հուա լը ոխ-
Թա գըյամէթէ , քինկա քօ գըյամ պըքըն ,
ժը ուան ժը քի՞ ժանռա տէ ժըն պըպը ա-
ուի , չըմա քօ աուի հաֆթան ժի ժըն քըրըն ։
24 Ջ՚էվապ տա Իսա ու կօ ժը ուանռա , ժը պըյ
աւ նընը՞ քօ հուն շաշ պունը քը Նէ քի-
Թէպան տըզանըն ու նա զուվէթէ Խօտէ ։
25 Չըմա քօ քինկա քօ ժը մըռիան գըյամ պը-
քըն , նա ճամէրան ժըն տըսթինըն , նա ժի
ժընան մէր տըսթինըն , լէ օզա մէլէքէ ասի-
26 ման ըն ։ Համա ժը պըյ գըյամէ մըռիան՝
քօ գըյամ տըսթինըն , լը քըթէպէ Մուսա-
տա հուն նա՞ խօնտըն լը սէր տըռինէրմ չա-
վան Խօտէ ժէռա կօ , էզ իմ՝ կօ , Խօտէյէ

Իպրահիմ՝, ու Խօտէյէ Իսահագ, ու Խօտէյէ
27 Յագուպ։ Ու տախի խօտէյէ մըրթյան նըրնը̀
ըէ սաղլան, Նուա հուն փըրու շաշըն։
28 Ու ժը քետաթիպան նէքէ համ՝ կօտարի տը
քըր ժը ուանաւ օխթա քօ ուան տօղ տը քըր-
րը պուն, քինկա քօ տի էրքը գանձ ճէվապ
տաա ժը ուանուա, փըրու քըր ժէ ու կօ, թէն-
29 պիհէ ավրլին քի՞ ժան է։ Ու Իսա կօ ժէ-
ռաա ժը հէմիան ավրլին ուխա է. կօտարի պը-
քը եա՛ Իսրայիլ, Խօտէյ ու Միլահէ մէ նէք
30 Խօտէ է։ Ու տէ պը հուպինի Խօտէ ու Մի-
լահէ խօ ժը հէմի տըլէ խօ, ու ժը հէմի վըւ-
ճիտէ խօ. ու ժը հէմի փըքըրէ խօ, ու ժը հէ-
մի գուվէթէ խօ. ուխա է թէնպիհէ ավրլին։
31 Ու էքինճի ուգա ուխա, հավալէ խօ ուգա խօ-
տէ պըհուպըննի, ժը ուանան բէթըր մէզըն
32 թէնպիհ թուննա։ Ու քետաթիպ կօ ժէռաա,
խօշ՝ եա՛ խօճա, դա ռաստ կօ, քի Խօտէ նէ-
քէ, ու ժը ուի բէթըր պաշգասի քի թուննա։
33 Ու տախի ժը պիւթիւն տըլէ, ու ժը պիւթիւն
գուվէթէ, ու ժը պիւթիւն փըքըրէ հուպան-
տըն, ու հավալ ուգա խօ հուպանտըն, ժը հէ-
մի ողջակէզան ու ժը գըրպանան բէթըր է։
34 Ու Իսա քինկա քօ տի, պը ադըլ ճէվապ տաա,
կօ ժէռաա, ժը փատիշահիթէյէ խօտէ տուր-
նըննի, ու հէնի պաշդասի քի ճուրհաթ նէ տը
քըր ժէ դըշդ քի փըրո քըրընէ։
35 Ճ՛էվապ տաա ու կօ Իսա, կավէ քօ ըը տաա-

ճարտա հին տըքըր. Կեաթիպան չավա՞ տէ-
36 ժըն քօ Մէսիհ գուռէ Տավուտ է: Ու Տա-
վուտ պը խօ պը Րուհէլ գուտս տէժը, Րապպ
ժը Րապպէ մըռա կօ. Լը ալիյէ սաղա մըռօ-
նի՝ հաթա քօ տըժմընէդ գա բէլ քըրըմէ գա-
37 պըքըմ: Նուա էրքը Տավուտ պը խօ սաւի
Րապպ տէժը, չավա՞ն գուռէ ուի տըպը, ու ժը
խալքէ գըռան ժը տըլէ խօ ժէռա կօտարի տըքըր:
38 Ու տըկօթ պը հին քըրըմէ լը թալիմէ խօ-
տա. Մագլընըն ժը քեաթիպան ռաան քօ տը
հուպինըն պը ճըլէ գանճ կէռանտըն ու լը չար-
39 շիանտա սըլավան: Ու լը ճէմիաթտա քիւր-
սիյէ ավըլին, ու լը տաօթանտա ճիյէ պըլըն-
40 տան: Աւան քօ մալա ժընէպիյան տը խուն,
ու ժը պօյ խույայի պունէ նըմէճէ խօ տըրէժ
տըքըն, ուան հէնի փըռա տէ հէօքմ պըպըն:
41 Իսա լը պէր խազնայէ սէքընի՝ տը նըհէռթ
էրքը չավան խալքէ լը խազնայէ մանգըրէ պա-
խըր տավէ ժը, ու փըռա խօրդան փըռա դըշդ
42 ավէթըն: Ու ֆագիր ժընէ պի քի հաթ՝
ու տու փուլըքան ավէթ, քը մանգըր քի տը-
43 քը: Ու շակըրտան լը պալէ կաղի քըր ու
կօ ժը ուանռա. Գըռա տը պէմ ժը ռա, քը
աւ ֆագիր ժընէպի լը խազնէյէ ավէթօղան
44 ժը հէմիան փըռա ավէթ: Չըմա քօ հէմիան
ժը զէտէ պունէ խօ ավէթըն, համա ժընըքէ
հան՝ ժը ֆագիրիթիյէ խօ՝ հէր չըքի ուի հա-
պու, մալէ խօ հէմի ավէթ:

ՍԷՐ 13

1 Ու քինկա քօ ժը տաճարէ տէր ար հաթ,
ժը շակըրտէ ուխռա ենքէ ժէռա կօ. Նա՛ խօ-
ճա պընէռ շավան գէվըր ու չը թիւրըխւ պի-
2 նանըն։ Ջ՚էվապ տա ժը ուանռա Իսա՝ ու
կօ. տը պի՞նի աւ գէվըրէդ մէզընան, պըռա
տըպէմ ժը ռռա, քօ տէ նամինա գէվըր լը
սէր գէվըր լը ռէ՝ քօ տէ նէյէ հէլօշանտըն։
3 Ու քինկա առւի լը ջիյէ Զէյթունէ լը
պէր տաճարէ ռօնըշտի պու, փըռա քըրըն ժէ
պը թէնէ փէթրոս ու Եաքուպ ու Յաննա
4 ու Անտրէա։ Պէժը ժը մէռա՝ քի՞նկա տէ
պըպը առւի, չը՞ նըշան տէ պըպը՝ ոխթա
5 թէքմիլ պունէ աւ հէմի դըշգան։ Ջ՚էվապ
տա Իսա ու կօ ժը ուանռա, Սագըննըն քօ եէ-
6 քէ ո՛ նէ խաբինը։ Չըմա քօ փըռան տէ պէն պը
նավէ մըն, ու պէժըն էրքը էզ ըմ Մէսիհ, ու
7 փըռան ժի տէ շաշ պըքըն։ Յամա քինկա քօ
պը պըհիսըն գավղան ու տէնկէ գավղան պիրա
խօ մէ կիւհէզըն չըմա քօ լազըմ է պուն. հա-
8 մա հէժա ախըր նընը։ Չըմա քօ միլլէթ տէ
լը սէր միլլէթ ու փատիշահիթի լը սէր փա-
տիշահիթի տէ ռապը, ու ճի ճի զէլզէլէյան
տէ պը պըն, ղըլայիան ու վէլվէլէյան, համա
9 աւ հէմիան իփթիտայէ հէշանտըն ըն։ Սա-
գընըն հուն լը սէր խօ, չըմա քօ ո՛ ժը ճը-
վաթանռա տէ թէսլիմ պըքըն ու տէ պէնը

քուվթան, ու լը պէր վալիյան ու փատիշա-
հան տէ պը սէքընըն ժը պօյ մըն, ժը ուան-
10 ուա ժը պօյ շահատէթի քըրընէ։ Ու ժը հէ-
մի դայիֆանուա լազըմ է քօ ավուլ Ինճիլ
11 պէ վաղ պուն։ Համա ախթա քօ ո՛ ժը թէս-
լիմ պունուա պըպըն, հունէ տէ չը պը պէժըն
ժը ավուլտա զամ մէ՛ խուն, ու տիւշիւմիշ
մէ՛ պըն, լաքին ժը ոուա ուէ սաաթէ չը.քօ դէ
տայըն՝ աուխ պէժըն. չըմա քօ խապէրտան
12 հուն նըննըն, իլլա Րուհ էլ գուտս է։ Պըրէ
պըէյէ տէ ժը մըրընուա թէսլիմ պը.քը, ու
պավ գուռէ, ու աւլատան տէ լը սէր պավան
13 ուա պըն, ու տէ պը գուժըն ուան։ Ու ժը
պօյ նավէ մըն ժը հէմիան տէ իքրահ պըպըն.
համա աւ քի հաթա բաշէ սապըր տըքա ա-
14 ուխ տէ խալաս պըպը։ Ու քինկա քօ տըպի-
նըն իքրահիթիյէ խարապ պունէ, քը լը ծիյէ
ճայիզ նէ պունէ տը սէքընը (աւ քօ տը խօյ-
նը պրա փէհմ պը.քը) վէ չաղէ ուան քօ լը
Նէհուտխսթանտա նը պըրա լը ջիյան պը ռէ-
15 վըն։ Ու աւ քի լը սէր խանի է պըրա նէյէ
խուարի լը մալ ու նէ գէվը լը հընտուռ ժը
16 մալա խօ դըշդ քի հէլ անըննուա։ Ու աւ քօ
լը զէվիտա է, պըրա վէ նէկէռը ծըլէ խօ սան-
17 տընուա։ Համա վա՛յ ժը ուանուա քօ համ-
18 լանը ու ջըջը.ք տայօղն ուէ ռցյանտա։ Տուա
19 պը.քըն քօ լը զըվըստանտա նէ պը։ Ուէ ռօ-
յանտա վըռսան սըխլէթ տէ պըպը քը ժը ա-

վուլէ խալգ քըրըընէ մախլուգէ Խօտաէ հաթա
նուա վուսաան նէ պու, ու նէ ժի տէ պըպը ։
20 Ու էրքըր խօտաէ գըն նէ քըրըր պու աւէ ռօյան՝
գաթ ճան քի խալաա տէ պըպա, համա ժը պօյ
պըժարթեյան՝ ուան քօ պըժարթ, աւէ ռօյան
21 գըն քըր ։ Ու լը ուէ չաղէ էրքըր նէքէ ժը
առա պէժը, էրքըր վահա լը վըր է Մէսիհ նա
22 լը աւէ, պավուր մէ քըն ։ Զըմա քօ տէրէվ
Մէսիհան ու տէրէվ փէյղէմպէրան տէ ռա-
պըն, ու նշանան ու ալամաթան տէ պըքըն,
քը էրքըր միւմքինէ պըժարդիան ժի պաշ պը-
23 քըն ։ Համա հուն սագըն պըն, վահա ժը
ավուլ մը ժը ռռա կօ հէմիան ։
24 Համա ուէ ռօյանտա լը բաշա աւ սըխլէ-
թան, ռօ տէ դարի պըպը, ու հիվ տէ ռօհ-
25 նիէ խօ նէտը ։ Ու ըսթէրէ ալիւմանան տէ
պը ռըժըն, ու լը ալիւմանտա պուն գուվվէ-
26 թան տէ թէվ կէռըն ։ Ու վէ չաղէ հաթընէ
Կուռէ մէռուվ պը գուվվէթ ու պը փըռ իղ-
27 զէթէ լը ավրանտա տէ պըպինըն ։ Ու վէչա-
ղէ տէ մէլէքէ խօ պըշէյինը ու պըժարդի է
խօ ժը չար պայան, ժը փառէ տընէ է հաթա
28 փառէ աղիւմանան տէ պը ճըվինը ։ Նուա
հուն ժը տարէ հէժիլէ թէմսիլ քի հին պըն,
քինկա քօ հէնի կուլիէ աւի նէրմ ըն, ու
փէռչըմէ խօ տէր տըխը, տը զանըն քօ հավին
29 նէզ է․ Ավհա ժի հուն՝ քինկա քօ տը պինըն
աւ հէմի դըշդան պուն․ պըղանըն քօ նէզէ լը

30 պէր տարիան ։ Պըռա տըպէմ ժը ռռա, էր-
քը ալ՝ սիլսիլէյէ հան տէ նէ պըհուրը՝ հաթա
31 քօ ալ հէմի դըշդան պըպը ։ Ըզիւմանան ու
արտ տէ պը պըհուրըն, ու քէլամէ մըն տէ
32 նէ պըհուրըն ։ Համա ժը պօյ ուէ ռօյէ ու
սաաթէ եէքէ նըզանը, նէ լը ազիւմանտա պուն
33 մէլէքան ու Կուռըէ թէնէ Պապա ։ Սագըն
պըն, հէշար պըն ու տուա պըքըն, չըմա քօ
34 նըզանըն ոխթ քինկա է ։ Չավան քօ լը
գուրպէթէ չունտող մէռուվ քի մալա խօ
պէլտը, ու ժը գուլէդ լիօռա հէզքմաթ պըտը,
ու ժը հէր քէռէռա շըղըլէ խօ, ու ժը գա-
փուծիռա թէնպիհ պըքը քօ հէշար պըպը ։
35 Նուա հէշար պըն չըմա քօ նըլանըն քինկա
դէ խօտի է մալէ, էվարէ եա նիվէ շէվէ, եա
36 աիք պանտանէ՝ եա սըպէ ։ Նա պը քի խալֆ
37 պէ՝ ո լը խավէտա պը պինը ։ Համա չը քօ
ժը տուա տը պէմ, ժը հէմիանռա տը պէմ,
հէշար պըն ։

Մ;Ր 14

1 Ու բաշէ տու ոջյան փասիհ ու ֆէթիր
խուարըն պու. պաշ իմաման ու քհաթիպան
տըամիշ տըքըրը պուն՝ քօ չավան՝ պը ֆէնտքի
2 աուփ պը կըրըն պը գուժըն ։ Ու տը կօթը պուն,
լը ուփ պտյըրամտա նէ՛պը, քը լը գավմտա նէ
3 պը քօ վէլվէլէ քի պըպը ։ Ու աուփ քինկա

քօ լը Պէթանիաաա լը մալա Շըմհունէ ու-
յուգտա լը սուֆրէտա ռօնըշտի պու, ժըն
քի հաթ՝ քը շուշպքի փըռ պը գըյմէթ ու
պուհա րունէ Նարդոսիէ ուի հապու. շըքանտ
4 աւ շուշայէ ու լը սէր սէրէ ուի ռէթ: Ու շա-
կըրտան ղայիտին ու տըկօթը պուն, չըմա՞ լը
5 Նաֆիլէ ծիտա չու աւ ռուն: Բըր ժը սէ սատ
տինարան բէթըր տըքարը պու պըհաթանա
ֆռօթըն ու ժը ֆագիրանռա պը հաթա տա-
յըն աւ ռուն, ու ժէռա տը ղայիտի պուն
6 փըռ: Ու Իսա կօ ժը ուանռա, պէրտըն ա-
ուի, չըմա՞ րահաթսիզ տըքըն, չը՞մա քօ շը-
7 ղուղ քի գանճ աւ քըր ժըմըռա: Ֆագիրան
հէր չաղ պը ուա նը ու քինկա քօ պը խուա-
զըն տըքարըն ժը ուանռա գանճիթի քըրըն,
8 համա էզ հէր չաղ պը ուա նըընըմ: Ու ժը
տէսթէ խօ հաթընէ քըր, ժը ավուղ կէօմտայ-
մըն ռօն քըր ժը պօ նշանէ քէֆէն պունէ:
9 Պըռա տը պէմ ժը ուա լը հէմի տընէտա լը
քօ քի աւ Ինճիլէ հան պէ վաղ պուն՝ քը-
րընէ աւ ժընըք ժի ժը պօ զիքըրա ուի տէ
պէ կօթըն:
10 Ու ժը տուանզտան ճէքի Ճուտայէ Իս-
խարի՝ չու լը պա պաշիմաման քօ աուի ժը
11 ուանռա թէսլիմ պըքը: Ու ուան քինկա քօ
պըհիստըն՝ շաղ պուն ու ժէռա տըրավ տայը-
նէ վատ քըրըն. ու մէզէ տըքըրըը պու քօ ա-
ուի չավան պը ֆուրսէնտ քի տէսթէ ուան պըքը:

12 Ու ռըյա ավըուլէ ֆէթիր խուարընէ՝ քօ փա-
սէհէ սէրժէ տըքըրը պուն, շակըրտան կօնը
ժէռա, լը քօ՞ տը խուազի քօ էմ հառըն ժը
13 դառա փասէհէ հազըր պըքըն քօ պըխոյ: Ու
առւի ժը շակըրտան տույան շիանտ ու կօ. ժը
ւանռա. հառըն լը պաժէր, ու քինկա քօ լը
պաժէր տը գէվըն մէռուվ քի լագա ճ տէ պէ
քը լը սէր բըշդա ուխտա ճէռէ ավէ տէ պը-
14 պը, լը բէյ ուի հառըն: Ու առւի լը մալա
քի քօ պը գէվէ պէժըն ժը խօտիյէ մալէռա,
խօճա տէժը, լը քօ՞ է միսաֆըռխանէ՝ քը լը
ուէ պը թէվլի շակըրտէդ խօվա փասէհէ պը-
15 խում: Ու ժի ժը ռռա ատըլանտըն մէզըն
օտա քի թագա ժօրին տէ նիշան պըտը, լը
16 ուէ հազըր պըքըն ժը մէռա: Ու շակըրտէդ
ուի չուն հազըր քըրընէ, լը պաժէր հաթըն,
ու չավան քօ ժը ուանռա կօ՝ վուսան տին.
ու փասէհէ հազըր քըրըն:
17 Ու կավա քօ էվար պու պը տուանզդան հաթ:
18 Ու քինկա քօ ռօնըշտըն՝ ու հէժա տը խուա-
րը պուն, Իսա կօ. պըռա տը պէմ ժը ռռա,
ժը ա նէքէ քը նուա պը մըռա տը խօ, տէ մըն
19 տէսլմ պըտը: Ու տէսլմ քըրըն դասավէթ
քըրընէ ու նէքա նէք կօթընէ, սա՞դըն էզ նէ
20 պըմ, ու առւէ տըն սա՞դըն էզ նէ պըմ: Ու-
ուի ճէվապ տա ու կօ ժը ուանռա. ժը տու-
անզդան նէքէ՝ տէսլմէ խօ պը մըռա լը սահա-
21 նէ լէ քըրօղը: Պըռա Պուռէ մէռուվ տը-

չօ չափան քօ ժը պօյ ուկ հաթա նըվիսան-
տըն, համա վա՛յ ժը աւ մեռուվրա քօ պը
տեսթէ ուկ Գուռէ մեռուվ տէ պէ թեօլիմ
պուն. ժը աւ մեռուվրա զա նէ պանա, ժէ-
ռա հէնի խէր պու ։
22 Ու կավա քօ ուան տը խուարը պուն Իսա
նան սանտ, միւպարէք քըր ու շըքէնանտ՝ տա
ժը ուանռա, ու կօ. պըսթինըն, աւ է թէ-
23 նէ մըն ։ Ու թասէ սանտ՝ շըքըր քըր ու տա
ժը ուանռա. ու հէմի ժի ժէ վէխուարըն ։
24 Ու կօ ժը ուանռա, ուխա խնայնա մըն է ահ-
տա նօյէ՝ քը ժը պօյ փըռան դէ ըրժանտըն.
25 Գըռա տը պէմ ժը ռռա, հէնի ժը մահսուլէ
մէվ գա տէ վէ նախում, հաթա լը ուէ ռօյէ՝
քօ լը փատիշահիթիյէ Իսօտէ առւխ նու. տէ
վէխում ։
26 Ու ուան իլահի քի պը խօնտընէ՝ լը ջիյէ
27 Օ՝էյթունէ ռապուն ։ Ու Իսա կօ ժը ուան-
ռա, հուն հէմիան ժի իշէվ տէ ժը մըն խուար
պը պըն, չըմա քօ հաթը նուխսանտըն, շըվա-
նէ տէ պըխըմ ու միան տէ պէլա պը պըն ։
28 Համա բաշէ գըյամ քըրընէ մըն ժը ՙ բէշ լը
29 Դ՛էլըլէ տէ հառըմ ։ Դ՛էվաշ տա փէթրու՝
ու կօ ժէռա. Փարազը հէմի ժի խուար պըն,
30 համա էզ նա ։ Ու Իսա կօ ժէռա, պըռա
տը պէմ ժը դառա էրքը դու ժի լը ուէ շէվէ
լը բէշէ պանտանէ տիքան տա Ճարան՝ մը սէ
31 Ճարան տէ Ինքեար պըքի ։ Համա առւխ հէ-

նի փըռ խնատ տը քըր ու տը կօթ, էրքը պը
դառա մըրըն ժի լազըմ պըպը՝ էզէ դա խն-
քեար նա քըմ, ու հէմիան ժի վահա տը կօ-
թը պուն ։
32 Ու հաթըրն ուէ կիւնտէ քօնակէ ուի Գէթ-
սէմանի պու, ու կօ ժը շակըրտանըա, ըռվըր պը
33 սէքընըն հաթա քօ էզ նըմէժ պըքըմ ։ Ու
սանտ պը խօռա փէթրոսէ ու Յագուպէ ու
Յաննայէ, ու տէսթ քըր դասավէթ քըրընէ
34 ու զէմ քըշանտընէ ։ Ուէ չազէ կօ ժը ուան-
ռա. Ճ՚անէ մըն դասա մըրընէ պը դասավէթ
35 է, ըռվըր պը սէքընըն ու հէշար պըն ։ Ու
հըներք լը բէշ չու, ու լը սէր ռույա խօ լը
տըռաէ փէթ, ու տովա քըր, էրքը դապիլ է,
36 աւ սաաթ ժէ պը պըհուրէ ։ Ու կօ, Յա՛
ապպա Պապա լը ճէմ դա հէր դըշդ պը մըւմ-
քիւն է, աւ թասէ հան ժը մըն պը պըհուր,
համա նա քօ չավան քօ էզ տը խուազըմ, լէ
37 չավան քօ դու տըխուազի պըռա պըպը ։ Ու
հաթ ուան լը խավէտա տի, ու ժը փէթրասռա
կօ. Շըմհա՛ւն խա՞վտա տըչի, սաաթ քի հէ-
38 շար սէքընէ դու դատիր նէ՞ պույ ։ Հէշա՛ր
պըն ու տովա պը՛քըն քը լը թէրճիւպէյէ
նէ գէվըն, պըռա բուհ հազըր է՝ համա թէն
39 զայիֆ է ։ Ու տիսա չու տովա քըր, ու
40 համան աւ խապէրան կօ ։ Ու վէկէռիա՝ ու
տիսա ուան լը խաւէտա տի. (չըմա քօ չահ-
վէդ ուան կըրան պու պուն,) ու նա տը զանը

41 պուն քօ չը ծէվապ պը տըն ժէուա ։ Ու ճա-
րա սըսէան հալթ, ու կօ ժը ուանուա. ժը վէ
բէվա խավտա հառըն ու րահաթ պըն, չըմա
քօ ախըր կըհիշդ, հաթը սաաթէ, ու վա՛հա
Կուռէ մէռուվ ըը տէսթէ կիւնէքեարան դէ
42 թէսլիմ պուն ։ Ոսպըն էմ հառըն. վա՛-
հա նէզ պու. աւ քի տէ մըն տէսթ պըտը ։
43 Ու զուվա հէժա քօ աւ խապէր տը տա՛
ժը տուանզտան եէքէ քօ նավէ ուփ Յէհու-
տա պու հալթ, ու բէռա փըռ գալապալըզ պը
քէրան ու պը ջօվան ժը պաշ խմամա ու ժը
44 քեաթիպան ու. ժը խխթիարան ։ Ու աուփ
թէսլիմ քըրօղ ժը ուանուա նըշան քի տա
պու ու կօթը պու քի քօ էզ ռամիօըմ, աւ
45 է, աուփ պը կըրըն ու փէթ պըպըն ։ Ու զու-
վա պը նէզ պունէ՝ կօ ժէուա. Յա՛ խօճա խօ-
46 ճա, ու աուփ ռամիսա ։ Ու աուան տէսթ ա-
47 վէթըն աուփ՝ ու կըրթըն աուփ ։ Ու ըը պա ուփ
ժը սէքընանտօղան եէքէ՝ քէրէ խօ քըշանտ
ու խըստ ըը խազմէթքեարէ պաշ իմամէ ու կօ-
48 յա ուփ ժէքըր ։ Ու Իսա ծէվապ տա՛ ու կօ
ժը ուանուա. սաքի ըը սէր տըզան հուն ռա-
պուն պը քէրան ու պը ջօվան մը կըրթընէ ։
49 Մէ չա՛ղէ շակըրտան կըշք աուփ պէրտան ու
50 ռավիան ։ Հէր չաղ էզ ըը պա ռ պուամ, ու
ըը տաճարտա մը հին տըքըր. ու ռ մը նէ կըր-
թըն, համա ժը պցյ քըթէպէ փէյղէմպէրան
51 թէմամ պունէ ահվա պու ։ Ու խօրթ քի

լը բէյ ուխ մը չօ պու՝ լը սէր չըփլախ թէնէ
խօ չարշէվքի լէֆանտ, խօրթան աուխ կըրթըն։
52 Եւ ժի չարշէֆէ պէրտա՝ չըփլախ ժը ուան
ռավի։
53 Ու Իսա պըրըն ժը պաշ խմամուա, ու հէմի
պաշ խմաման ու քըաթիպան ու իխթիարան
54 լը պա ուխ ճէմ պուն։ Ու փէթրոս ժը տուր–
վա՝ հաթա հավշա պաշ խմամէ՝ լը բէյ ուփ
չու, ու պը խազմէթքեարան ռօնըշտ, լը պա
55 ակըրէ կէրմ տը պօ պու։ Ու պաշ խմաման
հէմ ժի ճըվաթան հէմի լը պէր Իսա ժը պց
աուխ գուշդընէ լը շահատան տը կեռխա պուն
56 համա նա տըքարը պուն աւխթընէ։ Չըմա
քօ ժէռա գարշի փըռան շահատէթ քըրըն,
համա շահատէթիյէ ուան լը հէվ նա տը հա–
57 թը պուն։ Ու պաշգասխան ռապուն լը սէր
ուխ տէրէվ շահատէթի տըքըրը պուն՝ ու տը
58 կօթը պուն։ Եըքը մէ պըհիստը ժը ուէ՝ քօ
տը կօթ, աւ պըռտէսթ հաթը ջէ պուն տա–
ճարէ տէ հէլօշինըմ, ու լը սէ ռօժանտա պաշ–
59 դա՝ պէ տէսթան ջէ պուն տէ չէքըմ։ Հա–
մա աւհվա ժի շահատէթիյէ ուան լը հէվ նա
60 տը հաթը պուն։ Ու բաշէ պաշխախամ լը
օրթայէ ռապու, ժը Իսա փըռս տըքըր՝ ու
տը կօթ. Ջէվապ քի նա՞ տի ուան չը շա–
61 հատէթ տըքըն լը օէր դա. Համա աուխ հուս
պու պու, դա ճէվապ քի նէ տըտա պու, տի–
սա պաշ խախամ ժէ փըռս քըր, ու ժէռա կօ.

Դո՞ւ ի Մէսիհ Գուռէ մուպարէք Խօտէ:
62 Ճ՛էվապ տաա Իսա ու կօ ժէռա. Դոա կօ քի
էզ ըմ. ու ռանըշտըռնէ Գուռէ մէռուվ լը
ալիյէ սաղէ Գուտրէթէ ու լը ավրա ասիմա-
63 նան հաթընէ ուի տէ պը պինըն: Ու պաշ
խախամ զուվա խաֆթանէ խօ զաթանտ՝ ու
կօ. Հէնի չը՞ լազըմ է ժը մէռա շահատան:
64 Ա՛հա հուն հէմիան ժի ժը տէվէ ուի քիւֆ-
րէ պըհիստըն, չա՞վան տը խույա ժը ռռա. ու
տուան հէմիան լը սէր ուի հէօքմ քըրըն էր-
65 քը ժը մըրընռա միւսթահազ է: Ու հընը-
քան տէսթ քըրըն թու քըրընէ լը ռույա ուի,
լը սէր սէրէ ուի քընձ ավէթընէ՝ պը քուլմ
քուլթանէ ու կօթընէ, փէյղէմպէրիթի պըքը
ժը մէռա, եա՛ Մէսիհ, քի՞ է տուի քօ ժը
զառա լէ խըստ, ու խազմէթքեարան սիլէ տը
խըստը պուն ժէռա:
66 Ու Փէթրոս հէժա լը հավշէտա պու, ժը
67 պէսըլմայէդ պաշխախաման եէքի հաթ: Ու
տի տուի քօ կէրմ տը պօ պու, նըհէռտ լէ
ու կօ, դու ժի պը Նազարանի Իսառա պույ:
68 Լ՛ուի ինքեար քըր ու կօ. նը զանըմ դու չը՝
տէժի, ու ֆէհմ նաքըմ, ու քինկա քօ լը
տէրվա լը հավշէ ռապու՝ տիք ժի պանտա:
69 Վէսլէմա տիսա տուի տի, ու տէսթ քըր լը
ուէ սէքընոզանռա կօթընէ, քը ուիա ժի ժը
70 ուան է: Ու տուի տիսա ինքեար քըր, ու
բաշէ կավքի ժի, տիսա՝ լը ուէ սէքընանտռ-

դան կօն ժը փէթրոսա, պըրա՛ դու ժի ժը
ուան ի՞ . չըմա քօ դու ժը Ճ'էլիլի, ու խա-
71 պէրտանէ դա ժի ոգա ուան է: Համա ա-
ուի տէսթ քըր լանէթ քըրըրնէ՝ սօնտ քըրըրնէ
ու կօթըրնէ . էրքը էշ աւ մէռուվ նը զանըմ,
72 ժը պօյ տուլի քօ հուն տէժըրն: Ու լը ուէ
սաաթէ տու ճարան տիք պանտա, ու փէթ-
րոս պիրա խօ անի աւ խապէր քօ Իսա ժէռա
կօ, էրքը լը բէշ տու ճարան տիք պանտանէ,
դու սէ ճարան տէ մը ինքեար պըքի. ու տէսթ
քըր կըրինէ:

ՄԱՐ 15

1 Ու լը սըպէտա զուվա պաշ խըմաման պը-
թէվլի խըսթիարան ու քեաթիպան ու ճէմաթ
ժի հէմիան մէշվէրէթ քըրըն, Իսաէ կըրէտան՝
ու պըրըն ժը Փիլատոսրա թէսլիմ քըրըն:
2 Ու Փիլատոս ժէ փըրս քըր ու կօ. փատի-
շահէ Եէհուտիան դո՞ւ ի, աուի ճէվապ տա
3 ժէռա ու կօ, դու տէժի: Ու պաշ խախա-
ման փըռ իֆթիրա տըքըրըը պուն լը սէր ուի.
4 Համա աւ ճէվապ քի նէ տըտա: Ու Փիլա-
տոս տիսա ժէ փըրս քըր, ու կօ. դու դաթ
ճէվապ քի նա՞տի, մէզէքէ լը սէր դա չը՞ դաս
5 դըշդան շահատէթ տըքըն: Համա Իսա
դաթ ճէվապ քի նէ տա, վըսան քօ Փիլատոս
թաճիւպ տըքըը:

6 Համա ըր պայրամտա կըրէտան քի ժը ուան-
ռա պէր տըտա պու քի քօ ուան պը խօստը
7 պուն ։ Ու եէ.քի հապու քօ նավէ ուի Բա-
րաբբա պու՝ պը փէվ չունտողան համթը կրէ-
տան, քը ոխթա փէվ չունտըրնէ ուան մէռուվ
8 քի գուշտը պու ։ Ու խալգէ պը գիրանէ՝
տէսթ քըրըն տըլէք քըրընէ քը պըքը ժը
ուանռա չավան քօ հէր չաղ տը քըրը՝ պու ։
9 Ու Փիլատոս ճէվապ տա ժը ուանռա՝ ու կօ․
տը խուազը՞ն քօ փատիշահէ Յէհուտիան ժը
10 ռա պէր տըմ ։ Չըմա քօ տըզանը պու քօ
պաշ իմաման աուի ժը պըյ հասէտէ տէսթ
11 տան ։ Համա պաշխախամըն խալգէ պէկէն-
միշ քըրըն քօ Բարաբբա, ժը ուանռա պէր-
12 տէ ։ Ու Փիլատոս ժը ուանռա ճէվապ տա՝
ու կօ․ լէ ժը փատիշահէ Յէհուտիանռա չը՞
13 տը խուազըն քի պըքըմ ։ Ու ուան տխա տը
14 գիրա պուն, խաչէ պը տէրինը աուի ։ Ու
Փիլատոս ժը ուանռա կօ․ Յա չը՞ շըղըվլ քի
քէօլթի քըրի է աուի, ու ուան հէնի փըռ տը
գիրա պուն ու տը կօթը պուն, լը խաչէ պը
15 տէրինը աուի ։ Ու Փիլատոս քինկա քօ խօստ՝
խալգէ խօշնուտ քըրընէ՝ Բարաբբայէ պէրտա
ժը ուանռա, ու Իսա պը քուվթանտըրնէ տէսթ
տա քօ պէ խաչ պուն ։

16 Ու ասքէրան աուի լը հընտուռէ հավշա մէ-
զըն տըվանխանէյէ պըրըն․ ու պէօլիւկ հէմիէ
17 կազի քըրըն ։ Ու ժէռա խըլաթէ սօռ տանը

որկըրթըն, ու ժը ըսթըրիան թաճ քի պը չէ-
18 քըրընէ լը սէրէ ուի տանին։ Ու տէսթ քը-
րըն ժէռա սըլավ տայընէ ու կօթընէ, սաղ
19 պը, եա՛ փատիշահէ Իէհուտիան։ Ու սէրէ
ուի պը գամիշ տը քութա պուն, ու լը ռույա
ուի թու տըքըրը պուն, ու լը սէր չօքան հա-
20 թընէ՝ ժէռա սէճտէ տըքըրը պուն։ Ու բա-
շէ աուի մէսգարա քըրընէ խէլաթէ ժէ չէ-
լանտըն՝ ու ճըլէ ուի տան որկըրթըն ժէռա,
ու տէր անին՝ քօ լը խաչէ տէրինին։
21 Ու ժը ուէ պըհուրող պավէ Ալէքսանդըրէ
ու Ռուփայէ ժը զէվիյէ հաթող Շըմհունէ
գուրէնի՝ ժը պօյ խաչէ ուի հէլանտընէ սուխ-
22 րայէ կըրթըն։ Ու աուի Գօղկօթա հաթը
կօթան ճիքէ պըրըն, քօ դէ թէրճիւմէ պուն՝
23 ճիյէ սէրի ժէ քըրընէ։ Ու ժէռա պը դա՛լ
թէվքըրի մէյտան, համա աուի նէ սանտ, ու
24 լը խաչէ տէր անին աուի։ Ու ճըլէ ուի փայ
քըրըն, ու լը սէր պը գուրա ավէթընէ՝ էրքը
25 քի՛ տէ չը պըսթինը։ Ու սաաթ լը սըսէան-
26 տա պու, ու աուի լը խաչէ տէր անին։ Ու
եաֆթայէ ճիւրմէ ուի հաթը պու նըվիսանտըն
27 էրքը փատիշահէ Իէհուտիան է։ Ու բէռա
տու տըզան խաչ քըրըն, եէքէ ժը ալիյէ սա-
ղէ ուի ու եէքէ ժի ժը ալիյէ չէփէ ուի։
28 Ու թէմամ պու աւ նըվիսա՝ քօ տէժը, ու պը
29 պինամուսան հիսապ պու։ Ու ժը ուէ պը-
հուրողան՝ սէրէ խօ պը հէժանտընէ՝ ժէռա

տըժմին տըքըը ու տը կօյթը պուն . Մ՚այ տա-
ճարէ խարապ քըրող ու լը ռօյա սըրսէան չէ
30 քըրող : Գու խօ խալաս պըքը ու ժը աւ
31 խաչէ որը խուարի : Ու ահվա ժի պաշխմա-
ման պը քեաթիպանռա թէվ լը նավ խօտա
պը մէսգարա քըրընէ տըկօթը պուն . Պաշգա-
սիան խալաս քըր, աւ խօ նը քարը խալաս
32 քըրըն : Ու Մէսիհ փատիշահէ Իսրայիլ՝
պըռա նուա ժը աւ խաչէ պէ խուարը, քօ էմ
պը պինին ու ժէռա խման պինըն, ու բէռա լը
խաչէ ռապօղան ժէռա սէրհէվտէ տըքըրը պուն:
33 Ու քինկա քօ սաաթ շէշ պու, լը սէր ար-
34 տէ դարի պու հաթա սաաթ նէհան : Ու
սաաթ լը նէհանտա Իսա պը պըլընտ սաունտ
քի կազի քըր, ու կօ . Էլի էլի՛ լամա սաբախ-
թանի . քը թէրճիւմէ դէ պուն, Ա՜յ Ալլա-
հէ մըն՝ Ալլահէ մըն դա մը չըմա թէրք քըր՝
35 կօթընէ : Ու ժը աւան հըրըքան քօ լը պա
ուի սէքընի պուն քինկա քօ պըհիստըն՝ տը
36 կօթը պուն էրքը Իլիայէ կազի տըքա : Ու
եէքէ պազտա՝ սիւնկէր քի պը սիրքա դըժը
ու լը գամիշքի պու հարթ ժէռա տըտա քօ
վէխու, ու կօ, պէրտըն էմ մէզէքըն՝ Իլիա
37 դէ՞ աուի պինը խուարը: Ու Իսա տէնկ քի
մէզըն պէրտա ու րուհէ խօ թէսլիմ քըր :
38 Ու փէրտէյէ տաճարէ ժը ժօրվա հաթա լը
39 ժէր տու փարչա գաթթիա : Ու եիւզ պա-
շի քօ լը ուէ սէքընի պու, քինկա քօ տի վա-

հա կաղի քըրըրնէ ուփ ու րուհէ խօ թէսլիմ
քըրըրնէ կօ, պըռա աւ մէռուվէ հան Կուռէ
40 Խուտէ պու։ Ժընան ժի հապուն քօ ժը տուր-
վա տը նըհիռթը պուն քը լը նավ ուանտա
պու Մէյրէմէ Մակտալի, ու Մէյրէմէ տիյա
բըջուկ Յագուպէ ու Օսէսէ․ ու Սօլօմէ ժի
41 պը ուանտա պու։ Ուան քինկա քօ Իսա լը
Ճէլիլէ տա պու, պը ուխուա տը կէռխա պուն
ու ժէռա խըզմէթ տըքըրը պուն․ ու բէռա լը
Կուտուսուշէրիֆէ աւպուն հէնի փըլը ժընան
ժի հապուն։
42 Ու քինկա քօ էվար պու, ժը պօյ ինէ պունէ՝
43 քը լը շէմույէ տըքէթը պու։ Ու Յուսիֆէ
Կարիպռամայէ համբա քի մութէպէր հաթ՝
քը աուփ ժի ժը պօյ փատիշահիթիյէ Խուտէ
տը բէ պու․ աւ ճուրհաթ քըրըրնէ լը պա Փի-
լատոսէ քէթ․ ու թէնէ Իսա տիլէկ քըր։
44 Ու Փիլատոս թաճիւպ մա քօ վահա զուվա
մըր ու Եիւզ պաշիյէ կաղի քըր, ժը զուվա
45 մըր տէյիւ ժէ փըրս քըր։ Ու ժը Եիւզպա-
շիյէ պը ֆէհմ քըրընէ, թէնէ ժը Յիւսիֆ-
46 ռա պախշ քըր։ Ու աուփ ճավ բըռի՝ ու աուփ
պը խուար սանտնէ, պը ճավ լէֆանտ, ու տա-
նի աուփ լը նավ թըրպէ քօ ժը գէվըր հաթը
պու քօլա․ ու լը տարիյէ թըրպէ գէվըր քի
47 կէռ քըր։ Նուա Մէյրէմէ Մակտալի, ու
Մէյրէմ տիյա Յագուպէ ու Օսէսէ տին
աւ ճի, լը քօ քի հաթը տանին։

ՍԷՐ 16

1 Ու քինկա քօ շէմույէ պըրհուրի, Մէյրէ-
մէ Մակթալէնի ու Մէյրէմ տիյա Եագու-
պէ ու Սօլօմէ չուն պըխուրան հազըր քըրըն.
2 քօ պէն աուրի մէսհ պըքըն: Ու ռօջա ավըլէ
հաֆթէ պը սըպէ զուվա կավա քօ դավ տը
3 քէթը պու՝ հաթըն լը թըրպէ: Ու ժը հիվ-
ուտուռա տըկօթը պուն, աւ գէվըր ժը տիրիյէ
4 թըրպէ ժը մէռա տէ քի՞ կէռ պըքը: (Ու մէ-
զէ քըրըն տին քօ գէվըր ժը թըրպէ կէռ պօ
5 պու,) չըմա քօ փըռ մէզըն պու: Ու ուան լը
թըրպէ պը քէթընէ խօրթ քի տին քօ լը ա-
լիյէ սաղ ռօնըշտի պու խաֆթանէ սըփի ոլ-
6 կըրթի, աւ պըզտիան: Ու աուրի ժը ուանռա
կօ, մէ՛ թըռսըն, Իսայէ Նասրանի արամիշ
տը քըն. քը լը խաչէ ռապու, աւ գըյամ
քըր, լը վըր նընը, վա՛հա աւ ծի լը քօ քի
7 աուրի տանին: Համա հա՛ռըն պէժըն ժը
շակըրտէդ ուխռա ու ժը Փէթրոսռա, էրքը
վա՛հա ժը ո՛ ավըլ լը Ճէլիլէ տըչօ, լը ուէ
տէ պըպինըն աուէ չավան քօ ժը ռա կօ:
8 Ու քինկա քօ պըհիստըն ռապուն ու ռէվիան
ժը թըրպէ չըմա քօ փըռ պըզտիա պուն՝ ու ժը
քէսէռա դըշդ քի նէ կօն՝ ժը պօյ թըռսան:
9 Իսա լը ռօյէ ավըլէ հաֆթէ լը սէրէ սըպէտա
կավա քօ գըյամ քըր, ավըլ ժը Մէյրէմէ
Մակթալէնիռա խույայի պու քօ ժը ուի հաֆթ

10 Ճընան տէր անի պու ։ Ու տուփ չու ժը ուան-
ռա Թարիֆ քըր , ուան քօ ավուլ բէռա պուն ,
կավա քօ գասավէթ տըքըրը պուն ու տը կը-
11 րիան ։ Ուան կավա քօ պըհիստըն էրզը սաղ
է՝ ու ժէռա ժի խուդայի պու , պավուր նէ
քըրըն ։
12 Ու բաշէ պը պաշգա քըրվէթ քի ժը ուան
տը տույանռա խուդայի պու քը լը զէվիյէ տը
13 չօ պուն ։ Ու ուան չուն ժը պաշգասիանռա
Թարիֆ քըրըն . ու ժը ուանռա ժի պավուր նէ
քըրըն ։
14 Ու բաշէ կավա քօ եանզման ռօնըշտի պուն ,
ժը ուանռա խուդայի պու . լը ռույա ուան
խըստ իմանըզիթիյէ ուան ու հըշկիյէ տըլէ
ուան , չըմա քօ ժը ուանռա քօ աւ խուդայի
պու լը բաշէ գըյամ քըրընէ , ուան պավուր
նէ քըրըն ։
15 Ու ժը ուանռա կօ , հառըն լը տընէ հէմի ,
ու Ինճիլէ ժը հէմի ալէմռա վաղ պըքըն ։
16 Ո̈ւ քօ խման պինը ու Թահֆիլ տըպը տէ խա-
լաս պըպը . ու աւ քի իման նէյ նէ տէ հէզքմ
17 պը պը ։ Ու ժը իման անօղան աւ նըշան տէ
իճրա պը պըն , պը նավէ մըն տէ ճընան տէր
խըն , պը զըմանէ նու տէ խապէր պըտըն ։
18 Պը տէսլթան մահրան տէ պը կըրըն , ու էրզը
մըրըն անօղ տէրման քի վէխուն , ժը ուան-
ռա տէ քէտէր նէ տը , լը սէր նախօշան տէ
տէսլթ տայնըն՝ ու սաղ պըքըն ։

16

19 Ու բաշէ Իսա պը ուանրա խապէր տանէ
լը ազիւմանան հաթը սանտըն, ու լը ալիյէ
20 սաղէ Խօտէ ռունըշտ ։ Ու ուան ռապուն լը
հէմի ճի վա՛ղ տըքըրըը պուն . ու Րապպ պը
ուանրա ամէլ տըքըրըը պու, ու պը իճրա պուն
նըշանան քէլամէ խապաթ տըքըրըը պուն ։



ԻՆՃԻԼ ՊԸ ԳԱՎԼԸ

ԼՈՒԳԱՍ

ՍԵՐ 1

1 Չիւնքի փըռան խօսաըն ժը խուլասուսէ ու
դըշդան քօ լը նավ մէտա գանճ սահիթի, պու
2 տիսա լը սըրայէ տէյնըն ու Թարիֆան. Չա-
վան քօ ժը իպթիտայէ պը ջահվան տիթո-
ղան ու խըզմէթճիյէ քէլամէ ժը մէռա Թէս-
3 լիմ քըրըն ։ Ե ժի՝ քօ ժը իպթիտայէ լը
բէյ ու հէմի դըշդան պը ռաստ չու պուըմ,
մը խօստ պը ատաթա ժը դառա նըվիսանտըն՝
4 եա՛ գուտրէթլու Թէոփիլօս ։ Քը սահիթի-
յէ ու հին պուն սէօղան փէհմ պըքի ։
5 Լը կիւնա Հիրօտիս փատիշահէ Եէհու-
տիսթանէ, ժը նէվպէթէ ապիյայէ պը Զա-
խարիա նավ իմամ քի հապու. ու ժընա ուի
ժի ժը գիզէդ Հարուն պու. ու նավէ ուի Ե-
6 լիսաբէթ պու ։ Ու հէրտու ժի լը պէր Խօ-
տէ սատըգ պուն ։ Ու լը հէմի Թէնպիհէ ու
7 շէրիաթէ Խօտէ պէպալ տը չօ պուն ։ Ու ո-
լէտէ ուան Թունէնա պու, չըմա քօ Ելիսաբէթ
ըսթօվըր պու. ու հէրտույան ժի ռըյէդ խօ պու-
հարդը պուն ։

8 Ու պու քի ու՝ կավա քօ լը սըրայէ Նէվ-
պէթէ խօ լը պէր Խուտէ խըզմէթէ իմամիթի
9 տըքըր: Լը սէր ատէթէ իմամիթիյէ, ժէ-
ռա քէթ քօ լը տաճարէ Խուտէ պը գէվէ պը-
10 խուր պը շավըթընէ: Ու ճէմաթէ գավմէ
կըշք լը տէրվէ լը օխթա պըխուրէ լը Նըմէճէ
11 սէքընի պուն: Նուա մէլէքէ Խուտէ ժէռա
խույայի պու, քը լը ալիյէ սաղէ մէզպահէ
12 պըխուրէ տը սէքընի պու: Ու կավա քօ
Զախարիա տի պըզտիա, ու լը սէր ուի թըրս
13 քի քէթ: Ու մէլէքէ Խուտէ ժէռա կօ. Մէ՛
թըրս եա՞ Զախարիա. չըմա քօ Նըմէճէ դա
գապուլ պու, ու ժընա դա Ելիսաբէթ ժը
դառա տէ գուռ քի պը ղը, ու Նավէ ուի Հան-
14 նա տէյնի: Ու ժը դառա շադպունէ ու շա-
ղիթի տէ պըպը, ու փըռան լը սէր մէվլուտէ
15 ուի տէ շադ պըն: Չըմա քօ լը պէր Խուտէ
տէ մէզըն պըպը, ու շէրապ ու սէրխօշ քըրօղ
դըշդ գաթ տէ վէնէ խու, ու հէժա ժը րահ-
մա տիյէ Խուտա պը Րուհ էլ գուտսէ տէ դը-
16 ժը պըպը: Ու ժը գուռէդ Իսրայիլէ փըռան
լը Խուտէ ու Ալլահէ ուան տէ վէկէռինը:
17 Ու առուի տէ լը պէր ուի պէ րուհ ու գուվ-
վէթէ Ելիայէ, քը տըլէ պավան լը սէր գու-
ռան ու պէիթիքաթան լը իլմէ սատըգան տէ
վէկէռինը, քը ժը Խուտէռա հազըր պունէ
18 գավմ քի հազըր պըքը: Ու Զախարիա կօ
ժը մէլէքռա, Ես դըշդա հան պը չի՞ էմզ

պըրզանըմ․ չըմա քօ էզ իխթիարըմ ու ժընա
19 մըն օխթա խօ պուհարթիյէ ։ Ու մէլէք ժէ-
նա ճէվապ տա՝ ու կօ․ Էզ ըմ պէր Խօտէ
սէքընանտօղ Ջէպրայիլ ըմ, ու էզ հաթըմ
շիանտըն ժը դառա ավանան կօթընէ ու միժ-
20 տէ քըրընէ ։ Ու վա՛հա դու տէ լալ պըպի
ու տէ նըքարի խապէրտան հաթա ուէ ռօյէ
քը աւ դըշդ պըպը․ ժը պօ ուի քօ խապէ-
րա մըռա պավըռ նէ քըր քօ ուան ըը օխթա
21 խօ տէ թէմամ պըպըն ։ Ու գավմէ ժը Զա-
խարիառա տը բէ պուն, ու գավմ թաճիւպ
տըքըրը պուն ը սէր տէրէնկիյէ ուի ը տա-
22 ճարտա ։ Ու կավա քօ ըը տէր հաթ նէ տը-
քարը պու՝ պը ուանըռա խապէրտան․ ու ֆէհմ
քըրըն քօ ըը տաճարտա ժէռա տիթընքի խու-
23 յային պու ։ Ու աուի պը ուանըռա պը իշա-
րէթ խապէր տը տա պու, ու լալ տը սէքընի
24 պու ։ Ու պու քի՝ կավա քօ ռօյէդ խըզմէ-
25 թէ ուի թէմամ պու ըը մալա խօ չու ։ Ու
ըը բաշէ ուէ ռօյան ժընա ուի Էլիսաբէթ ա-
վըսմա, ու բէնճ մահան խօ տը վէշարթ ու
տը կօթ․ Ե՛ւ չա՛վան դըշդ քըր ժը մըռա Խօ-
տէ ըը ուէ ռօյանտա քը ըը սէր մըն նըհէռթ
ու սէրհէվտայէ մը ժը մըռովան հէլանի ։
26 Ու ըը մահա շէշանտա՝ Ջէպրայիլ ժը ա-
լիյէ Խօտէ հաթը շիանտըն ըը պաժէր քի
27 Ջէլիլիան քօ նավէ ուի Նասարէթ պու ։ Ժը
պիքըր գիզքիռա, ժը Նէքէռա հաթը պու-

խօստըն՝ քը նավէ ուի Եուսիֆ պու, ճը մա-
լա Տավուտ, ու նավէ պիքըրէ Մէյրէմ պու:
28 Ու կավա քօ մէլէք հաթը լը պալէ կօ. Սէ-
լամ ճը դառա, եա՛ լութֆ տիթօղ գիզ,
Ռապպ պը դառա է, դու լը նավ ճընան մու-
29 պարէք ի: Ու աուի ճը սէօղա ուի պզտիա,
ու աւ ճը խօռա տը Փըքըրի պու՝ էրքը չա-
30 վան դըշդ տէ պըպը սէլամէ հան: Ու մէլէք
ճէռա կօ, Եա՛ Մէյրէմ մէ՛ թըռս. չըմա
31 քօ լը պէր Խօտէ դա լութֆ տի: Ու վա՛հա
դու տէ ավըս պըմինը ու ըլէտ տէ պը զի, ու
32 նավէ ուի Իսա տէ տէյնի: Ըուի եէքի ա-
զիմ տէ պըպը ու Գուռէ Թաալայէ տէ պէ
կազի քըրըն, ու Խօտէ ու Ռապպ տէ ճէռա
33 պըտը թախթէ պավէ ուի Տավուտ է: Ու
լը սէր մալա Եագուպ էպէտէն տէ փատիշա-
հիթի պըքը, ու սօնէ փատիշահիթիյէ ուի
34 տէ թունընա պը: Ու Մէյրէմ կօ ճը մէ-
լիքռա. Ըու դըշդէ հան տէ չա՞վան պըպը ճը
35 մըռա. չըմա քօ էզ մէր նըզանըմ: Ու մէ-
լէք ծէվապ տա՝ ու կօ ճէռա. Ըր սէր դա
Ռուհ էլ գուտս տէ պէ, ու գուվվէթէ Թաա-
ալայէ տէ լը սէր դա սի պըպը՝ ճը պըյ ուի
աւ ճը դա հաթը զա մուգատտէս ճի՝ տէ Գու-
36 ռէ Ալլահ պէ կօթըն: Չէմ վա՛հա խըզըմէ
դա Ելիսաբէթ՝ աւ ժի լը ոխթա փիրիթիյէ
խուտա ավըս է ու աւ ալթընճի մահէ ուի է
37 քօ ըսդօվը հաթը պու կօթըն: Չըմա քօ լը

պէր Խօտէ գաթ դըշդ.քի պէ միւմքիւն նապը:
38 Ու Մ'էյրեմ կօ. Մ'ահա էզ պէսըրմէյէ Խօ-
տէ մը, պըրկօթընա դա պըրա պըպը ժը մըռա
ու մէլէք ժը պա ուի չու:
39 Դը ուէ ռօժանտա ռապու Մ'էյրեմ՝ ու պը
զուվա լը ալիյէ չիյէ լը պաժէր քի Ճ'ուտայէ
40 չու: Ու քէթ լը մալա Զ'ախարիայա ու ժը
41 Էլիսաբէթռա սըլավան տա: Ու պու քի՝
կավա քօ Էլիսաբէթ սըլավէ Մ'էյրեմէ պը-
հիստ. լը րահմա ուիտա սապի լէյսթ, ու
Էլիսաբէթ պը Ռուհ էլ գուտս դըժա պու:
42 Ու պը պըլնտ սաունտ քի կազի քըր ու կօ.
Դու լը նավ ժընան միւպարէք ի, ու մէյվէ-
43 յէ րահմա դա միւպարէք է: Ու աւ ժը մը-
ռա ժը՞ քօ՝ քի տիյա Րապպէ մըն լը պա մըն
44 պէ: Չըմա քօ՝ վա՛հա կավա քօ տէնկէ սը-
լավէ դա լը կօ մը հաթ, սապի լը րահմա մը-
45 տա ժը շադպունէ լէյսթ: Ու խօզիկա ժը
ուիռա քօ պավուր տըքըր էրքը տէ թէմամ
պը պըն աւ հէմի դըշդան՝ քը ժը Խօտէ ժէ-
46 ռա հաթըը կօթըն: Ու Մ'էյրեմ կօ. Ճ'ա-
47 նէ մըն Խօտէ ազիմ տըքըը: Ու րուհէ մըն
48 պը խալաս Իլահէ մըռա շադ պու: Չըմա
քօ լը մազլումիյէթիյէ ճարիյէ խօ նազար քըր.
չըմա քօ ժը ուի բէվա հէմի ասլըխլէյան տէ
49 ժը մըռա խօզի պըքըըն: Չըմա քօ Գ'ատիր՝
ժը մըռա շըղըլէդ մէզընան քըր, ու նավէ
50 ուի մուգատէս է: Ու րահմա ուի լը սէր ժէ

51 Թըրսօղան է սիլսիլէ պէ սիլսիլէ։ Ու պը
թէսիթէ խօ պը գուվէթ շըղուլ տի քիւպարան
52 պը Թավւի էֆքեարէդ խօ պէլա քըր։ Ու
սուլթանան ժը Թախթէդ խօ հէլօշանտ. ու
53 ալչաղան պըլընտ քըր։ Ու պըրչիան պը նիյ-
մէթան դըժա քըր, ու խօրդան վալա շիանտ։
54 Մ՛էրհամէթէ խօ լը պիր անընէ ժը գուլէ խօ
55 Իսրայիլըա իմտատ քըր։ Չավան քը տուէ
խապէր տա պը պավանէ մէռա ժը Իպրահիմ-
ռա ու ժը զիւրըիյէթէ ուիռա էպէտա։
56 Ու Մ՛էյրէմ լը պա ուի պը գասա սէ մա-
հան սէքընի, ու լը մալա խօ վէկէռիա։
57 Ու ռխթա զայի է Էլիսապէթէ դըժա պու,
58 ու գուռըք քի զա։ Ու ճիրանան ու խըսըմ-
մէդ ուի պըհիստըն քօ Խուտէ ժէռա ազիմ
մէրհամէթ քըր, ու բէռա շադ տը պօ պուն։
59 Ու պու քի լը ռօյա հաշթան հաթըն գու-
ռըքի սիւնէթ քըրըընէ, ու տուի պը նավէ
պավէ խօ Զախարիա կազի տը քըրըը պուն։
60 Ու տիյէ ուի ճէվապ տա ու կօ. Նա՛, իլլա
61 Յաննա տէ պէ կօթըն։ Ու ժէռա կօն. Քը
լը նավա խըսըմէ դատա նէքէ Թունընա քօ՝
62 նավէ ուի Յաննա պէ կօթըն։ Ու ժը պա-
վէ ուիռա իշարէթ տըքըրըը պուն, քօ ժէռա
63 չը՞ տը խուազը կազի քըրըն։ Ու աւ ժի
Թախթա քի խօստ, նըվիսի ու կօ, Յաննա
64 է նավէ ուի, ու Թաճիւպ ման հէմիան։ Ու
ավա տէվէ ուի ու զըմանէ ուի հաթը վէ-

պուն. ու խապէր տըրա ու Աստուէ մուպարէք
65 տը քըր: Ու թըրս քէթ լը սէր հէմի ճի-
րանէդ ուան. ու հէմի աւ դըշղան լը հէմի
տաղըսնանէ Եէհուտիանտա տը հաթք պու
66 կօթըն: Ու աւ հէմիան քօ տը պըհխառը
պուն լը սըրէ խօտա տան, ու կօն. Ու գու-
ալըքէ հան տէ չը՞ պըլպը, ու տէսմէ Աստուէ
պը ուխուա պու:
67 Ու պաւէ ուփ Զախարիա պը Րուհ էլ
գուսու ըըժա պու, ու փէյղէմպէրիթի քըր ու
68 կօ: Րապպ ու Աստուէյէ Իսրայիլ մուպարէք
պըպը, քը գալմա խօ զիյարէթ քըր, ու ժը
69 գալմէ խօտա խալըս քըր: Ու ժը մէտա՝ ժը
մալա գուլէ խօ Տաւթւտ գօրչէ խալասէ տէր
70 անի: Զաման քօ պը տէվէ մուգատէսէդ խօ
խապէրտա, ուան քօ ժը իպլթիտայէ տընէ
71 փէյղէմպէրէդ ուփ պուն: Քը տըժմընէդ մէ
ու ժը տէսմէ հէմի իքրահ քըրօղէդ մէ խա-
72 լաս: Ու ժը պավանէգ մէտա պը մէրհամէթ
քըրըրնէ՝ ու մուգատէս վատա խօ պը պիր ա-
73 նըրնէ: Ու սօնտ քօ պը պաւէ մէ Իպրահիմ
74 քըր ժը մէտա տայընէ: Կըը էմ ժը տէս-
թէդ տըժմընէդ խօ պը խալաս պունէ՝ պէ
75 թըրս ժէտա իպատէթ պըքըն: Էր հէմի ռօ-
յէդ էօմրէ մէտա լը պէր ուփ պը փաքի ու
76 պը սատագաթ: Ու դու, եա՛ սապի՝ փէյ-
ղէմպէրէ Թաալայէ տէ պէ կազի քըրըն. չը-
մա քօ լը պէր ռույէ Աստուէ տէ պըրչէ, ժը պը

77 ախյէդ ուր հազըր քըրընէ։ Ճը գավմէ ուխուա
պը ավֆիթիյէ կիւնէյան. ժը պցյ հին քըրը-
78 նէ խալասէ ուան։ Ճը պցյ մէրհամէթէ Խօ-
տէյէ մէ քօ պը տէսմէ ուր ժը ժօր ռօ ժը
79 մէռա զիյարէթ քըր։ Կը լը դարիտա ու
լը սիյէ մըրընէտա ռօնըշտողանըա դավ պըտա
քօ լընկա մէ լը ռէյա սէլամէթէ տա ռասթ
պըքը։
80 Ու սապի մէզըն տը պօ պու ու պը Րուհ
պը գուվէթ տը պօ պու, ու լը պա ուխտա պու
հաթա ռօյէ՝ քօ աուր ժը Իսրայիլըա խու-
յայի պու։

ՍԷՐ 2

1 Ու պու քի լը ուէ ռօյանտա ժը Գըսթոս
Գայսէր ֆէրման ռապու, քօ տընէ հէմի պէ
2 նըվըսանտըն։ Ու թահրիրէ ավըլ, կավա
3 քօ Գուրէնիոս լը Սուրիատա վալի պու։ Ու
հէմիան ժը պցյ թահրիր պունէ՝ հէր քէս լը
4 պաժէրէ խօ տըչօ պուն։ Ու Յուսիֆ ժի
ժը Ճէլիլէ՝ ժը պաժէրէ Նասարէթ ռապու
լը ալիյէ Յէհուտիսթան լը պաժէրէ Տավուտ՝
քօ Պէյթլահամ դէ կօթըն. ժը պցյ աւ քօ
աւ ժը մալա Տավուտ ու խըսըմէ Տավուտ պու։
5 Ճը պցյ թահրիր պունէ պը լէվլի Մէյրէմէ,
6 քի աւ խօսդիյա ուի պու. ու ավըս պու։ Ու
պու քի կավա քօ ուան լը ուէ կիյան, ռօյա

7 Մէվրուտէ ուրի Թէմամ պու ։ Ու գուռէ խօ
ավրուլին զա , ու աուրի գօնտախ քըրը , ու աուրի
տանի լը աֆըռէ. չըմա քօ լը գօնախտա ժը
պօյ ուան ճի թուննա պու ։
8 Ու լը ուէ շըվանան հապուն լը պա ռիտա
սէքընանտըն , ուան քօ լը սէր նախիրէ խօ լը
9 չէվէտա նօպէթ տը բէ պուն ։ Ու մէլէքէ
Խուտէ ժը ուանուա խուսյայի պու , ու լը տօռա
ուան ճէլալէ Խուտէ դավտա, ու ուան փըռ
10 պըզտիան ։ Ու մէլէք ժը ուանուա կօ . Մ՛է
Թըռուըն , չըմա քօ վա՛հա էզ ժը ռուա մէզըն
շագլըղ քի միժտէ տըքըմ , քօ ժը հէմի
11 գավմռա տէ պըպը ։ Չըմա քօ ժը ռուա իրօ
խալաս քըրող քի զա լը նավ պաժէրէ Տա-
12 վուտ ։ Դ՛ը ու Բապ էլ Մ՛էսիհ է ։ Ու
ժը ռուա նըշան ավա պըպը , գօնտախպուն
սապի քի տէ պինըն , ու լը աֆըռտա տանին ։
13 Ու լը ուէ սաաթէ պը ուրի մէլէքռա ճիւմ-
հիւր քի աապքիրէ ազիւմանան պու քօ ժը
Խուտէռա թէսպիհ տըքըրը պուն ու տը կօթը
14 պուն ։ Լ՛ը պըլընտիյէ ազիւմանան ժը Ն՛վ-
լահռա համտ, ու լը սէր արտէ սէլամէթ՝ լը
15 մէռուվան խօշնուտիթի պըպը ։ Ու պու քի՝
կավա քօ մէլէքան ժը ուան լը ազիւմանան
չուն , ուէ չաղէ շըվանան ժը հէվուտուռա կօն .
Արըն հաթա լը Պէյթլէհէմէ էմ պը չուն , ու
պըպքինըն աւ չը՞ դըշդէ , քօ Խուտէ ժը մէռա
16 նըշան տա ։ Ու պը թագագա քըրընէ հա-

թըն, ու Մէյրէմ ու Յուսուֆ հէմ տի մահ-
17 սում լը աֆըրտա տանիյին տըն ։ Եւ կավա
քօ տըն, լը խուսուսէ սապիյէ հան տըշտէ
18 խապէր քըրըն ։ Եւ հէմիան քօ տը պըհիս-
տը պուն թածիւպ տը քըրը պուն լը սէր տըշ-
տէտ հան, քօ շըվանեան ժը ուանուա տը կօթը
19 պուն ։ Եւ Մէյրէմ հէմի աւ խապէրան լը
20 տըլէ խօ տը տանինէ վէտըշարթ պու ։ Եւ
շըվանեան վէկէռիան, ու համտսէնա տըքըրը
պուն ժը Աղլահուա ժը պօյ աւ հէմի տըշտան
քօ պըհիստըն ու տըն . չավան քօ ժը ուան-
ուա հաթը պու թարիֆ պուն ։
21 Եւ սապիյէ ժը սիւննէթ քըրընա՝ կավա
քօ հաշթ ռօ թէքմիլ պու, աւ՝ հէժա լը պէր
րահմա տիյա խօ քէթընէ ժը մէլէքէ հաթ
կօթան՝ նավէ ուի Իսա հաթը տանին ։
22 Եւ լը սէր գավլա նօմօսէ Մուսայէ քին-
կա քօ ռօյէտ փագըրժիթիյէ ուի՝ թէմամ
պու, աւուի ժը պօյ լը պէր Խօտէ տէր անինէ,
23 լը Գուտսէ պըրըն ։ Չավան քօ լը նօմօսէ
Խօտէ հաթիյէ նըվիսանտըն, էրքը հէմի ո-
լէտէ նէր քօ րահմա տիյէ խօ վէ տըքա՝ ժը
24 Խօտէրա միւգատտէս տէ պէ կազի քըրըն ։ Եւ
ոգա լը նավա նօմօսէ Խօտէ հաթը կօթան՝
ճօթ քի ֆաթըրմօք եա տու ջէժըքէ գէվօգան ։
25 Եւ վահա լը Գուտսէ մէռուվ քի հէպու քօ
նավէ ուի Շըմհուն պու . ու աւ մէռուվ սա-
տըք ու պը խիթիգաթ պու, ու ժը պօյ թէսէլ-

ըէ Իսրայիլէ տըր բէ պու, ու Րուհ էլ գուտս
26 լը սէր ուի պու։ Ու ժը Րուհ էլ գուտսէ
ժէռա էմր պու պու քօ մըրըն նա պինը՝ հա-
27 թա քօ Մէսիհէ Խուտէ պը պինը։ Ու աւ
պը Րուհ լը տաճարէ հաթ ու կավա տի
ու պավէ ուի մահսում Իսայէ անիին քը լը
28 սէր աշէթէ նօմօսէ լը սէր ուի պըքըն. Ու
ժի առւի հէլ մէզ քըր ու միւպարէք քըր
29 Խուտէ ու կօ։ Նուա եա՛ Իփէնտիյէ մըն,
պը կէօրա քէլամէ խօ պը սէլամէթ. գուլէ խօ
30 ազատ տըքի։ Չըմա քօ ջահվէդ մըն խէլա-
31 սէ դա տինն։ Րը աւ լը պէր հէմի գավմա
32 խօ դա հազըր քըր։ Ճը պը ռօհնի պունէ
դայիփան՝ նուր, ու ժը պօյ գավմա դա Իսա-
33 րայիլէ իզզէթ։ Նուսիփ ու տիյա ուի թա-
ճիւպ տըքըրը պու լը սէր աւ հէմի դըշդան
քը լը տէրհազէ ուի տը հաթը պուն կօթան։
34 Ու Ըըմհուն միւպարէք քըր ուան, ու ժը
տիյէ ուի ժը Մէյրէմէ ռա կօ, Մահա ուխա
լը նավ Իսրայիլտա ժը պօյ քէթըն ու ռա-
պունէ փըռան՝ ու ժը պօյ նըշանէ տօզէ հա-
35 թը տանին։ Հէմ ժը տըլէ դա ժի շուր քի
տէ պը պըհուրէ, հաթա քօ ժը փըռ տըլան
Փըքըրան աշիքեար պը պըն։
36 Ու լը ուէ պու Հանա փէյղէմպէր գիզա
Փանուէլէ ժը ասլա Աշէրէ, ուխա ռօյա խօ
պուհարթը պու. ժը պէքիրիթիյէ՝ հաֆթ սա-
37 լըն պը մէրա խօ պը սէքընանտընէ։ Ու ժը

նէ պիր պու գատար հաժուէհու չար սալան, քը
ժը տաճարէ նա տը գալթիյա պու, լէ պը ռօ-
ճի ու պը նըմէճ լը շէվ ու ռօ ժը Խօտէռա
38 իպատէթ տըքըր։ Նուիա ժի ուէ սաաթէ
ռապու ժը Խօտէռա համտ տըքըրը պու, ու
լը Գուտսուշէրիֆտա հէմի ժը ուանռա քօ ժը
խէլասռա տը բէ պուն ժը պշյ ուի խապէր տը
39 տա պու։ Ու կավլա քօ հէմի դըշդան լը սէր
գանանէ Խօտէ թէմամ քըրըն, տիա վէկէ-
ռիան լը Ղէլիլէ լը Նասարէթ լը պաժէրէդ
40 խօ։ Ու զառուք մէզըն տը պօ պու, ու պը
գուվվէթ տը պօ պու պը իլիմէ հաթը դըժա
պուն։
41 Ու լը պայրամէ փասէհէ տի ու պավէ ուի
42 հէր սալ լը Գուտսէ տըչօ պուն։ Ու կավլա
քօ աուի տուանզտահ սալան պու, ու լը սէր
գանունէ պայրամէ կավլա քօ ուան լը Գուտ-
43 սէ ռապուն։ Ու կավլա քօ աւ ռօյան թէ-
մամ քըրըն՝ ժը Գուտսէ վէկէռիան ու մահ-
սում Իսա լը Գուտսէ մա, ու Եուսիֆ ու
44 տէյա աւի նէ տըզանը պուն։ Ուան տը կօթը
պուն գայ պը ռէվիանռա է, գասա ռէյա ռօ
քի հաթըն ու աուի լը նավ խըսուման ու նա-
45 սան արամիշ տըքըրը պուն։ Ու կավլա քօ
նէ տին տիսա լը Գուտսէ վէկէռիան աուի ա-
46 րամիշ տըքըրը պուն. Ու պու քի՝ բաշէ սէ
ռօյան աուի լը հէյքէլտա տին, քօ լը նավա
խօճանտա ռօ տը նըպու ու ժը ուանռա կօ-

տարի տըքըրը պու ու ժը ուան դըշդ փըրս
47 տը քըրըը պու ։ Հէմի ուան քօ ժէուա կօ-
տարի տըքըրը պուն, ԹաՃիւպ տըքըրը պուն
48 լը սէր իըմ ու ճէվապէդ ուի։ Ու կավա քօ
տուի տին ԹաՃիւպ քըրըն. ու տիյէ ուի կօ
ժէուա. Եա՜ օղուլ, դա չըմա՞ վուսան քըր ծը
մէուա. վա՛հա պավէ դա՝ հէմ էզ՝ պը փըր-
տըռ հէշանտըն է էմ դա առամիշ տը քըրըը
49 պուն ։ Ու աւ ժը ուանռա կօ, մը չըմա՞ ո՛
առամիշ տըքըրը, հուն նէ՞ տըզանըը պուն քօ
ժը մըռա լազըմ է քօ լը մալա պավէ խօտա
50 մը պըմ ։ Ու ուան ֆէհմ նէ քըրըն աւ խա-
51 պէր քը ժը ուանռա կօ ։ Ու քէթ պը ուան-
ռա ու չու լը Նասարէթ է, ու ժը ուանռա
միւթէհ պու, համա տիյա ուի աւ հէմի դըշ-
52 դան լը տըլէ խօտա վէտըշարթ ։ Ու Իսա լը
իըմտա ու լը դամէթտա ու լը լութֆտա լը պէր
Խօտէ ու մէռուվան լը բէշ տը չօ պու ։

ՍԷՐ 3

1 Ու լը օն պէշինճի սալէ փատիշահիթիյէ
գայսէրէ Տիփէրիուսէ՝ ուխթա Փիլատոսէ Պօն-
տոսէ քօ լը սէր Յէհուտիսթանէ վալի պու.
ու ուխթա Հէրօտիսէ քօ ըըպ ռէյիսէ Ղ՛էլիլէ
պու. ու ուխթա պըրէյ ուի Փիլիպոսէ քօ ըըպ
ռէյսէ տիյարէ Իտուրիա ու Թրախօնիթիս
պու, ու ուխթա Լուսանիայէ քօ ըըպ ռէյսէ

2 Ապէլինէ պու։ Ու ոցա պաշ իմամիթիյէ
Հանայէ ու Գայիափայէ, լը չէօլէտա քէլա-
մէ Խօտէ լը սէր Հաննա գուռէ Զախարի-
3 այէ պու։ Ու հաթ լը հէմի ալիյէ Յորդա-
նէ ժը պցյ ավֆըրղէ կիւնէյան թահֆիլէ թօ-
4 պա վազ տըքըրը պու։ Չավան քօ լը նավ
քըթէպէ խապէրէ Իշայիա հաթը նըվիսան-
տըն, քօ տէժը, սաուտա լը չէօլէտա կազի
քըրըղէ, ռէյա Խօտէ հազըր պըքըն, ու ռէ-
5 չէ լընկէ ուի ռասթ պըքըն։ Հէմի նավա-
լան տէ դըժա պըպըն ու հէմի չիյան ու կա-
զան տէ նըզմ պըն ու տիւժվարան տէ գօլայ
6 պը պըն։ Ու հէր քէս խէլասէ Խօտէ տէ
պը պինը։
7 Ժը ուի թահֆիլ պուն ժը խալգէռա, կօ.
Է՜յ ոլէտէ կօռըմահռան քի՞ ժը ռուա նըշան
տա քօ պը ռէվըն ժը աւ ղազապէ քօ տէ պէ։
8 Նուա ժը թէօվպէռա լայըգ մէյվէյան հա-
սըլ պըքըն, ու հուն լը խօտա պավէ մէ Իպ-
րահիմ հէյէ կօթընէ պաշլամիշ մէ պըն. չը-
մա քօ էզ ժը ռուա տը պէժ՝ քօ Խօտէ ժը
գէվըրէ հանան ժի գատիր է ժը Իպրահիմ-
9 ռա զըւըրիյէթ տէրխը։ Հէմ նուա ժի պը-
վըր լը պա գուրմա տարան տը սէքընը, Նուա
աւ հէմի տար քօ՝ գանճ մէյվէ նայինէ, դէ
10 պըրանտըն ու լը ակըր դէ ավէթըն։ Ու խալ-
գէ ժէ փըռս տըքըր ու տը կօթը պուն. Նուա
11 էմ չը՞ պըքըն։ Ու աուի ճէվապ տա ու կօ

ժը ուանռա. Ձէր քէռա քօ տու խաֆաան
հէյէ պըրա ճէքէ պըտա ժը աուխռա քօ
թուննա, ու ժը քէռա քօթաամ հէյէ պը-
12 րա աՀվա պըքը։ Ու ժը թաՀֆիլռա կիւմ-
րիւկճիան ժի հաթըն, ու կօնը ժէռա. Նըա
13 խօճա էմ չը՞ պըքըն։ Ռուի ժի կօ ժը ռւան-
ռա, ժը ռռա չը քօ էմի պոայէ, ժը ուփ գէտէ
14 դըՀդ քի մէ քըն։ Ռաքէր ժի ժէ փըռս տը
քըրը պուն ու տը կօթը պուն, Լէ էմ ժի չը՞
պըքըն. ու ժը ուանռա կօ, Նէքէ թալան մէ
քըն, ու ժը ճէքէռա իֆթիրա մէ քըն. ու
ժը իւլֆայէ խօռա գանաաթ պըքըն։
15 Ու կավա քօ խալգէ ումուտ տը քըրը պուն,
ու հէմիան լը տըլէ խոտա տիւշիւմիշ տը պօ
պուն ժը պօյ Ջաննայէ, աճապա ուիա է Մէ-
16 սիհ։ Ջաննա ժը հէմիանռա ճէվապ տա ու
կօ, Պըռա էզ ն պը ավէ թաՀֆիլ տըքըմ։
համա ժը մըն բէթըր գուվվէթլի դէ, քը էզ
սօլէ ուի հէլ անըռա լայըդ նընըմ, աուֆ
տէ ն թաՀֆիլ պըքը պը Ռուհ էլ գուտս ու
17 պը ակըր։ Պը մըլէպէ ուի լը տէաթտա է,
ու պէտէրէ խօ տէ փադըժ պը քը, ու կէնը-
մէ լը ամպարէ խօ տէ պը ճըվլինը, ու գայէ
տէ պը նէգաֆանտըն ակրէ պը շէվռւթինը։
18 Նուա պը հէնի փըռ դըՀդան ժը գավմռա
նէսիհաթ տը քըրը պու ու միւժտէ տը տա
պու։
19 Ջամա Ջիրօտիս բըպ ռէյս ժը ուփ պը թա-

զիլ՝ պունէ մը սէմէտէ մընա պրէյ խօ Հիրօ-
տիայէ, ու մը պըյ հէմի եարամազլըթիյէ՝ քօ-
20 Հիրօտիս քըր: Լը սէր աւ հէմիան ուիա
մի զէտէ քըրը, քըր լը զընտանէ տանի Հան-
21 Նայէ: Ու կավա քօ խալգ հէմիան թահֆիլ
պուն, ու Իսա մի թահֆիլ պու ու լը տուվ-
22 ուէ օէքընի պուն աղիւման վէպու. Ու Բուհ
էլ գուտս պըտիթընէ կէօվտէ ոգա գավօգէ լը
սէր ուի հաթը խուար, ու մը աղիւմանան սա-
ունտ քի հաթ՝ քըր տըը կօթ, Դու ի Դուուէ
մըն տէլալը մը դա բաղի պում:
23 Ու Իսա աուի գասսա սի սալան պուն. (քօ
չավան թախմին տըը պօ պու) աուի զուուէ
Եուսիֆ է, քի աւ է Հալինէ. քի աւ է
24 Մաթատէ: Բնի աւ է Լէվիյէ, քի աւ է
Մէլքիյէ, քի աւ է Յանաէ, քի աւ է Եու-
25 սիֆէ: Բնի աւ է Մատթէէ, քի աւ է Ամովսէ.
քի աւ է Նահումէ՝ քի աւ է Հասլինէ՝ քի աւ է
26 Նանգէէ: Բնի աւ է Մաաթէ՝ քի աւ է Մա-
տաթէ՝ քի աւ է Շամհիէ՝ քի աւ է Եուսիֆէ՝
27 քի աւ է Ճուտայէ: Բնի աւ է Եուհանա՝
քի աւ է Բիսայէ՝ քի աւ է Զօրապապէլէ՝
քի աւ է Սալաթիէլէ՝ քի աւ է Նէրիյէ:
28 Բնի աւ է Մէլքիյէ՝ քի աւ է Ատէյէ՝ քի
աւ է Դուսամէ՝ քի աւ է Էլմաթսանէ՝ քի
29 աւ է Էրէ: Բնի աւ է Եուսայէ, քի աւ է
Էլիազարէ՝ քի աւ է Եուրամէ՝ քի աւ է
30 Մաթաթէ՝ քի աւ է Լէվիյէ: Բնի աւ է

Շըմհունէ՝ քի աւ է Եէհուտայէ՝ քի աւ է
31 Եուսիֆէ՝ քի աւ է Եունանէ: Ովի աւ է
Իլիագիմէ՝ քի աւ է Մէլիայէ՝ քի աւ է Մի-
32 նան է՝ քի աւ է Մաթաթաէ: Ովի աւ է
Մաթանէ՝ քի աւ է Տավուտէ՝ քի աւ է Եէ-
սիէ՝ քի աւ է Յուբէթէ՝ քի աւ է Պաօզէ՝
քի աւ է Սալմունէ՝ քի աւ է Նասունէ:
33 Ովի աւ է Ամինատափէ՝ քի աւ է Արամէ՝
քի աւ է Հասրունէ՝ քի աւ է Ֆարիսէ, քի
34 աւ է Եէհուտայէ: Ովի աւ է Եագուպէ՝
քի աւ է Իսհագէ՝ քի աւ է Իպրահիմէ՝ քի
35 աւ է Թարահէ: Ովի աւ է Նախուրէ՝ քի
աւ է Սարուխէ՝ քի աւ է Րահուէ՝ քի աւ է
Ֆալիգէ՝ քի աւ է Ապէրէ՝ քի աւ է Սալա-
36 մէ: Ովի աւ է Գայնանէ՝ քի աւ է Ար-
ֆագսաթէ՝ քի աւ է Սամէ՝ քի աւ է Նուհէ՝
37 քի աւ է Լամէխէ: Ովի աւ է Մաթասա-
լիհէ՝ քի աւ է Ախնուխէ՝ քի աւ է Յարէ-
38 թէ: Ովի աւ է Մահլալայէլէ՝ քի աւ է
Գայնանէ՝ քի աւ է Էնուշէ՝ քի աւ է Ա-
տէմէ՝ քի աւ է Խօտէ պու:

ՍԷՐ 4

1 Ու Իսա պը Րուհ էլ գուտս դըժա ժը
Յորդանէ վէկէռիա. ու ժը Րուհէ լը չէօլէ
2 հաթը պըրըն: Ու ժը Շէյթանէ չըլ ռօ
հաթը ճարապանտըն, ու լը ուէ ռօժանտա նէ

դըշդ քի խուար ու նէ ժի վէխուար, ու հա-
վա քօ աւ ռօժան թէմամ պուն՝ պըրչի պու ։
3 Ու Շէյթան կօ ժէռա. Էրքը դու Գուռէ
Խօտէյ ի պէժը աւ քէվըրէ հանեռա պըրա
4 նան պը ։ Ճ'էվապ տա ժէռա Իսա՝ ու կօ.
Հաթիյէ նըվիսանտըն՝ քօ նա պը նան թէնէ
մէռուվ տը ժի, լէ պը հէր խապէրէ Խօտէ ։
5 Ու Շէյթան աուի լը չիյէ քի պըլընտ
տէր անի լը նէք տագիգա քի փատիշահի-
6 թիյէ հէմի տընէյէ ժէռա նըշան տա ։ Ու
Շէյթան ժէռա կօ. Հէմի աւ հէգըմաթան՝
ու իզզէթէ ուան ժը դառա տը տըմ. չըմա
քօ աւ ժը մըռա թէսլիմ պույէ, ու ժը քէռա
7 քօ պը խուազըմ տը տըմ ։ Նուա էրքը դու
լը պէր մըն պը գէվի ու սէճտէ պըքի, աւ հէ-
8 մի ժի ժը դառա պըպը ։ Ու Իսա Ճէվապ տա
ժէռա ու կօ. Հաթիյէ նըվիսանտըն. ժը
Խօտէ ու Ալլահէ խօռա սէճտէ պըքի ու
ժէռա իպատէթ պըքի ։
9 Ու աուի լը Գուտսուշէրիֆէ պըր, ու աուի
լը սէր գուպպայէ տաճարէ սէքընանտ, ու ժէ-
ռա կօ. Էրքը պու Գուռէ Խօտէյի խօ ժը
10 ուէ ժէր պավէժը ։ Չըմա քօ հաթիյէ նը-
վիսանտըն, էրքը ժը մէլէքէդ Խօռա ըսբէր-
11 թիյէ ժը պօ դա, քը դա պըբէն ։ Հէմ
ժի դա լը սէր տէսթան տէ հէլինըն քը գաթ
12 ըննկա խօ լը գէվըր նէխի ։ Ճ'էվապ տա ժէ-
ռա Իսա ու կօ. Հաթիյէ կօթըն՝ Խօտէ ու

13 Րըաշէ խօ նէ ճէռէպինի ։ Ու Շէյթան
կավա քօ հէմի թէճրիւպէյան թէմամ քըր ,
ոխթ քի ժէ տուր քէթ ։
14 Ու Իսա պը գուվվէթէ Ռուհէ լը Ղ'էլիլէ
վէկէռիա . ու ժը տէր հագէ ուի աւ հէմի ա-
15 լըյան նամուսէ ուի ռապու ։ Ու աուի լը նավ
ճէմիյաթէ ուան հին տըքըր ու, ժը հէմիան
տը հաթը պու խըզզէթ պուն ։
16 Ու հաթը լը Նասարէթէ , լը քօ քի ա-
ուի մէզըն պօ պու , ու լը սէր ատէթէ խօ լը
17 ռօյա շէմպյէ քէթ լը ճիյէ ճէմիյաթէ ։ Ու
տանը ժէռա քըթէպէ Իշայա փէյղէմպէրէ .
ու կավա քօ քըթէպէ վէքըր , աւ ճի լը քօ
18 քը նըվիսանտըն պու ։ Ռուհէ Խուտէ լը սէր
մըն է , ժը աւ սէմէտէ մը մէսհ քըր , մը ժը
Ֆագիրանռա միւժտէ քըրընռա շիանտ ու տը-
19 լէգ շըքէստիան , շիֆա քըրընէ ։ Կը էսի-
րանռա խէլաս ու ժը քօռանռա տիթըն , վա՛ղ
քըրընէ . ուան քօ լը գուլմէտանը ազատ պէր-
տանէ , մագպուլ սալէ Խուտէյէ վա՛ղ քըրը-
20 նէ մը շիանտ ։ Ու քըթէպէ գըֆըլանտ՝ ու
տա ժը խըզմէթճիռա ու ռօնըշթ , ու լը ճէ-
միաթա պուն ջահվէ հէմիան լը սէր ուի տը
21 նըհէռաթը պուն ։ Ու տէսթ քըր ժը ուանռա
կօթընէ իռօ նըվիսէ հան լը կըյա՛ դըժա պու ։
22 Ու հէմիան լը սէր ուի շահատէթ տըքըր պուն ,
ու թաճիւպ տը քըրը պուն լը սէր աւ լաթիֆ
խապէրան քօ ժը տէվէ ուի տէր տը հաթ , ու

ուխա գուռէ Յուսիֆ նըննը՞ տըր կօթը պուն ։
23 Ու կօ ժը ուանռա. Պըռա հունէ տէ ժը մը-
ռա պէժըն աւ թէմնիլա հան, եմ՛ հէքիմ
դու խօ սաղ պըքը, չը գաս քօ մէ պըհիսթ
լը Կ՝ափառնայումէ տա դա քըռ, լը վըր լը
24 ըլաթէ խօտա ժի պըքը ։ Ու կօ. Պըռա տը
պէժմ ժը ռռա, գաթ փէյղէմպէր քի լը ըլա-
25 թէ խօտա մագպուլ նըննը։ Պըռա քօ տըպէժմ
ժը ռռա, լը կիւնա Իլիայէ փըռ ժըննէպիան
հապուն լը նավ Իսրայիլէ կավա քօ սէ սալ
ու շէշ մահան ազիւմանան հաթը գուֆըլան-
տըն, ու մէզըն ղըլայի պու լը հէմի ըլաթան ։
26 Համա Իլիա ժը ուան ժը եէքէռա նէ հաթը
շիանտըն, իլլա թէնէ լը նավ պաժէրէ Սար-
ֆիա Սիթոնէ ժը եէք ժընա պի ժըննըքէռա ։
27 Ու լը կիւնա Իլիշահէ փըռ ոյուղան հապուն
լը նավ Իսրայիլէ, համա ժը ուան եէքէ փա-
28 գըժ նէ պու. իլլա Սիւրեանի Նաաման ։ Ու
կավա քօ ուանան պըհիստըն, ուան հէմիան
քօ լը ծիյէ ծէմիաթէտա պու պը ղազապէ
29 դըժա պուն ։ Ու ուան ռապուն աուի ժը
պաժէր տէր խըստըն, ու պըրըն աուի հաթա
լը Ֆըռինէքէ ջիյէ լը քօ քի պաժէրէ հաթը
պու ջէ պուն, քը աւ ժը ծիյէ պըլընտէ լը
30 խուարի պավէ ժըն ։ Համա աւ ժը նավ ուան
պըհուրի չու ։
31 Ու չու լը պաժէրէ Ճէլիլէ լը Կ՝ափառ-
նայումէ, ու լը ռջէդ շէմույէ ժը ուանռա

32 Թալիմ տը տա պու ։ Ու լը սէր Թալիմէդ-
ուի մանթ տը մա պուն. չըմա քօ պը հէօքմաթ
33 պու սէօզէդ ուի ։ Ու լը ճիյէ ճէմաթէտա
մէռուվ քի հա պու, քը նէփաք րուհէ ուի
հա պու. ու աւ պը պըլընտ սառւտ գիրա՝ ու
34 կօ. Պէրտը, պը մէռա չը՞ իշէ դա հէյէ, եա՛
Նասրանի Իսա, դու հաթի մէ հէլաք քըրը-
նէ. էմ դա զանըն դու քիյի, միւգատէսէ
35 Խօտէ ։ Ու Իսա ղայիտի լը սէր աուի ու կօ,
Լալ պը՝ ու ժը ուի ռա՛պը, ու ճըն աուի լը
օրթայէ խըստ, ու ժէ ռապու, ու զարար քի
36 նէ տա ժէռա ։ Ու լը սէր հէմիան թաճիւպ
քի հաթ, ու խապէր տը տա պուն պը հէ-
վըւտու ու տը կօթը պուն. Էւ չը՞ խապէր է,
քօ պը հէօքմաթ ու պը գուվվէթ տը ղայիտի
37 լը սէր նէփաք րուհան, ու տէր դէն ։ Ու նա-
մէ ուի ռապու լը հէմի տէրէ աւ մէմլէքէթէ ։
38 Ու ժը ճիյէ ճէմիաթէ ռապու ու լը մալա
39 Շըմհունէ քէթ ։ Ու խասուէ Շըմհունէ
թա քի ղըտար կըրթը պու, ու ժը պօյ ուի
40 լավա քըրըն ժէռա ։ Ու աուի սէքընի լը պա
ուի՝ լը սէր թա ղայիտի, ու աուի պէրտա. ու
պը ղուվա ռապու ու ժը ռւանռա խըզմէթ տը
քըր ։
41 Ու կավա քօ ռօ ավա տը պօ պու, ժը հէ-
միանռա քօ հա պու թիւրլէ թիւրլէ պը իլ-
լէթան նախօշան, տը անը պուն աուան ժէ-
ռա, աւ ժի լը սէր հէր եէքէ տէսթ տը տա-

42 Նը պու, ու սաղ տըքըըը պու ուան: Ճ՛ը-
նան մի մը փըռան տէր տը հաթը պուն՝ տը
գիրա պուն՝ ու տը կօթը պուն, քօ դու Կու-
ռէ Խոտէյի, ու աուի տը ղայիտը ու պէր նէ
տը տաա պու քօ խապէր պը տըն:
43 Ու կավա քօ ռոժ պու՝ ռապու չու լը ճի
քի պառիյէ, ու խալգէ աուի արամիշ տը քը-
ըը պուն հաթըն հաթա լը պալէ՝ ու զոռ տը
44 քըըը պուն ժէռա քօ մը ուան նէ չը: Ո՛ուի
մի կօ մը ուանռա. Լազըմ է քօ մը ղայըրի
պաժարանռա մի փատիշահիթիյէ Խոտէ միւժ-
տէ պըքըմ. չըմա քօ մը պօյ ուիա էզ հաթըմ
45 է շիանտըն: Ու լը ճէմիաթէ Ճ՛էլիլյան վաղ
տը քըըը պու:

ՍԷՐ 5

1 Ու պու քի կավա քօ խալգ լը տոռա ուի
թօփ պու պուն ու քէլամէ Խոտէ կօտարի տը
քըըը պուն, աուի մի լը պա կէօլէ Ճ՛ընաշա-
2 րէ տը սէքընի պու: Ու տի քօ տու գայը-
ղան լը պա կէօլէ տը սէքընի պուն՝ ու սէյա-
տէ մասհիան մը ուան տէր հաթը պուն՝ թօ-
3 ռէդ խօ տը շուշտը պուն: Ու աուի լը աւ
գայըղան եէքէտա քէթ քօ աւ է Շըմհուն
պու, ժէռա լավա քըր քօ հընըք մը զուա-
միյէ լը նավ պահըէ պըպը. ու ռօնըշտ՝ ու մը
գայըղէ մը խալգէռա թալիմ տը տա պու:

4 Ու կավա քօ մը խապէրտանէ սէքընի, կօ մը
Րըմհուննա. Լը բէշ լը գուրէ պըպը գա-
յըղէ, ու Թօռէ խօ պավէժ մահսիան սէյա
5 քըրընէ: Ջ'էվապ տա Րըմհուն ու կօ մէ-
ռա. Եա՛ խօճա լը շէվ կըմք էմ շըղուլէն,
համա գաթ դըշդ քի մէ նէ կըրթ, լաքին մը
6 պօյ սէօզա դա էմ պավէժըն Թօռէ: Ու
ուան կավա քօ առւի քըրըն զահֆ փըռ մահ-
սիան ծըվանտըն, վըուսան քօ Թօռէ ուան տը
7 գաթիա պուն: Ու լը աւ գայըղէ տընտա
պուն մը օրթաղէդ խօռա իշարէթ տը քըրը
պուն՝ քօ պէն մը ուաննա եարտըմ պըքըն,
ու ուան հաթըն, ու հէրտու գայըղան մի դը-
մա պուն վըուսան քօ նէզա ղարի պունէ պուն:
8 Ու Րըմհուն փէթրոս կավա քօ տի՝ լը սէր
չէօքէ Իսա քէթ ու կօ. խօ մըն ալի տէ
եա՛ Րապպ շըմա քօ էզ եէքէ կիւնէյքեա-
9 րըմ: Զըմա քօ պըզտիա առւի ու ուան հէ-
մի քօ բէռա պուն. մը սէմէտէ սէյաէ մահ-
10 սիան: Մուսան մի գուռէդ Օէպտիա Եա-
գուպ ու Հաննայէ ուան քօ օրթաղէ Րըմ-
հուն պուն, ու Իսա կօ մը Րըմհուննա, Մէ
թըռս մը ուի բէվա դու տէ սայատէ մէռու-
11 վան պըպի մը պօյ հայաթէ: Ու գայըզէդ
խօ քըշանտըն լը զուայիյէ ու հէր դըշդ պէր-
տան, ու լը բէյ ուի չուն:

12 Ու պու քի կավա քօ առւի կըհիշտ լը պա-
մէր քի, վա՛հա մէռուվ քի պը ույուզիթիյէ

գըժի՛ կավա քօ տի Խսա, լը սէր ու քէմ՝
լավա քըրր ժէռա ու կօ. Նա՛ Րապպ էրքը տը
13 խուտաղի դու գատիրի մը փագըժ քըրըն ։ Ու
աուի տէսլթէ խօ տըրքէժ քըր՝ կիյանտը լէ, ու
կօ. Տըխուտաղըմ փագըժ պը՛, ու զուվա ֆի-
14 լէթէ ույուզիթիյէ ժէ չու ։ Ու աուի թէն-
պի՛հ քըրր ժէռա՝ քօ ժը եէքէռա նէ պէժը,
լէ կօ. Հա՛ռը դու խօ ժը խմամռա նըշան պը
տէ, ու ժը պցյ փագըժիթիյէդ խօ հէտիյէ
պըտէ՛ չավան քօ Մուսա էմր քըր՝ ժը պցյ
15 ժը ուանռա շահատէթի պունէ ։ Ու ժը տէր
հադէ ուի՛ խապէր հէնի փըռ ռա տը պօ պու.
ու փըռ խալդ տը հաթը պուն ծըվանտըն ժը
պցյ կօտարի քըրընէ, ու ժը նա խօշիթիյէդ
16 խօ սաղ պունէ ։ Ու աուի լը ծիյէդ պաուի-
ան տը չօ պու, ու տուվա տըքըրը պու ։
17 Ու պու ժի՛ քինկա քօ աուի թէսլիմ տը-
տա պու, ու Փարիսիան ու խօծայէդ Նօմօսի-
ան ռծըշտը պուն. ուան քօ ժը ծէլիլէ ու ժը
Յէհուտիսթանէ ու ժը Գրուսէ ու ժը հէմի
զաաապան հաթը պուն ծըվանտըն. ու գուվ-
վէթէ Խօտէ պէլի տը պօ պու ուան սաղ քը-
18 րընէ ։ Ու վա՛հա չէնտ մէռուվան, եէքի
քէօթրում լը սէր ծըլան տը անի պռան, ու
տըխօստը պուն քօ աուի լը հընտուռէ պը-
19 պըն, ու տէյնըն լը պէր ուի ։ Ու կավա քօ
ժը զալապալըղէ ռէ նէ տը տիթը պուն, քօ
ժը ուէ լը հընտուռ պը պըն աուի, լը սէր խա-

նի ռապուն, ու ժը գամթիյէ ըը ժէր ալըգան-
նորնւ առուի, ու պը ծըլան ըը օրթայէ ըը պէր
20 Իսայէ անին խուարիյէ ։ Ու առուի իմանէ
ուան պըտիթրնէ՝ կօ ժէռա. Նշա՛ մէռուվ
21 կիւնէյէդ դա ժը գառա ավֆ պը պըն ։ Ու
քեաթիպան ու փարիսիան տէսմ քըրըն փըք-
րանտընէ ու կօթընէ. Ուփա քէ՞ է, քօ վու-
սան տըժմինան խապէր տըտա, քէ՞ տը քարը
կիւնէյան ավֆ պըքը ժը նէք Իօոտէ պաշգա ։
22 Ու Իաա կավա քօ շավըէ ուան զանի՝ ծէ-
վապ աա ու կօ ժը ռանռա. Նը տըչէ խօ-
23 տա չը՞ տը փըքըրըն ։ Պըմ՞ ժան հէնի քա-
համ է՝ կիւնէյէ դա ժը գառա ավֆ պը պը
24 կօթըն՝ նա ռապը ու պը կէռ կօթըն ։ Հա-
մմ վուսան քօ հուն պը զանըն հէզքմաթէ
Գուռէ մէռուվ, հէյէ ըը սէր ապտէ ավֆ քը-
րընէ կիւնէյան, կօ ժը քէօթրիւմռա. Ժը
գառա տէժըմ. ռապը, պը կըռ ըէհէվէ խօ
25 ու հառը մալա խօ ։ Ուփ ժի ըը ուէ ռաաթէ
ըը պէր հէմիան ռապու՝ աւ քի ըը սէր ուփ ռա
տըգա պու հէլ անի, ու չու ըը մալա խօ՝ ու
26 ժը Իօոտէռա շըքըը տը քըր ։ Ու հէմիան
մաթ ման ու ժը Իօոտէռա շըքըը տը քըրը
պուն, պը թըռսան դըժա պուն՝ ու կծն. Նշր-
քը իռօ էմ դըշդէդ անայիպ տին ։
27 Ու ժը ուէ բէվա ժը ուէ ռապու, ու կէօմըիւկծի
քի տի, քօ նավէ ուի Նէվի պու, քը ժը պց
կէօմյիւկ սանտընռա ըը ուէ ռօնըշտի պու

28 ու կօ ժէռա. լը բէյ մըն ռըը։ Ուի ժի հէր
29 դըըշդ թէրք քըր լը բէյ ուի չու։ Լէվի
ժէռա տավաթ քի մէզըն քըր լը մալա խօ.
ու փըռ գալապալըղ քի հապու է կէօմրիւկ-
ճիան ու պաշգասիան՝ քօ պը ուանռա լը սօֆ-
30 րէտա ռօնըշտըն պուն։ Ու քեաթիպէ ուան
ու հէմ ֆարիսիան. տըռ տըռ տըքըրը պուն ու
ժը շակըրտէդ ուիռա տըկօթը պուն. Չըմա՞
պը կէօմրիւկճիան ու պը կիւնէյքեարան հուն
31 տըխուն ու վէտը խուն։ Ճ'էվապ տա ժը
ուանռա Իսա՝ ու կօ. Վը սաղանռա հէքիմ
32 լազըմ նընը, լէ ժը նախօշանռա։ Էզ նէ
հաթըմ սատըդան կազի քըըընէ, լէ կիւնէյ-
քեարան ժը թօպա քըըընէ։
33 Ուան ժի կօնը ժէռա. Չըմա՞ շակըրտէդ
Յաննայէ փըռ ճարան ռօճի տըկըըըն, ու
տուվա տըքըն, վուսան ժի շակըրտէդ ֆա-
34 րիսիան, ու է դա տըխօն ուվէտըխօն։ Ուի
ժի կօ ժը ուանռա. հուն տըքա՞րըն ժը զա-
ռուքէդ տավաթլըիանռա էմր պըքըն քօ ռօ-
ճի պը բէն, չըգաս քօ զավա պը ուանռայ է։
35 Լաքին ռօյան տէ պէն քօ՝ զավա ժը ուան
տէ պէ սանտըն, ու ուէ զէմանէ, լը ուէ ռօ-
36 յանտա տէ ռօճի պը կըըըն։ Մասալ քի ժի
կօ ժը ուանռա. Պաթ եէքէ փինէյէ ճըլէ
նու ժը ճըլէ գէվըռա տա նէյ նը. էրքը նա,
աւ նու ժի տը գաթինը, հէմի ժի ժը գէվըն-
37 ռա փինէյէդ նու եագըշմիշ նա պը։ Ու

եէքի մէյէ նու լը մէշգէ գէվըն տա նէյինը,
էրքը նա մէյէ նու մէշգէդ գէվըն ան տը գա-
թինը, ու աուի տը ուրժը. հէմի ժի մէշգան
38 վունտա տը պըն: Լէ մէյէ նու լը մէշգէ
նուտա տա դինըն լագըմ է ու հէր տու ժի
39 դէնը վէշէրանտըն: Ու եէքէ մէյէ գէվըն
վէ նա խու ու բաշէ մէյէ նու պը խուագը,
չըմա քօ տէ ժը, էրքը գէվըն հէնի խօշ ը:

ՄԱՐ 6

1 Ու պու քի լը իքինճի ուցյա ավուլէ շէմու է
աուի ժը նավա զէվիան տը պըհուըը պու, ու
շակըրտէդ ուի պը տէսթան սընպըէ կէնըմ
տը գուրուփանտը պուն ու պը փէրըքանտընէ
2 տը խուարը պուն: Ու ժը փարիսիան հընը-
քան կօն ժը ուանուա. Նու չը՞ դըշդ է քօ
հուն տըքըն, քը լը ուցյա շէմույէ տա ճայիզ
3 նընը: Ղ՚էվապ տա ժը ուանուա Իսա ու կօ.
Ա՛ նա խօնտըն քըրընէ Տավուտէ, կավա քօ
պըրչի պու աուի ու ուան քօ բէռա պուն:
4 Զա՞վան աուի լը մալա Կյօտէ քէթ, ու նանէ
հուզուրէ խուար, ու տա ժը ուանուա ժի՞ քօ
բէռա պուն, քը աուի խուարըն ժը եէքէռա
ճայիզ նա պու, լէ թէնէ ժը իմամանուա.
5 Ու ժը ուանուա կօ. Պուռէ մէռուլ խօտիյէ
շէմուէ ժի է:
6 Ու պու քի լը պաշգա ուցյա շէմուէ քի՞

ատուի լը ճիյէ ճըվաթան քէմ՝ ու թալիմ տը-
քըր, ու լը ուէ մէռուվ քի հապու, քը տէս-
7 թէ ուի ռաստ հըշք պօ պու: Ու քեաթի-
պան ու ֆարիսիան լէ տը բէ պուն՝ քը լը
ռոջյա շէմուէ տա ատուի սաղ քը քօ պը աւ
8 աէմէտէ կըլը քի լը սէր ուի պը պինըն: Ու
ատուի տը զանը պու ֆըքըրէ ուան, կօ ժը ա-
ուխռա՝ քօ տէսթէ ուի հըշք պօ պու, ռապը
լը օրթայէ պը սէքը. ատուի ժի ռապու սէքը-
9 նի: Իսա կօ ժը ուանռա. Ժը ս դըշդ քի
փըռս քըմ, լը ռոջյա շէմուէտա զանճիթի՞
քըրըն, եա քէօթի թի քըրըն ճպիզ է,
10 ճան քի խալասը քըրըն եա հէլաք: Ու լը
չար ալի լը սէր աւ հէմիան պը սու հաթընէ
նըհէռթ, կօ ժը աւ մէռուվռա, Տէսթէ խօ
տըրէժ քը. աւ ժի տըրէժ քըր, ու տէսթէ
11 սաղ ռգա ատուէ տըն պու: Ուան ժի հար
պուն, ու լը նավա խօտա ժը Իսաա չը պը-
քըն խապէր տը տա պուն:

12 Ու պու քի լը ուէ ռջյամտա լը ջիյէ ռա-
պու նըմէճ քըրընէ, ու շէվէ կըժք ժը Ա-
13 լահռա պը տուվա քըրընէ պուհարթ: Ու
կավա քօ սըպէ պու՝ կազի քըր շակըրտէդ-
խօ, ու ժը ուան տուանզտան պըժարթ, քը
14 ուանռա ըէսուլան ժի նավ տանի: Շըմ-
հուն քօ ժէռա փէթրոս ժի նավ տանի, ու
պըէյէդ ուի Անտրիա, ու Յագուպէ, ու
Հաննայէ, ու Ֆիլիպպուսէ, ու փարթուղի-

15 մուսէ, ու Մաթթայէ. Ու Թումայէ, ու
դուռա Ալֆա Յագուպէ, ու Զէլօթէս հա-
16 թը կօթան Շըմհունէ: Ու պրէյէդ Յա-
գուպէ Ճուտա. ու Իսխարի Ճուտա՝ քի
17 տէսլմ տայօղ ժի պու: Ու պը ուանռա հա-
թը խուարի՝ ու լը ծի քի տէշդէ սէքընի, ու
գալաղալըղէ շակըրտէդ ուի, հէմ ժը հէմի
Յէհուտիսթանէ ու ժը Գուտսէ հէմ ժը ա-
լիյէ քէնարէ պահրէ Տուրօսէ ու Սիդօնէ
18 փըռ խալգ հապու: Պը ժը ուէ հաթըն կօ-
տարի քըրըընէ, ու ժը պջյ ժը նախօշիթիյէ
խօ սաղ պունէ ու հէմ ժը նափաք րուհան
19 էզիյէթ քշանտօղան սաղ տըպօ պուն: Ու
խալգ կըշք տը խօստը պուն ժէռա նէզ պուն.
չըմա քօ ժէ գուվվէթ ռա տը պօ պու, ու
ժը հէմիանռա շիֆա տըտա պու:
20 Ու աուի չահվէդ խօ լը շակըրտէդ խօ պը
պըլընտ քըրըընէ կօ. Խօզի ժը ռուա եա փա-
գիրան, չըմա քօ փատիշահիթիյէ Խուտէ է ծէ:
21 Խօզի ժը ռուա եա նուա պըրշի պույան. չը-
մա քօ հուն տէ թէր պըն. խօզի ժը ռուա քօ
նուա տը կըրըըն, չըմա քօ հուն տէ շադ պըն:
22 Խօզի է ժը ռուա կավա քօ մէռուվան ռ՛սէր-
հէվտէ տըքըն ու կավա քօ ռ ժը հէվալիթիյէ
խօ ալի տըն՝ ու ժը ռ իքրահ պըքըն, ու նա-
վէ ռ խարապ տէքինըն ժը սէմէտէ Գուռէ մէ-
23 ռուվ: Շադ պըն հուն լը ուէ ռօյէտա,
շադ պըն, չըմա քօ իւծրէթէ ռ փըռ է լը ա-

զիւմանտա. չըմա քօ պավէդ ուան ժը փէյ-
24 ղէմպէրանուա ահվա տըքըրըն պուն: Լաքին
վա՛յ ժը ռ զէնկինանուա, չըմա քօ թէսէլիյէ խօ
25 ռ սանտըն: Վա՛յ ժը ուա քօ՝ նուա հուն թէր
ըն, չըմա քօ տէ պըրչի պըն. վա՛յ ժը ուա
քօ նուա տըքէնըն, չըմա քօ շին տէ պըքըն
26 ու տէ պըկըրըն: Վա՛յ ժը ուա կավա քօ
լը սէր ռ գանճ տէժըն հէմի մէռուվան չըմա
քօ պավէդ ուան ահվա տըքըրըն պուն ժը
տարավ փէյղէմպէրանուա:
27 Համա ժը ուա կօտարի քըրօղանուա տէ-
ժըմ, Տըժմընէդ խօ պը հապինըն, ժը ռ իք-
28 րահ քըրօղանուա ջէյի պըքըն: Ժը ուա
պէլտօվա քըրօղանուա՝ խայր տօվա պըքըն,
ժը ուա էպլիյէթ տայօղանուա տուվա պըքըն:
29 Ու քօ լը չէնէյ դառա տըխէ՝ աուէ տըն ժի
ժէուա նէ՛գ քը. ու աւ քօ ֆէրաճէյէ դա
տէր տըխա, քըրասէ խօ ժի ժէ մէ վէշէր:
30 Ու ժը դա հէր խօստօղանուա պըտը, ու ժը
31 մալէ դա սանտօղան շունտա մասթին: Ու
չավան քօ տը խուազըն մէռուվան ժը ուա պը
քըն, հուն ժի վուսան պը քըն ժը ուանուա:
32 Ու էրքը հուն ռ հապանտօղան պը հուպինըն
չը՞ սէվապէ տըպը, չըմա քօ կիւնէյքեարան
33 ժի խօ հապանտօղան տը հուպինըն: Ու էր-
քը ժը ուա գանճիթի քըօղանուա գանճիթի
պըքըն, չը՞ սէվապէ տը պը, չըմա քօ կիւ-
34 նէյքեարան ժի հէման աուի տը քըն: Ու

էրքը վուսան մեռուվըա տէյն պըտըն քօ ու-
մուտէ հէպէ սանտըննէ, չը՞ սէվապէ ս՛ հէյէ,
չըմա քօ կիւնէյքեարան ժի ժը կիւնէյքեա-
րանուա տէյն տըտըն՝ քը պէտէլէ առւփ շուն-
35 տա պըսդինըն ։ Լէ հուն պըհուպինըն տըժ-
մընէդ խօ ու ժը ս՛ իքըրահ քըօղանուա գանճի-
թի պըքըն․ ու տէյն պըտըն ժը ուխուա՝ ժը
քօ քի սանտընէ ումուտէ ս՛ թունննա․ քը
խուճրէթէ ս՛ փըռ պըպը, ու գուռէդ Ուաալա-
յէ պըպըն, չըմա քօ առւփ ժը նամքէօռան-
36 ռա ու ժը եարամազանուա գանճ է ։ Նուա
պը մէրհամէթ պըն չավան քօ Պավէ ս՛ պը
37 մէրհամէթ է ։ Ու հէօքմ մէ՛ քըն քօ ժը ռ-
ռա հէօքմ նէպը, հէօքմ ու ղաղապ մէ՛ քըն
քօ ժը ռուա ժի հէօքմ ու ղաղապ նէ պը,
պախշ պըքըն քօ ժը ռուա ժի պախշ պը պը ։
38 Պը տըն քօ ժը ռուա ժի պէ տայըն, պըռընտ
էօլչէկէ՝ ապանտըն՝ հաթը թէվտայըն՝ դըժա
տէ լը բաշըլէ ս՛ պէ տայըն․ պը ուփ չափէ քօ
պը աւ քօ հուն տը բիվըն, ժը ռուա տէ պէ
39 բիվանտըն ։ Ուէմսիլ քի ժի կօ ժը ուան-
ռա, մէկէր քօռ ժը քօռէռա ռըքեարըր դա-
լավուզիթի քըրըն․ նա՞ քի հէր տուռյան ժի
40 լը չալէ տը դէվըն ։ Շակըրտ ժը խօճայէ
խօ մէզըն նըննը, ու հէր թէքմիլ պուն՝ օդա
խօճայէ խօ տէ պըպը ։
41 Չըմա՞ լը ջահվէդ պըէյ խօ գըրշէ տըպի-
նի, ու գէրան լը ջահվէ խօտա նա պինի ։

42 Նախօտ չավա՞ն ըլքեարը կօթըն մը պրէյ
խօռա. Է՛յ պըրա պէրտէ քօ մը ջահվէ դա
գըրշէ տէրինըմ. ու լը ջահվէ խօտա գէրանէ
նա պինի. է՛յ միւրայը ավուլ մը ջահվէ խօ
գէրանէ պը տէրին ու բաշէ տէ պըպինը մը
43 ջահվէ պրէյ խօ գըրշէ տէր անին: Չըմա
քօ տարէ գանձ նը քեարը մէյվէյէդ չուրուկ
պըտը, ու տարէ չուրուկ թունինա քօ պըքեա-
44 րը մէյվէյէ գանձ պըտը: Չըմա քօ հէր տար մը
մէյվէյէ խօ դէ նաս քըրըն. չըմա քօ մը ըսթ-
րիան հէժիլ նա ջինըն, ու մը տը ուէնէրմըքէ
45 դրի նա ծըվինին: Մէռուվէ գանձ մը տըլէ խօ
մը խազնէյէ գանձ, ջէ տէր դինը. չըմա քօ
տէվէ ուի մը վէտէ պունէ տըլ խապէր տըտը:
46 Չըմա՞ մը մըռա եա՛ Րապպ եա՛ Րապպ
47 կազի ըլքըն, ու կօթընէ մըն նաքըն: Հէր
մը մըռա հաթօղ ու քէլամէ մըն կօտարի քը-
րօղ ու աուան քըրօղ, մը քէռա մինա՝ մը
48 ռռա նշան պըտըմ: Ու մալ ջէքըրօղ մէ-
ռուվըա տըմինա. քը քօլա ու գուր քըր, ու
հիմէ ուի լը սէր գէվըր տանի, սէլէ ավան
քօ ռապուն՝ չայ խըստ լը աւ մալ, ու գատիր
նա պու. աուի թէվ կէռանըրըն. չըմա քօ հի-
49 մէ ուի լը սէր գէվըր գավի պու պու: Հա-
մա աւ՝ քօ քէլամէ մըն տը պըհիսը՝ ու նաքը,
տը մինա մը աւ մէռուվըա՝ քօ լը սէր արտէ
պէ հիմ մալ ջէ տըքը. քօ լէ չայ խըստ ու
զըւվա քէթ, ու հէլօշանըընէ աւ մալ մէզըն պու:

ՍՆՐ 7

1 Ու կավա քօ քէլամէդ խօ կըշք թէքմիլ
քըր լը կօյա գավմէ, քէթ լը Բաֆարնայու-
2 մէ։ Ու գուլէ նիւզպիշի քի լը կըռան նա-
խօշթիտա նէզա մըրընէ պու, քօ ժէռա տէ-
3 լալի պու։ Կավա քօ լը տէր հագէ Իսա պը-
հիստ՝ ժը Նէհուտիան չէնտ ռու սըբիան շի-
անտ, ժէռա լավա քըըրնէ քօ պէ գուլէ ուֆ
4 խէլաս պըքը։ Ու ուան ժի հաթըն լը պա
Իսա փըռ լավա տըքըըր պուն ժէռա, ու տը
կօթը պուն. էրքը աւ լըպըգէ քօ ժէռա աւ
5 դըշգ պըքի։ Զըմա քօ միլէթէ մէ տը հու-
պինը, ու ճիյէճըվաթէ աուի ջէքըր ժը մէռա։
6 Ու Իսա պը ուանռա չու, կավա քօ հէնի ժը
մալ տուր նէ պու, նիւզպաշի ժէռա չէնտ
տօսթան շէանտ, ու կօ ժէռա. Նա՛ Բապպ
լը զահմէթէ մէ՛ գէվ շըմա քօ էզ լըպըգ նը-
նըմ, քօ լը պըն խանիյէ մըն պը գէվի։
7 Փը պցյ ուիա մը խօ ծի լըպըգ նա հասըպանտ
ժը դառա հաթընէ. լաքին խապէր քի պէ
8 գուլէ մըն տէ շիֆա պըպինը։ Զըմա քօ է
ժի լը պըն հէօքմաթէ հաթը տայըն մէռուվ
քի ըմ, ու լը պըն էմրէ մըն ապէր հէյէ, ու
ժը նէքէռա հա՛ռը տը պէմ տը չօ, ու ժը
աուէ տընռա ռըը, ու դէ. ու ժը խըզմէթ-
9 քնարէ խօռա ուիա պըքը, ու տըքը։ Ու
կավա քօ Իսա ուիա պըհիստ, թաճիւպ քըր,

ու վէկէռէյա լը բէյ խօ չունտօղ խալղդէռա կօ.
Պըռա տըպէմ ժը ուա, քօ լը նավա Իսրա-
10 յիլտա աւ գաս իման մը նէ տի։ Ու հաթը
շխանտօղան լը մալ վէկէռիան՝ ու նախօշ
խըզմէքեարէ սաղ պուն տին։
11 Ու պու քի լը ռօյա տըն Նային հաթը
կօթան պաժէր քի տը չօ պու, բէռա տը չօ
12 պուն շակըրտէդ ուի ժի՝ ու փըռ խալգ։ Ու
կավա քօ նէզա տէրիյէ պաժէր պու վանհա
մըրի քի տէր տըհաթը պու, ժը տիյէ խօռա
եէք հապըք պու. ու ժըն ժընապի պու, ու
13 բէռա ժը պաժէր փըռ խալգ հապու։ Ու Րապպ
կավա քօ առուի տի, հայֆա ուի հաթ առուի,
14 ու կօ. Մէ կըռ։ Ու չու լը նըզանկէ նէզ
պու՝ ու ուան քօ հալ անի տը պըրը պուն
սէքընին, ու կօ. Եյ խօրթօ ժը դառա տը
15 պէմ ռապը։ Ու մըրի ռապու ու ռօնըշդ,
ու տէօթ քըր խապէրտան, ու տա առուի ժը
16 տիյէ խօռա։ Ու նուա հէմիան ժի թըռս
կըրթ, ու ժը Խօտէռա շըքըր տը քըրը պուն
ու տը կօթը պուն. Երքը փէյղէմպէր քի
մէզըն լը նավ մէ ռապու է, ու էրքը Խօտէ
17 գավմէ խօ զիյարէթ քըր։ Ու աւ տէնկ լը
տէրհագէ ուի՝ լը հէմի Եէհուտիսթանէ ռա-
պու, ու լը չար ալիյէ ուէ տընէ։
18 Ու ժը Յաննառա թարիֆ քըրըն շակըր-
19 տէդ ուի լը սէր ան հէմի դըշդան։ Ու Յան-
նա ժի տըռօցյան ժը շակըրտէդ խօ կազի քըր,

կը պալէ, շիանտը ուան կը պա Իսա՝ ու կօ.
Ու քը տէ պէ դո՞ւ ի, եա ժը պաշգասիքիւա
20 էմ մէղէքըն ։ Ու աւ մէռուվան հաթըն կը
պալէ ու կօն, Ճաննայ է թահֆիլէի մէ շի-
անտ ժը դառա, ու տէժը. Ու քօ տէ պէ դո՞ւ ի,
21 եա ժը պաշգասիգիւա էմ պը բէն ։ Ու կը
ուէ սաաթէտա փըռան ժը նախօշիթիյէ ու ժը
տէրտան ու ժը եարամազ րուհան սաղ քըր,
ու ժը փըռ քօռանռա տիթընռա գուտրէթ տա ։
22 Ջ՛էվապ տա ժը ուանռա Իսա՝ ու կօ. Ճա՛ռըն
ժը Ճաննառա թարիֆ պըքըն չը քօ ռ տի ու
պըհիստ, քը քօռան տը պինըն, ու թօփալան
տը չըն, ույուղան փագըժ տըպըն գառան տը
պըհիսըն, մըրիան գըյամ տըքըն, ժը ֆագի-
23 րանռա միւժտէ տըպը, ու խօզի ժը ավէռա քօ.
կը սէր մըն խուար նա պը ։
24 Ու հավա քօ էլէխյէդ Ճաննայէ չուն. ժը
պջյ Ճաննա ժը խալգէռա տէսմ քըր կօթը-
նէ, կը չէօլէ չը̂ թամաշա քըրընէ ռ ռապուն,
25 ժը պայ է լէրվան գամի՞շ քի ։ Լէ չը̂ տի-
թընէ ռ ռապուն, պը նազիք ծըլան խամալան-
տըն մէռո՞ւվ քի. վա՛հա ուան քօ կը ծըլէդ
պը շէօհրէթէ ու կը վէֆգէտանը կը սէրայէդ
26 փատիշահան տը պըն ։ Լէ չը̂ տիթընէ ռ ռա-
պուն, փէյղէմպէ՞ր քի, պէլի ժը ռուա տըպէմ
27 ժը փէյղէմպէր քի հէնի բէթըր ։ Չըմա քօ
ուխա է. ժը պջյ է քէ քօ հաթը նըվիսան-
տըն, վա՛հա էլչիյէ խօ էզէ կը պէր դա պըշէ-

յինըմ, քօ ռէյա դա լը պէր դատա հազըր
28 քը։ Պըռա տը պէմ ժը ռուա. ժը ժընան
զան լը նավ ուանտա ժը Ճաննայէ մէզըն
փէյղէմպէր քի Թուննա. լաքին լը փատիշա-
հիթիյէ Խսօտէ աւ բըչուք ժը ուի մէզըն է։
29 Ու խալքէ կըշք կավա քօ պըհիստըն՝ ու
կիւմրիւկճիան ժի, սառըգ քըրըն Խսօտէ քօ
30 պը Թահֆիլէ Ճաննա Թահֆիլ պուն։ Լա-
քին փարիսիան հէմ խօճայէդ նօմօսի լը տէր
հազէ խօ Թէտպիրան Խսօտէ պադալ քըրըն,
քօ ժէ Թահֆիլ նա պուն։
31 Ու Բապպ կօ. Մէռուվէ սիլսիլէյէ հան
ժը քիռա պըշըպինըմ, ու ժը քիռա տը մինըն։
32 Տըմինըն լը աւ զառուգան՝ քօ լը չարշիտա ռօ
տընըն, լը հէվրու տու կազի տըքըն ու տը պէն։
ժը ռուա մէ տիւտիւք փըֆ քըր՝ ու ն́ նէ լէյստ.
33 մէ չին քըր ու ն́ նէ կրիա։ Ճաննա է Թահ-
ֆիլէ հաթ, քը նէ տը խուար ու նա վէտը-
34 խուար, ու ն́ տըկօթ ճընէ ուի հէյէ։ Գու-
ռէ մէռուվ հաթ, քը տըխօ ու վէտըխօ, ու-
տէժըն, վա́հա խուարօղ ու պէքըրի մէռուվ քի՝
տօսթէ կիւմրիւկճիան ու կիւնէյքեարան։
35 Ճամա իլմ ժը հէմի ըլէտէդ խօ սառըգ պու։
36 Ու ժը Փարիսիան եէքէ ժէռա լավա տը-
քըր քօ բէռա նան պըխօ, ուի ժի լը մալա
Փարիսիյէ քէթ, ու լը սօֆրէտա ռօնըշդ։
37 Ու լը ուէ պաժէրտա կիւնէյքեար ժըն ժի
հէպու. կավա քօ զանի՝ էրքը լը մալա Փա-

բիսիտա լը սուֆրէտա ռնըբշախյէ, շուշա քի
38 պը խօշ պին ռուն անի։ Ու լը բէյվա լը
պէր լընկա ուի սէքընի ու տը կրիա պու, ու
պը հէսթրան տէսթ քըր լընկա ուի շըլ քը-
րըն, ու պը փօռա սէրէ խօ փագըժ տըքըր,
ու լընկա ուի ռատըմիսա պու, ու պը ռուն
39 ռուն տըքըր։ Ու կավա քօ աուի տավաթ
քըրօղ Փարիսիյէ տի, լը տըլէ խօ տըկօթ.
Էգըր ուիա փէյղէմպէր քի պը պանա, ժէ-
ռա նէզ պուն ժըն քի՞ է՝ ու չը թարզէ տէ
պըրպանը պու, չըմա քօ աւ եէքէ կիւնէյքեար
40 է։ Ճ'էվապ տա Իսա ու կօ ժէռա. Յա՛
Շըմհուն ժը դառա դըշդ քի մըն հէյէ կօ-
41 թընէ, ուի ժի կօ. Յա՛ խօճա պէժը։ Դը
եէքէ տէյն տայօղռա տու տէյնտարէ ուի
հէպու, ժը եէքիռա բէնճ սատ ու ժը աւէ-
տըրնռա բէնճէ տինար տէյնէ ուան հէպու։
42 Ու կավա քօ դըշդ քէ ուան թուննա պու
տէլվէ տայընէ, ժը հէրտույանռա պախշ քըր.
Նուա պէժը, աուի քի՞ ժանէ տէ փըռ պըհու-
43 պինը։ Ու Շըմհուն ճէվապ տա ու կօ. Դը
մըռա խույա. էրքը ժը քէռա քօ փըռ պախշ
քըր, ուի ժի կօ ժէռա, Դու ռաստ շէրհ քըր։
44 Ու վէկէռիա լը ալիյէ ժընըքէ՝ ու ժը Շըմ-
հունռա կօ. Դընըքէ հանա տը պինի, էզ
լը մալա դա քէթըմ, դա ժը լընկա մըռա աւ
նէտա, համա ուիա պը հէսթրէ խօ լընկա մը
շուշդ, ու պը փօռա սէրէ խօ փագըժ քըր։

45 Դու ժը մըրա ռամիսա քի նէ տա , վա՛հա ուխա
կավա քօ լը վըր քէթըմ է ժը ռամիսայէ լըն-
46 կա մըն ֆարաղէթ նէ քըր ։ Դու սէրէ մըն
պը ռուն ռուն նէ քըր , ուխա լընկա մըն պը
47 խօշ պին ռուն ռուն քըր ։ Ժը պօյ տաուի
տը պէժ ժը դառա , ավֆ պըրպը ժը ուխառա
փըռ կիւնէյէ ուի , չըմա քօ փըռ հուպանտ .
չըմա քօ ժը քէռա քօ հընտըք ավֆ տըպը
48 հընտըք տըհուպինը ։ Ու կօ ժէռա . Ախունէ-
49 յէ դա ժը դառա ավֆ պըրպըն ։ Ու թէվ լը
տուֆրէտա ռօնըշտօղան լը խօտա տէսթ քը-
րըն կօթընէ , ուխա քի՞ է քօ ավֆիթիյէ կիւ-
50 նէյան տըտը ։ Ու տաուի կօ ժը ժընըքռա .
Դա իմանէ դա խալաս քըր , հա՛ռը պը սէ-
լամէթէ ։

ՍԱՐ 8

1 Ու պու քի ժը ուէ բէվա՝ ուի ժի պաժէրը
պէ պաժէր ու գասապա պէ գասապա տըրկէ-
ռիա պու՝ վաղ տըքըր ու փատիշահիթիյէ
Խօտէ միւժտէ տըքըր . ու տուանզդան ժի
2 բէռա ։ Հէմ ժի չէնտ ժընան քօ ժը եա-
րամազ րուհան ու ժը նախօշիթիան սաղ
քըրըը պու , եանի Մէյրէմ քօ Մակտալընի
տը հաթը կօթան քօ ժը ուի հաֆթ ծընան
3 տէր անի պու ։ Ու Յօհաննա ժընա խու-
զայէ քէթխիւտայէ Հիրօտիսէ , ու Սուսանէ ,

ու հէնի փըրուան, ուան քօ պը մալէ խօ ժէ-
4 ռա լըղզմէթ տըքըրը պուն ։ Ու փըռ գալա-
պալըղ պը հէվ հաթընէ, ու ժը հէր պաժէր
խալգ քօ ժէռա հաթըն, պը թէմօիլ քի կօ
5 ժը ուանռա ։ Պօվ քըրօղ քի ռապու գօ-
վա խօ գօվ քըրընէ, ու ոմթա գօվ քըրընէ՝
հընըրքան լը սէր ռէ քէթըն. ու լը պըն լըն-
կան հաթը բէշ պուն ու դայրէ աղըւմանան
6 աուր խուտըրըն ։ Ու պաշգասի լը ծիյե գա-
րաժէ քէթ՝ համա պը հէշիլ պունէ հըշք
7 պու՝ ժը նամիթի թունըննա պունէ արտէ ։ Ու
պաշգասի լը նավ ըսթըրիան քէթ, ու ըսթըր-
րիան բէռա պը շին պունէ՝ աուր խանըրգան-
8 տըն ։ Ու պաշգասի լը սէր տըրտէ ռընա քէթ,
ու կավա քօ հասըլ պու՝ ժը տէլա նէքէ սատ
գաթ տա, ու քինկա քօ աուր խապէր տա
կօ. Ժըր քէռա քօ ժը պըրհիսաընա կօ հէյէ՝
պըրա պը պըրհիսը ։
9 Ու շակըրտէդ ուր ժէ պը փըրա քըրընէ պը
10 կօթը պուն ածապա թէմօիլէ հան չը՞ է ։ Ու
ուրի ժի կօ. Սըրա փատիշահիթիյէ Խուտէ ժը
ռուա հաթիյէ տայըն զանընէ. համա ժը պաշ-
գասիանռա պը թէմսիլադէ կօթըն, քօ տէ
պը պինըն՝ ու նէ պինըն, ու տէ պը պիհի-
11 սըն՝ ու ֆէհմ նէ քըն ։ Համա աւ թէմսիլ
12 ուիա է գօվ քէլամէ Խուտէ է ։ Ու լը
սէր ռէ ուան ըն՝ քօ տը պըրհիսըն, ու բաշէ
Շէյթան տէ՝ ժը տըլէ ուան աւ քէլամէ տէր

դինըդ՝ քօ նա պը քօ իման պինըն ու խելա
13 պըն ։ Ու ըը ճիյէ գարաժէ ուան ըն՝ ոխթա
քօ տը պըհիսըն, պը շագիթիյէ գապուլ տը
քըն. համա ժը գուրմ թուննա պունէ ուան,
ոխթ քի իման դինըն՝ ու ոխթա թէրճիւպէյէ
14 պը շունտա տը սէքընըն ։ Ու ըը նավ ըս-
թըրիան քէթօղան ժի ուան ըն. քօ կավա
քօ աւ քէլամէ տը պըհիսըն՝ պը ղէմէ ուէ տընէ
ու պը ղէնկինիթիյէ ու պը տըլ պըժանտընէ
պը մէժղուլ պունէ՝ դէնը խէնըգանտըն. ու
15 պէմէյվէ տը պըն ։ Ու ըը սէր արտէ ուրնա
պուն ուան ըն՝ քօ գանձ ու պը խօշ տըլ աւ
քէլամէ տը պըհիսըն ու գապուլ տըքըն, ու
պը սապր մահսուլ տը տըն ։
16 Ու թուննա եէքէ քօ չըրէյէ վէխը՝ ու ըը
պըն փրագ քի, եա ըը պըն ըըհէփէ տէյնը,
ըէ ըը սէր չէմտանէ տա դինը, քօ ըը հընտուռ
17 հաթօղան ուօհնիյէ պը պինըն ։ Չըմա քօ վէ
շարտըն դըշդ քի թուննա քօ աշիքէար նէ պը.
ու նա ժի տըզիգա դըշդ քի քօ նէյէ զանըն,
18 ու ըը մէյտանէ նէյէ ։ Նուա մէզէքըն էրքը
չավան տը պըհիսըն. չըմա քօ ժը քէուաքօ
հէյէ՝ ժը ուխուա տէ պէ տայըն, ու ժը քէուաքօ
թուննա՝ չըքօ ուի ժի քօ աւ թախմին տըքը
հէյէ՝ ուի ժի տէ ժէ պէ սէնտըն ։
19 Ու տէ աւ պրէյէդ ուի ժէուա հաթըն, ու
ժը գալապայէ նէ տը քեարը պուն ըէ. պը
20 կըհէն ։ Ու ժէուա խապէր քըրըն ու կօն.

Տէ ու պըրէյէդ դա լը տէրվա սէքընին , ու
21 տը խուաղըն դա պը պինըն ։ Ու աուի ճէ-
վապ տա ու կօ ժը՞ ուանուա . Տէ ու պըրէյէդ
մըն աուանըն քօ քէլամէ Խօտէ տը պըհիսըն
ու թէքմիլ տըքըն ։
22 Ու պու քի լը ռօ քի աուի լը կէմիյէ քէթ
ու շակըրտէդ ուի ժի, ու կօ ժը ուանուա .
Ա՛րըն էմ լը աւ ալիյէ տըն պը պըհուըըն, ու
23 չուն ։ Ու կավա քօ պը կէմիյէ տըչօ պուն՝
աուի խավտուս չու, ու պօպլիաքի պպյէ լը սէր
կէօլէ հաթը խուարի ու տը ոըմի պու, ու
24 ուան լը նավ զարարէտա պուն ։ Ու լը պալէ
չուն ու աուի ժը խավ քըրըն, ու կօն . Նա՛
խօճա՝ նա՛ խօճա՝ էմ հէլաք տը պըն . ու
ուի ժի ռապու ու սուհաթ լը սէր պպյէ, ու
սէր տալղայէդ ավան՝ ու րահաթ պուն ու սէ-
25 լամէթ պու ։ Ու աուի կօ ժը ուանուա . լը
քօ՞ է իմանէ ո՛, ու ուան լը նավ թըոսէ քէ-
թըն՝ մաթ ման, ու ժը հէվուտուա տըկօթը
պուն . Ն՛ճապա ուիա քի՞ տէ պըպը՝ քօ լը
սէր պայան ու ավան էմր տըքը, միւթի տը
պըն ժէուա ։
26 Ու ուան պը գայըղէ՝ չուն լը ոլաթէ Գէր-
27 գէսիան, քը աւ լը գարշիյէ Ղ՛էլիլէ է ։ Ու
աուի կավա՛ քօ ժը պաժէր տէր քէթ՝ ժը ուի
պաժէրէ նէքի լը պէր ուի ռապու քօ լը հըն-
տուուա ուի ճընան հէպուն , ու փըռ զէման
ճըւ որնատը կըըթը պու, ու լը մալ նէ տը՛ սէ-

28 քընի պու՝ լէ լը նավ մէզէլան։ Ու հավա
քօ Իսա տի, պը գիրանտընէ լը պէր ուի քէթ,
ու պը պըլընտ սաունտքի հօ. Ձը՞ շըղըվէ դա
պը մըռա հէյէ, եա՞ Գոուռէ Մըլահ Թոաա-
լայէ Իսա, լավա տըքըմ՝ ժը դա մը լը խս-
29 քէնճէ մէ խը։ Ձըմա քօ էմր տըքըըռ ժը
աւ նափաք ըուհռա՝ քօ ժը աւ մէռուվէ տէր
պէ, չըմա քօ ժը փըռ զէմանէ աուի ղապդ-
քըըը պու, ու պը զինճիրան տը հաթը կրէ-
տան, ու պը գայտան տը հաթը պու վէշար-
տըն ու աւ գայտան տը շըքէնանտը պու, ու
ժը ճընէ՝ լը չէօլէ տըհաթը պու գավարանտըն։
30 Փըռա քըը ժէ Իսա ու հօ. Նավէ դա չի՞յէ
ուի ժի հօ. Լագէօն, չըմա քօ լը աուի փըռ
31 ճընան քէթը պուն։ Ու լավա տըքըըը պուն
ժէռա քօ լը պըն արտէ ռէշ չուռնտընէ ժը
32 ուանռա էմր նէ քը։ Ու լը ուէ հառան քի
փըռ խընզիր հէպու, քօ լը ջիյէտա տը ջէրը
պուն, ու ժէռա լավա տը քըըը պուն, քօ ժը
ուանռա իզն պըտը, լը ուան քէթընէ, ու իզն
33 տա ժը ուանռա։ Ու ճընան ժը աւ մէռու-
վէ տէր հաթըն՝ քէթըն լը խընզիրան, ու հա-
ռան ժը աւ ճիյէ պաղտէքէ լը պահրէ պա-
34 ղիա, ու խանըգի։ Ու ջէրանտողէ խընզիրան՝
հավա քօ աւ դըշդան տին՝ ռէվին, ու Թա-
35 ըիֆ քըըըն լը պաժէր ու լը կիւնտան։ Ու
հավա քօ մէռուվան աւ դըշդան տիթընէ ռա-
պուն, ու հաթըն լը պա Իսա. ու տին աւ մէ-

ռուվ ժը է քէ քօ աւ ծընան տէր հաթը
պուն. լը լընկա Իսա ռոնըշտի՝ հաթը օրկըր-
թըն ու ագըլ լը սէրի տա, հէնի պըըզտիան։
36 Տիթօղան թարիֆ քըրըն ժը ուանռա էըքը
37 չավա պըծըն խէլաս պու։ Ու խալգէ չար
ալիյէ Գէրգէսիան ժէռա լավա տըքըրը պուն՝
քօ ժը սինօռէ ուան հառը. չըմա քօ լը նավ
մէզըն թըռս քի քէթը պօ պուն, ուի ժի լը
38 կէմիյէ քէթ՝ ու վէկէռիա։ Ու աւ մէռուվ
ժը էքէ քօ ծընան հաթը պուն տէր, լավա
տըքըր ժէռա՝ քօ բէռա պը կէռը, համա
39 Իսա շիանտ աուի՝ ու կօ։ Վէկէռ լը մալա
խօ, ու Խօտէ չըքօ ժը դառա քըր խապէր
պըքը, ու աւ չօւ լը հէմի պաժէրա չըքօ
Իսա ժէռա քըր նագըլ տըքըր։
40 Ու կավա քօ Իսա վէկէռիա՝ խալգէ աուի
գապուլ քըրըն, չըմա քօ հէմիան լէ տը բէ-
41 պուն։ Ու վահա պը Յայիրօս նավ մէռուվ
քիհաթ, ու աուի սէրվէրէ ծէմիաթէ պու.
քէթ լը լընկա Իսա լավա տը քըր ժէռա, քը
42 լը մալա ուի պը գէվը։ Չըմա քօ եէք հապըք
գիզըքա ուի հէպու, դասա տուանզտահ սա-
լան քը նէզա մըրընէ պու. Նուա ոխթա ժէռա
չունտըընէ խալգէ ժէռա էզլիյէթ տըտա պուն։
43 Ու ժըն քի հէպու՝ քօ տուանզտահ սալ լը
նավ խըլէթէ խույն չունտըընէտա պու, քօ հէմի
վարիյէթէ խօ ժը հէքիմանռա թէլէֆ քըրը
պու քօ ժէռա ժը եէքէ սաղ պունէ չարէ

44 քի նէ պօ պու ։ Ժը ալիյէ բէվէ պը նէզ
պունէ քէթ լը փէշա ճըլէ ուի, ու լը ուէ սա-
45 աթէ՝ պազտանէ խույնա ուի պըրեա ։ Ու
Իսա կօ. Պըժի՞ պու աւ քը լը մը քէթ. կավա
քօ հէմիան ինքեար տը քըրը պուն՝ կօ փէթ-
րուս ու ուան քօ բէռա պուն. Յա՛ խօճա դա
46 դահն տը տըն ու դա տը աըրինըն ։ Ու
Իսա կօ. Յէքէ լը մըն քէթ, չըմա քօ էզ լը
խօ հասիամը քօ ժը մըն գուվվէթ քի ռապու ։
47 Ու կավա քօ տի ժընըք էրքը ժէ նէ հաթը
վէշէրանտըն. պը լէրզանտընէ հաթը՝ ու քէթ
լը պէր ուի, ու լը պէր հէմի գավմէ՝ նազըլ
քըր՝ էրքը ժը սէմէտէ չը՞ լէ քէթը պու, ու
պու, ու էրքը չա՛վան աուի զուվա սաղ պօ
48 պու ։ Ուի ժը կօ. Մէ թըռս էյ գիզ իմանէ
դա դա խալաս քըր՝ հառը պը սէլամէթէ ։
49 Ու կավա քօ աուի լապէր տըտա պու, ժը
ալիյէ սէրվէրէ նէքէ հաթ ու կօ ժէռա. Գի-
զա դա մըր, ժը խօճայէռա զահմէթ մէ քը ։
50 Ու կավա քօ Իսա պըհիստ ճէվապ տա ժէռա
ու կօ. Մէ՛ թըռս լէ թէնէ իման պինը՝ ու տէ
51 խէլաս պըպը ։ Ու կավա քօ լը մալ քէթ՝
պաշգա նէքէ նէ հիշդ քօ լը հընտուռ պը
գէվը՝ ժը ղայրէ փէթրուսէ ու Յագուպէ, ու
52 Յաննայէ, ու պավլ ու տիյէ գիզըքէ ։ Ու
հէմիան ժի ժը պց գիզըքէ տը կըրիա պուն
ուլը սէր ուի շին տըքըրը պուն ու աուի կօ.
Մէ՛ կըրըն՝ չըմա քօ մըրի նընը լէ խավտա տը

53 չօ ։ Ու ուան առուի մէզզարէ տըքըրըը պուն,
54 չըմա քօ տը զանը պուն՝ էրքը նըը ։ Ու առուի
հէմիան ժէ լը տէր խըստ . ժը տէսմ մէ ուի
կըըմ՝ կազի քըր ու կօ . Նա՛ գիզ ռապը ։
55 Ու ըուհէ ուի լը շունտա վէկէուիա , ու զուվա
ռապու . ու էմի քըր քօ ժէռա թաամ պըտըն ։
56 Ու պավ ու տիյէ ուի շաշըըուն ու ժը ուանռա
թէնպիհ քըր՝ քը չը քօ պու ժը ճէքէռա նէ
պէժըն ։

ՍՒՐ 9

1 Ու առուի տուանզտահ շակըրտան կազի քըր,
ժը ուանռա գուվվէթ ու հէօքմաթ լը սէր նէ-
փաք ըուհանտա , ու նախօշիթիան սաղ քը-
2 ըընէ ։ Ու ուան փատիշահիթիյէ Խօտէ վազ
քըըընէ՝ ու նախօշան սաղ քըըընէ շիանտ ։
3 Ու ժը ուանռա կօ . Ժը պցյ ռէ դըշդքի մէս
թինըն , նա ջօվ՝ ու նա դուր , նա նան , ու նա
տըրավ , ու նա ժի տու խաֆթանէ ո հէպը ։
4 Ու հէր քի ժան մալ տը գէվըն լը ուէ պը սէ-
5 քընըն , ու ժը ուէ հաւըըն ։ Ու ուան քօ
ո գապուլ նա քըն , կավա քս ժը ուի պա-
ժէրէ հուն տէր դէն , թօզա լընկա խօ տառ-
6 շինըն ժը պցյ ժը ուանռա շահատէթիյէ ։ Ու
ուան ռապուն լը պաժարան ու լը կիւնտան
տը կէռիա պուն , Ինճիլէ վազ տըքըըը պուն
ու լը հէր ճիյան նախօշան սաղ տըքըըը պուն ։

7 Ովըպ սէրվէր Հիրօտիս, հէմի ամէլէ ուֆ
պըհիսթ՝ թաճիւպ տըքըր, չըմա քօ հընըքան
8 կօթը պուն։ Ուրքը Հաննայէ ժը մըրիան
գըյամ քըր՝ ու հընըքան՝ էրքը Իսիա աշի-
քեար պու՝ ու պաշգասիան ժի էրքը ժը փէյ-
9 ղէմպէրէգ ավուլան ճէքէ գըյամ քըր։ Հի-
րօտիս կօ. Աէրէ Հաննա մը ժէքըր, լէ ուխա
տէ քի՞ պըպը՝ ժը պօյ էքէ քօ ահվա դըշդան
տը պըհիսըմ, ու տը խուաղը պու քօ աուֆ
պը պինը։
10 Ու րէսուլան վէկէռիան՝ ու նագլ քըրըն
ժէռա հէր չը քօ քըրըն, ու ուան սանտ պը
թէնէ խօ պը խօ լը ծի քի չէօլէ քըշիա լը
պա պաժէր քի, քօ նավէ էքէ Պէյթսայիտա
11 պու։ Կավա քօ խալգ պըհիսթ լը րէյ ուֆ
չուն, ու ուան պը գապուլ քըրընէ՝ պը ուան-
ռա ժը տէր հաղէ փատիշահիթիյէ Խօտէ
խապէր տըտա պու, ու ուան քօ ժը սաղ
12 պունռա մուհթաճ պուն՝ սաղ տըքըր։ Կավա
քօ ռօ նէղա ավայէ տը պօ պու. տուանզտա-
հան հաթըն ու կօն ժէռա, խալգէ պէրտէ
քօ լը աւ չար ալի գասապան ու կիւնտան հա-
ռըն վէտա պըն, ու հէմ խուարըն պը պինըն.
13 չըմա քօ լը վըր լը ծի քի չէօլտանէ էմ։ Ու կօ
ժը ուանռա, հուն պըտըն ժը ուանռա Խուա-
րըն, ուան ժի կօն. Ջը րէնճ նանան ու տու-
մահսիան րէթըր դըշդքէ մէ թուննա, էրքը
էմ նէչըն պասա աւ խալգէ դաամ նէ քը-

14 ըրն։ Չըմաքօ գասա բէնձ հազարան մէ-
ռուվ հէպու․ կօ ժը շակըրտանռա, Ուան պէօ-
լիւք պէօլիւք պը բէնձան բէնձան ռօնըշտըն
15 պըտըն։ Ուան վուսան քըրըն, ու հէմիանժի
16 տան ռօնըշտըն։ Ու բէնձ նանան հէմ տու-
մահսիան սանտ ու ռասթ լը տզիւմանան նը-
հէռըթ՝ ուան միւպարէք քըր, ու շըքանտ՝ ու
տըրտա պու ժը շակըրտանռա, քօ լը պէր խալ-
17 գէ տէյնըն։ Խուարըն ու թէր պուն հէմիան
ժի ու զէտէ պունէ փարչան տուտնզտահ զէմ-
պիլ հէլ անին։
18 Ու պու քի կավա քօ տուի պը թէնէ տու-
վա տըքըր շակըրտէդ ուի ժի բէռա պուն փըռս
քըր ժը ուան ու կօ․ Խալգէ ժը պըյ մըն էզ
19 քըֆիմ տէժըն։ Ու ուան ճէվապ տան ու
կօն․ Հաննայէ թահֆիլչի․ պաշգասիան ժի
Իլիայի․ ու հընըքան ժի ժը փէյղէմպէրէդ
20 ավուլիան ևէքէ գըյամ քըրիա տէժըն։ Նուի
կօ ժը ուանռա․ Եէ հուն էզ քըֆիմ տէժըն․
ու փէթրոս ճէվապ տա ու կօ․ Մէսիհէ Խօ-
21 տէյի։ Նուի ժը ուանռա փըռ գավլիթի քըր
22 քօ ժը քէսէռա նէ պէժըն գըշդէ հան։ Ու
կօ․ Էըքը լազըմ է քօ Գուռէ մէռուվ փըռ
էզիյէթ պըքշինը, ու ժը պաշ իմաման ու
ժը իխթիարան ու ժը քեաթիպան ըէտտ պը-
պա, ու պէ գուշդըն ու լը ռցյա սըսէյանտա
23 գըյամ քը։ Ու ժը հէմիանռա տը կօթ,
ևէքէ էրըքը տը խուազը լը բէյ մըն պէ, ու

խօ պըրա՛ ինքեարըքը՝ ու հէր ռօ՛ խաչէ խօ պըրա
24 հըլինը, ու լը բէյ մըն պէ։ Չըմա քօ քի
քօ ճանէ խօ խալաս քըրըն տըխուազը, աուի
տէ վուընտա պըքըը. ու քի քօ ժը պըց մըն
ճանէ խօ վուընտա տըքըը, տէ աուի խալաս պը-
25 քըը։ Չըմա քօ չը՞ փայտէյէ ժը մէռուվ քի-
ռա. էրքը տըընէ հէմի գազանճ քըը, ու ճանէ
26 խօ հէլաք եա վուընտաա քըը։ Չըմա քօ քի
քօ մը ու քէլամէ մըն պյպ տը հասըպինը.
Գուռէ մէռուվ ժի աուի տէ պը պյպ քըը,
կավլա քօ պէ՝ պը սալդանաթէ խօ ու Պապա
27 ու միւգատէս մէլէքան։ Համա պըռա տը
պէժմ ժը ուա, ժը լըվըր սէքընանտօղան հը-
նըքան հէնէ քօ հաթա քօ փատիշահիթիյէ
Խուտէ պըպինըն՝ գաթ թամա մըրընէ տէնեա-
թինըն։
28 Ու պու քի բաշէ աւ քէլաման գասա հաշթ
ռօյան՝ Փէթրոսէ ու Յագուպէ ու Հաննայէ
29 սանտ, ռասպու լը չիյէ նըմէճ քըրընէ։ Ու
կավլա քօ աուի նըմէճ տըքըրը՝ ռուչըքէ ուի
ղըյրի թիւըլի քի պու, ու ճըլէ ուի սըբի պա-
30 ռըգի պու։ Ու վահա տու մէռուվան բէռա
խապէր տըտա պուն. քօ ուան Մուսա ու Ի-
31 լիա պուն։ Վըը ռւան պը իզզէթէ խույայի
պուն, ու քօ լը սէր ախըրէ էօմրէ ուի խա-
պէր տըտա պուն, քը լը գուտսէ տէ թէքմիլ
32 պը պանա։ Համա Փէթրոս հէմ ուան քօ
բէռա պուն ժը խավէ կըրան պօ պուն, ու

կավա քօ ուան ժը խավէ ռապուն տին իզզէ-
թէ ուի, ու աւ հէրտու մէռուվան քօ լը պա-
33 լէ սէքընի պուն ։ Ու պու քի կավա քօ
ուան ժէ վէ գաթիան, Փէթրոս կօ ժը Իսա-
ռա. Էյա՛ խօճա ժը մէռա լըվըր պուն գանճ
է, ու սէ հօլըքան էմ չէքըն. եէք ժը գա-
ռա, ու եէքէ ժը Մուսառա, ու եէքէ ժի
ժը Իլիառա, չըմա քօ կօթընէ խօ նէ տըզա-
34 նը պու ։ Ու քինկա քօ ուիա կօ. ավըր քի
հաթ ու լը սէր ուան սի պու, ու կավա քօ լը
35 պըն ավրէ քէթըն պըզտիան ։ Սաունտ քի
պու ժը ավրէ՝ ու կօ. Էվ է գուռէ մը տէ-
36 լալի ժէռա կօտար քըն ։ Ու կավա քօ աւ-
տէնկ պու՝ Իսա թէնէ մա. ու ուան հէշ պուն,
ժը աւ դըշդան քօ տին լը ուէ ռօյանտա ժը
քէսէռա գըշդքի նէ կօթըն ։
37 Ու պու քի լը ռօյա տըն կավա քօ ուան
ժը չիյէ տը հաթը պուն խուասի խալգ փըռ
38 ռապուն լը գարշի ուի ։ Ու վահա ժը խալ-
գէ եէքէ գիրա ու կօ. Էյա՛ խօճա ժը դա
տիլէկ տըքըմ լը սէր գուռէ մըն նազար պը-
39 քը. չըմա քօ եէք ուլէտէ մըն է ։ Ու վա-
հա տուի ճըն տը կըրը, ու տուի դաֆիլ տը
գիրը, ու տուի լը սըրտէ տըխը, ու տը կէվը-
զէնը, ու տըռա քէֆ քըրըն ու անճախ ժէ
վէ տը գաթը՝ տուի պը խուրտուխամ քըրը-
40 նէ ։ Ու մը ժը շակըրտէդ դառա լավա քըր
քօ տուի տէր խըն՝ համա գատիր նա պուն ։

41 Ու Իսա ճէվապ տա ու կօ. Էյ՜ իմանսըզ ու
թէրս ախըլլը, հաթա քի՞նկա էզ տէ պը ու-
ուա պըըմ, ու ժը ուա սապըր քըըմ. գուռէ խօ
42 ըրվըր պի՛նը։ Ու կավա քօ տուփ նէզ տը պօ
պու ճըն տուփ լը արտէ խըստ. ու տառօշանտ։
43 Ու Իսա սու հաթ լը սէր նափաք ռուհէ. ու
սաղ քըր գուռըք ու տա ժը պավէ խօռա։
44 Ու հէմիան լը սէր ազամէթէ Խուտէ շաշըը պօ
պուն. ու կավա քօ հէմիան շաշ տը պօ պուն
լը սէր քըըընէ Իսա, կօ ժը շակըրտէդ խօ-
ռա. Հուն աւ խապէրան լը կօյա խօ տէյնըն,
քը Գուռէ մէռուվ լը տէսթէ մէռուվան տէ
45 թէսլիմ պըըպը։ Համա ուան աւ սէօզէ հան
նէ տը զանը պուն, ու ժը ուան վէշարթի
պու, քօ ֆէհմ նէքըն. ու տը թըռսիա պուն
ժը սէմէտէ աւ խապէրէ ժէ փըըս քըըընէ։
46 Ու լը նավ ուան շավռըքի քէթ, էրքը ուան-
47 տա մէզըն տէ քի՞ պըըպը։ Ու կավա քօ Ի-
սա ֆէհմ քըր շավռէ տըըէ ուան զառուքի
48 սանտ տուփ լը պա խօ սէքըննանտ։ Ու կօ
ժը ուանռա. Պ՛ի քօ զառուգէ հան պը նա-
վէ մըն գապուլ տըքը, մը գապուլ տըքը, ու
աւ քօ մը գապուլ տըքը՝ տուխ մը շիանտօղէ
գապուլ տըքը. չըմա քօ լը նավ տոտա ժը հէ-
միան բըչըւգ, աւ տէ պըըպը մէզըն։
49 Ճ՛էվապ տա Հաննա ու կօ. Էյ՜ խօճա
նէքէ մէ տի քօ պը նավէ դա ճընան տէր տը
խըստ, մէ նա՛հըշթ տուխ, չըմա քօ պը մէռա

50 նէ տըկէռիա պու: Իսա կօ ժը ուանռա.
Մէ պըկէռն չըմա քօ աւ քօ ժը մէռա գըտո
նըրնը՝ ժը ալիյէ մէտայ է:
51 Ու պու քի կավա քօ ռօյէդ ժը տըրնէ. Հա-
թը հէլանըրնէ ուի թէքմիլ տը պօ պու, պէրէ
52 խօ լը գուտսէ չունտըրնէ ռասթ քըր: Ու
էլչիան լը բէշ խօ շիանտ, ու ուան չուն լը
գասապա քի Սամարիան քէթըն. քօ ժը պօ
53 ուի թէտարըք պըքըն: Ու աուի գապուլ նէ
քըրըն, չըմա քօ աւ ռույա խօ լը ալիյէ
54 Գուտսէ ռասթ քըրը պու: Ու կավա քօ
Յագուպ ու Հաննա շակըրտան տին՝ կօն.
Յա՛ Ռապպ տը խուա՞զի քօ չավան քօ Իլիա
քըր, էմ պէժըն քօ ժը ազըմանան ակըր պէ
55 խուարի, ու ուան հէլաք պըքըն: Վէկէռիա
թազըլ քըր ժը ուանռա՝ ու կօ. Հուն նը-
56 զանըն էրքը խօտիյէ չը ռուհըն: Չըմա քօ
Գուռէ մէռուվ ճանէ մէռուվան հէլաք քը-
րընէ նէ հաթ, իլլա խալաս քըրընէ ու պաշ-
գա գասապա քի չուն:
57 Ու կավա քօ ուան ռէ տը չօ պուն, եէքէ
կօ ժէռա. Եժի լը բէյ դա դէմ, լը քօ քի
58 դու հառէ: Իսա կօ ժէռա. ոռջա ռուվիան
հէյէ ու հէլինէ դայրէդ ազըմանան. համա
ժը Գուռէ մէռուվըռա ծի քի թուննա քօ սէ-
րէ խօ տէյնը:
59 Ու ժը եէք պաշգասիքիռա կօ. Արը լը բէյ
մըն. ուի ժի կօ. Յա՛ Ռապպ ժը մըռա իզն

ըրտը քօ ավուլ հառըմ պաշէ խօ պը դա մա-
60 ռինըմ։ Իսա կօ ժէռա, Պէրաէ քօ մըրի-
ան՝ մըրիյէդ խօ պը դամառինըն, ու դու հա-
61 ռը փատիշահիթիյէ Խըօտէ վազ պըքը։ Պաշ-
դա նէքէ ժի կօ. Եա՛ Ռապպ լը բէյ դա
պէմ, լաքին իզնը պըտը ժը մըռա, քօ ավուլ
ժը հաղալիթի ժը քուֆլէթէ մալա խօ պը
62 խուազըմ։ Իսա կօ ժէռա. Թուննա նէքէ
քօ տէսթէ խօ լը սէր շուլըքէ տէյնը ու լը
շուննտա մէյէ տըքը, մինասիպէ փատիշահի-
թիյէ Խըօտէ տը պա։

ՍԵՐ 10

1 Ու ժը ուէ բէվա հաֆթէ ու տըրտօյան ժի
խուլյայի քըր, ու ուան լը պէր խօ տըրտօ տը-
տօ շիանտ լը հէմի պաժարան ու ծիյան՝ լը
2 քօ քի աուէ տէ պը չու պու։ Ու կօ ժը
ուանռա, պըռա հասատան փըրըն. համա
փալէյան հընտըք, նուա ժը խօտիյէ հասա-
տանռա լավա քըն քօ փալէյան տէր խը ժը
3 հասատէդ խռա։ Հառըն վահա էզ ո՛ տը
շէյինըմ օգա պարխան՝ լը նավա կուրան։
4 Պըրխօռա քիս նա գուր, նա սօլ մէսթընըն,
ու լը ռէտա ժը քէսէռա սըլավան մէ՛տըն։
5 Ու լը քի ժան մալ տը գէվըն՝ ավուլ պէժըն՝
6 սըլավան ժը մալա հանռա։ Ինըքը լը ուէ ժը
սըլավռա լայիգ նէքէ հէյէ, սըլավէ ա տէ լը

սէր աուի տէյնը, լէ էրքը նա՛, սըլավէ ո՛ տէ
7 ժը ռռա վէկէռը։ Ու լը աւ մալտա պը սէ-
քընըն, ժը ուան պըխուն, ու վէխուն, չըմա
քօ փալէ ժը խուճրէթէ խօռա լայիգ է, հուն
8 ժը մալան մալ մէյըն կօռանտըն։ Ու լը հէր
քիժան պաժէրէ հուն տը գէվըն՝ ու ո՛ գա-
պուլ տըքըն, չը քօ լը պէր ո՛ տա դինըն
9 պըխուն։ Ու լը՛ ուրտա նախօշ պուն սաղ
քըն, ու պէժըն ժը ուանռա, լը սէր ո՛ փա-
10 տիշահիթիյէ Խօտէ նէզ պույէ։ Ամա լը
քիժան պաժէր քօ հուն տը գէվըն ու ուան
ո՛ գապուլ նաքըն, կավա քօ ժը քուչէյէդ
11 ուի տէր դէնը՝ պէժըն։ Ժը պաժէրէ ո՛ աւ
թօզ քօ լը լընկա մէ զալըգինը ժը ռռա էմ
տատօշինին, համա ուիա հուն զանը պըն քօ
փատիշահիթիյէ Խօտէ լը սէր ո՛ նէզ պույ է։
12 Ու ժը ռռա տէժըմ՝ քօ լը ուէ ռօյէ շէրխա-
թէ Սատումիան՝ ժը աւ պաժէրէ հէնի գօլայ
13 տէ պըրպը։ Վա՜յ ժը դառա Քօրազին. վա՜յ
ժը դառա Պէյթսայտա, չըմա քօ էրքը լը Տի-
րօս ու Սիտանտա պը պանա աւ գուվվէթըր
ամէլան քօ լը նավ ուա պուն. ժը զուվա պը
խարար ու լը նավ խօլէյէ հաթը պուն ռօ-
14 նըշտըն ու թօպա քըրը պուն։ Ամա լը
ռօյա դըյանէթէ, ժը Տիւրօս ու Սայտանուա
15 ժը ո՛ հէնի գօլայ տէ պըրպը։ Ու դու էա՛
Քափառնայում քօ լը հաթա ազըումանան
պըլընտ պույի. հաթա լը ճէհէնէմէ դույէ տէ

16 պէյ խուարի։ Ու քօ ժը ռուա կօտարի տը
քը, ժը մըռա կօտարի տըքը, ու աւ քօ ո՛
նահասըպինը տըքը մը նահասըպինը, ու աւ
քօ մը նահասըպինը մը շիանտօղէ նահասը-
պինը։
17 Նուա հաֆթէ ու տըտօյան պը շագիրթիյէ
վէկկէռիան ու կօն. Էյ՛ Ռապպ պը նավէ
դա ճընան ժի ժը մէռա միւդէհ տը պըն։
18 Ու ժը ուանռա կօ. Մը տի Շէյթան ոդա
պըռուսք ժը ազիւմանան տը քէթը պու։
19 Վահա ժը ռուա մը հէզքմաթ տա լը սէր մահ-
րան ու տուփըշգան ու լը սէր հէմի զուվվէ-
թէ տըժմընէ բէլ քըրընէ ու ժը ռուա գաթ
20 տէ դըշդ քի զարար նէ տըն։ Համա հուն
լը սէր ուիա շաղ մէպըն քօ րուհան ժը ռուա
միւդէհ տը պըն, լէ շաղ պըն քօ նավէ ո լը
ազիւմանտա հաթիյէ նըվիսանտըն։
21 Ու լը ուէ սաաթէ Իսա պը Ռուհէլ գուտս
շաղ պու ու կօ. Էյ՛ Պապա խօտիյէ ազիւ-
մանան ու արտէ ժը դառա շըքըր տըքըմ քօ՝
ուանան ժը ալիման ու ժը արիֆան դա վէ-
շարդ, ու աւան ժը մահսումանռա դա պէյան
քըր, պէլի էւ՛ Պապա՝ չըմա քօ լը պէր դա
22 ահվա խօշ խույա։ Ժը Պավէ մըն հէր
դըշդ ժը մըռա թէսլիմ պու ու եէքէ նըզանը
քիյէ Գուռ, իլլա Պապա, ու քիյէ Պապա՝
լէ թէնէ Գուռ, ու ժը քէռա քօ Գուռ պը
23 խուազը աշիքէար քըրըն։ Ու վէկկէռիա խօ

պըխօ լը շակըրտան՝ ու կօ. Խօզիկա ժը ջահ-
24 վէ ռուա՝ քօ տիթընէ խօ տը պինըն։ Ժը ռ-
ուա տըպէմ քօ փըռ փէյղէմպէրան ու փա-
տիշահան խօստըն տիթընէ ո՛ պըպինըն, ու նէ
տին. ու պըհիստընէ ո՛ պը պըհիսըն, համա նէ
պըհիստըն ։
25 Ու վահա եէքէ նօմօսի ռապու, տը ճա-
ռապանտը պու առւի՝ ու տըկօթ. Յա՛ խօճա
էզ չը՞ պըքըմ քօ էպէտի հայաթէ միրաս
26 պը կըրըմ։ Ուի ժի կօ ժէռա. Լը նօմօստա
չը՞ համթիյէ նըվիսանտըն. չա՞վան տը խըյնի։
27 Ջ'էվապ տա առւի՝ ու կօ. Պըհուպ Խօտէ ու
Ելլահէ խօ ժը հէմի տըլէգ խօ. ու ժը հէմի
ճանէ խօ, ու ժը հէմի գուվվէթէ խօ. ու ժը
հէմի ֆըքըրէ խօ, ու հէվալէ խօ ժի օգա
28 նէֆսէ խօ։ Ու առւի կօ ժէռա ճէվապէ խօ
գա ռասթ տա, առւի պըքը գօյէ տէ խա-
29 լաս պըպի։ Համա առւի խօ ժը պջ սա-
տըգ տէրանին է, կօ ժը Իսառա. կէ հէվալէ
30 մը քի՞յէ։ Ջ'էվապ տա Իսա ու կօ. Մէ-
ռուվ քի ժը Ղուտսուշէրիֆէ լը Էրիխայէ
տը հաթը պու խուարի. ու քէթ լը տէսթէ
տըզան քօ ուան առւի դազըն քըրըն, ու պը
պրինտար քըրընէ նիվ մըրըն հըշթըն ու չուն։
31 Նուա ռասթ հաթ քօ ժը ուի ռէտա իմամ
քի պէ խուարի ու կավա քօ առւի տի լը ա-
32 լիյէ տըն պըհուրի։ Ռ'էզալիք եէքի Լէվի
լը ան ճիյէ պը հաթընէ, տի՝ ու լը ալիյէ տըն

33 պըհուրի։ Լաքին եէքէ Սամարի քօ ըեվլի-
թի տըքըր՝ լը ուէ հալթը լը պա ուի, ու կա-
34 վա քօ աուի տի՝ հայֆա ուի հալթ։ Ու Նեզ
պու ու պրինէ ուի բէչա, լը սէր ռունա զէյ-
թունէ ու շէրապ պը ռըժանտընէ ու աուի լը
սէր հայվանէ խօ սուար քըր ու աուի խան
35 քի պըր, ու ժէռա մուգայէթ քըր։ Ու լը
ռօյա տընէ կավա քօ ժը ուէ ռա տը պօ պու,
տու տինար տէր անի ու ժը խանձիռա տա, ու
կօ. Մուգայէթ պըպը ժը աուիռա, ու չըքօ
լը սէր ուի զէտէ խարձ պըքի, կավա քօ էզ
տիսա պէմ, էզէ ժը դառա էտա պըքըմ։
36 ՙՆուա ժը աւ սըսէյան քի՞ ժան ժը դառա
տը խույա հէվալէ աւ լը տէսթէ տըզան քէ-
37 թող պու։ Նուի կօ. Փէռա մէրհամէթ քըրօղ։
38 Իսա կօ ժէռա. Ջա՛ռը դու ժի ահվա պը-
39 քը։ Ու պու քի կավա քօ ուան չուն, ա-
ուի լը գափապա քի քէթ. ու ժըն քի Նավէ
ուի Մարթա աուի մալա խօ գապուլ քըր,
ու ժէռա խուշք քի հէպու քօ Նավա էքէ
Մէյրէմ պու. քօ հաթ լը պէր լընկա Իսա
ռօնըշտ ու քէլամէ աուի կօտարի տըքըր։
40 Ջամա Մարթա լը Նավ փըռ թէտարէք տի-
թընէ մէժղուլ պօ պու. հաթը սէքընի լը
պալէ ու կօ. Եա՛ Րապպ հաձէթէ դա Նընը.
քօ խուշգա մըն՝ մը թէնէ հըշդ լը Նավ խըզ-
մէթէ, Նուա ժէռա պէժը քօ ժը մըռա եար-
41 տում պըքը։ Ճէվապ տա Իսա՝ ու կօ. Եա՛

Մարթա՛ Մարթա՛ դու ղէմ տըխույի ու պը
42 փըռ դըշդան մէժղուլ պույ։ Լաքին լազըմ
պուն դըշդ եէքէ Մէյրէմ աւ հիսաէյէ գանճ
հէլ անի՝ քօ ժէ տէ նէյէ սանտըն։

ՍԼ։Ր 11

1 Ու պու քի կավա քօ աւ լը ծիքիտա ի-
պատէթ տըքըր, օխթա թէպըրթանտընէ, ժը
շակըրտան եէքէ կօ ժէռա. Եա՛ խօճա ժը
մէռա նըմէճ քըրըըն հին քը, չավան քօ Յուհան-
2 նա ժը շակըրտէդ խօռա հին քըր։ Կօ ժը
ուանռա. Օխթա քօ հուն նըմէճ տըքըն պէ-
ժըն. Եա՛ Պավէ մէ, նավէ դա մուգատէս
3 պըպը. փատիշահիթիյէ դա պէ, ՝Նանէ մէյէ
4 հէմի ռօյան՝ ռօ պէ ռօ ժը մէռա պըտը։ Ու
կիւնէյէ մէ ժը մէռա ավֆ պըքը. չըմա քօ
էմ ժի ժը հէմի տէյնաարէդ խօռա ավֆ տը-
քըն, ու մէ լը թէճրիւպէյէ մէ՛ պը։
5 Ու կօ ժը ուանռա, ժը ո՛ քէ՞յէ աւ, քօ
տօսթ քի ուի հէպը, ու լը նիվէ շէվէ պը չօ
ժէռա, ու պէժը ժէռա. Եա՛ տօսթ ժըմըռա
6 սէ նանան տէյն պը տը։ Չըմա քօ տօսթ
քի մըն ժը ռէ ժը մըռա հաթ, ու դըշդ քի
7 մը թուննա քօ լը պէր ուի տէյնըմ։ Ու աուի
ժի ժը հըն տուռ ճէվապ պըտը ու պէժը, ժը
մըռա զահմէթ մէ՛ տը, հէնի տէրիյան հաթը-
նը կըր թըն. ու սէպիյէդ մըն պը մըռա լը

ղըհէֆտա նը, նը քարըմ ռապըմ ու ժը դա-
8 ռա նան պըտըմ։ Ազ ռա տը պէժ, էրքը
ժը պցյ տօսթիյէ ուր նէ ռապը ժէռանէտը·
ղաքին ժը պցյ արսըզիթիյէ ուր տէ ռապը ու
գասա ղազըմ պունէ ուր տէ պըտը ժէռա։
9 Լէ ժի ժը ռա տը պէժ, տիլէկ պըքըն ու
ժը ռա տէ պէ տայըն, արամիշ պըքըն ու
տէ հուն պը պինըն· ըը տէրի խըն՝ ու ժը ռ-
10 ռա տէ պէ վէ պուն։ Զըմա քօ չէր տի-
ղէկչէ տըսդինը, ու արամիշ քըօղ՝ տը պինը·
ու քի քօ ըը տէրի տը խը տէ ժէռա պէ վէ-
11 պուն։ Ազ ռ քի՞յէ աւ պավ՝ քօ էրքը գուռէ
ուր ժէ մահսի պը խուազը, մէկէր տէղէ մահ-
12 սիյէ մա՞հը տը տըտը ժէռա։ Նախօտ հէկ
պը խուազը, մէկէր տուփինջգ տըտը ժէռա։
13 Կուա էրքը հուն քօ Նարամազըն տըղանըն
պախշիշէ գանձ պըտըն ժը ոլէտէ խօռա՝ չը́
գաս հէնի փըռ պավէ ո ժը ազիումանան Ռուհ
էլ գուտա տը տը ժը ուանռա քօ ժէ տիլէկ
տըքըն։
14 Ու ղալ ծըն քի տէր տըխըստ, ու պու քի
կավա քօ ծըն ռապու՝ ու ղալ խապէր տա,
15 ու խալգէ հէմի թածիւպ ման։ Ու ժը ուան
հընըքան կօն. Կուր ծընան պը տէսթէ.
Պաղզէպուղ ռէյ սէ ծընան տէր տը խը։
16 Ու պաշգասիան ժի աուր տը ճառապանտը
պուն, ու ժը ազիումանան ժէ նշան քի տի-
17 ղէկ տըքըրը պուն։ Համա աուր Ֆըքըրէ ուան

պը զանը պունէ՝ կօ ժը ուանրա․ հէմի փա-
տիշահիթի լը նավ խօտա հալթը ծիհէ պուն՝
խարապ տը պը , ու մալ քի լը նավ խօտա
18 հալթը ծիհէ պուն տը գէվը ։ Ու էրքը Շէյ-
թան ժի լը խօտա ծիհէ տը պը․ փատիշահի-
թիյէ ուի չա՞վան տէ պը սէքընը․ չըմա քօ
հուն տէժըն էրքը էզ ծընան պը Պաալզէ-
19 պուլվա տէր տը խըմ։ Ու էրքը էզ պը Պաալ-
զէպուլվա ծընան տէր տը խըմ, գուռէդ ո՛ պը
չը՞ տէր տը խըն, ժը պօյ առուի ուան տէ չէ-
20 րաթծիյէ ո՛ պըպըն ։ Լէ էրքը պը փէչիյէ
Խօտէ էզ ծընան տէր տըխըմ․ էրքը վուսան
է փատիշահիթիյէ Խօտէ լը սէր ո՛ կըհիշ-
21 տիյէ ։ Քինկա քօ մէռուվքի պը գավըթ
քի սիլահէ խօ կըրըէտան մալա խօ տը րէ,
22 մալէ ուի լը սէլամէթ տա է ։ Համա էրքը
ժէ խէքէ պը զօռ լը սէր ուի պէ առուի Ֆաթհ
պը քը , սիլահ է ուի ժէ տըսաթինը՝ լը սէր
առուի քօ աւ ումուտէ խօ տանի պու․ ու աւ
23 քօ ժը ուի սանտիյէ փայ տըքը ։ Ու քօ
պը մըռա նընը ժը մըռա զըտտ է ու աւ քօ
պը մըռա նա ծըվլինը՝ պէլա տըքը ։
24 Կավա քօ նափաք րուհ ժը մէռուվ քի դէ
տէր լը ծիյէդ պէժի տըկէռը՝ վէսայիթի ա-
րամիշ տըքը , ու քինկա քօ նա պինը՝ տէժը
վէկէռըմ տիսա լը մալա խօ ժը քօ քի էզ
25 ռապուըմ ։ Ու կավա քօ դէ առուի փագըժ ու
26 սաղ քըրըն տը պինը ։ Ու ուէ չաղէ տը չօ

ժը խօ բէթըր պաշգա հաֆթ րուհ տըլսթինը
պըխօռա. ու տը գէվը լը ուէ սաքին տըպը,
ու ախըրը ուէ աւ մէռուվ ժը ավըալէ ուի պէ-
թէր տըպը:
27 Ու պու քի կավլա քօ աուի տըտա՝ ուանան
խապէր ժըն քի ժը գալապայէ սաունտա խօ
հէլ անի ու կօ, խօղի ժը աւ րահմռա քօ դա
խըջի քըր ու ժը աւ ջըջըքռա քօ ժը դառա
28 շիր տան: Ու աուի կօ. Իլլա՝ խօղի ժը ուան-
ռա քօ քէլամ Խօտէ պը պըհիսըն ու տը բէն:
29 Ու կավա քօ խալգ լը սէր ուի տը հաթը
պուն Ծըվանտըն, տէսիթ քըր կօթընէ, սիլսի-
լէյէ հան եարամազ ը, նշան տըխուազը, հա-
մա ժը ուիռա ժը նշանէ Յունա փէյղէմպէ-
30 րէ բէթըր՝ նշան տէ նէյէ տայըն: Չըմա քօ
չավան քօ Յունա ժը Նինվէյիյանռա նշան
պու, վուսան ժի Գուռէ մէռուվ տէ ժը սիլ-
31 սիլէյէ հանռա պըպը: Մէլիքէ գըպլէյէ
ռջյա գըյամէ տէ պը մէռուվէ սիլսիլէյէ հան
ռապը շէխաաթէ ու լը սէր ուան տէ հէօզըմ
պըքը, չըմա քօ աւ ժը փառա տընէ հաթ
ժը պջ պըհիստընէ իլմէ Սիւլէյմանէ. ու վա-
հա լըվըր ժը Սիւլէյման բէթըր եէքէ հէյէ:
32 Մէռուվէ Նինվէյիյան լը ռջյա գըյամէ տէ
պը սիլսիլէյէ հան ռապըն՝ ու տէ հէօզըմ պը-
քըն ուիա. չըմա քօ պը վաշա Յունայէ թօ-
պա քըրըն. ու վահա ժը Յունա բէթըր եէ-
քէ լըվըր հէյէ:

33 Ու գաթ եէքէ չըրէ վէ նա խը ու լը ծի
քի տըզիգա տէյնը, նա ժի լը պըն քէլէ,
լէ լը սէր շամտանէ, քօ լը հընտուռ հաթօ-
34 դան դավէ պը պինըն: Չըրէյէ կէօվտէ
ջահվը է կավա քօ ջահվը զալալ է. կէօվտէ
հէմի պը ռօհնի տըպը, համա ոխթա քօ ջահվը
35 եարամազ ը կէօվտա ժի դարի տըպը: ՙՆուա
մէզէքը քօ լը դա տա պուն ռօհնի դարի նէ
36 պը: Էըքը հէմի կէօվտայէ դա պը ռօհնի է,
ու դարի փարչաքի թունէա՝ հէմի ժի պը ռօհ-
նի տըպը, չավան քօ չըրէ քի պը ռօհնիյէ
Խօ դա ռօհնի տըքը:
37 Ու կավա քօ դըշդէ հան խապէր տըտա
պու. Ֆարիսի քի ժէռա լավա տըքըր քօ
բէռա դաշդէ պըխօն. ուի ժի չու լը սուֆրա-
38 յէ ռօնըշդ: Կավա քօ Ֆարիսի տի՝ մաթ
մա, քօ ժը դաշդէ քըրընէ ավըուլ նէ հաթը
39 շուշտըն: Ու Րապպ ժէռա կօ. ՙՆուա հուն
Ֆարիսիան, լը ալիյէ տէրվէ թասէ ու չանա-
գէ փագըժ տըքըն. ու լը ալիյէ հընտուռ պը
40 քշանտըն ու պը եարամազիթէ դըժայէ: Էյ
ագըլսըզան՝ աւ քօ ալիյէ տէրվա ջէքըր, ա-
41 լիյէ հընտուռ ժի աւ ջէնէքըր: Լաքին ժը
վարիյէթէ խօ թասատըրգ պըտըն, ու վահա
42 հէր դըշդ ժը ռուա փագըժ տը պը: Վայ ժը
ն, Ֆարիսիանռա, քօ ուշըրէ նանէյէ ու փէ-
գէնայէ ու ժը հէմի փէնճառ մէնճառան տը-
տըն ու կօհ նատըն ժը շէրիաթէ ու մուհա-

պէթէ Խւօտէ աւանան քըրընէ ու աւա տը-
նան ժի կէրէք է լը բաշ կօհ նավէթըն :
43 Ա՛յ ժը ի փարիսիանռա. քօ լը նավ տէ-
րան լը ճիյէ պըլընտան ռօնըշտըն տը հուպի-
44 նըն ու լը չարշիյան սըլավան : Ա՛յ ժը ո-
ւա քօ՝ հուն ոգա պէյըռըզ թըրպանըն , քօ
մէռուվան լը սէր տը չօն ու նըզանըն :
45 Ու ժը նօմօսիան եէքէ ճէվապ տա ու կօ.
Յա՛ խօճա աւ խապէրան պը կօթընէ մէ ժի
46 սէրհէվտէ տըքի : Ուի ժի կօ. Ժը ուա նօ-
մօսիանռա ժի վա՛յ. չըմա քօ ժը մէռուվանռա՝
պը զօռ հաթը պըրըն պարան պարտըքըն. ու
հուն պը փէչիյէդ խօ ժը աւ պարանռա նէզ
47 նապըն : Ա՛յ ժը ուա, քօ թըրպէդ փէյ-
ղէմպէրան չէ տըքըն , ու պավէդ ի գուշտըն
48 ուան : Պու քի՝ ժը քըրընէ պավանէդ խօ
պը շահատէթ քըրընէ գայիլ տըպըն , չըմա
քօ ուան աւան գուշտըն , ու հուն թըրպէդ
49 ուան չէ տըքըն : Ժըր պօյ ուի իլմէ Խւօտէ
ժի կօ. տէ ժը ուանռա փէյղէմպէրան ու րէ-
սուլան պըշէյինըմ , ու ժը ուան տէ պը գու-
50 ժըն ու պը գավարինըն : Հաթա քօ ժը իպ-
թիտայէ տընէ հաթը ըժանտըն խույնա հէ-
մի փէյղէմպէրան՝ ժը սիլսիլէյէ հան տէ պէ
51 խօստըն : Ժըր խույնա Ըպէլէ հաթա խույ-
նա Զախարիայէ, քօ լը օրթա մէզպահէ ու
տաճարէ հաթը գուժդըն. պըռա տը պէմ ժը
ուա , ժը սիլսիլէյէ հան տէ պէ խօստըն :

52 Վա՜յ ժը ո նօմօսիանա, քօ մըֆթէյէ իլմէ
հուն վէշարդըն, հուն նէ չունը էքէ, ու ուան
քօ տը խուապըն չունտըն՝ նա հէլըն ։
53 Ու կավա քօ աւ խապէրան ժը ուանռա
կօ, քեամթըպան ու Ֆարիսիան տէսմ քըրըն
սու համթընէ, ու ժը սէմէտէ հէնի փըռ դըշ-
54 դան բէռա զըտտ չունտընէ ։ Ու տըբէ պուն
քօ ժը տէվէ ուի դըշդ քի սէյտ պըքըն · քօ
ժէ նիլի պըքըն ։

ՍԼ։Ր 12

1 Պը տուան կավա քօ պը հաղարան գալա-
պա լը սէր ուի համթըն ծըվանտըն՝ վուսան քօ
հէվու տու բէլ տըքըրը պուն, տէսմ քըր ժը
շակըրտէդ խօռա կօթընէ · ժը հէմիան բէշթր
ժը հէվիր Թըռշէ Ֆարիսիան սագըն պըն, քօ
2 աւ միւրայիթիյէ ։ Զըմա քօ վէշարթի դըշդ
քի Թուննա քօ պէյան նէ պը, ու տըպիգա
3 քօ նէյէ զանըն ։ Ճը պց ուի հէր չըքօ լը
դարիտա հուն տէժըն՝ աւ լը ռօհնիտա տէ պէ
պըհիստըն, ու աւ քօ լը օտայան ու լը կօհտա
ո կօ, լը սէր խանիյան տէ պէ վաղ քըրըն ։
4 Ըամա ժը ո տօստէմ խօռա տէժըմ՝ մէ Թըռ-
սըն ժը ուան քօ կէօվտէ տը գուժըն՝ ու ժը
ուէ բէվա հէնի դըշդ քի քըրընէ Թուննա ։
5 Լէ ժը ռռա նշան պըտըմ էրքը ժը քի պը
Թըռսըն, ժը ուի պը Թըռսըն՝ քօ ժը բաշէ

գուժտընէ հէօքմաթէ ուի հէյէ լը ճէհէննէմէ
6 ավէթընէ։ Բէնճ ջուջըգան ժը տըռօ փու-
լըգուա նայէ ֆըռոթան, ժը ուան եէքէ պիլէ
7 լը պէր Խօտէ նայ է պիր պուն։ Լաքին մույէ
սէրէ ո հէմի ժի հաթիյէ ժըմարթըն, էրքը
վուսան է մէ՝ թըռսըն, չըմա քօ հուն ժը փըռ
8 ջուջըքան բէթըր ըն։ Ու ժը ռուա տէժըմ,
հէր քի քօ մը լը պէր մէռուվան իգրար տը-
քը, Կուռէ մէռուվ ժի ատուի տէ լը պէր
9 մէլէքէդ Խօտէ իգրար պըքը։ Համա աւ-
քօ մը լը պէր մէռուվան ինքեար տըքա, լը
պէր մէլէքէ Խօտէ տէ պէ ինքեար պուն։
10 Ու հէր քի քօ լը գարշիյէ Կուռէ մէռուվ
դըշդ տէժը, ժէռա տէ պէ ավֆ պուն համա
ժը Ռուհ էլ գուտուսռա քիւֆիւր քըօղըռա տէ
11 ավֆ նէ պըն։ Ու կավա քօ ո տը պըն լը
ճէմիաթան՝ ու լը պէր զապիդան ու հէօքըմ-
տարան ղամ մէ՝ քըշինըն՝ էրքը չը՛ ճէվապ տէ
12 պըն, եա չը՛ տէ պէժըն։ Չըմա քօ Ռուհ
էլ գուտօ լը ուէ սաաթէ ժը կօթընռա ժը ո-
ռա լազըմ պուն տէ հին պըքըն։
13 Ու ժը գալապայէ եէքէ ժէռա կօ. Նա՜
խօճա ժը պըրէյէ մըռա պէժը քօ պը մըռա
14 միրասէ փայ պըքը։ Ու ատուի ժէռա կօ. Նա՜
մէռուվ մը լը սէր ո գատի եա փայ քըրօղ
15 քի՞ տանի։ Ու կօ ժը ուանռա. մէզէ՛քըն ու
սագընըն ժը դամաքեարիթիյէ, չըմա քօ
էօմրէ եէքէ ժը զէտէ պունէ վարիյէթէ ուի

16 նըրը ։ Վը ուանռա թեմսիլ քի կօ․ ժը ծօ-
թէ մէռուվ քի խօրթ փըռ մահսուլ հաթ ։
17 Ու տուխ լը տըլէ խօտա ֆըքըր տըքըրը դու
ու տըկօթ․ Չը՞ պըքըմ ծի թուննա քօ լը
18 ուէ մահսուլէ խօ դէ քըմ ։ Ու կօ․ Էզ
զանըմ տէ չը պըքըմ, ամպարէ խօ հէլօշի-
նըմ ու հէնի մէզըն ջէքըմ․ ու լը ուէ պը
ծըվլինըմ մահսուլէդ խօ ու հէմի նիմէթէդ խօ ։
19 Ու ժը նէֆսէ խօռա տէ պէժըմ․ Էյ՛ նէֆս
ժը պօյ փըռ սալան փըռ նիյմէթէ դա հէյէ
20 րահաթ պը, պըխօ՝ վէխօ, ու շադ պը ։ Լա-
քին Խւօտէ ժէռա կօ․ Էյ՛ ագըլսըզ իշէվ
ծանէ դա տէ ժը դա դալապ պըքըն, նուա
տուան քօ դա հազըր քըր տէ ժը քէ՞ռա պը-
21 պըն ։ Ադա ուհայէ ու ժի քօ ժը պօյ նէֆ-
սէ խօ խազնէ թօփ տըքը, ու պը Խւօտէ
զէնկին նապը ։
22 Կօ ժը շակըրտէդ խօռա, Վը պօյ տուխ ժը
ռա տէժըմ ժը պօյ նէֆսէ խօ ղամ մէ՛ քը-
շինըն էլքը էմ տէ չը՛ պըխուն, ու նա ժի
ժը պօյ կէօվտէյէ խօ՝ էլքը էմ տէ չը՛ օրկը-
23 րըն ։ Չըմա քօ էօմր ժը դաամէ բէթըր է,
24 ու կէօվտէ ժը ծըլ ։ Լը գըղըքան մէզէ՛քըն
քօ նա դօվ տըքըն ու նա տըչինըն՝ քօ քի-
լէր ու ամպարէ ուան թուննա․ ու Խւօտէ
ուան Խւօտի տըքը, լէ չը՛ գաս զէտէ ա՛ քօ ժը
25 դպյրան բէթըր ըն ։ Ու ժը ա՛ քէ՞ պը ղամ
քըշանտընէ խօ տըքէարը լը սէր դամէ խօ

26 հալապի քի զէտէ քըրըրնէ ։ Նուա էրքը կը
սէր դըրշդէ բըրճուք գուտրէթէ ո Նա կէ, ժը
պէյ պաշգա դըրշդան չը՞մա ղէմ տըխուն ։
27 Մեզէքըրն կը սէր շուշանէ չավան մէզըն տը-
պը, զահմէթ Նա խօ ու Նագ տը ռէսը, համա
ժը ռուա տէժըմ, Սիւլէյման պիլէ պը հէմի
սալդանաթէ խօ ոգա ուանան ճէքէ Նէ տը
28 հաթը որկըրթըն ։ Նուա էրքը իւօ կը եա-
ղանէ սէքըրնի՝ ու որպէ տէ կը ակըր պէ ավէ-
թըն կիյայէ՝ Լօտէ վուաան տըրտա որկըրթըն,
հէնի չը՞գաս զէտէ ո էյ՛ հընտըք իմանան ։
29 Ճէնի հուն արամիշ մէ՛քըն տէ չը՛ պըխուն
ու տէ չը՛ վէխուն, ու կը վէսվէսէտա մէ գէ-
30 վըն ։ Չըմա քօ աուան հէմիան դայիֆէյէդ-
տընէ արամիշ տըքըն, համա Պավէ ո տըզա-
31 Նը քօ աւ հէմիան ժը ռուա լազըմ ըն ։ Լա-
քին հուն փատիշահիթիյէ Լօտէ տիլէկ պը-
քըն, ու աւ հէմի դըրշդան տէ ժը ռուա զէ-
32 տէ պըն ։ Մէ՛ թըռս էյ՛ կառանէ բըրճուք.
չըմա քօ Պավէ ո ըազի պու քօ ժը ռուա փա-
33 տիշահիթիյէ պըտը ։ Մարիյէթէ խօ պը
ֆռօշըն ու սատագա պըտըն, ու ժը խօռա Նա
հաթը գէվըն պուն քէսէյան ջէքըն ու կը ա-
զիւմանտա ժը խօռա Նա հաթը գատանտը
խազնէ պըքըն՝ կը քօ քի Նէ տըզ տը տըզա
34 ու Նա կըզուզ խարապ տըքը ։ Չըմա քօ
խազնէյէդ ո կը քօ քի պըպը՝ տըլէ ո ժի տէ
35 կը ուէ պըտը ։ Որշդէ ո կրէտան պըպը, ու

36 չըրէյէդ ո՛ հաթը վէխըստըն։ Ու հուն ժի
ոգա աւ մէռուվան քօ ժը էֆէնտիյէ խօռա
տը բէն, էրքը չը՞ շաղ տէ վէկէռը ժը տա-
վէթէ՝ քօ քինկա պէ ու լը տէրի խը, զու-
37 վա ժէռա վէքըն։ Խօզի ժը աւ խըրզմէթ-
քեարանռա՝ քօ կավա քօ էֆէնտի պէ՝ ու
ուան հէշար տը պինը. պըռա տը պէմ ժը ռ-
ռա, քօ աւ տէ բըշդէ խօ կըրէտը, ու ուան
լը սուֆրէտա տէ պըտը ռօնըշտըն ու պը պը-
38 հուրը ժը ուանռա տէ խըզմէթ պըքը։ Նր-
քը լը իքինճի եա իւչիւնճի նօպէթէ շէվէ
պէ ու վուսան պը պինը՝ խօզի ժը աւ խըրզ-
39 մէթքեարանռա։ Համա աուի պը զանըն քօ
էրքը խօտիյէ մալէ պը զանը պու լը քի ժան
սաաթէտա տըզ դէ, հէշար տը սէքընի պու,
ու պէր նէ տըտա քօ տըզ մալա ուի զուլ
40 պըքը։ Հուն ժի հազըր պըն, չըմա քօ լը
ոխթա քօ հուն թախմին նա քըն Գուռէ մէ-
ռուվ դէ։
41 Ու փէթրուս ժէռա կօ. Նա՛ Րապպ աւ թէմ-
սիլէ հա ժը մէ՞ռա դա կօ, եա ժը հէմիանռա ժի։
42 Ու Րապպ կօ. Ըճապա աւ էմին ու պը ագըլ
վէքիլխարճ քի՞է քօ էֆէնտիյէ ուի աուի լը
սէր խըզմէթքեարանէդ խօ թային քըր. քօ լը
43 ոխթէտա թայինէ ուան պըտը։ Խօզի ժը աւ
գուլըռա՝ քօ ոխթա հաթընէ էֆէնտիյէ ուի
44 աուի տէ վուսան քըրօղ պըպինը։ Պըռա տը
պէմ ժը ռռա, քօ աուի տէ լը սէր հէմի վա-

45 ըխյէթէ խօ թային պըքըր ։ Ամա էրքըր աւ
գուլ լը տըլէ խօտա տէժըր էֆէնտիյէ մըն տէ-
րէնկ տը գէվը հաթըրնէ , ու խըզմէթքեարան
հէմ պէալէմէյան քութըրնէ , ու սէրխօշ պունէ
46 պաշլամիշ տըպը ։ Էֆէնտիյէ աւ գուլ տէ
պէ՝ լը վուսան ռօ քի քօ աւ նա րէ ու լը
վուսան սաաթ քի քօ աւ նըզանը ․ ու ա-
ուխ տէ տու ճը պըքըր ու հիսէ ուխ տէ պը
47 իմանսիզանուա տէյնը ։ Ու աւ գուլ քօ խօս-
տընէ էֆէնտիյէ խօ զանը ու պը խօստընէ ուխ
48 հազըր նա քը՝ փըռ տէ պէ քութան ։ Ա-
մա աւ քօ նըզանը ու ժը քութընուա լայըք
դըշդ քի տըքըր , հընտըք դէ քութան ․ ու ժը
քէուա քօ փըռ հաթը տայըն՝ ժը ուխ տէ փըռ
թալէպ պըտը ու ժը քէուա քօ փըռ հաթը
թէնպիհ քըռըն , ժը ուխ տէ հէնի պէտէ թա-
լէպ պը պը ։
49 Էգ ակըռ խըսդընէ հաթըմ լը տընէ ․ չըմա
քօ տը խուազըմ ժը նուատա ալաֆ վէքէթի
50 պոյա ։ Ամա թահֆիլ քի մըն հէյէ ժը
թահֆիլ պունուա ու չավան թադազա տըքըմ
51 հաթա քօ թէքմիլ պը պը ։ Ընուն թախմին
տըքըն էգ հաթըմ լը սէր արտէ աէլամէթ
խըստընէ , ժը ռուա տը պէմ , նա , լէ ճի հէ
52 պուն ։ Չըմա քօ ժը ուէ րէվա լը եէք մա-
լէտա յէնճան ժը հէվուտու տէ պէն ճիհէ պուն ,
53 սըսէ ժը տըտօյան՝ ու տըտօ ժը սըսէան ։ Պավ
տէ ճի հէ պըպը ժը ոլատէ , ու ոլատ ժը պա-

վէ, տէ ժը գիզ՝ ու գիզ ժը տէ, ու խասու
ժը պուք՝ ու պուք ժը խասու ։
54 Ու կօ ժը խալգէռա. չավա քօ ժը ալիյէ
ռօ ավայէ ավուր քի հաթը ռապուն տը պի-
նըն զուվա տէժըն էրքը պարան տէ պէ, ու
55 վուսան տը պը ։ Ու կավաքօ պայ է գուպ-
լէ, փըֆ տըքը, տէժըն տէ կէրմ պը պը ու
56 վուսան տը պը ։ Նա՛ միւրայիան ռույա ազիւ-
մանան ու արտէ տը զանըն թէֆթիշ քըրընէ
լէ ոխթա հան չա՞վան հուն թէֆթիշ նա քըն ։
57 Ու հուն ժը խօ չըմա՞ փարգ նա քըն հազէ ։
58 Չըմա քօ կավա քօ պը խասմէ խօռա լը զա-
պիթէ տըչի. լը ռէտա ժէ խալաս պունռա պը
խապէթ նէ պը քօ դա լը պա գապմի պըք-
շինը, ու գապմի դա ժը ճէլատռա թէսլիմ
պըքը, ու ճէլատ ժի լը զընտանի տա դինը ։
59 Քը դառա տէժըմ, ժը ուէ տէ ռանա պի,
հաթա քօ փուլըքէ բաշինէ էտա նէ քի ։

ՍԼՐ 13

1 Ու լը ուէ զէմանէ հընըքան հաթըն ու ժը
պը Գ՚էլիլիան ժէռա թարիֆ քըրըն, քօ խույնէ
ուան Փիլատոս պը գուրպանէ ուան թէվ քըր ։
2 Գ՚էվապ տա Իսա ու կօ ժը ուանռա. Հուն
թախմին տըքըն քօ աւ Գ՚էլիլիան ժը հէմի
Գ՚էլիլիան բէթըր կիւնէյքեա՞ր պուն, քօ վու-
3 սան դըշդան քըշանտըն ։ Քը ռառ տէժըմ

նա, լէ երքը հուն թօպա նէքըն հէմիան ժի
4 տէ վըուսան քօ հէլաք պըն։ Նախօտ աւ
հաշտահան՝ քօ լը սէր ուան գուլէյէ Միլու-
հանէ քէթ ու ուան գուժդ, հուն թախմին
տըքըն քօ աուան լը Կուտսէ սաքին պուն
ժը հէմի մէռուվան բէթը՞ր պը գապահաթ
5 պուն։ Քը ռուա տէժըմ նա, համա երքը
հուն թօպա նա քըն՝ հուն հէմիան ժի տէ
վըուսան հէլաք պըն։
6 Խէմնիլէ հան ժի կօ. Նէքէ լը նավ ռէզէ
խօտա տար քի հէժիլ տանի պու. ու հա-
7 թը ժէ մէյվէ խօստընէ ու նէ տի։ Կօ ժը
պաղվանռա վահա սէ սալ է քօ էզ դէմ ժը
աւ տարէ հէժիլէ մէյվէ արամիշ քըրընէ ու
նա պինըմ, նուա պը պըր աուի՝ չըմա՞ արտէ
8 ժի պաղալ տըքը։ Լուի ճէվապ տա ու կօ.
Նա՛ էֆէնտիյէ մըն աուի իսալ ժի պէր տէ,
հաթա քօ լը տօռա ուի պը քօլըմ ու սէրկին
9 տէյնըմ։ Ու երքը մէյվէ տա, խօշ, երքը
նա աուի պըպըր ու պավէ ժը։
10 Ու. աուի լը տէր քի լը ռցյա շէմուէ հին
11 տըքըր։ Ու վահա ժըռնըք քի հէպու քօ
աուէ ըուհէ նախօշիթիյէ կըթը պու ժը հաժ-
տահ սալան բէվա, ու ճըվէա կլօք պօ պու ու
գա նէ տըքեարը պու լը ժօր նըհէռթընէ։
12 Ու Իսա աուի քօ տի ժը խօռա կազի քըր,
ու կօ ժէռա. Նա՛ հուր մէ ժը նախօշիթիյէ
13 խօ դու խալաս պույ։ Ու տէսթէ խօ լը սէր

ուք տանի, ու զուլմ ռաստ պու, ու ժը Խօ-
14 տէռա չըքըր տըքըր։ Ու մէզընէ ճըվաթէ պը
սու Հաթընէ ճէվապ տա՝ ժը պըց Իսա լը ռօ-
յա չէմուէ սաղ քըրընէ, ու կօ ժը խալքէռա,
Շէշ ռօ Հէյէ քօ լը ուէ չաղէ ճայիզ է չը-
ղուլ քըրըն է, լը ուէ ռօյանտա ռըըն սաղ
15 պըն, ու Նա լը ռօյա չէմուէտա։ Նուա Բապպ
ժէռա ճէվապ տա ու կօ. Դա՛ մուրայի՝ ժը ռ
Հէր եէքէ լը ռօյա չէմուտա կայ է խօ եա քէր
16 ժը աֆըռ վէ Նա՞քը քօ պը պը ավ տը։ Նէ
ուխա քօ գիզա Իպրահիմ պու քօ վաՀա
Հաժտաճ սալ է քօ Շէյթան աուի կըրէտա,
լը ռօյա չէմուտա ժը աւ կըրէտանէ վէքըրըն
17 վաճիպ նէ՞ պու։ Ու դըշդէ Հան քի կօ, լը
գարշի ուի սէքընանտօղ Հէմիան ժի րէզիլ
տը պօ պուն, ու խալքէ Հէմի չաղ տը պօ պուն
լը սէր աւ Հէմի գանճ ամէլան քօ ժէ իճրա
տը պօ պուն։
18 Ու կօ փատիշաՀիթիյէ Խօտէ մինայէ չը՞,
19 ու ժը չը՞ռա պը շըպինըմ աուի։ Տը մինա
Հապէ խապրտալէ քօ մէռուվ քի սանտ՝ ու լը
պաղչէյէ խօ ավէթ, մէզըն պու ու տար պու.
ու դպըրէ ավխումանան լը սէր կուլխեզ ուի
սաքին պուն։
20 Ու տիսա կօ, փատիշաՀիթիյէ Խօտէ ժը
21 չը՛ դըշդռա պը շըպինըմ. Տը մինա Հէվիր թըռ-
շէ, քօ աուի ժընըք քի սանտ ու լը նավ սէ
չինիք արան վէ շարթ, Հաթա քօ Հէմի ժի
Հէվիր պու։

22 Ու լը պաժիրան ու լը գասսապան պը կէ-
ռանտընէ հին տըքըր, ու կավա քօ լը ալիյէ
23 Գուտսէ ռէվլիթի տըքըր։ Եէքէ կօ ժէռա,
Եա՛ Բապպ աճապա հընտը՞քըն ուան քօ տէ
24 խալաս պըն։ Ուրի ժի կօ ժը ուանռա ղայրէթ
պըքըն քօ ժը տէրիյէ դանկ պը պըհուրըն,
ժը ռռա տը պէմ, փըռան լէ չունտընէ տէ պը
25 խուաղըն համա գատիր տէ նէպըն։ Քը ուէ
բէվա քօ խօտիյէ ռա տըպը. տէրի տը գու-
ֆըլինը՝ ու հուն լը տէրվէ պը սէքընանտընէ.
տէ տէսմ քըն լը տէրի խըստընէ ու կօթընէ.
Եա՛ Բապպ եա՛ Բապպ ժը մէռա վէ քը, ուրի
ժի պը ճէվապ տայընէ տէ պէժը ժը ռռա.
26 էղ ո՛ նաս նաքըմ հուն ժը քօ նը։ Ուէ չա-
ղէ տէ տէսմ քըն կօթընէ էմ լը պէր դա
խուարըն ու վէխուարըն, ու դա լը քուչէյէդ
27 մէ հին քըր։ Ու աուրի տէ պէժը, ժը ռռա
տէժըմ, էղ ո՛ նաս նաքըմ հուն ժը քօ նը,
ժը մը տուր պըն եա՛ հէմի նահագիթի քըրօ-
28 ղան։ Լը ուէ տէ պըպա կըրըն ու գըրչինէ
տըտանան, ու կավա քօ պը պինըն Իպրահի-
մէ ու Իսհագէ ու Եագուպէ ու հէմի փէյ-
ղէմպէրան լը նավ փատիշահիթիյէ Խօտէ
29 ու ո՛ լը տէրվէ քըրըննէ։ Ու ժը ռօ հէլաթէ ու
ժը ռօ ավայէ ու ժը փօրեասէ ու ժը գուպլէ տէ
պէն ու տէ ռօնըն լը փատիշահիթիյէ Խօտէ։
30 Ու վահա հէնը ավուլան քօ տէ բաշինան պը-
պըն ու բաշինան քօ տէ ավուլին պըպըն։

31 Ու լը ուի ռօյէ տա չէնտ փարիսիան հաթըն
ու կօն ժէռա․ ռա՛պը ու ժըվըր հա՛ռը, չըմա
32 քօ Հիրօտիս ղա գուժտըն տը խուաղը։ Ու
աուի կօ ժը ուանռա, հա՛ռըն ժը աւ ռուվի-
ռա պէժըն․ վահա էզ ճընան տէր տը խըմ,
ու շիֆայիթիան թէմամ տըքըմ իռօ ու սըպէ, ու
33 լը ռօյա սըսէանտա տէ թէքմիլ պըպըմ։ Լա-
քին ժը մըռա լազըմ է քօ իռօ սըպէ ու աւ
ռօյա տըն պը կէռըմ, չըմա քօ իհթիմալ նինը
քօ փէյղէմպէր ժը Գուտսուշէրիֆէ տէրվա
34 հէլաք պըպը։ Եա՛ Երուշալիմ՝ փէյղէմպէ-
րան գուժղօղան ու ժը ղառա հաթը շիան-
տօղան գէվըր քըրօղ Երուշալիմ, չէնտ ճարան
մը խօստ ըլէտէ ղա ճըվանտըն՝ չավան քօ մը-
րիշք ջուջըքէ խօ լը պըն փէռէ խօ տը ճըվինը,
35 ու հուն նա խօստըն։ Վահա մալա ո՛ ժը ոռա
խարապ տը մինը, համա ժը ոռա տըպէժըմ հէ-
նի մը հուն տէ նէ պինըն, հաթա քօ պէ-
ժըն, պը նավէ Խօտէ հաթող մուպարէք
պըպը։

ՍԷՐ 14

1 Ու պու քի՝ կավա քօ աուի լը ռօ քի շէ-
մուտա, քէթ լը մալա Փարիսի քի նան խու-
2 արընէ, ու աուան աուի տը բէ պուն։ Ու
վահա նէքէ սըսգա լը պէր ուիտա հէ պու։
3 Ու Իսա ճէվապ տա՝ ու կօ ժը նօմօսիանռա

ու ֆարիսիանըա, երքը ճայիզ է լը ըզյա չէ-
4 մուտա սաղ քըլըլըն: Ու ուան հըրքօթ պօ
պուն, ու աուի կըրըթ աուի ու սաղ քըր ուի
5 ու չիանտ ու կօ մը ուանըա. Ջըր ա՛ քէր եա
կայէ քէ՞ լը ըզյա չէմուաա լը պիրը պը գէվը՝
6 աուի զուվա տէր նէ՞յնը: Ու մէըա մը պզյ
գըշշէ հան գատիր նէ պուն ճէվապ տայընէ:
7 Ու մը տավրթլըիանըա թէմսիլ քի կօ. Կա-
վա քօ տի երքը չավան ճիյէդ ավուլին տը պը-
8 մարթըն. կօ մը ուանըա: Կավա քօ եէքէ
դա կաղի տը քը լը տավրթէ լը սէր տէօշէկէ
մօրին ըուձէնը, նէպը քօ մը ուի մը դա եէքէ
9 միւթէպէր պէ կաղի պուն: Ու աւ քօ դա
ու աուի կաղի քըր, պէ մը դաըա պէմը, մը
ուիըա ճի պը տը. ու մը բէվա պաշլամիշ պի
10 պը չէրմ լը ճիյէ բաշին կըրթընէ: Լէ կա-
վա քօ տավրթ տըպի՝ հառը լը ճիյէ բաշին
ըմնի, քը ոխթա դա տավրթ քըօղ պէ, մը դաըա
պէմը. Նա՛ տօսթէ մըն հէնի մօր ըապը, լը
ուէ չաղէ պը դաըա լը սօֆրէտա ըմըշտօղան՝
լը պէր ուան մը դաըա տէ իզզէթ պը պը:
11 Զըմա քօ հէր քի քօ աւ խօ պըլընտ տըքը՝ տէ
ալչաղ պը պը. ու խօ ալչաղ քըօղ՝ տէ պը-
լըն պը պը:
12 Հէմ մը խօ տավրթ քըօղըա կօ. Կավա
քօ դաշդէ եա՛ չիվէ տըքի, տօսթէ խօ եա
պըէյէդ խօ եախօտ խըսըմէդ խօ եա ճիրանիդ
զէնկինան տավրթ մէքը, նա՛ պըքօ ըւան մի

դա տավոթ պըքըն, ու ժը դառա պէտէլ պը-
13 պըր: Լէ կավա քօ զիյաֆէթ տըքըր, փագի-
րան, սագաթան թօփալան՝ քօռան տավէթ
14 պըքըր: Ու խօզի ժը դառա քօ, պէտէլէ ուան
թուննա քօ ժը դառա պըքըն, ու աւ պէտէլ
տէ լը գըյամէ սատըգան ժը դառա պէ տայըն:
15 Ժը աւ սուֆրէտա ռօնըշտօղան եէքէ կա-
վա քօ խապէրէ հան պըհիստ կօ ժէռա. Խօ-
զի ժը աուիռա քօ նան տը խօ լը փատիշա-
16 հիթիյէ Խուտէտա: Ու աուի ժէռա կօ. Մէ-
ռուվ քի շիվ քի մէզըն քըր ու փըռ մէռու-
17 վան տավոթ քըր: Ու ոխթա շիվէ խըզմէթ-
քեարէդ խօ շիանտ՝ քօ աւ տավոթլեան կազի
18 քը, պը կօթընէ էրքը՝ հէր դըշդ հազըր է: Ու
հէմիան ժի պաշլամիշ պուն մըհանէ տիթընէ,
ավուլին կօ. Մը զէվի քըռի, տը վապու քօ
հառըմ աուի պը պինըմ. Իզ ժը դա ռէճա
19 տըքըմ քօ մը մազուլ հասապ քը: Ու աւ
է տըն կօ. Բէնճ ճօթի կա մը քըռի, ու տը-
վա պու հառըմ քօ ուան պը ճէռը պինըմ,
ժը դա ռէճա տըքըմ քօ մը մազուլ հասապ քը:
20 Ու պաշգասի կօ. Մը ժը խօռա ժըն անի,
21 ժը պօյ աուի էզ նըքարըմ պէմ: Ու խըզ-
մէթքեար հաթ ու ժը էֆէնտիյէ խօռա ա-
ուան խապէր քըր, ուէ չաղէ աւ խօտիյէ մալէ
սու հաթ, ու կօ ժը խըզմէթքեարէդ խօռա,
զուվա ռամպը լը մէյտանան ու քուչէյէդ պա-
ժէրէ, ու փագիրան ու սագաթան ու թօփա-

22 լան ու քօռան լըվըր պինը։ Գուլ ժի կօ.
Ցա՛ Բապպ չավան քօ դա էմր քըրր պու, ու
23 հէժա ճի հէյէ։ Ու էֆէնտի ժը գուլըա կօ.
Ասապը լընավ ռէյան ու նադապան, ու քի-
քօ տը պինըն՝ պինըն լըվըր՝ հաթա քօ մալա մըն
24 դըժը՛ պըպը։ Ջըմա քօ ժը ռուա տէժըմ քօ
ժը աւ տավըլթլիան՝ եէքէ ժի տէ դամա շիվէ
մըն նասաթինը։
25 Ու բէռա փըռ խալը ջուն, վէկէռիա ու
26 կօ ժը ուանռա։ Ու քօ լը բէյ մը դէ, ժը
պավ ու ժը տի; ժը ժըն, ու ժը ոլէտան,
ու ժը պրէյան, ու ժը խուշգան, ու ժը նէֆ-
սէ խօ ժի իքրահ նէքը՝ նըքարը շակըրտէ մը
27 պըպը։ Ու քի քօ խաչէ խօ հէլնէյնը, ու
բէյ մըն նէյը. նըքարը շակըրտէ մը պըպը։
28 Ջըմա քօ ժը ո՛ քի՞ գուլլէ քի ջէքըրըն պը
խուաղը, ավուլ ռօ նէյնը՞ ու խարճէ ուի հի-
սապ նէքը, էրքը աուի թէմամ քըրընէ գուտ-
29 րէթէ ուի հէ՞յը։ Էրքը նէ պը քօ կավա
հիմէ տէյնը, ու նըքարը թէմամ պըքը, հէ-
մի տիթօղան տէսթ պըքըն աուի մէղգարա
30 քըրընէ։ Ու կօթընէ, էրքը մէռուվէ հան
տէսթ քըր ջէ քըրընէ, ու գատիր նէ պու
31 թէմամ քըրընէ։ Եախօտ քի՞ ժան խօնտքեար
տը չօ՝ բէվ տըչօ պը հէնի խօնտքեար քի,
ու ավուլ ռօ նէյնը ու ժը խօռա շէվըր պը-
քը, էրքը պը տահ հաղարան տըքարը՞ լը պէր
աուի պը սէքընը քօ պը պխսթ հաղարան դէ

32 ըը սէր ուի ։ Լչրքը նա, չը գաս քօ աւ տուր
է, էլչի տը շէյինը՝ ու պարուշիթի տը խուա-
33 զը ։ Նուա ժը ո ժի՝ աճվա հէր քի քօ հէմի
վարիյէթէ խօ թէրկ նաքը, Ներքարը շակըրտէ
34 մը պըպը ։ Խօյ զանճ է , համա խօյ էրքը
պէ դահմ պըպը, պը չը՞ տէ թէրպիյէ պը-
35 պը ։ Ու նէ ժը հարիռա նա ժի ժը ռէրկին-
ռա լազըմ տը պը, լէ տուի լը տէր տավէժըն,
ժը քէռա քօ ժը պըհիստըննռա կօ հէյէ պըրա
կօտարի պը քը ։

ՄԱՐ 15

1 Ու տուի կօտարի քըրընէ հէմի կիւմիիւք-
ճիան ու կիւնէյքեարան ժէռա նէղ տը պօ
2 պուն ։ Ու Փարիսիան ու քեաթիպան կազըն
տըքըրը պուն ու տը կօթը պուն. չը՞մն ուիա
կիւնէյքեարան գապուլ տըքը, ու պը ուան-
ռա տըխօ ։
3 Թէմպիլա հան կօ ժը ուանռա ։ (4) Ժը ն
ժըքէռա՞ սատ պըզընէ ռւի հէպը՝ ու ժը ուան
էրքը եէքէ վունտա պըքը, Նօթու նէհան
նա՞ հէլը լը չէօլէ , ու լը րէյ աւ վունտա
պուն պը չօ, ու հաթա քօ տուի պը պինը ։
5 Ու կավա քօ տը պինը՝ պը շազիթի լը սէր
6 բըշդա խօ տա դինը տուի ։ Ու լը մալ տը
չօ կազի տը քը տօսթ ու ճիրանէդ խօ, ու
ժը ուանռա տը պէ. Հաղ պըն պը մըռա.

չըմա քօ մը վրանտա քըր պըրըընէ խօ տի ։
7 Ճըր ռուա տը պէմ քօ ահվա շաղիթի տէ պը-
պը լը ազխւմանտա ժը պօյ կիւնէյքեար քի
քօ թօպա տըքը՝ նա քի ժը պօյ նօթ ու նէհ
սատըքան՝ քօ ժը ուանռա թօպա լազըմ
8 նընը ։ Նախօտ՝ քի՞ ժան ժընէ քօ տէհ տըրէմ
է ուի հէպը, ու էրքը տըրէմ քի վրանտա պը-
քը ․ չըրա վէ նա՞խը, ու լը նավ մալէ սըվ-
նըք խը, ու գանճ լէ պը կէռը, հաթա քօ
9 աուի պը պինը ։ Ու կավա քօ տը պինը՝ կա-
զի տըքը տօսթ ու ճիրանան ու տէժը, պը
մըռա շազ պըն, չըմա քօ մը վրանտա քըր՞
10 տըէմէ խօ տի ։ Ճըր ռուա տը պէմ, վրասան
ժի շաղիթի օըպը լը պէր մէլէքէ Խօտէ՝ ժը
պօյ կիւնէյքեար քի քօ թօպա տըքը ։
11 Ու հօ, Ճըր եէքէռա տու գուռէ ուի հէ-
պու ․ ժը ուան բըջուկ ժը պավէ խօռա հօ ։
12 Նա՛ պապա ժը վարխյեթէ խօ չը քօ ժը մը-
ռա տըգէվը՝ հիսսէյէ մըն պըտը ․ ո՞ւի ժի՝
13 մալէ խօ ժը ուանռա փայ քըր ․ Ու փըր նէ-
մա՝ գուռէ բըջուք հէմի դըշդէ խօ ճըվանտ
ու լը ղլաթ քի տուր չու ․ ու լը ուէ մալէ խօ
հէմի թէլէֆ քըր, չըմա քօ պը խօվարտէյի-
թի ռա տը պօ պու ու ռօ տը նըշտը պու ։
14 Ու կավա քօ հէմի գատանտ՝ լը ուէ մէմլէ-
քէթէտա ղալայիքի մէզըն պու, աուի պաշ-
15 լամիշ պու փաքիրիթի քշանտընէ ։ Ու չու-
քէթ լը պա եէքէ աւ մէմլէքէթլըյէ, ուի ժի

տուփ շիանտ ըը տէշտէ խինզիրան շէրանտընէ ։
16 Ու արղու ըըքըր ժը խայրնուպէ ժը խուարընէ
խըընզիրան զըքէ խօ դըժա քըրըընէ , ու եէքէ
17 նէ տը տա ժէռա ։ Ու առուփ ըը սէր խօ հաթ՝
ու կօ . Չէնտ փալէյան հէնը ըը մալա պավէ
մըն պը նան թէր պուն , ու էզ ըը վըր ժը
18 նազան տը մըըըմ ։ Ուապըմ հառըմ ժը պա–
վէ խօռա , ու պէժըմ ժէռա . Նա՛ պապա մը
կիւնէ քըը ըը պէր ազիւմանան ու ըը պէր դա ։
19 Ու հէնի ըայիգ՝ նընըմ էզ գուռէ դա պէմ
կօթընէ , մը ոգա փալէյանէդ խօ եէքէ պը–
20 քը ։ Ու ռապու ժը պավէ խօռա հաթ , ու
տուփ կավա քօ հէժա տուր պու պավէ ուի
տի , ու հայֆա ուի հաթ , ռապու պազ տա
ու ըը աս դույէ ուի քէթ ու ռամիտա տուփ ։
21 Ու գուռ ժի ժէաա կօ . Նա՛ պապա՝ մը կիւ–
նէ քըը ըը պէր ազիւմանան ու ըը պէր դա ,
ու հէնի ըայիգ նընըմ էզ գուռէ դա պէմ
22 կօթընէ ։ Ու պապա ժը խըզմէթքեարանռա
կօ . Պէ՛ տէրինըն ծըլէ ավուլին ու ժէռա պը–
տըն որկըըթըն , ու կիւսթիր տէյնըն ըը բէշիյէ
23 ուի ու սօլ ըը ըընկա ուի ։ Ու ծօնը կայէ գա–
լավ պինըն ու սէրժէքըն , էմ պը խուն ու
24 շազ պըն ։ Չըմա քօ գուռէ մը հան՝ մըրի
պօ պու սաղ պու , ու վունտա պօ պու հա–
25 թըտիթըն . ու տէսթ քըըըն շազ պունէ ։ Ու
գուռէ ուի մէզըն ըը զէվիտա պու . ու կավա
քօ տը հաթը պու , ու նէզէ մալ պու ու տէն–

26 կա ըսմրան ու ռագսան պըրհիստ ։ Ու ժը խըրզ-
մէթքեարան նէքէ խօռա կաղի քըր ու փըռա
27 տըքըր, էրքը աւ չինը ։ Ուփ ժի կօ ժէռա.
Էրքը պըրէյ դա հալթ ու՝ պավէ դա ճօնը կայէ
գալավ սէրժէ քըր, ժը ուփ սէմէտէ քօ աուփ
28 սաղ սէլիմ տէսլթ անի ։ Նուա աուփ սու հալթ.
ու նա տը խօստը պու լը հընտուռ քէթընէ,
համա պավէ ուփ լը տէր քէթ ու ժէռա լավա
29 տըքըր ։ Ճ՛էվապ տա ու կօ ժը պավէ խօ-
ռա, աւ չէնտ սալը քօ ժը դառա խըզմէթ տը-
քըմ, ու գալթ ժը թապէրէ դա էզ տէրնէ
քէթըմ, ու գալթ ճար քի ժը մըռա դա գա-
ըըք քի նէ տա, քօ պը տօսթէդ խօռա մը շա-
30 զըթի պը քըրա ։ Համա կավա քօ հալթ գու-
ռէ դա աւ քօ մալէ դա պը փահշան խուար,
ժէռա դա սէրժէ քըր ճօնը կայէ գալավ ։
31 Ու աուփ կօ ժէռա. Էյ էվլատ դու հէր չաղ
պը մըռայի, ու հէմի վարիյէթէ մըն է դա է ։
32 Համա լազըմ պու քի՝ շազ ու մէսրուր պուն.
չըմա քօ պըրէյ դա հանա մըրի պօ պու ու
սաղ պու, ու վընտա պօ պու, ու հալթը տի
թըն ։

ՍԷՐ 16

1 Ու կօ ժը շակըրտանռա. Էնէքէ զէնկին հէ-
պու. քօ քէթխուտա քի ուփ հէպու, ու լը
սէր ուփ կըլի պու, էրքը վարիյէթէ ուփ թէ-

2 լէֆ տըքըր: Ու աուի կազի քըր ու կօ. Ու
չը՞յէ քօ ժը պօյ դա տը պըհիսըմ, հիսապէ
քէթխիւտայիթիյէ խօ պըտը, չըմա քօ հէնի
3 քէթխիւտայիթի տէ նէ քի: Քէթխիւտա
լը տըլէ խօտա կօ. Էզ չը՞ պըքըմ, չըմա քօ
էֆէնտիյէ մըն քէթխիւտայիթի ժը մըն տըս-
թինը, շըղօւլ քըրըն նըքարըմ, տիլանչիթի
4 շէրմ տըքըմ: Էզ զանըմ տէ չը պըքըմ՝
վուսան կավա քօ ժը քէթխիւտայիթիյէ խօ
մազօւլ պըպըմ, մը լը մալա խօ դապօւլ պը-
5 քըն: Տէյնտարէ էֆէնտիյէ խօ ժը խօռա
կազի քըր՝ ժը ավուլինռա կօ, չը՞ գաս տէյնէ
6 դա հէյէ ժը էֆէնտիյէ մըռա: Ուի ժի կօ.
Սատ չափի ռունէ զէյթուն. կօ ժէռա, պըս-
թինը թէմէսիքէ խօ, ու ռօնի զուվա բէնճա
7 պը նըվիս: Պաշէ ժը աուէ տընռա կօ. Դու
չը՞ գաս տէյնտարի. ուի ժի կօ. Սատ քէլ
կէնըմ, ու կօ ժէռա. Թէմէսիքէ խօ պըս-
8 թինը՝ ու ռօնի հաշթէ պը նըվէս: Ու էֆէն-
տի քէթխիւտայէ նահագ մէտհ քըր՝ ժը պօյ
պը ագըլ թէվ կէռանտընէ. չըմա քօ ոլէտէ
տընէյէ հան լը ճինսա խօտա՝ ժը գուռէդ ռօհ-
9 նիյէ հէնի պը ագըլըն: Ու էզ ժի ժը ոռա
տը պէժմ. հուն ժը խօռա ժը մալէ նահագի-
թիյէ տօսթան փէյտա պըքըն, կավա քօ
հուն մուհթաճ տը մինըն՝ ո լը չատըրէդ է-
10 պէտիան դապօւլ պըքըն: Էը դըրշդէ հըն-
տըքտա էմին պուն՝ լը փըռտա ժի էմին է:

ու լը հընտըքտա նահագ պուն՝ լը փըռատա ժի
11 նահագ է։ Սուա էրքը հուն լը նահագ մալ-
տա էմին նէ պուն. հագ մալ քի՞ տէ ժը ռուա
12 պավուր պըքը։ Ու էրքը լը դըհդ տա պաշ-
գաախան հուն էմին նէ պուն. է ո՛ քի՞ տէ
13 ժը ռուա պըտը։ Կաթ ևէք գուլ քի ժը տու-
աղանուա խըրզմէթ նըքարը պըքը. չըմա քօ
եա ժը ևէքէ խըրահ տէ պըքըր՝ ու աուի տըն
պըհուպլինը, եա ժի ևէքէուա տէ Թապլ՛ պը-
պը՝ ու լը աուէ տըն խարապ մէզէքը. հուն
գատիր նընըն ժը Խօտէուա ու մամօնատա խըրզ-
մէթ քըրըն։
14 Ու աուանան հէմիան դամաքեար Փարի-
սիան տը պը հիսթը պուն, ու աուի մէսգարա
15 տը քըրը պուն։ Ու կօ ժը ուանուա. Հու-
նըն քօ լը պէր մէռուվան խօ սատըգ նշան
տը տըն, համա Խօտէ տըլէ ո՛ տը զանը, չը-
մա քօ լը պէր մէռուվան պըլընտ պուն՝ լը
16 պէր Խօտէ մէքըուհ է։ Նօմօս ու փէյղէմ-
պէրիթի հաթա Հաննա պուն. ու ժը ուէ բէ-
վա փատիշահիթիյէ Խօտէ մուժտէ տըպը, ու
17 հէր քէս աուի պը զօռ տէսթ տը խը։ Ու
ազըման ու արտ պը պուհարթընէ՝ ժը Նօմօ-
18 սէ նօգդա քի քէթընէ գօլայ է։ Հէր քի
քօ ժընա խօ պէր տը տը ու պաշգասիքի
տըխթինը, զինա տըքը. ու քի քօ ու հաթը
պէրտաանը տըխթինը՝ զինա տըքը։
19 Ու ևէք մէռուվ քի գէնկին հէ պու, քօ

բէհէզ ու նազիք տիւլպէնտ որտըկըրթյու,
20 ու հէր ռօ սէֆա ըրքըր ։ Ու ճէք Ղազա-
րոս պը նավ ֆագիր հէ պու, քօ աւ հաթը
պրինտար պու՝ լը պէրտէրէ ուվ հաթըրպու ա-
21 վէթըն ։ Ու արզու ըրքըր քօ ժը սուֆրայէ
աւ զէնկինէ հաթը քէթըն ժը հուրըք է նա-
նան զըք է խօ դըժը պըքը, ու հէմ ժի քէշ-
պան ըը հաթը պուռն ու պրինէդ ուվ տալէս-
22 թըն ։ Ու պու քի քօ աւ ֆագիր մըր․ ու
մէլէքէ Իսօտէ աուվ պըրըն լը հէլ մէզէ Իպ-
րահիմէ․ զէնկին ժի մըր ու հաթը դամը-
23 ռանտըն ։ Ու լը ճէհէնէմէտա կավլա քօ լը
իսքէնճէտա պու, ջահվէ խօ հէլանի ու ժը
տաւրվա Իպրահիմէ ու Ղազարոսէ լը հէլ մէ-
24 զա ուվ տի ։ Ու աուվ գիրա ու կօ․ Եա՛ պա-
պա Իպրահիմ ժը մըռա մէրհամէթ պըքը,
ու պը շէյինը Ղազարոսէ քօ սէրէ փէշիյէ
խօ լը ավէ խը, ու զըմանէ մըն հէնըք պը-
քը, չըմա քօ լը ալավէ հանտա ազապ ըըք-
25 շինըմ ։ Ու Իպրահիմ ժի կօ ժէռա․ Եա՛
էվլատ պիրա խօ պինը քօ դու լը ուէ ըընէ-
տա նիյմէթէ խօ սէնտ, քէզալիք Ղազարոս
ժի էզիյէթէ․ անվա աւ լըվըր թէսէլլի ըը-
26 պը ու դու ազապ ըըքշինի ։ Հէմ լը սէր
աւ հէմի դըշդան մատա լը մապէյնա մէտա
խէնտէք քի գայիմ պույէ․ հաթա քօ ժը վըր
ժը ռա պուհարթօզ խօստըն գատիր նէ պըն,
հէմ ռաան քօ լը ռւէ նը ժը մէռա գատիր նէ

27 պըն պուհարըմընէ ։ Ուէր ժի կօ. Նուա ժը
գա տիլէկ տըքըմ եա՛ պապա քօ աուր լը
28 մալա պավէ մըն պըշէյինը։ Լը ուէ բէնճ
պըէյ մըն հանը քօ հաւը ժը ուանուա շա—
հատէլթի պըքը, քօ նէ պը քօ ուան ժի լը
29 աւ ճիյէ ազապէ պէն։ Ու Իպրահիմ ժէ—
ուա կօ. Մուսա ու փէյղէմպէրան լը պա ռ
30 նըն. ժը ուանուա պըա կօտարի պըքըն։ Ուէր
ժի կօ, Նա՛ եա՛ պապա Իպրահիմ, լաքին
էրքը ժը մըրիան եէքէ հաւը ժը ուանուա,
31 թօպա տըքըն։ Ու աւուի կօ ժէուա. էրքը
ժը Մուսաուա ու փէյղէմպէրանուա կօտարք
նա քըն. ժը մըրիան ժի եէքէ ռապը տէ
պավըուր նէ քըն։

ՄԻՐ 17

1 Ու ժը շակըրտէղ խօռա կօ. պէ միւմքիւնըն
քօ խուար պուն նէյըն, համա վայ ժը աուէ—
2 ռա քօ՝ պը տէսթէ էքէ դէ։ Ժը ուխռա
հէնի գանճ պու՝ քօ ժը աստօյէ ուխռա գէ—
վըր քի աշէ պը հաթը ալագանտըն ու լը պահ—
րէ պը հաթա ավէթըն՝ նա քի ժը աւ եէքէ
3 բըջուգան խուար քը։ Հուն ժը խօռա սա—
գըն պըն։
Էրքը պըէյ դա ժը դառա գապահաթ տը—
քը, ժէռա թաղիր պըքը, ու էրքը թօպա
4 տըքա ժէռա ավֆ պըքը։ Ու լը ռօյէաա

հաֆթ ճարան ժը դառա գապահաթ պըքա
ու հաֆթ ճարան վէկէռը ու պէժը, թօպա
5 տըքըմ, ժէռա ավֆ պըքը: Ու րէսուլան
կօն ժը Րապպռա. Իմանէ մէ զէտէ պըքը:
6 Ու Րապպ կօ. Էկըր գասա հապէ խարտա-
լէ իմանէ ձ պըպը, ու ժը տարէ թույէ հան-
ռա պէժըն. ժը ճիյէ խօ պը ֆըլըթ ու լը
պահրէ պէ տայըն՝ աւ ժի ժը ռաա տէ իդաա-
աթ պըպը:
7 Համա ժը ձ քի՞յէ աւ քօ ճօթքեար եա
շըվան գուլ քի ուի հէպը՝ քօ կավա քօ աւ
ժը զէվէյէ լը մալ պէ, զուվա պէժը ժէռա
8 էրքը ուրը լըվըր ռօնի լը սուֆրէտա: Լէ նա՞
պէժը ժէռա, էրքը շիվէ մըն հազըր պըքը,
ու բըշդա խօ կըրբէտէ ժը մըռա խըզմէթ պը-
քը հաթա քօ էզ պըխուըմ ու վէխուըմ, ու
9 բաշէ դու ժի պը խօ ու վէ խօ: Մէկէր
բաղէ տը պա ժը աւ գուլէ ժը պօյ ժէռա էմր
10 պուն դըրշդան իճրա քըրընէ: Պէզալիք հուն
ժի կավա քօ ժը ռուա հաթը էմր պուն հէմի
դըրշդան տըրքըն, պէժըն էրքը էմ ֆայտէսըզ
գուլըն, չըմա քօ աւ քօ էմ տէյնտար պուն
քըրընէ մէ քըր:
11 Ու պու քի կավա աուի լը Գուտուսէ տը չօ
պու, ժը օրթա Սամարիայէ ու Ճէլիլէ տը
12 պըրհուրի պու: Ու կավա քօ աուի լը գասա-
պա քի տը քէթը պու. տահ ույուզ մէռու-
վան լըգա ուի պուն. քօ ռւան ժը տուրվա

13 սէքընին ։ Տէնկէ խօ հէլ անին ու կօն.
Նա՛ խօճա Խաա ժը մէռա մէրհամէթ պըքը ։
14 Ու կավլա քօ ուան տի՝ կօ ժը ուանուա. Ջա-
ռըն հուն խօ նշանէ իմամման պը տըն, ու պու-
15 քի կավլա քօ չուն, գուվլա փագըժ պուն ։ Վը
ուան եէքէ կավլա քօ տի էրքը շիֆա սանտ՝
վէկէուիա պը պըլընտ ավազ քի ժը Խօտէռա
16 շըքըր տը տա ։ Լը լընկա ուի քէթ լը սէր
ռու, ու ժէ ռաղի տը պօ պու ու առւի ժը
17 Սամարի պու ։ Ճ՛էվապ տա Խաա ու կօ.
Տահ մէռուվան փագըժ նէ՞պան, նուա նա-
18 հան լը քօ՞ նը ։ Կ՝օ լը վըր նայըն խուդայի՝
վէկէռանտընէ ու ժը Խօտէռա շըքըր քըրը-
19 նէ. լէ թէնէ եապանճիյէ հան ։ Ու կօ ժէ-
ռա. Ասապը հառը չըմա քօ իմանէ դա դա
սաղ քըր ։
20 Փարիսիան կավլա քօ փըռա քըրըն՝ էրքը
փատիշահիթիյէ Խօտէ քը՞նկա տէ պէ. Ճէ-
վապ տա ժը ուանուա ու կօ. Փատիշահիթիյէ
Խօտէ պը տէրվլա հաթը խուդայը դըշդան
21 նայը ։ Ջէմ վահա լըվըրը եա վահա լը ռ է
տէ նա պէժըն. չըմա քօ փատիշահիթիյէ
22 Խօտէ լը հընտուռա ռտա է ։ Ու ժը շակըր-
տանուա կօ. ռօյան տէ պէն քօ հուն ռօյա
Կուռէ մէռուվ տիթընէ տէ արզու պըքըն,
23 ու համա տէ նապինըն ։ Ու էրքը ժը ռռա
պէժըն, վահա լըվըրը եա լը ուէ լը տու ուան
24 մէ չըն ։ Չըմա քօ չավան քօ պըրուսք ժը

պըն ազիւմանան պը պարագանտընէ՝ հաթա
կը ալիյէ տընէ ազիւմանան շավդ տըտա, Խու-
ռէ մէռուվ ժի կը կիւնա խօ տէ ահվա պը-
25 պը: Համա ժէռա ավուլ փըռ էզիյէթան
քշանտըն լազըմ է, ու ժը սիլսիլէյէ հան բէտտ
26 պուն: Ու չավա քօ կիւնա Նուհ պու, կիւ-
նա Խուռէ մէռուվ ժի տէ վըւսան պըպը:
27 Տըխուարը պուն ու վէ տը խուարը պուն՝ տը
զէվուճը պուն ու տը զէվուճան տը պուն,
հաթա կը ուէ ռօյէ, քօ Նուհ կը կէմիյէ քէթ,
ու Թօֆան հաթը ու հէմիան հէլաք քըր:
28 Բէզալէք չավան քօ կը էյամէ Լութ պու,
տըխուարը պուն ու վէ տը խուարը պուն, տը
քըռը պուն՝ տը ֆըռօթը պուն՝ տը զանի պուն
29 ջէ տը քըրը պուն: Համա ռօյա տէր հաթը-
նէ Լութ ժը սուտումէ, ժը ազիւմանան ակըր
ու քիպրիթ հաթը ռըժանտըն, ու հէմիան ժի
30 հէլաք քըր: Լը ռօյա աշիքեար պունէ Խու-
31 ռէ մէռուվ ժի՝ ռգա ուանան տէ պըպը: Լը
ուէ ռօտա աւ քօ կը սէր խանիտայէ ու ֆը-
րագա ուէ կը մալտա, պըրա ժը պըջ ուան սան-
տընէ նիյէ խուարի, ու աւ քի կը զէվլիտայէ՝
32 պըրա վէ նէ կէռինը: Լը պիրա խօ պինըն
33 ժընա Լութէ: Ու քի քօ ճանէ խօ խալաս
քըրընէ տը խուազը, աուրի տէ վունտա պը-
քը, ու աուրի քի քօ վունտա տըքը՝ տէ խա-
34 լաս պըքը: Ժը ռուա տը պէմ, էրքը տու-
մէռուվ կը ուէ շէվէտա կը եէք կը հէֆտա պը

պըրն, եէքէ տէ պէ սանտըն ու տուէ տըն տէ
35 պէ հըշտըն։ Ու էրքը տու ժըն լը եէք ծի-
տա ժը հէռաանտըննաա պըրպըն, եէքէ տէ պէ
սանտըն ու եէքէ տէ պէ հըշտըն, ու էրքը
տու մէռուվ լը զէվիտա պըրպըն, եէքէ տէ պէ
36 սանտըն ու եէքէ տէ պէ հըշտըն։ Ճ՛էվապ
տան ու կօն ժէրա. Եա՛ Րապպ լը քօ՞ տէ
37 պը պըրն դըրշդէ հան։ Ուի ժի կօ ժը ուան-
րա. լը քօ քի լէշ հէյէ՝ գարթալան լը ուէ
տէ պէն ծըվանտըն։

ՍԷՐ 18

1 Քըր ուանրա թէմսիլ քի ժի կօ ժը պըջ
ատուի քօ. էրքը ժը ուանրա տայիմա իպատէթ
2 քըրըն լազըմ է, ու աճիզ նէ պուն։ Կօ.
Լը պաժէր քի գատի քի հէպու, ժը Խուտէ
նէ տըր թըրսա պու. ու ժը մէռուվան շէրմ
3 նէ տըրքըրը պու։ Ու ժընէպի քի հապու լը
ու պաժէրտա. տը հաթը պու ժէրա ու տը
կօթ. հագէ մըն ժը խըսմէ մըրա՝ ժը մըրա
4 պըսթըն։ Ու լը փըրը զէման ու նա տըխսօ-
տը պու, համա ժը ուէ բէվա լը տըլէ խօտա
կօ. Գարագա էզ ժը Խուտէ նա թըրսըմ ու
5 ժը մէռուվան շէրմ նա քըմ։ Պարէ ժը
պըջ ժը մըրա զահմէթ քըրընէ ժընէպիյէ
հան հագէ ուի հագ պըքըմ, քօ նէյէ հէր
6 ոխթ ժը մըրա աճիզըթի պըտը։ Ու կօ

Ռապպ․ Պը պըհիսըն քըրընէ Նահագ գատի-
7 յէ։ Աուա խօտէ՝ լը ռօ ու շէվէ ժէռա ֆէ-
րիատ քըրօղ հագէ պըժարթիյէդ խօտէ հա՛գ
նա՞քը, էրքը ժը ուանռա սապր ժի պըքըր։
8 Պըռա տը պէմ ժը ռռա, էրքը զուվա հագէ
ուան տէ հագ պըքըր․ լաքին կավա քօ Կու-
րէ մէռուվ պէ․ աճապա լը սէր արտէ իման
տէ պըպինը։
9 Ու ժը չէնտ մէռուվանռա՝ քօ ժը խօռա
կիւվէնմիշ պօ պուն, ու փըռան սէրհէվտէ
10 տը քըրը պուն թէմսիլէ հան կօ։ Տու մէ-
ռուվ ժը պօյ իպատէթ քըրընէ լը տաճարէ
ռապուն եէքէ ֆարիսի ու աւ է տըն կիւմ-
11 րիւկճի։ Ու ֆարիսի սէքընի՝ տուվայ է հան
տըքըր․ Եա՛ Ալլահ ժը դառա շըքըր տը-
քըմ քօ՝ էզ ողա պաշգա մէռուվան նընըմ,
քշանտօղ՝ նահագ, զինաքեար՝ եախօտ ողա
12 կիւմրիւկճիյէ հան ժի նընըմ։ Էզ լը հաֆ-
թէտա տու ճարան ռօճի տը կըրըմ․ ու ուշ-
13 րէ հէմի մալէ խօ տըտըմ։ Ու կիւմրիւկճի
ժը տուրվա սէքընի՝ ջահվէ խօ ժի ռաստ լը
ազիւմանէ պըլընտ քըրընէ նէ տը խօստը պու․
իլա լը սընկէ խօ տը խըստ՝ ու տը կօթ․ Եա՛
14 Ալլահ ժը մը կիւնէքեարռա ավֆ պըքը։ Ժը
ռռա տը պէմ, ափա ժը աւէ տըն պէթըր
սատըրգ չու լը մալա խօ․ չըմա քօ հէր քի քօ
աւ խօ պըլընտ տըքա, տէ ալչաղ պըպը, ու
քի քօ աւ խօ ալչաղ տըքա՝ տէ պըլընտ պըպը։

15 Հէմ ժէռա մասուման անին՝ քօ լը ուան
պը գէվը, կավա քօ շակըրտան տին՝ ժը ուան-
16 ռա Թազլիլ տըքըրը պաւն: Համա Իսա
ուան ժը խօռա պը կազի քըրընէ կօ. Պէր-
տըն աւ մասուման քօ ժը մըռա պէն, ու ժը
ուան պը կէռըն. չըմա քօ փատիշահիթիյէ
17 Խօտէ օգա ուանանռա է: Պըռա տը պէմ
ժը ռռա, քի քօ փատիշահիթիյէ Խօտէ օգա
զառուք քի գապուլ նէ քը, տէ լը ուէ նէ
18 գէվը: Ու սէրվէր քի ժէ փըռս քըր ու կօ.
Յա՛ խօճայէ գանճ՝ չը ամէլ պըքըմ քօ ժը
19 էպէտի էօմրէռա վարիս պըպըմ: Իսա կօ
ժէռա. ժը մըռա չը՞մա գանճ տէ ժի ժը Խօ-
20 տէ մատէ գաթ ծէքէ գանճ Թուննա: Թէն-
պէհան տըզանի°. զինա մէ՛քը, գաթըլ մէ՛քը,
տըզի մէ՛քը, տարավ շահատէթի մէ՛քը, ժը
21 պավ ու տիյէ խօռա իքըրամ պըքը: Ովի
ժի կօ. Ուանան հէմիան ժը բըջուքիթիյէ
22 խօ մը կըրթիյէ: Կավա քօ Իսա պըհիստ
կօ ժէռա. ծէք գէմանի քի դա հէժա հէյը,
հէմի վարիյէթէ խօ պը ֆըռօշ ու ժը ֆագի-
րանռա պըտը, ու լը ազիւմանտա խազնէյէ դա
23 տէ պըպը. ու որը լը բէյ մըն: Ուի կավա
քօ առուա պըհիստ պը գառավէթ պու. չըմա
24 քօ փըռ զէնկին պու: Ու Իսա կավա քօ
տի առուի պը գասավէթ, կօ. ուան քօ մալէ
ուան հէյէ՝ չա՛վան պը չէթըն տէ պը գէվըն
25 լը փատիշահիթիյէ Խօտէ: Չըմա քօ տէվէ

ժը փուլա տէրզիյէ պը պըհուըընէ, ժը մէ-
ռուվէ զէնկին լը փատիշահիթիյէ խօտէ քէ-
26 թընէ բէթըր է ։ Ու ուան քօ պըհիսաըն՝
տը կօթը պուն ․ Հէնի քի՞ տըքարը խալաս
27 պուն ։ Ու սուփ կօ ․ Ու դըշդ քօ ժը մէ-
ռուվան պէմիւմքիւնըն, լը պէր խօտէ պը
28 միւմքիւնըն ։ Ու փէթրոս կօ ․ Ս՝ահա մէ
հէմի դըշդէդ խօ պէրտան ու լը բէյ դա հա-
29 թըն ։ Ու սուփ կօ ժը ուանռա ․ պըռա տը
պէմ ժը ռռա ․ գաթ եէքէ թունեա քօ ժը
պըյ փատիշահիթիյէ խօտէ՝ հըշթ, մալ, եա
պավ ու տէ, եա պըէյան՝ եա ժըն եա ոլէ-
30 տան ։ Պի՞ ա ու լը ասիրէ հանտա փըռ գա-
թան ու լը ա ու աընէյէ տընէտա էպէտի էօմրէ
նէսաթինը ։

31 Ու տուանզտահան լը պալէ սանտ ժը ուան-
ռա կօ ․ վահա էմ լը Պուտսէռա տը պըն ․
պը աէսթէ փէյղէմպէրան ժը տէրհազէ Պու-
ռէ մէռուվ՝ հէմի հաթը նըվիսան տէ թէմամ
32 պըպըն ։ Ըըմա քօ ժը դայիֆանռա տէ թէս-
33 լիմ պըպը ։ Ու տէ պը քութըն ու տէ պը
գուժըն սուփ, ու լը ռցյա սըռէյանտա տէ
34 գըյամ պըքը ։ Ու ռուան ժը ուանան գաթ
եէքէ ֆէհմ նէ քըրըն, ու սէօզէ հան ժը
ուան հաթը պու վէշարթըն ․ ու հաթը կօ-
թան դըշդան նէ տը զանը պուն ։

35 Ու պու քի կավա քօ աւնէղ է Իրիխայէ տը
պօ պու, լը սէրռէտա եէք քօռ մէռուվ քի ռս-

36 Նըշտի պու ժը պօյ տիլէնճիթիյէ ։ Կավլա քօ
պըհիստ պուհարթընէ գալապայէ, փըռս քըր՝
37 էրքը չէ՞յէ աւ ։ Ու ժէռա կօնը էրքը Իսայէ
38 Նաարանի տը պըհուրի ։ Ու աուի կազի քըր
ու կօ․ Նա՛ Իսա գուռէ Տավուտ ժը մըռա
39 մէրհամէթ պըքը ։ Ու ուան քօ լը բէշ տը
չօ պուն՝ թազիր տը քըրը պուն ժէռա քօ
տէնկէ խօ պըպըր, ու աուի հէնի փըռ եա՛
գուռէ Տավուտ ժը մըռա մէրհամէթ պըքը,
40 տը գիրա պու ։ Նուա Իսա սէքըրնի ու էմր
քըր քօ աուէ ժէռա պինըն, ու կավլա քօ
Նէզա ուի պու՝ փըռս քըր ժէ ու կօ․ Չը՞ տը
41 խուազի դու քօ ժը ճառա պըքըմ ։ Ուի ժի
կօ․ Նա՛ Բապպ տը խուազըմ քօ պը պի-
42 նըմ ։ Ու Իսա ժի ժէռա կօ․ Պըրա վէ պըն
43 իմանէ դա դա խալաս քըր ։ Ու աւ զուվա
տի, ու լը բէյ ուի տը չօ պու, ու ժը Իսօ-
տէռա շըքըր քըր, ու կավա քօ խալգ հէմի-
ան տին․ ժը խօտէռա համա տըքըրը պուն ։

ՍԻՐ 19

1 Ու քէթ ժը Իրիխայէ տը պըհուրի պու ։
2 Ու վահա մէռուվ քի հէպու՝ Նավէ ուի Օհա-
քա՝ քօ պաշէ կիւմրիւկճիան պու, ու եէքէ
3 զէնկին պու ։ Ու տը խօստը պու տիթընէ՝
էրքը քէ՞յէ Իսա, համա ժը գալապայէ գա-
տիր նէ տը պօ պու, չըմա քօ գամէ ուի գըն

4 պու ։ Ու պաղիա լը բեշտա ռապու լը սէր
տարա հէժիլէ քօ աուի պը պինը, չըմա քօ
5 ժը ուէ տէ պը պըհաւրի պու ։ Կավա քօ լը
ուէ հաւթ, Իսա, լը ժօր նըհիսաթ ու կօ ժէ-
ռա. Տըա՛ Լ,ւաքա՝ զու քը ժը ուէ ոըը խուա-
րի, չըմա քօ ժը մըռա կերէքէ քօ իռօ լը մա-
6 լա դատա պը պըմ ։ Ու աուի զըւվա հաթը
խուարի, ու պը շաղ պունէ աուի գապուղ քըր ։
7 Ու կաւլա քօ հեմիան տին, կազընան տը քըրը
պուն ու տը կօթը պուն. լը պա կիւնէքեար մէ-
8 ռուլէ գօնախ սանտընէ չու ։ Ու Լ,ւաքա հաթը
սէքընի ու ժը Իապպռա կօ. իշթէ նիվէ վա-
րիյէթէ խօ ժը Փագիրանռա տը տըմ եա՛ Իապպ.
ու ժը քէռա քօ մը ղատը քըր չար գաթէ
9 էօտէմիշ տը քըմ ։ Իսա կօ ժէռա. իռօ լը
մալա հանտա խալաս իճրա պու, չիւն քի ուի
10 ժի զուռէ Իպրահիմ պու ։ Չըմա քօ Պու-
ռէ մէռուվ հաթ քօ վըւնտա պուն արամիշ
պըքըը ու խալաս քը ։
11 Ու կավլա քօ ուան աւ դըշդան տը պըհիս-
տը պուն՝ թէմնիլ քի ժի կօ լը սէր նէզ պու-
նէ ուի լը Պուտուսէ. ժը պջ ուան քօ վըւ-
սան թախմին տըքըը պուն, էըքը փատիշա-
12 հիթիյէ Իսօտէ զըւվա տէ պէյան պը ։ Կօ՝
եէք աստըլվատա մէռուլ քի՝ չու լը դաթ քի
տուր ժը խօռա փատիշահիթի սէնտընէ ու վէ-
13 կէռանտընէ ։ Ու գուլէդ խօ կազի քըը, տահ
մընա տա. ու կօ ժը ուանռա. առա պը շը-

14 ղուլլնըն համթա քօ էզ պէմ ։ Համա պա–
ժարիյէ ուխ ժէ իքըրահ տըքըրըը պուն, ու լը
բէյ ուխտա էլչի շիպնտըն ու կօն. Նըմ նա
խաւազըն քօ աւ լը սէր մէտա փատիշահիթի
15 պըքըը ։ Ու պու քի կավլա քօ աուխ փատի–
շահիթի սանտ, վէկէուխա, կազի քըր աւ գու–
լան քօ ժըը ուանուա աղչէ տա պու, քօ պը
16 զանը քի՞ շը քեար քըրիյէ ։ Ու ավուլին հա–
թը ու կօ. Նա՛ էֆէնտիյէ մըն, մընայ է դա
17 տահ մընայ է տըն գազանճ քըր ։ Ու կօ ժէ–
ուա. Աֆէրին եա՛ գուլէ գանճ՝ չիւն լը հըն–
տըքտա դու էմին պոյ, լը սէր տահ պաժա–
18 րան հէ՞քմաթ պըքըը ։ Ու իքինճի համթ ու–
կօ. Նա՛ էֆէնտի մընայ է դա բէնճ մընայ
19 է տըն գազանճ քըր ։ Ու ժը ուխուա ժի կօ.
20 Պու ժի լը սէր բէնճ պաժէրան պըպը ։ Ու
համթը պաշգասի քի ու կօ. Նա՛ էֆէնտիյէ մըն,
վահա մընայ է դա դա քօ աուխ մը լը տըսմալ քի
21 լէֆանտը պու. չըմա քօ էզ ժը դա տը թըռ–
ախա պում. չըմա քօ դու մէռուվ քի սէրթ ի,
դա նատանին է խօ տը հէլինի, ու դօվ նէ
22 քըրընէ խօ տը չինի ։ Ու աուխ ժէաա կօ.
Նըզէ դա ժը տէվէ դա տէ հէօքմ պըքըմ էյ
գուլէ եարամազ, դա տը զանը պու էրքը էզ
մէռուվ քի սէրթ ըմ. էզ տը հէլինըմ ժը ճի–
յէ նատանին է խօ, ու ժի ճիյէ դօվ նէ քը–
23 րընէ խօ տը չինըմ ։ Նուա դա չը՞մա աղ–
չէյէ մըն ժը սարրաֆուա նէտաա, քօ էզ պու

Հաթըմա՝ ու աուխ մը պը փայիզէ ժէ թաՀ-
24 սիլ պը քըրանա ։ Ու ժը խըզմէթքեարան-
ուա կօ. Պըսթինըն ժէ մընայ է, ու աուխ պը-
տըն ժը աուխուա քօ տաՀ մընայ է ուխ Հէյէ ։
25 (Ու կօնը ժէուա. Նա՛ էֆէնտիմ տաՀ մընայ
26 է ուխ Հէյէ)։ Ճը ռուա տը պէժ, ժը քէ-
ուա քօ Հէյէ տէ ժէուա պէ տայըն, ու ժը
քէուա քօ թունինա, աւ քի ըէուայ է ժի տէ
27 պէ ժէ սանտըն ։ Համա աւ տըժմընէդ մըն՝
ուան քօ նէ տը խօստը պուն քօ էզ լը սէր
ուան փատիշաՀիթի պըքըմ լը վըր լը պէր
28 մըն պինըն ու պը գուժըն ։ Ու կավա քօ
ուանան կօ, լը ըէշ չու լը Գուտսէ ռապու-
նէ ։

29 Ու պու քի կավա քօ նէզա Պէյթֆագէ
ու Պէյթանիայէ՝ նէզա աւ չիյէ քօ՝ Չէյէյէդ
Զէյթունան դէ կօթըն պու, տը տօ ժը շա-
30 կըրտէդ խօ շիանտ ու կօ ։ Հուն Հա՛ռըն լը
պէր մէտա պուն կիւնտ, լը աուխտա կավա քօ
պը գէվըն տէ պը պինին ճաՀշ քի Հաթը կը-
ըէտան՝ քօ լը սէր էքէ գաթ նէքէ սու ար
31 նէ պույ է, վէքըն ու պինըն ։ Ու էրքը նէ-
քէ ժը ռուա փըռս քը՝ էրքը Հուն չը՞մա վէ
տըքըն, աՀվա պէժըն ժէուա, էրքը ժը Րապ-
32 ուա լազըմ է ։ Ու կավա քօ չուն աուան քօ
Հաթըն շիանտըն, տին չավան քօ ժը ուան-
33 ուա՝ խապէր տա ։ Ու կավա քօ ճաՀշէ վէ
տըքըրը պուն խօտիյէդ ուխ ժը ուանուա կօն.

34 Զըմա մէ տըքըն ճահշէ հան: Ուան ժի
35 կօն. Ու ժը րապըռա լազըմ է: Ու ատւի
ժը Իսառա անխին, ու ճըլէդ խօ ամէթըն լը
36 սէր ճահշէ, ու Իսայէ տուար քըրըն: Ու
կավա քօ առւէ տը չօ պըւ ուան ճըլէդ խօ լը
37 սէր ռա տը խըստը պուն: Ու կավա քօ ա-
ուի նէզա պէրժէրէ ջիյէյէ զէյթունէ պըւ,
ճիւմհիւրէ շակըրտան հէմի տէսմթ քըրըն պը
շադ պունէ ժը Իյօտէռա թէսպիհ տըքըրընէ
պը պըլընտա աւազ քի՝ ժը պօ ու հէմի քէ-
38 րէմաթան քօ տիթը պուն: Ու տը կօթը
պուն պընավէ Իյօտէ հաթօղ փատիշահ միւ-
պարէք պըպը, լը ազիւմանան սէլամէթ ու լը
39 միըռ պըլընտան իզզէթ պը պը: Ու ժը նավ
ու գալապայէ չէնտ Փարիսիան կօն ժէռա.
Նա՛ խօճա ժը շակըրտէդ խօռա թաղիլ պը-
40 քը: Ջ՚էվապ տա ու կօ. Մը ռռա տը պէմ,
էրքը ուանան հէշ պըպըն. գէվըրան տէ պը
գիրըն:
41 Ու կավա քօ նէզ պըւ, պաժէր՝ տի ու
42 կըրիա լը սէր ուի ու կօ: Պարէ լը ու ռօ-
յանտա դա պը զանը պըւ սէլամէթէ խօ, հա-
մա նուա հաթը վէշարտըն ժը պէր ջահվէ դա:
43 Զըմա քօ լը սէր դա ռօյան տէ պէն՝ քօ
տըժմընէդ դա լը տօռա դա տէ մէթէրիա
պըքշինըն ու դա տէ հա սար պըքըն, ու ժը
հէմի ալիյէ տէ դա լը էզիյէթէ պըխըն:
44 Ու դա հէմի ըլէտէ դա քօ լը նավ դատանը

տէ լը պըրտէ խըրն, ու գէվըր լը սէր գէվըր
տէ նա հէլըն լը դաստա. չըմա քօ դա ռօժա
զիյարէթէ խօ նըզանըր պու ։
45 Ու քէթ լը տաճարէ՝ տէսթ քըր տէրա-
46 նըննէ ժէ ֆըռօթօղան ու քռօղան ։ Ու կօ
ժը ուանռա, հաթիյէ նըվիսանտըն, մալա
մըն մալա խըպատէթէյէ, ու հուն սուրի մաղա-
րայէդ տըզան քըրըն ։
47 Ու հէր կավ լը նավ տաճարտա ժը ուան-
ռա հին տըքըր համա պաշ խըմամըն ու քեա-
թըպան ու մէզընէդ գավմէ՝ սուրի հէլայք քը-
48 րընէ արամիշ տըքըրըը պուն ։ Ու դըշդ քի
նա տըքեարըը պուն տըթըննէ՝ քօ չը պըքըն,
չըմա քօ խալգ կըշըք լէ հաթը պուն կըրէտան՝
ժը կօտարիւ քըրընտա ։

ՂՈՒՔ 20

1 Ու պու քի լը ուէ ռօժան նէքէտա՝ կավա
քօ լը տաճարտա գավմէ հին տըքըր ու Ին-
ճիլէ վազ տըքըրը, պաշ խըմամըն ու քեաթը-
պան պը թէվլի խըթիարան լը սէր կիյան ։
2 Ու կօն ժէռա, Դըր մէռա պէժը սուանան
պը չը՞ հէօքմէթէ տըքի, եախօտ հէօքմէթէ
3 հան քի՞ ժը դառա տա ։ Ջ՛էվապ տա ու կօ
ժը ուանռա. Էզ ժի ժը ու դըշդ քի փըռսա տը-
4 քըմ, ու ժը մըռա պէժըն ։ ԽաՀֆիլէ Յուան-
նա ժը ազխումանա՞ն պու, եա ժը մէռուվան ։

5 Ուան ժի ըլ տըլէ խօտա տիւշիւմիշ տըր պօ
6 պուն՝ ու տըր կօլթըն։ Հըքըր էմ պէժըն ժը
աղիւմանան տէ պէժը, Լէ չըմա՞ ո ժէուա
իման նէ անին, ու էըքըր էմ պէժըն ժը մէ-
ռուվան խալգ կըժք տէ մէ գէվըր պըքըն,
չըմա քօ ըլ տըլէ խօ տատահ տանի պուն ժը
7 պըյ Ջաննայէ՝ էըքըր փէյղէմպէր է։ Ու ճէ-
8 վապ տան՝ էըքըր էմ նըզանըն ժը քօ է։ Ու
Իսա կօ ժը ուանուա, Հըքըր է ժի ուանան
պը չը հէզքմաթէ տըքըմ նա պէժըմ։
9 Ու տէօլթ քըր թէմիլէ հա ժը խալգէուա
կօթընէ. Մէռուվ քի ռէզ քի տանի, ու
աուի տա ժը պաղծիանուա, ու աուի փըռ սա-
10 լան ըլ գուրպէթէ չու։ Ու ըլ ոխթէտա ժը
աւ պաղծիանուա խըզմէթքեար քի շիւանտ, քօ
ժը մանհսուլէ աէզէ ժէուա պըտըն. Համա պաղ-
ծիան աուի պը քուլթանտընէ վալա շիւանտըն։
11 Ու տիսա պաշգա խըզմէթքեար քի ժի շի-
անտ, ուան աուի ժի քուլթան՝ ըէզիլ քըրըն
12 ու վալա շիւանտըն։ Ու տիսա իւշիւնծի քի
շիւանտ. ուան աուի ժի պը պըինտար քըրընէ
13 ըլ տէր խըստըն։ Խօտիյէ ռէզ կօ. Հըգ չը՞
պըքըմ, գուռէ խօ տէլալիյէ պը շէյինըմ,
14 պէլքի ժէ շէըմ պըքըն։ Ջամա կավա քօ
պաղծիան աուի տին՝ ըլ նավ խօտա կօն, Մա-
րիս ուիայէ, որըն էմ ուի պը գուժըն քօ մի-
15 ըաս ժը մէուա պըպը։ Ու աուի ժը ռէզ տէր
խըստըն ու գաւշտըն, նուա խօտիյէ ռէզ ժը

16 ուանուա տէ չը̂ պըքը ։ Կա̂ քի տէ պէ ու-
աւ պաղճիան հէլպք քը, ու ուէզ տէ ժը
պաշգաւաիանուա պըտը, ու կաւլա քօ աուի պը
17 հիստըն կօն. Հա̂շա ։ Եւ աուի լը ուան պը
նըհէռըէթընէ կօ, նուա աւ հաթը նըվխան-
տըն չը̂յէ. Էշըքը աւ գէվըր քօ ժը եափու-
18 ճիան ըէտտ պու՝ աւ սէրէ ռըքնէ պու ։ Հէր
քի քօ լը սէր աւ գէվըր տը գէվը՝ տէ պէշը-
քանտըն ու լը սէր քի քօ պը գէվը, տէ խուրտ
19 ու խաշ պըքը աուի ։ Եւ քեաթիպան ու
պաշ իմաման լը ուէ սաաթէտա տը խօստը
պուն լէ տէսթ ավէդընէ, համա ժը խալգէ
թըռւմիան, չըմա քօ թէմնիլ ժը տէր հագգէ
ուան կօթընէ փէհմ քըրըն ։
20 Եւ բաշէ լէ բէ քըրընէ՝ չէնտ մէռուվէդ-
տարավլին շիանտըն, ուան քօ պը միւրաջի-
թիյէ աւ խօ սատըգ տը տա պուն խօւյայի,
քօ աուի պը խապէր քի պը կըրըն, ժը ղա-
պիդ ու հէօքմաթէ վալիյէ աուի թէսլիմ պը-
21 քըն ։ Փըռւս քըրըն ժէ ու կան. Էա̂ խօճա
էմ զանըն քօ ռաստ խապէր տըտի ու հին
տըքի, խաթըր նաքի, լէ լը սէր հագիյէ ռէ-
22 յա Իսաէ թալիմ տըքի ։ Վը մէռա ճայիդ
է ժը գայսէրուա խարաճ տայըն, եա նա̂ ։
23 Եւ հիլէքարիթիյէ ուան պը փէհմ քըրընէ
24 կօ ժը ուանուա ։ Զըմա մը տը ճէռէպինըն.
Վը մըռա տինար քի նշան տըն. ուան ժի
նշան տան, ու կօ ժը ռւանուա. Սուրէթէ հան

ու հարփ է քիյէ, ճէվապ տան ու կօն. Ըշ
25 գայսէր է: Նուրի կօ մը ուանուա, նուա հա-
ուըն է գայսէր մը գայսէուա ու է Խօտէ մը
26 Խօտէուա պըտըն: Ու ուան առուր ըը պէր
խալգէ պը խապէր քի կըրմըընէ գատիր նէ
պուն, ու պը թաճիւպ մանէ ըը սէր ճէվապէ
ուր՝ հէշ պուն:
27 Քիմ սաառուգիան հընըքան հաթըն՝ ուան
քօ զըտ տը սէքըընի պուներըքը գըյամէթ թուն-
28 նա, փըռս քըրըն մէ ու կօն: Ըշա խօճա,
Մուսա մը մէուա նըվխանտը պու, երքը պը-
րէյ եէքէ՝ մըն առուր հէպը, ու պէ ոըէա պը
մըրէ, պըրէյ աուր պըրա պըթթինը մընա ուր
29 ու մը պըրէյ խօուա զըւրխյէթ տէրխը: Նուա
հաֆթ պըրէյան հէպուն, ու եէքէ պը զէվի-
30 ճանտըընէ պէ ոըէտ մըր: Ու իքինճի մի ա-
31 ուր սանտ, ու առուր մի պէ ոըէտ մըր: Իւ-
չիւնճի մի առուր սանտ, հէմ քէզալէք հաֆ-
թան մի, ոըէտան պը նէ հըշտըընէ մըրըն:
32 Ու բաշէ հէմիան մընըք մի մըր: (33) Նուա
ըը ուցյա գըյամէթտա մը ուան մը քէուա տէ
մըն պըպը, չըմա քօ հաֆթան մի առուր մըն
34 սանտ: Իսա ճէվապ տա մը ուանուա ու կօ.
Մէռուվէ տընէյէդ հան տը զէվուճըն ու տը
35 զէվուճինըն: Զամա ուան քօ լայիգ տէ պը-
պըն ըը աւ տընէյէ տընուա կըհիշտըընէ ու մը
մըթիան գըյամ սանտըընէ. Նա տը զէվուճըն
36 ու նա տը զէվուճինըն: Չըմա քօ հէնի նը-

քարըն պըմըրըն , չըմա քօ պարան պէրէ մէլէ-
քանըն , ու Գուռէդ Խուտէ նըն , չըմա քօ
37 գուռէդ գըյամէթէ նըն ։ Համա կը նագըլ-
յէթէ գըյամէ մըրիան Մուսա ժի խապէրտա
կը Թարիֆէ տըռէյէ նէրմտա կավա քօ տէժը
ժը պըյ Րապպ՝ Խուտէյէ Իպրահիմէ , ու Խու-
38 տէյէ Իսհագէ , ու Խուտէյէ Եագուպէ ։ Ու
Խուտէ Խուտէյէ մըրիան նընը , լէ է սաղան· չըմա
39 քօ հէմիան ժի պը ուի սաղ ըն ։ Ժը քեաթի-
պան հընըքան ճէվապ տան ու կօն . Եա՛ խօճա
40 դա գանճ կօ ։ Ու հէնի եէքէ ճէսարէթ նէ
քըրը պու ժէ դըշդ քի փըռս քըրընէ ։
41 Ու կօ ժը ուանռա , Մէսիհ չըմա՞ գուռէ
42 Տավուտ է տէ ժըն ։ Ու Տավուտ աւ պը խօ
տէժը կը նավ քըթէպէ զապուր , Րապպ ժը
43 Րապպէ մըռա կօ ։ Լը ալիյէ ռաստէ մըտա
ռունի , հաթա քօ էզ տըժմընէդ դա ճիյէ տա
44 Թինընէ ընկա դա պըքըմ ։ Նուա էրքը
Տավուտ աուի Րապպ կազի տըքա , Ու չա՞-
45 վան գուռէ ուի տըպը ։ Ու կը պէր հէմի խալ-
46 գէ կօ ժը շակըրտէդ խօռա ։ Սագընըն ժը
աւ քեաթիպան քօ տը խուազըն պը ճըլէ
պօլ կէռանտըն , ու կը չարշիտան սըլավան տը
հուպինըն . ու կը տէրանտա քիւրսիյէդ ավու-
լին . ու կը զիյաֆէթէտա ճիյէդ պըլընտան ։
47 Ուան մալա ժընէպիյան տըխուն ու ժը պըյ խու-
յայի պունէ նըմէճէդ տըրէժան տըքըն ուան
հէնի փըռ տէ աղապ պըքշինըն ։

ՍԷՐ 21

1 Ու ջահվղ ավէթ ը խազնէյէ հէտիյէ աւ-
2 վէթօղ զէնկինան տի: Ու նէք ֆագիր ժը-
նէպի քի ժէ տի քօ ը ուէ տու փուղ ավէթ:
3 Ու կօ. Պըրա տը պէմ ժը ռուա. քօ աւ
4 ֆագիր ժընէպի ժը հէմիան փըրւ ավէթ: Չը-
մա քօ ուան հէմիան ժը ուան զէտէ պունան
ավէթըն ը հէտիյէ Խօտէ, համա ուխա ժը
նէչարիթէյէ խօ հէմի ապուրէ խօ ավէթ:
5 Ու կավա քօ հընըքան ժը տէր հագէ տա-
ճարէ տը կօթը պուն, էրքը չավան պը գէվ-
րէդ գանճ ու պը հէտիյան հաթիյէ խամա-
6 լանտըն, աուի կօ: Ու հէմիան քօ տը պի-
նըն ուցյան տէ պէն՝ քօ ը ուէ չաղէ գէվը տէ
ը սէր գէվըր նէ մինը ը ուէ քօ նէյէ հէլօ-
7 շանտըն: Նուա ժէ փըռս քըրըն ու կօն.
Նա՛ խօճա քինկա տէ պը պը աւ, ու չը՞յէ
8 նշան՝ կավա քօ աուի տէ պը պը: Ուի ժի
կօ. Սագընըն քօ նէյըն խաբանտըն, չըմա
քօ փըռան տէ պէն պը նավէ մըն՝ ու պէժըն,
էրքը էզըմ Մէսիհ, ու վաղթ նէզ պու. ը
9 բէյ ուան հուն նէ չըն: Համա կավա քօ
հուն պը պը հէն ճէնկան ու ֆըթնէթիյան՝
մէ թըռսըն, չըմա քօ աուանան լազըմ է քօ
ավուլ պըպըն, համա ախըր զուվա նա պը:
10 Ուէ չաղէ ժը ուանուա կօ. Միլլէթ ը սէր
միլլէթ ու փատիշահիթի ը սէր փատիշահի-

11 թի տէ ռապը ։ Հէմ տէ լը ճի ճիյան մէզըն
զէլզէլէյան ու ղալայիյան ու եօլէթան պը-
պըն . Հէմ դըրշդէդ պը հիյպէթան ու ժը
12 ազիւմանան տէ մէզըն նշանան պըպըն ։ Հա-
մա ժը աւ հէմի դըրշդան բէշ տէսթէ խօ տէ
լը ա պավէժըն ու պը գավարինըն . ժը ճըվա-
թանուա ու հափսանուա տէ ա թէսլիմ պըքըն ,
ու լը պէր վալիյան ու փատիշահան տէ ա պը-
13 պըն ժը պցյ նավէ մըն ։ Ու ուխա ժը ռուա տէ
14 պցյ շահատէթիյէ պըպը ։ Կուա լը տըլէ խօ
տէյնըն քօ՝ ժը ավուլէ ժը պցյ ճէվապ տայընէ
15 թալիմ նէ պըն ։ Ջըմա քօ էզ ժը ռուա
տէվ ու իլմ տէ պըտըմ քօ ժէուա գարշը
տէ նըքեարըն սէքընըն , եալսօտ ճէվապ քի
16 պըտըն հէմի խըսմէ ա ։ Տէ թէսլիմ պըպըն
ժը պավ ու տիյէ ու ժը պըէյան , ու ժը խը-
տըման ու ժը տօսթան , ու ժը ռ տէ պը
17 գուժըն ։ Ու ժը հէմիան տէ իքրահ պըպըն
18 ժը սէմէտէ նավէ մըն ։ Համա մու քի ժը
19 սէրէ ռ տէ վուննա նէ պը ։ Ու ճանէ խօ ռ
տէ պը սապըրէ խօ գազանճ պըքըն ։
20 Ու քինկա քօ տը պինըն Կուտուշերիֆէ
ժը չար ալիյէ պը ասքէրան հաթը լէֆանտըն
ուէ չաղէ պը ղանըն քօ խարապէթէ ուի նէզ
21 պոսյէ ։ Ուէ չաղէ ուան քօ լը Եէհուտիս-
թանըն՝ պըրա լը ջիյան պը ռէվըն , ու ուան
քօ լը նավ ուխտանը պըրա լը տէրվէ պըդե-
վըն , ու ուան քօ լը տօռա ուխ տանը՝ պըրա

22 նէ գէմիլըն լը հընուուա ուր։ Չըմա քօ ուէ
ոցյան ոջյա խնթիգամէ նըն, քօ հէմի համթը
23 նըվխամնտընան թէքմիլ պըպըն։ Ու վէ՛ լը
ուէ ոցյանտա ժը ավըսանըա ու ժը ջըջըք
տայօղանըա, չըմա քօ մէզըն սըխլէթ տէ պէ
սէր արտէ ու ղազապ տէ պէ լը սէր աւ գավ-
24 մէ։ Ու պը տէվէ շուրէ տէ պը գէմըն, ու
ժը հէմի դայիֆանըա տէ նէսիր պըպըն, ու
Պուստուշէրիֆ ժը դայֆան բէլ քըրըն տէ
պըպը, համթա քօ վագթա դայֆան թէքմիլ
25 պըպը։ Ու լը սէր ռօ ու հիվ ու ըսթէրան
նշանան տէ պը պըն, ու լը նէր արտէ պը
շաշ պունէ դայֆան տէ սըխլէթ պըպըն, ու
26 պահր ու տալղայան տէ տէնկ պըտըն։ Ժը
թըռսէ աւ պէլայան քօ լը սէր արնէ տէ պէն
ու ժը բէ քըրընէ աւ դըշդան արէ մէռուվան
տէ պը պըհուրըն, չըմա քօ գուվվէթէ աղխու-
27 մանան տէ պը լէրզըն։ Ուէ չաղէ տէ պը
պինըն Պուռէ մէռուվ լը սէր ավըան, պը
28 գուվվէթ ու պը մէզըն խզէթ համթը։ Ու
կավա քօ աւ դըշդան պաշէմիշ արպըն պունէ,
լը ժօր մէզէքըն ու սէրէ խօ պըլըն քըն. չը-
մա քօ խալասէ ա՛ նէզ է։

29 Ու ժը ուանըա թէմսիլ քի կօ. Լը տարէ
30 հէժիրէ ու լը հէմի տարան մէզէքըն. Կավա
քօ մէյվէյէ խօ նշան արտըն, տը պինըն՝ ու
ժը ուան նաս տըքըն էրքը հավին նէզ է։
31 Բէզալէք հուն ժի կավա քօ տը պինըն աւ

հէմի դըշդան պուն՝ պը զանըն քօ փատիշա-
32 հիթիյէ Խօտէ նէզ է։ Պըռաա տը պէմ ժը
ռա՝ էրքը աւ սիլսիլէյէ հան տէ նէ պըհուրը
33 հաթա քօ աւ հէմիան թէմամ պըպըն։ Ազմա-
ման ու արտ տէ պը պըհուրը, համա քէլամէ
34 մը գալթ տէ նէ պըհուրը։ Ու հուն ժը խօռա
սագընըն քօ նէ պը տըլէ ո՛ պըխուարըն ու վէ
խուարըն ու պը սէրխօշիթի ու պը ղէմէ տը-
նէ կըրան պըպըն, ու ղաֆիլ ռօյա հան լը
35 սէր ո՛ պը կէ։ Չըմա քօ աւ լը սէր ռօյա
արտէ լը սէր հէմի ռօնըշտօղան ռդա փագ տէ
36 պէ։ Նուա հուն հէնի հէշար պը սէքընըն,
հէր վաղթ տուվա պըքըն, քօ հուն լայըգ պը-
պըն խալաս պունէ ժը աւ հէմի դըշդան քօ
տէ պըպըն. ու լը պէր գուռէ մէռուվէ սէքը-
նանտընէ։
37 Ու աուփ լը ռօ լը տաճարտա թալիմ տը
քըրըր պու, ու լը շէվան ռա տը պօ պու լը
չիյէ զէյթուն հաթը կօթան տը սէքընի պու։
38 Ու գավմ կըժք լը սըպէ զուվա ժէռա տը չօ
պան լը տաճարէ ժը պօ խապէրէ ուի կօ-
տարի քըրըրնէ։

ԱՅՐ 22

1 Ու ֆէթիր պայրամէ նէզ պու՝ քօ փասէհ
2 տը հաթը կօթան։ Ու պաշ իմաման ու քեա-
թիպան՝ աուի չավան պը գուժըն ռէ քի ա-

րամիշ ոլքըրը պուն, չըմա քօ ժը գավմէ տը
3 Թըրսը պուն: Եւ բաշէ Րէյթան լը նավ
Իսխարի հաթը կօթան Զուտայէ քէթ՝ քը
4 աւ ժը հասապէ տուանզտան պաւ: Չու ժը
պաշ իմամինաա ու սէրտարանաա խապէր քըր՝
քօ աուլի լը տէսթէ ուան թէսլիմ պըքը:
5 Եւան ժի շաղ պուն, ու ժէուա աղչէ տայընաա
6 սէօղ տան: Եւ աուլի լը սէր խօ սանա, ու
փուրսէնթ քի արամիշ ոլքըր քը աուլի ժը
գավմէ ճի քի խալի լը տէսթէ ուան թէսլիմ
պըքը:
7 Եւ ուզյա ֆէթիրան հաթ, քօ լը ուէ ուզյէ
8 ատէթ հէպու փասէհէ սէրժէ քըրընէ: Եւ
շիանա փէթրըյէ ու Հաննայէ՝ ու կօ. Հա-
ըրն ժը մէուա փասէհէ հազըր պըքըն՝ քօ էմ
9 պը խուն: Եւան ժի կօն. Լը քօ՞ տը խու-
10 ապի քօ էմ հազըր պըքըն: Եւ կօ ժը ուան-
ուա. Մահա կավա քօ հուն լը պաժէր տը
գէվըն՝ ժը ոուա ճէուէ ավէ հէլանտօղ մէուավ
քի տէ ուասո պէ, լը բէյ ուի հարըն լը աւ
11 մալ լը քօ քի աուէ տէ պը գէվը: Եւ ժը
խօտիյէ աւ մալէուա պէժըն, խօճա տէժը, օ-
թագա մը լը քօ՞յէ, քօ լը ուէ պը թէվլի
12 շակըրտէդ խօ փասէհէ պը խում: Ու ժի
ժը ոուա հաթը խամալանտըն թագ քի ժօրին
տէ նշան պըտը, ու լը ուէ հազըր պըքըն:
13 Եւ ուան չուն չավան քօ ժը ուանուա կօ տին
աւ փասէհէ հազըր քըրըն:

14 Ու կաւլա քօ օխթ հաթ, լը սուֆրէտա ռօ-
15 նըշտ, ու տուանգտահ րէռուլան բէռա ։ Ու
կօ ժը ռուանուա. Մ՛ը փըռ հասրէթ քըշանա
քօ փասիհէ հան պը ռուա պը խում ժը էզի-
16 յէթ քըշանտընէ մըն ավուլ ։ Զըմա քօ ժը
ռուա տը պէմ՝ քօ հէնի ժը ուխ տէ նախում
հաթա քօ լը նավա փասիշահիթիյէ Խօտէ
17 Թէքմիլ պըպը ։ Ու քեառըքէ սանտ, շըքըր
քըր ու կօ. Ուխա պըսթինըն, ու լը նավ խօ
18 փայ պըքըն ։ Զըմա քօ ժը ռուա տը պէմ,
քօ ժը ուէ բէվա ժը մահսուլէ մէվէ տէ նէ
վէխում՝ հաթա քօ փասիշահիթիյէ Խօտէ պէ ։
19 Ու նան սանտ շըքըր քըր, շըքէնանտ ու տա
ժը ուանուա՝ ու կօ. Ուխա է թէնէ մըն քօ ժը
պօյ ո հաթիյէ տայըն. ուխա պըքըն ժը պօյ
20 մը զիքըր քըրըընէ ։ Պ՛էզալէք բաշէ շիվէ քեա-
ռըք ժի սանտ՝ ու կօ. Ն՛ու քեառըքէ հան
պը խոյնա մըն աճտա նօյէ, քը ժը պօյ ո ղէ
ռըժանտըն ։

21 Լ՛աքին վահա տէսթէ մը թէսլիմ քըրօղ
22 պը մըռա լը օէր սուֆրէյ հանռայէ ։ Պըռա
Պ՛ուռէ մէռուվ տըչօ՝ չավան քօ մուգատէր
պոյէ. համա վայ ժը աւ մէռուվռա՝ քօ պը
23 տէսթէ ուխ տէ պէ թէսլիմ պուն ։ Ու ուան
աճապա ժը ուան դըշդէ հան քըրօղ տէ քի
պըպը լը նավ խօռա փըռա քըրըընէ տէսթ
քըրըն ։

24 Հ՛էմ տօղ քի ժի լը նավ ուան ռապու՝ էր-

քը ժը ուան քի՞ տէ մէզըն հիսապ պը պը ։
25 Ու ուի ժի կօ ժը ուանռա . փատիշահէդ դա-
յիֆայան ուան զապդ տըքըն, ու ժը ուանռա
հէօքմաթ աժօղօղան՝ գանձիթի քըրօղ դէնը
26 կօթան ։ Համա հուն տէ վուսան նէ պըն ,
լէ աւ քօ լը նավ ուռա մէզէնը՝ պըրռա ոդա
բըչուկ պըպը , ու աւ ավուլին պուն պըրա ոդա
27 խըզմէթ քըրօղ պըպը ։ Չըմա քօ մէզըն քի՞-
յէ , լը սուֆրէտա ռօնըշտօղ , եախօտ խըզ-
մէթ քըրօղ . լը սուֆրէտա ռօնըշդօղ նը՞նը ,
համա էզ լը նավ ուռա ոդա խըզմէթ քըրօղ
28 քի ըմ ։ Ու հուն ռւանըն քօ տայիմ պը
մըռա լը թէրձուպէյէ մըն տը սէքընի պուն ։
29 Էժի ժը ոռա փատիշահիթի քի վատ տըքըմ
չավան քօ պաւէ մը ժի ժը մըռա փատիշա-
30 հիթի քի վատ քըր ։ Համթա քօ լը նավ
փատիշահիթիյէ մըն՝ ժը սուֆրէյէդ մըն
պըխուն ու վէխուն , ու լը սէր թախթան
ռօնըն ու չէլաթէ տուանզդաահ սիլսիլէյէ Իս-
31 րայիլէ պը պինըն ։ Ու Ռապպ կօ . Եա՛
Շըմհուն Շըմհուն՝ վահա շէյթան խօստ քօ
32 ու ոդա կէնըմ պէժըրնկ պըքը ։ Համա մը ժը-
պօյ դա տուվա քըր՝ քօ իմանէ դա գէմ նէպը .
ու դու վագթա քօ վէկէրի պըրէյէդ խօ դա-
33 յիմ պըքը ։ Ուի ժի կօ ժէռա . Եա՛ Ռապպ
էզ պը դառա՝ հէմ լը հափսէ ու հէմ ժը մը-
34 րընռա չունտըրնէ հազըրըմ ։ Ուի ժի կօ ժէ-
ռա . Եա՛ Փէթրոս ժը դառա տը պէմ քօ իռօ

ժը բէշ տիք պանտանէ, սէ ճարան դույէ տէ
մը ինքեար պը քի՝ երքը մը նաս նա քի
պը կօթընէ ։
35 Ու կօ ժը ուանրա. Կավա քօ մը ն շիանտ
պէ քիս ու պէ դուր ու պէ սօլ գաւթ ն գէ-
մանիյէ դըշդ քի քշա՞նա. ու ուան կօն, գաւթ
36 ժը դըշդ քիռա ժի ։ Նուա ժը ուանրա
կօ. Լաքին նուա ժը քէռա քօ քիս հէյէ
պըա պը խօռա պըսթինը, վուսան ժի դուր.
ու ժը քէռա քօ շուր թունէա պըա ճըլէ խօ
պը ֆռօշը, ու ժը խօռա շուր քի պը քըռը ։
37 Համա ժը ռուա տը պէժ, քօ աւ դըշդէ հան
քօ հաթը նըվիսանտըն կէրէք լը սէր մըն թէքը-
միլ պըպը. երքը պը պէնամուսան հիսապ պու.
չըմա քօ սօնէ աւ դըշդան քօ ժը տէր հագ-
38 գէ մըն պըռւն հաթ ։ Ուան ժի կօն. Եա՛
Րապպ վը՞հա լը վըր տու շուր հենը, ուի ժի
կօ ժը ուանրա, Պաս ըն ։
39 Ու ռապու լը սէր ատէթէ խօ լը չիյէ զէյ-
թունան չու, ու շակըրտան ժի լը տու չուն ։
40 Ու կավա քօ լը ուէ կըհիշտ՞ կօ ժը ուանրա.
տուվա պըքըն քօ լը թէրճուպէյէ նէ գէվըն ։
41 Ու աւ գասա գէվըր ավէթըն քի ժը ուան
գաթիա, ու լը սէր չէօքան հաթ ու նըմէճ տը-
42 քըր, ու տը կօթ ։ Եա՛ Պապա էրքը տը խու-
ազի քէտսըքէ հան ժը մըն պը պըհուր, լա-
քին իրատէթէ մըն նա՝ իլլա իրատէթէ գա
43 պըա պըպը ։ Ու ժը ազըմանան ժէռա մէ-

լէք քի հալթը շիմտոըն ու բէթ տըքըրը տուխ․
ու լը նավ փըրա սըխլէթէ քէթըրնէ՝ հէնի փըրա
44 պը տըլ նըմէճ տըքըրը ։ Ու խօյտանէ ուխ լը
սէր արտէ հալթը խուարի ոգա մէզըն տըլօփէ
45 խույնէ պու ։ Ու ժը նըմէճէ ռապու լը պա
շակըրտան հաւթ, Ու ուան ժը գասատթէ խավ-
46 տա չունդ տխ ։ Ու ժը ուանռա կօ․ Զըմա
խավտա տըչուն՝ ռապըն նըմէճ պըքըն քօ
լը թէրճուպէյէ նէ գէվըն ։
47 Ու կավա հէժա քօ աւ խապէր տըրտա,
վա՛հա գալապա քի ու աւ Ղ'ուտա հալթը կօ-
թան ժը պը ուանռա տը հալթը պուն, ու
48 նէզա Իսա պու քօ աուխ ռամիսը ։ Ու Իսա
կօ ժէռա․ Ես Ղ'ուտա Կուտէ մէտում պը
49 ռամիսայէ աէպթ տըրտի ։ Ու ուան քօ լը տօռա
ուխտա պուն․կավա քօ աւ դըշդէ պուն տխն՝ կօն
ժէռա․ Ես Բապդ պը շաւր էմ լէխըն ուան ։
50 Ու ժը ուան ռէքէ լը խըզմէթքեարէ պաշ ի-
մամէ խըստ, ու ավէթը խուարիյէ կօյա ուխ
51 ռատտէ ։ Ու Իսա ճէվապ տա ու կօ․ Հաթ
լըվըր պէրտըն, ու քէթ լը կօյա ուխ ու սաղ
52 քըր աուխ ։ Ու Իսա կօ ժը ուանռա քօ լը
սէր ուխ հալթը պուն ժը պաշ իմամանռա ու
սէրտարանռա ու ժը իխթիարանռա․ հասաքի
լը սէր տըռ̈զ ի ռապուն պը Ջօվան ու պըքէ-
53 րան ։ Հէր ռօ պը ռռա լը նավ տաճարտա
պում, ի լը սէր մըն տէսթ նէ ավէթըն, հա-
մա սաաթէ ի հէօքմաթէ դարիյէ ուխա է ։

54 Ու առուփ կըրթըն պըրըն՝ ու առուփ անին լը
նավ մալա պաշ իմամը, ու Փէթրոս ժի ժը
55 տուրվա լը բէյ ուի տը չօ պու։ Ու կա-
վա քօ ակըր վէխըստըն լը հավշէտա ու լը
տօռա ուի ռօնըշտըն, Փէթրոս ժի լը նավ
56 ուանտա ռօնըշտ։ Կուսըվաշ քի տի առուի լը
պա ակըրէ ռօնըշտի. լէ մէզէքըր ու կօ.
57 Ուիա ժի ժը ուան է՝ քօ բէռա պուն։ Հա-
մա Փէթրոս ինքեար քըր ու կօ. Էյ ժըն
58 էզ ուի նաս նաքըմ։ Ու բաշ է կավ քի
ժի պաշգա քի ժի առուի տի՝ ու կօ. Դու ժի
ժը ուան ի, համա Փէթրոս կօ. Էյ մէռուվ
59 էզ ժը ուան նընըմ։ Ու դասա սաաթ քի
պըհուրի պաշխա քի յընկ տը խըսթ ու տը
կօթ, սահ ուիա ժի բէռա պու, չըմա քօ
60 ուի ժի Գալիլէ։ Կօ Փէթրոս. Էյ մէռուվ
էզ նը զանըմ դու չը տէժի, ու լը ուէ սա-
աթէ, հէժա քօ աւ խապէր լը տէվտա պու՝
61 տիք պանտա։ Ու Րապպ վէկէռիա ու լը
Փէթրոսէ նը հէռթ, ու Փէթրոս խապէրէ
Րապպէ լը պիրա խօ անի, քօ ժէռա կօթը
պու. Նըքը լը պէր պանտանէ տիքան, սէ
62 ճարան դույէ մը ինքեար պըքի։ Ու Փէթ-
րոս քէթ լը տէրվա ու փըռ պը դահէ կըրիա։
63 Ու աւ մէռուվան քօ Իսա կըրթը պուն ա-
ուի պը մասգարա քըրընէ տը քութա պուն։
64 Ու տընըխափթըն ռույէ ուի ու լը ռույա ուի
տը խըստը պուն, ու ժէ փըրս տըքըր պուն

ու ռու կօթը պուն. փէյղէմպէրիթի պիքը քը
65 դա խըրատօղ քի՞ է։ Ու հէնի փըրռ դըրշդանե
որ կօթը պուն ժէռա պը տըժմինան։
66 Ու կավա քօ սըպէ պու, խըսմթիարէ զավա-
մէ՝ հէմ պաշ իմաման ու քեաթիպան հա-
թըն ծըվանտըն, ու աթուի լը ճէմաաթէ խօ
պըրքըն՝ ու կօնը, էրքը Մէսիհ դույի՝ ժը
67 մէռա պէժը։ Կօ ժը ուանռա՝ էրքը ժը ռ-
68 ռա պէժըմ ժի տէ պավէւր նէքըն։ Ու էր-
քը ժը ռ դըրշդ քի փըռս քըմ՝ հուն տէ ժը
69 մըռա ճէվապ նէ տըն։ Ղէ ժը ուէ բէվա
Գուռէ մէռում ժը ալիյէ ուաստէ զուվվէ-
70 թէ Խօտէ տէ ռօնի։ Ու հէմիան կօն. Նուա
դու զուռէ Խօտէյի, ու աւ ժը ուանռա կօ.
71 Էրքը հուն աէժըն էզ քըմ։ Ու ուան կօն.
Հէնի չը՞ լազըմ է ժը մէռա շահատէթի,
էմ պը խօ ժը տէվ է ռաի պըրհիտըն։

ՍԼՐ 23

1 Ու հէմի ճէմաաթէ ուան ռապուն. աուի
2 ժը Փիլատոսրա պըրըն։ Ու ժէ կըրտի քըրընէ
պաշլամիշ պուն ու կօն. Ավիա մէ տի քօ
միլլէթէ ազտըրմիշ որ քըր, ու ժը գայսէր-
ռա խարաճ տայըն նատը հըշթ, ու ժը պաթ
խօ տըրկօթ՝ էզ Մէսիհ ու փատիշահըմ։
3 Նուա Փիլատոս փըրռս քըր աէ՝ ու կօ. Փա-
տիշահէ Իւէհուտիան դույի՞, ուի ժի ճէվապ

4 տաս ժէռա՝ ու կօ. Պրա կօ: Ու փիլասօս
ժը պաշ իմամանռա ու խալղէռա կօ. Նչղ լը
սէր մէղուվէ հան գապահաթ քի նա պինըմ:
5 Ճամա ուան զօռ տըքըր ու տը կօթ, էրքը
ժը Դ՚էլիլէ տէսթ քըրի հաթա լը վըր ու լը
նավա հէմի Ինհուտիսթանէ հին տըքը ու
6 խալղէ լը վէլվէլէյէ տըխը: Ու փիլասօս
կավա քօ Դ՚էլիլէ պըհիստ մըռս քըր էրքը
7 աւ մէռուվ ժը Դ՚էլիլէ՞ է: Աւ կավա քօ
քանի՝ էրքը ժը հէօքմաթէ Ճիրօտիսէ է, առւի
ժը Ճիրօտիսռա շիանա, չըմա քօ աւ ժի լը
ռւէ ռցյանտա լը Պոռւտսէ պու:
8 Ու Ճիրօտիս կավա քօ Իսա տի մըռ շաղ
պու. չըմա քօ առւի ժը զուվա հասրէթ տըք-
շանտը պու քօ առւի պը պինը, չըմա քօ մըռ
ճարան ժը տէրհագէ ռւի մըռ դըշդան տը
պըհիստը պու, ու ռւմէշ տըքըր ժէ նշան քի
9 պը պինը: Ու պը մըռ խապէրան ժէ մըռս
տըքըր. համա առւի գաթ ճէվապ քի ժէռա
10 նէ տա: Ու պաշ իմաման ու քեաթիպան
ժի սէքընի պուն՝ ու գավէ կըլէ տըքըրը պուն
11 լը սէր ռւի: Ու Ճիրօտիս պը ասքէրէ խօ
առւի պը խարապ մէլէքըրընէ ու պը մաս-
գարա քըրընէ ճըլէ պարըգի ժէռա տա ըր-
12 կըթըն ու տիսա ժը փիլասօսռա շիանտ: Ու
ժը աւ ռցյէ փիլասօս ու Ճիրօտիս տօսթէ հէ-
վու տու պուն. չըմա քօ ավուլ տըժմընէ հէ-
վու տու պուն:

13 Աջուա փիլատոս պաշ իմաման ու ռէըսլէրան ու
14 գավմէ կազի քըր ու կօ ժը ուանռա։ Մ՚է-
ռուվէ հան եանի գավմէ ազտըրմիշ տըքըր ա
ժը մըռա անի. ու մը լը պէր ա թէֆթիշ քըր,
ու ժը պըյ աուի ժը կըլը քըր դըշդէդ ա մը
15 պապահամթ քի նէտի լը սէր ուի։ Ու Նա ժի
Հիրօտիս. չըմա քօ պուի մը ժէռա շիանտ,
Նուա աուի ժը մըըընռա լայըգ դըշդ քի նէ
16 քըրիյէ։ Ասուա թէտիպ պըքըմ աուի ու
17 պէրտըմ։ Չըմա քօ աու լը հէր պայրամա
18 տը ա պու ժը ուանռա կըէտան պէրտը։ Ու
գալապա կըշքը գիրան ու կօն. Ուիա հէլինը
19 ու ժը մէռա Պարապայէ պէրտը։ Պ՚ի աու լը
պաժէրտա պուն ժը պըյ ֆիթնէթիյէ ու գաթ-
20 լէ լը հափսէ տանի պուն։ Ասուա փիլատոս
տիսա տէսմ քըր կօթընէ, չըմա քօ սուի տը-
21 խօստ քօ Իսայէ պէրտը։ Համա ուան պը
գիրանէ տը կօթը պուն. Լը խաչէ պը տէրինը
22 աուի։ Ու սուի իւչիւնճի ճարան կօ ժը ուան-
ռա. Լ՚է ուիա չը՞ քէօթի շըղուլ քի քըր.
ժը մըըընէ մուսթահագ մը գաթ սուճ քի նէտի
լը սէր ուի. Նուա աուի թէտիպ պըքըմ ու
23 պէրտըմ։ Համա ուան պը պըլընտ ավազ
քի զօռ տըքըրը պուն ու տը խօստը պուն աուի
լը խաչէ տէրանըընէ. ու ուան ու տէնկէ պաշ
24 իմաման փըռ զօռ պուն։ Ու փիլատոս բազի
25 պու քօ տիլէկէ ուան պըքըր։ Ասուա Պա-
րապայէ պէրտա ժը ուանռա, աւ քի ժը պըյ

փիթնէթիյէ ու գաւթլէ լը հափսէ հաթը պա-
տանին. քըր աւուի որ խօստը պուն. Ու Իսա
ժը խօստըննէ ուանռա թէսլիմ քըր ։
26 Ու կավա քօ ուան որ չօ պուն, ժը դէ-
վիյէ հաթօղ պը նաւէ Շըմհուն ճէքէ Կիւ-
րէնի կըրթըն՝ ու խաչէ լը սէր ուի տանին
27 քօ լը բէյ Իսա պինը։ Ու լը բէյ ուի որ-
չօ պուն փըռ խալգ՝ ու ժընան ժի, ուան քօ շին
28 որքըր ու որ կրիա պուն լը սէր ուի։ Իսա
վէկէռիա ու կօ ժը ուանռա. Յա՛ գիզէդ
Կուտուշէրիֆէ լը սէր մը մէ կըրըն, լէ հուն
լը սէր խօ ու լը սէր զառէդ խօ պը կըրըն ։
29 Վահա ռօյան դէն քը լը վա ռօյանտա տէ-
պէժըն. Խօզի ժը ըսթօվռանռա ու ժը նա-
զա րահմանռա ու ժը աւ ջըջըքանռա քօ շիր
30 նա տան ։ Լը ուէ չաղէ տէ պաշլամիշ պը-
պըն ժը ջիյանռա կօթըննէ, էրքը լը սէր մէ
պը գէվըն, ու ժը կաղանռա էրքը մէ պը նը-
31 խէֆըն։ Ջըմա քօ էրքը ժը էզընկէ դառըն-
ռա ահվա որքըն լէ ժը հըշքռա տէ չը՛ պըպը ։
32 Պաշգա տու խարապքեար ժի բէռա անէն
33 ժը գուժթընռա։ Կավա քօ հաթըն լը աւ
ճիյէ քօ Կաֆ որ հաթը կօթըն՝ լը ուէ ա-
ուի լը խաչէ տէր անին ու աւ խարապքեա-
րան ժի ճէքէ լը ալիյէ ռասթէ ուիտա ու ճէ-
34 քէ ժը չէփէ ուիտա խաչ քըրըն ։ Ու Իսա
կօ. Յա՛ Պապա, աֆու պըքը ժը ուանռա.
չըմա քօ չը քըրըննէ խօ նը զանըն։ Ու օխթա-

35 Ճըլէ ուի փայ քըրըլնէ գուրա ավէթըլն : Ու
խալգէ սէքըրնի թամաշա ըդըքըր, ու պը ռուան-
ուա պաշը իմաման ժի մասգարա ըդըքըրը պուն-
ասուի ու տը կօթըրն. Պաշգասիա խալաս քըր
պըրա աւ. խո ժի խալաս քըր, էրքը պըժար-
36 թիյէ Խըօտէ Մէսիհ աւ է : Ու ասքէրլան ժի
ասուի մասգարա ըդըքըրը պուն լը պէր ըր
հաթը պուն ու օխրքէ ժէռա ըր տա պուն :
37 Ու ըր կօթը պուն, էրքը փատիշահէ Ճէհու-
38 տիան դույի՝ խօ խալաս պըքըր : Ու լը սէր
ուխտա՝ ՓԸՏԻՐԸՋԻ ԵԻՋՕԻՏԻԸՍ
ՕԻԻԸՑ ԻՋ՝ պը Եունանի ու պը Րօմանի
ու պը Իպրանի հաթը Նըվիսանըըն եաֆթա
քի հէպու :
39 Համա ժը աւ հաթը ալագանըըն խաքապա-
քըտարան եէքէ ժէռա ըրժմինան ըրքըր ու
ըր կօթ. Էրքը Մէսիհ դույի հէմ խօ ու հէմ
40 ժի մէ խալաս պըքըր : Համա ճէվապ տա հէ-
վալէ ուի, ու կօ. Դու ժը Խըօտէ նաթըրսի,
չըմա քօ դու հէման լը նավա աւ ազապ տայի:
41 Ու էմ լը սէր հագիյէ ըրքըշինըըն. չըմա քօ
էմ մուսթահագ պէտէլէ քըրըրնէ խօ ըքսթի-
նըըն. Համա ուխա քէօթի դըըշդ քի նէ քըր:
42 Ու ժը Իսուսա կօ. Տէ՛ Րապպ կավէա քօ լը
փատիշահիթիյէ խօ պէյ մը աքըրա խօ ախինը:
43 Իսա ժի կօ ժէռա. Պըռա ըր պէմ ժը դառա
քռօ պը մըռա լը ճէնէթա ըէ պըրպի:
44 Ու ախթա սաաթ լը շէշանըա պու, ու լը

սէր հեմի երտէ դարի պու հաթա լը տօգու-
45 զընճի սաաթէ ։ Ու ռօ դարի պու . ու փէր-
46 տէյէ տաճարէ ժը օրթայէ գաթիա ։ Ու Ի-
սա պը պըլընտ սաուտա քի կազի քըր ու կօ .
Եայ Պապա էզ րուհէ խօ լը տէսթէ դա թէս-
լիմ տըքըմ . ու կավա քօ ուանան կօ րուհէ
թէսլիմ քըր ։
47 Ու եիւզ պաշի աւ դըշդան պըտիթընէ ժը
Խօտէռա շըքըր տա ու կօ . Պըռաա մէռուվէ
48 հան սատըք պու ։ Ու խալգ կըժք քօ հաթը
պուն աւ դամաշայէ տիթընէ ու աւ դըշդան
քօ պօ պուն լը սընկէ խօ տը խըստը պուն ու
49 վէ տըկէռիա պուն ։ Ու հէմի նասէդ ուի ժը
տուրվա սէքընի պուն . ու աւ ժընան քօ լը
պէյ ուի հաթը պուն ժը Ճէլիլէ , տը տի պուն
աւ դըշդէ հանան ։
50 Ու վահա եէքէ քօ նավէ ուի Եուսիֆ պու ,
աուի միւշիր պու՝ գանճ ու սատըգ մէռուվ
51 քի ։ Վ՛ի ուի ժը միշէվըր ու ամէլէ ուանըռա
ռազը նէտա պու , ժը Արիմէթա ժը պաժէրէ
Եէհուտիան պու , քը աւ ժէ ժը փատիշա-
52 հիթիյէ Խօտէ տը բէպու ։ Աւիա լը պա Փի-
53 լատոսէ հաթ ու կէօվտէյէ Իսա խօստ ։ Ու
աուի ժը խաչէ անի խուարի ու չարշէֆ քի
բէչա ու աուի ժը զընտառ քի հաթը քօլան
թըրապ քի տանի , քօ լը ուէ դաթ թուճարան
54 եէքէ նէ հաթը պու տանին ։ Աւ ժի ինէ
պու , ու շէմաւէ նէզ տը պօ պու ։

55 Ու լը բէյ ուի տը չօ պուն աւ ժընան
քօ ժը Ճ'էլիլէ բէռա հաթը պուն, թըրպէ
ու կէօվտէյէ ուի տին էրքը չավան լը ուէ
56 հաթը տանին ։ Ու վէկէռիան ու հազըր
քըրըն ․ պը խուրան ու պը պինա խօշ ռու-
նան․ ու լը ռօյա շէմուէ կէօրա թէնպիհէ
րահաթ պուն ։

ՍԷՐ 24

1 Համա լը ռօյա եէք շէմուէ լը սըպէտա
զուվա հաթըն լը թըրպէ, անին աւ պըխու-
րան քօ հազըր քըրըն, ու պաշգա ժընան ժի
2 պը ուանռա ։ Ու գէվըր ժը թըրպէ լը ա-
3 լըքի կէռ պուն տին ։ Ու լը հընտուռ քէ-
թըն՝ համա մէյիթէ Իսա լը ուէ նէ տին ։
4 Ու պու քի կավա քօ ուան ժը պըյ աուի
թաճիւպ տըքըրըր պուն՝ վահա տու մէռուվան
պը ճըլէ պարըգի լը պա ուան սէքինին ։
5 Ու աւ ժընան պը թըռս դըժա պունէ՝ կա-
վա քօ ռույա խօ լը արտէ նըզմ քըրըն ․ ուան
ժը ուանռա կօն․ Չըմա՞ սաղէ լը նավ մը-
6 րիան ա՛ արամիշ տըքըն ։ Լը վըր նընը աւ,
լէ գըյամ սանտ․ լը պիրա խօ պինըն չա-
վան քօ ժը ռուա խապէր տա, կավա քօ լը
7 Ճ'էլիլէ տա պու ։ Քը տը կօթ էրքը Կու-
ռէ մէռուվըռա լազըմէ քօ լը տէսթէ մէռուվէ
կիւնէքըարան պէ թէսլիմ պուն, ու լը խա-

ջէ ըսապը. ու կը ըօյա սըրէյանտա գըյամ
8 պըսմթինը: Ու կը պիրա խօ անիին խապէր է
9 ուփ: Ու վէկէռիան աւ հէժի դըշդան թա-
րիֆ քըրըն ժը աւ եանզըտահանուա ու ժը պաշ-
10 գա հէժիանուա ժի: Ու ուանան պուն քօ աւ
դըշդան ժը րէտուլանաա թարիֆ քըրըն.
Մ՝էյրէմ Ա՝ագթալինի, Նօտնանէ ու Մ՝էյ-
11 րէմ տիյէ Նաղուրայէ: Ու խապէրէ ուան կը
պէր ուան ոգա պօշ սէօզ խույայի պու, ու
12 ժը ուանուա պավուր նէ տըքըրը պուն: Հա-
մա փէթրոս ռապու կը թըրպէ պաղիա, ու պը
նըզմ պունէ տի քօ ճավան թէնէ տը ռէքը-
նի պուն, ու աւ կը տըլէ խօտա պը թաճիւպ
քըրընէ կը սէր աւ պունէ չու:
13 Ու վահա ժը ուան տըրօյան կը ուէ ռըյէ
կը կիռնտ քի տըչօ պուն, քօ ժը Պռուտաէ սա-
տու շէսմ ապպարէզ տուր պու. ու նավէ ուի
14 Ռըմավըուս պու: Ու ուան կը նավ խօտա կը
սէր աւ հէժի հաթը գավժի դըշդան խապէր տը
15 տա պուն: Ու պու քի կավա քօ ուան խա-
պէր տըտա ու տօզ տըքըրը պուն. Իսա պը
խօ ժի նէզ պու ու պը ուանուա տըչու պու:
16 Ու աուի ժը նազ քըրընէ ջահվէդ ուան հա-
17 թը պու կըրթըն: Ու կօ ժը ուանուա. չը՞յէ
աւ խապէրէդ ո՛ ժը պզյ աուի քի հուն պը հէ-
վու աու տօզ տըքըն կավէա քօ տը չուն, ու
18 հուն մէըուըըն ժի: Դ՛էվապ տա ժը ուան եէ-
քէ՝ քօ նավա էքէ Պըլատապա պու, ու կօ ժէ-

ուա․ դու թէնէ՞ լը Գուտմէ միսաֆիրի՝ քօ նը-
19 ղանը չը պու լը ուէ լը ուի ույանտա ։ Ու
տուի կօ ժը ուանուա, Չը՞․ ուան ժի կօն․
Ժը տէր հազէ Խայէ Նասրանի աւ դըշդան
քօ պուն, քը ու մէռուվ քի փէյղէմպէր
պու՝ պը ամէլ ու պը խապէր պը զուվվէթ լը
20 պէր Խօտէ ու զավմէ ։ Ու չավան պաշ խմա-
մէ մէ ու սէրվէրէդ մէ ժը մըըըն հէօքմա
21 թէսլիմ քըըըն՝ ու լը խաչէ տէրանին ։ Մ՝է
ումիշ տըքըը քօ աւ է քի Խուտայիլէ տէ խա-
լաս պըքը․ լաքին լը սէր աւ հէմիան աւ ռօ-
22 յա սըսէյանկէ՝ քօ աւ դըշդ պուն ։ Ու հէմ
ժը մէ չէնտ ժընան ժի մէ թածիւպ քըըըն՝
23 ուան քօ սըպէտա զու լը թըրպէ չուն ։ Ու
մէյիթէ ուի նէ տին, հաթըն ու կօն, Էշըքը
շէքըէ մէլէքան ժի տին, ուան քօ կօթը պուն
24 ժը պօյ ուի՝ էրքը սաղ է ։ Ու ժը մէ հը-
նըքան ժի լը թըրպէ չուն՝ ու վըուսան տին,
չավան քօ աւ ժընան կօն, համա կէօվտէյէ
25 տուի նէ տին ։ Ուի ժի կօ ժը ուանուա․ Էյ
ադըլմըղան ու պը տըլ կրանան պավրուր քը-
ըընէ ժը ու հէմի դըշդանուա քօ փէյղէմպէ-
26 րան խապէր տան ։ Ժը Մ՝էսիհռա ուանան
քշանտըընէ ու լը սալդանաթէ խօ քէթընէ կէ-
27 րէք նէ՞ պու ։ Ու տէկթ քըր ժը Մ՝ուսայէ
ու ժը հէմի փէյղէմպէրան՝ թարիֆ տըքըր,
չը քօ ժը տէր հազէ ուի լը քըթէպանտա
28 հաթը պու նըվխսանտըն ։ Ու կավա քօ նէ-

դա աւ դասապայէ պօւն՝ լը քօ քի տը չու
պուն, ուի ժի վըւսան տը տա պու խուդայի
էրքը ուի լը հէնի տուր տէրքի տէ պըչօ ։
29 Ջամա լէ զօռ քըրըն ու կօն. Լը պա մէ պը
սէքըրնը, չըմա քօ էվար է, ու օխըրթ տէրէնկ
է, ու լը ուէ քէթ լը պա ռւան սէքըրնանտը-
30 ռա ։ Ու պու քի կավա քօ առւի պը ուանռա
լը տուֆրէտա ռօնըշտ, նան սանտ միւպարէք
31 քըր՝ շըքէնանտ ու տա ժը ուանռա ։ Ու ջահ-
վէդ ռւան համթը վէոյուն ու առւի նազ քը-
րըն. ու առւի ժը ռւան նա խուդայի պու ։
32 Ու ժը հէվըւտռւռա տը կօթը պուն. նա՞ քի
տըլէ մէ. ժի նամ մէ տը շավըւթի պուն կավա
քօ լը ռէտա պը մէռա խապէր տըտա պու,
ու քըթէպան պը թարիֆ քըրընէ ժը մէռա ։
33 Ու ռապուն լը ուէ սաաթէ լը Պռւտսէ
վէկէռիան ու եանզատահան ու պը ուանռա
պուն լը եէք ծիտա համթը ծըվանտըն տին ։
34 Ու կօն. Պըռա Ռապպ գըյամ սանտ, ու ժը
35 Ըմհուննա խուդայի պու ։ Ու ռւան թա-
րիֆ քըրըն չը քօ լը ռէտա պու, ու էրքը չա-
վան առւի խօ տա նազ քըրըն, լը ռխթա նան
շըքէնանտընէ ։
36 Ու կավա քօ ռւան խապէր տը տա պուն
Իսա առւի պը խօ սէքըրնանտ լը նավ ուան ու
կօ ժը ուանռա. սէլամ ժը ռռա համա ռւան
37 պը պըզտիան թըռսիան ու թախմին տըքըրը
38 պուն էյքը րուհ քի տը պխնըն ։ Ու կօ ժը

ուանուա. չըմա՞ հուն կը հեվ քեթըն ու չը-
39 մա՞ կը տըլէ տաա ֆիքըրան ըէն ։ Մ՚եզէքըն
տէսմթ ու կընկա մըն, էրքըր էզ աւ ըմ, պը
տահրինըն մըն ու պը նէտըն. չըմա քօ կէօվտաա
ու ամթիյէ բուհէ թաւննա, չավան քօ տը
40 պինըն ամըն հէյէ ։ Ու ահվա պը կօթը նէ
տէսմթ ու կընկէդ խօ նշան տաա ժը ուանուա ։
41 Ու ուան ժը շազիթիյէ պավուր նէ տըքըրը
պուն՝ ու կը թաճիւպտա պուն. կօ ժը ուան-
42 ուա. Խոսաըըն քէ ո՞ հէ՞յէ կը վըր ։ Ուան
ժի ժէուա փարչա քի մահօսիյէ գալանդի ըը.
43 նանէ հընկըֆ տան ու տանտ ու խուար կը
44 պէր ուան ։ Ու կօ ժը ուանուա. ուանանըն
աւ խապէրան կավա քօ պը տաա պուն մը ժը
տաա կօ. էրքը լազըմ է քօ թէքմիլ պըպըն
աւ հէմիան՝ քօ կը Թէվըաթէ Մ՚ուսատաա ու
կը նավ փէյղէմպէրան ու նավ Զ՚եպուրան
45 ժը պըյ մը հաթըն նըվիսանտըն ։ Ուէ չաղէ
մէժիյէ ուան վէքըր քօ քըթէպան ֆէհմ քըն։
46 Ու կօ ժը ուանուա, Նըքը ավհա հաթիյէ նը-
վիսանտըն. ու ահվա լազըմ է ժը Մ՚եսիհաա
քըշանտըն, ու կը ըցյա սընէյանտա գըյամ
47 քըըըն ։ Ու պը նավէ ուի թօպան ու ժը
կիւնէյանուա ավֆիթի պէ վազ պուն կընավ
հէմի գայֆան՝ ժը Գ՚ուսաէ պը պաշլամիշ
48 պունէ ։ Ու հուն ըն շահիտէ աւ գըշգան ։
49 Ու վահա էզ ժը տաա վատէ Պավէ խօ տը
շէյինըմ, համա հուն կը պաժէրէ Գ՚ուսաէ

ռօնըն հալթա քօ մը ժօր գուվվէթ պըլսթի-
50 նըրն լը սէր խօ։ Ու ուան հալթա լը Պէյ-
թանիայէ տէր անի, ու տէսթէ խօ լը ժօր
հէլանի՝ ու ուան միւպարէք քըր։
51 Ու պու քի կավա քօ ուան միւպարէք ըր-
քըր ժը ուան վէ գաթիա, ու ժօր լը ազիւմա-
52 նան ռա ըր պօ պու։ Ու ուան ժէռա պը
սէճտէ քըրըրնէ՝ պը մէզըն շազըխթիյէ վէկէռի-
53 ան լը Գուտսուշէրիֆէ։ Ու հէր կավ լը
տաճարէ պուն, ժը խուտէռա շըքըր ըր տա
պուն ու միւպարէք ըրքըրը պուն։



ԻՆՃԻԼ ՊԱ ԳԱՐՎԱՐ

ՅԱՆՆԱ

ՍԷՐ 1

1 Ժըր խըլթիոայէ Քէլամ հէպու, ու Քէ-
լամ ըը պա Ալլահ պու, ու աւ Քէլամ Ալ-
2 լահ պու ։ Աւ ժըր խըլթիոայէ ըը պա Ալլահ
3 պու ։ Հէր դըշդ պըր աուի պու, ու պէ ուի
4 դըշդ քի նէ պու՝ հէր չը քօ պու ։ Էօմր պը
ուի պու, ու էօմր ռօհնիյէ մէռուվան պու ։
5 Ու ռօհնի ըը նավ աւ գարիյէ ռօհնի տըտա
6 պու, ու գարի աուի փէհմ նէ քըր ։ Ժը
խուտէ մէռուվ քի հաթը շիանտըն, քօ նա-
7 վէ էքէ Յաննա պու ։ Աւիա հաթ շահա-
տէթ քըրըընէ՝ քօ ժը պըյ աւ ռօհնիյէ շահա-
տէթ պըքըը, քօ պը ուի հէմիան պավըուր պը-
8 քըըն ։ Առօհնի աւ նէ պու, լէ հաթ քօ ժը
պըյ ռօհնիյէ շէհատէթ պըքըը ։
9 Տօղըրի ռօհնի աւ պու քի, լը տընէ հա-
10 թօղ հէմի մէռուվան ռօհնի տըքըր ։ Աւուի
ըը նավ տընէ պու, ու տընէ պը ուի պու,
11 ու տընէ աուի նաս նէ քըր ։ Ժը ախպիյան-
ըա հաթ ախպիյան աուի գապուլ նէ քըրըըն ։

12 Յամա ուժն քօ պուխ գապուլ քըրըն, ժը
ուանռա, ժը նավէ ուխ ռա պավուր քըրօ-
ղանռա, հէօքմէթ տա քօ գուռէթ Խուտէ պը
13 պըն: Կ՚օ ուժն նա ժը խույնէ՝ ու նա ժը
իրատէթէ կէօվտէ ու նա ժի ժը իրատէթէ մէ-
14 ռուվ՝ իլլա ժը Խուտէ զան: Ու Գէլամ թէն
պու, ու պը լըւդվ ու հէմ պը տօղրիթիյէ
դըժի՝ լը նավ մէտա մաքին պու, ու իզզէթէ
ուխ ժը Պապա ոգա իզզէթէ եէքըրքե մէ տի:
15 Յաննա չէհատէթ քըր ժը պօյ ուխ՝ գիրա
ու կօ. Ուիա է ժը պօյ էքե քօ մը տըկօթ.
Ու քօ տէ լը բէյ մըն պէ՝ ժէ մըն աւ ավուլ
16 պօ պու, չըմա քօ ժը մըն ավուլ պու: Ու
ժը գըժամթիյէ ուխ ժը տէլա լութֆէ մէ հէմի
17 ժի լութֆ սանտ: Չըմա քօ նօմօս պը տէսթէ
Մուսա հաթը տայըն, համա լութֆ ու տօղ-
18 րիթի պը տէսթէ Իսա էլ Մէսիհ պու: Խօ-
տէ գաթ եէքէ նէ տիթիյէ, համա եէքանէ
Գուռ քօ լը հէլմէղա Պապա է, աւ թարիֆ
քըր:
19 Ու չէհատէթիյէ Յաննա ուխա է, կավա քօ
Զէհուտիան ժը Գուտսէ իմաման ու Լէ-
վիան ժէռա չէանտըն՝ քօ ժէ փըռս քըրըն,
20 էրքը տու քի՞ի: Ու իգրար քըր ու ինքեար
նէ քըր. իգրար քըր՝ էրքը էզ Մէսիհ նը-
21 նըմ: Ու ժէ փըռս քըրըն լէ տու քի՞ի. Իլ-
լիա՞յի. ու կօ՝ նընըմ. լէ տու աւ փէյղէմ-
22 պէ՞ր ի. Ճէվապ տա էրքը նընըմ: Վըռա ժը

մեռա պէժը՝ դու քճի, քօ էմ ձեվապ պը
պըդըն ժը ուանռա քօ մէ շիանտըն, դու չը՞
23 տէժէ ժը պըց խօ ։ Կօ. Էզ սաուտա քի մը
քըր լը չէօլէ տա կազի տըքըր, դարիգէ Խուտէ
ռաստ քըն, չավան քօ Էշայա փէյղէմպէր
24 կօ ։ Ու աւ հաթը շիանտըն ժը ֆարիսիան
25 պուն ։ Փըռս քըրըն ժէ ու կօն. Լէ չըմա՞
թահփիլ տըքի. էըքը դու Մէսիհ նըընի, ունա
26 Իլիա, ու նա ժի աւ փէյղէմպէր ։ Հաննա
ժը ուանռա ձէվապ տա ու կօ. Էզ պը ավ
ո թահփիլ տըքըմ համա լը նավ ա ենքէ
հէյէ՝ քօ հուն նաս նաքըն. քօ աւ լը բէյ
27 մըն տէ պէ, քօ էզ լայըգ նընըմ կըրէտանէ
28 սօլէ ուի վէքըրըմէ ։ Ու դըըշգէ համ լը Պէյթ-
հապըրայէտա պու աւ ալիյէ ադընէ Յօրտանէ.
լը քօ քի Հաննա տը սէքըրնի պու ու թահ-
փիլ տը քըր ։
29 Ու ռցյա տըընէ Հաննա տի քօ Իսա ժէռա
դէ ու կօ. Մահա Պէրխէ Խուտէ, քօ կիւ-
30 նէյէ տընէ տը հէլինը ։ Ուիա է քօ ժը պըց
էքէ մը տը կօթ, լը բէյ մըն մէռուվ քի դէ,
քօ աւ ժը մըն ավուլ պօ պու, չըմա քօ ժը
31 մըն ավուլ պու ։ Ու մը աուինաս նէ տըքըր,
համա ժը աւ սէմէտէ էզ հաթըմ պը ավ
թահփիլ պըքըմ, քօ աւ ժը Իսրաիլռա ա-
32 շիքեար պըպը ։ Հաննա շէհատէթ քըր ու
կօ. Ռուհ ոդա դէվօքէ մը տի, քօ ժը ա-
33 զիւմանան տը հաթը խուարը ։ Ու մը աուի

Նէար զանը պուն, համա աւ քօ մը չիանա
պը աւլէ Թահֆիլ քըրըընէ աուր կօ ժը մըռա.
լը սէր քի քօ դը պինի քօ Րուհ աէ խուարը,
ու լը սէր ուր տաղինը, պը Րուհ էլ Գուտս
34 Թահֆիլ քըրօղ աւ է։ Մը ժի տի ու
չէհատէթ քըր էրքը աւ է Գյուռէ Խյուտէ։
35 Լը աւ ռօյա տընէ տխսա Հաննա սէքընի
36 պու ու ժը շակըրտէդ ուէ տը տուչան։ Ու պը
մէղէ բըրբընէ լը սէր Իսա, քօ տը կէռիա, կօ.
37 Մահա Մէսիհ Պէրխէ Խյուտէ։ Պըհիտինը
ժէ հէր տու շակըրտան՝ քօ խապէր տըրա ու
38 լը բէյ Իսա չուն։ Կաժա քօ Իսա վէկէռիա
ու տի ուան քօ լը բէյ ուր տըչօ պուն, կօ
ժը ուանռա. Չը՞ տը խուաղըն. ուան կօն ժէ-
ռա. Րապպի (քօ պը Թէրճիւմէ պունէ խօճա
կօթընը՝) լը քօ՞ տը մինի։
39 Ժը ռաանռա կօ. Ա՛րըն ու պը պինըն. հա-
Թըն ու տին լը աւ տէր քօ աւ տը սէքընի
պու. ու լը աւ ռօյանտա լը պա ուէ սէքընին,
40 ու լը ռխթա տահ սառաթան պու։ Ժը աւ
հէրտույան եւքէ փէթրոս հաթը կօթան պըէյ
Շըմհուն Աննարիա պու, քօ ժը Հաննա պը-
41 հիտըն ու լը բէյ ուէ չուն։ Ու իա աւլուլ
պըէյ խօ Շըմհունէ տի, ու ժէռա կօ. Մէ-
սիհէ (քօ պը Թէրճումէ պունէ Խըրիստոս դէ
42 կօթան) մէ տի։ Ու իա աուր պըր լը պա Ի-
սա, Իսա լէ պը նըհէռթընէ՝ կօ. Գյուռէ
Եուհանէ Շըմհուն դը՞յի. դաւ տէ Քէֆաս

պէ կօթըրն, քօ փէթրոս թէրճիւմէ ատըպը ։
43 Ըր աւ ռօժա տընէ Իսա ըր Ճ'էլիլէ ռապունէ
խօստ. ու Ֆիլիպոսէ տի, ու ժէռա կօ. Ըր
44 բէյ մըն տըր ։ Ու Ֆիլիպոս ժը նավ Պէթ-
սայիտայէ պու ժը պաժէրէ Անտրիայէ ու փէթ-
45 րոսէ ։ Ֆիլիպօս Նաթանայէլէ տը պինը ու
ժէռա տէ պէ, աւ ժը պօյ էքէ քօ Մուսա
լը նավ թավրաթէ նըվիսանտ ու փէյղէմպէ-
րան ժի՝ առւի մէ տի. եանի Նասրանի Իսա,
46 զուռէ Յուսիֆ ։ Նաթանայէլ կօ ժէռա.
Ժը Նասրաթէ գըշդէ ջանճ ջայպի՞լ է քօ
պէ, կօ ժէռա Ֆիլիպոս, Ո՛րը ու տը պինը ։
47 Իսա կավա քօ տի քօ Նաթանայէլ լը ալիյէ
ուի տը հաթ, կօ ժը պօյ ուի. Մահա՛ տօզ-
րի Իսրայիլ քի քօ լը նավ ուի հիլըէ. թուն-
48 նա ։ Նաթանայէլ կօ ժէռա. դու մը ժը՞
քօ նաս տը քը, ճէվապ տա Իսա, ու կօ ժէ-
ռա. Ֆիլիպոս հէժա մը դա կազի նէ քըր
կավա քօ դու լը պըն տարա հէժէլէտա պօյի,
49 մը դա տի ։ Ճ'էվապ տա ժէռա Նաթանա-
յէլ ու կօ. Եա խօճա դու՛յի Պուռէ Խուտէ.
50 դօյի փատիշահէ Իսրայիլէ ։ Իսա ճէվապ տա
ժէռա ու կօ. Ջիմն քի մը դառա կօ, էրքը
մը դա լը պըն տարէ հէժիլէ տի. պավուր տը
քի. ժը ուիա հէնի տըռը մէզըն դըշդան տէ
51 պը պինի ։ Ու կօ ժէռա. Պըռա պըռա տը
պէժ ժը ուռա, ժը ուի բէվա տէ պը պինըն
ազմանան հաթը վէ պուռն ու Մէլէքէ Խօ-

տէ՝ քօ ռատը պըն ու դէնը խուտաի կը սէր
Կուռէ Մ'էռուվ ։

ՅՈՎ 2

1 Ու կը բաշէ սէ ռօյան տառոթ քի հէպու կը
Գ'անա կը պաժէր քի Ղ'էլիլէյա, ու տիյա
2 Իսա ժի կը ուէ պու ։ Նուա հէմ Իսա հէմ
ժի շակըրտէդ ուի ժի հաթըն կազի քըրըն կը
3 տառոթէ ։ Ու կավա քօ մէյ դէմ պու, տիյէ
4 Իսայէ ժէռա կօ․ մէյէ ուան թունինա ։ Իսա
կօ ժէռա․ Եօ՞ ժըն չը՞ իշէ տա պը մըռա
5 հէյէ․ ախթա մըն հէժա նէ կըհիշտիյէ ։ Տի-
յա ուի ժը խըզմէթճիանռա կօ․ Քը ռռա հէր
6 չը քօ տէժը պըքըն ։ Լը ուէ հաֆթ տէնէդ
դէվըրըն հէյպուն կը կէօրէ ատէթէ փագըժ
պունէ Եէհուտիան․ քօ հէր եէքէ ուան տը
7 տօ եա սըրաէ մար դըշդ տը սանտ ։ Իսա կօ
ժը ուանռա․ Իը ժը պըքըն տէնէդ հանա
պը ավ ու ուան դը ժը քըրըն հաթա տէվէգ
8 ուան ։ Ու կօ ժը ուանռա, Նուա պըռաթինըն
ու ժը գատէհքեար պաշիռա պըպըն ուան ժի
9 անիին ։ Ու գատէհքեար պաշի կավա քօ դա
մէ մէյ պուն ավէ սէնտ, ու նէ տը զանի պու
ժը քօ պունէ ուի (համա խըզմէթճիան տը
զանը պուն քօ ավէ դը ժը քըրըն) գատէհ-
10 քեար պաշի զավայէ կազի քըր ։ Ու կօ․
ժէր քէս մէյէ գանճ ավըււ կը օրթայէ դի-

նը, ու քինկա քօ պը մէյ տըրպըն՝ ուէ չաղէ
քօթիյէ. դա մէյէգ գանճ հաթա նուա վէ-
11 շարթ։ Իսա լը պաժէրէ Ղ՚էլիլէ Կանատա
իպթիտայէ մուճիզաթան ուիա քըր, ու իզ-
զէթէ խօ պէյան քըր, ու շակըրտէդ ուի ժէ-
ռա իման անին։
12 Ու ժը ու բէվա Իսա չու ը Քաֆառնա-
յումէ. աուի ու տիյէ ուի, ու պրէյէգ ուի,
ու շակըրտէդ ուի, ու լը ուէ չէնտ ռօյան սէ-
13 քընին։ Ու փասէհէ Եէհուտիան նէզ պու.
14 ու Իսա լը Գուտսէ ռապու։ Ու տի քօ լը
հէյ տաճարտա նօկընան ու պըզընան ու գէ-
վօգան ըրֆռօթը պուն, ու սարրաֆան ժի քօ
15 ռօնըշտի պուն։ Ու ժը պէնէ գամչի քի չէ-
քըր ու հէմիան ժը տաճարէ տէր խըստ, պը-
զընան ու նօկընան. ու ախչայէ սարրաֆան
16 պէլա քըր. ու տէզկէահան գուլըպանտ։ Ու
ուան քօ գէվօքան տը ֆռօթը պուն՝ կօ ժը
ուանտա. Վը ուէ հէլինըն ուանան. ու մալա
17 պավէ մըն մալա տըրշվէրիշէ մէ քըն։ Պաշէ
շակըրտէդ ուի պիրա խօ անին, քօ հաթիյէ
նըվիսանտըն, ղայրէթէ մալա դա մը խուար։
18 Ղ՚էվապ տան Եէհուտիան ու կօն ժէռա.
Վը պը ուանան քըրընէ ժը մէռա չը՞ նշաննշան
19 տըտի։ Ճէվապ տա Իսա ու կօ ժը ռանռա.
Հէլօշինըն տաճարէ հան լը սէ ռօյանտա էզէ
20 չէքըմ աուի։ Եէհուտիան ժէռա կօն. տաճարէ
հան լը չըլ ու շէշ սալան հաթը չէպուն, ու դու լը

21 սէ՞ ռջյանտա տէ չէ քի տուրի ։ Համա աւ ժը
22 պջյ տաճարէ կէօվտայ խօ տը կօթ ։ Նուա
կավա քօ ժը մըրիան ռապու, շակըրտէդ ուի
պիրա խօ անին, էրքը ուիա պույէ քօ տուրի
կօ ․ ու իման անին ժը քըթէպուա ու ժը քէ-
լամէ Իսաուա ։
23 Ու լը փասէհտա՝ լը պայրամտա՝ կավա քօ
տուրի լը Կուտսէ պու, փըռան իման անին ժը
նավէ ուիռա, չըմա քօ աւ մուճիզաթ քօ աւ
24 տըքըր, ուան տը տիթը պուն ։ Համա Իսա
աւ խօ՝ ժը ուանռա պավուր նէ տըքըր, չը-
25 մա քօ աւ տը զանի պու հէր քէս ։ Ու լա-
զըմ նէ պու, էրքը ենէքէ ժը պջյ մէռով շէ-
հատէթ պըքըը, չըմա քօ աւ տը զանի էրքը
չը հէյէ լը հընտուռէ մէռով ։

ՍԻՐ 3

1 Ու լը նավլ ֆարիսիան մէռովլ քի հէպու
քօ նավէ էքէ Նիգօթիմօս պու, քօ ռէյսէ
2 Եհուտիան պու ։ Ուիա լը շէվէտա լը պա
ուի հաթ, ու կօ ժէռա ․ Ռա՛ խօճա էմ տը
զանըն քօ դու ժը Խուտէ խօճա հաթիյ ․ չը-
մա քօ ենէքէ նէ տըքարը պըքըը աւ քէրէմէ-
թան քօ դու տըքի, էրքը Խուտէ պէռա նէ
3 պը ։ Ճէվապ տա Իսա՝ ու կօ ժէռա ․ Պըռ-
ուա պըռուա տըպէժմ ժը դառա ․ էրքը ենէքէ ժը
ժօրտա նէ զը՝ նըքեարը փատիշահիթիյէ Խօ-

4 տէ տիթընէ: Սիգօթիմօս կօ ժէռա. Չա՞-
վան տըքեարը մէռուվ քի պը զը, ու քօ
խիսթքարէ, գապիլ է՞ քօ ճար քի ժի տիսա
լը բահմա տիյա խօ պը գէվը, ու պը զը:
5 Տէվապ տա Խուա ու կօ. Պըռա պըռա տը-
պէմ ժը գառա, էրքը նէքէ ժը ավ ու ժը
Բուհնա զը, նըքեարը լը փատիշահիթիյէ
6 Խօտէ քէթընէ: Չըմա քօ ժը թէն հաթը
զա թէն ը ու ժը Բուհ հաթը զա բուհ է:
7 Դուռ թաճիւպ մէքը քօ մը ժը դառա կօ լա-
8 զըմ է քօ ժը ռռա տիսա ժը ժօր զայըն: Չը-
մա քօ պա լը քօ քի պը խուպը փըֆ տըքը,
ու տէնկէ ուրի տը պըհիսի, համա նըզանի ժը
քօ դէ ու լը քօ տըչօ. ահվա նըն ու հէմիան
9 քօ ժը Բուհ տը զըն: Տէվապ տա Սիգօ-
թիմօս ու կօ ժէռա. Ու չա՞վան տըքեարը պը
10 պը: Տէվապ տա Խուա ու կօ ժէռա. Դու
խօճայէ Իսրայիլ ի, դըշդէ հանան նը՞ զանի:
11 Պըռա տը պէմ ժը ռռա, էրքը չը քօ էմ տը զա-
նին խապէր տըտըն, ու չը քօ մէ տի էմ շէհա-
տէթ տըքըն, ու շէհատէթիյէ մէ հուն գապուլ
12 նա քըն: Լուպ էրքը մը ժը ռռա տիւնեավի դըշ-
դան խապէր տա՝ հուն պավուր նա քըն, լէ չա-
վա՞ն տէ պավուր պըքըն, էրքը քօ ազմանի դըշ-
13 դան պէժըմ: Ու լը ազիւմանէ գայթ նէքէ ռանէ
պույէ, իլլա ժը ազիւմանէ հաթը խուարը քօ ու.
14 լը ազիւմանտայը: Ու չավան քօ Մուսա լը
չէօլէտա մահրէ պըլընտ քըր, վուսան ժի

ըապըմ է քօ Գուռէ մէռուվ տըլընտ պըպը։
15 Բըր հէր քի քօ ժէռա իման պինը՝ վուռնտա
նէ պը, իլլա ժը էպէտի էօմրա մալիք պըպը։
16 Չըմա քօ Խօտէ վուսան հուպանտ տընէ,
հաթա քօ եէք զա Գուռէ խօ տա, Բըր հէր
քի քօ ժէռա իման պինը վուռնտա նէ պը, լէ
17 ժը էպէտի հայաթռա մալիք պըպը։ Չըմա
քօ Խօտէ Գուռէ խօ նէ շիանտ լը տընէ քօ
տընէ հէօզըմ պըքըը, լէ՝ քօ տընէ պը ուի խէ-
18 լաս պըպը։ Ու քօ ժէռա իման դէնը՝ հէօզըմ
նա պը, ու աւ քօ իման նայնը ժէռա, աւ ժը
ան վատա հէօզըմ պոյը. չըմա քօ ժը նավա
եէքզա Գուռէ Խօտէռա իման նա անի։
19 Ու հէօզըմ ուիա է՝ քօ ռօհնի հաթ լը տընէ.
ու մէռուվան դարի ժը ռօհնի բէթըր հապան-
տըն. չըմա քօ ամէլէ ուան եարամազ պուն։
20 Չըմա քօ հէր քի քօ քէօթի ամէլ տը շը-
ղուլը աւ ժը ռօհնի իքրահ տըքը. ու լը պա
ռօհնիյէ նայը քօ ամէլէ ուի ղէմմ նէ պըն
21 Համա աւ քօ հազի տը շըղուլը՝ լը պա ռօհ
նի դէ, հաթա քօ ամէլէդ ուի աշիքեար պը-
պըն քօ պը Խօտէ հաթը շըղուլանտըն։
22 Քը ուան բէվա՝ խսա պը թէվլի շակըր-
տէդ խօ հաթը լը տիարէ Նէհուտիսթանէ
ու լը ուէ տըկէռիա պը ուանռա, ու թահ-
23 Փիլ տըքըը։ Համնա ժի լը նավ Մյնօնէ
լը նէպա Սալիմէ թահՓիլ տըքըը, չըմա քօ
լը ուէ փըռ ավ հէպու ու տը հաթը պուն

24 ու թահֆիլ տը պօ պուն ։ Չըմա քօ Հան-
նա հէժա լը գընտանէ նէ հաթը պու տա-
25 նին ։ Նուա պը շակըրտէգ Հաննա լը նավ
Ճէհուտիան ժը խուտուսէ փադըժ պունէ տօղ
26 քի պու ։ Հաթըն ժը Հաննաուա ու կօն
ժէռա. Նա՛ խօճա աւ քօ պը դաուա լը աւ
ալիյէ տընէ Յօրդանէ պու, ժը պցյ էքէ քօ
տա շահատէթ քըր. վահա աուի թահֆիլ տը-
27 քը՝ ու հէմիան ժէռա տըչուն ։ Ջ՛էվապ տա
Հաննա ու կօ. Մ՝էռուվ ժը խօ դըշդ քի ժի
նըքեարը քըրընէ, էրքը ժը ժօր ժը ազիւմա։
28 նան ժը ուիռա նէյէ տայըն ։ Հուն պը խօ
ժը պցյ մըն շէհատէթ տըքըն, քօ մը ժը ո-
ռա կօ. Ճըրքը Մ՝էսիհ էզ նընըմ, իլա քօ
29 լը պէր ուի հաթըմ շխանտըն ։ Ժը քէռա
քօ պուք հէյէ՝ զավա աւ է. համա տօսթէ
զավա՝ քօ տը սէքընը ու աուի կօտարի տը-
քը, պը շազիթիյէ շազ տըպը ժը պցյ տէն-
կէ զավա. Նաւա շազիթիյէ մըն դըժա պույէ ։
30 Հէնի լազըմ է քօ աւ մէզըն պըպը, ու էզ
31 բըջուք պըպըմ ։ Ու քօ ժը ժօր դէ՝ ժը հէ-
միան ժօր է, ու աւ քօ ժը աւ տընէ է,
տիւնեավլի է, ու ժը տընէ լաապէր տըտը ։
32 Ու քօ ժը ազիւմանան դէ չըքօ տի, ու չը-
քօ պըհիստ՝ շէհատէթ տըքը, ու շէհատէ-
33 թիյէ ուի եէքէ գապուլ նաքը ։ Ու քօ շէ-
հատէթիյէ ուի գապուլ քըր. մէօհր քըր քօ
34 Խօտէ տօղրի է ։ Չըմա քօ աւ քօ Խօտէ

չիանտ՝ խապէրէ Խօտէ խապէր տըտը, չըմա
քօ Խօտէ ժէռա պը էօլչէխյէ Ռուհէ նա տը:
35 Պապա Գուռէ տը հապինը, ու հէր գըշդ-
36 տա լը տէսթէ ուի: Ու քօ ժը Գուռէռա
իման գինը՝ էպէտի հայաթէ գապուլ տըքը,
ու աւ քօ ժը Գուռէռա իդաաթ նա քը, ա-
ուի հայաթ նա պինը, լէ ղազապէ Խօտէ լը
սէր ուի տը սէքընը:

ՍԻՐ 4

1 Կավա քօ Իսա ֆէհմ քըր քօ Փարիսիան
պըհիստըն՝ էրքը Իսա ժը Հաննայէ բէթըր
շակըրտան փէյտա տըքը ու թահֆիլ տըքը:
2 (Ֆարազա Իսա աւ պըխօ թահֆիլ նա տըքըր
3 լէ շակըրտէդ ուի:) Յէհուտիսթանէ հըշթ
4 տիսա լը Ղ՚էլիլէ հաթ: Ու աուի ժը Սամա-
5 րիայէ տէ պը պըհուրիա: Հաթ լը պաժէր
քի Սամարիայէ՝ քօ նավէ էքէ Սուգար պու,
նէզա աւ կիւնտէ՝ աւ քօ Յագուպ ժը գուռէ
6 խօ ժը Յիւսիֆա տա պու: Ու լը ուէ ժը
Յագուպա պիր հէպու Իսա ժի պը ռէվա
պը րահաթ պունէ լը սէր աւ պիրէ ռօնըշդ,
սաաթ ժի ողթա շէշան պու:
7 Ժը Սամարիայէ ժընըք քի հաթ աւ քըշ-
8 շանտընուա, Իսա կօ ժէռա: Ժը մըռա աւ
պըտը վէխուարընուա, չըմա քօ շակըրտէգ ուի
լը պաժէր չօ պուն քօ դաամ պը քըռըն:

9 Ժընըքէ Սամարիյէ կօ ժէռա. Դու քի Ճէ-
հուտի, չա՞վան ժը մըն վէ խուարըն տը խուա-
զի ժը ժըն քի Սամարիյէ. չըմքի քօ Ճէհու-
տիան գալթ պը Սամարիանա թէվ նա պըն։
10 Իսա ճէվապ տա ժէռա ու կօ. Էկէր տու պախ-
շիշէ Խուտէ ու աւ քի՛յէ քօ ժը դա ավ վէ
խուարընէ տը խուազը պըզանըր պանիա, տու ժը
ուի տէ տխըզէկ պը քըրանիա, ու աւ ժը դաւա
11 տէ ապուհայաթ պը տանիա։ Ժընըքէ կօ ժէ-
ռա, Էյա՛ Րապպ, ավ քշանտընա ֆըրաքէ
դա ժի թուննա, ու պիրէ հան գուր է, նաւա
12 ժը քօ՞ տէ պէպը ապուհայաթէ դա։ Մէ-
կէր դու ժը պավէ մէ Եագո՞պ եէքէ մէզըն
ի, քօ պիրէ հան ժը մէռա տա, ու աուի ժը
վըր վէխուար ու ուլէտէդ ուի ու հայվանէդ ուի
13 ժի։ Ճէվապ տա ժէռա Իսա ու կօ. Հէր
քի քօ ժը աւ ավէ վէ խօ՝ տխաա թի տըպը,
համա քի քօ վէ խօ ժը աւ ավէ քօ՝ էզ տը-
14 տըմ ժէռա, Նապէտի թի նա պը։ Լէ աւ
ավէ՝ քօ էզէ տէ պըտըմ ժէռա, տէ պըպը
ժէռա գանի քի ավէ, քօ լը նավ էպէտի հա-
15 յաթտա տավէժը։ Ժընըքէ կօ ժէռա. Էյա՛
Րապպ պըտը ժը մըռա ժը աւ ավէ, քօ թի
նէ պըմ ու լըվըր նէյիմ ավ քշանտընէ, Իս-
սա կօ ժէռա. Հա՛ռը մէրէ խօ կազի քը ու
16 լըվըր ո՛րը։ Ժընըքէ ճէվապ տա ժէռա ու կօ։
17 Մէրէ մը թունէ, Իսա կօ ժէռա. Պա-
18 զանճ կօ, էրքը մէրէ մը թունէ։ Չըմքի քօ

դա բէնճ մէրան կօհրանութիյէ, ու քօ անվա
ժը դառա հէյէ մէրէ դա նըննը, առուի դա
19 ռաստ կօ: Կօ ժէռա ժընըքը. Վա́ Բապպ
ժը մըռափ խոսյայէ քօ դու նէքի փէյղէմպէր
20 ի: Էժտաաէ մէ լը ջիյայէ հոնաա սէճաէ
քըրըն հօւն տէժըն, էլքը Թէնէ լը Գուտ-
տուշէրիֆէ ու ճի՝ քօ լը ռէ լազըմ է սէճտէ
21 քըրըն: Ըսա կօ ժէռա. Էջա ժըն ժը մըռա
փման պինը՝ քօ զէման տէ պէ՝ ժը Գապառա
նա լը ջիյէ հանտա ու նա ժի լը Գուտու-
22 շէրիֆտա տէ սէճտէ պըքըն: Ւուն սէճտէ
տըքըն ժը նէքէռա քօ Նասս Նաքըն, էմ ժը
աաւիռա սէճտէ տըքըն՝ քօ աաւի էմ Նաս տը-
23 քըն, չըմա քօ խէլաս ժը Ըսէհուտիյան է: Էաքին
զէման տէ պէ, ու հալանուա ժի է, քօ ժը Գա-
պառա տօղըի սէճաէ քըօղան պը բուհ ու պը
հագդիյէ տէ սէճտէ պըքըն, չըմա քօ Գա-
պա տախի ահվա սէճտէ քըօղան տը խուազը:
24 Ըլահ բուհ է, ու ժէռա սէճտէ քըօղանռա
ժի լազըմ է քօ պը բուհ ու պը հագդիյէ սէճ-
25 տէ պըքըն: Ժընըքը կօ ժէռա. Օանըմ քօ
Քըրիսթոս հաթը կօթան Մէսիհ տէ պէ, կա-
վա քօ պէ՝ առուի տէ պէ ժը ժըմէռա հէմի
26 դըշդան: Ըսա կօ ժէռա. Էզ ու ըմ՝ քօ
27 պը դառա խապէր տըտըմ: Ու լը սէր ուի
սէօղէ շակըրտէդ ուի հաթըն. ու մաթ ման
քօ պը ու ժընըքռա խապէր տըտա պու. հա-
մա ժը ուան նէքէ ժի նէ կօ՝ էլքը չէ̊ տը

խուազը եախօտ չը խապէր տըրտի բէզա .
28 Քընըրք հըշըթ ճէռէ, ու չու լը պաժէր՝ ու
29 կօ ժը մէռուվանռա ։ Ո՛ըրըն ալը պինըն մէ-
ռուվ քի՛ քօ կօ ժը մըռա՝ հէր չը քօ մը
30 շըղուլի . անճապա ուիա՞ է Մ՛էսիհ ։ Ժը պա-
ժէր ռապուն ժէռա տը հաթը պուն ։
31 Ու հէժա ուան նէ հաթ՝ շակըրտան ժէռա
լավա տըքըրը պուն ու տըկօթը պուն , Նա՛
32 խօճա պըխօ ։ Շուի կօ ժը ուանռա . Կ՛ամա-
մէ մըն է խուարընէ հէյէ քօ հուն նըզանըն ։
33 Շակըրտան ժը հէվ ու տուռա տը կօթը
պուն անճապա եէքէ ժէռա դըշդ քի խուարընէ
34 անի՞ ։ Իսա կօ ժը ուանռա . Կ՛ամամէ մըն
աւ է քօ իրատէթէ մը չիանտօղէ պըքըմ ։
35 Ու շըղուլէ ուի թէմամ պըքըմ ։ Նա՞ քօ հուն
տէժըն , հէժա չար մահ հէյէ քօ ռխթա հասա-
տէպէ . վահա էզ ժը ռուա տըպէմ . Ջ՛ահ-
վէդ խօ հէլինըն լը զէվիան պը նէհէռըն , քօ
սըփի պունը՝ ու ժը չինանտընռա կըյանը ։
36 Ու չինանտօղ իւճրէթ տըսթինը , ու ժը է-
պէտի հայաթա մահսուլ տը ճըվինը . քօ դօվ
քըրօղ ու չինանտօղ պառապար շադ պըն ։
37 Զըմա քօ տօզըրի սէօզ լը ուիատա է դօվ քը-
38 րօղ պաշգա , ու չինանտօղ պաշգա է ։ Մ՛ը
ա չիանտ չինանտընէ աւ քօ ո էմէկ նէ քը-
շանտ , պաշգասիան չալըշմիշ պուն ու հուն լը
էմէկէ ուան քէթըն ։
39 Նուա ժը աւ պաժէրէ Սամարիան փըռան

ժէռա իման անին, ժը պօյ սէօզա ու ժընը-
քէ քօ շէհատէթ քըր՝ էրքը մը չը քօ քըրը
40 պու հէմի ժի ժը մըռա կօ ։ Կավա քօ Սա-
մարիան ժէռա հաթըն, ըավա տը քըրը պուն
ժէռա քօ լը պա ուան պըմինը . տու ռօ լը ուէ
41 սէքընի ։ Ու հէնի փըռան ժէռա իման ա-
42 նին՝ ժը պօյ սէօզա ուի ։ Ու տը կօթը պուն
ժը ժընը՞քռա, Ճը ուէ բէժա նա ժը պօյ
սէօզա դա էմ իման դինըն . չըմա քօ էմ պը
խօ պըհիստըն ու տը զանըն . քօ ռաստ խէլաս
քըռօղէ տընէ Մ՛էսիա ուիա է ։
43 Ու բաշէ տու ռօյան ժը ուէ ռապու ու չու
44 լը Ճ'էլիլէ ։ Չըմա քօ Իսա պըխօ շէհատէթ
քըր, էրքը ժը է փէյղէմպէր քիռա լը նավ
45 ղալթէ խօտա իթիպար նաւպը ։ Համա կավա
քօ ատուի լը Ճ'էլիլէ հաթ՝ Ճէլիլիան աուէ զա-
պուլ քըրըն, չըմա քօ տիթը պուն ու հէմի
քէրէմէթան՝ քը աուի քըր լը Կուտսէ լը ռօ-
թա պայրամէ . չըմա քօ ուան ժի հաթը պուն
լը ու պայրամէ ։
46 Ցիտա հաթ լը պաժէրէ Ճ'էլիլէ լը Կանա-
յէ, լը քօ քի ավ մէյ քըրը պու, ու լը ուէ
ժը ապէ փատիշահէ նէքէ հէպու քօ զուռէ
ուի լը նավ Կ'աֆառնայումտա նախօշ պու ։
47 Կավա քօ աուէ պըհիստ Իսա էրքը ժը Յէ-
հուտիսթան լը Ճ'էլիլէ հաթիյէ, հաթը ժէ-
ռա ու ըավա տըքըրը, քօ պէ ու զուռէ ուէ
սաղ քըր, չըմա քօ լը նէզա մըրընէ պու ։

48 Իսա՛ կօ ժէռա. էրքը հուն քէրէմաթան ու
49 մուճիզաթան նէ պինըն իման նայնըն: Փըր
ադէ փատիշահէ ու մէռուվ կօ ժէռա. Եա՛
Րապպ ավը չը գաս քօ գուռէ մըն նէ մըրիյէ:
50 Իսա կօ ժէռա. Հա՛ռը գուռէ դա սա՛ղ է,
մէռուվ ժէ պավըր քըր ժը աւ խապէրա
51 քօ Իսա կօ ժէռա՛, ու չու: Ու հա՛վա քօ
տը չօ պու լը բէշ ուի ռապուն խըզմէթքեա-
րէդ ուի, մուժտէ տա՛ն ու կօն, էրքը գուռէ
52 ուի սաղ է: Նըուա ժը ուան սխթա սաղ
պունէ փըռս քըր, ու ժէռա կօն. Խըա տուի
53 տօ սաաթ լը հաֆթան պէրտա: Զանի պա-
վէ ուի էրքը աւ սաաթ պու, քօ Իսա ժէ-
ռա կօ, Էրքը գուռէ դա սաղ է, ու իման
54 անի տուէ ու մալա ուի ժի կըշք: Իսա ժը
Եէհուտիսթանէ կավա քօ հաթ լը Ճէլիլէ՛
տիսա ուիա իքինճի քէրէմէթ քըր:

ՍԱՐ 5

1 Փըր ուէ բէվա՛ պայրամէ Եէհուտիան պու
2 ու Իսա լը Գուտսէ ռապու: Ու լը Գուտսէ՛
լը տէրիյէ. պըզընանտա պը Իպրանիյէ Պէթ-
հէսթ հաթը կօթան հավուզ քի հէպու. քը
3 բէնճ հայաթէ ուի հէպու: Վրօ լը ռաանտա
փըռ նախօշան տը հաթը պուն վէզէլանտըն.
քօռան. թօփալան, հըշք պուչան, քօ ժը
4 թէվ պունէ ավէ տը բէ պուն: Չըմա քօ
կավա կավա մէլէքէ Խուտէ տը հաթը պու

խուարի ու ավէ թէվ տը տա պու. Նուա բա-
շէ թէվ պունէ ավէ՝ քի քօ ավրուլ լը ավէ տը
քէլթը պու հէր չը Նախօշիթի պը պանա՝ սաղ
5 տը պօ պու: Ու լը ուէ մէռուվ քի հէպու
քօ ժը մի ու հաշլթ սալան բէշ Նախօշ պու:
6 Իսա կավլա քօ տի աուր՝ քօ քէլթի. հաթը
պու տանի, ու զանի քօ ժը փըռ զէման է.
7 կօ ժէռա. Տը խո՛ւազի սաղ պուն: Նախօշ
ճէվապ տա ժէռա. Եա Ռապպ խօտիյէ մըն
թուննա քօ ոխթա թէվ պունէ ավէ, մը լը
հավուզէ պավէժը, լէ ոխթա քօ էզ կըրան
թէվ տը կէռըմ, ժը մըն բէշ պաշգասի քի տը
8 գէվը: Իսա կօ ժէռա. Ուճապը լը հէֆա խօ
9 հէլինը ու հանը: Ու զուվա սաղ պու աւ մէ-
ռուվ. ու լը հէֆա խօ հէլանի, ու տը կէռիա,
10 ու աւ ռօ շէմու պու: Նուա Եէհուտիան
ժը աւ սաղ պուն մէռուվրա կօն, ռօյա շէմու
է ժը դառա ճայիզ Նընը քօ լը հէֆա խօ հէ-
11 լինի: Ճէվապ տա ժը ուանռա ու կօ. Ու
քօ մը սաղ քըր, ժը մըռա կօ. Լը հէֆա
12 խօ հէլինը ու հանը: Նուա ժէ փըռա քը-
րըն, աւ քիյէ քօ ժը դառա կօ, լը հէֆա խօ
13 հէլինը ու հառը: Լաքին աւ շիֆա սանտօղ
մէռուվ, նէ տը զանը պու էրքը աւ քիյէ, չը-
մա քօ Իսա ժը աւ ճիյէ խօ տա պու ալի ժը
14 պցյ գալապայ է: Ծը ուէ բէվա Իսա աուր
լը Նավ տաճարաա տը պինը ու ժէռա տէժը.
Ահա դու սաղ պու, հէնի կիւնէ մէքը, քօ

15 հենի պէլթէր դըշդքիռա օղրամիշ նէ-պի: Ջու-
մեռուվ ու ժը Ճէհուտիանռա կօ. Նշըքը աւ-
Իսա պու՝ քօ մը սաղ քըր:
16 Ու ժը պօյ ուիա Ճէհուտիան Իսա տը գա-
վուրանտը պուն. քօ աւ դըշդ առւի լը ռօյա
17 շեմուկ տըքըր: Համա Իսա ճեվապ տա ժը
ուանռա ու կօ. Պավէ մըն հաւթա անվէա տը
18 շըղուլը, է ժի տը շըղուլըմ: Ժը պօյ ուիա
հենի փըռ Ճէհուտիան առւի գուշտընէ տրա-
միշ տըքըրըը պուն, չըմա քօ նա քի թենէ
ռօյա շեմույան նատը բէ պու, լէ Ալլահ ժի
պավէ մըն է տը կօթը պու, վուսան քօ՝ առւի
19 խօ պէրապէրէ Ալլահ տըքըր պու: Իսա
Իսա ճեվապ տա ժը ուանռա ու կօ. Պըռա
պըռա տը պէմ ժը ռռա, Կուռ աւ ժը խօ
դըշդ քի ժի նա տըքեարը պու քըրըընէ, լէ
թենէ չը քօ տը պինը, քօ Պապա տըքըը, չը-
մա քօ չը քօ առւի տը քը, համա աւ դըշդ՝
20 Կուռ ժի տըքըը ռդա ուէ: Ջըմա քօ Պա-
պա Կուռէ տը հապինը ու հէր դըշդ նշան
տըտը ժէռա, չը քօ առւի տը քը. ու ժը ռւան
հենի փըռ մեզըն շըղուլան տէ նշանէ ուի պը-
տը, քօ լը սէր ուի հուն աճէպ պը մինըն:
21 Ջըմա քօ չավան քօ Պապա մըրիան թառըխը,
ու սաղ տըքը վուսան ժի Կուռ՝ քի ժան քօ
22 տը խռւազը սաղ տըքը: Ջըմա քօ Պապա
գաւթ քէս քի հէօքըմ նաքը, իլլա հեմի հէօքըմ
23 ժը Կուռռա տայիյէ: Դ'ռօ հեմիան իզզէթ պը-

քըն ժը գուռռա, չավան քօ ժը Պապառա
տըքըն. աւ քօ ժը Պուռռա լիզզէթ Նաքը,
24 ժը առուէ շիանաօղ Պապառա Նա քը: Պըռա
պըռա տը պէմ ժը ոռա, էլքը աւ քօ քէ-
լամէ մըն կօտարի տըքը, ու իման դինը ժը
մը շիանտօզաա, էպէտի հպյաթէ գապուլ
տըքը, ու լը պըն հէօքմէ Նա գէվը, լէ ժը
25 մըրընէ լը էօմլիէ պըհուրիյէ: Պըռա պըռա
տը պէմ ժը ոռա, զէման տէ պէ՝ ու Նուա ժի
է, քօ ուէ չաղէ մըրիան տէ տէնկէ Պուռէ,
Խօտէ պը պըհիսըն. ու ուան քօ տը պըհի-
26 սըն, տէ պը ժին: Չըմա քօ չավան քօ ժը
Պապառա լը խօտա էօմլիէ ուի հէյէ, վուսան
ժի տա ժը Պուռէռա քօ լը լօտա էօմլիէ
27 ուի պըպը: Աւ ժէռա հէօքմաթ տա քօ շէ-
րիաթ պըքը. չիւնքի աւ Պուռէ մէռուվ է:
28 Լը սէր ուխա աճէպ մէ պըն, չըմա քօ ոգթ
տէ պէ քօ աւ հէմիան քօ լը Թըրպէտանէ
29 տէ տէնկէ ուի պը պըհիսըն: Աւ լը տէր տէ
պէն, ուան քօ խայր ամէլ քըրընը լը գըյա-
մէթէ հպյաթէ, ու ուան քօ քէօթի ամէլ
քըրըն լը գըյամէթէ ազապէ տէ հաւըն:
30 Նըզ ժը խօ դըշդ քի Նըքարըմ քըրընէ, լէ
չավան քօ տը պըհիխիմ, վուսան հէօքմ տը-
քըմ, ու շէրաթէ մըն տօղըրէյէ, չըմա քօ էզ
իրատէթէ խօ արամիշ Նաքըմ, լէ մը շիան-
31 տօղ իրատէթէ Պապա: Նըքը էզ ժը պօյ
խօ շէհատէթի պըքըմ, շէհատէթէյէ մըն

32 տօղըրի նըրնը։ Պաշգասի է քօ ժը պօյ մըն
չէհատէթ տըքը, ու էզ զանըմ քօ աւ չէ-
հատէթի քի ժը տէր հագէ մը քըր տօղրի է։
33 Ա' ժը Հաննաուա շիանտ ու ժը հագիուա չէ-
34 հատէթ քըր։ Համա էզ նա քի ժը մէ-
ռուվան չէհատէթ տըսթինըմ, լէ ուխա տը
35 պէժըմ քօ հուն խէլաս պըպըն։ Աւի չիրա
քի պու քօ տը շավրուդի պու ու ռօհնի տըտա
պու ու հուն խօստըն ոխթ քի պը ռօհնիյէ
36 ուի շազ պըւն։ Համա ա մըն ժը չէհատէ-
թիյէ Հաննա հէնի մէզըն չէհատէթի հէյէ,
աւ շըղուլան քօ Պապա ժը մըռա տա քօ
ուան թէքմիլ պըքըմ. աւ ամէլան քօ տը շը-
ղուլըմ, աւան ժը պօյ մըն չէհատէթ տըքըն
37 էրքը Պապա մը շիանտ։ Ու Պապա քօ մը
շիանտ, աուի ժը պօյ մըն չէհատէթ քըր,
հուն գաթուճար տէնկէ ուի պըհիստըն, ու
38 չէքըլէ ուի ժի ո նա տի թըն։ Նա ժի քէ-
լամէ ուի լը նավ ոտա սաքին հէյէ, չըմա քօ
հուն իման նայընըն ժը աուիռա քօ աւ շիանտ։
39 Կըթէպան թէֆթիշ պըքըն, չըմա քօ հուն
պը ուան հիսապ տըքըն էպէտի էօմրէ ո հէ-
պուն. ու ասըլ աւան ըն քօ ժը պօյ մըն չէ-
40 հատէթ տըքըն։ Ու հուն նա խուազըն ժը
մըռա հաթըն, քը էպէտի հայաթէ ո պըպը։
41 Էզ ժը մէռուվան իզզէթ նաս թինըմ։
42 Համա էզ ո տը զանըմ քօ մուհապէթէ Խօ-
43 տէ լը նավ տուա թունէ։ Էզ պը նավէ

Պավէ՛ իմ հաթըմ, ու հուն մը գալով նա՛
քըն, էրքը պաշգա նէքէ մը նավէ իմ պէ,
44 առուի գալով տըքըն։ Հուն չավա՞ն տըքա-
ըըն իման ալինըն, քօ ժը հէվ ու տու իզզէթ
տըսթինըն, ու աւ իզզէթ քօ ժը նէք Խօտէ-
45 է, ալամիշ նա քըն։ Ըւախմին մէ քըն քօ
ժը Պապառաէզ ժը ռուա կըլէ տըքըմ, հէ-
յէ նէքէ քօ լը սէր ոկըլէ տըքը, Մ՝ուսա՝ լը
46 առուի քօ ոււմուտ քըրիյէ։ Չըմա քօ էրքը
հուն ժը Մ՝ուսառա իման պը անիյանուա, ժը
մէտա ժի տէ իման պը անիյա պուն, չըմա
47 քօ աւ ժը պցյ մը նըվիսանւտ։ Չինքի էրքը
ժը հաթը նըվիսանտըննէ ուխռա հուն իման նայ-
նըն՝ ժը քէլամէ մըռա չա՞վան տէ իման պինըն։

Ս.Ր 6

1 Ժը ուան բէվա Իսա լը աւ ալիյէ տընէ
2 պահրէ Տիպէրիայէ Ճ՛էլիլէ չու։ Ու լը բէյ
ուխ փըռ խալգ տը չու պուն. չըմա քօ տըտի-
թէք պուն աւ քէրէմաթան քօ լը սէր նախօշան
3 տըքըր։ Իսա լը չիյէ քի ռապու, ու լը ուէ
4 ռօնըշտ պը թէվլի շակըրտէդ խօ. Ու փա-
սէհ պայրամէ Իւհուտիան նէզ պու։
5 Ու Իսա կավա քօ չահվէ խօ հէլանի, ու տի
քօ փըռ խալգ ժէռա տը հաթը պուն, կօ ժը
Ֆիլիպպօսռա. ժը՞ քօ էմ նան պը քըռըն՝ քօ
6 առանան պըխուն։ Ու իա տը կօթը ժը պցյ

աուրի ճառապանտըննէ. համա աուրի տըր զանը
7 պու չը՛ տէ պըքըը: Փիլիպպոս ճէվապ տա
ժէռա, տու սատ տինար նան ժը ուանռա պէսո
նընը. էլքը ժը ուան հէր եէքէ հընըքի ժի
8 պըսթինը: Ժը շակըրտէդ ուրի եէքէ Անտ-
րիաս պըրէյ Շըմհուն Փէթրուսէ՝ կօ ժէռա.
9 Լը վըր զառուք քի բըչուք հէյէ քօ բէնճ
նանէ ճէհէ ուրի ու տու մահսիյէ ուրի հէյէ,
լաքին աւ ժը աւ զաս մէռուվանռա տէ չը՞
10 պըպը: Իսա կօ, պըտըն ռօնըշտըն աւ մէ-
ռուվան. ու լը ուէ ւիըռ կիյա հէպու. ու մէ-
ռուվան ռօնըշտըն պըը հիսապ զասա բէնճ հա-
11 զարան: Ու Իսա նան սանտ ու շըքըր քըր
ու ժը աւ ռօնըշտօզանռա փայ քըր, վօսան
12 ժի ժը մահսիան չը զաս քօ խօստըն: Ու
կավա քօ թէր պուն կօ ժը շակըրտանռա.
Օւէտէ պուն զէրիան պը ճըվինըն. հաթա քօ
13 դըշդ քի վունտա նէ պը: Ճըվանտըն, ժը
խուարօզան զէտէ պունէ՝ ժը զէրիյէ բէնճ նա-
նէ ճէհան, տուանզտահ զուփան դըժա քը-
14 րըն: Աուա աւ մէռուվան կավա քօ աւ ա-
լամէթան տըն՝ տը կօթը պուն, էլքը սաահ
աւ փէյղէմպէր քօ տէ լը տընէ պէ ուփա է:
15 Աուա կավա քօ Իսա ֆէհմ քըր քօ տէ պէն
աուրի պըքշինըն պըքըն՝ քօ աուրի փատըշահ
16 պըքըն. տըսա աւ թէնէ չու լը չիյէ: Ու
կավա քօ էվար պու, շակըրտէդ ուրի չունը
17 խուարի լը քէնարէ պահրէ: Ու ուան լը գէ-

միյէ պը քեթընէ լը ալլյէ տընէ պահրէ լը
Բաֆառնայում տը չօ պուն. ու հէնի գարի
պու, ու Իսա հեժա ժը ուանուա նա հաթը
18 պու: Պահր ժի ժը փըռ փըֆ քըրընէ պայէ
19 տը ռաը մի պու: Նուա ուան պիսթ ու բէնճ
ճախօտ գաաա սի ասպարէղան քօ լը բէշ չուն.
տին քօ Իսա լը սէր պահրէ տը հաթը պու ու
նէզա կէմիյէ պօ պու, փըռ պըզտիան;
20 Համա աուի կօ ժը ուանուա. Եզ ըմ, մէ՛
21 թըռսըն: Նուա խօստըն քօ աուի լը կէմիյէ
պըսթինըն, ու զուժա կէմի կիյա լը աւ ղա-
թէ լը քօ քի ուան տէ պը չուանան:
22 Ու ռօյա տընէ՝ քօ խալք լը ալիյէ տընէ
պահրէ պուն տին քօ ժը աւ եէքէ բէթըր
կէմի լը ուէ թուննա պու, լը աուէ քօ շա-
կըրտէդ Իսա քէթըն, ու քօ Իսա պը շա-
կըրտան լը կէմիյէ նէ քէթը պու, լէ թէնէ
23 շակըրտէդ ուի չուն: Համա ժը Տիպէրիա-
յէ պաշդա կէմիան հաթըն նէզա աւ ճիյէ,
24 լը քօ քի նան խուարըն: Նուա կավա քօ
խալքէ տին նա Իսա հէմ նա շակըրտէդ ուի
լը ուէ նը, ուան ժի քէթըն լը կէմիյէ, Ի-
սայէ պը արամիշ քըրընէ՝ հաթըն լը Բա-
25 ֆառնայումէ: Ու կավա քօ աուի լը ալիյէ
տընէ պահրէ տին՝ կօն ժէռա. Ռա՛ խօճա լը
26 վըր դու չը՞ չաղ հաթիյ: Իսա ժը ուանուա
ճէվապ տա ու կօ. Պըռա պըռա տը պէմ ժը
ռառ հուն մը արամիշ տըքըն՝ նա քօ ժը պօյ

ու քէրէմաթան քօ հուն տին, լէ ժը լըջը
տուրի քօ հուն ժը նանէ խուարըն ու թէր պաւն։
27 Ձըր պօյ ու հէլաք պուն դաամէ նա՝ իլլա ժը
պօյ լը էպէտի հայաթտա մայօղ դաամէ պը
շըղուլըն. տուրի քօ ժը ռուա տէ Պսուէ մէ-
ռուվ պըրտը, չըմա քօ Սըլահ Պապա տուրի
28 մէօհր քըր։ Տրուա ժէռա կօն. Էմ չը՞ պը-
29 քըն, քօ ամէլէ Խօտէ պը շըղուլըն։ Դ՛է-
վապ տա Իսա ու կօ ժը ուանռա. ուխա է
շըղուլէ Խօտէ քօ ժը շիանտօղէ ուխա իման
30 պինըն։ Լօն ժէռա. Չը՞ նշան տըքի՝ քօ
էմ պը պինըն ու իման պինըն. չը՞ տը շըզու-
31 լի։ Էժտատէդ մէ լը չէօլէտա մանանայէ
խուպըրըն չաւլան քօ հաթիյէ Նրվքանալըն. ժը
ագխմանան նան տա ժը ուանաա քօ պըխուն։
32 Իսա կօ ժը ուպնռա. Պըռա պըռա տըրպէմ ժը
ռուա. էրքը Մուսա նա տա ժը ռուա նանէ
ագխմանի, լաքին պավէ մըն տը սը ժը ռուա
33 ու պաահ նանէ ագխմանի։ Չըմա քօ ժը
Խօտէ հաթը տայըն նան ու է քօ ժը ագխ-
մանէ դէ խուպըր, ու էօմը տըրտը ժը տընէ
34 ռա։ Լօնը ժէռա. Էյա՛ Ռապպ հէր չադ
35 ու նան պըրտը ժը մէռա։ Իսա կօ ժը ուան-
ռա, էզ ըմ նանէ հայաթէ, ու քօ ժը մըռա
գէ պըրշի նա պը, ու ու քօ ժը մըռա իման
36 դինը՝ գաթ թի նապը։ Խամա մը ժը ռուա
37 կօ, քը հուն էզ տինը ու իման նայնքն։ Ու
հէմիան քօ Պապա ժը մըռա տըրտը, ժը մը-

րա տէ պէ, ու աւ քօ ժը մըրա գէ աուի տէր
38 նա խըմ ։ Չըմա քօ էզ ժը աղիւմանէ հա-
թըմ խուարը՝ նա քօ մէրամէ խօ պըքըմ, լէ
39 մէրամէ աուի քօ մը շիանտ ։ Ուիա է մէրա-
մէ պավէ մըն քօ մը շիանտ, քօ աւ հէմիան
քօ Պապա ժը մըրա տա ժէ փունտանաքըմ,
40 խըլա աուի լը ռօյա բաշիյէ բախըմ ։ Ու մէ-
րամէ Պավէ մըն ուիա է, քօ հէր քի քօ
Իսուռէ տը պինը ու ժէռա խման դինը էպէ-
տի էօմրէ ռէի պըպը, ու աուի լը ռօյա բա-
շինէ բախըմ ։
41 Նուա Իսէհուաիան ժը պօյ ուի կապընան
տըքըրը պուն. չըմա քօ կօ. Իսըքը էզ ըմ
42 ժը աղիւմանեան համթը խուարի նան ։ Ու տը
կօթը պուն, ուիա դուռէ Յուսիֆ Իսա նըհնը,
քօ պավ ու տիյէ էքէ էմ նաս տըքըն, նուա
չըմվան տէ ժը քօ էզ ժը աղիւմանեան հա-
43 թըմ խուարի ։ Ձէվապ տա Իսա, ու կօ ժը
ուանռա. Պը հէվու տու տըռ տըռ մէ քըն ։
44 Իչէքէ գաթ ժը մըրա նըքարը պէ, էրքը մը
շիանտօղ Պապա աուի նէքշինը, ու էզ ա-
45 ուփ բախըմ լը ռօյա բաշինէ ։ Լը նավ փէյ-
ղէմպէրան համթիյէ նըվխսանտըն. ու հէմիան
ժի ժը Իսօտէ պէնը հին պուն. աւ հէմիան
քօ ժը Պապա տը պըհիսը ու հին տըպը՝ ժը
46 մըրա դէ ։ Նա քի քէս քի Պապա տիթիյէ՝
ժը աւ քէսէ մատէ՝ աւ քօ ժը Իսօտէ է.
47 Պապա աւ տիթիյէ ։ Պըրա պըրա տը պէմ

ժը ոռա, ժը մըռա պավուր քըրօղրա էպէտի
48 էօմրէ ուրի հէյէ ։ Էզ ըմ նանէ հայաթ ։
49 Էճտատէ ո լը չէօլէտա մաննանայ է խուա-
50 րըն ու մըրըն ։ Աւիա է աւ նան՝ քօ ժը ա-
զիւմանան հաթիյէ խուարի, քօ էրքը նէքէ
51 ժէ պըխօ տէ նա մըրը ։ Էզ ժը ազիւմանան
52 հաթըմ խուարի նանէ էօմրէ մը ։ Էրքը նէ-
քէ ժը նանէ հանա տը խօ, էպէտէն տէ պը
ժօ . Հէմ աւ նան քօ էզէ պըտըմ, թէնէ
մըն է, քօ տուրի տէ ժը պօ էօմրէ տընէ
պըտըմ ։
53 Նուա Էէհուտիան պը հէվ ու տու փէվ
տը չօ պաւն ու տը կօթը պուն, ուիա չա՞վան
տըքարը թէնէ խօ ժը մէռա ժը խուարընա
54 պըտը ։ Իսա կօ ժը ուանռա . Պըռա պըռա
տը պէմ ժը ռա, էրքը թէնէ Գուռէ մէ-
ռուվ հուն նա խօն ու խունյնա ուի վէ նա-
55 խըն, լը Խօտէ էօմրէ ն նա պը ։ Ու քօ թէ-
նէ մը տըխօ ու խունյնա մը վէ տըխօ էպէտի
էօմրէ ուրի հէյէ ու էզէ ուրի տէ ռախըմ լը
56 ռօյա բաշիյէ ։ Չըմա քօ թէնէ մըն ասահ
դաաւմ է ու խունյնա մըն ասահ վէ խուարըն
57 է ։ Հէր քի քօ թէնէ մըն տըխօ ու խունյնա
մըն վէ տըխօ, աւ լը մըտա սաքին տըպը ու
58 էզ լը ուի ։ Չավան քօ սաղ Պապա մը շի-
անտ ու էզ սաղ ըմ պը տէսթէ Պավէ խօ,
վուսան ժի աւ քօ մը տըխօ, աւ ժի պը տէս-
59 թէ մըն սաղ տը մինը ։ Վը ազիւմանան

հաթը խուարը նման ուկիա է, նա քօ չավան
քօ էժտատէ ո մաննանայէ խուարըն ու մըրըն.
ու քօ նանէ հան բըխօ՛ ըր էպէտի դէ պը ժօ։
60 Պըրշդէ հանան խապէր տա ըը նավ տէրէ
կավա քօ ըը Կափառնայումտա հին տըքըր։
61 Սուա ժը շակըրտան փըռան կավա քօ ըր-
հիստըն կօն. Չէլթընը խապէրէ հան, քի՞ տը
62 քըտառը ժէռա կօտառի քըրըն։ Իսա կավա
քօ Ֆէհմ քըր ու ժը խօռա, քօ շակըրտէդ-
ուի ժը պըց ու դըրշդ կազընան, տըքըրը պուն,
63 կօ ժը ռուանռա. Ու ո խուար տըքը՞։ Լէ
չը՞ հուն տի թախմին պըքըն էրքը պը պինըն
Կուռէ մէռուվ քօ ռապը ըը քօ քի ավըլ
64 պու։ Ռօմը տայօղ րուհ է, թէն՝ գաթ ֆայ-
տա քի նա քը. ու քէլաման քօ մը ժը ռա
65 խապէր տա, րուհ ու հայաթ է։ Լաքին ժը
ա հընըքան հէնը քօ իման նայնըն. չըմա քօ
Իսա ժը իպթիտա տը զանը պու էրքը քի նը՞
ուան քօ իման նայնըն, ու ու քիյէ քօ առուի
66 տէ թէսլիմ պըքը։ Ու տը կօթ, ժը պըց ուկիա
մը կօ ժը ռուա, քի քէս քինըքարը ժը մըռա
պէ, էրքը ժը Պավէ մըն ժէռա նէյէ տայըն։
67 Ժը ուի սէմէտէ ժը շակըրտէդ ուի փըռան
շունատա չուն, ու հէնի բէռա նէ՛ տը կէռիա
68 պուն։ Իսա ժը տուանզդահ շակըրտանռա
69 կօ. Հուն ժի տը խուա՞զըն չունտըն։ Շըմ-
հուն Փէթրոս ճէվապ տա ժէռա. Եա՛ Ռապպ
Եմէ ժը քէ՞ռա հառըն, ժը դառա քէլամէ է-

70 պէտի էօմրէ հէյէ ։ Ու էմ իման անին ու
նաս քըրըն երքը գույի Մէսիհ գուռէ սաղ
71 Ալլահ ։ Իսա ճէվապ տա ժը ուանռա, մը ո
տուանզտահան նէ պըժարտ, համա ժը ո եկ-
72 քէ շէյթան է ։ Ու գուռէ Շըմհուն ժը պցյ
Ճուտայէ Իսխարի տըկօթ, չըմա քօ ու պու
քի աուի ուէ թէսլիմ պըքըրա, ու ժը տուէ
անզտահան եեքէ պու ։

ՍԻՐԷ 7

1 Ու ժը բաշէ դըշդէ հանան Իսա լը նավ
Ճէլիլէ տը կէռիա պու չըմա քօ նա տը խօս-
տը պու լը նավ Եէհուտիսթանէ կէռանտըն.
չըմա քօ Եէհուտիան տը խօստը պուն աուի
գուշտըն ։
2 Ու չատըր պայրամէ Եէհուտիան նէզ պու ։
3 Պռուա պրէյէդ ուի կօն ժէռա, Աւայը ժը
վըր ու լը Եէհուտիսթանէ հառը, հաթա
շակըրտեէդ դա ժի պը պինըն ամէլէ դա քօ
4 տըքի ։ Չըմա քօ թունինա եէքէ քօ տըզլի-
դա դըշդ քի պըքըը, ու աուի պը խուազը
աշիքեար պուն. էրքը դու աւ դըշդան տը-
քի, դու խօ ժը տընէռա աշիքեար պըքը ։
5 Չըմա քօ պրէյէդ ուի ժի պիլէ ժէռա իման
6 նա տը անը պուն ։ Պռուա Իսա ժը ուանռա
կօ. Վէժա ոգթէ մըն նէ կիյայէ, լաքին ոգ-
7 թէ ո տայիմ հազըր է ։ Տընէ ժը ո իքըրահ

Ձըքեարը պըքը համա ժը մըն իբրաւ տըքը,
չըմա քօ էզ լը սէր ուխ շէհատէթ տըքըմ
8 քօ ամէլէդ ուխ եարամազ ըն։ Լը պայրա-
մէ հան հուն հաւըրն, էզ հէժա լը պայրամէ
հան նա չըմ, չըմա քօ ոգթէ մըն հէժա թէք-
9 մըլ նա պույէ։ Ուանան քօ կօ, աւ լը ուէ
10 լը Ղ՚էլիլէ մա։ Կավա քօ պրէյէդ ուխ ռա-
պուն, բաշէ աւ ժի ռապու լը պայրամէ, լա-
քին նա աշիքեար, իլա պը տըզիդա թարղ-
քի։
11 ՝Նուա Եէհուտիան, լը պայրամըտա աուխ
արամիշ տըքըը ու տը կօթը պուն. Նու լը
12 քօյէ։ Ժըը պօյ ուխ լը նավ խալքէ փըռ-
տըռ տըռ հէպու. հընըքան՝ գանձէ տըկօթը
պուն, հընըքան ժի, տը կօթը պուն. Նա,
13 լէ խալքէ շաշ տըքը։ Համա գաթ եէքէ ժը
պօյ ուխ աշիքեար խապէր նա տըրա պու՝ ժը
թըռսէ Եէհուտիան։
14 Կավա քօ պայրամ նիվ պու, Իսա լը տա-
15 ճարէ ռապու, ու հին տըքըը։ Եէհուտիան
թաճիւպ տըքըը ու տը կօթը պուն. Ուիա
չավան քըթէպան տը զանը, քօ գաթ հին նա
16 պույէ։ Իսա ճէվապ տա ժը ռանռա ու կօ.
Տէրսէ մըն ամըն նընը, լէ է մը շիանտօղէ է։
17 Եգըր եէքէ տը խուազը իրատէթէ ուխ քը-
ըըն, տէ պը զանը ժը պօյ տէրսէ հան, էգըը
աճապա ժը Խօտէ է՛, եա էրըը էզ ժը խօ
18 տը պէմ։ Նու քօ ժը խօ տը պէժը՝ իզզէթէ

խօ արամիշ տըքը· համա աւ քօ իզզէթէ խօ
շիանտօղ արամիշ տըքը՝ աւ տօղրի է. ու լը
19 ուի տա նահագգիթի թունինա: Մուսա ժը
ռու նա՞ տա նօմօսէ, ու ժը ո գաթ եէքէ
20 նօմօսէ իծրա նաքը: Ջըմա՞ հուն էզ գուշ-
տընէ արամիշ տըքըն. խալգէ ճէվապ տան ու
կօթըն. ճընէ դա հէյէ, քէ՞ արամիշ տըքը
21 դա գուշտընէ: Ջէվապ տա Իսա ու կօ ժը
ռուանռա. Մը շըղուղ քի շըղուլի ու հուն հէ-
22 միան ժի մաթ մանը: Նուա Մուսա ժը ռ-
ռա սիւնէթէ տա, նա քի աւ ժը Մուսա է
լէ ժը էժտատան ը. ու լը ռըյա շէմայէ մէ-
23 ռուվ սիւնէթ տըքըն: Նուա էրքը լը ռըյա
շէմուէ մէռուվ սիւնէթ տըսթինը, քօ նօմօ-
սէ Մուսա խարապ նա պը, հուն ժը մըռա
զէյիտինը քօ էզ լը ռըյա շէմուէ թէմամ
24 մէռուվ քի սաղ՝ քըրըմ: Սգա խուսյայէյէ
շէրաաթ մէ՛ քըն. լէ տօղրի շէրաաթ պըքըն:
25 Նուա ժը Քուտուսիյան հընըքան տը կօթը
պուն. Սէխա աւ նըն՞ քօ աուի արամիշ տը
26 քըրը պուն գուշտընէ: Ու վահա աուի ա-
շիքեար խապէր տը տը ու ժէռա դըշդ քի նա
քըն. աճապա սէրվէրան ժի Մէսիհ պունէ
27 ուի ֆէհմ քըրըն: Լաքին էմ աւ ժը քցէ
զանըն համա Մէսիհ կավա քօ պէ՝ եէքէ նը
28 զանը աւ ժը քցէ: Նուա Իսա լը տաճար-
տա հին տըքըր՝ ու տը կօթ. Մը ժի հուն
տը զանըն ու էզ ժը քօ մը տը զանըն, ու էզ

ժը խօ նա հաթըմ; լէ աւ քօ մը շիանտ
29 ռաստ է, քօ աուի հուն նը զանըն: Եզ
տը զանըմ աուի, չըմա քօ էզ ժը ուի մը,
30 ու աուի մը շիանտ: Նուա տը խօստը պուն
աուի կըըթընէ համա քէս քի լէ տէսթ նա-
վէլթ. չըմա քօ հէժա ոխթէ ուի նէ հաթը
31 պու: Ու ժը խալգէ վըռան ժէռա իման
անին, ու տը կօթը պուն, կավա քօ Մէսիհ
պէ, հէ՞նի վըռա քէրէմաթան տէ պըքը, չը
գաս քօ ուխա տըքը:
32 Նուա Փարիսիան ժի պըհիստըն տըռտըռէ
խալգէ լը սէր ուի. ու պաշ իմամամն ու փա-
րիսիան խըզմէթճիան շիանտըն, քօ աուի պը
33 կըրըն: Նուա Իսա կօ. Հընըք քի ոգթ ժի
էզ պը ռուա մը. ու տը չըմ ժը աուխռա քօ
34 մը շիանտ: Հուն մը տէ արամիշ պըքըն ու
տէ նա պինըն. ու լը քօ քի էզ տըչըմ հուն
35 նըքեարըն պէն: Եէհուտիան կօ ժը հէվ ու
տուռա. Ովիա լը քօ տէ հառը քօ էմ աուի
տէ նըզանը պըն, աճապա լը նավ Եունա-
նիյան ժը պէլապունանռա տէ հառը ու ժը
36 Եունանիյանռա ժի տէ թալիմ պըտը: Չը՞
է աւ խապէր՝ քօ խապէր տա. Հուն մը տէ
արամիշ պըքըն, համա տէ նա պինըն, ու լը
քօ քի էզ տըչում, հուն նըքեարըն պէն:
37 Ու լը ախըրէ պայրամէ լը ռօյա ազիմէ, Ի-
սա սէքընի, ու պը կազի քըրընէ կօ. Եզըր
էէքէ թի պօյէ պըռա ժը մըռա պէ, ու վէխօ.

38 Ու քօ ժը մըաա իման դւինը, չավան քօ քըը-
թէպան տէժըն, ժը զըքե ուի տէ չէմէ ապու
39 Հայաթ պըքչէ: Ասիա որ կօթ ժը պջյ Բու-
հէ քօ ժէռա իման անօղան տէ պըսանտանա.
չըմա քօ հէժա Բաւհ նէ հաթը պու տայըն.
չըմա քօ հէժա Իսա դը իզզէթ նէ պօ պու:
40 Ժը խալգե հընըքան քօ սէօզէ հան դըհիս-
տըն՝ որ կօթըն. Ասիա է տա փէյղէմպէրե
41 ռաստ: Պաշգասիան որ կօթը պօւն. Ասիա
է Մէսիհ. համա Նիվլիան որ կօթը պուն
42 Մէսիհ ժը Ճէլիլէ տէ պէ: Նա՞ քօ քըը-
թէպան տէժըն. Իչըքը ժը զիւրիյէթէ Տա-
վուտ՝ ժը գասապայէ Պէյթըլէհէմէ լը քօ քի
43 Տավուտ պու. ժը ուէ տէ պէ Մէսիհ: Ու
լը Նավ խալգե Փըրգա քի պա ժը պջյ աւ:
44 Ու ժը ուան հընըքան խօսըըն աուի կըըթը-
նէ, համա նէքէ տէսթ ըէ նա խըստ:
45 Նուա խըզմէթքեարան հաթըն ժը պաշ
իմամանռա ու ժը Փարիսիանռափ, ու ուան ժը
առւանռա կօն. աուի հուն չըմա՞ նէ անըն
46 լը վըր: Ճէվապ ապան խըզմէթքեարան ու
կօն. Գիաթ նէքէ վօւսան խապէր նա տայը
47 չավան քօ աւ մէռուվ: Փարիսիան ճէվապ
48 տան ու կօն. Հուն ժի շաշ պուն: Ժը համ-
քան եախօտ ժը Փարիսիան նէքէ ժէռա իման
49 անի: Լէ թէնէ աւ նաաս ան քօ նօմօսէ նը
50 զանըն ու պը պէտուանըն: Նիգօթիմօս կօ
ժը ուանռա. քօ ժը պէրէ լը չէվէ ժէռա հա-

51 թըր՝ պու, ու ժը ուան եէքէ պու։ Շէրիա-
թէ մէ եէքէ հէօքմ տըքըր. էրքըր ավըլ՛ ժէ
դըշդ քի նա պըհիսը. եախօտ նըզանը չը՛ քըր-
52 րիյէ։ Ճ՚էվապ տան ժէռա ու կօն. Ըճապա
դու ժի՞ ժը Ճէլիլ ի, թէֆթիշ պըքըր ու մէ-
զէքըր. քը ժը Ճ՚ելիլէ փէյղէմպէր տէր նայը։
53 Ու հէր եէք լը՛ ճիյէ խօ՛ չուն։

ՍԷՐ Ը

1 Ու Իսա լը չիյէ զէյթունէ չու։ (2) Ու
լը սպէտա զուվա տիսա հաթ լը տաճարիէ, ու
խալգ կըժք ժէռա տը հաթ, ու՛ աուէի պը ռօ-
3 նըշտընէ ժը ուանռա թալիմ տըդա։ Կյուա
քեաթիպան ու՛ փարիսիան լը զինաւոն՛ հաթը
կըրթըն ժըն քի անին ժէռա, ու աուէի լը օր-
4 թայէ պը սէքընանըրնէ՝ կօն ժէռա։ Եա՛
խօճա ժընէ հան կավա զինա տըքըր լը սէր
5 աւ ամիլէ հաթը կըրթըն։ Ու լը նավ թավ-
րաթէտա Մուսա ժը ժէռա թէնպիհ քըր՝
ահվանան գէվըր քըրընէ. նուա դու չը՞ տէ-
6 ժի ժը պըց աուէի։ Ու ուիա՝ պը ճէռըպանէ
տը կօթը պուն. հաթա քօ՛ լը սէր ուէ կըլի
քի պըպը. համա Իսա լը խուարը պը նըհէռէ-
թընէ՝ պը փէշիյան լը սէր արտ տը նըվիսանտ։
7 Համա կավա քօ լը սէր քէթըն պը փըռս՛
քըրընէ ժէ լը ժօր պը նըհէռթընէ կօ ժէ
ուանռա. ժը ո՛ քի քօ պէ կիւնէյէ՝ պըտ ա-

8 ուր ավուլ գէվըր ըը սէր աուր պավէժը։ Ու-
տիսա ըը խուարի պը Նըհէռթընէ՝ ըը սէր ար-
9 տէ տը Նըվիսանտ։ Ու կավա քօ ուիտ պը-
հիստըն եէքա եէք ըը տէր տը քէթը պուն.
ժը ավուլիան պը տէսմ քըըընէ հաթա բա-
չինան. ու Իսա թէնէ մա, ու ժընըք ժի
10 ըը պէր սէքընի պու։ Տ'էվապ տա Իսա ու
կօ ժէքա. Նա ժընէ ըը քօ՞ նը. եէքէ ըը
11 սէր դա հէօքմ նէ՞ քըր։ Ու աուրի կօ. Նա-
եմ՛ Բապպ, ու կօ Իսա. Ն ժի դա հէօքմ
նաքըմ, հանը ժը ուէ բէվա կիւնէ մէ քը։
12 Իսա Ճէվապ տա ժը ուանուա տիսա ու կօ.
Ի՞վ ռօհնիյէ տընէ մը. ու քօ ըը բէյ մըն-
գէ՝ ըը նավ զուլմէ նա կէռը. ըէ ռօհնիյէ հա-
13 յաթէ տըսթինը։ Փարիսիան կօն ժէռա.
Պու ժը պղ խօ չէհաուէթի տըքի, չէհաուէ-
14 թիյէ դա ռաստ նընը։ Տ'էվապ տա Իսա ու
կօ ժը ուանուա. Նըըը էզ ժը պղ խօ չէհա-
ուէթ պըքըմ ժի, չէհաուէթիյէ մըն ռաստ է.
չըմա քօ տը զանըմ ժը քօ հաթըմ, ու ըը քօ
տը չում, համա հուն նըզանըն, ժը քօ դէմ
15 եախոտ ըը քօ տը չում։ Հունը ըը թէնէ պը
նըհէռթընէ հէօքմ տըքըն. էզ փաթ եէքէ
16 հէօքմ նա քըմ։ Փարազա էըքը եէքէ հէօքմ
ժի պը քըմ չէրխաթէ մըն ռաստ է. չըմա քօ
էզ թէնէ նընըմ, ըէ էզ ու պապա, քօ մը
17 չիանտ։ Ու ըը նաւք թէվրաթէ ռ ժի նըվիսան-
տիյէ, էըքը չահաուէթիյէ տու մէռուվան ռաստ

18 է ։ Եղէր ըմ քօ ժըր պօյ խօ չէհատէթ տը-
քըմ, ու չէհատէթ տըքըր ժըր պօյ մըն Պա-
19 պա՝ քօ մը չիտնօ ։ Նուա ժէռա կօն պավէ
դպ լը քօ՞յէ ․ Խուա ծէվայ տա ու կօ ժըր ուան-
ռա ․ Նա հուն մը՝ տը զանըն ու Նա Պավէ
մըն ․ էրքը հուն մը պը զանըպանա, Պավէ
մը ժի տէ պը զանը պուն ։
20 Մէօղէ հան Խուա խապէր տա լը խաղնէ օ-
տանիյէ կավա քօ լը տաճարտա թեպլիմ տը-
տա պու, ու եէքէ աուր նէ կըրթ ․ չըմա քօ
հէժա ոխթէ ուր նէ կիյա պու ։
21 Խուա տիսա կօ ժըր ուանռա, Եղ տը չում
ու հուն տէ մը արամիշ պըքըն, ու լը նավ
կիւնէյէդ խօ տէ պըմըրըն ․ չըմա քօ լը քօ քի
22 էղ տը չում հուն նըքեարըն պէն ։ Յէհու-
տիան տը կօթը պուն, սազըն ու խօ նէ՞ գու-
ժը, քօ տէժը ․ էրքը լը քօ քի էղ տը չում․
23 հուն նըքեարըն պէն ու կօ ժը ուանռա ․ Հուն
ժըվըր ժը ժիրտա նը ու էղ ժըուէ ժը ժօր-
տա մը ․ հուն ժը ու տընէ նըն, էղ ժը ու
24 տընէ նը նըմ ։ Նուա մը ժը ոռա կօ ․ Եղը-
քը լը նավ կիւնէյէդ պըմըրըն, չըմա քօ էր-
քը հուն իման նէյինըն էրքը էղ ըմ ․ լը նավ
25 կիւնէյէդ խօ տէ պըմըրըն ։ Կօնը ժէռա ․ Գու
քի՞յի ․ կօ ժը ուանռա Խուա, Հէման ժը իպ-
26 թիտայէ չը քօ պը ոռա խապէր տըտըմ ։ Փըռ
դըշղէ մը հէյէ ժը տէրհազէ ու կօթընէ ու
հէջքմ քըրընէ, լաքին ու քօ մը չիտնոս ռաստ

է. է ժի աւ դըշդ քօ ժէ պըհիսըըմ, ռաստ
27 խապէր տըտըմ ըը տընէյէ հան: Ու աւան
փէհմ նէ քըըըն քօ ժը պըյ Պապա խապէր
տըտա պու պը ուանռա:
28 Նուա Իսա կօ ժը ուանռա. քինկա քօ
Պուռէ մէռուվ պըըըտ պըքըն տէ պը զա-
նըն ուէ չաղէ քօ էզ ըմ, ու մը ժը խօ դըշդ-
քի նէ քըըիյէ. ըէ Պամէ մըն չավան քօ մը
29 հին քըր վուսան խապէր տը տըմ: Ու աւ
քօ մը շիանտ պը մըռա է, էզ թէնէ նէ հիշըթ,
չըմա քօ էզ մուգուըմ խօստընէ ուի տըքըմ:
30 Կավփ քօ ոտա խապէր տա փըռան ժէռա
31 իման անին: Նուա Իսա ժէռա ֆըման անօղ
ժը Իշէհուտիփնռա տըկօթ. Իշըքը հուն ըը
նավ քէլպմէ մըն պը տէքընըն՝ ռաստ շակըր-
32 տէ մը նըն: Ու աօղըիթիյէ տէ պը զանըն
33 ու աւ տօղըիթք տէ ռ խալպս պըքը: Ճէ-
վապ տանը ժէռա ու կօն. Իսմ զիւրիյէթէ
Իպըրահիմըն, ու գաթ մէ ժը նէքէռա գուլ-
ըուղ նէ քըիյէ դու չավա՞ն տեժի տէ հուն
34 ազատ պը պըն: Իսա ճէվապ տա ժը ուան-
ռա ու կօ, Պըռա պըռա տը պէմ ժը ռռա,
էրքը հէր քի քօ կիւնէ տը շըղուլի աւ գուլէ
35 կիւնէ, է: Ու գուլ էպէտի ըը մալտա նա մի-
36 նը, համա գուռ էպէտա տը մինը: Նուա
էրքը Պուռ ի ազատ պըքը, հուն պը ռաստի
37 ազատ տըպըն: Հուն զիւրիյէթէ Իպըրահիմ
ըն տը զանըմ, համա էզ գուշտընէ տըամիշ

տըքըն · չըմա քօ քէլամէ մըն լը նաւա ճի նա
38 կըրըը: Էզ չը քօ տի մը լը ճէմ · Պավէ խօ
տուրի խապէր տը տըմ, ու հուն ժը պավէ խօ
39 չը քօ պըհիստըն, պուրի տըքըն: Ճէվապ տան
ժէռա ու կօն · Պավէ մէ Իպրահիմ է · կօ ժը
ուանռա Իսա · Էկըր հուն զիւրիյէթէ Իպ-
րահիմէ պը պանա, ամէլէ Իպրահիմ տէ շը-
40 ղուլիա պըւն: Համա նուքա հուն տը խուա-
զըն քօ մը պը գուժըն, փրուսան մէռուվ քի
քօ մը ժը ռուա տօղըրիթի խապէր տա, աւ քօ
էզ ժը պավէ խօ պըհիստըըմ · Իպրահիմ գըշ-
41 գէ հան նա քըրը: Հուն ամէլէ պավէ խօ տը
շըղուըըն, կօն ժէգա · Էմ օլէտէ զինա նըընըն,
42 եէք պավէ մէ հէյէ, Ալլահ: Նուա Իսա
ժը ուանռա կօ · Էկըր Ալլահ պավէ ւօ պը
պանիա, հուն տէ մըն պը հուպանտըընիա · չըմա
քօ էզ ժը Խուտէ ռապուն՝ ու հաթըըմ, ու էզ
43 ժը խօ նա հաթըմ, լէ աուրի մը շիանտա: Չը-
մա՞ հուն քէլամէ մըն ֆէհմ նա քըն · ժը
պըր աուրի քօ հուն նըքարըըն կօթըընէ մըն կօ-
44 տարի քըըըընէ: Հուն ժը պավէ խօ Շէյ-
թանըն, ու տը խուազըն արզույէ պավէ խօ
քըըըընէ · չըմա քօ աւ ժը իպթիտայէ գաթուլ
պու · ու լը նավ տօղըրիթիյէ նէ սէքընանտ ·
չըմա քօ լը հընտուռէ ուէտա ռաստի թուն-
նա, կավա քօ աուրի տէրէվ քի տէժը, աըը
ժը էխօյան տէժը · սէմէտ աւ է քօ, աւ տէ-
45 րէվ է ու պավէ ըւի: Համա էզ քօ հագի-

յէ խառպէր տը տըմ, ժը մըռա խման նայնըն։
46 Քըը ու քէ՞ տըքերտըը մը Թաղըլ պըքըը ժը պըց
կիւնէյէ, էրքը հազկյէ խառպէր տը տըմ. չը-
47 մա՞ ժը մըռա խման նայնըն։ Ու քօ ժը Խօ-
տէ է. քէլամէ մըն կօտարի տըքըը, ու հուն
ժը պըց ու կօտարի նա քըն, չիւնքի ժը Խօ-
48 տէ ներնըն։ Ճ՞էվայ տան Եէհուտիան՝ ու
կօն ժէռա. Եմ զանձ նա՞ պէժըն, էրքը դու
49 ժը Սամարի ու ծընէ դա հէյէ։ Իսա ծէ-
վայ տա ու կօ. Ճ՛ընէ մըն Թուննա, լէ էզ
ժը Պավէ խօռա իզզէթ տըքըըմ, ու հուն մը
50 սէրհէվոէ տըքըն։ Եզ իզզէթէ խօ արամիշ
նա քըմ. առուի արամիշ քըօղ ու չէրաաթ
51 տիփթօղ հէյէ։ Պըռա պըռա տը պէմ ժը ռ-
աա. Եւրքը քի քօ քէլամէ մը տը քէ, էպէ-
52 տա գաթ ակ մըրըն նա ըֆինը։ Եէհուտիան
կօն ժէռա. Սուա էմ զանըն քօ ծընէ դա հէ-
յէ Իպըրահիմ մըր ու հէմ փէյղէմպէրան,
ու դու ակժի էրքը նէքէ քէլամէ մը տը քէ,
էպէտա գաթ ակ դաամա մըրընէ նասթինը։
53 Պու ժը պավէ մէ Իպըրահիմէ մէզը՞ն ի, քը
ու մըր ու փէյղէմպէրան տալխի մըրըն. դու
54 խօ քէ՞ տըքի։ Իսա ծէվայ տա, էրքը էզ
ժը կօռա իզզէթ պըքըըմ. իզզէթէ մըն դըշդ-
քի նըընը. Պավէ մըն է քօ ժը մըռա իքրամ
տըքա, ժը պըց էքէ քօ հուն ակժըն Ալլահէ
55 մէ է։ Ու առուի հուն նաա նա քըն համա
էզ առուի զանըըմ. ու էրքը պէժըըմ, էրքը առուի

նը զանըմ, ոգա ն տէրէվ տըպըմ. լաքին ա-
56 ուի տը զանըմ, ու քէլամէ ուի տը քէմ։ Պա-
վէ ո Իպրահիմ արզու քըր ոջյա մըն տիթը-
57 նէ. տի ու շաղ պու։ Եէհուտիան կօն ժէ-
ռա. Դու հէժա բէնծա սալի նընի, Իպրա-
58 հիմ ժի դա տի։ Իսա կօ ժը ռուանռա. Պը-
ռա պըռա տը պէմ ժը ռա, հէժա ժը ա-
59 վըուլ նա պունէ Իպրահիմ էզ հէյըմ։ Պէ-
վըրան հէլ անին քօ լը սէր ուի՛ պավէժըն,
համա Իսա խօ քշանտ ալի քի, ու ռապու
չու ժը տաճարէ։

ՅՈՎ 9

1 Ու կավա քօ տը պըրհուրի պառ, մըր տէ զա
2 մէռովէ քի քօռ տի։ Ու շակըրտէդ ուի ժէ
փըռս քըրըն ու կօն. Եա՛ խօծա քի՞ կիւնէ
քըր ուիա՞ եանխօտ պավէ ու տիյէ ուի՝ քօ աւ
3 քօռ զա։ Ճ՛էվապ տա Իսա. Նա աուի է
կիւնէ նա ժի՛ է պավէ ու տէ. լաքին քօ ամէ-
4 լէ Խօտէ լը սէր ուի՛ աշքէրա պը պը։ Ու
ժը մըռա լազըմ է քօ շըղըլէ մը շխանտօղէ
պը շըղըլըմ, չը գաս քօ ռօ․է․, շէվէ դէ,
քօ լը ուէ չաղէ քէպքի նըքեարը պը շըղըլը։
5 Ջը գաս քօ լը նավ տընէ մը ռօհնիյէ տընէ
6 մը։ Կավա քօ ուիա կօ, թու քըր լը արտէ,
ու պը թու հարի ջէքըր, ու աւ հարի լը սէր
7 ջահվէ գուրդայնանտ ու կօ ժէռա. Ճառը

ըր՝ հավուզէ Սիլօամէ պըր շօ (քօ՛թէյիծիւմէ պըր
պըր հաթը չթանտող դէ կօլթան;) չու շուշո՞ւ
8 ու հալթ ու տը տի պու։ Նուա ծիրանեան ու
ուան քօ՝ ավրու քու պունէ՝ ուի տի պուն տը
կօթը պուն. ուխա աւ նընը՞ քօ՝ տը ռօնըշտ
9 ու փարս տըքըր։ Նիվլիան տը կօթըն աւ է;
ու պաշգասիան նա,՝ ըէ ոդա ուի նեք է, ու
10 աուի տը կօթ՝ երքը էգ ըմ։ Կօնը ժէռա, ըէ
11 չավան ջահվէդ դա հաթը վէպուն։ Եուի
ծէվազ աա, մէռուվ. քի քօ ժէռա Խաա ոէ-
ժըն հարի ջէքըր ու ջահվէդ մըն դայնոնա.
ու կօ ժը մըաա. Հանը ըր հավուզա Սիլօամէ
ու պըր շօ, ու կավա քօ էգ չում հաթըմ
12 շուշտըն, էգ տը պինըմ։ Կօնը ժէռա աւ
13 ըր քօյէ, կօ ժը ուանռա. Նըզանըմ։ Մը
փարխիանրա պըըրըն աուի՝ քօ պըր զէմանա
14 քու՝ պօպու։ Ու շէմուէ պու աւ ռօ, կա-
վա քօ Խաա հարի ջէքըր, ու ջահվէ՝ քուէ
15 վէքըր։ Տիաա փարխիան ժի ժէ փըռա տը-
քըրը պուն, երքը չա՞վան տը պինի. ուխա ժի
կօ ժը ուանռա. Հարի աանի ըր սէր ջահվէ
մըն, ու հաթըմ շուշտըն ռա տը պինըմ։
16 Նուա ժը փարխիան հընըքան տըկօթը պուն.
մէռուվէ հան ժը Խօաէ նընը, չըմա քօ ռօ-
ժէդ շէմույան նա բէ. Նիվլիան տըկօթը պուն.
Լէ մէռուվէ կիւնէքեարի չա՞վան տըքեարը քէ-
րէմաթէ ահվա քըրընէ, ու ըր նավ ուան փըր-
17 դյա քի պու։ Տխաա ժը քոռա կօն. Պու-

չը՞ տէժի ժը պօյ աւ մեռուվ քի ջահմէ դա
48 վէքըրր․ ուր ժի կօ, փէյղէմպէր քի է։ Նուա
Եէհուտիան պավլուք նա տըքըրըր պուն ժը պօյ
առուի՝ էրքը քօռ պու, ու հաթը վէ՝ պուն հա-
թա պավ ու տիյէ էքէ կազի քըրըն քօ ջահ-
19 վէ ուր հաթը պու վէ պուն։ Ու ժը ուան
փըռս քըրըն ու կօն․ Ուրա՞ է գուռէ ո՛, քօ
ժը պօյ էքէ ո տըկօթը պուն էրքը քօռ դա,
20 լէ անվա չա՞վան տը պինը։ Ճ՛էվապ տան
պավ ու տիյէ ուրի ու կօն․ Էմ տը զանըն
ուխա է գուռէ մէ, ու քօ առուի քօռ դա։
21 Ճամա նուա չա՞վան տը պինը էմ նը զանըն․
Եախօտ քի՞ ջահվէ ուր վէքըրր էմ նը զա-
նըն․ ժէ փըռս քըն, թէմամ է․ պըրա առուի
22 ժը պօյ խօ խապէր տը։ Ն՛հվա կօթըն պավ
ու տիյէ ուրի, չիւնքի ժը Եէհուտիան տը
թըռսիա պուն․ չըմա քօ Եէհուտիան վատ
քըրըը պուն էրքը եէքէ առուի Մ՛էսիհ իգրար
23 պըքըը ժը տէրէ տէր պըմընը։ Ժը պօյ ուխա
պավ ու տիյէ ուրի կօն, Նու թէմամ է ժէ
24 փըռս քըն։ Իաշէ տիսա կազի քըրըն աւ
մեռուվէ քօու, ու կօն ժէռա․ Ըքըրր քը ժը
Խօտէռա էմ զանըն քօ մեռուվէ հան կիւ-
25 նէքըսար է։ Ուրի ժի կօ․ Նու էրքը կիւնէ-
քըսար է էզ նըզանըմ թէնէ ուխա զանըմ էզ
26 քօռ պուն ու անվա տը պինըմ։ Տիսա կօն
ժէռա․ Զը՞ քըր ժը դառա, ջահվէդ դա չա-
27 վան վէքըրր։ Ճ՛էվապ տա ժը ուանռա․ Ու՛ը

նուա կօ մը ռուա ու հուն նա պըհիտըն ․ չը-
մա՞ տխսա պըհիտընէ տը խուագըն, սագըն
հուն ժի՞ տը խուագըն շակըրտ պըն ժէռա ։
28 Աւան տըժմին տըրտա պուն ժէռա, ու տըկօթը
պուն, դու պըպը ժէռա շակըրտ ․ էմ շակըր-
29 տէ Մուսա նը ։ Եմ զանըն քօ Խւօտէ պը
Մուսաաա խապէր տա, համա ուխա էմ նը
30 զանըն ժը քօ՛յէ ։ Ճէվապ տա մէռուվ ու
կօ ժը ուանռա ․ Գըշդէ պը աճէպ աւ է քօ,
հուն նըզանըն ժը քույէ, ու աուխ ջահվէ մը
31 վէքըր ։ Եմ զանըն քօ Խւօտէ ժը կխւնէ-
քեարանռա կօտարի նա քը, խըլա էրքը եէքե
ժը Խւօտէռա խըթիզաթ պըքը ու մըրամէ ուխ
32 իճրա պըքը, ժէռա կօտարի տըքը ։ Ժը խպ-
թիտայէ տընէ բէվա նէքե նա պըհիաէյէ ․
էրքը մէռուվ քի ջահվէ ժը տէ զա քօռ է վէ
33 քըր ։ Եռքը ժը Խւօտէ նապանն ա աւ մէռուվ
34 դըշդ քի նա տըքեարը պու քըրըն ։ Ճէ-
վապ տան ժէռա ու կօն ․ Գու նէք ճար լը
կխւնէտա պայ, ու դո՞ւ ժը մէռա թալըմ տը-
տի, ու աուխ լը տէր քըրըն ։
35 Իսա պըհխստ քօ աուխ տէր քըրըն, կավա
քօ տի աուխ՞ կօ ժէռա ․ Գու խման դի՞նի ժը
36 Գուռէ Խւօտէռա ։ Նուխ ճէվապ տա ու կօ ․
Եա՛ Րապպ քէյէ աւ քօ ժէռա խման պինըմ ։
37 Իսա կօ ժէռա ․ Գա տի ժի աուխ, ու պը դա-
38 ռա խապէր տայօղ աւ է ։ Աւխ ժի կօ ․ Ի-
ման դինըմ եա՛ Րապպ, ու ժէռա սէճտէ քըր ։

39 Ու կօ Իսա. Էզ չերիաթ քըրընէ հաթըմ
տընէյ հան, քօ ուան քօ նա պինըն, պըպի-
նըն, ու ուան քօ տը պինըն քօռ պըն:
40 Ուան բէռա պուն Ֆարիսիան պըհիստըն
հընըքան, ու կօն. Մ՚էկեր էմ ժի՞ քօռ ըն:
41 Իսա կօ ժը ուանռա. Էգըր ու քօռ պը պանա,
կիւնէյէ ո թունընա պու, համա նուա տէժըն
էգըր էմ տը պինըն. ժը պօյ առւի կիւնէյէ ու
ըը սէր ո տը մինը:

ՅՈՀ 10

1 Պըռա պըռա տը պէժ ժը ուա. աւ քօ ժը
տէրի նա գէվը ըը կօմէ միյան, լէ ժը պաչգա
տէր քի ռաստը պը, առւի տըզ ու հարամի է:
2 Համա աւ քօ ժը տէրի տը գէվը աւ շըվանէ
3 միյան է: Գուալիուճի ժէռա վէտըքը, ու մի-
յան տէնկէ ուի տը պըհիպըն ու միյէ խօ, պը
4 նավ կազի տըքը ու տէր տըխը ուան: Ու
կավա քօ միյէ խօ տէր տըխը. ըը պէր ուան
տը չօ, ու միյան ըը տու ուի տը չուն չըմա քօ
5 տէնկէ ուի նաս տըքըն: Ժը բէյ ղարիպան
գաթ նա չուն, իլլա ժէ տը ռավըն. չըմա քօ
տէնկէ ղարիպան նաս նա քըն:
6 Իսա թէմսիլէ հան ժը ուանռա կօ. համա
ուան ֆէհմ նա տըքըրը պուն՝ էրքը չը՞ պու
7 քօ պը ուանռա խապէր տը տա պու: Տիսա
Իսա կօ ժը ուանռա. Պըռա պըռա տըպէժ

8 ժը ռուա. քօ տերկյէ միյան եզ. ըմ: Աւ
հէմիան քօ ժը մը ավուլ համթըն տըզ ու հա-
րամի պօ պուն համա միյան ժը ուանուա կօ-
9 տարի նա քըրըն: Էզ ըմ տէրի, երքը նէ-
քէ ժը մըն լը հընտուռ տը գէվը, խալաս տը
պը, տը գէվը ու լը տէր դէ ու ջէրանտըն
10 տը պինը: Տըզ նայը՝ իլա քի պը տըզը ու
սէր ժէ քը ու հէլաք պըքը. էզ համթըմ քօ
էօմրէ ուան հապը, ու հէնի զէտէ պըպը ժը
11 ուանռա: Էզ ըմ շըվանէ գանճ շըվանէ
գանճ ճանէ խօ լը ուղուրէ միյա տա դինը:
12 Համա շըվանէ պը իւճրէթ, քօ շըվան նընը,
քօ պըպընան աուի նընըն, կափա քօ տը պի-
նը քօ կուր դէ. պըղընան պէր տըտա ու տը
ռէվը, կուր ժի ուան գափմիշ տըքը ու պէ-
13 լա տըքը: Զըմա քօ աւ պը իւճրէթէ հա-
14 ճէթէ ուի նընը ժը պըյ միյան: Շըվանէ
գանճ էզ ըմ, ու ախըյիան նաս տըքըմ ու
15 ժը ախըյիան նաս տըպըմ: Զավան քօ Պա-
պա մը նաս տըքը. վըուսան ժի էզ Պապա
նաս տըքըմ, ու ճանէ խօ լը ուղուրէ միյան
16 տա դինըմ: Պաշգա միյա մը ժի հէնը քօ
ժը աւ կօմէ նըննըն, ուան ժի լը վըր անըն է
ժը մըռա լաղըմ է. ու տէնկէ մը տէ պը պը
հէն ու տէ պըպըն նէք ճէօղ ու նէք շըվան:
17 Պապա մը ժը պըյ ուխա տը հուպինը քօ ճա-
նէ խօ տա դինըմ ու տխսա աուի պըսթինըմ:
18 Նուի նէքէ ժը մըն տէր նա խը, լէ էզ տա

գինըմ սուրի ժը խօ, հեօքմաթէ մը հէյէ ա-
ուրի տա դինընէ ու հեօքմաթէ մըն հէյէ տի-
սա սուրի սանտընէ. թէնպիհէ հան մը ժը
Պյավէ խօ ռէնտիյէ :
19 ՝Նուա ժը սէմէտէ սէոզէ հանան լը նավ
20 Լէհուարիան տխսա փըրգա պու : ՝Նուա ժը
ուան փըրուան տը կօթը պուն, ծընէ ուրի հէյէ,
ու տին պույէ, հէնի չըմա՞ ժէուա կօտարի տը-
21 քըն : Պաշգասիան տը կօթը պուն, խապէ-
րէդ ահվա խապէրէ պըծանան նընը. ծըն տը-
քեա՞րը լահվէ քսուան վէքը :
22 Ուէ չաղէ լը Պուտսէ պյտա թէպէրիւքէ
23 պու, ու զըվըսթան պու : Ու Խաա լը տա-
ծարտա լը հայաթէ Սիւլէյմանէ տը կէուխա
24 պու : Լէհուարիան չար ալիյէ ուի կըըթըն
ու կօթըն, հաթա քինկա գօյէ ծանէ մէ տէ
պը տէրխի, երքը Սէսիհ գօյի ժը մէուա ա-
25 չիքեար պէժը : Խաա ծէվապ տա ժը ուան-
ուա ու կօ. Սը ժը ոուա կօ ու հուն ժը մըուա
իման նպյնըն, աւ ամէլան քօ էգ պը նավէ
Պավէ խօ տըքըմ, ուան ժը պցյ մըն չէհա-
26 տէթ տըքըն : Համա հուն իման նպյնըն.
չըմա քօ հուն ժը աւ պըզընէդ մըն նըննըն :
27 Պըզնէդ մը տէնկէ մը տը պըհէն, էժի ուան
28 նաս տըքըմ : Ու լը տու մը դէն ու էժի ժը
ուանուա էպէտի հայաթէ տըքըմ, քօ էպէտի
գաթ տէ ուանկտա նա պըն ու եէքէ ուան տէ
29 ժը տէսթէ մը նէտէրինէ : Պավէ մըն քօ

ուան ժը մըռա տա ժը հէմիան մէզըն ե, ու
եէքէ նըքեարը ժը տէսթէ Պավէ մըն պը
30 տէրինը ։ Ու էզ ու Պավէ խօ էմ եէք ըն ։
31 Յէհուտիան գէվըր հէլանին քօ աուի գէ-
32 վըր քըն ։ Իսա ճէվապ տա ժը ուանռա, Մ՞ը
ժը Պավէ խօ փըռ շըղուլէ գանճ ժը ռուա նը-
շան տա, ժը ուան ժը պըյ քի՞ժա ամէլէ հուն
33 էզ գէվըր տըքըն ։ Յէհուտիան ճէվապ տան
ժէռա․ Ժը պօյ շըղուլէ գանճ էմ գա գէվըր
նաքըն, լէ ժը պօյ քըֆրէ, ու չըմա քօ տու
34 մէռուվի ու տու խօ Ալլահ տըքի ։ Իսա ճէ-
վապ տա ժը ուանռա․ Նա քի՞ լը նավ Թէվ-
րաթէ ո հաթիյէ նըվիսանտըն, էրքը մը կօ
35 փայ հուն Ալլահըն ։ Համա էրքը ժը ուան-
ռա Ալլահան տէժը, ժը ռուանռա քօ խապէ-
րէ Խուտէ պու, ու գապլի նըրնը քօ աւ հա-
36 թը նըվիսանտըն պէ խարապ պուն ։ Լէ աւ
քօ Պապա մուգատէս քըր ու լը տընէ շիանտ,
հուն ժէռա տէժըն էրքը քըֆըր տըքի, ժը
37 պօյ Կուռէ Խուտէ մը կօթընէ մըն ։ Էրքը
շըղուլէ Պավէ խօ նա քըմ ժը մըռա պավուր
38 մէ քըն ։ Լէ էրքը տը շըղուլըմ, ֆարագ ժը
մըռա պավուր նա քըն, պարէ ժը շըղուլան-
ռա խման պինըն, քօ պըզանըն ու նաս պըքըն
էրքը Պապա լը մը տա է ու էզ լը Պապա տա
մը ։
39 Տիսա տը խօստը պուն աուի կըրթինէ հա-
40 մա ժը տէսթէ ուան ֆըլըթի ։ Ու աւիսա չու-

եր աւ ալիյէ տընէ Յորտանէ՝ եր աւ ծի, եր
քօ քի Յօհաննա եր ավուլէ տը սէքըրնի ու թահ-
41 Ֆիլ տըքըր։ Ու փըռան հաթըն ժէռա ու
կօն. Իըքըր Յօհաննա քէրէմէթ քի նէ քըր։
42 Յաժա չը քօ Յօհաննա կօ ժը պց ուփ աւ
հէմի ժի ռասստ պու ու փըռան եր ուէ ժէռա
իման անին։

ՅՈՎ 11

1 Ու պը Ղազարնավ նախօշ քի հէպու եր
նավ Պէյթանիայէ, ժը կիւնտէ Մէյրէմէ ու
2 խուշգա ուփ Մարթայէ։ Ուփա աւ Մէյ-
րէմ պու, քօ Րապպի պը պինա խօշ ռունէ
ռուն քըր, ու ըընկա ուփ պը փօռա խօ փա-
գըժ քըր, քօ պըէյ էքէ Ղազարնախօշ պու։
3 Խուշգադ ուփ մէռուլ շիանտըն ժէռա ու կօն.
Յա՛ Րապպ՝ վահա աուփ քօ դա փըռ տը հա-
4 պանտ, նախօշ է։ Կավա քօ Իսա պըհիստ
կօ. Ու նախօշիթիյէ մըրըընէ նըն, էյ ժը
պց իղղէթէ Խօտէ է, քօ Պուռէ Խօտէ պը
5 աուփ իղղէթ պըպը։ Ու Իսա տը հուպանտ
Մարթայէ ու խուշգա ուփ Մէյրէմէ՝ ու Ղա-
6 զարէ։ Կավա քօ պըհիստ էրքը նախօշէ,
տու ռօ ժի սէքըրնի հէման եր աւ տէրէ եր քօ
7 քի տը սէքըրնի պու։ Ու ժը ուէ բէվա կօ
ժը շակըրտանռա. Ո՛րըն տխա էմ եր Յէհու-
8 տիսթանէ հաըըն։ Շակըրտան ժէռա կօն,

Յա՛ խօճա, Յէհուտիան նուա դա արամիշ
տըքըրըը պուն գէվըր քըրըընէ, ու տիսա լը ուէ՞
9 էմ հառըն: Ճէվապ տա Իսա, տուանըզտահ
սաաթէ ռօյէ թո՞ւննա, էրքը նէքէ լը ռօ տը
կէռը շաշ նա պը, չըմա քօ ռօհնի ուէ տընէ
10 տը պինը: Համա էրքը նէքէ լը շէվէ պը
կէռը՝ շաշ տը պը. չըմա քօ պը ուիռա ռօհ-
11 նի թունննա: Ուիրա քօ կօ՝ ժը ուէ բէվա կօ
ժը ուանռա. Տօսթէ մէ Լազար լը խաւ չու,
համա տը չում քօ աուի ժը խավէ րաքըմ:
12 Շակըրտան կօն ժէռա. Յա՛ խօճա էրքը լը
13 խավ չույէ աւ տէ խէլաս պը պինը: Համա
Իսա ժը պօյ մըրընէ ուի տըկօթ, ժը ուանռա
վուսան տը խույա պու՝ քօ ժը պօյ խավ չուն-
14 տընէ տըկօթ: Ուէ չաղէ Իսա աշիքեար կօ
15 ժը ուանռա. Լազար մըր: Ու էզ շազ ըմ
ժը պօյ ո՛ քօ էզ լը ուէ նէ պում քօ հուն
ժը մըռա իման պինըն. համա նուա ռըըն էմ
16 ժէռա հառըն: Թումա՝ քօ ճէվի տը հաթը
պու կօթան, կօ ժը հէվալ տաշ շակըրտանէ
խօռա. Ուըըն էմ ժի հառըն քօ բէռա պըմ-
ըըն:
17 Նուա Իսա հաթ՝ աուի ժը չար ռօյան լը
18 թըրպէ հաթը տանի տի: Ու Պէյթանիա ժը
Կուտսէռա գասա փանըզտահ միլ նէզ պու:
19 Ու ժը Յէհուտիան փըռան հաթը պուն ժը
Մարթառա ու ժը Մէյրէմռա, քօ ժը ուան-
ռա ժը պօյ պըէյ ուան լը տըլէ ուան փըռզ

20 քըն: Կավա քօ Մարթա պըհիստ Իսա գէ
չու լը գարշիյա ուի. Համա Մէյրէմ լը մալ
21 ռօ տը նը պու: Մարթա կօ ժը Իսառա.
Եա՛ Ռապպ էրքը դու լը վըր պը պանա՝ պը-
22 րէյ մը նա տը մըր պու: Համա նուա ժի
էզ զանըմ, չը քօ դու ժը Խօտէ տիլէկ պը-
23 քի՝ Խօտէ տը տը ժը դառա: Իսա կօ ժէ-
24 ռա. Պիրէյ դա տէ գըյամ պըսթինը: Մար-
թա կօ ժէռա. Էզ զանըմ քօ լը ռօյա բա-
25 շինէ լը գըյամէթէտա տէ ռապը: Իսա կօ
ժէռա. գըյամէթ ու հայաթ էզ ըմ, աւ քօ
ժը մըռա իման դինը, էրքը պըմրէ ժի՝ տէ
26 պըժօ: Ու հէմիան քօ սաղ ըն ու ժը մը-
ռա իման դինըն՝ էպէտի տէ նա մըրըն դու
27 ժը աուիառա պավըուր տը քի՞: Կս ժէռա.
Պէլի եա՛ Ռապպ, մը իման անի՝ քօ դույի
Մէսիհ Գուռէ Խօտէ, քօ լը տընէ տէ պը
28 հաթը պույ: Ու կավա քօ ուիա կօ, չու
պը տըզիքա խուշգա խօ Մէյրէմ կազի քըր
ու կօ. Խօճա հաթիյէ ու դա կազի տըքը:
29 Կավա քօ աուի պըհիստ զուվա ռապու՝ ու
30 հաթը լը պալէ: Իսա հէժա լը կիւնտ նա
հաթը պու, լէ լը տէրէ հան պու, լը քօ քի
31 Մարթա գարշիյէ ուի չու: Համա Եէհու-
տիան քօ բէռա լը մալտա պուն ու լը տըլէ
ուի տը փըռսի պուն. կավա քօ տին Մարթա
զուվա ռապու ու չու՝ աուան ժի լը բէյ ուի
չուն, Թախմին տըքըրը պուն քօ լը Թըրպէ

32 տըշը՝ քօ լը ուէ պը կըրը։ Նուա Մէյրէմ
կավլա քօ համթ լը ա ճիյէ քօ Իսա պու, ու
տուփ տի, լը լընկա ուփ քէթ ու կօ. Եա՛
Ռապպ էղքը դու լը վըր պը պանա, պըէյ
33 մըն տէ նա մըրան ա։ Իսա կավլա քօ տի
տուփ քօ տը կըխա, ու բէռա պուն Եէհու-
տիան քօ տը կըխա պուն, Իսա ռդա տէրտըլ
քի լը տըլէ խօ տա սէր ու պընի պու, ու կօ։
34 Լ՛ը քօ՞ ա տանի ուփ. կօնը ժէռա. Եա՛ Ռապպ
35 օրը ու պը պինը։ Ու Իսա կըրիա։ (36) Եէ-
հուտիան տը կօթը պուն, մէզէքըն չը զաս տը
37 հուպանտը աուփ։ Ժը ուան հընըքան տըկօ-
թը պուն, ուխա քօ ջահվէ քօռան վէքըր,
նա՞ տըքէարը պու քի ուխա ժի նէ մըրը։
38 Իսա տիսա լը տըլէ խօտա պը տէրտըլ՝ լը թըր-
պէ դէ. ու լը ուէ մըղարա քի հէպու, ու լը
սէր ուփ գէվըր քի համթը պու տա դինըն։
39 Ու Իսա կօ. Պէվըրէ հան հէլինըն, ու խուշ-
դա մըրիյէ Մէյրէմ կօ ժէռա. Եա՛ Ռապպ
նուա պինօ պոփյ է, չըմա քօ ժը չար ռօյա-
40 նէ։ Կօ ժէռա Իսա. Մը ժը դառա նա՞ կօ
էղքը պավուր պըքի, իղզէթէ Խօտէ տէ պը
41 պինի։ Ու կավլա քօ գէվըր հէլ անին՝ Իսա
ջահվէդ խօ լը ժօր հէլանի ու կօ. Շըքըր
ժը դառա եա՛ Պապա՝ քօ դա մը կօտարի քըր։
42 Ու էզ տըզանըմ քօ դու տայիմա ժը մըռա
կօտարի տըքի, լաքին լըվըր սէքընանտօզ ժը
պօյ խալգէ տէժըմ, քօ պավուր պըքըն քօ

43 դա էզ չխանա: Կավլա քօ ուխա կօ, պը պը-
լընտ ավազ քի կազի քըր ու կօ. Յա՛ Լա-
44 զար լը տէր օրը: Մէյտա ժի ռապու լընք
հալթը կրէտան, ու տէսմէ պը լէֆանտընէ, ու
ռույա ուի պը տըրսմալ հալթը լէֆանտըն, ու
Իսա կօ ժը ուանռա. Աէ՛քըն աուի ու պէր-
տըն պըրա հառը:
45 Ժը Յէհուտիան-վըռան քօ ժը Մ՝էյրէմ-
ռա հալթը պոռն, կավլա քօ քըրըննէ Իսա
46 տըրն՝ ժէռա իման անին: Ու ժը ուան հը-
նըքան ժի չուն ժը Փարիսիանռա ու քըրնէ
Իսա ժը ուանռա թա քըրըն:
47 Պաշ իմաման ու Փարիսիան՝ լը եէք ծի
հալթըն ծըփանտըն՝ ու կօն. Էմ չը՞ պըքըն
չըմա քօ մէռուվէ հան վըռա քէրէմէթան տը-
48 քը: Էրքը էմ աուի վըռասան պէրտըն. հէմի
ժի տէ ժէռա իման պինըն, ու ռօման տէ պէն՝
ու հէմ ծիյէ մէ ու հէմ գավմէ մէ տէ հէլի-
49 նըն: Ժը ուան եէքէ պը Կայեափա նավ
քօ պաշ իմամէ ուէ սալէ պու, կօ ժը ուան-
50 ռա, հուն գալթ դըշդ քի նըզանըն: Ու գալթ
ժի տուշխամիշ նա պըն, էրքը ժը մէռա գանճ
է քօ մէռուվ քի տէլա գավմէ պըմրէ, ու
51 գավմ կըշք հէլաք նէ պը: Ու դըշդէ հան
աւ ժը խօ նա կօ, լէ պաշ իմամէ ուէ սալէ
պույընէ, փէյղէմպէրիթի քըր, էրքը Իսա
52 ժը պէյ միլէթէ տէ պըմրանա: Ու թէնէ
ժը պէյ աւ միլէթէ նա, լաքին քօ հալթը

պէլա պուն էվլատէ Խօտէ լը նէք ճի պը ճը-
վինը:
53 Հէնի ժը ուէ ռօժէ բէվա շավր քըրըն քօ
54 աուի պը գուժըն: Նուա Իսա լը նավ Եէ-
հուտիան հէնի աշիքէար նա տըկէռիա պու,
լաքին ժը ուէ լը նէզա չէօլէ ոլաթ քի չու,
լը պաժէր քի քօ նավա էքէ Եփրայիմ պու:
55 Ու փասէհէ Եէհուտիան նէզ պու, ու
փըռան ժը ուէ սէմթէ լը բէշ փասէհէ լը
Կուտսէ ռապուն. քօ աւ խօ փագըժ քըն:
56 Նուա Իսայէ արամիշ տըքըրըր պուն, ու ժը
հէվ ու տաւռա տըկօթը պուն կավա քօ
լը տաճարտա պուն, ժը ռուա չա՞վան տը խույա
աճապա լը պայրամտա լը վըր տէ՞ պէ. պաշ
իմաման ու Փարիսիան թէնպիհ քըրըր պուն
քօ էրքը նէքէ պը զանը լը քի ժան տէր
պունէ ուի՝ խապէր պըքը ժը պօ ուի, քօ
աուի պը կըրըն:

ՊԱՊ 12

1 Նուա Իսա շէշ ռօ լը բէշ պայրամէ լը
Պէյթանիայէ հաթ, լը քօ քի Ղազարոսէ
մըրի պու, քօ Իսա աուի ժը մըրիան ռաքըր:
2 Ու լը ուէ ժէռա զիյաֆէթ քի քըրըն, ու
Մարթա խըզմէթ տըքըր, ու Ղազար բէռա
լը սուֆրէտա ժը ռօնըշտօղան նէքէ պու:
3 Նուա Մէրյէմ լըտըր քի պը փըռ պուհա

խալիս ռունա նարտէնէ սանտ, լընկէ Իսա
ռուն քըր, ու պը փօռա խօ լընկէ ուի փա-
գըժ տըքըր, ու մալ պը պինա ռունէ գըժա
4 պու: Ժը շակըրտան եէքէ Ճուտայէ Իս-
խարի՝ քօ աուի տէ տէսլմ պըրտանը, կօ:
5 Չըմա՞ ռունէ հան պը սէ սատ տինարէ նէ
հաթը ֆռօթան քօ ժը ֆագիրանռա պը հա-
6 թը տայըն: Աւի կօ, նա քօ ժը պօյ ֆագի-
րան հաճէթէ ուի պու, լէ քօ տըզ պու, ու
սընտօգ աուի տը բէ պու, ու չը քօ տը հա-
թը պու աւէթըն լէ աուի տը քըշանտը պու:
7 Իսա կօ. Պէրտը աուի, աւ ժը պօյ ռօյա դա-
8 մըրանտընէ մըն վէշարթ: Չըմա քօ ֆագի-
րան հէր չաղ պը ռռա տըպըն, համա էզ
տայիմա պը ռռա նա պըմ:
9 Ալավա քօ ժը Եէհուտիան փըռուան հասի-
ան քօ աւ լը ուէ է, հաթըն, նա թէնէ ժը
պօյ Իսա, լէ քօ Լազարէ ժի պը պինըն, ա-
10 ուի քօ ժը մըրիան րաքըր: Պաշ իմաման
շավր քըրըն քօ Լազար ժի պը գուժըն:
11 Չըմա քօ ժը Եէհուտիան փըռուան ժը պօյ
աուի տըչօ պուն ու ժը Իսառա իման տը ա-
նի պուն:
12 Լը աւ ռօյա տընէ՝ փըռ խալգ քօ լը պայ-
րամէ հաթը պուն, կավա քօ պըհիստըն էր-
13 քը Իսա լը Գուտուսէ դէ: Կուլիյէ տար ա
խուրմէ սանտըն, ու չուն լը գարշիյէ ուի,
տը գիրա պուն ու տը կօթը պուն, Օսաննա՝

պը նավէ Խուտէ հաթօղ, փատիշահէ Իսրա–
14 յիլէ միւպարէք պըպը: Ու Իսա քէր քի
տի տ. լը ուլի ռօնըշտ, չավան քօ հաթիյէ
15 նըվիսանտըն: Մէ թըրսէ՛յ գիզէ Սահեու–
նէ վահա փատիշահէ դա լը սէր ճահշէ քէ–
16 րէ տուար պու դէ: Ու շակըրտէդ ուի ա–
վըլ ուիա ֆէհմ նա քըրըն. համա կավա
քօ Իսա պը իզզէթ պու, ուէ չաղէ պիրա խօ
անին. էրքը աւ պու, քօ հաթի պու նըվի–
սանտըն ժը պօ ուի. ու ուան դըշդէ հանան
17 քըրըն ժէռա: Նուա բէռա պուն խալգ շէ–
հատէթ տը քըրը պուն քօ Լազարէ թէնէ ժը
թըրպէ կազի քըր, ու ժը մըրիան ռաքըր ա–
18 ուի: Ու ժը պօյ աւի խալգ աուի գարշը–
լէմիշ քըր. չըմա քօ պըհիստը պուն էրքը աւ
19 քէրէմէթէ հան քըրը պու: Նուա Ֆարիսի–
ան ժը հէվ ու տուռա տը կօթը պուն, մէզէ
տըքըն քօ նըքէարըն ֆայտէ քի քըրընէ,
վահա տընէ կըշք լը բէյ ուի չուն:
20 Ու լը ուէ չէնտ Յունանիան ժի հէպուն,
պը ուանռա քօ լը պայրամռա ժը սէճտէ քը–
21 րընռա ռապօ պուն: Աուան ան հաթըն ժը
Ֆիլիպպօսռա, քօ աուի ժը Պէյթսայիտէ Գ՛է–
լիլէ պու, լավա տըքըրը պուն ժէռա ու տը
կօթը պուն. Նո՛ էֆէնտի, Իսա էմ տըխու–
22 ազըն տիթըն է: Ֆիլիպպօս ժի հաթ ժը Անտ–
րիառա կօ. Անտրիա ու Ֆիլիպպօս թէվ ժը
23 Իսառա կօն: Իսա ժի ճէվապ տա ժը ուան–

ռա ու կօ. Ձաթ սաաթէ քօ Պուռէ մեռում
24 պը իզզէթ պըպը: Պըռա պըռա տըպէմ ժը
ռռա. Երքը հապէ կէնըմէ լը նավ խօլէյէ
Ֆէյը ավէթան նա մըըը. համա երքը պը մը-
25 րէ, փըռ մէյվէ դինը: Ու քօ ճանէ խօ տը
հուպինը, աուփ տէ վռւնտա պըքը. ու աւ
քօ ճանէ խօ էքըրահ տըքը լը նավ տընէյէ
հան, ժը պցյ եպէտի հայաթէ տը վէշէրինէ
26 աուփ: Երքը եէքէ ժը մըռա խըզմէթ տը-
քը պըրա լը բէյ մը պէ. ու էզ լը քօ մը խըզ-
մէթքեարէ մը ժի տէ լը ուէ պըպը. Երքը
եէքէ ժը մըռա խըզմէթ տըքա, Պապա աուփ
27 տէ պը իզզէթ պըքա: Համա նուա ճանէ
մըն սէրհէվ րագալըպիյէ ու չը՞ պէժըմ, եր-
քը եմ՝ Պապա մը խէլաս պըքը ժը սաաթէ
հան. համա էզ ժը պցյ ուխա հաթըմ ժը
28 սաաթէ հանռա: Եա՛ Պապա նավէ խօ պը
իզզէթ պըքը, նուա ժը ազխումանան տէնկ քի
հաթ, մը պը իզզէթ քըր ժի, ու տխսա տէ
29 պը իզզէթ պըքըմ: Ու խալգէ քօ սէքընի
պուռն ու տը պըրհիստը պուռն, տը կօթը պուռն՝
կխուռխըլթի տը պը. ու հընըքան ժի տը կօթը
30 պուռն երքը մէլայիք բէռա խապէր տա: Իսա
ճէվապ տա ու կօ. Տէնկէ հան ժը պցյ մը
31 նէ հաթ, լէ ժը պցյ ռ: Նուա հէօքմէ տը-
նէյէ հան տըպա. նուա ռէյվէ տընէյէ հան
32 տէ պէ տէրվէ ավէթըն: Եժի կավլա քօ ժը
պըռտէ պըլընս պըպըմ, հէմիան ժի տէ ժը

33 խօռա պըքչինըմ։ Ու ուխա պը չը մըրընէ
34 տէ պըմրէ պը պէյան քըրընէ կօ։ Խաւլգ
ժէռա ծէվապ տա. Եմ ժը Թեւէվրաթէ պը-
չխտըն քօ Մէսիհ ժը էպէտան տէ պը մինը,
ու դու չափա՞ն տէժի քօ՛ ժը Պառռէ մէռուվ-
ռա պըլընա պուն լազըմ է. քիմէ աւ Պառ-
35 ռէ մէռուվ։ Իսա կօ ժը ռւանռա. Հէժփ
հըրնըք ոգթ ռօհնի պը տռա է. Հարըն Հուն
չը գապ քօ ռօհնի պը ռռա է. չըմն քօ լը
դարիտա չունտօղ նը զանը լը քօ տը չօ։
36 Ձը գաա քօ ռօհնի պը ռռա է խման պինըն
ժը աւ ռօհնիռա, քօ գռւռէ ռօհնի պըպըն,
ու Իսա դըշդէ հանան խապէր տա, ու չու խօ
37 վէշարթ ժը ուան։ Ու Փարագա աւ գաստ
քէրէմաթան քըրը պու լը պէր ուան. Համա
38 ուան խման նա տը անի պուն ժէուա։ Պիօ
քէլամէ Իշայա փէյղէմպէրէ Թէմամ պըպը,
քօ կօ. Նա՛ Բապպ ժը խապէրէ մէռա քի
պավուր քըր, ու պիլէկէ Խօտէ ժը քէռա ա-
39 շիքեար պու։ Ծը պց ուխա նէ տըքեարը
պուն խման անըննէ, չին տխսա Իշայա կօ։
40 Զահվէ ուան գոր քըր ու գալպէ ուան գա-
լըն քըր քօ պը ջահվան նէպինըն ու պը գալ-
պէ ֆէհմ նէքըն, ու վէկէռըն, ու էզ ժը
41 ուանռա չիֆա պըտըմ։ Խապէրէ հան կօ
Իշայա, կավա քօ իզզէթէ ուի տի, ու խա-
42 պէր տա լը սէր ուի։ Լաքին պը ահվա պու-
նէ, ժը համիպյան տխսա փըռան ժէռա ի-

ման անինն. Համա ժը պօյ Փարիսիան պէյան
43 նէ տըքըրըն քը՞ ժը տէրէ տէր նէյըն ։ Ձը-
մա քօ իզզէթէ մէռուվան ժը իզզէթէ Խօտէ
բէթըր հապանտըն ։
44 Համա խաս տը գիրա ու տը կօթ. Ու քօ
ժը մըռա իման գինը, ժը մըռա իման նայնը,
45 լէ ժը աուխռա քօ մը չիանտ ։ Ու աւ քօ մը
46 տըպինը. տըպինը աուխ քօ մը չիանտ ։ Իշգ
ժը տընէջաա ռօհնի հաթըմ, քօ հէր քի քօ
պը մըռա իման պինը, լը նավ գարխտա նա
47 մինը ։ Ու էրքը եէքէ խապէրէ մը տը պըհէ
ու տը բէ, էվ աուխ հէօքմ նա քըմ. չըմա
քօ էվ նա հաթըմ քօ տընէ հէօքմ պըքըմ,
48 լէ քօ տընէ խէլաս պըքըմ ։ Ու քօ մը հա-
սապ նաքը ու քէլամէ մըն գապուլ նաքը,
հէյէ եէքէ քօ աուխ հէօքմ տըքը. աւ խա-
պէր քօ մը խապէր տա. աւ խապէր լը ռօյա
49 ախըրէ աուխ հէօքմ տըքը ։ Զըմա քօ մը
ժը խօ խապէր նէ տա, լէ Պապա քօ մը չի-
անտ, աւ ժը մըռա թէնպիհ քըր չըքօ տէ
50 պէժըմ ու չըքօ տէ խապէր պըտըմ ։ Ու տը
զանըմ քօ թէնպիհէ ուխ էպէտի հայաթ է,
նուա չըքօ էվ խապէր տըտըմ, չավան քօ
Պապա ժը մըռա կօ, վուսան խապէր տը-
տըմ ։

ՊԱՊ 13

1 Ու ժը փասէհ պայրամէ ավըլ, Իսա զա-
նի քօ սաաթէ ուր կիլայէ, քօ ժը տընէ հան
ռապը լը պա Պապա. ախըրեան քօ լը նավ
տընէտա պուն, հաղանտ, հաթա բաշէ ժի
հապանտը ուան:
2 Ու կավլա քօ շիմ' տը պանդա' Շէյթան ժի
լը տըլըէ Յ'ուտայէ Շըմհունէ Իսխարիոտանի
3 պու. քօ աուր թէսլիմ պըքըը: Իսա ֆէհմ
քըլը քօ Պապա հէր դըշդը լը տէնթէ ուրի տա,
ու քօ ժը Խօտէ ռապրու ու լը պա Խօտէ տը
4 չօ: Զը շիմլէ ռապրու, ու ծըլըէ խօ տէր անի
ու փէշթըմալ քի կըրըթ հաթը լէֆանտըրնէ:
5 Ու բաշէ ալ սանտ լը լէկանէ դըժա քըր, ու
տէսթ քըր լընկա շակըրտէդ խօ շուշտըրնէ, ու
պը ալ հաթը լէֆանտըրն փէշթըմալէ խօ փա-
6 դըժ տըքըը: Կյուա Շըմհուն փէթրոսա
հաթ. ուր ժի կօ ժէռա. Եյա՛ Րապպ դո՛ւ տէ
7 լընկա մը պը շույ: Իսա ճէվապ տա ժէռա
ու կօ. Եշդ չը քօ տըքըմ դու նուա նըզա-
8 նի, լէ բաշէ տէ ֆէհմ պըքիր. Փէթրոս կօ
ժէռա. Լընկա մը գաթ դու տէ նա շույ, Ի-
սա ճէվապ տա ժէռա. Եթքը էզ դա նա շուամ,
9 հիսսէ դա պը մըռա թուննա: Շըմհուն
փէթրոս ժէռա կօ. Եյա՛ Րապպ նա կէօվ-
10 տայէ մըն լէ տէսթ ու սէրէ մը ժի: Իսա
կօ ժէռա. Զը նէքէ հաթը շուշտըրնա ժը

ղընկա պաշգա ժը շուշտընուա մուհթաճ նընը,
ֆըլա նէք ճար փաք է, հան ժի փաք ըն, լա-
11 քին հուն հէմիան նա ։ Զըմա քօ տը զանը
պու առւի՝ քօ տէ առւի տէսթ պըտանա, ժը
աւ սէմէտէ կօ․ էրքը նա հուն հէմի փագըժ
12 ըն ։ Ու կավա քօ ըընկէ ուան շուշտ, ճըլէ
խօ կըրթ ու կը սուֆրէ ռօնըշտ, ու կօ ժը
ռւանուա, Հուն տը զա՞նըն մը չը քըր ժը ո-
13 ռա ։ Հան էզ խօճա ու Բապպ կազէ տը-
քըն ու զանճ տըքըն, չըմա քօ էզ վուսան
14 ըմ ։ Նէ էրքը էզ խօճա ու Բապպ մը ըըն-
կա ո շուշտ․ լազըմ է քօ հուն ժի ըընկա հէ-
15 վուտու պը ջուն ։ Զըմա քս մը ժը ռռա էօր-
նէկ քի տա․ քօ չավան քօ մը ժը ռռա քըր
16 հուն ժի ոգա քըրընէ մը պըքըն ։ Պըռա պը-
ռա տըպէմ ժը ռռա․ գուլ ժը ալայէ խօ մէ-
զըն նընը, նա ժի հաթը շիանտօղ ժը խօ շի-
17 անտօղ մէզընը ։ Զիւնքի ուանան հուն վա-
նըն, խօզի ժը ռռա՝ էրքը ուանան պըքըն ։
18 Մը ռ․ ժը հէմիանուա նա պէմ․ չըմա քօ էզ
նաս տըքըմ ուան քօ մը պըժարթ, լաքին
հաթա քօ նըվխս թէքմիլ պըպը, աւ քօ պը
մըռա ձան տը խուարը պու, ժը մըռա հիլէ
19 քըր ։ Մը նուա ժը ռռա տը պէմ չը գաս
քօ նա պոյէ, քօ քինկա քօ պըպը՝ իման
20 պինըն քօ էզ աւ ըմ ։ Պըռա պըռա տը պէմ
ժը ռռա․ Նռի քս գապուլ տըքը առւի քօ
էզ ար չէյինիմ մը գապուլ տըքը, ու քի քօ

մը գապուլ ըլըքը, մը չիմնտօղէ գապուլ ըլըքը։
21 Իսա կավա քօ ուխա կօ, լը Ռուհէ խօտաա
հարըտի չէհատէթ քըր ու կօ. Պըրաա պըրաա
ըր պէժ ժը ռուա, ժը ո եէքէ տէ մը տէսլըմ
22 պըր ըր։ Ոուա շակըրտան ժը պաց քի ըէժը
աճապ պը թաճիւպ քըրընէ լը հէվու տաւ մէ-
23 զէ ըր քըրը պուն։ Ու ժը շակըրտան եէքէ
հէպու քօ լը պա Իսա ռօնըշտի, տուփ քօ Ի-
24 սա ըր հապանըր եէքէ։ Ոուա Շըմհուն
փէթրոս ժէռա իշարէթ ըր քըր ժը պաց փըռս
քըրընէ էրքը քի տէ պըրպա աւ, ժը պաց էքէ
25 քօ խապէր ըրտա։ Ուի ժի լը սէր սէնկէ
Իսայէ քէթ՝ ու կօ ժէռա. Եա՛ Րապպ քիյէ
26 աւ։ Իսա ճէվապ տաա ու կօ. Ու է ժը քէ-
ռա քօ՝ էզէ նան շըլ ըրքըմ ու ըրըմ. ու
27 շըլ քըր նան տաա ժը Իսխարի Ճ'ուտառա։ Ու
ժը պաշէ նանէ Շէյթան լը հընտուռա ուի
քէթ. ու Իսա կօ ժէռա. Ոուա չը քօ տէ պը-
28 քի զուվա պըքը։ Լաքին դըըշդէ հան ժը
սուփրէտա ռօնըշտօղան եէքէ փէհմ նա քըր,
29 էրքը ժը պաց չը՞ կօ ժէռա։ Հըմա քօ հընը-
քան թախմին քըրըն քօ՝ Ճ'ուտաա ժը պաց քէ-
սէտար պունէ՝ Իսա ժէռա կօ. լը պայրամըա
չը քօ ժը մէռա լազըմ է պը փըռ, եախօտ
30 ժը Ֆագիրանռա դըըշդ քի պըըր։ Րուփ ժի
համա քօ նանէ սանտ՝ զուվա լը տէր ռապու,
ու շէվ պու։
31 Ու կավա քօ ռապու լը տէր Իսա կօ. Ոուա

Գուռէ մեռուվ պը իզզէթ պու, ու Ալլահ
32 ժի պը աուի պը իզզէթ պու ։ Էրքը Ալլահ
պը աուի պը իզզէթ պու Ալլահ ժի լը խօտա
աուի տէ պը իզզէթ պըքա ու զուվա տէ պը
33 իզզէթ պըքա աուի ։ Է՛յ զառուգան, հընըք
ոգթ ժի էզ պը ռուամը. հուն մը տէ արամիշ
պըքըն, ու չավան քօ մը ժը Յէհուտիանռա
կօ, էրքը լը քօ քի էզ տըչում հուն նըքեա-
34 րըն պէն, նուա ժի ժը ռուա տը պէժ ։ Մը
ռուա թէնպիհ քի նօ տը տըմ՝ քօ հէվու տու
պը հապինըն, չավան քօ մը ա՛ հուպանտ, հաթա
35 քօ հուն ժի հէվուտու պը հապինըն ։ Պը
աուի հէմիան տէ պը զանըն, էրքը հուն շա-
կըրտա մընըն, էրքը հէվու տու պը հապինըն ։
36 Շըմհուն Փէթրոս կօ ժէռա. Է՛յ Ռապպ՝
լը քօ՞ տը չի. Իսա ճէվապ տա. Լը քօ քի
էզ տըչում, դու նուա նըքեարը պէ հավա
37 բաշէ տէ պէյ լը բէյ մը ։ Փէթրոս կօ ժէ-
ռա. Է՛յ Ռապպ չըմա՞ տէ նըքեարըմ նուա
լը բէյ դա պէժ. էզ ժը անռուա տա ճանէ խօ
38 ժի լը ուղուրա դա տաթինըմ ։ Ճէվապ տա
Իսա. Ճանէ՞ խօ լը ուղուրա մը տէ տէյնի,
պըռա պըռա տը պէժ ժը դառա, լը պէր տէքը
պանտանէ, սէ ճարան դոյէ տէ մը ինքեար
պըքի ։

ՍԷՐ 14

1 Տըլէ ո պրա սէր ու պըն Նապը ժը Իսօտէ-
ռա իման պինըն, ու ժը մըռա իման պինըն ։
2 Նը մալա Պավէ մըն փըռ գօնախան հէնըն
էրքը նա մը ժը ոռա տը կօթ, էրքը տըչում
3 ու ժը ոռա ծի հազըր տըքըմ ։ Ու էրքը պը-
չում ու ժը ոռա ծի հազըր պըքըմ, տիսա
դէմ ու ո ըը պա խօ տըսթինըմ, քօ էզ ըը
4 քօ մը՝ հուն ժի ըը ուէ պը պըն ։ Ու ըը քօ
քի տըչում, հուն զանըն, ու ռէ ժի զանըն ։
5 Թուսմա ժէռա կօ . Նըա Բապպ էմ Նըզա-
նըն ըը քօ տըչի . ու չավա՞ն տըքեարըն ռէ
6 պը զանըն ։ Իսա կօ ժէռա . Նըզ ըմ ռէ ու
ռաստի ու հայաթ , ժը Պապառա քէա քինը-
7 քեարը պէ . իըա պը տէսթէ մըն ։ Էրքը
հուն մը պըզանըպանա, պավէ մը ժի տըզա-
նը պանա, ժը ուի բէվա առւի զանըն ու օ
առւի տին ։
8 Ձիկիպօսկօ ժէռա. Նըա Բապպ Պապա ժըմէռա
9 Նշան պըտը, ու պէս է ժըմէռա։ Կօ ժէռա Իսա.
Ու գասոզթ պը ոռա մը, ու դա էզ նաս նա քըր
էա՜ Ձիկիպօս, ու քօ էզ տի Պապա ժի տիյէ, ու
դու չավանտէժի էրքը Պապա ժը մըռա նշան պը-
10 տը ։ Դու պավուր նա՞ քի, էրքը էզ ըը Պա-
պա տա մը ու Պապա ըը մըտա է, ու խապէր
քօ էզ ժը ոռա խապէր տը տըմ, էզ ժը խօ
նա պէժըմ, իըա Պապա քօ ըը մըտա սաքին

11 պոչէ, առուր որ շրղուլը աւ շրղուլան ։ Վիր
մրռա խման դինը՞ն, էրքը էզ լը Պապատա
12 մը ու Պապա լը մը տա է ։ Էրքը նա ժը պօյ
աւ ամէլան ժը մրռա խման պինըն. պըռա պը-
ռա որ պէմ ժը ռռա, էրքը աւ քօ ժը մը-
ռա խման դինը, աւ ամէլան քօ էզ որ շր-
ղուլըմ, ուր ժի տէ պը շրղուլը, աւ ժը ուան
հէնի զէտէ տէ պըքը, չըմա քօ էզ ժը Պա-
13 պառա որ չում ։ Աւ պը նավէ մըն՝ չը քօ
տխլէկ պըքըն, տէ պըքըմ առուր, քօ Պապա
14 պը Խուռ պը խըզէթ պըպը ։ Չը քօ պը նա-
վէ մըն տխլէկ պըքըն, առուր տէ պըքըմ ։
15 Էրքը հուն մը որ հապինըն Թէնպիհէ մը պը
16 քէն ։ Աւ էժի ժը Պապառա տէ լավա պը-
քըմ, ու պաշցա Թէսէլի տայօղ քի տէ պը-
որ ժը ռռա, քօ էպէտան աւ պը ռռա պը մի-
17 նը ։ Ռուհէ ռաստիյէ, քօ տընէյ հան նը-
քետրը աւ գապուլ քըրըն. չըմա քօ նա պի-
նը առուր, ու նաս նա քը առուր. լաքին հուն
նաս տըքըն առուր, չըմա քօ պը ռռա որ մի-
18 նը, ու պը ռռա տէ պըպը ։ Ա սէվինա հէ-
19 լըմ, դէմ ժը ռռա ։ Վը բաշէ հընըքի զէ-
ման, հէնի տընէ մը նա պինը. համա հուն
տէ պը պինըն մը. չըմա քօ էզ սաղ ըմ, ու
20 հուն տէ սաղ պըպըն ։ Աւ ուէ ռօյէ հուն
տէ պըզանըն, քօ էզ լը Պապա տա մը, ու
21 հուն լը մը տա, ու էզ լը ոտա ։ Թէնպիհէ
մը կըրթօղ ու բէ քըրօղ, աւ է էզ հապան-

տօղ, ու աւ քօ էզ տը հապինը, ժը Պա-
վէ մըն տէ պէ հապանտըն, ու էղէ տէ ուժ
պը հապինըմ, ու էզ խօ ժէռա տէ պէյան
պըքըմ:
22 Յուտա (նա Իսխարի) կօ ժէռա. Եա՛
Ռապպ չա՞վան պու քի գու խօ տէ ժը մէռա
23 պէյան պըքի ու նա ժը տընէռա: Իսա ճէ-
վապ տաա ու կօ ժէռա. էրքը եէքէ մը տը
հապինը քէլամէ մըն տը բէ. ու Պավէ մըն
տուժ տը հապինը. ու էմ ժէռա դէն, ու ըը
24 պա ուժ գօնախ տըքըն: Ու ա՛ւ քօ մը նա
հապինը, քէլամէ մըն նա բէ, ու քէլամէ մըն
քօ տը պըհէն, ամըն նընը, լէ է Պապա քօ
25 էզ շխանտ: Պըրշդէ հանան մը ժը ռռա խա-
պէր տա՛ չը գաս քօ էզ լը պա ռտա մը:
26 Լաքին Թէսէլլի տայօղ Ռուհ էլ գուտս, քօ
Պապա պը նավէ մըն տէ պը շէյնը, հէմիան
աւ տէ ժը ռռա հին պըքըը, ու մը չը քօ ժը
27 ռռա կօ տէ պիրա օ պինը: Խը ռռա սէլա-
մէթ տը հէլըմ, սէլամէթէ խօ տը տըմ ժը ռ-
ռա. էզ ոգա տայինէ տընէ ժը ռռանա տըմ.
տըլէ օ պրա սէր ու պըն նաւպը ու մէ՛ թըռ-
28 սըն: Հուն պըհիստըն քօ մը ժը ռռա կօ.
Տը չում ու ժը ռռա դէմ. էրքը հուն էզ
պը հուպինանտանա, վուսանը տէ շապ պը
պանա, էրքը էզ ժը Պավէ խօռա տը չում.
29 չըմն քօ Պավէ մըն ժը մըն մէզըն է: Ու ժը
նուատա քօ հէժա նա պօշէ մը ժը ռռա կօ,

30 կավա քօ պըպը՝ պավուր պըքըն։ Հէնի պը
ռուա տէ փըռ խապէր նատըմ. չըմա քօ մէպը-
նէ տընէյ հան գէ, համա լը պա մըն դըշդ
31 քէ ուփ թուննա։ Լաքին տընէ պը զանը քօ
էզ Պապա տը հապինըմ, ու չավան քօ Պա-
պա ժը մըռա թէնպիհ քըր, վուսան տըքըմ,
հէնի ռամպըն ժըվըր էմ հառըն։

ՍԷՐ 15

1 Մէվէ ռաստ էզ ըմ, ու պավէ մըն պաղ-
2 վան է։ Հէր կուլը քօ լը սէր մընը ու նէ-
մըշ նայնը. տը պըռը աուփ, ու աւ հէմի քօ
նէմըշ դինը փագըժ տըքըր աուփ, քօ հէնի փըռ
3 մէյվէտար պըպը։ Հուն ժը անուա տա փա-
գըժըն պը աւ քէլամէ՝ քօ մը ժը ռուա խա-
4 պէր տա։ Լը նավ մըտա պը սէքընըն, ու
էզ լը նավ ոտա. չավան քօ կուլը աւ ժը խօ
նըքեարը մէյվէ պինը, էրքը լը սէր մէվ հա-
թը ատըըլանտըն նա պը վուսան ժի հուն. էր-
քը լը սէր մը հաթը ատըըլանտըն նէ պըն։
5 Էզ մէվ ըմ ու հուն կուլը. աւ քօ լը սէր
մը հաթիյէ ատըըլանտըն ու էզ լը սէր ուփ,
աուփ փըռ մէյվէ դինը, չըմա քօ պէ մըն հուն
6 նըքեարըն դըշդ քի քըրընէ։ Էրքը նէքէ
լը սէր մը նա հաթիյէ ատըըլանտըն, աուփ ո-
գա կուլը լը տէր քէթ ու հըշք պըռ. ու տը
հըվիննըն աուփ, ու լը ակըրէ ապվէժըն՝ ու տը

7 շավուդը: Ու երբը հուն լը Նավ մը պը մի-
նըն ու քելամէ մը ժի լը Նավ ոռա պըմինըն,
չը քօ ար խուաղըն ախլէկ պըքըն, ու տէ պը-
8 պը ժը ոռա: Պը աուխա Պավէ մըն պը իգ-
գէթ պու, քօ հուն փըռս մէյվէ պինըն, ու
շակըռտէ մը պըպըն:
9 Զավան քօ Պապա մը հապանտ, մը ժը ո
հապանտ, լը մուհապէթէ մըտա ատըլանտի պը
10 սէքընըն: Երբը Թէնպիհէ մը հուն պը բէն՝
լը Նավ մուհապէթէ մը տէ պը սէքընըն, չա-
վան քօ մը Թէնպիհէ Պապա կըռթ, ու լը
11 Նավ մուհապէթէ ուի սէքընիմ: Պըշդէ
հանան մը պը ոռա խապէր տա. քօ շագըր-
դէ մը լը Նավ ո պըմինը, ու շագըրդէ ոթէք-
12 միլ պըպը: Թէնպիհէ մը ուխա է քօ հէվ
ու տու պը հապինըն, չավան քօ մը ո հա-
13 պանտ: Ժը ուխա բէթըր մուհապէթէ եէ-
քէ Թունինա. քօ ճանէ խօ լը ուղուրա տօս-
տէդ խօ տէյնը: Հուն տօստա մընըն, երբը
14 պըքըն՝ չը քօ էզ ժը ոռա Թէնպիհ ըրքըմ:
15 Հէնի ժը ոռա գուլ Նա պէմ, չըմա քօ գուլ
նը զանը չը քըրընէ աղայ խօ. համա մը ժը
ոռա տօստ կօ, չըմա քօ ժը Պապա չը դըհդ
քօ մը պըհիստ, մը ժը ոռա խապէր տա:
16 Հուն էզ Նա պըժարաըն, լէ մը ո պըժարա,
ու մը ո Թայէն քըր, քօ հուն հառըն ու մէյ-
վէ պինըն, ու մէյվէյէգ ո պըմինը, ու պը
Նավէ մըն չըքօ ժը Պավէ մըն պը խուաղըն՝

17 ժը ռուա պըտը ։ Ուիա Թէնտրինհ տըքըմ քօ
հէվլ ու տու պը հապինըն ։
18 Նըքը տընէ ժը ռ իքըրահ տըքա․ պը զա-
19 նըն քօ ավուլ ժը մը իքըրահ քըր ։ Նըքը
հուն ժը տընէյ հան պը պանա, տընէ ախօ-
յիյան տըհապինը, լաքին հուն ժը տընէ նը-
նըն, չէ մը ռ ժը տընէ պըժարթ․ ժը պօյ աւ-
20 տընէ ժը ռ իքըրահ տըքը ։ Պիրա խօ պինըն
խապէրէ հան քօ մը ժը ռուա կօ, Նըքը գուլ
ժը աղայ խօ մէզըն նընը, էրքը էզ գավա-
րանտըն, ռ ժի տէ պը գավարինըն, էրքը խա-
21 պէրէ մը կըրթըն ա ռ ժի տէ պը կըրըն ։ Լա-
քին աւ հէմի դըշդան տէ ժը ռուա պըքըն ժը
պօյ նավէ մըն, չըմա քօ նաս նա քըրըն ա-
22 ուի քօ մը չիանտ ։ Նըքը էզ նա հաթըպա-
նա ու․ ժը ուանաա նա կօթը պանա, կիւնէյէ
ուան տէ նա պանա, լաքին հէնի նուա ժը պօյ
կիւնէյէդ ուան մը հանա քի ռ թուննա ։
23 Ու քօ ժը մըն իքըրահ տըքը, ժը Պավէ մը
24 ժի իքըրահ տըքը ։ Նըքը աւ շըղուլան մը
նավ ուանտա նէքըրանա, տուան քօ ղայրի
եէքէ նա քըրիյէ, կիւնէյ ուան տէ թուննա
պանա, համա նուա հէմ տին, ու իքըրահ քը-
րըն կէրէք ժը մըն՝ կէրէք ժը Պավէ մըն ։
25 Լաքին ուիա պու քի թէմամ պըպը աւ քէ-
լամ՝ քօ լը նավ Աւէվըաթէ ուան հաթիյէ
նըվխանտըն, էրքը պիլա ռէպէպ ժը մըն իք-
26 րահ քըրըն ։ Լաքին կավա քօ թէսէլլի տա-

յօղ պէ՝ քօ էզ ժը Պապա տէ ժը ոււա պը
չէյնիմ աւ Րուհէ ռաստիյէ՝ քօ ժը Պապա
խուրուճ տըքը, աւ տէ ժը պջյ մը չէհատէթ
27 պըքա։ Աւ հուն ժի չէհատէթ տըքըն, չու-
մա քօ ժը իպթիտայէ հուն պը մըռա նը։

ՄԼՐ 16

1 Գէըշղէ հանան մը ժը ոււա կօ, քի խուար
2 նապըն։ Վէը տէրա խօ ո տէ լը տէրխըն,
լաքին ոգթ տէ պէ, քօ հէր քի քօ ո պը
գուժը, վուսան տէ հաստպ պըքը քօ ժը Խօ-
3 տէռա խըգմէթ տըքը։ Աւ գըշղէ հան տէ
ժը ոււա պըքըն. ժը պջյ աւ քօ նա Պապա
4 նաս քըրըն ու նա ժի մը։ Լաքին գըշգա
հան մը ժը ուանռա կօ, քօ կավա սաաթ պէ՝
հուն պխրա խօ պինըն էրքը մը ժը ոււա կօ,
աջօղէ հան ավուլ մը ոււա նա կօ, չըմա քօ
էզ պը ոււա պոււմ։
5 Լաքին նոււա էզ տը չոււմ լը պա մը չիան-
տօղէ, աւ ժը ո ևէքէ ժի փըռս նա քը էրքը
6 լը քօ տը,չի։ Լաքին ժը պջյ աւ գըշգան
քօ մը ժը ոււա կօ, տըլէ ո պը գասավէթէ
7 գըժա պու։ Համա էզ պըռա տըպէմ ժը
ոււա, ժը ոււա գանճ է քօ էզ հառըմ, չըմպ
քօ էրքը էզ նէ չոււմ, թէսէլլի տպյօղ ժը
ոււա նպյը. համա էրքը պը չոււմ, աուի ժը
8 ոււա տը չէյինըմ։ Աւ աուխ կավլա քօ պէ,

տընէ տէ թաղել պըքըր ժը պըց կիւնէյան ,
9 ու սատագաթէ ու չէրիաթէ ։ Վը պըց կիւ-
10 նէյան՝ չիւնքի ժը մըռա իման նայնըն ։ Վը
պըց սատագաթէ , չիւնքի էզ ժը Պապառա
11 տը չուռ , ու հէնի մը նա պինըն ։ Վը պըց
չէրիաթէ , չիւնքի չէրիաթէ մէզընէ ուէ սը-
12 նէյէ հաթիյէ պըռանտըն ։ Ճէժա ժը ռռա
փըռ դըշդէ մըն հէյէ կօթընռա , լաքին անռա
13 հուն նըքեարըն թահմուլ քըրընէ ։ Ճամա
կավա քօ Յուհէ ռաստիյէ պէ ժը ռռա լը
հէմի ռաստիյէ գալավուզիթի տըքըր , չըմա քօ
աւ ժը խօ դըշդ քի տէ խապէր նա տը , լէ
չը քօ պը պըհիսէ՝ աուի տէ խապէր տը , ու
ժը ռռա աւ դըշդ քօ տէ պըպըն՝ տէ թարիֆ
14 պըքըր ։ Յուի էզ տէ պը իզզէթ պըքըր , չը-
մա քօ ժը ամընան տէ պըսթինը , ու ժը ռռա
15 թարիֆ պըքըր ։ Վը Պապառա հէր չը քօ
հէյէ , է մընը․ ժը պըց աւ մը ժը ռռա կօ՝
էրքըր ժը ամընան տէ պըսթինը՝ ու ժը ռռա
16 թարիֆ պըքըր ։ Ճընըքի՝ ոգթ հէնի տէ մը
նա պինըն , ու տիսա հընըքի ոգթ տէ մը պը
պինըն․ չըմա քօ էզ ժը Պապառա տը չուռ ։
17 Նուա ժը շակըրտան հընըքան ժը հէվու-
տուռա տը կօթը պուն․ չէ՞յէ ուխա քօ ժը մէ-
ռա տէժը , էրքըր հընըքի , հէնի մը տէ նա
պինըն , ու տիսա հընըքի՝ տէ մը պը պինըն ,
18 ու էրքըր էզ ժը Պապառա տը չուռ ։ Ու տը
կօթը պուն․ չը՞ տէ պըպը աւ հընըք ժի …

19 Նըրգանըն չը՞ ատէժը։ Խաա ֆէհմ քըր քօ որ-
խուազըն ժէ փըրա քըրըընէ, ու կօ ժը ուան-
ուա, ժը պըյ տուփ լը նավ խօ փըրա որքըն,
քօ մը կօ կավ քի ժի հէնի ատէ մը նէ պինըն,
20 ու տիսա կավ քի ժի ատէ մը պը պինըն։ Պը-
ուա պըրա որ պէմ ժը ոուա, քօ հուն ատէ պը
կըրին, ու շին պըքըն համա որնէ ատէ շազ պը,
հուն ատէ գասավկէթ պըքըն․ լաքին գասավկէ-
21 թէ ա ատէ լը շագիթիյէ պէ կօհուանաըն։ Ձըն
քի կավա քօ որզը՝ գասավկէթ որքըշինը չըմա
քօ սաաթէ ուփ կիյայէ, լաքին կավա քօ ո-
ըէա պըզը՝ ժը շագիթիյէ հէնի ըրկըէթէ խօ
պիրա խօ նայնը, քօ լը որնէաա մէաուվ քի
22 զա։ Ճուն ժի նուա գասավկըթէ ա հէյէ,
համա էզ տիսա ատէ ո պը պինըմ, ու որըէ
ա ատէ շազ պըն ու շագիթիյէ ա ընէքէ ատէ ժը
23 ա ատէր նայնը։ Ու ուէ ոցյէ հուն ատէ ժը-
մըն գըշգ քի փըրա նէքըն, պըրա պըրա որ
պէմ ժը ոուա՝ քօ պը նավէ մըն չը քօ տիլէկ
պըքըն ժը պավէ մըն ատէ պըրոր ժը ոուա։
24 Ճաթա նուա պը նավէ մըն գաթ գըշգ քի
ա տիլէկ նէ քըրըն․ տիլէկ պըքըն ու ատէ պըր-
25 թինըն, քօ շագիթիյէ ա թէմամ պըպը։ Դըշ-
գէ հանա մը ժը ոուա պը թէմխիլա կօ, լաքին
սաաթ ատէ պէ, քօ ուէ չաղէ հէնի պը ոուա
պը թէմխիլա ատէ խապէր նէ որմ․ լէ պը ա-
շիքեար ժը պըյ Պապա ատէ ժը ոուա թարիֆ
26 պըքըմ։ Ուէ ոցյէ ատէ պը նավէ մըն տիլէկ

պըքըն, ու էզ նա պէմ ժը ռուա՝ էրքը էզ ժը
27 պօյ ո ժը Պապառա տէ լավա պըքըմ. Չըմա
քօ Պապա աւ պը խօ ո տըհապինը. չիւնքի
ո էզ հապանտըն, ու պավուր քըրըն քօ էզ
28 ժը Խուտէ ռապուըմ: Ժը Պապա ռապրուըմ
ու լը տընէ հաւթըմ. տիսա տընէ տը հէլըմ
ու ժը Պապառա տըչըմ:
29 Շակըրտան կօն ժէռա. Ահա անուա պը
աշըքէար խապէր տըտի, ու թէմսիլ քի ժի
30 նա պէժի: Նուա էմ ֆահմ քըրըն քօ տու
հէր տըշտ զանի՝ ու տըշտ քի ժի լազըմ նընը
քօ եէքէ ժը տա փըռս պըքըը, պը ուիա էմ
31 տը զանըն քօ տու ժը Խուտէ ռա պուըյ: Իսա
ճէվապ տա ժը ուանռա ու կօ. Նո՞ւա պա-
32 վուր տըքըն: Ահա սաաթ տէ, ու հաթիյէ
ժի, քօ տէ պէլա պըն, հէր եէք լը ճիյէ խօ-
տա, ու էզ թէնէ տէ պը հէլըն, լաքին էզ
թէնէ նընըմ չըմա քօ Պապա պը մըռա է:
33 Տըշտէ հանա մը ժը ռուա կօ՝ քօ պը մըռա
սէլամէթէ ո հէպը. լաքին փէթ պըն, չըմա
քօ մը տընէ ֆաթհ քըր:

ՍՒՐ 17

1 Ու կավա քօ Իսա ուանան խապէր տա,
չահվէ խօ լը ազիւմանան պըլընտ քըր ու կօ.
Յա Պապա սաաթ կըհիշտիյէ, պը իզզէթ քը
Պուռէ խօ, քօ Պուռէ տաժի տա պը իզ-

2 զէթ քը ։ Զավան քօ ժէռա դա լը սէր հէր
թէն հիւքմաթ տա, հաթա քօ էպէտի հա-
յաթ պըտը ժը աւ հէմիանըա, քօ դա ժէռա
3 տա ։ Ուխա է էպէտի հայաթ, քօ նաս պը-
քըն դա թէնէ հագգ Մըլահ ու Իսա էլ Սէ-
4 սիհէ քօ դա շխանտ տուխ ։ Ա՛ը դա լը սէր
արտէ պը խզզէթ քըր, աւ շըղուլ քօ դա ժը
5 մըռա տա քըրըընէ՝ մը թէմամ քըր ։ Ուան-
ուա էյ Պապա՝ դու լը պա խօ մը պը խզզէթ
քը․ պը աուխ խզզէթէ, քօ ժը պուէնէ տընէ
6 ավուլ լը պա դա ժը մըռա հէպու ։ Ա՛ը նա-
վէ դա պէյան քըր ժը աւ մէռուվանըա, ուան
քօ դա ժը տընէտա ժը մըռա․ է դա պուն,
ու դա ժը մըռա տա ուան, ու քէլամէ դա
7 կըրթըն ։ Նուա փէհմ քըրըն՝ էյքը․ աւ հէ-
մի դըշդ քօ դա ժը մըռա տա՝ ժը դա նը ։
8 Զըմա քօ աւ քէլաման քօ դա ժը մըռա տա
մը ժի ժը ուանըա տա․ ու ուան ժի գապուլ
քըրըն ու պը ռաստ զանին քօ էզ ժը դա
ռապուռմ, ու խման անին քօ դա էզ շխան-
9 տըմ ։ Նուա էզ ժը պօյ ուան լավա տը-
քըմ, ու նա ժը պօյ տընէ լավա տըքըմ․ լէ
ժը պօյ ուան քօ դա ժը մըռա տա, չըմա քօ
10 ուան է դա նը ։ Ու հէմի ամընան՝ է դա նը
ու չը քօ է դա է էմըն է, ու էզ պը ուան
11 պը խզզէթ պումը ։ Ու էզ հէնի լը տընէտա
նընըմ, լաքին ուան լը լը տընէտանը, ու էզ
ժը դառա դէմ, էյ աղիզ Պապա պը նավէ

խօ ուան պը բէ, ուան քօ դա ժը մըռա տա.
քօ ևէք պըպըն, չավան քօ էմ ևէք ըն։
12 Զըր գաս քօ էզ լը տընէտա պռւմ պը ուան-
ռա, մը պը նավէ դա ուան հըֆզ քըր, ուան
քօ դա ժը մըռա տա, ու մը հըֆզ քըր ու
ժը ուան ևէքէ վունտա նէ պու, ժը ղայրէ
օղուլէ հէլաք է, քօ քըթէպ թէքմիլ պըպը։
13 Հէնի նուա ժը դառա դէմ ու լը նավ տը-
նէ դըշդէ հան խապէր տը տըմ, քօ շագի-
14 թիյէ մըն լը խօտա թէքմիլ պը կըրըն։ Մը՝
քէլամէ դա ժը ուանռա տա. ու տընէ ժը
ուան իքրահ քըր, չըմա քօ ուան ժը տընէ
նընըն, չավան քօ է ժի ժը տընէ նընըմ։
15 Ժը պցյ ուան ժը տընէ հէլինի լավա նաքըմ.
լէ քօ ուան ժը ևարամագէ հըֆզ պըքի։
16 Ուան ժը տընէ նընկըն չավան քօ էզ ժը տը-
17 նէ նընըմ։ Ուան պը ռաստիյէ. խօ մուփա-
18 տէս տըքը, քօ քէլամէ դա հագգ է։ Զա-
վան քօ դա էզ լը տընէ շիանտըմ, է ժի ուան
19 լը տընէ շիանտըմ։ Ու լը սէր ուան էզ խօ
փագըժ տըքըմ քօ ուան ժի պը հագգիյէ
20 փագըժ պը պըն։ Ու թէնէ ժը պցյ ուան
լավա նա քըմ, բաքին պը խապէրէ ուան ժը
պցյ հէմի ժը մըռա խման անօղանռա ժի։
21 Բօ հէմիան ժը ևէք պըպըն, չավան քօ դու-
էյ Պապա լը նավ մըն ու էզ լը նավ դա,
քօ ուան ժի լը նավ մէտա պըպըն. քօ տը-
նէ ժի պավուր պըքը, էրքը դա էզ շիանտըմ։

22 Ու աւ իզզէթ քօ դա ժը մըռա տա, մը ժի
ժը ուանռա տա, քօ նէք պըպըն. չավան քօ
23 էմ նէք ըն: Նըզ լը ուանտա ու դու լը մը-
տա, հաթա քօ լը նէքտա թէքմիլ պըպըն,
ու տընէ ժի պըզանը քօ դա էզ շիանտըմ,
դա հապանտ ուան չավան քօ էզ հապան-
24 տըմ: Նը՛ Պապա ուան քօ դա ժը մըռա
տա, տը խուազըմ լը քօ քի էզ ըմ, ուան
ժի պը մըռա պը պըն. քօ պըպինըն իզզէթէ
մըն՝ աւ քօ դա ժը մըռա տա, չըմա քօ դա
25 էզ հապանտըմ ժը ավլուլ պունէ տընէ: Նը՛
սատըռդ Պապա՝ տընէ դա նաս նէ քըր, լաքին
մը դա նաս քըր, ու ուան ժի նաս քըրըն էր-
26 քըր դա էզ շիանտըմ: Մը նավէ դա ժը
ուանռա տա զանին ու տէ պըտըմ զանին, քօ
աւ մուհապէթ, քօ պը տուի դա էզ հապան-
տըմ, լը նավ ուան պըպը, ու էժի լը նավ
ուան:

ՍԷՐ 18

1 Իսա կավա քօ խապէրէ հանա կօ, ռապու
պը թէվլի շակըրտէդ խօ լը ալիյէ տընէ նա-
վալէ Կաթըռունէ պըհուրի, լը քօ քի պաղ-
չա քի հէպու լը նավ էքէ քէթըն աւ ու
2 շակըրտէդ խօ: Յ'ուտա ժի տուի քօ աւ տէ
թէսլիմ պը քըրանա աւ ծի տը զանը պու.
չըմա քօ Իսա փըռ ճարան պը թէվլի շա-

կէրտէ խօ լը ուէ համթը պուն ծըվանտըն ։
3 Նուա Ռ՚ուտա պէօլիւկէ ասքէրան ու մը պաշ-
իմամեան ու մը Փարիսիան խըրդմէթծիան պը
խօռա սանտ , համթը լը ու տէր , պը մաշհա-
4 լան ու պը ֆէնէրան ու պը չէքան ։ Համա
Խաա կավա քօ տի ու հէմիան լը ուէր ուի
համթ, ռաղու ու կօ մը ուանռա . հուն լը քէ՞
5 տը կէռըն ։ Ռ՚էվապ տանը մէռա . Խսայէ
Նասարանի , կօ մը ուանռա Խաա . Խշղ ըմ ,
Ռ՚ուտա մի քօ առւի տէ թէսլիմ պը քըրա-
6 նա՝ պը ուանռա պդու ։ Կավա քօ կօ՝ էրքը
էղ ըմ ; պը շուռնտա-չուն ու լը արտէ քէթըն ։
7 Տիսա փըռա քըր մը ուանռա . լը քէ՞ տը կէ-
8 ռըն . ուան մի կօ, Խսայէ Նասարանի ։ Խաա
ծէվապ տա մը ուանռա. Մ՛ը մը ռռա կօ էր-
քը էղ ըմ. Նուա էրքը հուն մը տը խուաղըն
9 առւանան պէրտըն քօ պը չուն ։ Պ՚օ թէք-
միլ պըպը ու խապէր քի կօ, ուան քօ դա
մը մըռա տա, մը ուան ենէքէ մի մը վուռնտա
10 նա քըր ։ Նուա մը Շ ըմհուն փէթրոտա
շուրքի հէպու , քշանտ առւի, ու լէ խըրտ լը
խըրդմէթքեարէ պաշ իմամէ, ու կօյէ ռառտէ
ուփ պըրանտ ծիյէ քըր, ու նավէ ու խըրդմէթ-
11 քեարէ Մ՛ալխօս պրու ։ Խաա կօ մը փէթ-
րոռա . Շ ուրա խօ տիսա լը քալան տէյնը .
ու քեասէ քօ Պավէ մըն մը մըռա տա, տէ
վէ Նա՞խտում առւի ։

12 Նուա պէօլիւկէ ասքէրէ ու պլին պաշի ու

խըզմէթճիյէ Եէհուտիլան կըրըթըն Իսա, ու
13 կըէտան: Եւ աուլ իպթիտա մը Հաննասա
պըրըն քօ ղապուրէ Գայաֆա պու, քօ պաշ
14 իմամէ ուէ սալէ պու: Եւիա աւ Գայաֆա
պու քի մը Եէհուտիանռա նասիհաթ քըրը,
էրքը գանճ է քօ մը պըց գամմէ մէռուվլ քի
15 պըմիր: Եւ լը ըէյ Իսա տըշօ պուն Շըմ-
հուն փէթրոս ու աւ շակըրտէ տըն. ու աւ.
շակըրտ նասէ պաշ իմամէ պունէ պը Իսառա
16 լը հավշա պաշ իմամէ քէթ: Լաքին փէթ-
րոս տէրվա լը պա տէրիյէ սէքընի պու. ռա-
պու աւ շակըրտէ տըն քօ նասէ պաշ իմամէ
պու, ու կօ մը գափուճիռա. փէթրոսէ լը
17 հընտուռ սանտ: Նուա աւ գափուճի գար-
վաշ մը փէթրոսռա կօ. Սագըն դու մի մը
շակըրտանէ ուէ մէռուվէ նէ՞ պի ուր մի կօ՝
18 նըներ: Լը ուէ սէքընի պուն խըզմէթքեա-
րան ու հասասան քօ ակըր շավուլթանտը պուն,
չիւնքի սէրմա պու, ու կէրմ տը պօ պուն.
փէթրոս մի պը ուանռա սէքընի պու ու կէրմ
19 տը պօ պու: Եւ պաշ իմամ մը Իսառա
փըռս քըր մը պց շակըրտան ու թալիմէ ուր:
20 Իսա Ճէվապ տա մէռա. մը լը տընէտա ա-
շիքեար խապէր տա, մը հէր չաղ լը տէրտն
ու լը տաճարտա հին քըր, լը քօ քի Եէ-
հուտիյան կըշք ճէմ պօ պուն, ու տըզլիգա
21 դըշդ քի մը խապէր նա տա: Զըմա՞ մը մը-
ռա փըռս տըքի, ուան քօ պըհիտըն մը ուան-

ռա փըռս քը էրքը մը չը պը ուանռա խապէր
տա, վահա մը չը քօ խապէր տա ուան զա-
22 նըն ։ Կավա քօ ուխա կօ. ժը խըզմէթքեա-
րան նէքէ քօ լը ուէ սէքընի պու, սխլա քի
լէ խըստ ժը Իսառա ու կօ, Սուսա՞ն ճէվապ
23 տըտի ժը պաշ իմամռա ։ Իսա ժի ժէռա կօ.
Եչքը մը քէօթի խապէր տա, ժը պօյ քէօ-
թիթիյէ չէհատէթ պըքը. լէ էրքը մը գանճ
խապէր տա, դու չըմա՞ ժը մըռա լէ տըխի ։
24 Ու Հանա աուի հաթը կըէտան ժը Գոյա-
25 փառա չիանտ ։ Շըմհուն փէթրոս ժի լը
ուէ սէքընի պու ու կէրմ տը պօ պու, կօնը
ժէռա, Սագըն դու ժի ժը շակըրտէդ ուի նէ
պի. աուի ինքեար քըր ու կօ՝ Եչքը նընըմ ։
26 Վը խըզմէթքեարէ պաշ իմամէ նէք ժի՝ խը-
սըմէ աւ մէռուվէ, քօ կօյա էքէ փէթրոս պը-
ռանտը պու՝ կօ. Նա՞ մը դփ տի լը նավ
27 պաղչայէ պը ուխռա ։ Նուա փէթրոս Տի-
ևա ինքեար քըր, ու զուվա տիք պան տա ։
28 Ու Իսա ժը մալա Գոյափայէ լը սէրայէ
վալիյէ պըըըն, ու հէնի սըպէ պու, ու ուան
լը սէրայէ նէ քէթըն քօ նափաք նապըն, լէ
29 քօ փասէհէ պըխօն ։ Փիլատօս լը տէր հաթ
ժը ուանռա ու կօ. Լը սէր մէռուվէ հան
30 չը՞ կըլը տաղինին ։ Ճէվապ տան ու կօն
ժէռա. Եչքը աւ մէռուվ պը քէօթի խույ
նա պանկա, աուի մէ ժը դառա տէ թէսլիմ նէ
31 քըրանկ ։ Նաւա փիլատօս ժը ուանռա կօ.

հուն պըսմթինըն սուֆի, ու լը կէօրա տինէ խօ
սուֆի հէօքմ պըքըն. Նէհուտիան կօն ժը մէ-
ռա. Ո՛պյիզ նընը քօ մէռուվ քի պը գու-
32 ժըն: Պ՚օ թէքմիլ պըպը քէլամէ Իսա, քօ
կօ. Պէյան քըր էրքը պը չը մըրընէ ու տէ
33 պըմըը: Փիլատոս տիսա լը օէրպյէ քէթ,
կաջն քըր Իսա ու կօ ժէռա. փատիշահէ Նէ-
34 հուտիյան դո՞ւյի: Իսա ճէվապ տա. ուպյա
դու ժը լսօ՞ տէժի, Նախոտ ժը պջյ մը պաշ-
35 գասիան ժը դառա կօն: Ճ՚էվապ տա Փի-
լատոս, Մ՚էկէր էժի Նէհուտ՞ մը. միլլէթէ
դա ու պաշ խմսմէ դա դա ժը մըռա թէսլիմ
36 քըրըն, դա չը՞ դըշդ քըրիյէ: Իսա ճէվապ
տա. փատիշահիթիյէ մըն ժը տընէյ հանընը-
նը. էրքը ժը տընէյ հան պըպանա փատիշա-
հիթիյէ մըն, խըզմէթճիյէդ մըն տէ ջրէվ պը-
չանա քօ էզ լը տէսթէ Նէհուտիան թէսլիմ
նէ պըմ. նուա փատիշահիթիյէ մըն ժը տընէ
37 հան նընը: Փիլատոս կօ ժէռա. Լէ էրքը
վուսան է դու փատիշահ ի. Ճէվապ տա Իսա.
դու տէժի էրքը էզ փատիշահ ըմ. լաքին էզ
ժը պջյ ու դըշդէ հան զա մը, ու ժը պջյ սուֆ
լը տընէ հաթըմ, քօ ժը պջյ հագգիյէ շէհա-
տէթ պըքըմ, ու հէմիան քօ ժը հագգիյէնը,
38 ժը խապէրէ մըռա կօտարի տըքըն: Փիլատոս
կօ ժէռա. Չը՞ է հագգի. ուիա քօ կօ, տիսա
լը տէր քէթ ժը Նէհուտիանռա, ու կօ ժը
ռուանռա. էզ գապհաթ քի նա պինըմ լը սէր

39 -ուր ։ Համա ատէթէ ո է քօ ըը պայրամտա
ռէքէ ժը ռուա պէրտըմ . անուա տը խուա՞զըն
քօ փատիշահէ Եէհուտիան ժը ռուա պէրտըմ ։
40 Հէմիան ժի պը գիրինէ կօն . Նուր պէր մէ
տը , ըէ Պարապայէ ու աւ Պարապա հարամի
քի պու ։

ՅՈՎ 19

1 Անէ չաղէ Փիլատոս կըրթ Իսա՝ ու քուլթա
2 տուր ։ Նուա ասքէր ժը ըսթըրիան թաճ քի
ջէքըրըն՝ ըը սէրէ ուր տանիին , ու ժէռա խի-
3 րմաթ քի տանը որկըրթըն ։ Ու տը կօթը պուն .
Սէլամ ժը ,դառա է՞յ փատիշահէ Եէհուտիան
4 ու ժէռա սիլէյան ըէ տը խըստը պուն ։ Փի-
լատոս տիսա ըը սէր ռապու՝ ու կօ ժը ուանռա .
Սահա տուր ժը ռուա ըը տէր դինըմ , քօ պը-
զանըն էրքը ըը սէր ուր էզ ծիւրմ քի նա պի-
5 նըմ ։ Իսա ըը տէր ռապու , ու թաճէ ըսթը-
րիան ու խիլաթ ճըըէ ուր հէպու , ու կօ ժը
6 ուանռա . Սահա աւ մէռուզ ։ Նուա պաշ
իմաման ու խըզմէթքէարան կաղլա քօ սուր
տին , տէնկէ խօ հէլ անին ու կօն . Եը խաչէ
տէքինը՝ ըը խաչէ տէքինը տուր ։ Փիլատոս ժը
ուանռա կօ . տուր հուն պը կըըըն , ու ըը խաչէ
տէքինին , չըմա քօ էզ ծիւրմ քի ըը ուխտա նա
7 պինըմ ։ Եէհուտիան ճէվապ տան ժէռա , նօ-
մօսէ մէ հէյէ ըը կէօրա նօմօսէ մէ լազըմ է քօ

պըմըր. չըմա քօ աւ խօ գուռէ Յուտէ քըր:
8 Կավա քօ Փիլատօս խապէրէ հան պըհիստ հէ-
նի ժըռ Թըռսիա, տիսա լը սարայէ քէԹ ու կօ
9 ժը Յիսուռա: Պուռ ժը քօ՞յ. լաքին Յսա ժէ-
10 ռա ճէվապ քի նէ տա: Կօ ժէռա Փիլատօս.
պըմըռա խապէրնա՞ տի. դու նը՞զանի քօ հէօք-
մէ մըն հէյէ դա լը խաչէ պը տէրինիմ, ու
11 հէօքմէ մըն հէյէ դա պէրտանէ: Յսա ճէ-
վապ տա. Լը սէր՞ մըն գաԹ հէօքմաԹէ դը
տէ նա պանա, էրքը ժը ժօրտա ժը դառա նէ
հաԹը պա տայըն. ժը պօյ ուիա՝ աւ քօ էվ
ժը դառա Թէսլիմ քըր՝ կիւնէյէ ուի հէնի մըռ
12 մէզըն է: Հէնի ժը ուէ բէվա Փիլատօս տը
խօստը պու աուի պէրտը, լաքին Յէհուտիան
պը գիրինէ տը կօԹը պուն. էրքը աուի պէր-
տի, դու տօստա գայսէրէ նընի, հէր քի քօ աւ
խօ փատիշահ տըքը, աւ զըտտէ գայսէրէ:
13 Նուա կավա քօ սէօզէ հան պըհիստ Փիլա-
տօս, լը տէր խըստ Յսայէ, ու տէօշիւմէյէ գէ-
վըրէ քօ պը Իպրանիյէ կապաԹա հաԹը կօ-
Թան ճիյէ լը սէր քիւրսիյէ շէրիաԹէտա ռօ-
14 նըշտ: Ռօյա Ինէ փասէհէ պու, ու սաաԹ
ոխԹա շէշանտա պու, ու ժը Յէհուտիանռա
15 կօ. Վահա փատիշահէ ռ ժը ռռա: Ու ռուան
տը գիրա պուն ժը նավ մէտա հէլընը աուի
հէլինը աուի, ու լը խաչէ տէրինը աուի, Փի-
լատօս ժը ռուանռա կօ. Յըզ փատիշահէ՞ ռ տէ
լը խաչէ տէրինըմ, պաշ խըմաման ճէվապ տան

ժը գայռէրէ պաշգա փատիշահէ մէ Թուննա :
16 Ուէ չաղէ աուփ ըր տէսմէ ուան տա, քօ ըր
խաչէ ռապը :
17 Ուան ժի կըրթըն աուփ տը պըրի պռուն , ու
խաչէ խօ աուփ հէլ անի պու, ու վըուսան ռա
տը պօ պու ըր աւ ծի քօ դէ կօթան, Գուափ,
քօ պը Իպրանիյէ Կօլկօթա տը հաթը պու
18 կօթան . Դը ուէ աուփ ըր խաչէ տէր անին , ու
բէռա պաշգա տը տօյան ժի, եէքէ ժը եէք
ալիյէ ու աուէ տըն ժը եէք ալիյէ , ու ըր օր-
19 թայէ Իսա: Ու թախթա քի ժի նըվխսանտ
Փիլատօս , ու տանի ըր սէր խաչէ . ու ՓԱՏԻ-
ՇԱՀԷ ՅԷՀՈՒՏԻԱՆ ԻՍԱՅԷ ՆԱՍ-
20 ՐԱՆԻ՝ հաթը պու նըվխսանտըն : Նուա եափ-
թայէ հան ժը Յէհուտիան փըռան խօնտըն .
չըմա քօ աւ ծի ըր նէզա պաժէր պու ըր քօ քի
Իսա հաթը խաչ քըրըն . ու պը Իպրանիյէ ,
ու պը Յունանիյէ , ու պը Ռօմանիյէ հաթը
21 պու նըվխսանտըն : Նուա պաշ իմամէդ Յէ-
հուտիան ժը Փիլատօսռա կօն . Մէ նըվխս փա-
տիշահէ Յէհուտիան , լէ պը նըվխս քօ աւ կօ
22 էզ փատիշահէ Յէհուտիան ըմ : Փիլատօս
ճէվապ տա, Մը չը քօ նըվխսանտ նըվխսանտ :
23 Համա ասքէրան կավա քօ Իսաէ ըր խաչէ
տէր անին , ծըլէ ուփ սանտ չար հիսսէ քըրըն ,
ժը հէր եէքէ ասքէրռա փայ քի . ու խափթանէ
ուփ ժի սանտ . չըմա քօ ժը ժօրտա հաթա ըր
24 ժէր, պէ տէր ու թըն պու հիւնայի : Կօն ժը

հէվըւտուռա առուի էմ նէ գալթինըն, լէ գուրա
էմ պավէժըն լը ուի ժը քէռա քօ տէրգէվը.
քօ թէմամ պըպը աւ նըվխսանտըն. Չ'ըլէ մըն
լը նավ խօտա փայ քըրըն, ու լը սէր խաֆ-
թանէ մըն գուրա ավէթըն, ասքէրան դըշդէ
հան քըրըն :
25 Ըւ լը պա խաչէ Իսա սէքընի պուն տիյա, ուի.
ու խուշգա տիյա ուի՝ Մէյրէմ, ժընա Քլա-
26 ֆառէ ու Մէյրէմ Մակտալէնի : Կավա քօ
Իսա տիյա խօ տի՝ ու աւ շակըրտ քօ տը հա-
պանտ քօ նէզա ուի սէքընի պու, կօ ժը տիյէ
27 խօռա, Ի՞ն ժըն՝ վահա գուռէ դա : Պաշէ կօ
ժը շակըրտռա, Ավահա տիյա դա, ու ժը ուէ
սաաթէ աւ շակըրտ առուի լը մալա խօ սանտ :
28 Ժը ուէ բէվա կավա քօ Իսա զանի էրքը
վահա հէր դըշդ թէքմիլ է, քօ աւ նըվխս ժի
29 թէքմիլ պըպը՝ կօ. Իծդ թի մը : Նուա լը
ուէ ֆրագ քի պը սիրքէ դըժա հէպու, ու ուան
ժի սիւնկեար քի պը սիրքէ դըժը քըրըն. լը
սէր գամիչ քի լէֆանտըն, ու տըէժ քըրըն
30 ալիյէ տէվա ուի : Նուա կավա քօ Իսա սիր-
քէյէ սանտ, կօ. Հէր դըշդ թէքմիլ պու,
ու սէրէ խօ պը խուար քըրընէ ճանէ խօ թէս-
լիմ քըր :
31 Նուա Իէհուտիան, չիւնքի ռօյա ինէ պու,
քօ աւ կէօվտան ձա պը քօ լը սէր խաչէ պը-
մըներն հաթա ռօյա շէմուէ, չըմա քօ աւ շէ-
մու, ռօ քի մէզըն պու. ժը Փիլատոսռա լավա

քըրըն քօ չօքա ուան մը շըքինըն ու պէն հէ-
32 լանտըն ։ Սպէհրան հաթըն չօքէդ ավուլին շը-
քէնանտըն ու վուսան ժի է աուէ տըն , քօ
33 բէռա լը խաչէ ռա պօ պու ։ Համա կավա
քօ ժը Իսառա հաթըն՝ ու տին քօ ժը խօ մըրի
34 պօ պու , չօքա ուի նէ շըքէնանտըն ։ Լաքին
ասքէրան նէքէ ռըմա խօ չըքանտը դէնըշտա
35 ուի , ու զուվա խույն ու ավ ռապու ։ Ու աւ
քօ տի դըշդէ հանան՝ շէհատէթ քըր ու շէհա-
տէթիյէ ուի ռաստ է , ու աուի տը զանը քօ
36 ռաստ տէժը . քօ հուն ժի իման պինըն ։ Պըրշ-
դէ հան պու քի Թէմամ պըպը քըթէպ , էր-
37 քը աստիյէ ուի տէ նէյէ շըքանտըն ։ Ու տի-
սա պաշգա քըթէպ տէժը . տէ պը նըհէռըն
ժէռա քօ աուի պըրինտար քըրըն ։
38 Փը ուէ բէվա Յուսիֆ՝ քօ ժը Արիմաթէ
պու , պը տըզիգա շակըրտէ Իսա պու ժը թըռսա
Յէհուտիան , տիլէկ քըր ժը Փիլատօսէ , քօ
կէօվտէյէ Իսայէ պը հէլինը , Փիլատօս ժի էմր
39 քըր , հաթ ու հէլանի աուի ։ Հէմ Նիկօդի-
մուս ժի հաթ քօ աուի լը շէվէտա ավուլ ժը
Իսառա հաթը պու , ու անի գասա սատ լը դը-
40 րան զմուռ պը էօտռա Թէվ քըրի ։ Նուա
կէօվտէյէ Իսայէ սանտըն ու պը ճավան ու պը
պըխուրան լէֆանտըն , չավան քօ ատէթէ Յէ-
41 հուտիան պու քէֆէն քըրընէ ։ Ու լը ուէ տէրէ
լէ քօ քի հաթը պու խաչ քըրըն , պաղչա քի
հէպու , ու լը նավ աւ պաղչայէ Թըրպ քի նօ

հէպու, քօ լը նավա էքէ գալթ եէքէ նէ տանի
42 պուն: Նուա ժը պօյ խնէ Ինէհուտիան լը ուէ
տանին Իսայէ, չըմա քօ թըրպ նէզ պու:

ՍԷՐ 20

1 Ու լը ռօժա ավուլէ հաֆթէ՝ հէժա դարի,
լը սէրէ սըպէտա Մէյրէմ Մակտալէնի լը
թըրպէ հաթ, ու տի քօ գէվրը ժը տէրէյէ թըր-
2 պէ հաթը պու հէլանին: Ինաշէ տը պազը դէ
ժը Շըմհուն փէթրոսա ու ժը աւ շակըրտէ
տընուա՝ աւ քօ Իսա տը հապանտ, ու տէժը ժը
ուանռա. Իապպ ժը թըրպէ հէլանին, ու էմ
3 նըզանըն լը քօ տանին աուի: Իսապու փէթ-
րոս ու աւ շակըրտէ տըն ու լը ալէյէ թըրպէ
4 տը հաթը պուն: Հէրտույան ժի թէվ տը պա-
զիա պուն. ու աւ շակըրտէ տըն. պազիա զու քէթ
լը բէշ փէթրոսէ. ու ավուլ լը թըրպէ հաթ:
5 Ու նըզմ պու տի քօ չարշաֆան լը ուէ տը սէ-
քընի պուն. լաքին աւ լը հընտուռ նէ քէթ:
6 Շըմհուն փէթրոս ժի կըհիշըթ, քօ լը բէյ ուի
տը հաթ, ու լը թըրպէ քէթ, ու տի քօ չարշա-
7 ֆան լը ուէ տը սէքընի պուն: Ու աւ տըսմալ
քօ լը սէրէ ուիտա պու, պը թէվլի չարշաֆան
տա նէ պու լէ հաթը լէֆանտըն ճիյէ լը եէք ա-
8 լի քի հաթը պու տա դինըն: Ուէ չաղէ լը հըն-
տուռ քէթ աւ շակըրտէ տըն ժի, քօ ավուլ լը
9 թըրպէ հաթը պու, տի ու իման անի: Չըմա քօ

հէժա քըլթէպաննէ տը ղանը պուն. էրքը լա-
10 պըմ է ժէռա ժը մըրիան գըյամ քը: Նուա
շակըրտան տխսա լը ծիյէ խօ չուն:
11 Համա Մէյրէմ լը պա թըրպէ լը տէրվա
սէքընի պու, ու տը կրիա պու, նուա կավա քօ
12 աւ տըկըրիա պու լը նավ թըրպէ նըհէութ: Ու
տի տու մէլէքան պը ծըլէ սըփի, քօ ռօնըշտի
պուն, լը աւ ծի քօ կէօվտա Իսա հաթը պու
տանին, եէք ժը ալիյէ սէրի՝ ու եէք ժի ժը ա-
13 լիյէ լընկան: Ու ուան ժէռա կօն. Էյ ժըն չը-
մա՞ տըկըրի. կօն ժը ուանռա ժը պըջյ տուի քօ
էֆէնտիյէ մըն ժը թըրպէ հէլանին, ու նըզա-
14 նըմ լը քօ տանին տուի: Ու կավա քօ ուանռան
կօ պը շունտա վէկէռիա ու տի Իսա քօ տըսէ-
15 քընի պու, ու նէ տըզանը պու քօ Իսա է: Իսա
կօ ժէռա. Էա՛ ժըն չըմա՞ տըկըրի լը քէ տը կէ-
ռի: Նաւի թախմին քըռ քօ պաղչավան է, կօ
ժէռա. Էա՞ էֆէնտի. էրքը դա տուի հէլանի
պէժը ժը մըռա՝ լը քօ դա տանի տուի, քօ էզ
16 տուի պըսթինըմ: Իսա ժէռա կօ, Էա՛ Մէյ-
րէմ. ուի ժի վէկէռիա ու պը Իպրանի կօ ժէռա.
17 Ռապի, քօ խօծա թէրծիւմէ տըպը: Իսա կօ
ժէռա. Լը մըն մէ՛ գէվ. չըմա քօ հէժա լը պա
Պավէ խօ նէ ռա պու մը, լէ հառը ժը պըէյէդ-
մըռա, ու պէժը ժը ուանռա. Էզ ժը Պավէ
խօռա ու ժը Պավէ ռռա ու Խւօտէյէ խօռա ու
18 ժը Խւօտէյէ ռռա ռատը պըմ: Մէյրէմա Մակ-
տալինի հաթ ու ժը շակըրտանռա խապէր տա՝

երքը աուի Բապպիյէ տի. ու ժէռա դըշդէ
հանան կօ:
19 Ըուա ըր ուէ ոօյէ՝ ըր ոցյա ավուլէ հաֆթէ
կավա քօ էվար պու, տէրիան ժի գուֆըլանտի
պուն ըր քօ քի շակըրտան ժը թըռսէ Յէհու-
տիան ըր նէք ծի հաթը պուն ծըվանտըն. Իսա
հաթ ու ըր նավ ուանտա սէքընի ու կօ ժը
20 ուանոա. Աէյամ ժը ոռա: Ուիա քօ կօ՝ տէսթ
ու փարսուէ խօ ժը ուանռա նշան տա. շակըր-
21 տան շաղ պուն կավա քօ Բապպիյէ տին: Իսա
տիսա կօ՝ ժը ուանռա. Աէլամ ժը ոռա. չավան
քօ Պավէ մըն մը շիանտ, է ժի ո տը չէյինըմ:
22 Ու ուիա քօ կօ. փըֆ քըր ժը ուանռա ու կօ.
Բուհ էլ Գուտսէ պըսթինըն. էրքը կիւնէյէ
նէքէ ավֆ պըքըն՝ ժը ուանռա պէ ավֆ պուն:
23 Ու էրքը է նէքէ շունտա պը կըրըն. պէ կըրթըն:
24 Համա Թուվա ժը տուանզտահան նէքէ, քօ
Ջէվլի տը հաթը պու կօթան, պը ուանռա նա
25 պու, կավա քօ Իսա հաթ: Ու շակըրտէ աը-
նան տը կօթը պուն ժէռա՝ էրքը մէ Բապպիյէ
տին. ուի ժի կօ ժը ուանռա. Էյլքը ըր սէր տէս-
թէ ուի նշանէ փէրչիման նէ պինըմ, ու փէ-
չիյէ խօ ըր ծիյէ փէրչիման նա չըքինըմ, ու
տէսթէ խօ ըր փարսուէ ուի նա չըքինըմ, գաթ
ըպավուր նա քըմ:
26 Ու ըր բաշէ հաշթ ոյան շակըրտան տիսա ըր
հընտուդրա պուն, Թուվա ժի պը ուանռա.
հաթը Իսա կավա քօ տէրիան գուֆըլէ պուն,

ու սէքընի լը օրթա ուան ու կօ. Սէլամ ժը
27 ռուա: Բաշէ կօ ժը Թումառա. բէչիյէդ խօ
լըվըր պինը, ու մէզէքէ տէսթէ մըն, ու բէչիյէ
խօ պինը լըվըր ու տէսթէ մըն մէզէքը. ու տէս-
թէ խօ պինը լը փարսուէ մըն պը չըքինը իման-
28 սըզ մէպը՝ լէ պը իման պը: Ճէվապ տա Թումա
29 ու կօ ժէռա. Խուտէ ու Ալլահէ մըն: Իսա կօ ժէ-
ռա. Ու քօ դա էզ տիմ ու իման անի, խօշի
ժը ռաննա քօ նէ տինը ու տէ իման պինըն:
30 Նուա Իսա լը պէր շակըրտան պաշգա փըռ-
քէրէմէթան քըր, քօ լը քըթէպէ հաննա նը-
31 վիսանտըն նընը: Համա ըւիա՝ ու գաս դըշդ-
հաթը նըվիսանտըն, քօ իման պինըն էրքը Ի-
սա՝ Մէսիհ Պուռէ Խուտէ է, հաթա քօ պը
իման անընէ, պը նավէ ուի ժը հայաթռա մա-
լէք պըպըն:

ՅՈՀ. 21

1 Պը ուէ բէվա Իսա տիսա ու խօ ժը շակըրտ-
տէդ խօռա պէյան քըր լը սէր պահրէ Թիպէ-
2 րիյէ, ու ահվա պէյան քըր: Լը թէվ պուն
Շըմհուն Փէթրոս, ու Թումա հաթը Ճէվի
կօթան, ու Նաթանայէլ քօ ժը Գանա ժը պա-
ժէրէ Ճէլիլէ պու, ու գուռէդ Զէպտիյէ, ու
3 ժը շակըրտան տըտըյան ժի: Շըմհուն Փէթրոս
կօ ժը ռաննա. Էզ տըչըմ սայտէ մահսիան.
կօն ժէռա. Էմ ժի դէն պը դառա չըն ու քէ-

Թըն ը կէմիյէ . ու ը ուէ շէվէ դըշդ քինէ կըր–
4 Թըն ։ Ու կավա քօ սըպէ պու Իսա ը քէնարէ
պահրէ տը սէքընի պու . համա շակըրտան նաս
5 նէ քըրըն էրքը Իսա է ։ Իսա կօ ժը ուանռա .
Կէլէ վառուգան դըշդ քի խուարընէ ռ հէյէ ,
6 Ճէվապ տան ժէռա ու կօն . Նա՛ ։ Կօ ժը ուան–
ռա՛ , Թօռէ խօ ը ալիյէ ռաստէ կէմիյէ պա՛վէն՝
ու տէ պը՛ պինըն . ավէթըն , ժը պահֆիյէ մահ–
7 սիան նա տըքեարը պուն քշանտընէ ։ Ու շա–
կըրտ քօ աուխ Իսա տը հապանտ , կօ ժը փէթ–
րասռա՛ . Ու Րապդ է ։ Ըըմհուն փէթրոս կա–
վա՛ քօ պըհխստ էրքը Րապդ է, փէշթըմալ ը խօ
լէֆանտ չըմա քօ դահպի պու , ու աւ խօ ը
8 պահրէ ավէթ ։ Ու աւ շակըրտէ տընան պը կէ–
միյէ տը հաթը պուն . չըմա քօ ժը զուայիյէ
տուր նէ պուն , անճախ գասա տու սատ հալա
պիյէ ; ու Թօռէ պը մահսիան տը քշանտը պուն ։
9 Ու կավա քօ ը զուայիյէ ռապուն ; ը ուէ հա–
թը տանին քէօղ քի՝ ու ը սէրի ուխ հաթը տա–
10 նին մահսի քի ու նան տին ։ Իսա ժը ուանռա
կօ . Պինըն ժը աւ մահսիան քօ հունռա կըր–
11 Թըն ։ Ըըմհուն փէթրոս ռապու , ու Թօռէ ը
զուայիտա տը քշանտ , պը սատ ու բէնճէ ու սը–
ւէ պը մահսիյէ մէզընան գըժա . ու աւ գաս
դըշդ հէպու ու Թօռ նա գաթիա Իսա կօ ժը
12 ուանռա . Ու՛րըն դաշթիյէ պըխուն , համա ժը
շակըրտան գաթ եէքէ ճէարէթ նէ տըքըր
փըռս քըրընէ՝ էրքը դու քինի , չըմա քօ ֆէհմ

13 որ քըրը պուն էրքը աւ Րապպ է ։ Նուա Իսա
հաթ ու նանէ կըրթ ու տա ժը ուանռա . վու-
14 սան ժի մասհի ։ Ավիա հալա ճարա սըսէյան է
քօ Իսա ժը շակըրտանռա խույայի պու ժը բա-
15 շէ ժը մըրիան գըյամ քըրընէ ։ Ու կավլա քօ
գաշլթիյէ քըրըն , Իսա կօ ժը Շըմհուն փէթ-
րոսռա . Էյ՛ Շըմհուն գուռէ Յունան դու մը
ժը աւ հէմիան բէթըր որ հազգի՞նի . ուրի կօ ժը
ուխռա . Պէլի էա՛ Րապպ , դու ժի զանի քօ դա
որ հազգինըմ , կօ ժէռա . Պը ջէրինը պէրխըքէ
16 մըն ։ Տիսա կօ ժէռա . Էյ՛ Շըմհուն գուռէ
Յունան՝ դու մը որ հազգինի՞ կօ ժէռա . Պէլի
էա՛ Րապպ , դու ժի զանի քօ դա որ հազգինըմ .
17 կօ ժէռա . Պը ջէրինը բազնէդ մըն ։ Կօ ժէռա
ճարա սըսէյան . Էյ՛ Շըմհուն գուռէ Յունան՝
դու մը որ հազգինի՞ փէթրոս պը գասավէթ պու ,
ժը պօյ աուրի քօ սէ ճարան ժէռա կօ՝ դու մը որ
հազգի՞նի , ու կօ ժէռա . Էա՛ Րապպ դու հէր
դըշդ ըրզանի , ու դու զանի քօ էզ դա որ հա-
18 զգինըմ Իսա՝ կօ բաշէ մըն պը ջէրինը ։ Պըռաս
տըռա որ պէմ ժը դառա , կավլա քօ դու կէնճ
պույի՝ դու ժը խօռա բըշթ կըրէտըրտա պույ ու
որ չօ պույ լը քօ քի որ խօստը պույ . համա ոխ-
թա բխլթիարիթիյէ՝ դա տէսթէ խօ տէ լը պը-
լընտ պը կըրի ու պաշգասիան տէ ժը դառա բըշթ
կըրէտըըն ու տէ պը պըն դա լը քօ քի նա խուա-
19 զի ։ Ավիա կօ՝ պը պէյան քըրընէ էրքը աւուր պը
չը մըրընէ տէ Իսօտէ պը իզզէթ քը . ու կավլա

քօ աւա խապէր տա կօ ժէռա, Լը բէյ մին ա-
20 րը։ Ու փէթրոս վէկէռիա ու տի աւ շակըրտ
քօ Իսա տը հապանտ քօ լը բէյ ուի տըշօ պու.
քօ աուի լը սէր սինկա ուի քէթը պու, ու կօթը
պու. Էյա՛ Ռապպ աւ քիյէ քօ տէ դա նէպու
21 պըքը։ Փէթրոս աւիա պը տիթընէ կօ ժը Իսա-
22 ռա. Էյա՛ Ռապպ լէ աւիա տէ չը պըքը։ Ու
Իսա կօ ժէռա. Էրքը էզ պը խուազըմ քօ ա-
ուի պը մինը հաթա քօ էզ պէմ, ժը դա՞ռա չը.
23 դու լը բէյ մին ձրը։ Վոււա սէօզա հան լը նավ
պրէյան ռառռու, ու ուան շըպանտըն քօ աւ շա-
կըրտ հէնի տէ նա մըրը, լաքին Իսա ժէռա նա
կօ էրքը տէ նա մըրը, լէ էրքը էզ պը խուազըմ
քօ աուի պըմինը հաթա քօ էզ պէմ, ժը դա-
ռա չը։
24 Ուիա աւ շակըրտ է քօ շահադէթ տըքը լը
սէր դըշդէդ հանա քօ նըվիսանտ ժի դըշդէդ
հանա, ու էմ տը զանըն քօ շահադիթիյէ ուի
25 ռաստ է։ Համա հէնի փըռ դըշդ ժի հէնը,
քօ Իսա քըր, քօ էրքը աուան նէքա նէք պը
հաթա նըվիսանտըն, աւ հաթը նըվիսանտըն
քըթէպան թախմին տըքըմ տընէ ժի պառնա
պու լը էքէ չունտըռա։



Bible. N.T. Kurdish-Kurmanji

The Gospels in Kurdish.

